Bundel - Besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025

1 Opening en mededelingen

2 Spreekrecht burgers: uiterlijk 24 uur voor aanvang vergadering melden bij de griffier

3 Vragenkwartier
Raadsleden kunnen uiterlijk 48 uur voor aanvang van de vergadering vragen aanmelden bij griffier. De vragen voor het vragenkwartier dienen actueel en spoedeisend van karakter te zijn.

4 Bepalen van de stemvolgorde bij hoofdelijke stemming

5 Vaststelling agenda
- 08 Agenda besluitvormende raadsvergadering 11 december 2025 (raad)

6 Vaststellen besluitenlijst van de besluitvormende raadsvergadering van 6 november 2025, besluitvormende raadsvergadering van 27 november (besloten en openbare gedeelte) en de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025
- 07 Besluitenlijst raadsvergadering 6 november 2025
- 07 Besluitenlijst oordeelsvormende raadsvergadering 4 december
- OPENBAAR - Besluitenlijst besluitvormende raadsvergadering 27 november 2025

7 Vaststellen lijst ingekomen stukken

8 Financiële verordening
Als gevolg van een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording moet de Financiële verordening worden aangepast. De wijziging heeft betrekking op de verantwoordingsgrens en de rapporteringsgrens. Daarnaast wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om nog enkele andere artikelen aan te passen.
- Raadsvoorstel financiële verordening inclusief amendement
- Financiele verordening Opmeer 2025 vastgesteld 11 december 2025 inclusief amendementen
- [25.0011359] Bijlage 2: Overzicht was-wordt mutaties
- Amendement A8.2 GB DSV LPO over de financiële verordening - AANGENOMEN
- Amendement A8.1 VVD CDA DSV GB LPO over de financiële verordening - AANGENOMEN

9 Vaststellen verordeningen 2026
Voor het correct opleggen van de gemeentelijke aanslagen 2026 dienen de bijgevoegde verordeningen tijdig en correct te worden vastgesteld.
- Raadsvoorstel vaststellen verordeningen 2026 inclusief amendement
- [25.0014231] Bijlage a: Verordening forensenbelasting 2026 inclusief amendement
- [25.0014229] Bijlage b: Verordening op de heffing en de invordering van Hondenbelasting 2026 - NIET VASTGESTELD
- [25.0014234] Bijlage c: Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2026 inclusief amendement
- [25.0006325] Bijlage d: Verordening op de heffing en de invordering van Afvalstoffenheffing 2026
- [25.0014227] Bijlage e: Verordening op de heffing en de invordering van OZB roerende zaken 2026
- [25.0014228] Bijlage f: Verordening op de heffing en de invordering van Onroerende Zaak Belastingen 2026
- [25.0014230] Bijlage g: Verordening op de heffing en de invordering van Lijkbezorgingsrechten 2026
- [25.0014233] Bijlage h: Verordening op de heffing en de invordering van Riool en waterzorgheffing 2026
- [25.0014232] Bijlage i: Verordening op de heffing en de invordering van Leges 2026
- [25.0015464] Bijlage : Leges tabel 2026
- Amendement A9.1 CDA PvdA-GL VVD DSV over afschaffen hondenbelasting - AANGENOMEN
- Motie M9.1 LPO over afschaffen hondenbelasting per 1 januari 2027 - VERWORPEN

10 Herijking Pact van Westfriesland 2025 -2035
Het Pact van Westfriesland 2025–2035 is de gezamenlijke strategische agenda van de zeven Westfriese gemeenten, in samenwerking met ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Het Pact richt zich op het versterken van brede welvaart in de regio en bevat vier strategische agendapunten: koploper als Agri & Food regio, de regio voor ondernemers, doordachte ruimtelijke keuzes en Westfriesland zorgt voor later. Daarnaast is de samenwerking op het gebied van wonen, energie en mobiliteit een stevig fundament onder de samenwerking. Het Pact vormt een richtinggevend kader voor regionaal beleid en wordt uitgewerkt tot een uitvoeringsprogramma. De raad wordt gevraagd het Pact vast te stellen.
Het herijkte Pact van Westfriesland 2025–2035 is geen nieuw begin, maar een volgende, doordachte stap in de ontwikkeling van onze regionale samenwerking. Het bouwt voort op de basis van het vorige Pact 7.1 (7 gemeenten, 1 geluid) en sluit aan op lopende trajecten en ambities. Samen zetten we de regio in beweging — doelgericht, met focus, en in gezamenlijk eigenaarschap.
- [25.0013941] Raadsvoorstel en besluit mbt Herijking Pact 2025 -20235
- [25.0014426] Bijlage 1: Samenvatting Pact van Westfriesland 2025-2035
- [25.0014425] Bijlage 2: Strategische agenda Pact van Westfriesland 2025-2035

[25.0014427] Bijlage 3: Reactienota Regionale Raadsledenbijeenkomst 11 juni 2025

11 Participatiekader en participatieverordening
Met de inwerkingtreding van de Wet versterking participatie op decentraal niveau zijn gemeenten verplicht hun Inspraakverordening te vervangen door een Participatieverordening. Dit raadsvoorstel legt daarom de Participatieverordening en het bijbehorende Participatiekader ter vaststelling voor. Daarmee wordt de huidige Inspraakverordening ingetrokken.

Raadsvoorstel participatiekader en verordening Opmeer inclusief amendement
Participatieverordening gemeente Opmeer inclusief amendement
[25.0014203] Participatiekader gemeente Opmeer
Amendement A11.1 CDA GB LPO DSV over participatieverordening - AANGENOMEN

12 Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023
Het bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek biedt een planologische en juridische basis voor toekomstige ontwikkelingen in het centrumgebied. De wijzigingsbevoegdheid voor enkele woningbouwprojecten uit het ontwerpbestemmingsplan is bewust niet opgenomen, omdat hierover geen afspraken konden worden gemaakt. De ontwikkeling van het Koenisterrein is wel als wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Hiermee wordt ruimte gecreëerd voor een nieuwe supermarkt, winkels, woningen en een parkeergarage, wat bijdraagt aan de vitaliteit van het centrumgebied.

[25.0015147] Raadsvoorstel Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023
[25.0015217] Bijlage 1: Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023
[25.0015218] Bijlage 2: Bijlagenboek Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023
[25.0015219] Bijlage 3: Verbeelding Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023
[25.0015220] Bijlage 4: Publicatietekst Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023

13 Motie vreemd over jeu de boulesbanen en BOSS-beleid
Motie VADOVDD VVD over jeu de boulesbanen en BOSS-beleid - INGETROKKEN

14 Motie vreemd over erfgoedbeleid
Motie VADOVDD PvdA-GL VVD DSV over erfgoedbeleid - AANGENOMEN

15 Actualisatie Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese Gemeenten
Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Dit heeft invloed op de regels omtrent archeologie waardoor aanpassing van de gemeenschappelijke regeling nodig is. Daarnaast dateert de huidige regeling grotendeels van 2012. De herziening die in 2024 is vastgesteld had alleen betrekking op de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Nu is de gehele regeling tegen het licht aangehouden en waar gewenst verduidelijkt.
In de huidige Gemeenschappelijke Regeling zijn de gemeenteraden als deelnemers opgenomen, terwijl er geen uitvoerende taken voor de raden worden verricht. Om deze reden worden de gemeenteraden als deelnemer uit de regeling verwijderd.
Daarnaast wordt gemeente Hollands Kroon aan de regeling toegevoegd. Hollands Kroon maakt sinds 2020 al gebruik van de dienstverlening via een afzonderlijke overeenkomst. Door deze gemeente formeel op te nemen in de regeling wordt de samenwerking eenduidiger en administratief eenvoudiger.

[25.0013649] Raadsvoorstel Actualisatie Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese Gemeenten
[25.0015725] Bijlage 1: GR Archeologie Westfriesland 2025
[25.0015099] Bijlage 2: Was-Wordt lijst
[25.0015098] Bijlage 3: toelichting op de regeling

16 Controle verordening en normenkader 2025
Als gevolg van een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording moet de Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente Opmeer worden aangepast. De belangrijkste wijziging heeft betrekking op de goedkeuringstolerantie. Daarnaast wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt enkele andere artikelen te actualiseren.
Jaarlijks wordt ook het normenkader door de raad vastgesteld.

[25.0014833] Raadsvoorstel Controle verordening en normenkader 2025
[25.0011532] Bijlage 1: Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente Opmeer 2025
[25.0011533] Bijlage 2: Overzicht was wordt mutaties
[25.0014518] Bijlage 3: Normenkader 2025

17 Activanota 2026
In de activanota worden de uitgangspunten van het activabeleid in de gemeente Opmeer gepresenteerd. De gemeente is eigenaar van tal van bezittingen. Bedrijfsmatig worden bezittingen activa genoemd. Aan de hand van deze nota kan zowel voor het bestuur als de ambtelijke organisatie een transparant en adequaat activabeleid worden uitgevoerd. In artikel 14 van de financiële verordening gemeente Opmeer 2025 is opgenomen dat het College eens in de 6 jaar een (geactualiseerde) activanota aan de raad aanbiedt en dat deze nota door de raad wordt vastgesteld. De huidige activanota 2019 is op bepaalde onderwerpen aan herziening toe. Voorliggende nota sluit aan bij het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de financiële verordening gemeente Opmeer 2025.

[25.0012583] Raadsvoorstel Activanota 2026
[25.0013621] Bijlage 1: Activanota gemeente Opmeer 2026
[25.0013622] Bijlage 2: Overzicht van de wijzigingen ten opzichte van de activanota 2019.

18 Najaarsnota 2025

Het primaire doel van de najaarsnota is het actualiseren van de begroting van het huidige jaar. In deze rapportage worden de mutaties voor de begroting 2025 weergegeven. De mutaties leiden tot een bijstelling van de begroting 2025 met een bedrag van € 295.000 nadelig. Het verwachte jaarrekeningresultaat komt hiermee op € 384.000 positief.
De najaarsnota is in te zien via de volgende link:
https://opmeer.publicaties.app/pub/najaarsnota2025/2/p1-homepage

Raadsvoorstel Najaarsnota 2025

19 Kerkenvisie
In samenwerking met de kerkbesturen is een kerkenvisie opgesteld. Uit de visie blijkt dat veel kerken hebben onderhoud nodig en leeg te komen te staan. In een vervolgtraject kan worden onderzocht welke concrete mogelijkheden er liggen om herbestemming mogelijk te maken.

[25.0014053] Raadsvoorstel Vaststelling Kerkenvisie

[25.0014743] Bijlage 1: Kerkenvisie

20 Financiële verantwoording nieuwbouw Kindcentrum De Wereldweide
Wij hebben van de Stichting Katholiek Onderwijs West-Friesland de financiële verantwoording inclusief accountantsverklaring van de nieuwbouw van het Kindcentrum De Wereldweide ontvangen. De overschrijding bedraagt € 43.668
Er zijn ook aanvullende algemene kosten gemaakt welke betrekking hebben op asbestsanering, circulair slopen en beveiliging van de voormalige schoolgebouwen met hekwerken.
Wij gaan met de Stichting Muziek Opmeer een huurovereenkomst aan.

25.0015001 Raadsvoorstel aanvullend krediet Kindcentrum De Wereldweide

[25.0014068] Accountantsverklaring nieuwbouw

[25.0015254] Huurovereenkomst Muziek Opmeer

21 Recreatie en toerismebeleid
In het Coalitieakkoord 2022-2026 is de wens voor (nieuw) beleid op het gebied van recreatie en toerisme vastgelegd. Tot dusver had de gemeente nog geen overkoepelend recreatie- en toerismebeleid, behalve de verouderde Notitie Kampeerterreinen uit 2005. Daarnaast wordt recreatie en toerisme steeds vaker integraal meegenomen in andere beleidsvelden, waaronder het BOSS-beleid (Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten beleid), het Pact van Westfriesland en de Toekomstvisie Opmeer 2030. Dit biedt kansen voor een vernieuwde aanpak die beter aansluit bij de actuele behoeften en ontwikkelingen binnen de sector.
Doelen:
1. Een integrale koers voor recreatie en toerisme richting 2035;
2. Helderheid over gewenste vormen van verblijfsrecreatie.
Met dit nieuwe toeristisch-recreatieve beleid vervalt de Notitie Kampeerterreinen uit 2005. Het beleid sluit aan op de Toekomstvisie 2030, het BOSS-beleid en de regionale visies voor recreatie, toerisme en vitale verblijfsrecreatie.

[25.0014683] Raadsvoorstel Toeristisch en recreatief beleid

[25.0015533] Bijlage 1: Recreatie- en Toerismebeleid 2025-2035

[25.0014815] Bijlage 2: Nota van beantwoording inspraakreacties

22 Toekomstperspectief Gemeentelijk Woningbedrijf
Medio 2024 is de opdracht gegeven aan het gemeentelijk woning bedrijf (GWB) om een bedrijfsplan op te stellen, met de volgende uitgangspunten:
- De financiële administratie integreren in de algemene dienst;
- Onderzoek welk aandeel het GWB kan hebben in de bouwopgave van circa 825 woningen voor het aandeel 30% sociale huur.
Er dient een strategische keuze gemaakt te worden voor de toekomst van het woningbedrijf. De gemeenteraad wordt gevraagd om geen wensen en bedenkingen bij het college naar voren te brengen bij het voorgestelde voorkeursscenario en perspectief.
Voorgesteld besluit:
1. Geen wensen en bedenkingen aan het college naar voren te brengen voor het voorkeursscenario 3 en perspectief 3 voor het gemeentelijk woningbedrijf.
2. Een budget van € 50.000 ter beschikking te stellen voor het opstellen en uitwerken van het implementatieplan en de kosten hiervan te dekken uit de algemene reserve van het gemeentelijk woningbedrijf.

[25.0015452] Raadsvoorstel toekomstperspectief Gemeentelijk Woning Bedrijf (1)

[25.0008899] Bedrijfsplan gemeentelijk Woningbedrijf Opmeer - 30 mei 2025

[25.0015502] 250710 formulier advies ondernemingsraad herinrichting GWB def (002)

[25.0015506] Brief.ondernemingsraad.reactie.advies.gwb.25.0014676

23 Begrotingswijzigingen

Begrotingswijzigingen 2025

Begrotingswijzigingen 2026

24 Sluiting

AGENDA BESLUITVORMENDE RAADSVERGADERING

Geachte leden van de raad,

Hierbij nodig ik u voor de besluitvormende raadsvergadering van **donderdag 11 december om 19:30 uur** in het gemeentehuis, Klaproos 1 te Opmeer.

H.M. Wiersema
Voorzitter

AGENDA

1. Opening en mededelingen
2. Spreekrecht burgers: uiterlijk 24 uur voor aanvang vergadering melden bij de griffier
3. Vragenkwartier
4. Bepalen van de stemvolgorde bij hoofdelijke stemming
5. Vaststellen van de agenda
6. Vaststellen besluitenlijst van de besluitvormende raadsvergadering van 6 november 2025, besluitvormende raadsvergadering van 27 november (besloten en openbare gedeelte) en de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025
7. Vaststellen van de lijst ingekomen stukken

BESPREEKPUNTEN

8. Financiële verordening
9. Vaststellen verordeningen 2026
10. Herijking Pact van Westfriesland
11. Participatiekader en participatieverordening Opmeer
12. Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek

HAMERPUNTEN

13. Actualisatie van gemeenschappelijke regeling Archeologie Westfriesland
14. Controleverordening en Normenkader 2025
15. Activanota
16. Najaarsnota 2025
17. Kerkenvisie
18. Financiële verantwoording nieuwbouw Kindcentrum De Wereldweide
19. Recreatie en toerismebeleid
20. Toekomstperspectief Gemeentelijk Woning Bedrijf

21. Begrotingswijzigingen
22. Sluiting

BESLUITVORMENDE RAADSVERGADERING VAN 6 november 2025

AANWEZIG

Voorzitter:	dhr. H.M. Wiersema	
Griffier:	mw. I. van Mulligen	(Plv. griffier)
Leden:	dhr. C.A.M. Anink	(DSV)
	dhr. S.J.G. Bankras	(CDA)
	dhr. A.J.P. Beemster	(CDA)
	dhr. N.J.J.M. Bosch	(LPO)
	dhr. D.C. Hagens	(DSV)
	dhr. P.J. Hoek	(VVD)
	dhr. M.P.M. Hoogland	(CDA)
	mw. D. Korver-Bellis	(GB)
	mw. E.A.M. Leek	(CDA)
	dhr. J.A.M. van Lieshout	(PvdA/GL)
	dhr. A. Martherus	(PvdA/GL)
	dhr. R.G.J. Pelt	(GB)
	dhr. L.J.J. Schilder	(LPO)
	dhr. C.J.M. Schipper	(VVD)
	dhr. J.T.M. Stam	(GB)
Wethouders:	dhr. V.B. Buis	
	dhr. R.W. Tesselaar	
	dhr. H.P.J.M. ter Veen	

Het volledige audioverslag van deze vergadering is te beluisteren op www.gemeenteraadopmeer.nl

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 19:30 uur en heet iedereen van harte welkom. Wethouder Buis, wethouder Tesselaar en waarnemend burgemeester Wiersema doen een mededeling.

2. Insprekers

3 personen spreken in bij de gemeenteraad. Waarvan er twee inspreken bij het agendapunt 8.

De heer van Zoolingen spreekt in over de gebiedsvisie Hoogwoud Oost.

3. Vragenkwartier

Er zijn vragen ingediend voor het vragenkwartier. PvdA-GroenLinks hebben de volgende vragen gesteld:

Op 1 januari a.s. krijgt ook de gemeente Opmeer een nieuwe wettelijke taak erbij, de wet integrale suïcidepreventie,

Tot op heden zijn wij als raad hierover niet geïnformeerd hoe het een en ander z'n beslag zal krijgen.

1. *Waarom heeft het college de raad nog niet geïnformeerd over de lokale invulling van deze nieuwe wettelijke taak?*
2. *Wanneer en op welke wijze zal het college de raad betrekken bij de implementatie van deze wet?*
3. *Hoe beoordeelt het college de financiële haalbaarheid van deze taak, gegeven het beperkte rijksbudget?*
4. *Welke concrete acties onderneemt de gemeente Opmeer zelf in het kader van de Wet integrale suïcidepreventie, en op welke onderdelen gaat het college verder dan enkel afstemming met de GGD Hollands Noorden?*

Wethouder Tesselaar geeft aan dat de wet integrale suïcidepreventie een belangrijke taak is dat de gemeente erbij krijgt. Op dit moment is er nog geen bestuurlijke informatie en daarom is de raad er ook nog niet over geïnformeerd. Om vorm te geven aan deze taak heeft de gemeente twee jaar de tijd om het te implementeren en daarbij wordt ook regionaal de samenwerking opgezocht. Er word komend jaar een beleidsplan opgesteld wat gekoppeld is aan het gezondheidsplan en dit zal vervolgens aangeboden worden aan de raad voor vaststelling. De GGD Hollands Noorden vervult hier een adviserende rol in. Op dit moment zijn er beperkte middelen vrijgegeven door het rijk voor de vervulling van deze taak. Mogelijk kan er budget vanuit het GALA of regionale budgetten

gebruikt worden. Daarnaast probeert de gemeente waar mogelijk extra aandacht te vestigen op dit onderwerp.

De fractie van de LPO stelt vragen over het volgende:

Na de brand in een fietsenstalling in de Kunstlaan heeft de fractie van de LPO de volgende vragen:

1. *Hoe ziet het college de verantwoordelijkheid van de gemeente in het bevorderen van brandveiligheid in appartementsgebouwen door zaken als brandoefeningen, duidelijke brandinstructies en begaanbare vluchtroutes?*
2. *Hoe ziet het college de verantwoordelijkheid van gemeente ten opzichte van die van andere partners (zoals veiligheidsdiensten en pandbeheerders) in brandveiligheidskwesties in appartementsgebouwen? Met name op zaken als handhaving en onderhoud.*
3. *Op welke wijze onderhoudt het college contact met de pandbeheerders van appartementsgebouwen over brandveiligheid?*

Wij hebben signalen ontvangen dat de brandveiligheid in de Pastoor Meriusflat te wensen overlaat.

4. *Is het college op de hoogte van deze situatie?*
5. *Hoe ziet het college haar verantwoordelijkheid in deze situatie?*

Waarnemend burgemeester Wiersema geeft aan dat de gemeente gebouwen controleert aan de hand van de eisen uit het *besluit bouwwerken leefomgeving*. De veiligheidsregio is daarin een adviseur. Zo gauw een gebouw in gebruik is dan is het de verantwoordelijkheid van de eigenaar om het gebouw brandveilig te houden. De gemeente houdt vervolgens toezicht op kwetsbare objecten zoals kinderdagverblijven of zorglocaties. Het college was niet op de hoogte van de situatie in de Pastoor Meriusflat. De gemeente wil daarom graag weten wat hier speelt en welke vragen bewoners hebben. Naar aanleiding van de meldingen kan er dan ook controles worden gedaan.

4. Bepalen van de stemvolgorde bij hoofdelijke stemming
Een eventuele hoofdelijke stemming begint bij de heer Hoek.

5. Vaststellen van de agenda
Bij agendapunt 9 de algemene plaatselijke verordening zijn twee amendementen en één motie aangekondigd door de fracties van het CDA, VVD, PvdA-GroenLinks, DSV en Gemeentebelangen.

De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

6. Vaststellen besluitenlijst van de besluitvormende raadsvergadering van 25 september en de oordeelsvormende raadsvergadering van 30 oktober
De besluitenlijsten zijn ongewijzigd vastgesteld.

7. Vaststellen van de lijst ingekomen stukken
De lijst met ingekomen stukken is ongewijzigd vastgesteld.

BESPREEKPUNTEN

8. Wensen en bedenkingen over de intentieovereenkomst Recreatiepark West-Friesland
De heer Roozen spreekt in als voorzitter van het bestuur Recreatiepark West-Friesland en mevrouw Langenberg spreekt in bij dit agendapunt.

De raad besluit unaniem:

1. Geen wensen en bedenkingen aan het college naar voren te brengen over het voornemen van het college om de intentieovereenkomst aan te gaan met het rechtsgeldig vertegenwoordigde bestuur van de coöperatie van het recreatiepark West-Friesland;
2. Een krediet van € 75.000,- beschikbaar te stellen voor de ondersteunde rol van de gemeente, bij de uitvoering van de IOK ten behoeve van de coöperatie.

9. Algemene plaatselijke verordening
De fracties van de het CDA, VVD, PvdA-GroenLinks, DSV, LPO en Gemeentebelangen dienen een amendement in, waarmee het raadsbesluit op de volgende wijze wordt gewijzigd:

1. De Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Opmeer 2024 in te trekken;

2. De Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Opmeer 2025 vast te stellen**, met de volgende wijziging:**

Artikel 2:34b Schenktijden paracommerciële rechtspersonen
~~**3. Een paracommercieel rechtspersoon kan alcoholhoudende drank verstrekken tijdens maximaal 12 bijeenkomsten per jaar van persoonlijke aard en bijeenkomsten die gericht zijn op personen welke niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn.**~~

3. Bijeenkomsten bij paracommerciële rechtspersonen
Paracommerciële rechtspersonen verstrekken geen alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard en bijeenkomsten die gericht zijn op rechtspersonen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn.

~~**5. Een paracommercieel rechtspersoon doet uiterlijk 21 dagen voor een bijeenkomst als bedoeld in het derde lid hiervan melding aan de burgemeester.**~~

5. [vervallen]

De raad besluit unaniem:
bovengenoemde amendement aan te nemen.

De fracties van de het CDA, VVD, PvdA-GroenLinks, DSV, LPO en Gemeentebelangen dienen een amendement in, waarmee het raadsbesluit op de volgende wijze wordt gewijzigd:

1. De Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Opmeer 2024 in te trekken;
2. De Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Opmeer 2025 vast te stellen**, met de volgende wijziging:**

Artikel 2:34b Schenktijden paracommerciële rechtspersonen
6. De burgemeester kan ontheffing verlenen van de bepaling in het eerste en het tweede lid, voor een verruiming van de schenktijd tot uiterlijk 02:00 uur**, waarbij geldt dat deze ontheffing van rechtswege is gegeven als het college overeenkomstig artikel 2.29, derde lid, op de hoogte is gebracht van een verruimde sluitingstijd voor een jongerencentrum**.

Waarnemend burgemeester Wiersema zegt toe dat het college in het horeca-uitvoeringsbeleid zorg gaat dragen dat een aanvraag voor een verruimde sluitingstijd tot 03.00 uur door een jongerencentrum automatisch ook zal worden opgevat als een aanvraag voor een ontheffing voor een verruiming van de schenktijd tot 02.00 uur.

Naar aanleiding van bovengenoemde toezegging trekken de fracties bovengenoemde amendement in.

De raad besluit unaniem:
1. De Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Opmeer 2024 in te trekken;
2. De Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Opmeer 2025 vast te stellen**, met de volgende wijziging:**

Artikel 2:34b Schenktijden paracommerciële rechtspersonen
6. De burgemeester kan ontheffing verlenen van de bepaling in het eerste en het tweede lid, voor een verruiming van de schenktijd tot uiterlijk 02:00 uur**, waarbij geldt dat deze ontheffing van rechtswege is gegeven als het college overeenkomstig artikel 2.29,**

derde lid, op de hoogte is gebracht van een verruimde sluitingstijd voor een jongerencentrum.[1]

De fracties van het CDA, VVD, PvdA-GroenLinks, DSV, LPO en Gemeentebelangen dienen een motie in, waarmee het college wordt verzocht:

1. te onderzoeken op welke wijze een meer uitgebalanceerde regeling kan worden vormgegeven die recht doet aan zowel de belangen van paracommerciële rechtspersonen als commerciële horeca, en daartoe:
    a. gesprekken te voeren met horeca en paracommerciële rechtspersonen om te beoordelen welke mogelijkheden worden gezien om al dan niet tot een meer uitgebalanceerde regeling te komen;
    b. te bezien waar de commerciële horeca de meeste moeite mee heeft, bijeenkomsten van persoonlijke aard of bijeenkomsten die gericht zijn op personen welke niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn en
        i. daarbij te bezien of oplossing kan worden gevonden in het verbinden van andere aantallen voor de twee te onderscheiden activiteiten waarop verruiming van mogelijkheden aan paracommerciëlen wordt beoogd te introduceren;
    c. oog te hebben voor verenigingen die geen onderdak vinden bij commerciële horeca;
    d. beoordelen of alleen via wijziging van de APV kan worden voorzien in de beoogde aanpassing van de regeling of wellicht ook anderszins, bijvoorbeeld met aanpassing van beleid over de invulling van het huidige artikel 2.34b, derde lid, van de APV;
    e. gespreksverslagen met heldere conclusies op te stellen;
2. op basis van de uitkomsten van de onder 1 genoemde werkzaamheden:
    a. een aangepast voorstel van de APV ter besluitvorming aan te bieden in de raadsvergadering van 29 januari 2026, indien het college tot de conclusie komt dat wijziging van de APV wenselijk is, waarbij de uitkomsten van de onder 1 genoemde werkzaamheden worden opgenomen in het voorstel, danwel;
    b. de gemeenteraad uiterlijk op 13 januari 2026 van een raadsinformatiebrief te informeren waarom een wijziging van de APV niet noodzakelijk wordt geacht, waarbij de uitkomsten van de onder 1 genoemde werkzaamheden worden opgenomen in de raadsinformatiebrief.

De raad besluit unaniem:
bovengenoemde motie aan te nemen.

HAMERPUNTEN

10. Programmabegroting 2026
De raad besluit unaniem:
1. De Programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vast te stellen;
2. Een bestemmingsreserve "Reserve Ouderenzorg" in te stellen;
3. Een onttrekking van € 500.000 te doen uit de Algemene Reserve (onvoorziene ontwikkelingen) en dit bedrag te storten in de Reserve Ouderenzorg;
4. Het aangaan van investeringen betreffende categorie A uit het investeringsplan 2026 - 2029 te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders;
5. De besteding van de post Onvoorziene uitgaven te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

11. Advies omgevingsvergunning Spanbroekerweg 162
De raad besluit unaniem:
1. Een positief bindend advies te geven over het plan voor 37 woningen op het perceel Spanbroekerweg 162.

[1] Amendement A9.1 van het CDA, VVD, PvdA-GroenLinks, DSV, LPO en Gemeentebelangen.

12. Zienswijze beleidsplan WerkSaam Westfriesland 2026-2030
De heer Martherus geeft het volgende aan in een stemverklaring: De fractie van PvdA-GroenLinks stemt in met de zienswijze, maar zal binnen twee weken schriftelijk de interne positie van de adviesraad sociaal domein tegenover het beleid van WerkSaam aan de orde stellen.

De heer Bosch geeft een stemverklaring: De heer Bosch bedankt de wethouder voor het beantwoorden van de technische vragen, maar geeft aan dat de antwoorden hem niet tevreden stellen. Het advies van de cliëntenraad van WerkSaam is nog niet ontvangen; dit wordt pas half november intern besproken. Er is wel aangegeven dat het om een positief advies gaat, maar voor de heer Bosch blijft onduidelijk waarom WerkSaam dit advies niet eerder heeft doorgestuurd. Om die reden stemt hij tegen het voorstel.

De raad besluit (13/2):
1. Een positieve zienswijze af te geven op het beleidsplan 'Meedoen is het belangrijkste!' (2026-2030) van WerkSaam.

De heren Bosch en Schilder van de fractie LPO hebben tegen gestemd.

13. Zienswijze Recreatievisie Recreatieschap Westfriesland
De raad besluit unaniem:
1. Een positieve zienswijze af te geven op de Recreatievisie Westfriesland 2040, zonder hierbij onvoorwaardelijke financiële verplichtingen aan te gaan.

14. Zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden
De raad besluit unaniem:
1. Een positieve zienswijze af te geven op de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Hollands Noorden, waarbij:
   a) de taken op het gebied van de WvGGZ worden ondergebracht binnen de Gemeenschappelijke Regeling vanaf 1 januari 2026;
   b) de taken rondom de hoorplicht hiervan worden uitgesloten en in plaats daarvan worden opgenomen in een apart dvo.

15. Begrotingswijzigingen
De raad besluit unaniem:
1. de programmabegroting **2025** als volgt te wijzigen:

Begrotings-wijziging	
9	De raad heeft in zijn vergadering van 6 november 2025 besloten een budget beschikbaar te stellen van € 75.000 voor de ondersteunende rol van de gemeente bij de uitvoering van de intentieovereenkomst ten behoeve van de coöperatie van het recreatiepark West-Friesland.

16. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21:00 uur.

Aldus vastgesteld in de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
Griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

OORDEELSVORMENDE RAADSVERGADERING
4 DECEMBER 2025

AANWEZIG

Voorzitter:	dhr. H.M. Wiersema	
Griffier:	mw. L. Gijben	(griffier)
Leden:	dhr. C.A.M. Anink	(DSV)
	dhr. S.J.G. Bankras	(CDA) (vanaf agendapunt 11)
	dhr. A.J.P. Beemster	(CDA)
	dhr. N.J.J.M. Bosch	(LPO)
	dhr. D.C. Hagens	(DSV)
	dhr. P.J. Hoek	(VVD)
	dhr. M.P.M. Hoogland	(CDA)
	mw. D. Korver-Bellis	(GB) (vanaf agendapunt 9)
	mw. E.A.M. Leek	(CDA)
	dhr. J.A.M. van Lieshout	(PvdA/GL)
	dhr. A. Martherus	(PvdA/GL)
	dhr. R.G.J. Pelt	(GB)
	dhr. L.J.J. Schilder	(LPO)
	dhr. C.J.M. Schipper	(VVD)
	dhr. J.T.M. Stam	(GB)
Wethouders:	dhr. R.W. Tesselaar	
	dhr. V.B. Buis	
	dhr. H.P.J.M. ter Veen	

Het volledige audioverslag van deze vergadering is te beluisteren op www.gemeenteraadopmeer.nl

1. Opening
De voorzitter opent de vergadering om 16:00 uur en heet iedereen welkom.

2. Spreekrecht burgers
Er hebben twee personen zich aangemeld om in te spreken over het bestemmingsplan centrum Opmeer-Spanbroek. Zij krijgen ieder het woord bij het betreffende agendapunt.

3. Vragenkwartier
Er zijn vragen ingediend voor het vragenkwartier door de heer Bosch van de fractie van de LPO over de prijs van het ophalen van grofvuil:

Op 12 november jl. heeft in het weekblad de Kogge een stuk gestaan over 'Samen werken aan een circulair Opmeer!' en 'Samen werken aan een circulair Opmeer!'. Daarin werd een link gedeeld met extra informatie. Het volgende wordt vermeld op de website: 'Let op: Het thuis laten halen van grof afval kost vanaf 1 januari 2026 € 10,-.'
Op 30 oktober is tijdens de presidiumvergadering gesproken over de aanpassing van de afvalstoffenverordening. Dit onderwerp is uiteindelijk van de agenda afgehaald en de behandeling hiervan wordt uitgesteld.

1. Kan het college aangeven hoe het bedrag van €10,- voor het ophalen van grof afval zich verhoudt tot de geldende verordening?
2. Klopt het dat het college hiermee vooruitloopt op de zaken, omdat de nieuwe verordening nog niet is vastgesteld door de gemeenteraad? En zo ja, waarom is daarvoor gekozen?

Wethouder Buis geeft aan dat de prijs die nu gevraagd wordt voor het ophalen van afval niet vooruitloopt op de zaken. Het bedrag is opgenomen in het grondstoffenplan, wat de gemeenteraad onlangs heeft vastgesteld.

4. Vaststelling van de agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Actualisatie van gemeenschappelijke regeling Archeologie Westfriesland
De raad besluit dit voorstel als hamerstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025.

Wethouder Ter Veen zegt toe dat hij gaat uitzoeken of er een maximaal bedrag als bijdrage ingesteld kan worden voor initiatiefnemers in het geval dat er archeologisch onderzoek gedaan moet worden en of de gemeente vervolgens het bedrag kan aanvullen indien nodig.

6. Controleverordening en Normenkader 2025
De raad besluit dit voorstel als hamerstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025.

7. Activanota
De raad besluit dit voorstel als hamerstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025.

8. Financiële verordening
De raad besluit dit voorstel als bespreekstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025. De fracties van de VVD, DSV, CDA en GB overwegen een amendement in te dienen.

9. Vaststellen verordeningen 2026
De raad besluit dit voorstel als bespreekstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025. De fractie van het CDA is voornemens een amendement in te dienen.

Mevrouw Korver-Bellis sluit aan bij de vergadering om 16:55 uur.

10. Najaarsnota 2025
De raad besluit dit voorstel als hamerstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025.

11. Kerkenvisie
De raad besluit dit voorstel als hamerstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025.

De heer Bankras sluit aan bij de vergadering om 17:40 uur.

12. Financiële verantwoording nieuwbouw Kindcentrum De Wereldweide
De raad besluit dit voorstel als hamerstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025.

13. Herijking Pact van Westfriesland
De raad besluit dit voorstel als bespreekstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025. De fractie van het CDA is voornemens een motie in te dienen.

14. Participatiekader en participatieverordening Opmeer
De raad besluit dit voorstel als bespreekstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025. De fractie van het CDA is voornemens een amendement in te dienen.

Portefeuillehouder Wiersema zegt toe dat hij de gemeenteraad informeert zodra er nieuwe afspraken zijn gemaakt met de dorpsraden over de samenwerking met de gemeente.

15. Recreatie en toerismebeleid
De heren Stam en Schilder nemen niet deel aan de beraadslaging in verband met artikel 28 van de Gemeentewet.

De raad besluit dit voorstel als hamerstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025.

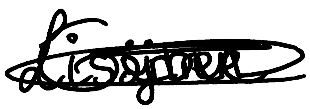
16. Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek
Mevrouw Kroon en de heer Hoogland spreken in over het bestemmingsplan centrum Opmeer-Spanbroek.

De raad besluit dit voorstel als bespreekstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025. De fractie van het CDA is voornemens een raadsinstrument in te dienen.

17. Toekomstperspectief Gemeentelijk Woningbedrijf
De raad besluit dit voorstel als hamerstuk te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025.

18. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 20:55 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

BESLUITVORMENDE RAADSVERGADERING VAN 27 NOVEMBER 2025

AANWEZIG

Voorzitter:	dhr. N.J.J.M. Bosch	(plv. voorzitter)
Griffier:	mw. L. Gijben	(griffier)
Leden:	dhr. C.A.M. Anink	(DSV)
	dhr. S.J.G. Bankras	(CDA)
	dhr. A.J.P. Beemster	(CDA)
	dhr. D.C. Hagens	(DSV)
	dhr. P.J. Hoek	(VVD)
	dhr. M.P.M. Hoogland	(CDA)
	mw. D. Korver-Bellis	(GB)
	mw. E.A.M. Leek	(CDA)
	dhr. J.A.M. van Lieshout	(PvdA/GL)
	dhr. A. Martherus	(PvdA/GL)
	dhr. R.G.J. Pelt	(GB)
	dhr. L.J.J. Schilder	(LPO)
	dhr. C.J.M. Schipper	(VVD)
	dhr. J.T.M. Stam	(GB)

Het volledige audioverslag van deze vergadering is te beluisteren op www.gemeenteraadopmeer.nl

3. Bekendmaking van de persoon die wordt aanbevolen voor benoeming tot burgemeester van de gemeente Opmeer

De voorzitter heropent de vergadering om 21:00 uur en heet iedereen van harte welkom. De voorzitter geeft het woord aan de voorzitter van de vertrouwenscommissie, de heer Beemster.

De heer Beemster: Voorzitter, leden van de gemeenteraad, leden van het college van burgemeester en wethouders, ambtelijke ondersteuning, aanwezige toehoorders en online. Het is een groot voorrecht om namens de vertrouwenscommissie van de gemeenteraad van Opmeer vanavond uit de doeken te mogen doen wie door de gemeenteraad van Opmeer wordt aanbevolen voor de benoeming van burgemeester van de gemeente Opmeer. Ik doe dat onder grote dankzegging richting leden van de vertrouwenscommissie, haar adviseurs en vooral de griffie. Allen hebben de afgelopen periode, in nauwe samenwerking met de commissaris van de Koning en diens ondersteuning, hard gewerkt richting deze avond en allen zijn buitengewoon zorgvuldig te werk gegaan.

Na het vertrek van de vorige kroonbenoemde burgemeester werd de procedure voor een nieuwe burgemeester zo snel mogelijk in gang gezet, waarbij de gemeenteraad op 22 mei van dit jaar de profielschets heeft vastgesteld. De laatste keer dat u in de openbaarheid een stand van zaken heeft genomen, was vlak voor de zomer. Op het moment werd duidelijk dat vijftien kandidaten zich hadden aangediend, vijf vrouwen en tien mannen. Daarna heeft samen met de commissaris van de Koning een briefselectie plaatsgevonden en hebben in navolging daarvan gesprekken plaatsgevonden met de kandidaten.

Ik hecht eraan te benadrukken dat alle kandidaten door de vertrouwenscommissie op hetzelfde goudschaaltje zijn gewogen. De vastgestelde profielschets gold daarbij steeds als basis. Immers vergt het ambt van burgemeester nogal wat. Naast de rol als burgervader of burgermoeder en daarmee roerganger van onze gemeenschap en cultuur, wordt professioneel ook het nodige en steeds meer van de burgemeester verlangd. Daar komt bij dat Opmeer ogenschijnlijk een kleine gemeente is, maar groots in daden en dadendrang. En tenslotte moeten we niet de illusie hebben dat kwaadwillende het niet ook op onze gemeente hebben voorzien. Het ambt vergt waakzaamheid en alertheid. Als voorzitter van gemeenteraad en college, als hoeder van integriteit en bewaker van de openbare orde en veiligheid vervult de burgemeester een centrale rol in het goed functioneren van onze gemeente in onze gemeenschap.

Eén kandidaat wist de rol van eerste burger en burgemeester het beste te combineren. Voorzitter, ik deel via u met gepaste trots en met genoegen het volgende mee. De gemeenteraad van Opmeer beveelt bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan om te worden benoemd tot burgemeester van Opmeer: de heer Herman Wiersema. De heer Wiersma, 47 jaar, heeft lange tijd gewerkt voor gemeentes en het Rijk in verschillende rollen. Zo was er de laatste jaren manager bij de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, ook wel de NCTV. En sinds mei vervult hij al het ambt van burgemeester als waarnemer. De heer Wiersma is momenteel

woonachtig in Amsterdam met zijn partner. Hij is voornemens om zo snel mogelijk een thuis te maken van Opmeer en hier te komen wonen. Wiersema heeft zich gepresenteerd als een energieke en oprechte burgemeester. Hij heeft overtuigd, met zijn vermogen om complexe situaties op de juiste manier te analyseren, op een manier die bij Opmeer past. Wij verwelkomen hem daarom graag in ons midden.

Ter afronding nog over het vervolg. De aanbeveling van de gemeenteraad gaat naar de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De minister doet een voordracht aan Zijne Majesteit de Koning. En wanneer de benoeming een feit is, is nu nog niet bekend. De verwachting is evenwel dat de installatie in de maand februari kan plaatsvinden. Tot die tijd zal uiteraard de heer Wiersma het waarnemend burgemeesterschap blijven doen. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Het is zo dat ik de leden van de vertrouwenscommissie bedank voor hun bijzondere inzet en met name ook de voorzitter, meneer Beemster, voor het werk. Daarnaast bedank ik ook de adviseurs voor het bijstaan van de commissie. Ik bedank ook de griffie voor de verrichte werkzaamheden en de ondersteuning. Oké, dan kunnen we overgaan tot de sluiting. Maar wat? Oh, welkom burgemeester. Gefeliciteerd. U mag even het woord voeren als u wilt. Eerste reactie geven en wat er door u heen gaat.

De heer Wiersema: Goedenavond. Ik ben heel dankbaar voor het vertrouwen dat uw raad in mij stelt. Ik ben heel enthousiast bij het vooruitzicht om nog meer onderdeel te worden van de gemeenschap hier en om hier mijn thuis te vinden. En ik ben gemotiveerd om aan de slag te gaan om ook meer een sterk lokaal bestuur te geven. Ik kijk daar zo naar uit. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor uw woorden. Ik ga zo meteen de vergadering sluiten en zo meteen gaat de voorzitter van de vertrouwenscommissie desgewenst nog vragen beantwoorden van de pers. Ik nodig zo meteen iedereen uit voor een borrel in de foyer. Maar voordat het zover is, wil ik eerst graag een foto laten maken met de gemeenteraad en met de burgemeester erbij. Bedankt.

4. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 21:10 uur.

Aldus vastgesteld in de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
Griffier

N.J.J.M. Bosch
plv. voorzitter

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0014902
Zaaknummer	Z25002119
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Bedrijfsvoering
Onderwerp	Vaststellen Financiële verordening gemeente Opmeer 2025
Portefeuillehouder	wethouder V.B. Buis

Samenvatting

Als gevolg van een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording moet de Financiële verordening worden aangepast. De wijziging heeft betrekking op de verantwoordingsgrens en de rapporteringsgrens.

Inleiding

Door het Rijk zijn in het Staatsblad een aantal wijzigingen gepubliceerd van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze wijzigingen gaan in voor verantwoordingen over het begrotingsjaar 2025. De wijzigingen hebben een doorwerking in de Financiële verordening. In deze verordening worden door de raad kaders gesteld. Eén van de kaders die moet worden aangepast betreft de Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast wordt van de actualisering gebruik gemaakt om een aantal artikelen te actualiseren.
De gewijzigde verordening is als bijlage toegevoegd (zie bijlage 1).
De wijzigingen van de nieuwe verordeningen ten opzichte van de oude verordening zijn opgenomen in een was-wordt overzicht (zie bijlage 2).

Raadsvoorstel

Voorgesteld besluit

1) De financiële verordening 2025 gemeente Opmeer vast te stellen en deze met terugwerkende kracht per 1-1-2025 in te laten gaan.
2) De financiële verordening 2023 gemeente Opmeer in te trekken.

Argumenten

1.1 Door een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording moet de verantwoordingsgrens worden aangepast.

- Tot en met 2024 hanteert de gemeente Opmeer een verantwoordingsgrens van 3%. Vanaf 2025 kan deze grens maximaal 2% van de totale lasten, exclusief de toevoegingen aan de reserves zijn.

1.2 Door het vaststellen van een nieuwe verordening moet de oude verordening worden ingetrokken..

- Het intrekken van de oude verordening schept duidelijkheid over welke verordening van toepassing is.

Beoogd maatschappelijk effect

Een transparante betrouwbare overheid

Wettelijk kader

Artikel 212 Gemeentewet
Besluitbegroting en verantwoording

Participatie

N.v.t.

Communicatie

De verordening wordt gepubliceerd op overheid.nl

Financiën

N.v.t.

Uitvoering

Bij de dagelijkse uitvoering van werkzaamheden alsmede bij het opstellen van de p&c producten wordt met de bepalingen van de financiële verordening rekening gehouden.

Raadsvoorstel

Bijlagen

1) Financiële verordening gemeente Opmeer 2025
2) Overzicht was-wordt mutaties

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 212 Gemeente wet;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 november 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1. De financiële verordening 2025 gemeente Opmeer vast te stellen en deze met terugwerkende kracht per 1-1-2025 in te laten gaan, **met de volgende wijzigingen:**[1]

   Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten
   5.3 Bij de begrotingsbehandeling stelt de raad tevens het investeringsprogramma vast. **Voor categorie A (vervangingsinvesteringen) autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven. Voor categorie B (nieuwe en/of uitbreidingsinvesteringen) legt het college voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor.**

   Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa
   Het college biedt de raad eens in de **4** jaar een (geactualiseerde) Activanota aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.

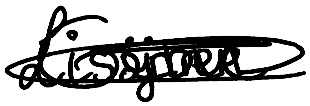
   Artikel 16. Reserves en voorzieningen
   16.1 Het college biedt de raad eens in de **4** jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.

   Artikel 24. Onderhoud kapitaalgoederen
   24.2 Het college biedt de raad ten minste eens in de **4** jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken en straatmeubilair. De raad stelt het plan vast.
   24.3 Het college biedt de raad ten minste eens in de **4** jaar een programma stedelijk water en riolering aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen. De raad stelt het plan vast.
   24.4 Het college biedt de raad ten minste eens in de **4** jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het plan vast.

[1] Amendement A8.1 van de VVD, CDA, DSV, Gemeentebelangen en de LPO en amendement A8.2 van Gemeentebelangen, DSV en de LPO.

2. De financiële verordening 2023 gemeente Opmeer in te trekken.

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Financiële verordening gemeente Opmeer 2025

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder:

- *administratie*: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;

- *doeltreffendheid*: de mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden behaald;

- *doelmatigheid*: het realiseren van bepaalde prestaties met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen;

- *rechtmatigheid*: het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, raadsbesluiten en collegebesluiten;

- *indicator*: op voorhand overeengekomen parameter die inzicht geeft in resultaten op deelgebieden en laat zien in hoeverre bepaalde doelstellingen gehaald worden;

- *prioriteit*: onderdeel van een programma bestaande uit een samenstel van een aantal samenhangende taakvelden of een enkel taakveld van de taakveldenraming en taakveldenrealisatie;

- *onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting*: verschil tussen de opbrengst onroerende zaakbelasting bij de tarieven die minimaal nodig zijn voor toegang tot de procedure van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet en de (geraamde) opbrengst onroerende zaakbelasting.

Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Programma-indeling

2.1 De raad stelt de programma-indeling van de programmabegroting vast.

2.2 De raad stelt per programma vast:
a. de beoogde maatschappelijke effecten (wat willen wij bereiken);
b. de te leveren goederen en diensten (wat doen wij daarvoor);
c. de baten en lasten (wat mag het kosten)

2.3 De raad stelt op voorstel van het college de taakvelden per programma vast.

2.4 De raad stelt op voorstel van het college per programma de beleidsindicatoren vast.

Het voorstel van het college bevat ten minste de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

2.5 De raad stelt vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

2.6 Het college draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde goederen en diensten en de maatschappelijke effecten, opdat de doelmatigheid doeltreffendheid van het beleid zoals vastgesteld door de raad, kunnen worden getoetst.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

3.1 Bij de begroting en de jaarstukken worden onder elk van de programma's de baten en lasten per taakveld weergegeven.

3.2 Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven.

3.3 Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitatie.

3.4 In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.

3.5 Incidentele baten en lasten worden afzonderlijk gespecificeerd in het overzicht incidentele lasten en baten indien zij € 25.000,- of meer bedragen. De posten die onder deze grens vallen worden op één post per programma gepresenteerd.

Artikel 4. Kaders begroting

Het college biedt voor 15 november aan de raad een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt deze nota vóór 15 november vast.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

5.1 De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.

5.2 In afwijking van het eerste lid kan de raad een activiteit welke onderdeel is van een programma, als prioriteit aanwijzen en daarvoor de baten en lasten apart autoriseren.

5.3 Bij de begrotingsbehandeling stelt de raad tevens het investeringsprogramma vast. Voor categorie A (vervangingsinvesteringen) autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven. Voor categorie B (nieuwe en/of uitbreidingsinvesteringen) legt het college voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor. [1]

5.4 Het college informeert de raad als ze verwacht, dat de lasten of de baten van een programma of een prioriteit de geautoriseerde lasten of baten dreigen te overschrijden, of dat de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden.
De raad geeft aan of hij een voorstel wil voor het wijzigen van de geautoriseerde lasten of baten van betreffende programma of de prioriteit, voor het wijzigen van het geautoriseerde investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid.

5.5 Bij de behandeling van de tussenrapportages in de raad bedoeld in artikel 6, lid 1, doet het

[1] Amendement A8.1 VVD CDA DSV GB LPO aangenomen op 11 december 2025

college voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid.

5.6 Beleid op het gebied van investeringen is verder uitgewerkt in de Activanota van de gemeente Opmeer.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

6.1 Het college informeert de raad door middel van 2 tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste 4 maanden (voorjaarsnota) en de eerste 9 (najaarsnota) maanden van het lopende boekjaar.

6.2 De tussenrapportages bevatten een uiteenzetting van de financiële en beleidsinhoudelijke afwijkingen per programma of prioriteiten. Ook bevat de rapportage de realisatie en raming van de uitputting van de investeringskredieten.

6.3 In de tussenrapportages worden afwijkingen op de actuele ramingen van de baten en lasten van taakvelden, prioriteiten en investeringskredieten in de begroting groter dan € 10.000,- toegelicht.

6.4 Budgetoverheveling van niet bestede exploitatiebudgetten wordt aan de gemeenteraad voorgesteld via de 2e tussentijdse rapportage (najaarsnota). Het minimale budget dat wordt overgeheveld is € 25.000,- Budgetoverheveling verloopt via de Reserve overheveling budgetten.

Artikel 7. Informatieplicht

Voor zover hiervoor in de begroting geen budget is opgenomen, besluit het college niet over:
a. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan € 25.000,-;
b. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan € 25.000,-; en
c. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen,
dan nadat de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Artikel 8. EMU-saldo

Wanneer het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Artikel 9. Jaarstukken

9.1 Het college draagt zorg voor een adequate vertaling van de verantwoording van de diensten naar de taakveldenrealisatie en naar de programmaverantwoording.

9.2 Het college legt verantwoording af over de uitvoering van de programma's.
In de verantwoording geeft het college aan:
a. wat is bereikt;
b. wat hebben we ervoor gedaan;
b. wat de kosten zijn.

9.3 In de jaarstukken worden afwijkingen op de gewijzigde ramingen van de baten en lasten van taakvelden en afwijkingen op de investeringen groter dan € 10.000 toegelicht.

Hoofdstuk 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

10.1 In de paragraaf bedrijfsvoering informeert het college de gemeenteraad over rechtmatigheid.

10.2 In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteren burgemeester en wethouders aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves.

10.3 In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) boven de rapporteringsgrens van 1% van de lasten (excl. dotaties aan de reserves) nader toegelicht.

Artikel 11. Voorwaardencriterium

11.1 Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
Voor de financiële rechtmatigheid wordt uitgegaan van: recht, hoogte en duur.

11.2 Burgemeester en wethouders bieden de raad jaarlijks ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 12 Begrotingscriterium

12.1 Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;

12.2 De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.

12.3 Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.

12.4 Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties
a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren
b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

12.5 Afwijkingen, bestaande uit een onderschrijding van lasten of investeringsbudgetten en lagere of hogere baten dan begroot worden tijdig gemeld. Onder tijdig wordt hier verstaan dat dergelijke afwijkingen zijn genoemd in de voorjaarsnota, najaarsnota of de jaarrekening.

12.6 Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

13.1 Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.

13.2 Burgemeester en wethouders zorgen voor en leggen vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Hoofdstuk 4. Financieel beleid

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa

Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een (geactualiseerde) Activanota aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.[2]

Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen

15.1 Voor de vorderingen op derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op oninbaarheid van de openstaande vorderingen.

15.2 Voor openstaande vorderingen betreffende:
a. onroerendezaakbelastingen;
b. hondenbelasting;
c. rioolheffing; en
d. afvalstoffenheffing
wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het gemiddelde percentage van oninbaarheid van deze belastingsoorten over de jaren t-1, t-2, t-3.

Voor de overige belastingsoorten wordt een voorziening gevormd op basis van een individuele beoordeling.

Artikel 16. Reserves en voorzieningen

16.1 Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.[3]

16.2 Onttrekkingen aan reserves zoals vastgesteld in de begroting worden verwerkt op basis van de werkelijke gemaakte kosten, maar maximaal tot de omvang van de begrote onttrekking.
De raad beoogt hiermee de onttrekking uit de reserves gelijk te maken aan de werkelijk gemaakte kosten in een jaar. Eventueel kan de raad hiervan afwijken via aparte besluitvorming.

16.3 Een voorziening voor verliesgevende grondexploitatie(s) wordt getroffen tegen nominale waarde.

Artikel 17. Kostprijsberekening

17.1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.
Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW) en de gederfde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid betrokken.

17.2 Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa.

17.3 Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan activiteiten welke geheel of deels worden bekostigd met een

[2] Amendement A8.1 VVD CDA DSV GB LPO aangenomen op 11 december 2025 en Amendement A8.2 GB DSV LPO aangenomen op 11 december 2025
[3] Amendement A8.2 GB DSV LPO aangenomen op 11 december 2025

specifieke uitkering of subsidie, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding toegerekend aan die activiteiten.

17.4 Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.

17.5 Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het derde en vierde lid betreffen, wordt uitgegaan van een opslag voor de overhead per uur op de inzet van de directe uren. Deze opslag per uur komt tot stand door de totale kosten van de overhead (taakveld 0.4 in de begroting) te delen door het totaal aantal productieve uren van de formatieomvang van de gemeente exclusief de formatie van de overhead zelf.

17.6 Het percentage van de omslagrente voor de kostprijsberekening en de toerekening van rente voor de financiering van de in gebruik zijnde activa, bedoeld in het eerste lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. Het percentage van deze omslagrente wordt bepaald uit het gewogen gemiddelde van het bij de begroting geraamde rentepercentage van de rentekosten van de opgenomen langlopende leningen, kortlopende leningen en kredieten. Alles in lijn met de BBV voorschriften die gelden sinds 2017. De uitkomst van dit percentage van de omslagrente wordt op een half procent afgerond.

17.7 In afwijking van het zesde lid wordt bij een verstrekte lening voor de bepaling van de rentekosten van de inzet van vreemd vermogen in de kostprijs uitgegaan van de rente van de lening die voor de financiering van de verstrekte lening is aangetrokken. Deze rente wordt verhoogd met een opslag voor het debiteurenrisico.

17.8 In afwijking van het eerste lid worden bij vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties alleen de rentekosten voor de inzet van vreemd vermogen aan de kostprijs toegerekend. Bij projectfinanciering worden dan de werkelijke rentekosten toegerekend. In andere gevallen wordt uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de portefeuille leningen.

Artikel 18. Prijzen economische activiteiten

18.1 Voor de levering van goederen, diensten of werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de levering van de desbetreffende goederen, diensten of werken wordt gemotiveerd.

18.2 Bij het verstrekken van leningen of garanties door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden ten minste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de lening of de garantie wordt gemotiveerd.

18.3 Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaat het college uit van een vergoeding van ten minste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.

18.4 Raadsbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en sprake is van:

a. leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;

b. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
c. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
d. een bevoordeling van sociale werkplaatsen;
e. een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
f. een bevoordeling van publieke media-instellingen; en
g. een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en daarmee verenigbaar is.

Artikel 19. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, de leges, rechten en overige heffingen.

Artikel 20. Financieringsfunctie

Het college handelt bij de uitoefening van de financieringsfunctie conform het door de raad vastgestelde treasurystatuut.

Hoofdstuk 5. Paragrafen

Artikel 21. Lokale heffingen

Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf lokale heffingen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

a. de berekening van het rentepercentage voor de omslagrente voor het bepalen van de kostprijzen, bedoeld in artikel 13, zesde lid
b. de kostentoerekening van de geraamde rentekosten en de geraamde overheadkosten aan de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht.

Artikel 22. Financiering

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 23. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 24. Onderhoud kapitaalgoederen

24.1 Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

24.2 Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken en straatmeubilair. De raad stelt het plan vast.

24.3 Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een programma stedelijk water en riolering aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen.
De raad stelt het plan vast.

24.4 Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten

aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het plan vast.[4]

Artikel 25. Bedrijfsvoering

Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf bedrijfsvoering de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 26. Verbonden partijen

Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf verbonden partijen de verplichte onderdelen op grond van artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 27. Grondbeleid

In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen op grond van artikel van 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Hoofdstuk 6. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 28. Administratie

a. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor: het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afdelingen;
b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten, etc.;
c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
d. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en
e. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 29. Financiële organisatie

Het college draagt zorgt voor:

a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de afdelingen;
b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van baten en lasten aan de taakvelden;
g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
h. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen; en

[4] Amendement A8.2 GB DSV LPO aangenomen op 11 december 2025

i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 30. Interne controle

Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a, van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b, van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 31. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

31.1 De Financiële verordening gemeente Opmeer 2023 wordt ingetrokken.

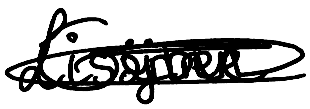
31.2 Op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die voor 1 januari 2017 zijn gedaan, blijft de Financiële verordening gemeente Opmeer 2012 van toepassing zoals deze gold op de dag voor de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 32. Inwerkingtreding en citeertitel

32.1 Deze verordening treedt in werking met terugwerkende kracht per 1-1-2025.

32.2 Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening gemeente Opmeer 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Overzicht was-wordt mutaties financiële verordening 2023 ten opzichte van verordening 2025

WAS		WORDT
Financiële verordening gemeente Opmeer 2023		Financiële verordening gemeente Opmeer **2025**
3.5 Incidentele baten en lasten worden afzonderlijk gespecificeerd in het overzicht incidentele lasten en baten indien zij € 10.000,- of meer bedragen. De posten die onder deze grens vallen worden op één post per programma gepresenteerd**.**		***3.5*** Incidentele baten en lasten worden afzonderlijk gespecificeerd in het overzicht incidentele lasten en baten indien zij **€ 25.000,-** of meer bedragen. De posten die onder deze grens vallen worden op één post per programma gepresenteerd.
5.3 Bij de begrotingsbehandeling stelt de raad tevens het investeringsprogramma vast Voor categorie A (vervangingsinvesteringen) autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven. Voor categorie B (nieuwe en/of uitbreidingsinvesteringen) legt het college voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor.		**5.3 Bij de begrotingsbehandeling stelt de raad tevens het investeringsprogramma vast.** **Voor zowel vervangingsinvesteringen (categorie A) als nieuwe of uitbreidingsinvesteringen (categorie B) autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven**.
6.1 Het college informeert de raad door middel van 2 tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste 4 maanden (kadernota) en de eerste 9 (najaarsnota) maanden van het lopende boekjaar.		***6.1*** Het college informeert de raad door middel van 2 tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste 4 maanden **(voorjaarsnota**) en de eerste 9 (najaarsnota) maanden van het lopende boekjaar.
6.3 In de tussenrapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten **e**n lasten van taakvelden, prioriteiten en investeringskredieten in de begroting groter dan € 10.000,- toegelicht.		***6.****3 I*n de tussenrapportages worden afwijkingen op de **actuele** ramingen van de baten en lasten van taakvelden, prioriteiten en investeringskredieten in de begroting groter dan € 10.000,- toegelicht.
6.4 Budgetoverheveling van niet bestede exploitatiebudgetten wordt aan de gemeenteraad voorgesteld via de 2e tussentijdse rapportage (najaarsnota). Budgetoverheveling verloopt via de reserve Budgetoverheveling.		***6.4*** Budgetoverheveling van niet bestede exploitatiebudgetten wordt aan de gemeenteraad voorgesteld via de 2e tussentijdse rapportage (najaarsnota). **Het minimale budget dat wordt overgeheveld is € 25.000,-** Budgetoverheveling verloopt via de Reserve overheveling budgetten.
Artikel 7. Informatieplicht Voor zover hiervoor in de begroting geen budget is opgenomen, besluit het college niet over: a. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan € 10.000,00; b. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan € 10.000,00;		**Artikel 7. Informatieplicht** Voor zover hiervoor in de begroting geen budget is opgenomen, besluit het college niet over: a. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan **€ 25.000,-;** b. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan **€ 25.000,**-;
9.2 Het college legt verantwoording af over de uitvoering van de programma's. In de verantwoording geeft het college aan:		***9.2*** Het college legt verantwoording af over de uitvoering van de programma's. In de verantwoording geeft het college aan:

a. wat is bereikt; b. welke goederen en diensten zijn geleverd; c. wat de kosten zijn.		a. wat is bereikt; b. **wat hebben we er voor gedaan;** c. wat de kosten zijn.
N**iet aanwezig**		***9.3*** **In de jaarstukken worden afwijkingen op de gewijzigde ramingen van de baten en lasten van taakvelden en afwijkingen op de investeringen groter dan € 10.000 toegelicht**.
10.2 In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteren burgemeester en wethouders aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.		**10.2** In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteren burgemeester en wethouders aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van **2%** van de totale lasten van de gemeente, **exclusief** de dotaties aan de reserves.
10.3 In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen boven de verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserve nader toegelicht		**10.3** In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (**fouten of onduidelijkheden) boven de rapporteringsgrens van 1% van de lasten (excl. dotaties aan de reserves) nader toegelicht.**
		12.5 Afwijkingen, bestaande uit een onderschrijding van lasten of investeringsbudgetten en lagere of hogere baten dan begroot worden tijdig gemeld. Onder tijdig wordt hier verstaan dat dergelijke afwijkingen zijn genoemd in de jaarrekening.
12.5 Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		**12.6** Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. **Door het opnemen van een andere tekst bij 12.5 is oude tekst van 12.5 overgezet naar 12.6**
Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een (geactualiseerde) Activanota aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.		**Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa** Het college biedt de raad eens in de **6** jaar een (geactualiseerde) Activanota aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.
15.2 Voor openstaande vorderingen betreffende: a. onroerendezaakbelastingen;		***15.2*** Voor openstaande vorderingen betreffende: a. onroerendezaakbelastingen;

b. hondenbelasting; c. rioolheffing; en d. afvalstoffenheffing wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid.		b. hondenbelasting; c. rioolheffing; en d. afvalstoffenheffing **wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het gemiddelde percentage van oninbaarheid van deze belastingsoorten over de jaren t-1, t-2, t-3.** **Voor de overige belastingsoorten wordt een voorziening gevormd op basis van een individuele beoordeling.**
16.1 Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.		***16.1*** Het college biedt de raad eens in de **6** jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.
24.2 Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken en straatmeubilair. De raad stelt het plan vast.		***24.2*** Het college biedt de raad ten minste eens in de **5** jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken en straatmeubilair. De raad stelt het plan vast.
24.3 Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een rioleringsplan aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen. De raad stelt het plan vast.		***24.3*** Het college biedt de raad ten minste eens in de **5** jaar **een programma stedelijk water en riolering** aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen. De raad stelt het plan vast.
24.4 Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het plan vast.		***24.4*** Het college biedt de raad ten minste eens in de **5** jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het plan vast.
31.1 De Financiële verordening gemeente Opmeer 2020 wordt ingetrokken.		***31.1*** De Financiële verordening gemeente Opmeer **2023** wordt ingetrokken

voor: 15
tegen: 0
aangenomen

Gemeentebelangen Opmeer

DSV Hart voor u DOOR SAMENWERKING VOORUIT

LOKALE PARTIJ OPMEER
Sociaal | Ondernemend | Samenwerkend

AMENDEMENT (A8.2)

De raad van de gemeente Opmeer, in vergadering bijeen op 11 december 2025,

gelezen het voorstel tot het vaststellen van financiële verordening, agendapunt 8,

besluit:

1. De financiële verordening 2025 gemeente Opmeer vast te stellen en deze met terugwerkende kracht per 1-1-2025 in te laten gaan, **met de volgende wijzigingen:**

   Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa
   Het college biedt de raad eens in de ~~6~~ **4** jaar een (geactualiseerde) Activanota aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.

   Artikel 16. Reserves en voorzieningen
   16.1 Het college biedt de raad eens in de ~~6~~ **4** jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.

   Artikel 24. Onderhoud kapitaalgoederen
   24.2 Het college biedt de raad ten minste eens in de ~~5~~ **4** jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken en straatmeubilair. De raad stelt het plan vast.
   24.3 Het college biedt de raad ten minste eens in de ~~5~~ **4** jaar een programma stedelijk water en riolering aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen. De raad stelt het plan vast.
   24.4 Het college biedt de raad ten minste eens in de ~~5~~ **4** jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het plan vast.

2. De financiële verordening 2023 gemeente Opmeer in te trekken.

Toelichting:

Vier jaar betreft steeds een raadsperiode. Om goed onderbouwde besluiten te kunnen nemen op de verschillende terreinen van de raad, dient de raad op de hoogte te zijn van actuele stand van zaken. De vier jaar is ooit zo opgezet zodat elke nieuwe raad over deze actuele informatie kan beschikken. Uiteraard zijn er in de afgelopen jaren situaties geweest waar steeds in overleg met de raad de stukken wat later zijn aangeleverd. Dit was echter steeds altijd in overleg met de desbetreffende raad. Op het moment dat de termijn nu wordt vastgelegd voor vijf of zes jaar, en er ontstaat opnieuw een situatie dat er uitgesteld dient te worden, dan praten we over zes of zeven of zelfs acht jaar, waardoor zonder overleg twee raden niet meer over actuele informatie kunnen beschikken. Daarom de weloverwogen handhaving van vier jaar zodat elke nieuwe raad beschikt over de juiste actuele informatie en zelf kan bepalen of zij akkoord gaan met uitstel en met de reden van uitstel.

Namens de fracties van

Gemeentebelangen,	DSV,	LPO,
D. Korver-Bellis,	C.A.M. Anink,	N.J.J.M. Bosch

voor: 15
tegen: 0
aangenomen

AMENDEMENT (A8.1)

De raad van de gemeente Opmeer, in vergadering bijeen op 11 december 2025,

gelezen het voorstel tot het voorstel tot het vaststellen van de financiële verordening, agendapunt 8,

besluit:

1. De financiële verordening 2025 gemeente Opmeer vast te stellen en deze met terugwerkende kracht per 1-1-2025 in te laten gaan, **met de volgende wijzigingen:**

   Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten
   5.3 Bij de begrotingsbehandeling stelt de raad tevens het investeringsprogramma vast. ~~Voor zowel vervangingsinvesteringen (categorie A) als nieuwe of uitbreidingsinvesteringen (categorie B) autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven.~~ **Voor categorie A (vervangingsinvesteringen) autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven. Voor categorie B (nieuwe en/of uitbreidingsinvesteringen) legt het college voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor.**

   Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa
   Het college biedt de raad eens in de ~~6~~ **4** jaar een (geactualiseerde) Activanota aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.

2. De financiële verordening 2023 gemeente Opmeer in te trekken.

Toelichting:
Het budgetrecht een groot goed is van de raad. Daarom moeten categorie B investeringen door de raad goedgekeurd worden. Nieuwe investeringen die niet vooraf bekend zijn, kunnen ook grote maatschappelijke impact hebben of hoge bedragen zijn en dienen daarom door de raad besloten te worden. Hiermee zijn inwoners ook goed vertegenwoordigt bij nieuwe investeringen die door de gemeente worden gedaan. Dit kan leiden tot enige vertraging, maar hiermee is wel de legitimiteit van dergelijke besluiten geborgd én is er ook draagvlak voor zodat er niet achteraf 'gedoe' komt.

Wat betreft de activanota, is het goed dat een gemeenteraad deze verordening minimaal 1 keer per raadsperiode voorbij ziet komen.

Namens de fracties van

VVD,
P.J. Hoek,

CDA,
M.P.M. Hoogland,

DSV,
C.A.M. Anink,

Gemeentebelangen,
R.G.J. Pelt,

LPO,
N.J.J.M. Bosch

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0014235
Zaaknummer	Z25001297
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Publiekszaken
Onderwerp	vaststellen verordeningen 2026
Portefeuillehouder	wethouder V.B. Buis

Samenvatting

Door het vaststellen van deze verordeningen is de tijdigheid en rechtmatigheid geborgd.

Inleiding

Voor het correct opleggen van de gemeentelijke aanslagen 2026 dienen de volgende verordeningen tijdig en correct te worden vastgesteld.

Voorgesteld besluit

1. De volgende verordeningen vast te stellen:

a. Verordening op de heffing en de invordering van Forensenbelasting 2026;
b. Verordening op de heffing en de invordering van Hondenbelasting 2026;
c. Verordening op de heffing en de invordering van Toeristenbelasting 2026;
d. Verordening op de heffing en de invordering van Afvalstoffenheffing 2026;
e. Verordening op de heffing en de invordering van OZB roerende zaken 2026;
f. Verordening op de heffing en de invordering van Onroerende Zaak Belastingen 2026;
g. Verordening op de heffing en de invordering van Lijkbezorgingsrechten 2026;
h. Verordening op de heffing en de invordering van Riool- en waterzorgheffing 2026;
i. Verordening op de heffing en de invordering van Leges 2026.

Argumenten

Onroerende Zaak Belasting

De aanslag gemeentelijke heffingen is gebaseerd op de vastgestelde WOZ waarde. De verwachte stijging van de WOZ waarde bedraagt 7,4 procent voor de woningen en 2 procent voor de niet woningen. Dit betreft een autonome ontwikkeling.

Op basis van de verwachte marktontwikkeling, zijn de tarieven voor 2026 op de volgende wijze vastgesteld:

Tarief 2026	Tarief 2025
OZB Woningen 0,1263	OZB Woningen 0,1313
OZB Niet-woningen 0,2455	OZB Niet-woningen 0,2450
OZB Niet-woningen gebruik 0,1855	OZB Niet-woningen gebruik 0,1850

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zullen met 1,5 % stijgen conform de begroting 2026. De afvalstoffenheffing voor 2026 wordt op de volgende wijze vastgesteld.

Tarief 2026		Tarief 2025	
Eenpersoonshuishouden	€ 363,60	Eenpersoonshuishouden	€ 358,80
Meerpersoonshuishouden	€ 483,85	Meerpersoonshuishouden	€ 477,30

Riool-Waterzorgheffing

In 2022 is het nieuwe Programma Stedelijk Water & Riolering (PSWR) voor de periode 2022-2027 regionaal vastgesteld. De gemeente beschikt over een egalisatievoorziening om ongewenste schommelingen in de tarieven te voorkomen. Voor het belastingjaar 2026 wordt het tarief van vorig jaar met 2,6% geïndexeerd.
Om de schommelingen van de gestegen WOZ-waardes te neutraliseren wordt voorgesteld om de tarieven voor 2026 op de volgende wijze vast te stellen:

WOZ waarde tot € 65.000	**€ 53,75**
WOZ waarde van € 65.000 tot € 97.000	**€ 107,65**
WOZ waarde van € 97.000 tot € 376.000	**€ 214,70**

WOZ waarde van € 376.000 tot € 804.000	**€ 281,00**
WOZ waarde van € 804.000 tot € 1.233.000	**€ 428,25**
WOZ waarde hoger dan € 1.233.000	**€ 645,80**
Boven het verbruik van 500m3, per 100m3	**€ 41,70**

Leges 2026

De tarieven zijn ten opzichte van vorig jaar met 2,6 % geïndexeerd.
De meest in het oog springende wijzingen ten opzichte van vorig jaar is:

- Het toevoegen van artikel 1.2.1, verkorte ceremonie huwelijk.
  Er is behoefte aan de mogelijkheid van een verkorte ceremonie. Deze zal komend jaar worden toegepast en daarna geëvalueerd om te beoordelen of deze aan de gevraagde behoefte voldoet.

Hondenbelasting 2026

Het tarief van de hondenbelasting is ten opzichte van 2025 met 2,6 % geïndexeerd.

Toeristenbelasting 2026

De toeristenbelasting is ten opzichte van vorig jaar met 2,6 % geïndexeerd.

Forensenbelasting 2026

De forensenbelasting is ten opzichte van vorig jaar met 2,6 % geïndexeerd.

Lijkbezorgingsrechten 2026

De tarieven in de verordening lijkbezorgingsrechten zijn ten opzichte van vorig jaar met 2,6% geïndexeerd.

Kanttekeningen

De afgelopen periode zijn de vak afdelingen met behulp van Kostendekkendheid aan de slag gegaan met de leges en tarieven. Hierbij zijn controles en calculaties uitgevoerd op de gehanteerde leges. Hierbij is opnieuw beoordeeld of de hieraan besteedde tijd, en de gehanteerde kostprijs op de juiste wijze geregistreerd staan. Een vervolg stap hiervan is dat volgend jaar deze exercitie geëvalueerd wordt. De resultaten hiervan worden meegenomen bij de vaststelling van de verordeningen voor het jaar daarop. Verder zijn de bijgesloten verordeningen het afgelopen jaar juridisch gecontroleerd door een externe partij.

Beoogd maatschappelijk effect

Transparantie conform de vastgestelde tarieven.

Raadsvoorstel

Wettelijk kader

Door het vaststellen van de verordeningen 2026 worden de wettelijke kaders voor de uitvoering van de heffing van de gemeentelijke lasten geborgd.

Participatie

n.v.t.

Communicatie

Afgelopen jaar is de manier van communicatie (aanslag, website, krant) geactualiseerd. Voor de aanslagoplegging 2026 wordt deze communicatie geëvalueerd. Verder zal de informatie op de aanslag en de bijsluiter worden geactualiseerd naar het nieuwe belastingjaar. En zal er in de krant een stukje komen met betrekking tot de vastgestelde tarieven Onroerende Zaak Belasting.

Financiën

De vastgestelde tarieven en verordeningen zijn de grondslag voor de begroting zoals deze voor 2026 is vastgesteld.

Uitvoering

De verordeningen zullen na ondertekening worden gepubliceerd op:
https://www.officielebekendmakingen.nl/

Bijlagen

a. Verordening op de heffing en de invordering van Forensenbelasting 2026;
b. Verordening op de heffing en de invordering van Hondenbelasting 2026;
c. Verordening op de heffing en de invordering van Toeristenbelasting 2026;
d. Verordening op de heffing en de invordering van Afvalstoffenheffing 2026;
e. Verordening op de heffing en de invordering van OZB roerende zaken 2026;
f. Verordening op de heffing en de invordering van Onroerende Zaak Belastingen 2026;
g. Verordening op de heffing en de invordering van Lijkbezorgingsrechten 2026;
h. Verordening op de heffing en de invordering van Riool en waterzorgheffing 2026;
i. Verordening op de heffing en de invordering van Leges 2026 (inclusief de legestabel 2026).

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 108, 147, 149, 156, tweede lid, aanhef en onderdeel h, 220 t/m 220h, 221, 223, 224, 226, 228a, 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b van de Gemeentewet;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 november 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1. De volgende verordeningen vast te stellen:
   a) Verordening op de heffing en de invordering van Forensenbelasting 2026**, met de volgende wijziging[1]:**

      Artikel 4 Maatstaf van heffing en belastingtarief
      5. De belasting bedraagt bij een waarde:

a. tot € 49.000,00:	**€ 410**
b. van € 49.000,00 tot € 145.000,00:	**€ 643**
c. van € 145.000,00 tot € 290.000,00:	**€ 804**
d. van meer dan € 290.000,00:	**€ 1.148**

   b) Verordening op de heffing en de invordering van Toeristenbelasting 2026**, met de volgende wijziging:**

      Artikel 8 Belastingtarief
      Het tarief bedraagt per overnachting **€ 1,80.**

   c) Verordening op de heffing en de invordering van Afvalstoffenheffing 2026;
   d) Verordening op de heffing en de invordering van OZB roerende zaken 2026;
   e) Verordening op de heffing en de invordering van Onroerende Zaak Belastingen 2026;
   f) Verordening op de heffing en de invordering van Lijkbezorgingsrechten 2026;
   g) Verordening op de heffing en de invordering van Riool en waterzorgheffing 2026;
   h) Verordening op de heffing en de invordering van Leges 2026 (inclusief de legestabel 2026).

2. **De verordening op de heffing en de invordering van Hondenbelasting 2025 in te trekken per 31 december 2025.**

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

[1] Amendement A9.1 van het CDA, PvdA/GroenLinks, VVD en DSV

Verordening forensenbelasting 2026

De raad van de gemeente Opmeer;

gelet op artikel 223 van de Gemeentewet;
gezien het college voorstel van 4 november 2025;
gehoord de beraadslaging in de oordeelsvormende raadvergadering van 4 december 2025;
besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van een forensenbelasting 2026.

Artikel 1 Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder woning:
een gemeubileerde woning als bedoeld in artikel 223 van de Gemeentewet.

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplicht

1. Onder de naam 'forensenbelasting' wordt een directe belasting geheven van de natuurlijke personen, die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.
2. Of iemand in de gemeente hoofdverblijf heeft, wordt naar de omstandigheden beoordeeld.

Artikel 3 Vrijstellingen

Niet belastingplichtig is degene die ter tijdelijke waarneming van een openbare betrekking of ter bijwoning van de vergaderingen van een vertegenwoordigend openbaar lichaam, waarvan hij het lidmaatschap bekleedt, dan wel ingevolge last of bevel van de overheid, buiten de gemeente van zijn hoofdverblijf vertoeft.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1 De belasting wordt geheven naar de heffingsmaatstaf voor de onroerende zaakbelastingen zoals die voor het belastingobject waarvan de woning deel uitmaakt voor het tijdvak waarbinnen het belastingjaar valt, is vastgesteld.

2 In afwijking van het eerste lid wordt de belasting geheven naar de waarde, indien de heffingsmaatstaf voor de onroerende-zaakbelastingen voor het belastingobject waarvan de woning deel uitmaakt voor het belastingjaar is vastgesteld met toepassing van artikel 16, onderdeel e, van de Wet waardering onroerende zaken

3 Ingeval geen heffingsmaatstaf voor de onroerende zaakbelastingen is vastgesteld, wordt de belasting berekend naar de waarde.

4 De vaststelling van de waarde bedoeld in het tweede lid geschiedt in overeenstemming met de artikelen 220 tot en met 220d van de Gemeentewet.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en belastingtarief

5. De belasting bedraagt bij een waarde:[1]

a. tot € 49.000,00:	€ 410
b. van € 49.000,00 tot € 145.000,00:	€ 643
c. van € 145.000,00 tot € 290.000,00:	€ 804
d. van meer dan € 290.000,00:	€ 1.148

Artikel 5 Belastingjaar Belastingtarief

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 6 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald in 1 termijn. Deze termijn dient voldaan te zijn op de laatste dag van de maand, zijnde de tweede maand na de dagtekening die in het aanslagbiljet is vermeld.
2. In afwijking van het eerste lid geldt, zo lang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in ten hoogste negen gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Betaling door middel van automatische incasso is slechts mogelijk voor bedragen van € 10,00 of hoger.

[1] Amendement A9.1 van het CDA, PvdA/GroenLinks, VVD en DSV aangenomen op 11 december 2025.

Artikel 8 Overgangsrecht

De 'Verordening Forensenbelasting 2025 vastgesteld bij raadsbesluit van 12 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 9, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 9 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

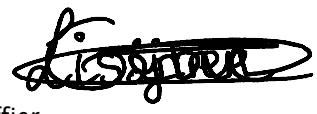
Artikel 10 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening forensenbelasting 2026'.

Artikel 11 Kwijtschelding

Van deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

Griffier
L. Gijben

Voorzitter
H. Wiersema

Verordening Hondenbelasting 2026

De raad van de gemeente Opmeer;

gezien het college voorstel van 4 november 2025;
gelet op artikel 226 van de Gemeentewet;
gehoord de beraadslaging in de oordeelsvormende raadvergadering van 4 december 2025;
besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van Hondenbelasting 2026.

Artikel 1 Belastbaar feit

Onder de naam 'Hondenbelasting' wordt een directe belasting geheven ter zake van het houden van een hond binnen de gemeente.

Artikel 2 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is de houder van een hond.
2. Als houder wordt aangemerkt degene die onder welke titel dan ook een hond onder zich heeft, tenzij blijkt dat een ander de houder is.
3. Het houden van een hond door een lid van het huishouden wordt aangemerkt als het houden van een hond door een door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden.

Artikel 3 Vrijstellingen

De belasting wordt niet geheven ter zake van honden:

a. die uitsluitend dienen om blinde personen te leiden;
b. die door de 'Stichting Hulphond Nederland' als gehandicaptenhond of als assistentiehond, aan een gehandicapte ter beschikking zijn gesteld;

c. die verblijven in een hondenasiel als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van het Honden- en kattenbesluit 1999, welk asiel is opgenomen in het centraal register bedoeld in artikel 5, tweede lid, van genoemd besluit;

d. die uitsluitend ten verkoop of aflevering in voorraad worden gehouden in een bedrijfsinrichting als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van het Honden- en kattenbesluit 1999 , welke inrichting is opgenomen in het centraal register bedoeld in artikel 5, tweede lid, van genoemd besluit ;

e. die jonger zijn dan drie maanden, voor zover zij tezamen met de moederhond worden gehouden;

Artikel 4 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden.

Artikel 5 Belastingtarief

1. De belasting bedraagt per belastingjaar:

a.	voor een eerste hond	€ 42,65;
b.	voor een tweede hond	€ 80,10;
c.	voor iedere hond boven het aantal van twee	€ 100,00.

2 In afwijking in zoverre van de voorgaande leden bedraagt de belasting voor honden, gehouden in kennels die zijn geregistreerd bij de Raad van beheer op kynologisch gebied in Nederland, per kennel € 364,00

Artikel 6 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het jaar aanvangt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar toeneemt, is de belasting, respectievelijk de hogere belasting ter zake van het toegenomen aantal honden, verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, respectievelijk de toename van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar vermindert, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht respectievelijk de vermindering van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald in 1 termijn. Deze termijn dient voldaan te zijn op de laatste dag van de maand, zijnde de tweede maand na de dagtekening die in het aanslagbiljet is vermeld.
2. In afwijking van het eerste lid geldt dat, zo lang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, de aanslagen moeten worden betaald in ten hoogste negen gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Betaling door middel van automatische incasso is slechts mogelijk voor bedragen van € 10,00 of hoger.

Artikel 10 Kwijtschelding

Van deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Overgangsrecht

De Verordening Hondenbelasting 2025, vastgesteld bij raadsbesluit van 14 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 12 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Verordening Hondenbelasting Gemeente Opmeer 2026.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

{{esl: Signer2:Capture:size(200,50)}}	*{{esl: Signer1:Capture:size(200,50)}}*
Griffier	Voorzitter
L. Gijben	H. Wiersema

Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2026

De raad van de gemeente Opmeer;

gelet op artikel 224 van de Gemeentewet,
gezien het college voorstel van 4 november 2025;
gehoord de beraadslaging in de oordeelsvormende raadvergadering van 4 december 2025
besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2026.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

a vakantieonderkomens: woningen en andere verblijven, niet zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, in hoofdzaak bestemd voor en gebezigd als verblijf voor vakantie- en andere recreatieve doeleinden;

b. mobiele kampeeronderkomens: tenten, vouwwagens, kampeerauto's, toercaravans en soortgelijke onderkomens dan wel soortgelijke voertuigen welke bestemd zijn dan wel gebezigd worden als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden;

c. niet-beroepsmatig verhuurde ruimten: woningen en andere verblijven, of gedeelten daarvan, niet zijnde mobiele kampeer onderkomens of stacaravans, welke niet in hoofdzaak bestemd zijn als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden, doch wel in bepaalde perioden van het jaar voor die doeleinden worden verhuurd dan wel te huur aangeboden;

d. vaste standplaats: een terrein of terreingedeelte dat bestemd is voor het gedurende een seizoen of een jaar plaatsen van een zelfde mobiel kampeeronderkomen of stacaravan.

Artikel 2 Belastbaar feit

Ter zake van het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente in hotels, pensions, vakantie - onderkomens, mobiele kampeeronderkomens, niet-beroepsmatig verhuurde ruimten en op vaste standplaatsen tegen vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een

adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven, wordt onder de naam 'toeristenbelasting' een directe belasting geheven.

Artikel 3 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in artikel 2.
2 De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.
3. Indien met toepassing van het eerste lid geen belastingplichtige is aan te wijzen, is belastingplichtig degene die overeenkomstig het bepaalde in artikel 2 verblijf houdt.

Artikel 4 Vrijstellingen

De belasting wordt niet geheven ter zake van het verblijf:

a. door degene, die als verpleegde of verzorgde in een inrichting tot verpleging of verzorging van zieken, van gebrekkigen, van hulpbehoevenden of van ouden van dagen verblijft;
b. in een gemeubileerde woning indien ter zake van het verblijf in of het ter beschikking houden van die woning forensenbelasting verschuldigd is;

Artikel 5 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen. Het aantal overnachtingen wordt gesteld op het aantal overnachtende personen vermenigvuldigd met het aantal nachten.

Artikel 6 Forfaitaire berekeningswijze van de maatstaf van heffing

1. Het aantal personen dat heeft overnacht, wordt met betrekking tot:
    a. vakantie onderkomens en niet-beroepsmatig verhuurde ruimten bepaald op het aantal slaapplaatsen;
    b. mobiele kampeeronderkomens en stacaravans op vaste standplaatsen bepaald op 3;
    c. mobiele kampeeronderkomens op niet-vaste standplaatsen bepaald op 2,5.
2. Het aantal malen dat door de in het eerste lid bedoelde personen is overnacht wordt:

a. ingeval verblijf wordt gehouden in vakantie-onderkomens, niet-beroepsmatig verhuurde ruimten dan wel op vaste standplaatsen, welke geschikt zijn voor gebruik of slechts gebruikt mogen worden gedurende een periode van:

meer dan drie doch ten hoogste zes maanden bepaald op 75;

meer dan zes doch ten hoogste twaalf maanden bepaald op 90.

b. ingeval verblijf wordt gehouden in mobiele kampeer onderkomens op niet-vaste standplaatsen bepaald op 90.

3. Het aantal mobiele kampeeronderkomens als bedoeld in het eerste lid, letter c, wordt vastgesteld op het gemiddelde van een drietal tellingen gedurende het seizoen, waarbij iedere telling valt binnen een afzonderlijke periode van een maand.

Artikel 7 Opteren voor niet-forfaitaire maatstaf van heffing

In afwijking van het bepaalde in artikel 6 wordt op een door de belastingplichtige bij de aangifte gedane aanvraag de maatstaf van heffing vastgesteld op het werkelijke aantal overnachtingen, indien blijkt dat dit aantal lager is dan het op grond van artikel 6 berekende aantal.

Artikel 8 Belastingtarief

Het tarief bedraagt per overnachting € 1,80.[1]

Artikel 9 Belastingjaar

1. Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid loopt het belastingtijdvak van 1 juli tot en met 30 september ter zake van het houden van verblijf in onderkomens als bedoeld in artikel 6, eerste lid, letter c.

Artikel 10 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

[1] Amendement A9.1 van het CDA, PvdA/GroenLinks, VVD en DSV aangenomen op 11 december 2025.

Artikel 11 Aanslaggrens

Geen belastingaanslag wordt opgelegd indien het aantal overnachtingen, waartoe gelegenheid wordt of is gegeven, gedurende het belastingjaar minder dan tien zal of heeft belopen.

Artikel 12 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald in 1 termijn. Deze termijn dient voldaan te zijn op de laatste dag van de maand, zijnde de tweede maand na de dagtekening die in het aanslagbiljet is vermeld.
2. In afwijking van het eerste lid geldt, zo lang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in ten hoogste negen gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Betaling door middel van automatische incasso is slechts mogelijk voor bedragen van € 10,00 of hoger.

Artikel 13 Kwijtschelding

Van deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 14 Aanmeldingsplicht

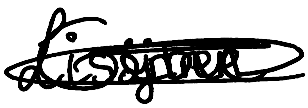
De belastingplichtige bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden, voordat hij voor de eerste maal na het in werking treden van deze verordening gelegenheid tot overnachten verschaft, zulks schriftelijk te melden aan de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen gemeenteambtenaren bedoeld in artikel 231, tweede lid, onderdelen b en d van de Gemeentewet.

Artikel 15 Inwerkingtreding en citeertitel

1. De 'Verordening toeristenbelasting 2025', vastgesteld in de vergadering van 12 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2026, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

4. Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening toeristenbelasting 2026'.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

Griffier	Voorzitter
L. Gijben	H. Wiersema

Verordening afvalstoffenheffing 2026.

De raad van de gemeente Opmeer;
gezien het college voorstel van 4 november 2025;
gezien het voorstel van de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025,
gelet op artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;
besluit vast te stellen :

de Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing 2026.

Artikel 1 Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder ‘gebruik maken’: gebruik maken in de zin van artikel 15.33 Wet milieubeheer.

Artikel 2 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam afvalstoffenheffing wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.
2. De afvalstoffenheffing bedoeld in deze verordening wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik maken van een perceel ten aanzien waarvan krachtens de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 3 Voorwerp van de belasting

1 De belasting wordt geheven van degenen die in de gemeente naar de omstandigheden beoordeeld al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruik maken van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

2 Voor de toepassing van het eerste lid wordt als gebruiker door de in artikel 231, tweede

lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aangemerkt:

a Bij gebruik door meer leden van een huishouden: een lid van een huishouden;

b Bij gebruik van delen van een perceel: degene die de delen van het perceel in gebruik heeft gegeven;

c Bij ter beschikking stellen voor volgtijdig gebruik: degene die het perceelvoor volgtijdiggebruik ter beschikking heeft gesteld.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1 De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht, wordt gebruikt door:

a.	Eenpersoonshuishoudens	€ 363,60
b.	Meerpersoonshuishoudens	€ 483,85
c.	extra container fijn huishoudelijk afval	€ 140,65

Voor de aanslagen afvalstoffenheffing bij objecten waar forensenbelasting van toepassing is geldt voor de heffingsmaatstaf artikel 4 sub b.

Artikel 5 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 6 Wijze van heffen

De belasting wordt geheven bij wege van aanslag.

Artikel 7 Kwijtschelding

Bij de invordering van de afvalstoffenheffing kan er kwijtschelding overeenkomstig de “Kwijtscheldings-verordening 2007” worden verleend.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist, aldaar een nieuw perceel in gebruik neemt en de maatstaf en het tariefvoor het nieuwe adres niet wijzigen.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald in 1 termijn. Deze termijn dient voldaan te zijn op de laatste dag van de maand, zijnde de tweede maand na de dagtekening die in het aanslagbiljet is vermeld.
2. In afwijking van artikel 8, eerste lid, van de invorderingswet 1990 moet een aanslag uiterlijk twee maanden na dagtekeing van het aanslagbiljet betaald zijn.
3. De algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10 Overgangsrecht

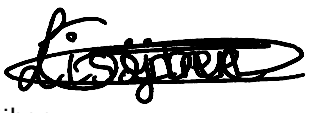
De verordening afvalstoffenheffing 2025, vastgesteld op de raadvergadering 12 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 11, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 11 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026
3. Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening afvalstoffenheffing 2026'.

Aldus besloten in de raadvergadering van 11 december 2025.

de griffier,

L. Gijben

de voorzitter,

H. Wiersema

Verordening op de heffing en de invordering van belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2026

De raad van de gemeente Opmeer;
gezien het college voorstel van 4 november 2025;
gezien het voorstel van de oordeelsvormende vergadering van 4 december 2025;
gelet op artikel 221 van de Gemeentewet;
besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2026.

Artikel 1 Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

a. Bedrijfsruimte : een ruimte die niet kan worden aangemerkt als woonruimte;
b. Ruimte: een roerende woon – of bedrijfsruimte, welke duurzaam aan een plaats gebonden is en dient tot permanente bewoning of permanent gebruik;
c. Woonruimte: een ruimte waarvan de vastgestelde waarde in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van de ruimte die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplicht

1. Onder de naam 'belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten' worden ter zake van binnen de gemeente gelegen ruimten twee directe belastingen geheven:

a. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een bedrijfsruimte, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
b. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een ruimte het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.

2. Bij de gebruikersbelasting wordt:

a. gebruik door degene aan wie een deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven;

b. het ter beschikking stellen van een bedrijfsruimte voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld.

3. Degene die een in het vorige lid bedoelde bedrijfsruimte in gebruik heeft gegeven of ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die ruimte of deel daarvan in gebruik is gegeven of ter beschikking is gesteld.

Artikel 3 Belastingobject

Als één ruimte wordt aangemerkt:

a. een binnen de gemeente gelegen ruimte;

b. en gedeelte van een in onderdeel a bedoelde ruimte dat blijkens zijn indeling is bestemd om als een afzonderlijk geheel te worden gebruikt;

c. een samenstel van twee of meer onder a bedoelde ruimten of in onderdeel b bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde persoon in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;

d. het binnen de gemeente gelegen deel van een in onderdeel a bedoelde ruimte, van een in onderdeel b bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel c bedoeld samenstel.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

1. De heffingsmaatstaf is de waarde die aan de ruimte dient te worden toegekend indien de volle en onbezwaarde eigendom daarvan zou kunnen worden overgedragen en de verkrijger de ruimte in de staat waarin deze zich bevindt, onmiddellijk en in volle omvang in gebruik zou kunnen nemen.

2. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt de waarde van een bedrijfsruimte, met uitzondering van ruimten die zijn ingeschreven in het rijksmonumentenregister, bedoeld in artikel 3.3 van de erfgoedwet, bepaald op de vervangingswaarde indien dit leidt tot een hogere waarde dan die ingevolge het eerste lid. Bij de berekening van de vervangingswaarde wordt rekening gehouden met:

a. de aard en de bestemming van de ruimte;

b. de sedert de stichting van de ruimte opgetreden technische en functionele veroudering waarbij de invloed van latere wijzigingen in aanmerking wordt genomen.

3. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt de waarde van een ruimte in aanbouw bepaald op de vervangingswaarde, bedoeld in het tweede lid. Onder een ruimte in aanbouw wordt verstaan een roerende zaak of gedeelte daarvan waarvoor een bouwvergunning in de zin van de Woningwet is afgegeven en dat door bouw nog niet geschikt is voor gebruik overeenkomstig de beoogde bestemming.
4. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt de waarde van een woonruimte, die deel uitmaakt van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de in artikel 220d, eerste lid, onderdeel d, van de Gemeentewet bedoelde voorwaarden, bepaald met inachtneming van een vooronderstelde verplichting om het landgoed gedurende een tijdvak van 25 jaren als zodanig in stand te houden en geen opgaand hout te vellen anders dan volgens de regels van normaal bosbeheer noodzakelijk of gebruikelijk is. Ruimten die dienstbaar zijn aan de woonruimte worden geacht deel uit te maken van die woonruimte.
5. Met betrekking tot een ruimte als bedoeld in artikel 3, aanhef en onderdeel d, wordt de waarde gesteld op een evenredig deel van de waarde die dient te worden toegekend aan de gehele ruimte.

Artikel 5 Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 4 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, de waarde van:

a. glasopstanden die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit cultuurgrond die bedrijfsmatig wordt geëxploiteerd ten behoeve van de land- of bosbouw. Onder cultuurgrond wordt mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
b. ruimten die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning;
c. ruimten ten behoeve van waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, een en ander met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning;
d. ruimten die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, een en ander met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning;

e. werktuigen die van een ruimte kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als ruimten zijn aan te merken.

f. bedrijfsruimten voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige bedrijfsruimten die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;

g. ruimten voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt ten behoeve van begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, een en ander met uitzondering van delen van zodanige ruimten die dienen als woning.

2. De vrijstelling met betrekking tot de in het eerste lid, onderdeel f, bedoelde bedrijfsruimte geldt niet voor de eigenarenbelasting voor zover de gemeente van die ruimten niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

3. In afwijking in zoverre van artikel 4 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de bedrijfsruimte die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 6 Waardepeildatum

1. De heffingsmaatstaf wordt bepaald naar de waarde die de ruimte op de waardepeildatum heeft naar de staat waarin de ruimte op die datum verkeert.

2. De waardepeildatum ligt één jaar voor het begin van het kalenderjaar waarvoor de waarde wordt bepaald.

3. Indien een ruimte in het kalenderjaar voorafgaande aan het begin van het kalenderjaar waarvoor de waarde wordt bepaald:

a. opgaat in een andere ruimte dan wel in meer ruimten, of

b. wijzigt als gevolg van hetzij bouw, verbouwing, verbetering, afbraak of vernietiging, hetzij verandering van bestemming, of

c. een verandering in waarde ondergaat als gevolg van een andere, specifiek voor de ruimte geldende, bijzondere omstandigheid, wordt, in afwijking van het eerste lid, de waarde bepaald naar de staat van die ruimte bij het begin van het kalenderjaar.

Artikel 7 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:

a. de gebruikersbelasting 0,1855 %;

2. de eigenarenbelasting

a. voor roerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1263 %;

b. voor roerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,24550%.

Het bedrag van de belasting wordt per belastingaanslag naar beneden afgerond op gehele euro's.

c. Belastingaanslagen van minder dan € 10,00 worden niet opgelegd.

d Voor de toepassing van het bepaalde in het derde lid wordt het totaal van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen belastingen op roerende woon- of bedrijfsruimten of andere heffingen aangemerkt als één belastingaanslag.

Artikel 8 Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald in 1 termijn. Deze termijn dient voldaan te zijn op de laatste dag van de maand, zijnde de tweede maand na de dagtekening die in het aanslagbiljet is vermeld.
2. In afwijking van het eerste lid geldt dat, zo lang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, de aanslagen moeten worden betaald in ten hoogste negen gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Betaling door middel van automatische incasso is slechts mogelijk voor bedragen van € 10,00 of hoger.

Artikel 10 Kwijtschelding

Van deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Overgangsrecht

De 'verordening OZB roerende zaken 2025, vastgesteld bij raadsbesluit van 12 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing,

met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingtreding

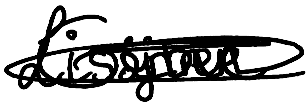
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 13 Citeerregel

Deze verordening kan worden aangehaald als ' Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2026 '.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

de griffier, de voorzitter,

L. Gijben H. Wiersema

Verordening onroerende zaakbelastingen Opmeer 2026

De raad van de gemeente Opmeer;
gezien het college voorstel van 4 november 2025;
gezien het voorstel van de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;
gelet op de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet;
besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van onroerende zaakbelastingen 2026.

Artikel 1 Belastbaar feit en belastingplicht

1. Onder de naam 'onroerende zaakbelastingen' worden ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:
   a. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
   b. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.
2. Bij de gebruikersbelasting wordt:
   a. gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven; degene die het deel in gebruik heeft gegeven, is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
   b. het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die die onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld; degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die zaak ter beschikking is gesteld.
3. Met betrekking tot de eigenarenbelasting wordt als genot hebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de kadastrale

registratie is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genot hebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 2 Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een onroerende zaak.
2. Als onroerende zaak wordt aangemerkt de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken.
3. Een onroerende zaak dient in hoofdzaak tot woning indien de waarde die op grond van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld voor die onroerende zaak in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van die onroerende zaak die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 3 Maatstaf van heffing

1. De heffingsmaatstaf is de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde voor het kalenderjaar bedoeld in artikel 1.
2. Indien met betrekking tot een onroerende zaak geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken wordt de heffingsmaatstaf van die onroerende zaak bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4 Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet reeds is geschied bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
    a. ten behoeve van de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
    b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voorzover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;

c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;

d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928 , met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;

e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;

f. openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;

g. waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;

h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;

i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken.

j. onroerende zaken voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;

k. straatmeubilair, waaronder begrepen alle zodanige gebouwde eigendommen - niet zijnde gebouwen - welke zijn geplaatst ten gerieve of in het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fonteinen, banken, abri's, hekken en palen;

l. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;

m. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning.

2. De vrijstelling met betrekking tot de in onderdeel j van het eerste lid bedoelde onroerende zaken voor de eigenarenbelasting geldt niet voor zover de gemeente van die zaken niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
3. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de onroerende zaak die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 5 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
   a. de gebruikersbelasting 0,1855 %;
2. de eigenarenbelasting
   a. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1263 %;
   b. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,2455 %.
2. Het bedrag van de belasting wordt per belastingaanslag naar beneden afgerond op gehele euro's.
3. Belastingaanslagen van minder dan € 10,00 worden niet opgelegd.
4. Voor de toepassing van het bepaalde in het derde lid wordt het totaal van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen onroerende zaakbelastingen of andere heffingen aangemerkt als één belastingaanslag.

Artikel 6 Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald in 1 termijn. Deze termijn dient voldaan te zijn op de laatste dag van de maand, zijnde de tweede maand na de dagtekening die in het aanslagbiljet is vermeld.
2. In afwijking van het eerste lid geldt dat, zo lang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, de aanslagen moeten worden betaald

in ten hoogste negen gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. Betaling door middel van automatische incasso is slechts mogelijk voor bedragen van € 10,00 of hoger.

Artikel 8 Overgangsrecht

De 'verordening onroerende zaakbelastingen 2024' vastgesteld bij raadsbesluit van 12 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 9, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 9 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026

Artikel 10 Inwerkingtreding

Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening onroerende zaakbelastingen 2026'.

Artikel 11 Kwijtschelding

Van deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Aldus besloten in de raadsvergadering van van 11 december 2025.

Griffier	Voorzitter
L. Gijben	H. Wiersema

Verordening Lijkbezorgingsrechten 2026

De raad van de gemeente Opmeer;
gezien het college voorstel van 4 november 2025;
gezien het voorstel van de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025
gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;
besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van Lijkbezorgingsrechten 2026.

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:

a	begraafplaats	: de algemene begraafplaatsen te Aartswoud, Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek;
b	grafruimte	: een ruimte als bedoeld onder c tot en met g, alsmede j;
c	eigen graf	: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot: het doen begraven en begraven houden van stoffelijke overschotten; het doen bijzetten en bijgezet houden van as-bussen met of zonder urnen; het doen verstrooien van as;
d	algemeen graf	: een graf bij de gemeente in beheer waarin aan een ieder gelegenheid wordt geboden tot het doen begraven van lijken;
e	eigen urnengraf	: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor voor bepaalde of onbepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot: het doen bijzetten en bijgezet houden van as-bussen met of zonder urnen; het doen verstrooien van as;
f	algemeen urnengraf	: een graf bij de gemeente in beheer waarin gelegenheid wordt geboden tot het doen bijzetten van as-bussen met of zonder urnen;
g	urnen nis	: een nis, waarvoor voor bepaalde of onbepaalde tijd het recht is verkregen tot het bijzetten en bijgezet houden van as-bussen

		of urnen;
h	as-bus	: een bus ter berging van as van een overledene;
i	urn	: een voorwerp ter berging van één of meer as-bussen;
j	verstrooiingsplaats	: een permanent daartoe bestemd terrein waarop as wordt verstrooit, dan wel een plaats waarvoor voor bepaalde of onbepaalde tijd het recht is verleend om as te doen verstrooien;

Artikel 2 Belastbaar feit

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

Artikel 3 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 4 Vrijstellingen

Er zijn geen vrijstellingen.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1 De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

2 Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Belastingjaar

Met betrekking tot de rechten genoemd in hoofdstuk 5. van de tarieventabel is het belastingtijdvak gelijk aan de periode waarvoor wordt afgekocht.

Artikel 7 Wijze van heffing

De rechten worden geheven door middel van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waarop het gevorderde bedrag is vermeld.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld voor de rechten

De rechten zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen of bij aanvang van het belastingtijdvak.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving als bedoeld in artikel 7, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen 30 dagen na de dagtekening van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding

Van deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Overgangsrecht

1. De 'Verordening Begrafenisrechten 2025 vastgesteld bij raadsbesluit van 12 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 13, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de

tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 12 Inwerkingtreding

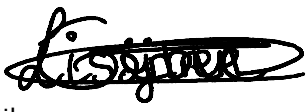
2 Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.

3 De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Verordening Lijkbezorgingsrechten Opmeer 2026.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

de griffier,	de voorzitter,
	
L. Gijben	H. Wiersema

TARIEVENTABEL 2026

Behorende bij de Verordening lijkbezorgingsrechten 2026

Hoofdstuk

1 Verlenen van rechten

2 Begraven

3 Gereserveerd

4 Bijzetten van as-bussen en urnen

5 Grafbedekking en onderhoud

6 Lijkschouwing

7 Inschrijven en overboeken van eigen graven en urnen nissen

8 Opgraven, ruimen, verstrooien

9 Overige heffingen

De tarieventabel treedt in werking op 1 januari 2026

Artikel	Omschrijving	Vast tarief	Variabel tarief
Paragraaf 5.1 Verlenen van rechten			
1.1	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een graf wordt geheven:		
1.1.1	voor een periode van 20 jaar	€ 1.066,40	
1.1.2	voor een periode van 30 jaar	€ 1.600,30	
1.2	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een urnengraf wordt geheven:		
1.2.1	voor een periode van 20 jaar	€ 798,70	
1.2.2	voor een periode van 30 jaar	€ 1.200,10	
1.3	Voor het verlenen van het uitsluitend recht op een eigen kindergraf (tot 12 jaar) wordt geheven:		
1.3.1	voor een periode van 20 jaar	€ 534,75	
1.3.2	voor een periode van 30 jaar	€ 800,15	
1.4	Gereserveerd		
1.5	Voor het verlengen van het uitsluitend recht als bedoeld in 1.1 met 10 jaar wordt geheven	€ 534,75	
1.6	Voor het verlengen van het uitsluitend recht als bedoeld in 1.2 met 10 jaar wordt geheven	€ 402,55	
1.7	Voor het verlengen van het uitsluitend recht als bedoeld in 1.3 met 10 jaar wordt geheven	€ 266,25	
Paragraaf 5.2 Begraven			
2.1	Voor het begraven van een stoffelijk overschot van een persoon van 12 jaar of ouder wordt geheven:		
2.1.1	in een eigen graf	€ 921,85	
2.1.2	in een algemeen graf	€ 921,85	
2.2	Voor het begraven van een stoffelijk overschot van een kind beneden één jaar wordt geheven:		
2.2.1	in een eigen graf	€ 152,05	
2.2.2	in een algemeen graf	€ 152,05	
2.3	Voor het begraven van een stoffelijk overschot van een kind beneden 12 jaar wordt geheven		
2.3.1	in een eigen graf	€ 461,00	
2.3.2	in een algemeen graf	€ 461,00	
Verhoging			
2.4	Voor het begraven van een stoffelijk overschot op buitengewone uren, tenzij dit door de burgemeester in het belang van de openbare orde of gezondheid mocht		25,00%

	zijn bepaald, wordt het recht, bedoeld in 2.1, 2.2 en 2.3 verhoogd met 25%.		
2.5	Onder buitengewone uren wordt verstaan tussen 15.30 uur en 08.00 uur door de week en na 15.00 uur in het weekend.		
2.6	Voor het plaatsen van overmaatse kisten (langer dan 2 meter, of breder dan 0.8 m) wordt een toeslag berekend van	€ 77,00	
Paragraaf 5.3 Gereserveerd			
3	Gereserveerd		
Paragraaf 5.4 Bijzetten van asbussen en urnen			
4.1	Voor het bijzetten van een asbus of urn wordt geheven:		
4.1.1	Gereserveerd		
4.1.2	op een urnengraf	€ 104,75	
4.1.3	in een urnengraf	€ 209,70	
4.1.4	op een eigen graf	€ 104,75	
4.1.5	in een eigen graf	€ 209,70	
4.2	Voor het afgeven van een as-bus wordt geheven:	€ 104,75	
Paragraaf 5.5 Grafbedekking en onderhoud			
Vergunning grafkelder / Ontheffingen voor gedenkteken, grafbedekking en motorvoertuigen			
5.1	beheers verordening begraafplaatsen Opmeer 1992 voor het plaatsen of vernieuwen van een grafkelder wordt geheven:		
	Voor het afgeven van een vergunning op grond van artikel 12 lid 2	€ 128,40	
5.2	van de beheers verordening begraafplaatsen Opmeer 1992 voor het afwijken van de volgorde van uitgifte van graven, wordt geheven:		
	Voor het afgeven van een vergunning op grond van artikel 18 lid 4 van de	€ 106,50	
5.3	Beheers verordening begraafplaatsen Opmeer 1992 voor het afwijken van gestelde afmetingen van een gedenkteken/grafbedekking, wordt geheven:	€ 106,50	
5.4	Voor het onderhoud van de begraafplaats wordt voor een eigen (urnen)graf, algemeen graf en een kindergraf een onderhoudsbijdrage geheven:		
5.4.1	voor een periode van 10 jaar	€ 1.006,80	
5.4.2	voor een periode van 20 jaar	€ 1.995,90	

5.4.3	voor een periode van 30 jaar	€ 3.012,75	
5.5	Jaarlijks onderhoudsrecht begraafplaats (voor overeenkomsten afgesloten voor 1 januari 2011)		
5.5.1	algemeen graf en een kindergraf een onderhoudsbijdrage geheven per jaar:	€ 100,40	
Paragraaf 5.6 Lijkschouwing			
6.1	Gereserveerd		
Paragraaf 5.7 Inschrijven en overboeken van eigen graven en urnen nissen			
7.1	Voor het inschrijven en overboeken van eigen graven in een daartoe bestemd register wordt geheven	€ 26,95	
7.1.1	Voor het inschrijven en overboeken van eigen urnengraven in een daartoe bestemd register wordt geheven	€ 26,95	
7.1.2	Voor het inschrijven en overboeken van urnen nissen in een daartoe bestemd register wordt geheven	€ 26,95	
Paragraaf 5.8 Opgraven, ruimen, verstrooien			
8.1	Voor het opgraven van een stoffelijk overschot (door een extern gecertificeerd bedrijf) vanuit een eigen graf of algemeen graf, binnen de minimale grafrusttermijn van 10 jaar met toestemming van de burgemeester, teneinde dit graf op dezelfde begraafplaats of op een andere begraafplaats wordt geheven:	€ 1.037,40	
8.2	Voor het opgraven van een stoffelijk overschot (door een extern gecertificeerd bedrijf) vanuit een eigen graf of algemeen graf, na de minimale grafrusttermijn van 10 jaar, teneinde dit stoffelijk overschot te doen cremeren of te doen herbegraven in een eigen graf op dezelfde begraafplaats of op een andere begraafplaats wordt geheven		
8.2.1	voor een persoon van 12 jaar en ouder	€ 854,60	
8.2.2	voor een persoon van 1 tot 12 jaar	€ 784,95	
8.2.3	voor een kind beneden 1 jaar of doodgeboren kind	€ 666,35	
Voor het opgraven of verwijderen van een as-bus wordt geheven:			
8.3	uit een eigen graf	€ 193,15	
8.3.1	uit een eigen urnengraf	€ 193,15	
8.3.2	uit een algemeen graf	€ 193,15	
8.3.3	uit een algemeen urnengraf	€ 193,15	
8.3.4	bij het weer terugplaatsen van de as-bus wordt 50% van één der van toepassing zijnde rechten als vermeld onder 8.3.1 t/m 8.3.4 geheven.		

8.4	In het bedrag, bedoeld in 8.1. zijn niet begrepen de kosten van herbegraven of bijzetten in een andere grafruimte, de crematie, het verwijderen en herplaatsen van de gedenksteen en afvalkosten oude kistresten. Indien voor het transport voor de herbegraving of crematie anders dan een eenvoudige kartonnen/houten beenderkist noodzakelijk is, is dat evenmin begrepen in de bedragen genoemd in 8.1.		
Verstrooien as			
	Voor het verstrooien van as in of op een bestaand graf wordt per asbus geheven:		
8.5	Uit een eigen graf	€ 193,15	
8.5.1	Uit een algemeen graf	€ 193,15	
8.5.2	Uit een eigen urnengraf	€ 193,15	
Paragraaf 5.9 Overige heffingen			
9.1	Voor het luiden van de klok wordt geheven	€ 81,50	
9.2	Voor het gebruik van een draagbaar wordt geheven	€ 73,75	
9.3	voor het gebruik van een rijdende draagbaar wordt geheven	€ 153,30	
9.4	voor het gebruik van een graflift wordt geheven	€ 101,10	
9.5	Voor het afdekken van het graf met grafgroen wordt geheven	€ 132,95	

Verordening Riool- en Waterzorg heffing Opmeer 2026

De raad van de gemeente Opmeer;
gezien het college voorstel van 4 november 2025;
gezien het voorstel van de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025
gelet op artikel 228 a van de Gemeentewet;
besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van Riool- en Waterzorgheffing 2026.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

a. gemeentelijke riolering: een voorziening of combinatie van voorzieningen voor inzameling, verwerking, zuivering of transport van afvalwater, hemelwater of grondwater, in eigendom, in beheer of in onderhoud bij de gemeente
b. verbruiksperiode: de periode waarop de afrekening van het waterbedrijf betrekking heeft;
c. water: huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater, grondwater of oppervlaktewater.

Artikel 2 Aard van de belasting

Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater; en
b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 3 Belastbaar feit en belastingplicht

De belasting wordt geheven:

a. van degene die een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd al dan niet krachtens eigendom, bezit of beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersdeel.

Voor het gebruikersdeel wordt:

a. gebruik van een perceel door de leden van een huishouden aangemerkt als gebruik door het door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aangewezen lid van dat huishouden;

b. gebruik door degene aan wie een deel van een perceel in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door de persoon die dat deel in gebruik heeft gegeven;

c. het ter beschikking stellen van een perceel voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door de degene die dat perceel ter beschikking heeft gesteld.

Artikel 4 Zelfstandige gedeelten

Voorwerp van de belasting is een perceel.

Als perceel wordt aangemerkt:

a. de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken;

b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;

c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;

d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde persoon in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;

e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Artikel 5 Maatstaf van heffing

1. De belasting wordt geheven naar de waarde in het economische verkeer van het perceel.
2. Als het perceel een onroerende zaak is, is de waarde in het economische verkeer de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde zoals deze voor het in artikel 7 bedoelde kalenderjaar geldt.
3. Als voor het perceel geen waarde op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld, wordt de heffingsmaatstaf van dat perceel bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17 , 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.
4. De belasting wordt tevens geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd, voor zover dit uitgaat boven 500 kubieke meters water.
5. Het aantal kubieke meters afgevoerd water wordt gesteld op het aantal kubieke meters leidingwater en grondwater dat in de laatste aan het einde van het belastingjaar voorafgaande verbruiksperiode naar het perceel is toegevoerd of opgepompt. Ingeval de verbruiksperiode niet gelijk is aan een periode van twaalf maanden, wordt de hoeveelheid water door herleiding naar tijdsgelang bepaald. Bij die herleiding wordt een gedeelte van een kalendermaand voor een volle maand gerekend.
6. Ingeval gebruik wordt gemaakt van een pompinstallatie moet die pompinstallatie zijn voorzien van een:

a. watermeter, waarvan de hoeveelheid opgepompt water kan worden afgelezen, of
b. bedrijfsurenteller, waarvan het aantal uren dat een pompinstallatie met vaste capaciteit in bedrijf is geweest kan worden afgelezen.

   De eerste volzin is niet van toepassing indien vaststelling van de hoeveelheid opgepompt water geschiedt op grond van enige andere wettelijke bepaling.

7. De op de voet van het vijfde lid berekende hoeveelheid afgevoerd water wordt verminderd met de hoeveelheid water die niet is afgevoerd.

Artikel 6 Belastingtarieven

Het tarief van de heffing als bedoeld in artikel 5, eerste lid, bedraagt bij een waarde in het economische verkeer:

Tot	€ 65.000,00:			€ 53,75
van	€ 65.000,00	tot € 97.000,00:		€ 107,65
van	€ 97.000,00	tot € 376.000,00:		€ 214,70
van	€ 376.000,00	tot € 804.000,00:		€ 281,00
van	€ 804.000,00	tot € 1.233.000,00:		€ 428,25
hoger dan	€ 1.233.000,00:			€ 645,80

Het tarief van de heffing als bedoeld in artikel 5, vierde lid, bedraagt per 100m3 of gedeelte daarvan € 41,70 voor zover het afvoeren van water de 500M3 te boven gaat.

Artikel 7 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd over zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt.

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet een aanslag uiterlijk twee maanden na dagtekening van het aanslagbiljet betaald zijn.
2. In afwijking van het eerste lid geldt dat, zo lang de verschuldigde bedragen door middel van automatische incasso kunnen worden afgeschreven, de aanslagen moeten worden betaald in ten hoogste negen gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later
3. Betaling door middel van automatische incasso is slechts mogelijk voor bedragen van € 10,00 of hoger.
4. De algemene termijnenwet is niet van toepassing op de inde voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Overgangsrecht

De verordening Rioolheffing 2025, voor het laatst gewijzigd bij raadsbesluit van 12 december 2024, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede, lid genoemde datum van ingang van de heffing, maar zij blijft van toepassing op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

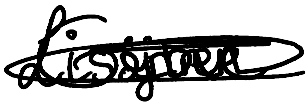
Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening riool- en waterzorgheffing 2026'.

Artikel 14 Kwijtschelding

Bij de invordering van de afvalstoffenheffing kan kwijtschelding worden verleend, overeenkomstig de "Kwijtscheldings-verordening 2007".

Aldus besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

Griffier	Voorzitter
L. Gijben	H. Wiersema

Verordening op de heffing en de invordering van leges 2026

De raad van de gemeente Opmeer;

gelet op de artikelen 156, tweede lid, aanhef en onderdeel h en artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet; de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet en artikel 13.1a van de Omgevingswet;
gezien het college voorstel van 4 november 2025;
gezien de beraadslaging in de oordeelsvormende raadvergadering van 4 december 2025;
besluit vast te stellen de:

Verordening op de heffing en de invordering van leges 2026.

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:

a. dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;

b. week: een aaneengesloten periode van zeven dagen;

c. maand: het tijdvak dat loopt van ne dag in een kalendermaand tot en met de (n-1)e dag in de volgende kalendermaand, met dien verstande dat als de ne dag in een kalendermaand 30 of 31 januari is, de (n-1) e dag in de volgende kalendermaand altijd de laatste dag van de maand februari is;

d. jaar: het tijdvak dat loopt van de ne dag in een kalenderjaar tot en met de (n-1)e dag in het volgende kalenderjaar;

e. kalenderjaar: de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 2 Belastbaar feit

1 Onder de naam 'leges' worden rechten geheven voor

a. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit;

b. het verlenen van een dienst op aanvraag; of

c. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een document ; een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager of degene voor wie de dienst is verleend of de handelingen zijn verricht.

Artikel 4 Vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor:

a. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 13.6 en 13.7 van de omgevingswet zijn of worden verhaald;

b. diensten met betrekking tot een aanvraag tot verlening of gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning of wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning, voor zover die aanvraag betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

c. het afgeven van bewijzen van onvermogen;

d. het doen van verrichtingen of afgeven van stukken, in het persoonlijk belang benodigd door personen, die door een verklaring, afgegeven door de burgemeester van woon- of verblijfplaats, of op andere wijze van hun onvermogen hebben doen blijken;

e. het afgeven van stukken, nodig voor de ontvangst van pensioenen;

f. het afgeven van beschikkingen op verzoek- en bezwaarschriften terzake van plaatselijke belastingen;

g. de aan belanghebbende uitgereikt wordende beschikkingen of afschriften daarvan, houdende aanstelling, benoeming, bevordering, ontslag, toekenning van bezoldiging, vergoeding of toelage, dan wel verhoging hiervan, betrekkelijk enige gemeentelijke functie of dienstverrichting jegens de gemeente;

h. de aan belanghebbende uitgereikt wordende beschikkingen of afschriften daarvan, houdende beslissing op een verzoek om subsidie uit de gemeentekas.

Artikel 5 Maatstaven van heffing en tarieven

1. De leges worden geheven naar maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Wijze van heffing

De leges worden geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, een zegel, een nota of andere schriftuur, of een kennisgeving langs elektronische weg. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving of langs elektronische weg aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving als bedoeld in artikel 6:

a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;

b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen 30 dagen na de dagtekening van de kennisgeving.

c. langs electronische weg in het aanvraagproces wordt gedaan onverwijld, dan wel als die mogelijkheid wordt geboden, binnen 30 dagen na het indienen van de aanvraag langs elektronische weg;

d. langs electronische weg na indiening van de aanvraag wordt gedaan binnen 30 dagen na dagtekening van de kennisgeving.

2. de Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 8 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst wordt verleend in overeenstemming met een met betrekking tot die dienst, besluit of handeling in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening in de loop van het kalenderjaar, indien de wijzigingen:

a. zuiver van redactionele aard zijn;

b. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende hoofdstukken of onderdelen van titel 1 van de tarieventabel betreft:

   1. hoofdstuk 1.2 (reisdocumenten);
   2. hoofdstuk 1.3 (rijbewijzen);
   3. artikel 1.17 (Schritelijke verstrekking uit de basis registratie personen);
   4. artikel 1.25 onder a (verklaring omtrent het gedrag);
   5. artikel 1.31(Wet op de kansspelen).

Een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden.

Artikel 11 Overgangsrecht

1 De verordening op de heffing en invordering van Leges 2025 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

2 Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 12, tweede lid, opgenomen datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de leges hiervoor in die periode plaatsvindt

Artikel 12 Inwerkingtreding

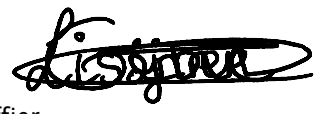
1 Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.

2 De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 13 Citeertitel

Deze (gewijzigde) verordening kan worden aangehaald als "Legesverordening 2026".

Aldus besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

Griffier	Voorzitter
L. Gijben	H. Wiersema

Opmeer

Tarieventabel, behorende bij legesverordening 2026

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening

- Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand
- Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart
- Paragraaf 1.3 Rijbewijzen
- Paragraaf 1.4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens
- Paragraaf 1.5 Bestuursstukken
- Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie
- Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken
- Paragraaf 1.8 Gemeentearchief
- Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten
- Paragraaf 1.10 Diversen

Hoofdstuk 2 Omgevingswet

- Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen
- Paragraaf 2.2 Voorfase
- Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken
- Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed
- Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten
- Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten
- Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten
- Paragraaf 2.8 Overige activiteiten
- Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten
- Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid
- Paragraaf 2.11 Overige tarieven
- Paragraaf 2.12 Modaliteiten
- Paragraaf 2.13 Vermindering
- Paragraaf 2.14 Teruggaaf

Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn

- Paragraaf 3.1 Horeca
- Paragraaf 3.2 Seksbedrijven
- Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet
- Paragraaf 3.4 Organiseren evenementen of markt
- Paragraaf 3.5 Standplaatsen
- Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014
- Paragraaf 3.7 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening

Artikel	Omschrijving	tarief
Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand		
Artikel 1.1 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap		
	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap dan wel het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, op:	
1.1.1	maandag en dinsdag (tussen 10:00 en 17:00 uur) en woensdag en donderdag (tussen 9:00 en 17:00)	€ 466,00
1.1.2	vrijdag (tussen 9:00 en 13:00 uur)	€ 454,00
1.1.3	vrijdag (tussen 13:00 en 17:00 uur)	€ 636,00
1.1.4	zaterdag (tussen 9:00 en 17:00 uur)	€ 850,00
1.1.5	zondag en algemeen erkende feestdagen (tussen 9:00 en 17:00 uur)	€ 1.096,00
1.1.6	De onder 1.1.1 tot en met 1.1.5 vermelde tarieven worden verhoogd:	
1.1.6.1	indien het huwelijk wordt voltrokken in het oude raadhuisje op het perceel Spanbroekerweg 39 te Spanbroek of in de raadzaal van het perceel Burgemeester Hoogenboomlaan 22 te Hoogwoud, met	€ 263,00
1.1.6.2	indien ten behoeve van de voorbereiding van het huwelijk door de ambtenaar van de burgerlijke stand reis- en verblijfskosten worden gemaakt naar een woon- of verblijfsplaats van één of meerdere bij de voltrekking betrokken personen buiten de gemeente Opmeer, worden de onder 1.1.1 tot en met 1.1.5 vermelde bedragen verhoogd met deze reis- en verblijfskosten zoals dat voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager is meegedeeld en blijkt uit een begroting die ter zake door of vanwege het college van burgemeester en wethouders is opgesteld. Voor de toepassing van de vorige volzin geldt als dag van het in behandeling nemen van de aanvraag, de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting van de reis- en verblijfskosten aan de aanvrager ter kennis is gebracht.	
Verkorte Ceremonie		
1.2.1	Het voltrekken van een huwelijk op basis van een verkorte cermonie in het gemeentehuis van Opmeer op maandag t/m woensdag om 10.30.	€ 175,00
Artikel 1.3 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap in bijzonder huis		
	De onder 1.1 tot en met 1.5 vermelde tarieven gelden voor alle door de gemeente aangewezen locaties en voor de voltrekking in een bijzonder huis op grond van artikel 64, boek 1, van het Burgerlijk Wetboek.	
Artikel 1.4 Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk in bijzonder huis		

	Gereserveerd	
Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
1.4.1	Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk aan de balie in het gemeentehuis Opmeer.	€ 65,00
Artikel 1.5 Aanwijzing buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand voor één dag		
	Gereserveerd	
Artikel 1.6 Beschikbaar stellen getuige door gemeente		
	Indien het huwelijk wordt voltrokken in het bijzijn van een door de gemeente beschikbaar gestelde getuige, worden de onder 1.1.1 t/m 1.1.5 vermelde bedragen verhoogd per getuige met	€ 40,00
Artikel 1.7 Annuleren of wijzigen datum		
	Gereserveerd	
Artikel 1.8 Trouwboekje of partnerschapsboekje / overige		
	Het tarief bedraagt voor:	
a.	het verstrekken van een trouwboekje of geregistreerd partnerschapsboekje.	€ 28,55
b.	het doen van naspeuring in de registers van de burgerlijke stand, voor ieder daaraan besteed kwartier:	€ 34,60
c.	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een stuk als bedoeld in artikel 2 van de Wet rechten en burgerlijke stand geldt het tarief zoal dat is opgenomen in het legesbesluit akten burgerlijk stand.	Max. tarief rijk

Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

Artikel 1.9 Paspoorten of andere reisdocumenten		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.9.1	tot het verstrekken van een nationaal paspoort:	
1.9.1.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	Max. tarief rijk
1.9.1.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	Max. tarief rijk
1.9.2	tot het verstrekken van een nationaal paspoort, welke een groter aantal bladzijden bevat dan een nationaal paspoort als bedoeld in 2.1. (zakenpaspoort):	
1.9.2.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	Max. tarief rijk
1.9.2.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	Max. tarief rijk
1.9.3	tot het verstrekken van een reisdocument ten behoeve van een persoon die op grond van de Wet betreffende de positie van Molukkers als Nederlander wordt behandeld (faciliteitenpaspoort):	
1.9.3.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	Max. tarief rijk
1.9.3.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	Max. tarief rijk

1.9.4	tot het verstrekken van een reisdocument voor vluchtelingen of een reisdocument voor vreemdelingen	Max. tarief rijk
Artikel 1.10 Nederlandse identiteitskaart		
	tot het verstrekken van een Nederlandse identiteitskaart:	
a.	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	Max. tarief rijk
b.	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	Max. tarief rijk
Artikel 1.11 Modaliteiten		
a.	Voor een spoedlevering van de in de onderdelen 1.9 en 1.10 genoemde documenten worden de in die onderdelen genoemde leges vermeerderd met een bedrag van	Max tarief rijk
b.	Voor het bezorgen van een in de onderdelen 1.9 en 1.10 genoemde documenten geldt een toeslag op de in de onderdelen 1.9 en 1.10 genoemde bedragen	€ 5,45
Paragraaf 1.3 Rijbewijzen		
Artikel 1.12 Rijbewijzen		
	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraagtot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs	Max. tarief rijk
Artikel 1.13 Modaliteiten		
	Het tarief genoemd in onderdeel 1.12 wordt bij een spoedlevering vermeerderd met	Max. tarief rijk
Paragraaf 1.4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens		
Artikel 1.14 Definities		
	Voor de toepassing van dit hoofdstuk, wordt onder één verstrekking verstaan één of meer gegevens omtrent één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.	
Artikel 1.15 Verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verstrekken van een bewijs van opneming in de basisregistratie personen	€ 10,20
Artikel 1.16 Verstrekking van aangehaakte gegevens		
	Gereserveerd	
Artikel 1.17 Schriftelijke verstrekking		
	Voor het verstrekken van informatie aan afnemers en bijzondere derden in het kader van hun ambtsuitoefening, indien de aanvraag wordt vergezeld van een "no hit bericht"	€ 10,20
Artikel 1.18 Op aanvraag doornemen basisregistratie personen		
	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doornemen van de basisregistratie personen voor ieder daaraan besteed kwartier of deel daarvan	€ 30,00

Paragraaf 1.5 Bestuursstukken

Artikel 1.19 Afschriften van bestuursstukken

	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.19.1	een afschrift van de gemeentebegroting, gemeenterekening of rekening woningbedrijf	€ 195,00
1.19.2	een afschrift van de gemeentebegroting, gemeenterekening of rekening woningbedrijf, per pagina	€ 0,95
1.19.3	een afschrift van het verslag van een raadsvergadering	€ 6,40
1.19.4	een afschrift van de stukken behorende bij een raadsvergadering	€ 6,40
1.19.5	een afschrift van het verslag van een commissievergadering	€ 6,40
1.19.6	een afschrift van de stukken behorende bij een commissievergadering	€ 6,40
1.19.7	een afschrift van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 38,90
1.19.7.1	een afschrift van een andere dan de onder 1.19.7 genoemde verordening, per pagina	€ 0,95
1.19.8	Indien de afschriften bedoeld onder 1.19.1 t/m 1.19.7.1 worden toegezonden, dan worden de vermelde tarieven verhoogd met de te maken portokosten	

Artikel 1.20 Abonnement op bestuursstukken

	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.20.1	tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar:	
1.20.1.1	op de verslagen van de raadsvergaderingen	€ 64,90
1.20.1.2	op de stukken behorende bij de raadsvergaderingen	€ 64,90
1.20.1.3	op de verslagen van de commissievergaderingen	€ 64,90
1.20.1.4	op de stukken behorende bij de commissievergaderingen	€ 64,90

Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie

Artikel 1.21 Plan- of kaartinformatie

	Gereserveerd	

Artikel 1.22 Informatie uit registers

	Gereserveerd	

Artikel 1.23 Informatie uit adressenbestanden

	Gereserveerd	

Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken

Artikel 1.24 Gemeentegarantie

	Gereserveerd	

Artikel 1.25 Overige publiekszaken

	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
a.	tot het verkrijgen van een verklaring omtrent het gedrag	Max. tarief rijk
b.	tot het verkrijgen van een legalisatie van een handtekening	€ 10,20

Paragraaf 1.8 Gemeentearchief

Artikel 1.26 Naspeuringen in gemeentearchief		
	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doen van naspeuringen in	
a.	de in het gemeentearchief berustende stukken, voor ieder daaraan besteed kwartier of gedeelte daarvan	€ 38,90
b.	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basisregistratie gebouwen, voor ieder daaraan besteed kwartier of gedeelte ervan	€ 38,90
Artikel 1.27 Afschrift of uittreksel uit gemeentearchief		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van	
1.27.1	een aanvraag tot het verkrijgen van een afschrift of fotokopie van een in het gemeentearchief berustend stuk, per pagina	€ 0,95
1.27.2	tot het verstrekken van een fotokopie van een plan, zoals bestemmingsplan, voorbereidingsbesluit, streekplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in onderdeel 8.2.2, structuurplan of dorpsvernieuwingsplan:	
1.27.2.1	in formaat A4 of A3	€ 6,40
1.27.2.3	in formaat A0	€ 48,05
1.27.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een (gewaarmerkt) afschrift van of uittreksel uit:	
1.27.3.1	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basisregistratie gebouwen, bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen	€ 29,25
1.27.3.2	de inschrijving in het register bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Monumentenwet 1988	€ 38,90
1.27.3.3	het openbare register van beschermde monumenten bedoeld in artikel 20 van de Monumentenwet 1988	€ 38,90
1.27.3.4	het gemeentelijke beperkingenregister of de gemeentelijke beperkingenregistratie, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, dan wel tot het verstrekken van een aan die registratie ontleende verklaring, als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder c, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen	€ 38,90
Artikel 1.28 Uitlenen archiefbescheiden		
	Gereserveerd	

Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten

Artikel 1.29 Huisvestingswet 2014		
	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag: tot het verkrijgen van een urgentieverklaring als woningzoekende	€ 72,30
Artikel 1.30 Leegstandwet		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
a.	tot het verkrijgen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van	€ 90,85

	leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandwet	
b.	tot verlenging van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, vijfde lid, van de leegstandswet	€ 37,85
c.	Indien aanvragen als bedoeld in de subonderdelen a en b gelijktijdig worden ingediend en woonruimten in hetzelfde gebouw, zoals een flat, een school of een kantoor betreffen, worden de in die subonderdelen bedoelde leges slechts eenmaal geheven. Dit geldt ook als het gaat om een geheel van huurwoningen bestemd voor sloop of renovatie waarvoor gelijktijdig aanvragen worden ingediend.	
Artikel 1.31 Wet op de kansspelen		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot:	
1.31.1	het verkrijgen van een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:	
1.31.1.1	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat	€ 56,50
1.31.1.2	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat	€ 56,50
1.31.1.2.1	en voor iedere volgende kansspelautomaat	€ 34,00
1.31.1.3	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van langer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd	€ 226,50
1.31.1.4	Voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van langer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd, voor de eerste kansspelautomaat	€ 226,50
1.31.1.4.1	en voor iedere volgende speelautomaat	€ 136,00
1.31.2	Indien de aanwezigheidsvergunning geldt voor een kortere termijn dan 12 maanden of langer dan 12 maanden docht ten hoogste vier jaar, worden de in 1.31.1.2 en 1.31.1.3 vermelde bedragen naar evenredigheid van het verschil in de loop van de tijd verlaagd onderscheidenlijk verhoogd.	
1.31.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning)	€ 26,15
1.31.3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning) voor een periode van maximaal 3 jaar per vergunning	€ 39,90
1.31.4	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning tot het exploiteren van een speelgelegenheid als bedoeld in (artikel 2:39 van de algemene plaatselijke verordening).	€ 204,00
Artikel 1.32 Telecommunicatiewet		
	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag in verband met het verkrijgen van een instemmingsbesluit, als bedoeld in de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren (AVOI),	

	omtrent plaats, tijdstip en wijze van uitvoering van werkzaamheden:	
a.	Indien het betreft tracés tot 250 m1	€ 245,00
b.	Indien het betreft tracés van 250 m1 tot 1000 m1	€ 515,00
c.	Indien het betreft tracés van 1000 m1 tot 2500 m1	€ 736,00
d.	Indien het betreft tracés vanaf 2500m2. Op basis van een begroting.	Begroting
e.	Indien een begroting als bedoeld in onderdeel d is uitgebracht, wordt een aanvraag pas in behandeling genomen nadat de uitgebrachte begroting is geaccordeerd	
f.	Indien het betreft het in behandeling nemen van een graafmelding	€ 73,55
g.	Als met betrekking tot een melding overleg moet plaatsvinden tussen gemeente, andere beheerders van openbare grond en de aanbieder van het netwerk, verhoogd met	€ 417,00
h.	Als met betrekking tot een melding onderzoek naar de status van de kabel plaatsvindt, verhoogd met het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de melding aan de melder meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
Artikel 1.33 Wegenverkeerswetgeving		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.33.1	tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (Stb. 459):	
1.33.1.1	voor zover noodzakelijk voor en direct samenhangend met de uitvoering van bijzondere transporten	€ 48,80
1.33.1.2	voor de parkeerschijfzone winkelcentrum Spanbroek/Opmeer door bewoners per kalenderjaar ("bewonersontheffing")	
1.33.1.3	voor de parkeerschijfzone winkelcentrum Spanbroek/Opmeer door ondernemers per kalenderjaar ("ondernemersontheffing")	
1.33.1.4	voor de parkeerschijfzone winkelcentrum Spanbroek/Opmeer door standplaatshouders per kalenderjaar ("standplaatshoudersontheffing")	
1.33.1.5	voor de parkeerschijfzone winkelcentrum Spanbroek/Opmeer, anders dan bedoeld in onderdeel 1.33.1.2, 1.33.1.3 en 1.33.1.4 per aanvraag ("tijdelijke ontheffing")	€ 20,10
1.33.1.6	anders dan bedoeld in onderdeel 1.33.1.1, 1.33.1.2, 1.33.1.3, 1.33.1.4 en 1.33.1.5	€ 9,80
1.33.2	tot het verkrijgen van een duplicaat voor de ontheffing als genoemd in onderdeel 1.33.1.2, 1.33.1.3, 1.33.1.4 en 1.33.1.5	€ 20,10
1.33.3	tot het wijzigen van kenteken voor de ontheffing als genoemd in onderdeel 1.33.1.2, 1.33.1.3, 1.33.1.4 en 1.33.1.5, indien vaker dan 1 maal per jaar	€ 20,10
1.33.4	tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen	
1.33.5	tot het aanvragen van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW)	€ 63,80
1.33.6	tot het verkrijgen van een duplicaat gehandicaptenparkeerkaart	€ 41,65

1.33.7	het verkrijgen van een gehandicapten parkeerplaats op kenteken, conform het besluit administratie bepalingen in het wegverkeer artikel 29, inclusief plaatsing	€ 190,00
1.33.8	Het wijzigen van het onderbord t.b.v. een gehandicapten parkeerplaats, conform het besluit administratie bepalingen in het wegverkeer artikel 29, inclusief plaatsing	€ 31,60
1.33.9	Het verhuizen van een gehandicapten parkeerplaats, conform bepalingen in het wegverkeer artikel 29, inclusief plaatsing	€ 31,60
Paragraaf 1.10 Diversen		
Artikel 1.34 Gewaarmerkte afschriften, kopieën, stukken of uittreksels		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot verstrekken van:	
1.34.1	gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€ 9,05
1.34.2	afschriften, doorslagen of fotokopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	
1.34.2.1	per pagina op papier van A4-formaat	€ 0,95
1.34.2.2	per pagina op papier van A3-formaat	€ 1,40
1.34.2.3	per pagina een document gescanned op de A-0 scanner	€ 37,25
1.34.3	kaarten, tekeningen en lichtdrukken, al dan niet behorend bij de in de onderdelen 1.34.1 en 1.34.2 genoemde stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per kaart, tekening of lichtdruk	€ 9,05
1.34.4	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€ 8,95
1.34.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een inlichting betreffende de registratie van de aanvrager als kiezer bedoeld in artikel D4 van de Kieswet	€ 21,50
Artikel 1.35 Diverse vergunningen of beschikkingen		
	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen	€ 29,55
Artikel 1.36 Aansluiting riolering		
	Het tarief bedraagt voor het tot stand brengen van een standaardaansluiting op de gemeentelijke riolering. Onder standaardaansluiting wordt verstaan het aansluiten van een perceel op de bestaande gemeentelijke riolering, waarvoor de nodige voorzieningen in de openbare weg reeds aanwezig zijn, en de aansluiting kan worden gerealiseerd tot een standaard-lengte van maximaal 6 m 1 en een standaard diameter van 125 mm. Het tarief geldt niet voor het tot stand brengen van een standaardaansluiting binnen uitbreidingsplannen 'Industrieterrein De Veken','Hoogwoud	€ 831,00

	Oost' en 'Heerenweide', voor zover het een aansluiting betreft ten behoeve van de eerste ingebruikname van het betreffende perceel en voor zover de gemeente Opmeer de bouwgronden exploiteert. Voor het tot stand brengen van een andersoortige aansluiting zijn de werkelijke kosten verschuldigd of is de exploitatieovereenkomst respectievelijk het exploitatieplan bedoeld in artikel 6.1 WRO van toepassing. Onder andersoortige aansluitingen wordt verstaan een aansluiting op de bestaande gemeentelijke riolering, niet zijnde een standaard aansluiting, waarvoor extra (externe) kosten moeten worden gemaakt (zoals plaatsen van een pompinstallatie, werkzaamheden in de openbare weg, meer lengte en/ of grotere diameter rioolbuis).	
Artikel 1.37 Reclame		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van:	
1.37.1	een vergunning voor het aanbrengen op een onroerende zaak van commerciële reclame, in welke vorm dan ook, die vanaf de openbare weg of vanaf een andere voor het publiek toegankelijke plaats zichtbaar is	€ 59,75
1.37.1.1	en indien de aanvraag uit een oogpunt van welstand, door de Welstandscommissie als bedoeld in artikel 48 van de Woningwet (Stb. 1991,439) is beoordeeld, wordt het in onderdeel 1.39.1 vermelde tarief verhoogd met	€ 90,50
Artikel 1.38 Kinderopvang		
	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot	
1.38.1	registratie in het Landelijk Register Kinderopvang: voor kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus.	€ 817,00
1.38.2	het in behandeling nemen van een aanvraag tot registratie in het Landelijk Register Kinderopvang: voor gastouders	€ 326,00

Hoofdstuk 2 Omgevingswet

Artikel	Omschrijving	Vast tarief	Variabel tarief
Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen			
Artikel 2.1 Definities			
	Definities		
2.1.1	Begripsbepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet, in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling en in de bijlagen bij het gemeentelijke omgevingsplan, zijn van toepassing op dit hoofdstuk, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.		
2.1.2	In dit hoofdstuk voorkomende begrippen die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander dan een in het eerste lid bedoeld wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.		
2.1.3	In dit hoofdstuk wordt verstaan onder: binnenplanse omgevingsplanactiviteit: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan; binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, maar die niet in strijd is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet;		
2.1.4	In aanvulling op de in bijlage I bij de Omgevingsregeling opgenomen omschrijving van het begrip 'bouwkosten' betreffen de in die		

	omschrijving: - onder a genoemde Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 de voorwaarden die bekendgemaakt zijn in Staatscourant 2012, 1567; - onder b bedoelde bouwkosten de kosten voor de fysieke realisatie (het bouwen) van het bouwwerk; - onder c bedoelde prijs de prijs exclusief omzetbelasting.		
Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven			
	Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	vooroverleg / omgevingsoverleg;		
b.	een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit;		
c.	een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;		
d.	toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet;		
e.	een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;		
f.	intrekking van een omgevingsvergunning;		
g.	wijziging van een besluit als bedoeld in de onderdelen b, c en d;		
h.	een besluit in het kader van de Omgevingswet, anders dan bedoeld in de onderdelen b tot en met g.		
Artikel 2.3 Bepalen tarief			
2.3.1	De in artikel 2.2 bedoelde leges worden geheven naar de tarieven zoals opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk.		
2.3.2	Als een aanvraag betrekking heeft op meerdere activiteiten, is het tarief opgebouwd uit de som van de verschuldigde leges behorend bij die activiteiten.		
2.3.3	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verhoogd met het tarief voor een of meer modaliteiten bedoeld in paragraaf 2.12.		
2.3.4	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verminderd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 2.13.		
2.3.5	Het tarief behorend bij een aanvraag om een		

	maatwerkvoorschrift of bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen is niet van toepassing als het onderwerp waarop het maatwerkvoorschrift betrekking heeft of de gelijkwaardige maatregel onderdeel is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.		
2.3.6	In afwijking van het tweede en derde lid kan ook per activiteit of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.		
Paragraaf 2.2 Voorfase			
Artikel 2.4 Omgevingsoverleg			
2.4.1	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag om schriftelijk vooroverleg in verband met het verkrijgen van een indicatie of een voorgenomen project van beperkte omvang in het kader van de Omgevingswet vergunbaar is:	€ 411,00	
2.4.2	Als de aanvraag betrekking heeft op het houden van omgevingsoverleg over een of meer activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, bedraagt het tarief:		
2.4.2.1	voor een eerste overleg	€ 1.028,00	
2.4.2.2	voor elk volgend overleg	€ 514,00	
2.4.2.3	per in te schakelen (externe) adviseur	€ 124,00	
2.4.3	Het tarief voor het in behandeling nemen van een conceptaanvraag voor een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit die niet vergunningplichtig blijkt, bedraagt	€ 127,00	
Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken			
Artikel 2.5 Bouwactiviteit (bouwtechnische deel)			
2.5	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	Aanvragen voor alleen schuttingen, velux dakkapel dakramen en/of (wal) beschoeiingen of daarmee gelijk te stellen bouwwerken	€ 25,40	
b.	bouwkosten tot € 6.000	€ 61,35	
c.	bouwkosten van € 6.000 tot € 20.000	€ 117,00	
d.	bouwkosten van € 20.000 tot € 70.000		0,800%
e.	bouwkosten van € 70.000 tot € 250.000, met een		0,750%

	minimum van € 560		
f.	bouwkosten van € 250.000 tot € 1.000.000, met een minimum van € 1875		0,670%
g.	bouwkosten van € 1.000.000 en meer, met een minimum van € 6700		0,620%
Artikel 2.6 Omgevingsplanactiviteit: bouwactiviteit, in stand houden of gebruiken bouwwerk (ruimtelijke deel)			
2.6	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
2.6.1	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:		
a.	Aanvragen voor alleen schuttingen, velux dakkapel dakramen en/of (wal) beschoeiingen of daarmee gelijk te stellen bouwwerken	€ 102,00	
b.	bouwkosten tot € 6.000	€ 245,00	
c.	bouwkosten van € 6.000 tot € 20.000	€ 471,00	
d.	bouwkosten van € 20.000 tot € 70.000, met een minimum van € 445		1,480%
e.	bouwkosten van € 70.000 tot € 250.000, met een minimum van € 1.036		1,380%
f.	bouwkosten van € 250.000 tot € 1.000.000, met een minimum van € 3450		1,250%
g.	bouwkosten van € 1.000.000 en meer, met een minimum van € 12.500		1,150%
2.6.1.2	als moet worden beoordeeld of het uiterlijk of de plaatsing van het bouwwerk, zowel op zichzelf beschouwd als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan, niet in strijd is met redelijke eisen van welstand, als bedoeld in de gemeentelijke beleidsregels bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet en hiervoor geen advies van de gemeentelijke adviescommissie bedoeld in artikel 2.50.1 aanhef en 2.50.1.2 nodig is, verhoogd met:	€ 52,90	
2.6.1.3	als de omgevingsplanactiviteit plaatsvindt op een bodemgevoelige locatie en de toelaatbare kwaliteit van de bodem moet worden beoordeeld, verhoogd met:		
2.6.1.4	als moet worden beoordeeld of de activiteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding	€ 297,00	

	zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- en dorpsgezicht, verhoogd met:		
2.6.3	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht, geldt het tarief zoals onder 2.6.1 vermeld, verhoogd met:	€ 2.099,00	
2.6.4	De tarieven uit artikel 2.6.1 zijn van overeenkomstige toepassing als de aanvraag een buitenplanse omgevingsplanactiviteit betreft en worden in dat geval verhoogd met:		
a.	bij bouwkosten tot € 100.000,00	€ 593,00	
b.	bij bouwkosten vanaf € 100.000,00 tot € 500.000,00	€ 2.344,00	
c.	bij bouwkosten vanaf € 500.000,00	€ 4.088,00	
d.			
Artikel 2.7 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk			
2.7	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit, niet zijnde een sloopactiviteit met betrekking tot een monument of beschermd stads- en dorpsgezicht, als bedoeld in paragraaf 2.4, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 280,00	
b.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:	€ 561,00	
c.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 841,00	
Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed			
Artikel 2.8 Omgevingsplanactiviteit: monumenten			
2.8.1	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, met betrekking tot een gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument of voorbeschermd provinciaal monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk		

	als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
2.8.1.1	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:		
2.8.1.1.1	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 913,00	
2.8.1.1.2	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 913,00	
2.8.1.2	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:		
2.8.1.2.1	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 913,00	
2.8.1.2.2	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 913,00	
2.8.1.3	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:		
2.8.1.3.1	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 913,00	
2.8.1.3.2	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 913,00	
2.8.2	Als de in het eerste lid bedoelde aanvraag een archeologisch monument betreft, worden de in het eerste lid genoemde tarieven verhoogd met:		
2.8.3	Het eerste lid, aanhef en onder a, en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning met betrekking tot een monument of archeologisch monument dat op grond van de Erfgoedverordening 2010 gemeente Opmeer, dan wel de Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Opmeer is aangewezen respectievelijk waarop, voordat het is aangewezen, die verordening van overeenkomstige toepassing is. De vorige volzin is van toepassing:		
2.8.3.1	als het gaat om een aangewezen monument of archeologisch monument: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven; en		
2.8.3.2	als het gaat om een monument of archeologisch monument waarop voordat het is aangewezen de verordening van overeenkomstige toepassing is: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is		

	gegeven of het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om die functie-aanduiding te geven.		
Artikel 2.9 Rijksmonumentenactiviteit			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, met uitzondering van een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 913,00	
b.	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 913,00	
Artikel 2.10 Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht			
2.10.1	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit in een rijksbeschermd, provinciaal beschermd of gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van de Verordening Fysieke leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:		
b.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:		
c.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:		
2.10.2	Het eerste lid, aanhef en onder a, is van overeenkomstige toepassing op een sloopactiviteit die wordt verricht op een locatie waarvoor een op grond van artikel 4.35, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet als instructie geldende aanwijzing als beschermd stads- of		

	dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet van kracht is, zolang in het omgevingsplan aan die locatie nog niet de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is gegeven.		
Artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: overig cultureel erfgoed en werelderfgoed			
2.11.1	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een andere activiteit dan die genoemd in de artikelen 2.8, 2.9 en 2.10 en cultureel erfgoed of werelderfgoed betreft, waarvoor in het omgevingsplan met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning deze activiteit te verrichten, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 913,00	
Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten			
Artikel 2.12 Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een milieubelastende activiteit als bedoeld in paragraaf 22.3.26 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 1.334,00	
Artikel 2.13 Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten die bedrijfstakken overstijgen als bedoeld in de paragrafen 3.2.1, 3.2.3 tot en met 3.2.15, 3.2.17 tot en met 3.2.19 en 3.2.24 van afdeling 3.2 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten		

	leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor één milieubelastende activiteit:	€ 1.334,00	
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€ 4.104,00	
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€ 8.927,00	
Artikel 2.14 Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de categorie nutssector en industrie als bedoeld in de paragrafen 3.4.2, 3.4.4 tot en met 3.4.9 en 3.4.11 van afdeling 3.4 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor één milieubelastende activiteit:	€ 1.334,00	
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€ 4.104,00	
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€ 8.927,00	
Artikel 2.15 Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector afvalbeheer als bedoeld in de paragrafen 3.5.1, 3.5.4, 3.5.7, 3.5.8 en 3.5.11 van afdeling 3.5 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor één milieubelastende activiteit:	€ 1.334,00	
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€ 4.104,00	
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in	€ 8.927,00	

	afwijking van artikel 2.3, tweede lid:		
Artikel 2.16 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de agrarische sector als bedoeld in de paragrafen 3.6.1, 3.6.7 en 3.6.8 van afdeling 3.6 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor één milieubelastende activiteit:	€ 1.334,00	
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€ 4.104,00	
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€ 8.927,00	
Artikel 2.17 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)			
2.17.1	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector dienstverlening, onderwijs en zorg als bedoeld in de paragrafen 3.7.6 en 3.7.10 van afdeling 3.7 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 1.334,00	
Artikel 2.18 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit actitiviteiten leefomgeving)			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector transport, logistiek en ondersteuning daarvan als bedoeld in de paragrafen 3.8.2, 3.8.3, 3.8.5, 3.8.6, 3.8.8 tot en met 3.8.11 van afdeling 3.8 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd		

	het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor één milieubelastende activiteit:	€ 1.334,00	
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€ 4.617,00	
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid:	€ 8.927,00	
Artikel 2.19 Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector sport en recreatie als bedoeld in paragraaf 3.9.1 van afdeling 3.9 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 1.334,00	
Artikel 2.20 Samenloop van milieubelastende activiteiten			
2.20.1	Als bij de toepassing van de artikelen 2.13 tot en met 2.19 dezelfde milieubelastende activiteit onder meer dan een categorie valt en de aanvraag om een omgevingsvergunning heeft op al deze categorieën betrekking, wordt die milieubelastende activiteit slechts eenmaal in de heffing betrokken, waarbij het voor de belastingplichtige meest gunstige van toepassing zijnde tarief wordt toegepast.		
2.20.2	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een kernactiviteit in een bedrijfstak gecombineerd met functioneel ondersteunende activiteiten uit andere bedrijfstakken, dan is, in afwijking van het bepaalde in deze paragraaf, op al deze activiteiten het artikel van toepassing waaronder de bedrijfstak die bepalend is voor de kernactiviteit valt.		
Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten			
Artikel 2.21 Lozingsactiviteit niet afkomstig van milieubelastende activiteit			
2.21.1	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij de	€ 767,00	

	gemeente, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1, van de Omgevingswet, en het gaat niet om het lozen van water of stoffen afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
Artikel 2.22 Lozingsactiviteit afkomstig van milieubelastende activiteit			
2.22.1	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktelichaam in beheer bij de gemeente, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1, van de Omgevingswet, bestaande uit het lozen van afvalwater, koelwater of stoffen afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 1.334,00	
Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten			
Artikel 2.23 Omgevingsplanactiviteit: opbreken en graven			
	Omgevingsplanactiviteit: Opbreken en graven		
2.23.1	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het opbreken van de verharding in openbaar gebied of het graven in openbaar gebied, anders dan voor het aanleggen, in stand houden of verwijderen van een kabel of leiding, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 593,00	
2.23.2	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen, in stand houden of verwijderen van een kabel of leiding in openbaar gebied, als bedoeld in het omgevingsplan, niet zijnde kabels als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet,	€ 593,00	

	bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
2.23.3	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet bestaande uit het graven in het gebied met archeologische verwachtingen, als bedoeld in het omgevingsplan, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 273,00	
2.23.4	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het graven in het beperkingengebied leidingen, als bedoeld in het omgevingsplan, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 593,00	
2.23.5	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het graven in een bijzonder landschapselement of gebied met aardkundige waarde, als bedoeld in het omgevingsplan, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 593,00	
2.23.6	De in het eerste tot en met vijfde lid genoemde tarieven zijn van toepassing als de aanvraag een binnenplanse omgevingsplanactiviteit betreft. Deze zijn van overeenkomstige toepassing als de aanvraag een buitenplanse omgevingsplanactiviteit betreft en worden in dat geval verhoogd met:	€ 280,00	
Artikel 2.24 Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, in het beperkingengebied leidingen, in een bijzonder landschapselement of in een gebied met		

	aardkundige waarde, bestaande uit het: a.aanbrengen of verwijderen van diepwortelende beplanting, b.indrijven van voorwerpen, c.ophogen van de grond, of d.verharden van de grond, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in het omgevingsplan:	€ 273,00	
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 553,00	
Artikel 2.25 Omgevingsplanactiviteit: geluid weg			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen of wijzigen van een weg als op grond van het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg, als bedoeld in artikel 22.272 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 273,00	
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 553,00	
Artikel 2.26 Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg, bedoeld artikel 2:11 van de Algemene plaatselijke verordening dan wel artikel 7.3 van de Verordening Fysieke Leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 94,15	
Artikel 2.27 Omgevingsplanactiviteit: uitweg/uitrit			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning	€ 69,80	

	betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg, bedoeld artikel 2:12 van de Algemene plaatselijke verordening dan wel artikel 7.4 van de Verordening Fysieke Leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
Artikel 2.28 Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten			
2.28	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werkzaamheid (aanlegactiviteit), niet zijnde een activiteit die in de voorgaande artikelen van deze paragraaf is benoemd, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 593,00	
b.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:	€ 874,00	
c.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 874,00	
Paragraaf 2.8 Overige activiteiten			
Artikel 2.29 Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie			
	Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie, Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het in, op of aan een onroerende zaak hebben van een alarminstallatie die een voor de omgeving opvallend geluid of lichtsignaal kan produceren, bedoeld in artikel […] van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		

Artikel 2.30 Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 4:11 van de Algemene plaatselijke verordening dan wel artikel 7.8 van de Verordening Fysieke Leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 94,15	
Artikel 2.31 Omgevingsplanactiviteit: reclame			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, als bedoeld in artikel 6.12 van de Verordening Fysieke Leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, en als niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als de activiteit bestaat uit het op of aan een onroerende zaak maken of voeren van die handelsreclame:	€ 94,15	
b.	als de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat die handelsreclame op of aan die onroerende zaak wordt gemaakt of gevoerd:	€ 94,15	
Artikel 2.32 Omgevingsplanactiviteit: [opslag van roerende zaken OF objecten plaatsen op de weg]			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en		

	onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit de opslag van roerende zaken in een aangewezen gedeelte van de gemeente, bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene plaatselijke verordening dan wel artikel 7.1 van de Verordening Fysieke Leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als de activiteit bestaat uit het daar opslaan van roerende zaken,:	€ 234,00	
b.	als de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat daar roerende zaken worden opgeslagen:	€ 234,00	
Artikel 2.33 Omgevingsplanactiviteit: standplaatsen			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het innemen of hebben van een standplaats, bedoeld in artikel 5:18 van de Algemene plaatselijke verordening dan wel artikel 7.17 Verordening Fysieke Leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
2.33.1	Indien de standplaatsvergunning een geldigheidsduur heeft tot één maand	€ 111,00	
2.33.2	Indien de standplaatsvergunning een geldigheidsduur heeft van langer dan één maand, voor iedere extra kalandermaand dan wel een deel daarvan	€ 18,60	
2.33.3	Indien de standplaatsvergunning een geldigheidsduur heeft van één dag	€ 59,65	
Artikel 2.34 Andere activiteiten			
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit dan in deze paragraaf en voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk bedoeld en die activiteit:		

2.34.1	betreft een bij of krachtens artikel 5.1 van de Omgevingswet aangewezen vergunningplichtige activiteit, uitgezonderd de activiteit bedoeld in onderdeel b, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 255,00	
2.34.2	betreft een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
2.34.2.1	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 273,00	
2.34.2.2	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 551,00	
2.34.2.3	betreft een in een gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit aangewezen vergunningplichtige activiteit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 273,00	
Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten			
Artikel 2.35 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten			
	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een bouw- of sloopactiviteit, bedraagt het tarief:		
a.	voor een maatwerkvoorschrift dat betrekking heeft op: 1. het in stand houden van een bestaand bouwwerk, bedoeld in artikel 3.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; 2. bouwactiviteiten die het bouwen van nieuwe bouwwerken betreffen als bedoeld in artikel 4.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; 3. het gebruik van een bouwwerk, bedoeld in artikel 6.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; of 4. het verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden als bedoeld in artikel 7.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; per maatwerkvoorschrift:	€ 255,00	
b.	in andere gevallen dan bedoeld in onderdeel a, per maatwerkvoorschrift:	€ 127,00	
Artikel 2.36 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten			
2.36.1	Als de aanvraag om een of meer		

	maatwerkvoorschriften als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betrekking heeft op:		
a.	één milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief:	€ 1.334,00	
b.	twee tot vijf milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid :	€ 2.155,00	
c.	vijf of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid OF per milieubelastende activiteit]:	€ 3.489,00	
2.36.2	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere milieubelastende activiteit dan bedoeld in het eerste lid, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:	€ 821,00	
Artikel 2.37 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten			
2.37.1	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere activiteit dan genoemd in de artikelen 2.35 en 2.36, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:	€ 273,00	
Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid			
Artikel 2.38 Gelijkwaardige maatregel			
2.38.1	Als de aanvraag om toestemming voor een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet betrekking heeft op:		
a.	een bouwactiviteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 135,00	
b.	een activiteit met betrekking tot cultureel erfgoed, bedraagt het tarief, per uur:	€ 138,00	
c.	een milieubelastende activiteit, bedraagt het tarief:	€ 821,00	
d.	een andere activiteit dan bedoeld in de onderdelen a, b of c, bedraagt het tarief, per uur:	€ 138,00	
2.38.2	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de		

	dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		
Paragraaf 2.11 Overige tarieven			
Artikel 2.39 Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit			
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om verlenging van de in een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit gestelde termijn, bedoeld in artikel 10.23, tweede lid, van het Omgevingsbesluit:	€ 255,00	
Artikel 2.40 Wijzigen omgevingsvergunning			
	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een omgevingsvergunning is hetzelfde tarief verschuldigd als op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit of activiteiten waarop de aanvraag tot wijziging betrekking heeft.		
2.40.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot wijziging van omgevingsvergunning, in het geval het uitsluitend gaat om een geringe, ondergeschikte wijziging in het project (revisie), waarop geen besluit hoeft te worden genomen, per wijziging:	€ 73,00	
Artikel 2.41 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning			
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning:	€ 255,00	
Artikel 2.42 Intrekken omgevingsvergunning			
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning, tenzij artikel 2.58 van toepassing is:	€ 73,00	
Artikel 2.43 Beoordeling aanvullende gegevens			
2.43	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk worden de op grond van de paragrafen 2.3 tot en met 2.8 verschuldigde leges verhoogd voor het in behandeling nemen van aanvullende gegevens die worden ingediend nadat de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, in behandeling is genomen met:	€ 127,00	
Artikel 2.44 Beoordeling onderzoeksrapporten			

	De in artikel 2.49 opgenomen tarieven zijn van overeenkomstige toepassing op het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van een onderzoeksrapport, zonder dat sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.		
Artikel 2.45 Wijzigen van het omgevingsplan			
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het omgevingsplan:	€ 10.753,00	
2.45.1	indien door de aanvrager bij de aanvraag een voorontwerp van een omgevingsplanwijziging wordt ingediend en deze is voorzien van een volledige en goede toelichting ten aanzien van een evenwichtige toedeling van functies aan locatie, wordt het tarief onder 2.45 verlaagd met	€ 5.000,00	
2.45.2	het tarief onder 2.45 wordt verhoogd met het eventuele bedrag dat een externe adviseur de gemeente in rekening brengt voor de noodzakelijke adviezen voor vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan		
Artikel 2.46 Niet genoemd besluit op aanvraag			
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een ander, in dit hoofdstuk niet benoemd besluit op grond van de Omgevingswet, de op die wet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur of het omgevingsplan:	€ 255,00	
Paragraaf 2.12 Modaliteiten			
Artikel 2.47 Achteraf ingediende aanvraag			
2.47	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de activiteit, worden de op grond van de paragrafen 2.3 tot en met 2.8 verschuldigde leges verhoogd met:		12,500%
Artikel 2.48 Uitgebreide voorbereidingsprocedure			
2.48	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op de voorbereiding van het besluit:		
a.	als sprake is van een milieubelastende activiteit:	€ 2.052,00	
b.	als sprake is van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 1.934,00	
c.	als sprake is van andere activiteiten dan bedoeld in de onderdelen a en b:	€ 1.934,00	

Artikel 2.49 Beoordeling onderzoeksrapporten			
2.49	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als krachtens wettelijk voorschrift voor de betreffende aanvraag een rapport moet worden beoordeeld:		
a.	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport:	€ 246,00	
b.	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport:	€ 246,00	
c.	voor de beoordeling van een geluid- of luchtrapport betreffende de geluid- of luchtbelasting:	€ 246,00	
d.	voor de beoordeling van een akoestisch rapport betreffende de interne en externe geluidwering of nagalm van een bouwwerk:	€ 246,00	
e.	voor de beoordeling van een ecologisch onderzoeksrapport:	€ 246,00	
f.	voor de beoordeling van een milieueffectrapportage (MER):	€ 246,00	
g.	voor de beoordeling van een niet in de voorgaande onderdelen genoemd rapport:	€ 246,00	
Artikel 2.50 Advies			
2.50.1	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een daartoe aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet:		
2.50.1.1	voor een advies van de gemeenteraad:	€ 612,00	
2.50.1.2	voor een advies van de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in de Instellingsbesluit Gemeentelijke adviescommissie Omgevingskwaliteit dat uitsluitend betrekking heeft op redelijke eisen van welstand, als bedoeld in de gemeentelijke beleidsregels bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet:		
a.	bij een bouwsom tot en met € 20.000,00	€ 52,90	
b.	bij een bouwsom boven € 20.000,00		0,300%
c.	zonder bouwsom; o.b.v. tijd, omrekening naar commissietarief per uur, met een maximum van € 2750,00	€ 508,00 per stuk	
c.1.	secretariaat - beleid coördinator	€ 95,20	
c.2.	Mooi Noord-Holland adviseur / Commissielid	€ 138,00	
c.3.	projecttarief Mooi Noord-Holland adviseur	€ 116,00	
c.4.	previsoren, supervisors, leden kwaliteitsteam	€ 138,00	

c.5.	adviseurs bij second opinion	€ 138,00	
2.50.1.3	voor een advies van de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in het Instellingsbesluit Gemeentelijke adviescommissie Omgevingskwaliteit in andere gevallen dan bedoeld in onderdeel 2.50.1.2:		
a.	bij reclame-objecten	€ 89,95	
b.	bij sloopvergunningen	€ 116,00	
c.	bij handhavingszaken / Excessenregeling	€ 159,00	
2.50.1.4	Advisering Veiligheidsregio boven de maatlat	€ 52,70	
2.50.1.5	Advisering Veiligheidsregio voor RO en externe veiligheid	€ 57,65	
2.50.1.6	voor een advies in andere gevallen dan bedoeld in de onderdelen 2.50.1.1 tot en met 2.50.1.5: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.		
2.50.2	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		
Artikel 2.51 Instemming			
2.51			
2.51.1	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 van de Omgevingswet instemming behoeft van een bestuursorgaan: het bedrag dat dit bestuursorgaan aan rechten zou heffen als het voor de activiteit waarvoor instemming wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn..		
2.51.2	Het bedrag bedoeld in het eerste lid wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht,		

	tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		
Paragraaf 2.13 Vermindering			
Artikel 2.52 Vermindering na omgevingsoverleg			
2.52			
2.52.1	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, en zoals nader omschreven in de paragrafen 2.3 tot en met 2.8, is voorafgegaan door een aanvraag om omgevingsoverleg als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel a, en zoals nader omschreven in paragraaf 2.2, waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft, bestaat onder de in het tweede lid genoemde voorwaarden aanspraak op vermindering van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning verschuldigde leges. De vermindering bedraagt:		
2.52.1.1	van de voor het omgevingsoverleg geheven leges.		100,000%
2.52.2	Voor de toepassing van het eerste lid wordt de aanvraag om een omgevingsvergunning gedaan:		
a.	voor dezelfde activiteit of activiteiten als waarop het omgevingsoverleg betrekking had;		
b.	in overeenstemming met de uitkomsten van het omgevingsoverleg; en		
c.	binnen 18 maanden na het laatste omgevingsoverleg of, als het omgevingsoverleg volgens afspraak leidt tot een kennisgeving aan de aanvrager, na de dagtekening van de kennisgeving.		
Artikel 2.53 Vermindering bij meervoudige aanvraag			
2.53	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op vijf of meer activiteiten, bestaat aanspraak op vermindering van leges, met uitzondering van leges voor de milieubelastende activiteiten als bedoeld in paragraaf 2.5 en het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.12. De vermindering bedraagt:		
a.	bij 5 tot 10 activiteiten:		20,000%
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges;		
b.	bij 10 tot 15 activiteiten:		30,000%
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges;		
c.	bij 15 of meer activiteiten:		50,000%
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges;		

Paragraaf 2.14 Teruggaaf			
Artikel 2.54 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig			
2.54	Als het college van burgemeester en wethouders op grond van een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning oordeelt dat voor de voorgenomen activiteit geen omgevingsvergunning is vereist, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:		
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.		75,000%
Artikel 2.55 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten			
	Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, bestaat aanspraak op teruggaaf. De teruggaaf bedraagt:		
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.		85,000%
Artikel 2.56 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure			
	Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning of aanvraag om een maatwerkvoorschrift op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is geheel of gedeeltelijk intrekt terwijl het college van burgemeester en wethouders daarover nog geen besluit heeft genomen, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:		
a.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking binnen vier weken na de indiening van de aanvraag:		75,000%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;		
b.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf vier weken tot acht weken na de indiening van de aanvraag:		60,000%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;		
c.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf acht weken na de indiening van de aanvraag:		45,000%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;		
Artikel 2.57 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag			

omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure			
	Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning of aanvraag om een maatwerkvoorschrift op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is geheel of gedeeltelijk intrekt terwijl het college van burgemeester en wethouders daarover nog geen besluit heeft genomen, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:		
a.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking binnen zes weken na de indiening van de aanvraag:		75,000%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;		
b.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf zes weken tot achttien weken na de indiening van de aanvraag:		60,000%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;		
c.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf achttien weken na de indiening van de aanvraag:		45,000%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.		
Artikel 2.58 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten			
	Als het college van burgemeester en wethouders een verleende omgevingsvergunning voor een bouw- of milieubelastende activiteit intrekt op aanvraag van de vergunninghouder, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges, mits deze aanvraag is ingediend binnen 6 maanden na verlening van de vergunning en van de vergunning geen gebruik is gemaakt. De teruggaaf bedraagt:		40,000%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.		
Artikel 2.59 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten			
a.	Als het college van burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning voor een bouw- of milieubelastende activiteit weigert, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges.		40,000%

	De teruggaaf bedraagt:		
	van de voor de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning is geweigerd verschuldigde leges.		
b.	Onder een weigering bedoeld in onderdeel a wordt mede verstaan een vernietiging van de beschikking waarbij de vergunning is verleend bij rechterlijke uitspraak.		
Artikel 2.60 Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten			
	In afwijking van de voorgaande artikelen van deze paragraaf wordt geen teruggaaf verleend van het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.12.		
Artikel 2.61 Minimumbedrag voor teruggaaf			
	Een bedrag minder dan € 50 wordt niet teruggegeven.		

Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn

Artikel	Omschrijving	Verkooptarief
Paragraaf 3.1 Horeca		
Artikel 3.1 Exploitatie openbare inrichting		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:	
3.1.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing verstrekken sterke drank als bedoeld in artikel 2:34b lid 4 van de Algemene Plaatselijke Verordening voor 1 kalenderjaar	€ 68,20
3.1.1.1	voor iedere extra dag in een aanvraag	€ 18,60
3.1.1.2	Indien bij de aanvraag om een ontheffing sluitingsuur tevens een ontheffing schenktijden nodig is, worden alleen de leges voor de ontheffing sluitingsuur in rekening gebracht.	
3.1.2	Een aanvraag tot het verlenen van een ontheffing van de sluitingstijd voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:29, vierde lid, van de Algemene plaatselijke verordening	€ 89,05
3.1.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een verlenging van het sluitingsuur als bedoeld in artikel 2.29 van de Algemene Plaatselijke Verordening:	
3.1.3.1	afgifte verlenging van het sluitingsuur voor 1 dag per aanvraag voor sportverenigingen	€ 47,80
3.1.3.1.1	voor iedere extra dag in een aanvraag	€ 18,60
3.1.3.2	afgifte verlenging van het sluitingsuur per aanvraag voor 1 kalenderjaar voor bedrijfsmatige horeca en jeugd en jongerencentra	€ 68,20
Indienen bij de aanvraag om een exploitatievergunning tevens een aanvraag om een drank en horecavergunning wordt ingediend zoals vermeld in artikel1.1 van deze tabel, worden alleen de leges zoals ver- meld in artikel 1.5.1 in rekening gebracht.		
3.1.4	exploitatievergunning, ingevolge artikel 2.28 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 478,00
3.1.4.1	verlenging van een ongewijzigde vergunning als bedoeld in 3.1.4	€ 88,60
3.1.4.2	Het tarief voor het in behandeling nemen van een verzoek van de aanvrager om een wijziging van de exploitatie vergunning	€ 119,00
3.1.4.3	Het tarief voor het in behandeling nemen van een verzoek van de aanvrager om een wijziging van het aanhangsel bij de exploitatievergunning (leidinggevende wijziging)	€ 88,65
3.1.4.4	Indienen bij de aanvraag om een wijziging aanhangsel exploitatievergunning tevens een wijzing zoals vermeld in artikel 1.3 van deze tabel nodig is, worden alleen de leges zoals vermeld in	

	artikel 1.5.4. in rekening gebracht.	
3.1.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing schenktijden als bedoeld in artikel 2:34b lid 4 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 48,20
3.1.5.1	voor iedere extra dag in een aanvraag	€ 18,60
3.1.5.2	Indien bij de aanvraag om een ontheffing sluitingsuur tevens een ontheffing schenktijden nodig is, worden alleen de leges voor de ontheffing sluitingsuur in rekening gebracht.	
Artikel 3.2 Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van	
3.2.1	een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning op grond van artikel 3 van de Alcoholwet	€ 478,00
3.2.2	een melding als bedoeld in artikel 30 van de Alcoholwet	€ 391,00
3.2.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet	€ 119,00
3.2.3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een meer jaren ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet	€ 187,00
3.2.3.2	Voor iedere extra dag in hetzelfde kalenderjaar en een aanvraag	€ 34,20
Paragraaf 3.2 Seksbedrijven		
Artikel 3.3 Vergunning seksbedrijf		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een exploitatievergunning of wijziging van een exploitatievergunning als bedoeld in artikel 3.2.1.van de Algemene Plaatselijke Verordening:	
a.	voor een seksinrichting	€ 2.226,00
b.	voor een escortbedrijf	€ 1.113,00
Artikel 3.4 Wijzigen vergunning seksbedrijf		
	Gereserveerd	
Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet		
Artikel 3.5 Ontheffing winkeltijden		
3.5	Gereserveerd	€ 88,60
Paragraaf 3.4 Organiseren evenementen of markt		
Artikel 3.6 Organiseren evenement		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het organiseren van een evenement als bedoeld in artikel 2.25 van de Algemene plaatselijke Verordening en gelet op de evenementenbeleid gemeente Opmeer 2014, indien het betreft:	
3.6.1	de Categorie regulier, vergunningsplichtige evenementen, per evenement	€ 83,95

3.6.2	de Categorie aandacht / risico, vergunning plichtige evenementen, belastend, per evenement	€ 162,00
3.6.2.1	de Categorie aandacht / risico, vergunning plichtige evenementen, belastend, per evenement	€ 444,00
3.6.3	Een meerjaren vergunning evenementen maximaal voor 3 jaar per vergunning	€ 98,00
3.6.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het organiseren van een vechtsportevenement als bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening.	€ 474,00
3.6.5	Het verzetten van een datum van een evenement	€ 68,25
3.6.6	Wijziging(en) en/of aanvulling(en) van een meerjarige vergunning	€ 137,00
Artikel 3.7 Organiseren markt		
	vervallen	
3.7.1	vervallen	
3.7.2	vervallen	
Paragraaf 3.5 Standplaatsen		
Artikel 3.8 Marktstandplaatsvergunningen en andere vergunningen op markt		
	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een standplaatsvergunning voor een standplaats als bedoeld in artikel 5:18 van de Algemene Plaatselijke Verordening, per standplaats:	
3.8.1	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een standplaatsvergunning voor een standplaats als bedoeld in artikel 5:18 van de Algemene Plaatselijke Verordening, per standplaats:	
3.8.1.1	Indien de standplaatsvergunning een geldigsheidsduur heeft tot een maand	€ 111,00
3.8.1.2	Indien de standplaatsvergunning een geldigsheidsduur heeft langer dan 1 maand, voor iedere extra kalendermaand dan wel een deel daarvan.	€ 18,60
3.8.1.3	Indien de standplaatsvergunning een geldigheidsduur heeft van één dag	€ 59,65
3.8.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een standplaatsvergunning als bedoeld in artikel 5 van de Marktverordening gemeente Opmeer:	
3.8.2.1	tot het verkrijgen van een standplaatsvergunning voor een standplaats op de weekmarkt:	
3.8.2.1.1	geldig voor 1 dag, per kraam van 4 m 1	€ 8,05
3.8.2.1.2	geldig voor 1 dag, per kraam van 4 m 1, inclusief stroom, per kwartaal	€ 108,00
3.8.2.2	tot het verkrijgen van een standplaatsvergunning voor een standplaats op de jaarmarkt (lappendag): geldig voor 1 dag, per kraam van 4 m1	€ 59,00

3.8.2.3	om overschrijving van de standplaatsvergunning op naam van een ander als bedoeld in artikel 12 van de Marktverordening gemeente Opmeer	€ 29,30
3.8.2.4	om een vergunning om zich op de standplaats te laten vervangen als bedoeld in artikel 19, tweede lid, van de Marktverordening gemeente Opmeer	€ 29,30
3.8.2.5	tot ontheffing van het verbod om de standplaats tot de sluitingstijd van de markt te blijven innemen als bedoeld in artikel 21, tweede lid, van de Marktverordening gemeente Opmeer	€ 29,30
Artikel 3.9 Overige administratieve dienstverlening markt		
	Gereserveerd	
Artikel 3.10 Losse standplaatsen		
	Gereserveerd	
Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014		
Artikel 3.11 Vergunning onttrekken woonruimte		
	Gereserveerd	
Artikel 3.12 Vergunning samenvoegen woonruimte		
	Gereserveerd	
Artikel 3.13 Vergunning omzetten zelfstandige in onzelfstandige woonruimte		
	Gereserveerd	
Artikel 3.14 Vergunning verbouwen woonruimte tot meer woonruimten		
	Gereserveerd	
Artikel 3.15 Splitsingsvergunning		
	Gereserveerd	
Artikel 3.16 Toeristische verhuur		
	Gereserveerd	
Artikel 3.17 Verhuurvergunning opkoopbescherming		
	Gereserveerd	
Paragraaf 3.7 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit		
Artikel 3.18 Overige besluiten op aanvraag		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een:	
3.18.1	Aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, een ontheffing, een vrijstelling of een andere beschikking voor zover daarvoor niet elders in dit hoofdstuk een tarief is opgenomen voor elke 15 minuten of gedeelte daarvan van de behandelduur van de aanvraag	€ 38,90
3.18.2	De afgifte van gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€ 0,95
3.18.3	afschriften, doorslagen of fotokopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€ 0,95
3.18.4	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het	€ 59,65

	verkrijgen van een ontheffing recreatief nachtverblijf buiten kampeer- terreinen als bedoeld in artikel4:18 van de Algemene Plaatselijke Verordening	
3.18.5	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een meer jaren ontheffing overige geluidshinder	€ 43,70
3.18.6	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing overige geluidshinder als bedoeld in artikel 4:6 van de Algemene Plaatselijke verordening	
3.18.6.1	Indien de ontheffing geldt op een dag (dagen) niet zijnde een zondag	€ 26,75
3.18.6.2	Indien de ontheffing geldt op zondag en de Zondagswet van toepassing is en er een ontheffing Zondagswet wordt verleend	
3.18.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2:10A van de Algemene Plaatselijke Verordening:	
3.18.7.1	Voor reclameborden/spandoeken vergunning	€ 59,65
3.18.7.1.1	Het tarief zoals genoemd in artikel 4.3.1 van dit hoofdstuk wordt verhoogd wanneer het een aanvraag tot het verkrijgen van een meer jaren reclameborden / spandoeken vergunning betreft	€ 18,60
3.18.7.2	Voor het plaatsen van overige voorwerpen op, boven of aan de weg indien de vergunning een geldigheidsduur heeft tot één maand	€ 111,00
3.18.7.3	Voor het plaatsen van overige voorwerpen op, boven of aan de weg indien de vergunning een geldigheidsduur heeft langer dan één maand	€ 141,00
3.18.7.4	Voor het plaatsen van overige voorwerpen op, boven of aan de weg indien de vergunning een geldigheidsduur heeft van één dag	€ 59,65
3.18.8	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een collectevergunning als bedoeld in artikel 5:13 van de Algemene Plaatselijke Verordening, per collecte:	€ 29,90
3.18.8.1	Het tarief zoals genoemd in artikel 3.18.8 van dit hoofdstuk wordt verhoogd wanneer het een aanvraag tot het verkrijgen van een doorlopende collectevergunning door CBF gecertificeerde organisaties betreft met	€ 18,60
3.18.9	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen	€ 29,55
Artikel 3.19 Teruggaaf		
	Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag Drank en Horecavergunning. Als een aanvrager zijn aanvraag om een drank en horecawetvergunning intrekt terwijl deze reeds in behandeling is genomen door de gemeente, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	
3.19.1	indien de aanvraag wordt ingetrokken binnen een termijn van twee weken na het in behandeling nemen ervan: 75% van de	

	verschuldigde leges genoemd in titel 3 hoofdstuk 1 van deze tabel.	
3.19.2	indien de aanvraag wordt ingetrokken na twee weken en binnen vier weken na het in behandeling nemen ervan: 50% van de verschuldigde leges genoemd in titel 3 hoofdstuk 1 van deze tabel.	
3.19.3	indien de aanvraag wordt ingetrokken na vier weken en binnen acht weken na het in behandeling nemen ervan: 25% van de verschuldigde leges genoemd in titel 3 hoofdstuk 1 van deze tabel.	

voor: 10
tegen: 3
aangenomen

CDA Opmeer | PvdA GROEN LINKS OPMEER PROGRESSIEF | LIBERAAL VVD OPMEER | DSV Hart voor a DOOR SAMENWERKING VOORUIT

AMENDEMENT (A9.1)

De raad van de gemeente Opmeer, in vergadering bijeen op 11 december 2025,

gelezen het voorstel tot het vaststellen van vaststellen verordeningen 2026, agendapunt 9,

besluit:

1. De volgende verordeningen vast te stellen:
   a) Verordening op de heffing en de invordering van Forensenbelasting 2026**, met de volgende wijziging:**

      Artikel 4 Maatstaf van heffing en belastingtarief
      5. De belasting bedraagt bij een waarde:

a. tot € 49.000,00:	~~€ 307,80~~ **€ 410**
b. van € 49.000,00 tot € 145.000,00:	~~€ 483,30~~ **€ 643**
c. van € 145.000,00 tot € 290.000,00:	~~€ 603,85~~ **€ 804**
d. van meer dan € 290.000,00:	~~€ 863,30~~ **€ 1.148**

   b) ~~Verordening op de heffing en de invordering van Hondenbelasting 2026;~~
   c) Verordening op de heffing en de invordering van Toeristenbelasting 2026**, met de volgende wijziging:**

      Artikel 8 Belastingtarief
      Het tarief bedraagt per overnachting ~~€ 1,25~~ **€ 1,80.**

   d) Verordening op de heffing en de invordering van Afvalstoffenheffing 2026;
   e) Verordening op de heffing en de invordering van OZB roerende zaken 2026;
   f) Verordening op de heffing en de invordering van Onroerende Zaak Belastingen 2026;
   g) Verordening op de heffing en de invordering van Lijkbezorgingsrechten 2026;
   h) Verordening op de heffing en de invordering van Riool en waterzorgheffing 2026;
   i) Verordening op de heffing en de invordering van Leges 2026 (inclusief de legestabel 2026).

2. **De verordening op de heffing en de invordering van Hondenbelasting 2025 in te trekken per 31 december 2025.**

Toelichting:
De hondenbelasting is anno 2025 een verouderd concept. Het originele doel van de belasting, namelijk het tegengaan van hondsdolheid en zwerfhonden op straat, is allang bereikt. Tegenwoordig dient de hondenbelasting geen specifiek doel, is het geen bestemmingsbelasting en wordt het door steeds meer gemeenten afgeschaft.

De belasting gaat tegen het gelijkheidsprincipe in. Het is een belasting die exclusief wordt geheven op een deel van de samenleving die een specifiek huisdier heeft. Hierdoor wordt dit deel van de samenleving onevenredig belast, terwijl zij niet méér gebruik maken van gemeentelijke voorzieningen dan de rest van de bevolking. Gezien het feit dat het ook geen bestemmingsbelasting is, is het ook niet zo dat het geld direct wordt gebruikt voor faciliteiten die ten behoeve zijn voor hondeneigenaren en/of het schoonhouden van de openbare ruimte. Zoals vele andere voorzieningen, worden deze voorzieningen nu in de meeste gemeenten en in Opmeer gedekt uit de reguliere geldstroom.

Daarnaast heeft samenleven met een hond vele positieve effecten op het leven. Het bevordert de gezondheid door het wandelen, het spelen en trainen, en het heeft een duidelijk positief effect op de mentale gezondheid. Het mitigeert eenzaamheid en zorgt in tijden van isolatie voor gezelschap, zoals duidelijk te zien was tijdens de COVID-pandemie. Het heffen van belasting op een over het algemeen gezond levensstijl is onlogisch.

Om deze belasting af te schaffen, is er een gezonde financiële dekking nodig die niet uit incidentele middelen en/of bestemmingsbelastingen worden gehaald. Dit amendement stelt voor om de forensenbelasting en de toeristenbelasting te verhogen om het gat te vullen. De getoonde bedragen zijn doorgerekend op een dekking van 2/3^{e} deel uit de forensenbelasting, en 1/3^{e} deel uit de toeristenbelasting.

Vergeleken met de omliggende regio zijn de nieuwe bedragen van de toeristenbelasting vergelijkbaar met wat de gemeenten Medemblik, Hoorn, Schagen en Den Helder heffen, en ligt dit nog onder het Nederlands gemiddelde. De nieuwe bedragen van de forensenbelasting zijn ook vergelijkbaar met de regio. Door de dekking te halen uit deze belastingen, raken wij niet onze eigen inwoners, maar slechts de mensen die hier tijdelijk verblijven en gebruik maken van gemeentelijke voorzieningen.

Namens de fracties van

CDA,	PvdA/GroenLinks,	VVD,	DSV,
D.C. Hagens,	J.A.M. van Lieshout,	C.J.M. Schipper,	C.A.M. Anink

voor: 1
tegen: 12
verworpen

LOKALE PARTIJ OPMEER
Sociaal | Ondernemend | Samenwerkend

MOTIE (M9.1)

Betreft: Afschaffen hondenbelasting

De raad van de gemeente Opmeer, in vergadering bijeen op 11 december 2025,

constaterende dat:

- er een amendement is aangekondigd waarbij de hondenbelasting wordt afgeschaft en deze afschaffing gedekt wordt door een verhoging van de forensenbelasting en de toeristenbelasting;

overwegende dat:

- het verhogen van de forensenbelasting grotendeels terecht komt bij recreanten op het recreatiepark West-Friesland, waar het college momenteel nog mee in gesprek is over de toekomstige ontwikkeling daar;
- veel van de bezwaren daar ingegeven worden door angst of men de afspraken in de intentieovereenkomst financieel wel kan nakomen;
- de verhoging van de forensenbelasting tot nog meer onrust zal leiden;
- de jaarkosten van een hond vele malen groter is dan het bedrag van de hondenbelasting en een jaar uitstel van het afstel geen probleem zal zijn;
- de toeristenbelasting in de praktijk nu bij enkele ondernemers vandaan komt en het aan de vele hondenbezitters geboden voordeeltje in geen enkele verhouding staat tot de inkomstenderving die de ondernemers lijden;
- verhoging van de toeristenbelasting in tegenspraak is met het Pact van Westfriesland en het nieuwe beleid voor recreatie en toerisme;

verzoekt het college:

1. de hondenbelasting af te schaffen per 1 januari 2027 en bij de eerstvolgende kadernota met een voorstel te komen voor de dekking van deze afschaffing;

En gaat over tot de orde van de dag,

Namens de fracties van de LPO,

N.J.J.M. Bosch

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0013941
Zaaknummer	Z25002570
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Stragegie & Opgaven
Onderwerp	Herijking Pact 2025 - 2035
Portefeuillehouder	wethouder V.B. Buis

Samenvatting

Het Pact van Westfriesland 2025–2035 is de gezamenlijke strategische agenda van de zeven Westfriese gemeenten, in samenwerking met ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Het Pact richt zich op het versterken van brede welvaart in de regio en bevat vier strategische agendapunten: koploper als Agri & Food regio, de regio voor ondernemers, doordachte ruimtelijke keuzes en Westfriesland zorgt voor later. Daarnaast is de samenwerking op het gebied van wonen, energie en mobiliteit een stevig fundament onder de samenwerking. Het Pact vormt een richtinggevend kader voor regionaal beleid en wordt uitgewerkt tot een uitvoeringsprogramma. De raad wordt gevraagd het Pact vast te stellen.

Het herijkte Pact van Westfriesland 2025–2035 is geen nieuw begin, maar een volgende, doordachte stap in de ontwikkeling van onze regionale samenwerking. Het bouwt voort op de basis van het vorige Pact 7.1 (7 gemeenten, 1 geluid) en sluit aan op lopende trajecten en ambities. Samen zetten we de regio in beweging — doelgericht, met focus, en in gezamenlijk eigenaarschap.

Raadsvoorstel

Inleiding

De toekomst van Westfriesland begint met een gezamenlijk verhaal. Met het Pact van Westfriesland 2025–2035 zetten we als zeven gemeenten een krachtige stap richting een regio waarin brede welvaart centraal staat. Dit Pact is geen papieren tijger, maar een gedeeld kompas dat energie en daadkracht losmaakt bij overheden, ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke partners. Het helpt ons om koers te houden in een tijd van grote opgaven, en tegelijk de ruimte te geven om lokaal kleur te geven aan gezamenlijke ambities.

Met het Pact geven we richting aan wat we samen willen bereiken, maar altijd met oog voor wat realistisch en haalbaar is. Het is een uitnodiging aan bestuurders om hun rol te pakken in de regionale samenwerking – niet omdat het moet, maar omdat het beter werkt. Het Pact is opgebouwd op basis van brede consultatie. Door deze gedeelde koers maken we als regio het verschil voor onze inwoners - én hebben we als regio een sterker verhaal richting provincie, Rijk en Europa.

Voorgesteld besluit

1. Het Pact van Westfriesland 2025–2035 vast te stellen;

Argumenten

1.1. Doorontwikkeling met focus

Geen nieuw plan, maar een verdiepingsslag. We behouden de stevige basis onder de samenwerking in Westfriesland, maar brengen nu meer richting en scherpte aan. Dat maakt ons als regio slagvaardiger.

1.2. Van strategie naar uitvoering

Het Pact biedt duidelijke strategische keuzes. Door focus aan te brengen en prioriteiten te stellen, maken we de stap van denken naar doen. Dat versterkt onze uitvoeringskracht. Het Pact werken we uit tot een dynamisch uitvoeringsprogramma waarin lopende en nieuwe projecten een plek krijgen. Georganiseerd, geprioriteerd en gekoppeld aan de juiste structuren.

1.3. Resultaatgericht en projectmatig

We werken doelgericht aan concrete opgaven. Met helder opdrachtgeverschap, gedeeld eigenaarschap en een projectmatige aanpak zorgen we voor zichtbare resultaten en blijvend overzicht.

1.4. Samenwerking met de raad versterken

De betrokkenheid van raadsleden bij de regionale opgaven krijgt een structurele vorm. Op dit moment werkt een kwartiermaker aan het versterken van de raadssamenwerking met als doel om de positie van de raden in de regio te verbeteren.

1.5. Breed gevoed, breed gedragen

Het Pact is tot stand gekomen op basis van input uit de volle breedte van de regio: van partners uit het bedrijfsleven en onderwijs tot colleges, van raadsleden tot ambtenaren. Juist omdat deze herijking

het resultaat is van gezamenlijke denkkracht, leggen we het ter besluitvorming voor aan de colleges en de raden.

1.6. Een schakelpunt in een groter geheel

Het Pact staat niet op zichzelf. Het is onderdeel van een sterke regionale samenwerking, zowel bestuurlijk als uitvoerend. Het Pact verbindt bestaande initiatieven en versterkt onze gezamenlijke koers. Waardoor de regionale samenhang wordt bevordert, capaciteit en middelen worden effectief en efficiënt ingezet en het voorkomt mogelijk versnippering van beleid.

Kanttekeningen

Het uitvoeringsprogramma is nog in ontwikkeling en wordt in de eerste helft van 2026 opgeleverd. De colleges stellen het uitvoeringsprogramma vast en de raden worden hierover geïnformeerd. Het is van belang om daarbij de ambities realistisch te houden en heldere afspraken te maken over de benodigde uitvoeringscapaciteit.

Beoogd maatschappelijk effect

Een krachtige en toekomstbestendige regio, waar inwoners prettig wonen, betekenisvol werk vinden, goede zorg ontvangen en trots zijn op hun leefomgeving. Door samen te werken vergroten we onze slagkracht en impact.

Hiervoor is de Brede Welvaart Index gebruikt en worden de bijbehorende indicatoren opgenomen in het Pact zodat we kunnen monitoren en evalueren in hoeverre het Pact daadwerkelijk bijdraagt aan de Brede Welvaart in de regio.

Wettelijk kader

Gemeenschappelijke regeling Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking Westfriesland

Participatie

Het Pact is opgesteld in samenwerking met de zeven Westfriese gemeenten en haar partners vanuit bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke instellingen:

- Interviews projectleiders en programmamanagers regio Westfriesland.
- Interviews diverse partners zoals Westfriese Bedrijvengroep, Omring, Talland College, LTO, Rabobank, Seedvalley, WerkSaam, Woningmakers, Provincie Noord-Holland.
- Werkproces met inhoudelijk betrokkenen rond strategische agendapunten.
- Regionale Raadsledenbijeenkomst 16 oktober 2024: informeren opdracht en proces.
- Regionale Raadsledenbijeenkomst 5 maart 2025: informeren stand van zaken.
- Regionale Raadsledenbijeenkomst 11 juni 2025: ophalen input (zie bijlage Reactienota RRB).
- Besprekingen in de zeven colleges voor het ophalen van input.

- Meerdere besprekingen in ABZ en Madivosa-VVRE.

Communicatie

Na vaststelling wordt het Pact verspreid binnen en met relevante partners buiten de regio gedeeld. Daarnaast wordt ingezet op regiomarketing en communicatie over het herijkte Pact via regionale bijeenkomsten en digitale kanalen.

Financiën

Het vaststellen van de strategische agenda van het Pact heeft geen directe financiële gevolgen. De strategische agenda wordt uitgewerkt tot een regionaal uitvoeringsprogramma dat in 2026 in de colleges wordt vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma worden afspraken gemaakt over de benodigde uitvoeringscapaciteit op de strategische agendapunten van het Pact. Het uitgangspunt is om daarbij zoveel mogelijk bestaande capaciteit vanuit gemeenten in te zetten.

Uitvoering

In de eerste helft van 2026 wordt het uitvoeringsprogramma opgeleverd. De colleges stellen het uitvoeringsprogramma vast en de raden worden hierover geïnformeerd. Zo zorgen we voor een vliegende start van de uitvoering in de bestuursperiode 2026 -2030.

Bijlagen

1. Samenvatting Pact van Westfriesland 2025-2035
2. Strategische agenda Pact van Westfriesland 2025-2035
3. Reactienota Regionale Raadsledenbijeenkomst 11 juni 2025

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 147 Gemeentewet;

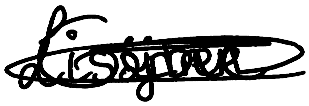
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 oktober 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1. Het Pact van Westfriesland 2025–2035 vast te stellen;

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

PACT VAN WESTFRIESLAND 2025 - 2035

Strategische agenda - in vogelvlucht

WESTFRIESLAND

MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR:

Provincie Noord-Holland

ÉÉN REGIO, ÉÉN KOERS, ÉÉN TOEKOMST

Westfriesland is een regio van doeners, denkers en doorzetters. Met het Pact van Westfriesland bundelen zeven gemeenten, ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties hun kracht in één gezamenlijke koers.

In 2035 is Westfriesland een regio waar mensen prettig wonen, betekenisvol werk vinden, voor elkaar zorgen en trots zijn op hun omgeving. We versterken onze brede welvaart langs vier **strategische agendapunten** en met een **stevig fundament**. Zo bouwen we samen aan een sterke, duurzame en toekomstbestendige regio voor alle Westfriezen.

CONCEPT

WAT IS HET PACT?

Het Pact van Westfriesland 2025–2035 is de strategische agenda van Regio Westfriesland. Het document geeft richting, regie en gezamenlijke keuzes op regionale opgaven die te groot of te complex zijn om lokaal of door overheden alleen op te lossen.

Het Pact van Westfriesland is een samenwerking tussen:

- 7 gemeenten: Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
- Ondernemers en bedrijven
- Onderwijsinstellingen
- Maatschappelijke organisaties

CONCEPT

Waarom?

Onze regio staat voor grote opgaven: dalende arbeids-productiviteit, een tekort aan vakmensen, ruimtedruk en dubbele vergrijzing. Veel van deze uitdagingen zijn te groot en te complex voor één gemeente alleen. Samen maken we keuzes, bundelen we krachten en spreken we met één stem richting provincie, Rijk en Europa.

Vier strategische agendapunten:

- Koploper innovatieve Agri & Food-sector
- Dé regio voor ondernemers
- Doordachte ruimtelijke keuzes
- Westfriesland zorgt voor later

Onder deze agenda
ligt een **stevig fundament**
met aandacht voor wonen,
energie/duurzaamheid en mobiliteit.

CONCEPT

01 KOPLOPER IN DE AGRI & FOOD-SECTOR

Waar staan we in 2035?

Westfriesland ontwikkelt zich tot koploper in duurzame en innovatieve voedselproductie in Nederland én Noordwest-Europa. Hiermee versterken we de kracht en het belang van deze sector in Westfriesland en zorgen we voor de toekomstbestendigheid ervan.

Hoe doen we dat?

- Toepassen van smart farming, robotica en circulaire landbouw
- Uitbreiden van opleidings-mogelijkheden in AgriTech
- Internationalisering van de keten
- Versterken van samen-werking binnen clusters zoals Seed Valley en Greenport NHN

Wat merken inwoners hiervan?

- Meer kans op werk en scholing dichtbij huis
- Jonge talenten kunnen blijven of terugkomen
- Lokale ondernemers krijgen ondersteuning bij innovatie en transities
- Westfriesland krijgt een sterkere exportpositie

CONCEPT

02 DÉ REGIO VOOR ONDERNEMERS

Waar staan we in 2035?

Het mkb is de motor van onze economie: meer dan 90% van onze bedrijven is mkb. We zijn een regio zijn waar ondernemers zich kunnen ontwikkelen en waar talent graag blijft.

Hoe doen we dat?

- Gerichte ondersteuning bieden bij digitalisering, verduurzaming en personeelsvraagstukken
- Investeren in duurzame en goed georganiseerde bedrijventerreinen
- Investeren in talentontwikkeling en leerwerktrajecten
- De Talent Academy uitbreiden naar nieuwe sectoren

Wat merken inwoners hiervan?

- Jongeren blijven in Westfriesland wonen, leren en werken
- Lokale bedrijven blijven vitaal
- Meer stage- en leerwerkplekken dichtbij huis
- Toekomstbestendige bedrijventerreinen

CONCEPT

03 DOORDACHTE RUIMTELIJKE KEUZES

Waar staan we in 2035?

Westfriesland maakt doordachte keuzes over ruimtegebruik, zodat wonen, economie, natuur en energie in balans groeien. Passend bij het landschap, de draagkracht van bodem en water, en de eigen identiteit van de regio. Dit is nodig omdat de ruimte in Westfriesland schaars is, en het landschap en de leefkwaliteit onder druk staan.

Hoe doen we dat?

- Regionaal ruimtelijk perspectief opstellen
- Woningbouw op logische locaties clusteren
- Meervoudig ruimtegebruik toepassen
- Zuinig omgaan met waarde-volle agrarische grond

Wat merken inwoners hiervan?

- Balans tussen groei en behoud van landschap
- Heldere keuzes waar gebouwd wordt en waar niet
- Behoud van natuur, landschap en identiteit

CONCEPT

04 WESTFRIESLAND ZORGT VOOR LATER

Waar staan we in 2035?

Westfriesland is een regio die goed voorbereid is op later. We stellen gezondheid, preventie en leefomgeving centraal, zodat inwoners in elke levensfase gezond en verbonden kunnen leven. Dit doen we om het hoofd te bieden aan de snelle vergrijzing, toenemende zorgvraag, tekort aan zorg-medewerkers en druk op jeugdzorg.

Hoe doen we dat?

- Verschuiving van ‘zorgen voor’ naar ‘zorgen dat’: focus op preventie en gezondheid
- Realisatie van circa 2.200 woonzorgvoorzieningen
- Regionale samenwerking op jeugdzorg (Hervormings-agenda Jeugd)
- Opleiden en behouden van zorgpersoneel via samen-werking onderwijs-zorg

Wat merken inwoners hiervan?

- Zorg blijft beschikbaar voor wie het nodig heeft
- Ouderen kunnen langer wonen op een manier die aansluit bij hun persoonlijke voorkeuren en behoeften
- Snellere, betere hulp voor kinderen
- Hogere instroom en behoud van zorgpersoneel

CONCEPT

FUNDAMENT ONDER DE STRATEGISCHE AGENDA

De vier strategische agenda-punten kunnen alleen gereali-seerd worden als het fundament stevig is. Dat betekent:

Wonen:
versnellen van woningbouw, bouwen op strategische locaties, met oog voor betaalbaarheid en kwaliteit
Energie en duurzaamheid:
energieneutraal Westfriesland, aanpakken van netcongestie-problematiek, bouwen aan een duurzaam energiesysteem
Mobiliteit:
goede OV- en fietsverbindingen, bereikbare woningbouwlocaties, ontsluiting via N307 en A7/A8

CONCEPT

SAMENWERKEN & VOORUITKIJKEN

Zo werken we samen:

- Eén Westfries verhaal richting provincie, Rijk en Europa
- Regionaal als het beter werkt, met oog voor lokale verschillen
- Flexibele coalities met ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties op inhoud
- Goede samenwerking op belangrijke dossiers in Noord-Holland Noord

Regiomarketing & lobby

- We versterken onze zichtbaarheid door een gezamenlijke regiomarketing: Westfriesland als aantrekkelijke regio om te wonen, werken en ondernemen.
- Met een gerichte lobby spreken we met één stem richting provincie, Rijk en Europa, zodat Westfriesland invloed houdt en middelen kan aantrekken.

Toekomstbestendigheid

- Jaarlijkse koersgesprekken
- Uitvoeringsprogramma met projecten, sturing en monitoring dat meebeweegt met nieuwe kansen
- Actualisatie Pact halverwege looptijd (2030)

CONCEPT

COLOFON

Deze samenvatting is onderdeel van het Pact van Westfriesland 2025-2035 en een uitgave van Regio Westfriesland.

Eindredactie
Regio Westfriesland / CTMH

Vormgeving & opmaak
Donder & Straal

Fotografie
BeeldTeam/ Iron Man / Le Champion

Contact
Regio Westfriesland
info@regiowestfriesland.nl
regiowestfriesland.nl

© 2025 Regio Westfriesland. Overname van teksten en beelden is toegestaan met bronvermelding.

PACT VAN WESTFRIESLAND 2025 - 2035

MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR:

Provincie Noord-Holland

STRATEGISCHE AGENDA

Inhoudsopgave

01	VOORWOORD			bladzijde 3
02	SAMENVATTING			bladzijde 4
03	PACT VAN WESTFRIESLAND 2025 - 2035	3.1	Regio Westfriesland	bladzijde 5
		3.2	Het Pact van Westfriesland	bladzijde 6
		3.3	Strategische agenda	bladzijde 7
		3.4	Leeswijzer	bladzijde 9
04	KOPLOPER AGRI & FOOD-SECTOR			bladzijde 11
05	DÉ REGIO VOOR ONDERNEMERS			bladzijde 14
06	DOORDACHTE RUIMTELIJKE KEUZES			bladzijde 16
07	WESTFRIESLAND ZORGT VOOR LATER			bladzijde 18
08	FUNDAMENT ONDER DE STRATEGISCHE AGENDA			bladzijde 21
09	VERSTERKEN VAN DE REGIO	9.1	Zo werken we samen	bladzijde 24
		9.2	Regiomarketing	bladzijde 26
		9.3	Lobby	bladzijde 26
10	TOT SLOT	10.1	Toekomstbestendigheid Pact van Westfriesland	bladzijde 27
		10.2	Actualisatie Pact van Westfriesland	bladzijde 27

CONCEPT

01 VOORWOORD

In Westfriesland weten we wat samenwerken is. Met het Pact van Westfriesland 7.1 (zeven gemeenten, één geluid) hebben we de afgelopen jaren als regio flinke stappen gezet. We hebben samengewerkt aan woningbouw, bereikbaarheid, onderwijs, zorg, economie en duurzaamheid. En dat niet alleen als overheden, maar ook samen met ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Die samenwerking heeft tastbare resultaten opgeleverd – en het fundament gelegd onder een regio die haar ambities steeds beter weet te organiseren.

Met dit herijkte Pact – een strategische agenda voor 2025-2035 – maken we de volgende stap. De centrale vraag is wat voor regio Westfriesland in 2035 wil zijn. De uitdagingen zijn groter dan ooit: tekort aan ruimte voor alle opgaven, een dubbele vergrijzing en een tekort aan vakmensen. Tegelijkertijd is de urgentie om te handelen toegenomen. Maar we laten ons niet leiden door wat niet kan. We kiezen ervoor om de handen nog steviger ineen te slaan.

Dit Pact laat zien wie we zijn en waar we voor staan. Westfriesland ontwikkelt zich tot een krachtige regio waar we samen werken aan brede welvaart: een plek waar mensen prettig wonen, betekenisvol werk vinden, voor elkaar zorgen en trots zijn op hun leefomgeving.

We doen dat langs vier strategische lijnen: werk & inkomen, onderwijs & ontwikkeling, wonen & leefomgeving en gezondheid & sociale verbondenheid. Niet met losse plannen, maar met één gezamenlijke koers.

Het Pact is daarmee niet alleen een regionale afspraak. Het is ook ons verhaal naar buiten. Naar provincie, Rijk en omliggende regio's: dit is wat we doen, dit is wat we nodig hebben, en dit is wat we bijdragen aan de toekomst van Nederland.

Westfriesland heeft lef, veerkracht en een cultuur van aanpakken. We gaan niet afwachten, maar vooruit. Samen met al onze partners. Want alleen samen kunnen we waarmaken wat we voor ogen hebben.

Jan Nieuwenburg
Burgemeester gemeente Hoorn
Voorzitter stuurgroep Herijking
Pact van Westfriesland

Vincent Buis
Wethouder gemeente Opmeer
Lid stuurgroep Herijking
Pact van Westfriesland

Wim Hoogervorst
Wethouder gemeente Enkhuizen
Lid stuurgroep Herijking
Pact van Westfriesland

CONCEPT

02 SAMENVATTING

Westfriesland is een regio met een sterke identiteit, een ondernemende economie en een betrokken samenleving. We staan ook voor grote opgaven die we als individuele gemeenten niet alleen kunnen oplossen. Met het Pact van Westfriesland 2025-2035 slaan we daarom als zeven gemeenten en onze partners de handen ineen. Samen werken we aan het versterken van de brede welvaart in onze regio.

Het Pact is een strategische samenwerking rond vier agendapunten die richting geven aan onze gezamenlijke koers:

1. **Westfriesland ontwikkelt zich als koploper in de Agri & Food-sector**
   We bouwen aan een duurzame en toekomstgerichte sector die werkgelegenheid, innovatie en identiteit verbindt.
2. **Westfriesland is dé regio voor ondernemers**
   We versterken het mkb en koppelen talent, onderwijs en werk, zodat jongeren hier kunnen leren, wonen en ondernemen.
3. **Westfriesland maakt doordachte ruimtelijke keuzes**
   We sturen op ruimte, bouwen op de juiste plekken en bewaken het landschap, met oog voor balans tussen wonen, werken, mobiliteit en natuur.
4. **Westfriesland zorgt voor later**
   We zetten in op preventie, toegankelijke zorg, sociale verbondenheid en een gezonde leefomgeving voor alle generaties.

Onder deze strategische agenda ligt een stevig fundament: voldoende en passende woningen, betrouwbare energievoorziening en goede bereikbaarheid. Deze basisopgaven zijn cruciaal om alle ambities uit het Pact waar te maken. Daarom zetten we als regio vol in op uitvoeringskracht, samenwerking en slimme ruimtelijke keuzes.

Deze opgaven vragen om gezamenlijke regie, strategisch handelen en samenwerking met ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Het Pact is géén projectencatalogus, maar een koersdocument met duidelijke ambities. De strategische agenda wordt uitgewerkt tot een dynamisch regionaal uitvoeringsprogramma waarin projecten, sturing en voortgang samenkomen. Daarin leggen we vast wat we gaan doen om onze ambitie te bereiken.

Onze ambitie: Westfriesland ontwikkelt zich tot een krachtige regio waar we samen werken aan brede welvaart – een plek waar mensen prettig wonen, betekenisvol werk vinden, voor elkaar zorgen en trots zijn op hun leefomgeving.

**Eén regio,
één koers,
één toekomst**

CONCEPT

03 PACT VAN WESTFRIESLAND 2025 - 2035

3.1 Regio Westfriesland

Westfriesland is een regio van doeners, denkers en doorzetters: een ondernemende streek met historische steden, een sterk mkb en grote onderlinge verbondenheid. We zijn trots op onze identiteit: nuchter, zelfredzaam en verbonden met het land. Denk aan de beschermende Omringdijk, de historische VOC-steden, het open water van het IJsselmeer en Markermeer, en de eindeloze vergezichten over bollenvelden en weilanden.

Maar Westfriesland is meer dan een mooi decor. Het is een regio die kansen pakt en grenzen verlegt. Innovatie in de landbouw, een sterk mkb, bloeiende bedrijvigheid en een hechte samenwerking tussen gemeenten en partners maken ons klaar voor de uitdagingen van morgen.

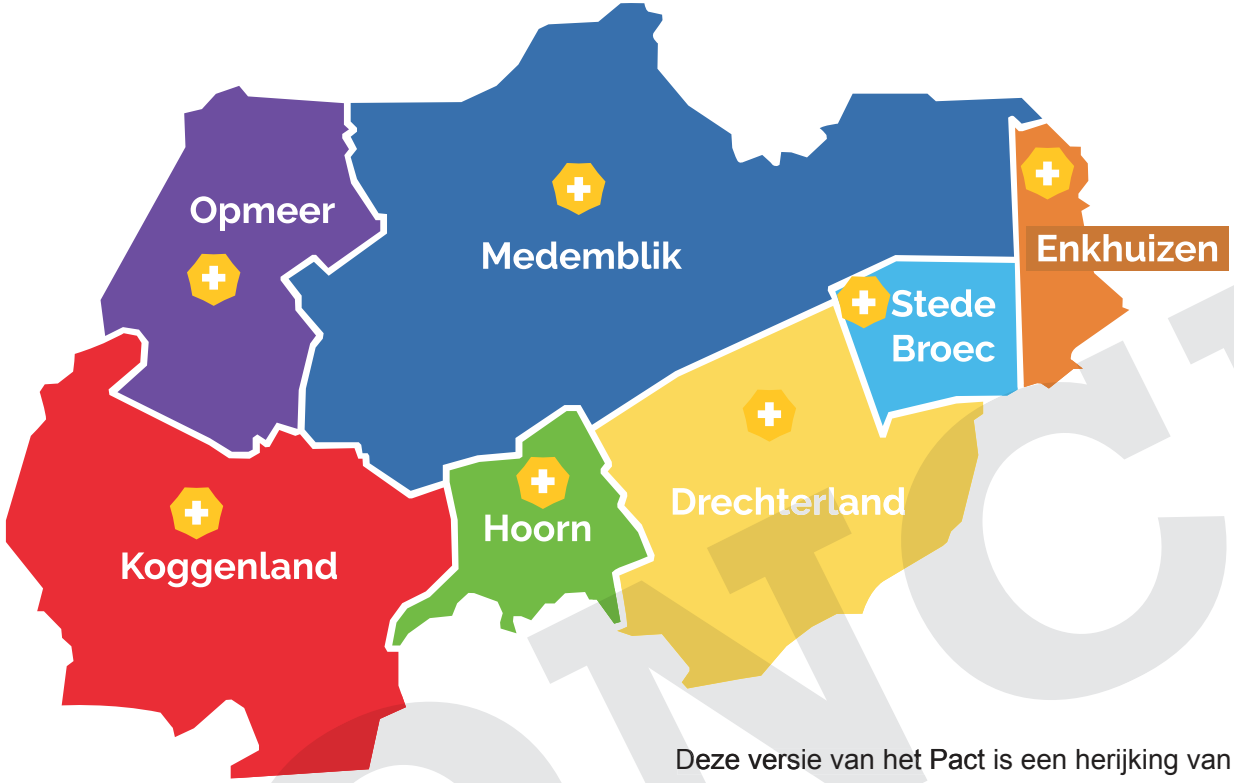
Van oudsher verbonden door dijken en dorpen, is Westfriesland vandaag de dag verbonden door ambitie. Met sterke sectoren zoals agrifood, maakindustrie en logistiek, een strategische ligging en een mentaliteit van aanpakken, biedt de regio een solide basis voor duurzame groei. We bouwen niet alleen aan economische kracht, maar ook aan een gezonde, zorgzame leefomgeving. De gezondheid en het welzijn van onze inwoners staan hoog op de agenda – want een sterke regio begint bij sterke mensen.

Westfriesland is geen regio van beloftes, maar van doen. Juist dát maakt ons aantrekkelijk voor partners, investeerders en talent. Samen maken we de regio klaar voor de uitdagingen van morgen, zonder onze eigenheid te verliezen.

CONCEPT

3.2 Het Pact van Westfriesland

“Een strategisch kompas dat helpt om samen keuzes te maken in wat we belangrijk vinden.”

Het Pact van Westfriesland is een strategische samenwerking tussen de zeven Westfriese gemeenten (Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec) en onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Het biedt richting, regie en gezamenlijke keuzes op opgaven die te groot, te complex of te verweven zijn om lokaal of alleen als overheden aan te pakken. Vanuit gedeelde verantwoordelijkheid werken we doelgericht samen aan de toekomst van onze regio.

Deze versie van het Pact is een herijking van de eerdere samenwerking, die liep tot en met 2024. De afgelopen jaren hebben we zichtbaar en succesvol samengewerkt aan onder andere regionale woningbouw, mobiliteit, energie en zorg. Maar de opgaven zijn veranderd. Ze stapelen zich op, worden urgenter en raken elkaar steeds meer. Dat vraagt om een aangescherpte koers, heldere prioriteiten en nauwere samenwerking dan ooit.

Daarom kiezen we met dit Pact voor richting én regie. Het Pact richt zich op de meest urgente opgaven en versterkt waar als regio onze kracht ligt. Het is dus geen totaaloverzicht van alles waar de regio samen aan werkt. En het is ook geen nieuwe vergaderstructuur. Het Pact is wel een strategisch kompas dat helpt om samen keuzes te maken over wat we belangrijk vinden, hoe we dat organiseren en hoe we daar als regio op sturen.

We kiezen nadrukkelijk voor domeinoverstijgende opgaven en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Vorm volgt inhoud: de samenwerking ontstaat daar waar energie zit. Niet op papier, maar in de praktijk. Het Pact is een uitnodiging om samen te werken aan wat er echt toe doet.

Onze ambitie is helder: Westfriesland ontwikkelt zich tot een krachtige regio waar we samen werken aan brede welvaart – een plek waar mensen prettig wonen, betekenisvol werk vinden, voor elkaar zorgen en trots zijn op hun leefomgeving. Dit Pact geeft ons de koers en het commitment om die ambitie de komende jaren waar te maken. Gericht, samen en met vertrouwen.

CONCEPT

3.3 Strategische agenda

Westfriesland staat voor stevige opgaven die samenhangen met brede welvaart: van werk en inkomen tot wonen, gezondheid en opleidingskansen. Uit landelijke analyses zoals die van het CBS, PBL en het ministerie van BZK, blijkt dat onze regio op meerdere dimensies van brede welvaart kwetsbaarder is dan het landelijk gemiddelde[1]. Veel van deze opgaven zijn niet nieuw, maar de schaal waarop ze samenkomen en de snelheid waarmee ze zich aandienen, maken dat we onze aanpak moeten herzien.

Juist daarom hebben we met het Pact van Westfriesland gekozen voor een koers die aansluit bij wie we zijn: nuchter, ondernemend en verbonden met onze omgeving. We zetten onze eigen kracht[2] [3] in om de trend te kantelen. Door te investeren in wat bij ons goed werkt, bouwen we aan een toekomst waarin inwoners erop vooruitgaan.

1 Dit wordt bevestigd in de Meervoudige Probleemindex (MDI) van het ministerie van BZK, waarin delen van Westfriesland als relatief kwetsbaar scoren.
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2023). Elke regio telt! Analyse van regionale ongelijkheid in Nederland. Den Haag: Rijksoverheid.
www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/02/17/elke-regio-telt

2 Rabobank. (2023). Noord-Holland Noord: Tuin van innovatie – Een economische visie op de regio tot 2040. Utrecht: Rabobank.
www.rabobank.nl/kennis/s011471299-noord-holland-noord-tuin-van-innovatie

3 Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, & Regio Noord-Holland Noord. (2023).
Economische Agenda Noord-Holland Noord 2024–2040: Groeien door verbinding. Alkmaar: Regio NHN.
www.regio-nhn.nl/publicaties/economische-agenda-noord-holland-noord-2024-2040

CONCEPT

Onze vier strategische agendapunten geven richting aan die aanpak.
Ze zijn gericht op de thema's waar de brede welvaart onder druk staat en de opgaven het grootst zijn, én waar we samen het verschil kunnen maken:

1. **Westfriesland ontwikkelt zich tot koploper in de Agri & Food-sector**
   Thema Brede Welvaart Index: Werk & Inkomen
   Westfriesland kent een relatief laag regionaal inkomen, de arbeidsproductiviteit ligt onder het gemiddelde, en het aandeel hoogwaardige werkgelegenheid is relatief laag. Door onze sterke en innovatieve Agri & Food-sector in de breedte te versterken, verhogen we de kansen op werkgelegenheid, en inkomenskansen.

2. **Westfriesland is dé regio voor ondernemers**
   Thema Brede Welvaart Index: Onderwijs & Ontwikkeling
   Een lager gemiddeld opleidingsniveau en tekorten aan vakmensen met een mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt vragen om actie. Tegelijk vormt het mkb de ruggengraat van onze economie. Door onderwijs, ondernemers en jongeren te verbinden via o.a. de Talent Academy, versterken we onze economische basis en bieden we perspectief op werk, scholing en ontwikkeling dichtbij huis.

3. **Westfriesland maakt doordachte ruimtelijke keuzes**
   Thema Brede Welvaart Index: Wonen & Leefomgeving
   Niet alles kan overal. Met regie op de ruimte zorgen we voor de juiste functies op de juiste plekken, met behoud van landschap en leefkwaliteit.

4. **Westfriesland zorgt voor later**
   Thema Brede Welvaart Index: Gezondheid & Sociale verbondenheid
   Westfriesland vergrijst sneller dan gemiddeld en de groeiende zorgvraag bedreigt de leefbaarheid. Door preventie, zorg dichtbij huis en sterke sociale netwerken zorgen we dat inwoners gezond en verbonden kunnen blijven leven.

Met deze strategische agenda werken we doelgericht aan het versterken van de brede welvaart in Westfriesland zodat onze inwoners er op de lange termijn echt beter van worden.

De acties op de strategische agendapunten worden opgenomen in een regionaal uitvoeringsprogramma waarin we vastleggen wat we gaan doen om onze ambitie te bereiken en de benodigde inzet in capaciteit en middelen bepalen. Het uitvoeringsprogramma geeft overzicht in de lopende projecten, inzicht in de voortgang en sturing aan de agendering, monitoring en samenwerking op regionale dossiers.
Het uitvoeringsprogramma is dynamisch en wordt jaarlijks bijgesteld en door de colleges vastgesteld.
Het eerste uitvoeringsprogramma wordt in 2026 opgeleverd na de start van de nieuwe bestuursperiode.

CONCEPT

3.4 Leeswijzer

Hoofdstukken 4 t/m 7: De strategische agenda
Dit vormt het hart van het Pact. Hierin staan de vier strategische agendapunten die richting geven aan hoe we als regio werken aan brede welvaart. Elk agendapunt volgt dezelfde opbouw:
Opgave: welke uitdaging speelt er in de regio, wat speelt er?
Waar willen we staan in 2035?: ons gezamenlijke toekomstbeeld.
Hoe doen we dat?: de aanpak en samenwerking.
Wat merken inwoners hiervan?: wat dit concreet oplevert.
Bijdrage aan brede welvaart?: op welke thema's dit agendapunt effect heeft.

Hoofdstuk 8: Stevig fundament: de basis op orde
Niet alle opgaven vragen om een strategische koerswijziging, maar vormen wel de randvoorwaarden voor regionale ontwikkeling. In dit hoofdstuk benoemen we het belang van bereikbaarheid, wonen en energie/duurzaamheid als noodzakelijke basis onder het Pact. Hier ligt de nadruk op uitvoeringskracht en samenhang met de rest van de agenda.

Hoofdstuk 9: Versterken van de regionale samenwerking
Dit hoofdstuk beschrijft hoe we ons organiseren om de strategische opgaven effectief op te pakken. We werken vanuit het principe vorm volgt inhoud: met flexibele netwerken, duidelijke regionale regie en samenwerking tussen overheden, ondernemers en onderwijs. Ook is er aandacht voor regiomarketing, lobby en bovenregionale samenwerking.

Hoofdstuk 10: Tot slot
In dit afsluitende hoofdstuk staat hoe we zorgen dat het Pact toekomstbestendig blijft. We beschrijven hoe we monitoren, evalueren en periodiek herijken. Zo houden we koers, kunnen we bijsturen waar nodig, en blijft het Pact een levend instrument dat meebeweegt met de tijd.

CONCEPT

In 2035 is Westfriesland…

Strategische agenda 2025 - 2035

- Koploper in de Agri & Food-sector
- Dé regio voor ondernemers
- Een regio met doordachte ruimtelijke keuzes
- Een regio die zorgt voor later

Stevig fundament

- Wonen, bereikbaarheid en duurzaamheid & energie

Versterken van de regio

- Zo werken we samen
- Lobby
- Regiomarketing

→ Brede Welvaart en maatschappelijke impact

CONCEPT

04 KOPLOPER IN DE AGRI & FOOD-SECTOR

Ambitie
Westfriesland ontwikkelt zich tot koploper in de Agri & Food-sector.

Opgaven
- Van landbouw naar toekomstbouw
- Transitie Landelijk Gebied

Van landbouw naar toekomstbouw
Westfriesland is onderdeel van een van Europa's meest krachtige en innovatieve Agri & Food-clusters. Met akkerbouw, veehouderij, bollenteelt, glastuinbouw, zaadveredeling en agrologistiek produceren we gezond, betaalbaar en smaakvol voedsel. Daarnaast leveren we bouwmaterialen, duurzame energie en dragen we bij aan een aantrekkelijk landschap. Onze gronden bieden ruimte voor de toekomst.

Westfriesland kiest voor toekomstbestendige landbouw die in de samenleving is ingebed. Met decennia aan innovatie in onder andere Greenport NHN, Seed Valley en Grootslag beslaat ons cluster de volledige keten: van veredeling en teelt tot verwerking en wereldwijde distributie. Daarmee dragen we bij aan Noord-Holland Noord als verstuin van Noordwest-Europa. Tegelijk blijven we vernieuwen: ruimtedruk, klimaatverandering en marktdynamiek vragen om slimme technologie, nieuwe verdienmodellen en ketensamenwerking.

Transitie Landelijk Gebied
Om de Agri- & Food-sector toekomstbestendig te maken, wordt ingezet op innovatie en verduurzaming. Soms is daarvoor extra ruimte nodig, bijvoorbeeld voor extensivering of om de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten mogelijk te maken. Door de bestaande druk op de ruimte is dit alleen mogelijk als er wordt ingezet op meervoudig ruimtegebruik. Denk bijvoorbeeld aan koppelkansen met natuur, recreatie, water en energieproductie. Dit zal echter onvoldoende zijn om alle ontwikkelingen binnen de sector en de ambities op andere terreinen te kunnen faciliteren. Om die reden wordt ingezet op een integrale aanpak voor het landelijk gebied waarbij de verschillende belangen op een goede manier tegen elkaar af worden gewogen.

De basis voor de transitie ligt op regionaal niveau, omdat daar de keuzes worden gemaakt over welke functie op de welke plek terechtkomt. Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn het versterken van ketens, het behouden van waardevolle gronden voor de Agri- & Food-sector en het identificeren van kansen voor het combineren van functies.

CONCEPT

Waar staan we in 2035?

In 2035 is Westfriesland koploper in duurzame en innovatieve voedselproductie binnen Nederland én Noordwest-Europa met een sterke focus op technologie, onderwijs, samenwerking en internationale profilering. De regio is de proeftuin voor slimme landbouw, waar technologische innovatie, natuur-inclusieve bedrijfsvoering en circulaire ketens samenkomen. Westfriesland zet de toon in het verbinden van hightech en handwerk, van erf tot export.

Deze ambitie borduurt voort op de economische visie van Noord-Holland Noord, waarin de Agri & Food-sector wordt erkend als een economisch fundament met internationale uitstraling. Westfriesland – met sterke clusters zoals Seed Valley, Greenport Noord-Holland Noord en agrologistiek – levert niet alleen hoogwaardige producten, maar ook kennis, technologie en arbeid voor de voedselvoorziening van morgen.

Hoe doen we dat?

Van Landbouw naar Toekomstbouw[4]

- Innovatiekracht vergroten: De toepassing van smart farming, robotica, datagedreven teelt, energie-efficiëntie en circulaire landbouwmodellen kan leiden tot hogere opbrengsten, minder milieubelasting en nieuwe bedrijvigheid.
- Werkgelegenheid stimuleren: De AgriTech-sector biedt werk op alle niveaus. Door verbinding tussen MBO, HBO en ondernemers ontstaan nieuwe opleidingsrichtingen en wordt talent in de regio gehouden.
- Export versterken: Westfriesland heeft een sterke positie in zaadveredeling, bloembollen en agrarisch hoogwaardige producten. Door internationalisering van de keten en branding als ‘Greenport Westfriesland’ of ‘AgriValley’ kan de regio haar exportpositie uitbreiden.
- Regionale samenwerking bevorderen: Door samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid op te zetten rondom AgriTech, ontstaat er een breed gedragen regionale agenda die richting geeft aan investeringen en beleid. De samenwerking versterken rond bestaande clusters zoals Greenport NHN en Seed Valley.

Transitie Landelijk Gebied

- Onderzoek Toekomstbestendige Agrarische Sector.
- Regionale en programmatische aanpak Transitie Landelijk Gebied.

4 | Voorbeeld Brainport Eindhoven

Wat merken inwoners hiervan?

- Meer kans op werk en scholing dichtbij huis.
- Jongeren kunnen blijven, terugkomen of doorgroeien in de regio.
- Lokale ondernemers krijgen ondersteuning bij innovatie en transities.

Bijdrage aan Brede Welvaart

- Werk & inkomen: sterk en toekomstgericht.
- Onderwijs & ontwikkeling: betere aansluiting onderwijs–arbeidsmarkt.
- Duurzame economie: slimme, circulaire en innovatieve sectoren.
- Sociale basis: perspectief voor jong talent en familiebedrijven.

De agribusiness in Westfriesland staat niet op zichzelf. Voor een goed begrip hiervan moet Westfriesland in de context van Noord-Holland Noord worden bekeken. De totale productiewaarde van de ruim 4.500 bedrijven in Noord-Holland Noord is € 3-3,5 miljard. De sector zorgt voor ongeveer 38.000 banen, en is daarmee goed voor 15% van de werkgelegenheid in de regio. Noord-Holland Noord is met ruim 12.000 hectare permanente bollen en nog eens duizenden hectaren reizende bollen het grootste bollenproductiegebied ter wereld.

De vollegrondsgroentesector is met 6.000 ha de 2e producent van alle regio's in Nederland. Het gebied is leidend in de Nederlandse export van pootaardappelen (7.000 ha). Wereldwijd is 80% van het genetisch materiaal voor de bollensector afkomstig uit Noord-Holland Noord. Van de acht wereldleidende bedrijven in de zaadveredeling komen er vijf uit Noord-Holland Noord. Hiermee heeft wereldwijd gezien ruim 60% van de geteelde groenten haar basis hier. Behalve Westfriesland bestaat Noord-Holland Noord uit nog een aantal andere moderne, grootschalige landbouwgebieden zoals Agriport A7 (glastuinbouw), het Noordelijk Zandgebied (tulpen) en de Wieringermeer (akkerbouw en vollegrondsgroente).

Ook het Alton gebied rondom Alkmaar en Heerhugowaard kent hoogwaardige land- en tuinbouw. Al deze verschillende clusters versterken elkaar via een combinatie van logistiek, dienstverlening onderwijs, onderzoek en techniek. Tezamen vormen de gebieden een uniek krachtig en compleet land- en tuinbouwgebied in Nederland, en op sommige vlakken ook in de wereld.

Bron: Visie op land- en tuinbouw LTO Noord Afdeling Westfriesland 2030.

CONCEPT

05 DÉ REGIO VOOR ONDERNEMERS

Ambitie
In Westfriesland zorgen we voor een goed ondernemersklimaat.

Opgaven
- Ondersteuning en versterking van het mkb
- Toekomstbestendige bedrijventerreinen
- Talentontwikkeling

Van landbouw naar toekomstbouw
De economie van Westfriesland draait op een zeer sterk en divers mkb. Daar zijn we trots op en willen we verder versterken. Westfriesland wil een regio zijn waar het aantrekkelijk is om te ondernemen én om te blijven als jong talent.
Een regio waar vakmensen zich kunnen ontwikkelen, bedrijven kunnen groeien en waar nieuwe generaties kiezen voor een loopbaan dichtbij huis. Want een toekomstbestendige economie begint bij sterke ondernemers én voldoende mensen om die economie draaiend te houden.

Ondersteuning en versterking van het mkb
Het midden- en kleinbedrijf is het fundament van onze regionale economie. Meer dan 90% van de bedrijven in Westfriesland is een mkb-onderneming: familiebedrijven, vaklieden, dienstverleners en innovatieve makers. Zij zorgen voor banen, scholing, innovatie en leefbaarheid in onze dorpen en steden. Tegelijk is dit fundament kwetsbaar: de arbeidsmarkt is krap, verduurzaming, innovatie en digitalisering vragen om forse investeringen en ondernemers missen vaak tijd en capaciteit om te vernieuwen. Terwijl juist hier de sleutel ligt tot brede welvaart.

Daarom versterken we het mkb met gerichte ondersteuning bij de grote transities: energie, circulair ondernemen, digitalisering en het vinden en binden van personeel.

Toekomstbestendige bedrijventerreinen
We bouwen aan toekomstbestendige bedrijventerreinen, stimuleren samenwerking in de keten en verbinden ondernemers met onderwijs en koplopers uit de regio. We maken duidelijke keuzes over vestigingsruimte en werken daarbij samen aan een bovenregionale strategie bedrijventerreinen.

Talentontwikkeling
Een aantrekkelijk ondernemersklimaat kan echter niet zonder mensen. Jongeren vormen het toekomstkapitaal van Westfriesland. Tegelijk zien we dat veel jongeren de regio verlaten – vanwege beperkte vervolgopleidingen, (starters)woningen of loopbaanperspectief. Dat raakt niet alleen de arbeidsmarkt, maar ook de vitaliteit van onze kernen.

We zetten sterk in op het behouden en ontwikkelen van talent. De Talent Academy is daarin een van de sleutels: jongeren leren en werken tegelijk in sectoren als techniek, zorg, agri en energie. Binnen het Pact breiden we dit concept uit naar nieuwe sectoren en regio's.

Onze aanpak is integraal: niet alleen opleiden, maar ook huisvesting, begeleiding, werkgeverschap en binding versterken zodat jongeren niet alleen werk vinden, maar zich hier ook thuis voelen. Ondernemerschap en jong talent horen bij elkaar.

CONCEPT

Waar staan we in 2035?

In 2035 is Westfriesland een regio waar het mkb floreert en jongeren bewust kiezen om hier te leren, wonen en werken. Ondernemerschap en talentontwikkeling versterken elkaar, waardoor Westfriesland bekend staat als een aantrekkelijke en toekomstbestendige ondernemersregio met ruimte voor groei en vakmanschap. Daarmee zijn we een voorbeeld voor andere regio's.

Hoe doen we dat?

Ondersteuning en versterking van het mkb

- Met Ontwikkelingsbedrijfs Noord-Holland Noord en Startersloket ontwikkelen actieagenda mkb-dienstverlening gericht op ondersteuning bij het ondernemen.
- Realisatie van Regionale Werkcentra gericht op ondersteuning bij werkgeversvraagstukken in samenwerking met de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord en het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid (RPAnhn).
- Streven naar ondernemersfondsen in elke gemeente en op termijn een overkoepelend Regionaal Ondernemersfonds als structurele financieringsbron.
- Actieve samenwerking met provincie en Rijk, ook via WBG en Economisch Forum Noord-Holland Noord op collectieve opgaven.

Toekomstbestendige bedrijventerreinen

- Investeren in goed georganiseerde, duurzame en bereikbare bedrijventerreinen waarbij oplossingen worden geïmplementeerd voor de netcongestieproblematiek.
- Verhoging van de organisatiegraad op bedrijventerreinen; uitvoering van landelijke adviezen.

- Op basis van de strategie bedrijventerreinen maken van regionale afspraken over duurzame ontwikkeling van nieuwe en bestaande bedrijventerreinen.

Talentontwikkeling

- Uitbreiding van de Talent Academy naar sectoren zoals energie, ICT, onderwijs en welzijn.
- Structurele samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheden voor leerwerktrajecten.
- Verkennen van concrete mogelijkheden om talentontwikkeling aan starterswoningen, leefomgeving en voorzieningen te koppelen.
- Regionale communicatie en campagnes om jongeren te binden aan Westfriesland.
- Mogelijkheid verkennen voor realiseren broedplaats voor startende ondernemers, passend bij de kracht van de regio zoals de agrisector of de maakindustrie.

Wat merken inwoners hiervan?

- Jongeren kunnen in de regio blijven wonen, leren en werken.
- Er zijn meer kansen op een baan dicht bij huis, ook op mbo- en hbo-niveau.
- Lokale ondernemers blijven bestaan en vernieuwen, wat bijdraagt aan levendige dorpen en steden.
- Meer stage- en leerwerkplekken voor jongeren in hun eigen omgeving.
- Betere bereikbaarheid en voorzieningen op bedrijventerreinen.

Bijdrage aan Brede Welvaart

- Werk & inkomen: een sterk en toekomstgericht mkb als motor voor werkgelegenheid.
- Onderwijs & ontwikkeling: betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt via leerwerktrajecten.
- Duurzame economie: mkb ontwikkelt door naar slimme, circulaire en innovatieve bedrijvigheid.
- Sociale basis: perspectief en binding voor jong talent en lokale familiebedrijven.

CONCEPT

06 DOORDACHTE RUIMTELIJKE KEUZES

Ambitie
In Westfriesland maken we doordachte keuzes over ruimtegebruik.

Opgaven
- Regie op de ruimte; er is te weinig ruimte voor alle opgaven

Westfriesland staat voor een ruimtelijke botsproef. Woningbouw, bedrijventerreinen, energietransitie, landbouw, natuur, recreatie en mobiliteit concurreren om dezelfde ruimte. De opgaven stapelen zich op binnen een regio met beperkte fysieke ruimte en waardevolle landschappen. Dat betekent dat we niet alles overal kunnen realiseren. Als we groei willen combineren met leefbaarheid en kwaliteit, moeten we scherpe keuzes maken: wat is écht nodig, waar kan het, en wat past bij de identiteit van Westfriesland?

Dit gaan we doen door samen een aansprekend regionaal ruimtelijk perspectief op te stellen. Deze verdieping op de bestaande Ruimtelijke Agenda Westfriesland - waarin richtingen zijn bepaald voor de omgang met ruimtelijke opgaven - helpt ons om deze keuzes in samenhang te maken. Het is geen nieuwe visie, maar een praktische leidraad die richting geeft aan ruimtelijke afwegingen op weg naar 2050, met 2030 als belangrijke tussenstap. We kijken daarbij naar wat lokaal kan én wat regionaal moet. Natuurlijke kenmerken zoals bodem, water en landschap vormen de basis: zij bepalen waar welke functies logisch passen. Het ruimtelijk perspectief voor Westfriesland heeft als doel om scherpe ruimtelijke keuzes te maken over functies en locaties. Daarbij lopen we in de pas met het Ontwikkelperspectief dat voor Noord-Holland Noord wordt opgesteld.

We zetten in op een zorgvuldige verdeling van schaarse ruimte. Dat betekent onder meer het clusteren van woningbouw op strategische locaties, het zuinig omgaan met agrarische grond, en het toepassen van meervoudig ruimtegebruik waar mogelijk. Grootschalige ruimtevragers met beperkte maatschappelijke waarde zijn niet vanzelfsprekend.

Om versnippering te voorkomen, is gezamenlijke regie cruciaal. Gemeenten stemmen af, bundelen kennis en treden met één verhaal naar buiten richting provincie en Rijk.
De versterkte regionale samenwerking in het Pact moet ons bestuurlijke gereedschap zijn om deze botsproef te doorstaan – en om in afwegingen te maken die recht doen aan de toekomst van onze regio. Westfriesland heeft alles in huis om dit te doen: overzichtelijke schaal, sterke samenwerking en een cultuur van doen. We hebben de kans om van deze regio een voorbeeld te maken van hoe je slim, samen en strategisch ruimte en economie verbindt. Precies dat is waar de samenwerking in Westfriesland het verschil kan maken.

CONCEPT

Waar staan we in 2035?

Westfriesland maakt doordachte keuzes over ruimtegebruik, zodat wonen, economie, natuur en energie in balans groeien – passend bij het landschap, de draagkracht van bodem en water, en de eigen identiteit van de regio.

Hoe doen we dat?

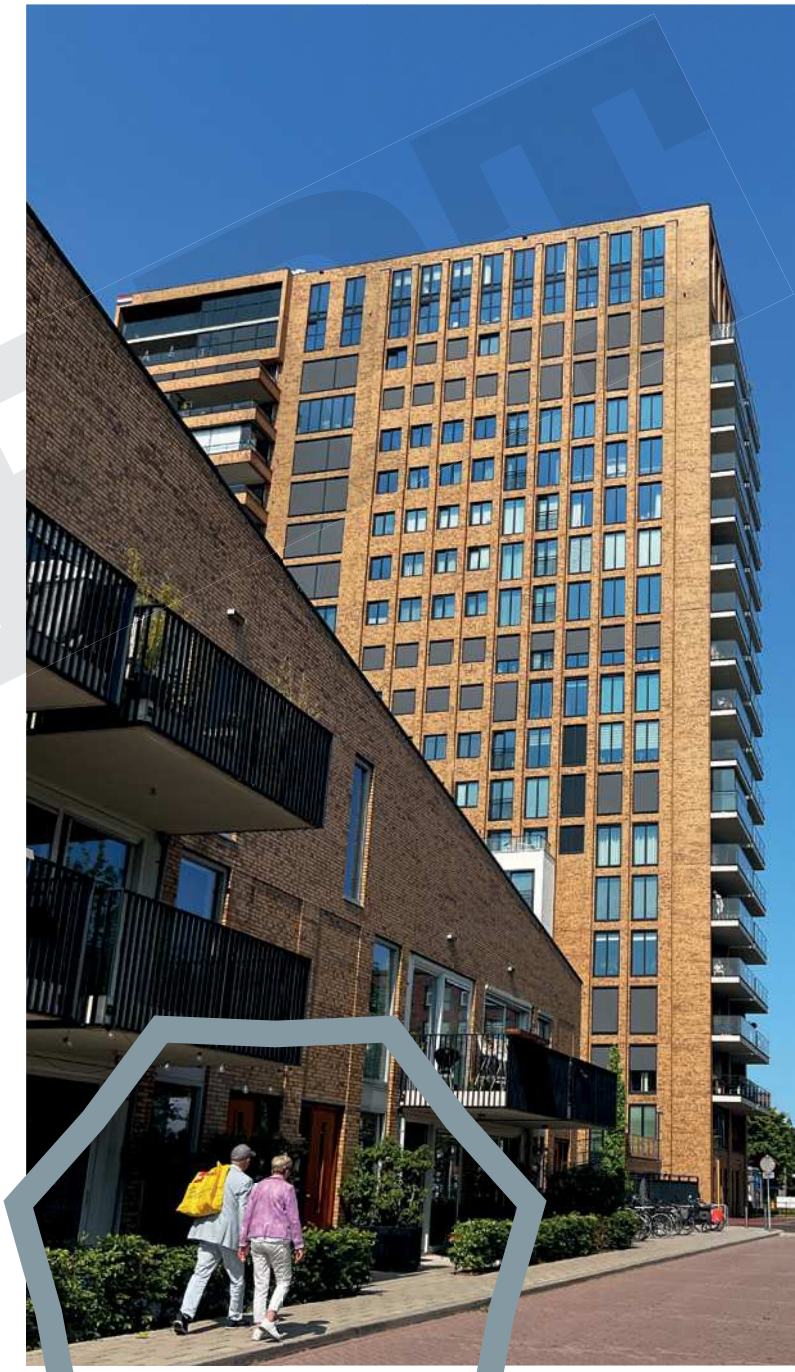
- Toepassen Ruimtelijke Agenda als leidraad voor keuzes en clustering. Opstellen van een aansprekend regionaal ruimtelijk perspectief voor 2040 (met kwalitatieve doorkijk naar 2050) als verdieping op de ruimtelijke agenda en als afwegingskader voor ruimtelijke keuzes.
- Maken van scherpe keuzes over functies en locaties, door clustering van woningbouw op strategische plekken en het actief sturen op ruimtelijke kwaliteit.
- Meervoudig ruimtegebruik, gekoppeld aan bodem, water en landschap.
- Voorkomen van verdere verharding van waardevolle agrarische gronden, en terughoudendheid bij ruimteclaims met beperkte maatschappelijke meerwaarde zoals grootschalige zonnevelden of distributieterreinen (naast al geplande locaties).
- Efficiënt benutten van bestaand bebouwd gebied om open ruimte in het buitengebied te behouden.
- Versterken van regionale regie en onderlinge afstemming tussen gemeenten, om versnippering te voorkomen en met één stem richting provincie en Rijk te spreken.
- Maken van integrale afwegingen tussen wonen, economie, natuur, landbouw, mobiliteit en energie binnen één gezamenlijk kader.
- Inzetten van de regionale samenwerking binnen het Pact als bestuurlijk gereedschap om samenhangende, toekomstgerichte ruimtelijke keuzes te maken.

Wat merken inwoners hiervan?

- Er is meer duidelijkheid over waar gebouwd wordt, en waarom.
- Nieuwe woningen komen op logische plekken, met goede bereikbaarheid en voorzieningen met recreatiemogelijkheden dichtbij huis.
- Open landschap, natuur en landbouw blijven zichtbaar en behouden.
- Leefomgeving blijft overzichtelijk, groen en toekomstbestendig.
- Minder versnipperde bouw en bedrijvigheid – meer kwaliteit in plaats van kwantiteit.
- De regio maakt keuzes met oog voor evenwicht tussen groei en leefbaarheid.

Bijdrage aan Brede Welvaart

- Wonen & leefomgeving: ruimtelijke keuzes zorgen voor gezonde, veilige en aantrekkelijke woonomgevingen.
- Sociale samenhang: zorgvuldig ruimtegebruik versterkt dorpskernen en lokale gemeenschappen.
- Milieu & duurzaamheid: door zuinig en meervoudig ruimtegebruik wordt de ecologische druk beperkt.
- Bestaanszekerheid & economie: er blijft ruimte voor wonen én werken, dichtbij en bereikbaar.
- Toekomstgericht bestuur: gezamenlijke regie en langetermijnkeuzes dragen bij aan vertrouwen en stabiliteit.

CONCEPT

07 WESTFRIESLAND ZORGT VOOR LATER

Ambitie
Westfriesland is een regio die goed voorbereid is op de toekomst.

Opgaven
- Dubbele vergrijzing: meer ouderen en oudere ouderen
- Druk op voorzieningen in kleine kernen
- Toenemende druk op jeugdzorg
- Tekort aan zorgpersoneel

De brede welvaart in Westfriesland staat onder druk. Onze regio vergrijst sneller dan andere regio's: het aantal ouderen groeit, de zorgvraag neemt toe en tegelijk wordt het steeds moeilijker om voldoende zorgpersoneel te vinden.
Voor de regio Westfriesland dreigt een tekort van circa 3.400 zorgmedewerkers in 2032. Dat raakt alle sectoren – van jeugdzorg tot Verpleeg- en Verzorgingstehuizen en Thuiszorg (VVT) – en vereist een regionale, gezamenlijke aanpak.
Niet alleen de vraag naar ouderenzorg neemt snel toe, ook de vraag naar jeugdzorg groeit alarmerend. Waar 25 jaar geleden nog 1 op de 30 kinderen in Nederland jeugdzorg ontving, is dat inmiddels gestegen naar 1 op de 7. Deze ontwikkeling is ook in Westfriesland zichtbaar en legt een grote druk op het jeugdstelsel.

Maatregelen dubbele vergrijzing & druk op voorzieningen
De dubbele vergrijzing betekent dat er straks meer mensen zorg nodig hebben, terwijl er minder mensen zijn om die zorg te leveren. Voorzieningen komen onder druk te staan, vooral in kleinere kernen. In een deel van de regio is de afstand tot een huisartspraktijk fors hoger dan het landelijk gemiddelde terwijl de zorgvraag stijgt en het aantal consulten toeneemt.

Om ook in de toekomst een gezonde en leefbare regio te blijven, moeten we fundamenteel anders kijken naar gezondheid en zorg. De opgave is duidelijk: we gaan van 'zorgen voor' (het verlenen van zorg en aandacht) naar 'zorgen dat' (preventie, zelfredzaamheid). Dat vraagt om een andere manier van werken en denken, waarbij we gezondheid, preventie en leefomgeving centraal stellen. Deze beweging sluit naadloos aan bij de doelen van het Integraal Zorgakkoord (IZA), waar-

in we samen met zorgaanbieders, gemeenten, zorgverzekeraars en andere partners via het samenwerkingsverband Noord-Holland Noord Gezond werken aan toegankelijke, toekomstbestendige zorg en meer focus op gezondheid en preventie.

We zetten als regio stevig in op het versterken van preventieve voorzieningen. Door al vroeg aandacht te hebben voor leefstijl, mentale veerkracht en sociale verbondenheid, voorkomen we zwaardere zorgvragen. Tegelijk houden we de zorg dichtbij huis beschikbaar, door in te zetten op eerstelijnszorg in dorpen en wijken, en op nieuwe woonzorgconcepten die ouderen helpen om te kunnen blijven wonen op een manier die aansluit bij hun persoonlijke voorkeuren en zorgbehoeften.

Toenemende druk op jeugdzorg
De jeugdzorg staat al jaren onder druk door een toename van complexe hulpvragen, beperkte beschikbaarheid van passende zorg en een versnipperd stelsel. Hervormingen zijn noodzakelijk. Dit vraagt om stevige regionale samenwerking met als doel het systeem toekomstbestendig en betaalbaar te maken.

De Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 benadrukt de noodzaak van regionale samenwerking om de beschikbaarheid en kwaliteit van (hoog)specialistische jeugdhulp te verbeteren. De voorgenomen wijziging van de Jeugdwet geeft hier nadere invulling aan en verplicht gemeenten regionaal samen te werken binnen een jeugdhulpregio.

Tekort aan zorgpersoneel
Daarnaast investeren we in mensen. Met regionale leer- en werktrajecten, aantrekkelijke opleidingsroutes en versterken samenwerking tussen onderwijs en zorgaanbieders zorgen we voor voldoende instroom in de zorg. Ook versterken we het informele netwerk van mantelzorgers en vrijwilligers, dat essentieel is voor een gezonde regio.

Tot slot organiseren we dit alles met slimme, gebiedsgerichte samenwerking. Gemeenten nemen eigenaarschap op thema's als ouderenzorg, jeugdzorg en preventie, ondersteund door één gezamenlijke uitvoeringsstructuur. Met heldere data en gedeelde inzichten sturen we op resultaat en houden we grip op de toekomst van de zorg in Westfriesland.

CONCEPT

Waar staan we in 2035?

In 2035 is Westfriesland een regio waar mensen in elke levensfase gezond kunnen leven. Zorg is toegankelijk voor wie het nodig heeft, maar we investeren vooral in het voorkomen van zorg. We verschuiven van ‘zorgen voor’ naar ‘zorgen dat’ – en bouwen aan een gezonde, veerkrachtige samenleving.

Hoe doen we dat?

- We zetten in op de beweging van zorg naar gezondheid door bovenregionaal in Noord-Holland Noord samen te werken in het samenwerkingsverband Noord-Holland Noord Gezond. We dragen bij aan de ambitie Noord-Holland Noord als gezondste regio van Nederland in 2030.
- We werken samen met woningcorporaties, zorgaanbieders en welzijnsorganisaties om een gezonde en inclusieve regio te zij waarin iedereen meedoet en waarin kwetsbare inwoners een passend zorgaanbod en woonplek krijgen.
- Samen met zorgaanbieders, welzijnsorganisaties en onderwijs werken we aan het verbeteren van de toegankelijkheid tot zorg voor de meest kwetsbare kinderen (Hervormingsagenda Jeugd). We versterken de samenwerking op jeugdzorg met voldoende slagkracht om onze doelen te bereiken. De vorm hiervoor (o.b.v. de Jeugdwet) is een gemeenschappelijke regeling.
- Realisatie van circa 2.200 woonzorg voorzieningen voor ouderen in combinatie met een preventieve aanpak via het Westfries Woon Zorg Pact.
- Opleiden en behouden van zorgpersoneel via samenwerking onderwijs-zorg, onder andere met de Talent Academy Westfriesland.
- We verkennen de mogelijkheden om onze werkwijzen, regelgeving en loketten te harmoniseren in het Sociaal Domein.

Wat merken de inwoners hiervan?

- Zorg blijft beschikbaar – ook in kleinere dorpen en voor wie het echt nodig heeft.
- Gezondheid krijgt voorrang – met meer aandacht voor leefstijl, mentale veerkracht en preventie.
- Ouderen kunnen langer wonen op een manier die aansluit bij hun persoonlijke voorkeuren en zorgbehoeften.
- De meest kwetsbare kinderen ontvangen sneller passende hulp.
- Jongeren kunnen kiezen voor een opleiding en loopbaan in de zorg, dichtbij huis.
- Zorg voelt persoonlijk en dichtbij – geen versnipperde loketten, maar samenhang en vertrouwen.

Bijdrage aan Brede Welvaart

- Gezondheid & leefomgeving: aandacht voor preventie en vitale gemeenschappen.
- Werk & onderwijs: instroom en behoud van personeel via regionale opleidingsroutes.
- Sociale basis: verbondenheid en zorg voor elkaar, ook buiten formele instellingen.
- Toekomstbestendig bestuur: regionale regie houdt zorg betaalbaar en beschikbaar.

"We verschuiven van ‘zorgen voor’ naar ‘zorgen dat’."

CONCEPT

08 FUNDAMENT ONDER DE STRATEGISCHE AGENDA

Niet alles kan een strategisch agendapunt zijn. Sommige opgaven zijn zo essentieel voor de leefbaarheid en ontwikkelkracht van een regio, dat ze geen aparte koers vragen, maar juist een stevige basis vormen. In Westfriesland geldt dat voor wonen, energie/duurzaamheid en mobiliteit. Deze thema's zijn geen unieke regionale opgaven – ze spelen in elke gemeente in Nederland – maar hun verwevenheid met de strategische agenda is groot.

Zonder voldoende woningen, betrouwbare energievoorziening en bereikbare wijken, komt geen enkele ambitie van de grond. Daarom beschouwen we deze thema's als 'de basis op orde': het fundament onder alles wat we willen bereiken. Hier ligt de focus niet op koerswijziging, maar op uitvoeringskracht. Want de knelpunten zijn urgent, de opgaven groot, en de samenhang is cruciaal.

Wonen: versnellen met kwaliteit

Er zijn tot 2030 ruim 40.000 woningen gepland in Noord-Holland Noord en ook daarna is er naar verwachting een forse regionale woningbouwopgave. Westfriesland levert een stevige bijdrage. Binnen de Westfriese Corridor – Hoorn, Koggenland, Drechterland, Stede Broec en Enkhuizen – ligt tot 2035 een opgave van ten minste 15.000 woningen, met het zwaartepunt op enkele grote projecten langs de Westfriese spoorlijn zoals Poort van Hoorn, Hoogkarspel-Zuid en locaties in Stede Broec en Enkhuizen. Deze woningbouw is doelgericht: nabij OV-knooppunten, binnenstedelijk waar mogelijk, en met aandacht voor erfgoed, landschap en klimaatadaptatie.

CONCEPT

Duurzaamheid en energie: bouwen aan een robuust systeem
In Westfriesland is het elektriciteitsnet net als in de bredere regio inmiddels structureel overbelast. Netcongestie vormt een acute bedreiging voor nieuwe aansluitingen, uitbreiding van bedrijven en het verduurzamen van voorzieningen. Zonder ingrijpen komt de groei stil te staan. Daarom maken we werk van een toekomstbestendig energiesysteem dat niet alleen duurzamer is, maar óók slimmer en veerkrachtiger. De ambitie is duidelijk: Westfriesland energieneutraal in 2040–2050. Maar daarvoor is eerst ruimte op het net nodig.

We pakken de netcongestieproblematiek aan door:

- Energy Hubs op bedrijventerreinen: lokale afstemming van vraag en aanbod voorkomt piekbelasting en maakt ruimte vrij voor nieuwe initiatieven.
- Slimme netontlasting met batterijsystemen, flexibele verbruikers, energiemanagement en inzet van restwarmte.
- Versterking van de infrastructuur: aanleg en verzwaring van kabels, bouw van nieuwe transformatorstations en aansluiting op regionale hoofdstructuren.
- Samenwerking met netbeheerders om prioriteit te geven aan cruciale woningbouw- en bedrijventerreinenprojecten.
- Gebiedsgerichte inzet: energie wordt standaard meegenomen in de integrale ruimtelijke planvorming.

“We maken werk van een toekomstbestendig energiesysteem.”

Deze aanpak sluit aan op het Nationaal Programma Energiesysteem (NPE), dat pleit voor systeemdenken: elektriciteit, warmte, waterstof en opslag moeten in samenhang worden ontwikkeld en ruimtelijk worden ingepast. In Westfriesland werken we daaraan met een regionale structuur en vijf programmalijnen:

1. Westfriesland Wekt Op – versnelde duurzame opwek met oog voor ruimtelijke kwaliteit.
2. Westfriesland Bespaart – gerichte isolatieaanpak en energiebesparing, ook tegen energiearmoede.
3. Westfriesland Aardgasvrij – ontwikkeling van lokale warmteclusters in zes gemeenten.
4. Westfriesland Energie-Infra – versterking van de fysieke infrastructuur en slimme oplossingen.
5. Westfriesland Duurzaam Ondernemend – verduurzaming bedrijventerreinen, circulaire economie en mobiliteit.

We verkennen hoe we onze aanpak verder kunnen versterken door verbinding te leggen met provinciale en landelijke programma’s en kennisnetwerken, zodat we als regio niet alleen bijdragen aan nationale doelstellingen, maar ook profiteren van de ondersteuning die daarbij hoort.

CONCEPT

Mobiliteit: bereikbaar bouwen
Mobiliteit is een randvoorwaarde én versneller van woningbouw en economische ontwikkelingen. We bouwen bewust nabij stations en werken aan de ontsluiting van woningbouwlocaties via OV, fiets en auto. Dat vraagt om:

- Versterking van stationsgebieden rondom gebiedsontwikkelingen als Poort van Hoorn, Hoogkarspel-Zuid en Enkhuizen.
- Robuustheid voor de Hoornse en Westfriese spoorcorridor garanderen.
- Betere doorfietsroutes tussen kernen, bijvoorbeeld Hoorn – Wognum en Hoorn–Enkhuizen (via het lint).
- Ontsluiting via N307, A7/A8 en regionale infrastructuur, afgestemd met provincie en Rijk.
- Inbedding van de mobiliteitstransitie: OV-georiënteerde wijken, deelmobiliteit, verkeersveiligheid.
- Versterking van de samenwerking met de provincie Noord-Holland en het Rijk via het BO Platform Mobiliteit Noord-Holland Noord en de Woondeal Noord-Holland Noord.

De verbinding richting Amsterdam en verder naar het zuiden is kwetsbaar. In de toekomst ligt het in lijn om strategisch meer Oost-West verbinding te zoeken, bijvoorbeeld via aansluiting van de Houtribdijk.

Integraal verbinden via ruimtelijke regie
Wonen, energie en mobiliteit zijn geen losse sporen. We bundelen deze thema's tot één integrale uitvoeringsopgave. De inzet onder het strategisch agendapunt 'Westfriesland maakt keuzes voor ruimtelijke kwaliteit' is daarbij cruciaal als kompas voor de regionale ontwikkeling. Daarmee stemmen we de belangrijkste ruimtelijke ontwikkelingen af in samenhang: woningbouw, infrastructuur, energie, landschap, recreatie, economie en voorzieningen. Zo zorgen we ervoor dat de basis op orde blijft – en dat Westfriesland kan blijven groeien, verduurzamen en verbinden.

CONCEPT

09 VERSTERKEN VAN DE REGIO

9.1 Zo werken we samen

Inhoud stuurt vorm
De opgaven in dit Pact vragen om goed partnerschap. Maar niet via ingewikkelde overlegstructuren of overkoepelende stuurgroepen. In Westfriesland werken we vanuit het principe: vorm volgt inhoud. Dat betekent dat we samen bepalen wát we willen bereiken – en vervolgens ook organiseren hóe we dat doen.

In het Pact stellen we de strategische richtingen en doelen vast. Binnen die koers ontstaat ruimte voor partners om op inhoud het initiatief te nemen. Wie een concreet project, programma of voorstel heeft dat bijdraagt aan de doelen van het Pact, kan die rol oppakken – als trekker, als mede-uitvoerder of als kennispartner. Zo ontstaat energie in de samenwerking rond wat er te doen is, niet rond structuren.

Eén regio, één verhaal
We spreken met één stem naar Noord-Holland Noord, provincie, Rijk en partners. Dat maakt ons zichtbaar, betrouwbaar en invloedrijk.

Regionaal als het beter werkt
Samenwerking binnen Westfriesland betekent niet dat iedere gemeente haar eigen identiteit verliest. Integendeel: door strategisch samen te werken waar het meerwaarde heeft en ruimte te laten voor lokale verschillen waar het kan, benutten we de unieke kwaliteiten van elke gemeente en creëren we een toekomstbestendige regio. We pakken opgaven regionaal op als dat nodig is of beter werkt – maar houden oog voor lokale verschillen, nabijheid en maatwerk.

Raden beter positioneren
De bestaande regionale raadsbijeenkomsten worden benut om de voortgang op de strategische agendapunten regelmatig met de raden te bespreken. Op dit moment is een kwartiermaker bezig met de doorontwikkeling van de raadssamenwerking waarbij naar verschillende varianten voor nadere samenwerking wordt gekeken. Op het moment dat de raden hierover een besluit hebben genomen, wordt ook een voorstel gedaan om de positionering van de raden in de regio te verbeteren.

Samen met ondernemers, maatschappelijke partners en onderwijs
Overheid, bedrijfsleven en onderwijs trekken samen op in het realiseren van de doelen. Niet over elkaar praten, maar samen doen. Samenwerking biedt kansen tot het tonen van lef met innovatieve pilots zoals het Integraal Gezinsteam samen met de ketenpartners of overlegtafels zoals Woningmakers waarin gemeenten, provincie en marktpartijen samen werken aan het versnellen van de woningbouwopgave.

CONCEPT

We sturen integraal op de strategische agendapunten in het Pact
We organiseren ons zodat we sturen op ambities en het halen van de gewenste doelen in het Pact. Coördinatie en aansturing vindt plaats op basis van domein-overstijgende opgaven.

Project- en resultaatgericht en lerend
We werken op basis van concrete doelen, met ruimte om bij te sturen. We leren van wat werkt en van wat niet werkt. Daarbij werken we aan goed opdrachtgever en -nemerschap en versterken we het projectmatig werken. We starten een opdracht alleen bij vastgestelde project-opdrachten en sturen op monitoring en voortgang via het regionale uitvoeringsprogramma.

We zetten in op slagkracht
We zetten stevige inhoudelijke en uitvoerings-kracht neer om onze samenwerking op te schalen en te verbinden met partners, provincie, Rijk en Noord-Holland Noord. De basis is op orde.
We creëren actief momenten voor ontmoeting
Samen als overheid, onderwijs en ondernemers organiseren we actief momenten om elkaar te ontmoeten met als doel om de samenwerking te versterken en met elkaar af te stemmen waar we elkaar nodig hebben. We organiseren jaarlijks de Dag van Westfriesland, maar ook inhoudelijke of thema bijeenkomsten waarbij de strategische agendapunten van het Pact centraal staan.

Bovenregionale samenwerking
Westfriesland vormt met de andere twee basis-regio's, De Kop van Noord-Holland en de Regio Alkmaar, de regio Noord-Holland Noord.
De opgaven die de basisregio's overstijgen en waar we de provincie, het Rijk en/of Europa bij nodig hebben, maken dat versterkte samen-werking op Noord-Holland Noord nodig is.
Dit betekent versterking van de onderlinge samenwerking én de provincie om samen richting Rijk en Europa op te trekken in afstem-ming, lobby en om de verbindingen te leggen tussen de verschillende lopende ontwikkelingen.
Het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord, de Regiodeal Noord-Holland Noord en samen-werking op de thema's wonen, bereikbaarheid en economie zijn al belangrijke pijlers in de versterking van die samenwerking en uiting van het gegeven dat samenwerking op dit bovenregionale schaalniveau noodzaak is om in beeld te komen bij het Rijk.

Overlegvormen: doordachte eenvoud
- Samen met de raadsleden van de Westfriese gemeenten wordt de onderlinge samenwerking verder doorontwikkeld met als doel om de raden beter te positioneren in de regio.
- Onoverzichtelijke overlegstructuren op regio-naal niveau worden herzien en zoveel mogelijk teruggebracht naar één regionale overleg-structuur.

CONCEPT

9.2 Regiomarketing

Westfriesland is een regio met een rijke historie, een krachtige economie, een hechte gemeenschap en een unieke leefomgeving. Om deze kwaliteiten beter onder de aandacht te brengen, zetten we de komende jaren sterker in op regiomarketing. Het doel is om Westfriesland nog zichtbaarder en aantrekkelijker te maken voor (toekomstige) bewoners, ondernemers, werknemers en bezoekers.

Wij streven naar een eenduidige en onderscheidende profilering van de regio, waarin de kracht van onze dorpen en steden, de nabijheid van natuur en water, de goede bereikbaarheid en de kwalitatieve leefomgeving centraal staan. Door verhalen te vertellen die raken, beelden te delen die inspireren en campagnes te voeren die activeren, willen we het positieve imago van Westfriesland versterken en uitbouwen.

We zetten in op samenwerking met gemeenten, ondernemers, onderwijsinstellingen, culturele organisaties en bewoners om samen te werken aan een krachtige regiobranding. Daarbij maken we gebruik van bestaande initiatieven, maar investeren we ook in nieuwe vormen van communicatie en promotie, passend bij de ambities van de regio. Door gezamenlijk Westfriesland beter op de kaart te zetten, bouwen we aan een toekomstbestendige regio waar mensen graag zijn – om te wonen, werken én te genieten.

9.3 Lobby

De lobby is primair georganiseerd op het schaalniveau van Noord-Holland Noord en via de inhoudelijke platforms. De regio wil met één stem spreken in Den Haag en Brussel. Er wordt de komende tijd gewerkt aan het opstellen van een strategische lobby-agenda en het opzetten van een lobby-netwerk. Om de ambities uit het Pact te realiseren, versterken we naast lobby ook onze inzet op het aantrekken van subsidies, fondsen en co-financiering.

CONCEPT

10 TOT SLOT

10.1 Toekomstbestendigheid Pact van Westfriesland

Westfriesland verandert continu en het Pact verandert mee. We houden het toekomstbestendig door:

- **Levend document** – het regionale uitvoeringsprogramma wordt elk jaar geactualiseerd en vastgesteld in de colleges; nieuwe kansen krijgen snel een plek, afgeronde acties verdwijnen.
- **Koersgesprekken** – we organiseren jaarlijks een compact koersgesprek met bestuurders, onderwijs, ondernemers en maatschappelijke partners. Samen toetsen we of de strategische agenda nog klopt en scherpen we richting en prioriteiten aan.
- **Flexibele coalities** – wie energie, menskracht of middelen heeft, pakt het voortouw. Vorm volgt inhoud; zo blijft het Pact wendbaar en resultaatgericht.
- **Eén Westfries verhaal** – we blijven met één stem spreken richting provincie, Rijk en EU, zodat we invloed houden en middelen kunnen blijven aantrekken.

10.2 Actualisatie Pact van Westfriesland

Halverwege de looptijd van het Pact (2025-2035) evalueren en actualiseren we deze strategische agenda volgens een vaste cyclus:

1. **Trend- & data-scan** – onafhankelijke analyse van maatschappelijke trends en de Westfriese brede-welvaartsscores.
2. **Regiodialoog** – gesprekken met raden, partners en inwoners over nieuwe opgaven en gewenste koers.
3. **Concept-Pact** – aanscherping van doelen, indicatoren en samenwerkingsafspraken.
4. **Formele vaststelling** – vaststelling van het geactualiseerde Pact.

Tussentijds blijft bijsturen mogelijk via de jaarlijkse koersgesprekken en in het regionaal uitvoeringsprogramma. Zo combineren we stabiliteit met wendbaarheid.

CONCEPT

COLOFON

Pact van Westfriesland 2025–2035
Strategische agenda voor brede welvaart in de regio.

Uitgave
Regio Westfriesland bestaande uit de zeven Westfriese gemeenten:

- Drechterland
- Enkhuizen
- Hoorn
- Koggenland
- Medemblik
- Opmeer
- Stede Broec

Tot stand gekomen in samenwerking met
Ondernemers, onderwijs-instellingen en maatschappelijke organisaties in Westfriesland.

Mede mogelijk gemaakt door de provincie Noord-Holland.

Eindredactie
Regio Westfriesland | CTMH

Vormgeving & opmaak
Donder & Straal

Fotografie
Het BeeldTeam / Iron Man / Le Champion

Contact
Regio Westfriesland
info@regiowestfriesland.nl
www.regiowestfriesland.nl

© 2025 Regio Westfriesland.
Overname van teksten en beelden is toegestaan met bronvermelding.

Welke signalen, suggesties of kansen wilt u vanuit uw perspectief meegeven?
Betrek regionale raden vooraf, zoals hier tijdens deze bijeenkomst
Benoem ook obdam/koggenland als het gaat om woninbouwontwikkelingen
Regio Deal NHN: leg een link met het pact van wf
Gebruik ook LEADER subsdies - dat is meer bottum-up dan vanuit de overheid
Overlegstructuur versimpelen met basisregio's en samenwerking op NHN schaalniveau
Communiceer met de raad vooraf, bijvoorbeeld verlies van vrijwilligers in buurthuizen door nieuwe keuzes
Ga bij andere gemeenten kijken als raadslid - help dit organiseren
Ontwikkel de RRB door, zorg dat we contact met elkaar kunnen hebbenom te sparren op inhoud en met elkaar
Hoe blijven we raadsleden motiveren om te blijven komen: overvolle agenda's, waar alleen maar meer bij komt.
Organiseer meer met teams of avonden met een specifiek thema (niet algemeen, maar kiezen voor één thema op inhoud per avond). Hierdoor kan een vertegenwoordiging van de raad aanhaken bij een thema dat interessant is.
Maak gebruik van dorpsraden in Noord-Holland
Zorg voor 7 gemeenten, 1 verhaal. Minder vrijblijvendheid.
Ophalen bij raden op onderdelen

Pak bijvoorbeeld per gemeente een thema op en organiseer op themabijeenkomsten en bespreek vooraf goed het doel van de bijeenkomst.
Werksaam: inclusieve werkgever, maak daar afspraken mee voor bijvoorbeeld statushouders met een zorgachtergrond.
Betrokkenheid van raadsleden moet eerder in het traject, bijvoorbeeld bij de buurtkamers.
Buurthuis met vrijwilligers wordt door wethouder over besloten waardoor initiatief kapot wordt gemaakt.
Weinig informatie ontvangen over actualiteiten: informeer raadsleden over actuele thema's.
De Westfriese identiteit is tekenend voor deze regio maar wordt niet voldoende benut: neem het mee in de regiopromotie om Westfriesland beter op de kaart te zetten. Spreek af om samen te werken in de regiopromotie.
Werk met regionale ambassadeurs vanuit de raad die altijd aanwezig kunnen zijn bij regionale bijeenkomsten en die de input terug kunnen koppelen aan de overige raadsleden (model zudwest friesland)
Organiseer regionale werkbezoeken
Waar zijn cultuur, verenigingen en de samenleving in het Pact: als je zegt dat je als doel hebt jongeren vast te houden en aan te trekken, levendige regio met voorzieningen moet je ook zorgen dat er buiten werk en onderwijs wat te doen is. Ook daar staat de regio aan de lat. Een poppodium in Hoorn met meer capaciteit bedient ook de hele regio.
Meer bezig met onszelf dan met de inwoner
Periodiek voortgangsoverleg opstellen over stvaza van datgene wat in pact staat
Plek waar je kan sparren met andere raadsleden vb online, daar is behoefte aan
Eerder delen van stukken. Ook inizicht in wat er speelt ipv tekenen bij het kruisje
In elke gemeente hebben raadsleden hun portefeuille behoefte om te sparren

Voorafgaand aan de rrb kan je ook dit organiseren, zo'n tafel die we nu hebben
Focus op niet teveel onderwerpen
Er is meer samenwerking binnen de regio nodig, anders wordt er teveel dubbel gedaan
Meer inzetten op gezamenlijkheid (over belangen/gemeenten heen). Door onvoldoende samenwerking lopen we nu subsidies mis
Regelmatig infomeren
Focuspunten: niet teveel thema’s per keer agenderen
Het moet niet alleen een bestuurlijk feestje zijn, maar ook voor raadsleden

Wat is er met de input gedaan?
Het beter positioneren en actiever betrekken van raadsleden bij de thema's van het Pact is één van de doelen voor de nieuwe Pact-periode. Is ook onderdeel van de opdracht voor de kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.
Is verwerkt in de tekst van het Pact bij het thema Wonen.
De Regio Deal is een cofinancieringskans voor een aantal van de projecten die onder de strategische agendapunten van het Pact van WF zijn benoemd. Daarnaast is de Regio Deal in de tekst bij NHN opgenomen.
LEADER is een subsidie die een resultaat is van de regionale samenwerking in de vorige Pact-periode. LEADER heeft een eigenstandige structuur voor de toekenning van de beschikbare middelen. In de toekomst wordt gekeken naar kansen om de LEADER voor Westfriesland een vervolg te geven.
Meegenomen als uitgangspunt in het Pact bij hoe we samen willen werken in de regio. Is ook onderdeel van het regionaal uitvoeringsprogramma.
Het beter positioneren en actiever betrekken van raadsleden bij de thema's van het Pact is één van de doelen voor de nieuwe Pact-periode. Is ook onderdeel van de opdracht voor de kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.
Is meegegeven als input aan kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.
Het beter positioneren en actiever betrekken van raadsleden bij de thema's van het Pact is één van de doelen voor de nieuwe Pact-periode. Is ook onderdeel van de opdracht voor de kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.
De focus op een beperkt aantal strategische agendapunten binnen het herijkte Pact helpt hierbij. Is meegegeven als input aan kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.
Goede suggestie, die ook al wordt toegepast bij de RRB.
Is op de schaal van Regio Westfriesland niet direct toepasbaar, mogelijk wel in de afvaardiging vanuit de gemeenteraden.
Is een nadrukkelijk uitgangspunt voor het herijkte Pact: het pact is voor regionale dossiers waar we elkaar hard nodig hebben.
Het beter positioneren en actiever betrekken van raadsleden bij de thema's van het Pact is één van de doelen voor de nieuwe Pact-periode. Is ook onderdeel van de opdracht voor de kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.

Goede suggestie, die ook al wordt toegepast bij de RRB. Wel op regionale schaal met het Pact als uitgangspunt.
Werksaam is een bestaande samenwerkingspartner en wordt betrokken bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma.
Focus ligt op de strategische agendapunten van het Pact met als doel om raden inderdaad eerder en beter te betrekken.
Niet bekend met het voorbeeld. De formele besluitvorming vindt plaats in colleges en raden.
Goede suggestie, die ook al wordt toegepast bij de RRB. Is ook een oproep aan raden om actuele onderwerpen via de griffiers aan te dragen.
Is opgenomen in het Pact: regiopromotie als onderdeel van de versterking van de regionale samenwerking. De uitwerking is onderdeel van het regionaal uitvoeringsprogramma.
Hoorn werkt al met Pact ambassadeurs. Goede suggestie om dit in alle raden toe te passen. Is meegegeven als input aan kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.
Is meegegeven als input aan kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.
Op regionaal niveau leggen we momenteel niet de focus op sport en cultuur. Er is wel een bestaande regionale samenwerking op toerisme en recreatie: Beleef Westfriesland. Het doel van de strategische agenda is echter wel om te zorgen voor de randvoorwaarden waardoor er een levendige regio kan (blijven) bestaan.
Hopelijk lukt het in het herijkte Pact om onze inzet meer op de brede welvaart van onze inwoners te richten
Het uitvoeringsprogramma van het Pact is dynamisch en wordt jaarlijks bijgesteld. De raden zullen hierover geinformeerd worden. Zie ook hoofdstuk monitoring en evaluatie.
Het beter positioneren en actiever betrekken van raadsleden bij de thema's van het Pact is één van de doelen voor de nieuwe Pact-periode. Is ook onderdeel van de opdracht voor de kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.
Het beter positioneren en actiever betrekken van raadsleden bij de thema's van het Pact is één van de doelen voor de nieuwe Pact-periode. Is ook onderdeel van de opdracht voor de kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.
Het beter positioneren en actiever betrekken van raadsleden bij de thema's van het Pact is één van de doelen voor de nieuwe Pact-periode. Is ook onderdeel van de opdracht voor de kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.

Fijn dat de opzet wordt gewaardeerd. Het is de insteek om vaker themabijeenkomsten op deze wijze te organiseren.
Er is geprobeerd focus aan te brengen door voor vier strategische agendapunten te kiezen en de inzet hierop te richten.
Samenewrking tussen gemeenten, maar ook met regionale partners is de basis voor het Pact
Hopelijk is het Pact een goede basis om met één stem te spreken als regio.
De raad wordt regelmatig geinformeerd over de voortgang van het Pact. Zie ook hoofdstuk monitoring en evaluatie.
Er is geprobeerd focus aan te brengen door voor vier strategische agendapunten te kiezen en de inzet hierop te richten.
De intentie met deze RRB en de thematafels is om de raden tijdig mee te nemen. Het beter positioneren en actiever betrekken van raadsleden bij de thema's van het Pact is één van de doelen voor de nieuwe Pact-periode. Is ook onderdeel van de opdracht voor de kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.

Welke signalen, suggesties of kansen wiltu vanuit uw perspectief meegeven?

Belang van innovatie benadrukken

Regio op de kaart zetten

Bedrijven in de regio motiveren om meer stages en leerwerkplekken aan te bieden

Energiecooperaties

Spreek als het over Agri gaat niet alleen met LTO, maar ook met andere agrarische clubs. Bijvoorbeeld die gerecht zijn op natuurinclusieve landbouw.

Sectortafels organiseren waar raadsleden bij aan kunnen sluiten.

KBBBD (kom binnen bij bedrijven dagen) benutten voor gesprek bedrijven/raad.

Bedrijfsbezoeken brengen om onderwerpen te kunnen adresseren.

RRB op locatie organiseren in de regio.

2x per jaar informeren via RRB over de voortgang van het Pact.

Wat is er met de input gedaan?

Is verwerkt in de tekst van het herijkte Pact bij zowel het thema Agri & Food als dit thema.
Is verwerkt in de tekst van het herijkte Pact o.a. door de kracht van het MKB in onze regio te versterken, de regio als koploper de Agri & Food sector neer te zetten, maar ook door in te zetten op regiopromotie.

Is verwerkt in de tekst van het herijkte Pact o.a. door de inzet van de Talentacademy Westfriesland en te verbreden naar andere sectoren.

Zjn deelprojecten in het uitvoeringsplan van het Pact als onderdeel van de samenwerking op energie & duurzaamheid.
Natuurinclusieve landbouw is meegenomen in de bestaande ambities (economische agenda NHN waarbij natuurinclusieve landbouw de norm moet zijn in 2030). In de samenwerking op het thema Agri & Food is LTO vertegenwoordigd, maar wordt ook met andere partners samengewerkt.

De raadsleden worden actief betrokken bij de strategische agendapunten in de nieuwe Pact-periode.
KBBBD wordt georganiseerd vanuit het RPA NHN. Is een samenwerkingspartner, maar geen onderdeel van het Pact.
Is meegegeven als input aan kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.
Dit wordt waar mogelijk al gedaan bv. op de Dag van Westfriesland in het Oorlogsmuseum en het Talland college. Is meegegeven als input aan kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.

Is verwerkt in het herijkte Pact in het hoofdstuk monitoring en evaluatie.

Welke signalen, suggesties of kansen wiltu vanuit uw perspectief meegeven?
Het is wenselijk dat er één ruimtelijk beleid voor heel WF komt, anders mis je kansen.
Samen optrekken, voorwaarden scheppen (bijv. één ruimtelijk beleid, mobiliteit), duidelijke positionering
Om jongeren te binden moet ook het OV beter

Problematiek netcongestie benoemen

Wat is ermee gedaan?
Dit is een speerpunt in het Pact. Precies om deze reden. Zie verder de tekst bij het strategische agendapunt Regie op de Ruimte.
Met de ruimtelijke agenda als speerpunt kunnen we dit gezamenlijk doen als alle gemeenten zich hieraan commiteren.
OV is een van de speerpunten in het regionale mobiliteitsbeleid

Is een belangrijke opgave waarbij samenwerking op regionale en bovenregionale schaal essentieel is om te kijken wat er nog wel mogelijk is en met elkaar in contact te blijven over oplossingen. Sluit aan op het herijkte Pact en is als programmalijn onderdeel van de bestaande samenwerking rond duurzaamheid.

Welke signalen, suggesties of kansen wiltu vanuit uw perspectief meegeven?
Hebben we een beeld van de financiele situatie van ouderen?
Wordt de participatiewet ook meegenomen, daar is samenwerking ook voor nodig.
Er is ook een beweging van zo slim mogelijk bouwen, dat raakt niet altijd aan langer zelfstandig blijven wonen - zo staat dat nu geformuleerd
Woningbouw: moeten toe naar opdrachten met toekomstbestendigheid.
Ontwikkel respijtzorg / mantelzorg, dit kan beter.
Woonzorgpact is te ambitieus, aantal gaan we niet redden. De raad ziet hier ook weinig van terug in de voortgang.
In Opmeer begonnen met ouderenbeleid nota. Daarin moeten dingen gevat worden - hoe ziet de populatie eruit in de gemeente. Bijvoorbeeld meer vrouwen alleen in Opmeer dan mannen. Dit regonale beleid moet landen in lokale visies.
Zorg dan ook voor voorzieningen voor eerstelijns zorgverleners en voor buurthuizen. Bijvoorbeeld huisarts die weg ging wegens te hoge prijzen. Het zijn ook keuzes die je als raad maakt.
Huisartsen Westfriesland positief over hun opleidingsbeleid.
Meer behandelaars nodig.
Bijeenkomst geweest voor jongeren met een eetstoornis - jammer dat dit alleen voor Medemblik is georganiseerd.
Creatief nadenken over huisartsenpraktijken, er zijn zelfs inmiddels online partijen die consulten doen
Zorgaanbieders als voorportaal, triage die al vooronderzoek doen en vervolgens pas doorverwijzen naar huisartsen.
Op zoek naar mogelijkheden om de samenwerking op te zoeken - bijvoorbeeld Flevopolder
Inkoop jeugd en wmo is gezamenlijk maar iedere gemeente heft eigen werkwijze en dat zouden we moeten uniformeren
Zorg moet naar de inwoners
Toe naar gemeenschappelijk beleidskader voor het hele sociaal domein
Er loopt al veel, woonzorgpact, in de RRB krijg ik geen beeld van wat de stand van zaken is
Welke kansen krijgen we in het Pact om verschillende werkwijzen en loketten bij gemeenten gelijk te trekken aan elkaar. Begin klein met een afvaardigiging per thema.

Trek de verschillende regelingen en loketten gelijk aan elkaar. Hoe harmoniseren we de regelgeving, denk bijvoorbeeld aan 1 beleid detailhandelsvisie. Maak dingen eenvoudiger waardoor draagvlak ook verbetert.

Wat is er met de input gedaan?
Is geen onderdeel van het herijkte Pact.
Werksaam voert de participatiewet uit voor de Westfriese gemeenten. In het herijkte Pact zetten we o.a. in op preventie en zorg dichtbij.
Dit is aangepast in het herijkte Pact. Gewijzigd van zelfstandig kunnen wonen naar kunnen wonen zoals dat het best passend is bij de situatie.
Is onderdeel van de bestaande samenwerking op het thema wonen.
Is geen onderdeel van het herijkte Pact.
Door dit op te nemen in het Pact wordt het belang ervan sterker benadrukt. Het doel is om de raden beter en actiever te betrekken bij de strategische agendapunten van het Pact waar ook het Woonzorgpact bij 'Zorgt voor later' onderdeel van is.
Demografische ontwikkelingen zoals de dubbele vergrijzing worden meegenomen in het herijkte Pact.
In het herijkte Pact zetten we o.a. in op preventie en zorg dichtbij. De samenwerking met huisartsen is hier onderdeel van. Daarnaast ook een lokale opgave.
Goede suggestie, bij de uitwerking van het Pact tot een regionale samenwerkingsagenda wordt de samenwerking gezocht met de huisartsenorganisatie.
Dit is een van de speerpunten in het herijkte pact
Goede suggestie om deze kennis regionaal te delen. Is gedeeld als suggestie met de kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden.
Een belangrijke onderwerpen binnen 'Zorgt voor later' is innovatie en vernieuwing in de zorg.
In het herijkte Pact zetten we o.a. in op preventie en zorg dichtbij. Deze werkwijze sluit aan op de ambitie onder 'Zorgt voor later.'
Er wordt actief samengewerkt met de andere twee regio's in NHN en ook met de provincie. Daarnaast is er vanuit de regio contact met de regio's langs de A7 en de spoorverbinding naar Amsterdam en de Metropoolregio Amsterdam. Er is op dit moment voor zover bekend geen samenwerking met Flevoland (anders dan dat Almere en Lelystad onderdeel zijn van de MRA)
Belangrijke aanvulling waar ook al regionaal aan wordt gewerkt bijvoorbeeld als onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd. Op regionaal niveau onderzoeken hoe we regionaal beter en meer uniform kunnen werken. Wordt dus meegenomen in het Pact.
In het herijkte Pact gaan we uit van zorg dichtbij onze inwoners
Binnen het Pact wordt onder 'Zorgt voor later' de focus gelegd op de belangrijkste regionale opgaven zoals het tekort aan zorgpersoneel, de groeiende zorgvraag en de stijgende kosten. Daarbij helpt het om een duidelijke gezamenlijke(beleids)doelen te hebben. is dus onderdeel van het herijkte Pact.
Is meegegeven aan de projectleider om hierover de raden te informeren.
Is verwerkt in het Pact onder het thema 'Zorgt voor later' om de samenwerking in het sociaal domein te versterken.

Is verwerkt in het Pact onder het thema 'Zorgt voor later' om de samenwerking in het sociaal domein te versterken

Welke signalen, suggesties of kansen wiltu vanuit uw perspectief meegeven?
Kijk naar de landbouwvisie van LTO
Sector is essentieel om jong talent te binden en behouden. Zaadveredeling kan daarbij een rol spelen, omdat het hoogwaardige kennis vereist. Brainport Eindhoven kan een voorbeeld zijn voor onze regio
Ook foodsector is belangrijk om jonge mensen te behouden voor WF
Veel MBO'ers werkzaam in sector, ook hogere segment is nodig
Voor opleiding agrarisch management moeten jongeren nu naar Leeuwarden of Den Bosch, zou ook in regio moeten kunnen
Robotisering verloopt niet snel, arbeidsmigranten blijven nodig. Dit moeten gemeenten gezamenlijk oppakken
Gewasbescherming is een belangrijk issue, voor de bollenteelt moeten we streven naar vermindering. Van belang is dat we samen optrekken en zorgen voor goede voorlichting op regioniveau
Ook waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid (sproeien) verdienen aandacht. Het is echter onduidelijk wie daarin welke rol heeft, dit moet duidelijk worden gemaakt in het Pact
Bereikbaarheid van de regio kan de ontwikkeling belemmeren, dit moet een plaats krijgen in het Pact. Voorbeeld: situatie rond Opperdoes
Inzetten op volle breedte, we hebben veel verschillende sectoren
Eigen visie en uitvoeringsagenda maken naar voorbeeld Metropoolregio Amsterdam
Duidelijk verhaal over hoogwaardige agrarische sector in onze regio
Gezamenlijk positie op meerdere onderwerpen, duidelijke richting om belangen te kunnen uitleggen
Veel onderwerpen hangen samen, om jongeren te kunnen behouden zijn er ook woningen voor hen nodig
Verstevigen relatie met Kop
Ook andere partijen betrekken dan alleen LTO
Vaker input ophalen (openstaan voor inbreng)

Wat is ermee gedaan?
Deze is meegenomen in het herijkte pact, zie ook het kader van de LTO.
Brainport zien we als voorbeeld voor het versterken van onze Agri & Food sector. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor regio Foodvalley.
Dit komt nadrukkelijk terug in het Pact.
Behoud van talent in de regio is een speerpunt in het pact. Door focus aan te brengen kunnen we een aantrekkelijke regio zijn voor talent in de sector en hierop met de sector een gericht aanbod ontwikkelen.
Opleidingsmogelijkheden worden meegenomen in het vervolgonderzoek om onze regio als Agri & Food regio te profileren.
Dit is niet verwerkt in het Pact maar een goed aandachtspunt voor het beleid rondom arbeidsmigranten
Deze suggestie wordt meegenomen in de verkenning van het programma op het thema Agri & Food.
Deze suggestie wordt meegenomen in de verkenning van het programma op het thema Agri & Food.
De samenwerking op mobiliteit is een van de belangrijke basispijlers voor het Pact. Dit blijft een belangrijk dossier voor de regio en wordt ook als thema in het Pact genoemd.
Sluit aan op de ambitie om in te zetten op de Agri & Food sector in de volle breedte.
Het Pact bestaat uit een strategische agenda (die nu wordt gepreseteerd) en wordt vervolgens uitgewerkt tot een uitvoeringsagenda
Hopelijk is het pact een goede basis om met één stem te spreken als regio
Woningen voor jongeren is een van de speerpunten onder het thema wonen.
De samenwerking in NHN wordt steeds meer opgezocht, zeker rond de thema's economie, mobiliteit en wonen, maar dit is zeker ook voor de Agri & Food sector een belangrijk aandachtspunt.
LTO is onderdeel van de bestaande werkgroep op dit onderwerp. Daarin zijn ook andere partijen uit de sector vertegenwoordigd zoals Greenport NHN, Glastuinbouw, KAVB en Vertify.
Is meegegeven als input aan kwartiermaker versterken regionale samenwerking met de raadsleden

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0012935
Zaaknummer	Z24002043
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Strategie & Opgaven
Onderwerp	Vaststellen participatieverordening en participatiekader
Portefeuillehouder	Waarnemend burgemeester H.M. Wiersema

Samenvatting

In de gemeente Opmeer vinden we het belangrijk dat inwoners invloed kunnen uitoefenen op beslissingen die hen aangaan, zodat de besluiten van de gemeente beter aansluiten bij hun behoeften. Dit staat ook zo beschreven in de Toekomstvisie Thuis in Opmeer 2030 en het Coalitieakkoord 2022-2026 Vitaal Opmeer. Toch is het voor inwoners, bestuurders en ambtenaren onvoldoende duidelijk hoe we participatie vormgeven. De komst van de Wet versterking participatie op decentraal niveau zorgt voor een mate van urgentie om het participatievraagstuk binnen de gemeente op te pakken. Deze wet verplicht gemeenten een participatieverordening vast te stellen. Met de "Participatieverordening gemeente Opmeer" en het "Participatiekader gemeente Opmeer" is het duidelijk hoe we invulling geven aan de manier waarop we aan participatie doen in onze gemeente. We deden al aan participatie, maar met het nieuwe kader kunnen we ons vasthouden aan nieuwe duidelijke principes en afspraken. Het participatiekader is tot stand gekomen met de volgende partijen: inwoners, ambtenaren, maatschappelijk middenveld, ondernemersverenigingen en als specifieke doelgroep: jongeren.

Inleiding

Met de inwerkingtreding van de Wet versterking participatie op decentraal niveau zijn gemeenten verplicht hun Inspraakverordening te vervangen door een Participatieverordening. Dit raadsvoorstel legt daarom de Participatieverordening en het bijbehorende Participatiekader ter vaststelling voor. Daarmee wordt de huidige Inspraakverordening ingetrokken.

De raad heeft in de vergadering van 20 maart 2025 met amendement A12.1 het plan van aanpak vastgesteld. In de uitvoering daarvan zijn gesprekken gevoerd met inwoners, raadsleden, collegeleden en ambtenaren, waarvan de opbrengst is verwerkt in het voorliggende voorstel.

Het voorstel sluit aan bij de gemeentelijke ambitie voor Bereikbaar Bestuur, zoals beschreven in de *Toekomstvisie Thuis in Opmeer 2030* en het *Coalitieakkoord 2022–2026 Vitaal Opmeer*. Het kader beschrijft waarom participatie belangrijk is voor Opmeer en hoe we dit willen vormgeven. De verordening legt deze afspraken vast en verankert ze binnen de organisatie.

Voorgesteld besluit

1. De Participatieverordening gemeente Opmeer vast te stellen en deze in werking te laten treden per 1 juni 2026;
2. Het Participatiekader gemeente Opmeer vast te stellen, inclusief de daarbij behorende zes participatieprincipes en deze in werking te laten treden per 1 juni 2026;
3. De Inspraakverordening gemeente Opmeer per 1 juni 2026 in te trekken;
4. De Verordening op het burgerinitiatiefvoorstel per 1 juni 2026 in te trekken;
5. De Nota burger- en overheidsparticipatie per 1 juni 2026 in te trekken;
6. Het Participatiekader en de Participatieverordening na twee jaar te evalueren.

Argumenten

1.1 Het voorstel past in het ingezette beleid

De Participatieverordening en het Participatiekader dragen direct bij aan de organisatiedoelstellingen van de gemeente. De uitvoering van de Wet versterking participatie op decentraal niveau sluit aan bij de ambitie voor Bereikbaar Bestuur, zoals verwoord in de Toekomstvisie *Thuis in Opmeer 2030* en het Coalitieakkoord 2022–2026 *Vitaal Opmeer*. Door duidelijke kaders te stellen voor participatie wordt gewerkt aan een open, transparante en toegankelijke manier van besturen, waarin inwoners, ondernemers en organisaties beter betrokken zijn bij beleidsvorming en besluitvorming. Dit versterkt het vertrouwen in het lokaal bestuur en ondersteunt de bredere doelstellingen van de organisatie.

1.2 De Wet versterking participatie op decentraal niveau verplicht ons om regels over participatie vast te stellen

Deze wet verbreedt de huidige Inspraakverordening naar een Participatieverordening en verankert het uitdaagrecht voor ingezetenen en maatschappelijke partijen in de Gemeentewet. Het uitdaagrecht vergroot de invloed en zeggenschap van inwoners. Het is een krachtig instrument, waarmee de gemeente ruimte geeft aan inwoners die willen werken aan een betere samenleving.

1.3 De raad is akkoord gegaan met het plan van aanpak

De raad heeft in de besluitvormende vergadering van 20 maart 2025 het plan van aanpak vastgesteld, na aanneming van amendement A12.1. Met dit amendement wilde de raad borgen dat de Participatieverordening breed gedragen zou worden. Daarom is het plan van aanpak aangepast en uitgebreid met extra stappen. Zo is een visiegesprek georganiseerd met inwoners, raadsleden, collegeleden en ambtenaren, waarvoor inwoners via sociale media en de lokale krant zijn uitgenodigd. Daarnaast vond een vervolgbijeenkomst plaats met raadsleden, collegeleden en ambtenaren, waarin de opgehaalde input is verdiept en verwerkt in de verordening en het participatiekader.

1.4 De verordening biedt kaders voor wanneer participatie wordt toegepast

In de verordening wordt duidelijk aangegeven wanneer participatie wel of niet wordt toegepast. Participatie is altijd maatwerk en verschilt per fase van het proces. Communicatie is daarbij erg belangrijk. Vooraf moet namelijk duidelijk zijn hoe belangenafweging plaatsvindt, wanneer en door wie er invloed uitgeoefend kan worden en hoe de verantwoordelijkheden liggen. De participatieladder biedt een transparant kader voor het betrekken van inwoners. Door de verschillende niveaus van participatie duidelijk te onderscheiden, kan er effectief worden gecommuniceerd over de mate van invloed die inwoners kunnen uitoefenen. Dit draagt bij aan een duidelijk participatieproces.

Voorafgaand aan een participatieproces worden de kaders waarbinnen participatie plaatsvindt, vastgesteld door het bestuursorgaan dat aan het einde van het traject een besluit neemt.

1.5 Inwoners, het maatschappelijk middenveld en ondernemersverenigingen hebben aangegeven wat zij belangrijk vinden bij participatie

De gemeente heeft een bewonersavond gehad op 5 juni 2025 waarbij aan inwoners hun mening over participatie is gevraagd. Daarnaast zijn er aparte gesprekken geweest met het maatschappelijk middenveld, ondernemersverenigingen en jongeren. Een samenvatting van de input per doelgroep is te vinden in bijlage 1.

De gesprekken lieten zien dat tijdige communicatie, terugkoppeling en duidelijke verwachtingen cruciaal zijn; deze elementen zijn verwerkt in het Participatiekader en de Participatieverordening.

1.6 Raadsleden hebben aangegeven wat zij belangrijk vinden bij participatie

Raadsleden hebben tijdens de participatiebijeenkomsten op 5 juni en 3 juli 2025 mee kunnen denken over de invulling van participatie.

1.7 De participatieverordening vervangt de inspraakverordening

Het opstellen van regels over participatie is verplicht, zoals vastgelegd in artikel 150 van de Gemeentewet. De Participatieverordening vervangt de Inspraakverordening.

Kanttekeningen

1.1 Het uitdaagrecht is verankerd, maar geen prioriteit

Het uitdaagrecht is verankerd in de Wet versterking participatie op decentraal niveau en maakt onderdeel uit van de Participatieverordening. Steeds meer gemeenten starten of zijn al gestart hiermee. Vanuit de participatiebijeenkomsten bleek enige terughoudendheid over het uitdaagrecht. Er is aangegeven ruimte te zien voor het uitdaagrecht in de openbare ruimte zoals dat nu ook al wordt gedaan in Opmeer, bijvoorbeeld het onderhouden van het hertenkamp en de vijver van de Weijver. Er wordt hier geen prioriteit op gelegd.

1.2 De participatieverordening leidt niet tot meer participatie

De Participatieverordening zorgt ervoor dat er kaders zijn om participatie zorgvuldig en transparant in te zetten. Met deze verordening wordt de beweging ingezet van toetsen en controleren achteraf naar een bewuste afweging voorafgaand aan het proces. Het doel is dus niet om zoveel mogelijk te participeren en iedereen overal bij te betrekken. Het doel is om te participeren waar dat kan. Dit kan per participatietraject verschillend zijn en is dus maatwerk.

Belangrijk is dat de positie van de gemeenteraad hierbij niet wordt ondermijnd: de raad blijft het orgaan dat aan het begin de kaders stelt en aan het einde de besluiten neemt. Participatie is dus altijd ondersteunend aan de democratische besluitvorming, en niet vervangend.

1.3 Implementatie en uitwerking volgt nog

Het is belangrijk dat de interne organisatie zich bewust is van de effecten van participatie en van de inzet van beschikbare middelen. Door dit helder te hebben, kunnen ambtenaren en betrokken afdelingen participatie zorgvuldig plannen en uitvoeren. Het implementatieplan ondersteunt hierbij door verantwoordelijkheden, processen en middelen duidelijk vast te leggen, waardoor risico’s worden beperkt en de uitvoering van participatie consistent en transparant verloopt. Het

implementatieplan wordt in samenwerking met de organisatie opgesteld. De implementatie duurt naar verwachting zes maanden.

Beoogd maatschappelijk effect

Met dit voorstel legt de gemeente Opmeer de basis voor een breed gedragen en toekomstbestendig participatiepraktijk. De Participatieverordening en het kader dragen bij aan de ambities uit de *Toekomstvisie Thuis in Opmeer 2030* en het *Coalitieakkoord 2022-2026 Vitaal Opmeer* zoals beschreven is in argument 1.1.

Het voorstel lost het beleidsmatig probleem op dat de huidige Inspraakverordening onvoldoende aansluit bij de nieuwe wettelijke eisen en bij de wens van inwoners om meer invloed te hebben op besluiten die hun leefomgeving raken. Door duidelijke kaders en heldere afspraken ontstaat meer transparantie, voorspelbaarheid en vertrouwen in de samenwerking tussen inwoners, organisaties, ondernemers en gemeente.

Voor inwoners betekent dit concreet dat zij binnen de kaders worden meegenomen bij plannen, dat hun inbreng zichtbaar wordt meegenomen en dat er meer ruimte komt voor initiatieven vanuit de samenleving. Het streven is dat inwoners zich meer betrokken voelen, dat de kwaliteit van plannen aantoonbaar verbetert en dat het vertrouwen in het lokaal bestuur groeit.

Wettelijk kader

De Participatieverordening wordt opgesteld op basis van de Wet versterking participatie op decentraal niveau. Deze wet verplicht gemeenten om hun bestaande Inspraakverordening te vervangen door een Participatieverordening. Met dit voorstel geeft de gemeente Opmeer hieraan uitvoering.

Daarnaast sluit de verordening en het participatiekader aan bij al vastgestelde beleidskaders, waaronder het *Coalitieakkoord 2022–2026 Vitaal Opmeer* en de *Toekomstvisie Thuis in Opmeer 2030*. Binnen deze documenten is participatie expliciet genoemd als middel om te werken aan bereikbaar bestuur.

Het Participatiekader werkt als een uitwerking van de verordening: het legt de visie, rollen en spelregels vast die de gemeente samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties wil hanteren. Daarmee past dit besluit binnen zowel het wettelijk verplichte kader als de gemeentelijke ambitie om participatie structureel te versterken.

Participatie

Bij de totstandkoming van het Participatiekader zijn inwoners, ondernemersverenigingen, maatschappelijk middenveld, jongeren, ambtenaren, college- en raadsleden betrokken. In bijlage 1 is er een samenvatting van de input per doelgroep opgenomen.

In het Participatiekader- en de Verordening is deze input verwerkt. Zo is duidelijk geworden dat transparantie, terugkoppeling en het zichtbaar maken van de invloed

van participatie cruciaal zijn. Dit is in het kader verwerkt door bij elk participatieproces te benoemen welke invloed inwoners en andere belanghebbenden hebben, wat met hun inbreng gebeurt en wanneer besluiten worden genomen. Ook de behoefte aan persoonlijk contact en laagdrempelige participatie, zoals via een burgerpanel of via bestaande netwerken, is meegenomen in de keuzes voor participatievormen.

Daarnaast hebben de gesprekken inzicht gegeven in de verwachtingen van de verschillende rollen. Ambtenaren, college en raad gaven aan dat kaders, processtructuur en duidelijke afspraken nodig zijn om participatie uitvoerbaar en betrouwbaar te maken. Dit is vertaald naar het kader door de rol van de gemeente, het college, de raad en de organisatie helder vast te leggen, inclusief de grenzen van het uitdaagrecht en de fasering van participatie. Ook is benadrukt dat participatie ruimte laat voor maatwerk en lokale eigenaarschap.

Communicatie

Communicatie en participatie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en worden steeds meer geïntegreerd. De gemeente maakt duidelijk wanneer, waarover en hoe inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij belangrijke thema's kunnen meedenken of meebeslissen.

Bij elk communicatietraject wordt beoordeeld hoe participatie wordt ingezet. Dat kan met enquêtes, informatieavonden of een online burgerpanel om ook 'de stille meerderheid' te betrekken. Participatie blijft maatwerk: de vorm en intensiteit hangen af van de aard en impact van het onderwerp. Participatie kan plaatsvinden in verschillende fasen van beleid: voorbereiding, uitvoering, evaluatie, en draagt bij aan een continu proces van betere betrokkenheid.

Heldere en tijdige informatie is daarbij essentieel: over plannen, besluiten en de mogelijkheden om mee te denken. Ook de terugkoppeling van wat er met de inbreng is gedaan hoort daarbij. De gemeente versterkt de rol van dorpsraden en buurtorganisaties en benut digitale middelen om inwoners actief te betrekken.

Ook voor de vaststelling van de Participatieverordening en het Participatiekader is communicatie met verschillende doelgroepen belangrijk. Het gaat hierbij om inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, ambtenaren, raadsleden en collegeleden.

Na vaststelling worden de verordening en het kader gepubliceerd op overheid.nl. Daarnaast worden beide documenten actief bekendgemaakt via de gemeentepagina in De Kogge, de gemeentelijke website en de sociale media-kanalen van de gemeente. Hiermee worden inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties geïnformeerd.

Binnen de organisatie wordt via intranet toegelicht wat de verordening en het kader betekenen voor de werkprocessen.

Financiën

Er zijn geen directe financiële gevolgen verbonden aan de vaststelling van de verordening en het kader. De implementatie van het beleid kan echter kosten met zich meebrengen waarvan de dekking gezocht moet worden in bestaande middelen.

Uitvoering

Na vaststelling van de Participatieverordening en het Participatiekader wordt gestart met de implementatie binnen de organisatie. Het implementatieplan wordt in Q1 2026 door het college vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe de verordening en het kader worden ingevoerd, welke capaciteit en middelen hiervoor nodig zijn en hoe de processen worden ingericht.

Daarnaast wordt in het implementatieplan vastgelegd hoe de uitvoering wordt gemonitord en geëvalueerd. Elk participatieproces wordt na afloop geëvalueerd en na twee jaar wordt de uitvoering van de verordening beoordeeld.

Bijlagen

Bijlage 1. Samenvatting input per doelgroep
Inwoners
Bij de totstandkoming van het participatiekader zijn inwoners actief betrokken. Tijdens het visiegesprek op 5 juni 2025 kregen zij de kans om mee te denken over participatie. Hiervoor zijn oproepen geplaatst via sociale media en in de lokale krant. Uiteindelijk namen tien inwoners deel aan het gesprek.

Uit de bijeenkomst blijkt dat inwoners vooral waarde hechten aan terugkoppeling: zij willen zien wat er met hun inbreng is gedaan. Daarnaast is het belangrijk dat zij serieus genomen worden en dat er ruimte is voor verschillende meningen. Inwoners vragen om duidelijkheid over projecten, planning en doelen en willen inzicht in hun invloed en participatieruimte.

Er is brede erkenning dat duidelijke kaders en verwachtingen cruciaal zijn om samenwerking te versterken. Inwoners zoeken daarnaast openheid en persoonlijk contact met raadsleden en bestuur. Zij geven aan behoefte te hebben aan een continu gesprek, dat verder gaat dan formele bijeenkomsten, met ruimte voor een goed gesprek.

Ten slotte vinden inwoners dat zij invloed moeten hebben bij onderwerpen die hun directe leefomgeving raken, zoals groen, evenementen en de openbare ruimte.

Ondernemersverenigingen
Drie ondernemersverenigingen zijn betrokken bij het participatiekader: Stichting Opmeer Gewoon Anders (toerisme en recreatie), Ondernemersvereniging Midden-Westfriesland (industrie) en LTO (agrarische sector).

Belangrijk voor hen is een verbindende rol en duidelijke communicatie: informatie uitwisselen tussen achterban en gemeente en helder uitleggen wat er speelt. Ze hechten aan vroege betrokkenheid, waarbij ze al vanaf het begin mee kunnen denken, en aan persoonlijk contact en korte lijnen, die vertrouwen en samenwerking bevorderen.

Ook vinden ze het belangrijk dat rollen en verwachtingen duidelijk zijn, zodat ze weten hoe hun inbreng wordt gebruikt en welk mandaat zij hebben. Participatie moet behapbaar en zinvol blijven, zonder bureaucratie of langdurige bijeenkomsten. Over het algemeen is er vertrouwen in de samenwerking, al merken ze soms dat besluiten al vaststaan of hun inbreng niet volledig wordt meegenomen.

Maatschappelijk middenveld
Diverse maatschappelijke organisaties, waaronder Voetbalvereniging VVS ’46, Hoogwouder Dansers, Handbalvereniging Meteoor en Stichting Muziek Opmeer, zijn gesproken. Belangrijk voor hen is een heldere en gestructureerde samenwerking met de gemeente, met duidelijke communicatie over projecten, planning en terugkoppeling over hun inbreng. Ze hechten aan persoonlijk contact en korte lijnen, zodat ideeën en zorgen snel besproken en opgepakt kunnen worden.

Daarnaast vinden zij het belangrijk dat hun rol en verwachtingen vooraf duidelijk zijn, zodat zij weten hoe hun input wordt gebruikt en wat hun mandaat is. Zij willen actief kunnen meedenken over projecten en beleid binnen de kaders die de gemeente stelt, en benadrukken dat participatie praktisch, zinvol en uitvoerbaar moet zijn. Er is vertrouwen in de samenwerking, maar soms merken zij dat besluiten al grotendeels vaststaan of dat hun bijdrage niet volledig wordt meegenomen. Participatie moet daarom betekenisvol zijn, met oog voor de expertise en netwerken die maatschappelijke organisaties in de gemeenschap inbrengen.

Jongeren
Voor het participatiekader zijn gesprekken gevoerd met vijf jongeren. Zij geven aan dat ze alleen meedoen aan participatie als hun bijdrage echte invloed heeft en ze serieus worden genomen. Ze hechten aan transparantie en terugkoppeling, zodat ze zien wat er met hun ideeën gebeurt en waarom keuzes soms anders uitvallen.

Deelnemen moet laagdrempelig en persoonlijk zijn. Contact via vrienden, sportverenigingen, scholen of sociale media werken beter dan algemene oproepen of flyers. Jongeren haken vooral aan bij onderwerpen die hen direct raken, zoals huisvesting, veiligheid of activiteiten in hun dorp.

Daarnaast vinden ze goede communicatie van de gemeente belangrijk: tijdige, duidelijke en concrete informatie, zodat ze weten wat er speelt. Participatie is voor hen succesvol als ze ruimte krijgen om gehoord te worden en merken dat hun stem serieus wordt meegenomen, ook als niet alles kan worden uitgevoerd.

Ambtenaren
Ambtenaren zijn betrokken bij het participatiekader en uitgenodigd voor de bijeenkomsten op 5 juni en 3 juli. Ze benadrukken het belang van eerlijkheid over capaciteit en haalbaarheid en dat participatie maatwerk vraagt. Vertrouwen ontstaat volgens hen door duidelijkheid, erkenning en het nakomen van afspraken, en ze geven aan dat bij veiligheid en concernzaken de ruimte voor participatie beperkt is.

Belangrijk voor een goed proces is een heldere start met kaders, transparantie over wat mogelijk is en ondersteuning zoals een toolbox of participatiecoördinator. Ambtenaren zoeken houvast bij rolverdeling, balans tussen maatwerk en uitvoerbaarheid, en pragmatische oplossingen om participatie uitvoerbaar en zinvol te maken.

Collegeleden
Collegeleden waren aanwezig bij de bijeenkomsten op 5 juni en 3 juli, en er zijn daarnaast ook afzonderlijke gesprekken met hen gevoerd. Het college richt zich vooral op het procesverloop, met aandacht voor stakeholderanalyses, afwegingsmomenten en tijdlijnen.

Ze benadrukken de behoefte aan bestuurlijke grip: het college houdt de regie en eindverantwoordelijkheid over participatievormen. Bij vormen van participatie met

veel invloed voor inwoners, zoals het uitdaagrecht, is het college terughoudend vanwege juridische risico's, aanbestedingsregels en veiligheid.

Het college vindt dat inwoners invloed moeten hebben bij onderwerpen in hun directe leefomgeving, zoals groen, evenementen en openbare ruimte. Tegelijkertijd legt het college nadruk op ruimte op de participatieladder, respect voor genomen besluiten en transparantie over wat wel en niet mogelijk is.

Raadsleden
Raadsleden waren aanwezig bij de bijeenkomsten op 5 juni en 3 juli. Hun rol is vooral het borgen van kwaliteit, legitimiteit en controle van het participatieproces, niet de uitvoering zelf.

De raad hecht veel waarde aan transparantie over wat wel en niet kan en aan tijdige informatie, zodat zij goed kunnen afwegen en perspectieven verzamelen voor besluitvorming. Raadsleden willen benaderbaar zijn, luisteren naar inwoners en weten wat er speelt.

Raadsleden vinden dat inwoners invloed moeten hebben bij onderwerpen in hun directe leefomgeving, zoals groen, evenementen en openbare ruimte. Tegelijkertijd leggen zij nadruk op communicatie en terugkoppeling, zodat inwoners tussentijds horen wat er is opgehaald en wat er mee gebeurt.

Bij het uitdaagrecht pleiten raadsleden voor een strak georganiseerd toetsingsproces, om duidelijkheid, uitvoerbaarheid en risicobeheersing te waarborgen.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op de artikelen 149 en 150 van de Gemeentewet;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 oktober 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 27 november 2025;

besluit:

1. De Participatieverordening gemeente Opmeer vast te stellen en deze in werking te laten treden per 1 juni 2026, **met de volgende wijzigingen[1]:**

Artikel 2.1 Plan voor inwonersparticipatie

2. In het participatieplan staat in elk geval:
   - een omschrijving van het beleid dat voorbereid, uitgevoerd of geëvalueerd wordt;
   - informatie over het doel, het proces en de planning van de inwonersparticipatie;
   - het niveau van participatie, waarbij een keuze wordt gemaakt uit: meeweten, meedenken, meepraten, meewerken**,** meebeslissen of **zelf organiseren of** een combinatie hiervan;
   - een overzicht van de belanghebbenden;
   - **een omschrijving van de wijze waarop belanghebbenden worden bereikt, waarbij het bestuursorgaan gebruik maakt van een mix aan participatiemiddelen;**
   - **een omschrijving van hoe het bestuursorgaan actief inzet op het bereiken van een brede en representatieve groep inwoners en welke aanvullende inspanningen het bestuursorgaan beoogd te verrichten om ondervertegenwoordigde doelgroep(en) te betrekken in de participatie;**
   - Informatie over de ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming over het beleid.

Artikel 2.3 Eindverslag participatie

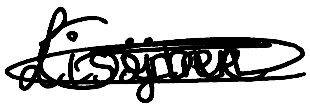
2. Het eindverslag bevat in elk geval:
   - een overzicht van de stappen in het participatieproces;
   - **informatie over in hoeverre het doel, het proces en de planning van de inwonersparticipatie zoals beschreven in het participatieplan zijn behaald en gevolgd, waarbij afwijkingen worden toegelicht;**
   - een samenvatting van de ideeën en opmerkingen die de inwoners mondeling of schriftelijk hebben gegeven;
   - een reactie op deze ideeën, waarin staat welke punten wel of niet worden overgenomen. **Als ideeën worden overgenomen wordt toegelicht op welke manier dit terugkomt. Als ideeën niet worden overgenomen wordt uitgelegd waarom niet.**

3. Het bestuursorgaan stuurt het eindverslag waar mogelijk actief naar de deelnemers van de participatie en stelt hen op de hoogte van de vervolgstappen.

[1] Amendement A11.1 van het CDA, Gemeentebelangen, de LPO en DSV

2. Het Participatiekader gemeente Opmeer vast te stellen, inclusief de daarbij behorende zes participatieprincipes en deze in werking te laten treden per 1 juni 2026;
3. De Inspraakverordening gemeente Opmeer per 1 juni 2026 in te trekken;
4. De Verordening op het burgerinitiatiefvoorstel per 1 juni 2026 in te trekken;
5. De Nota burger- en overheidsparticipatie per 1 juni 2026 in te trekken;
6. Het Participatiekader en de Participatieverordening na twee jaar te evalueren.

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Participatieverordening gemeente Opmeer

De gemeenteraad van de gemeente Opmeer;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 oktober 2025;

gelet op de artikelen 149 en 150 van de Gemeentewet, de artikelen 2.4, 3.1, en 3.4

van de Omgevingswet en de artikelen 10.2, 10.7, en 10.8 van het Omgevingsbesluit;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Participatieverordening gemeente Opmeer

Hoofdstuk 1 - Inleidende bepalingen

Artikel 1.1 Onderwerp verordening

Deze verordening regelt de inwonersparticipatie en inspraak van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, vaststelling, uitvoering en evaluatie van beleid, plannen, projecten en programma's van de gemeente en de rol van de bestuursorganen in deze processen. Ook zijn in deze verordening het uitdaagrecht en het recht op burgerinitiatief opgenomen.

Artikel 1.2 Definities

In deze verordening worden de volgende begrippen gebruikt:

- beleid: gedragslijn, project, programma of plan van de gemeente om een bepaald doel te realiseren;

- **belanghebbende**: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken;

- bestuursorgaan: het orgaan dat bevoegd is, afhankelijk van de inhoud van het beleid of de taak is dat de gemeenteraad, het college of de burgemeester;

- **burgerinitiatief**: een voorstel van een initiatiefgerechtigde om een onderwerp of een voorstel op de agenda van de vergadering van de raad te plaatsen;

- college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Opmeer;

- inspraak: de mogelijkheid die een bestuursorgaan inwoners en belanghebbenden biedt om hun mening te geven als bedoeld in artikel 150, tweede lid, van de Gemeentewet;

- inwoners: ingezetenen als bedoeld in artikel 2 van de Gemeentewet;

- inwonersparticipatie: op initiatief van de gemeente betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van beleid;

- maatschappelijke organisaties: verenigingen, stichtingen, buurtcomités, sociale ondernemingen en andere organisaties die tot doel hebben een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving binnen de gemeente;

- ondernemers: bedrijven en instellingen die statutair binnen de gemeente zijn gevestigd of in hoofdzaak binnen de gemeente hun activiteiten verrichten;

- uitdaagrecht: het recht van inwoners en maatschappelijke partijen om de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen als bedoeld in artikel 150, derde lid, van de Gemeentewet;

- **participatie:** de samenwerking tussen een bestuursorgaan en inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers of andere belanghebbenden, in welke vorm dan ook, daaronder ook inwonersparticipatie begrepen.

Artikel 1.3 Doelstelling en reikwijdte

1. Deze verordening beoogt de kwaliteit van lokale democratische processen te waarborgen, de samenwerking tussen gemeente, inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden te regelen en helderheid te scheppen over proces en rolverdeling.

2. Deze verordening gaat over participatie bij het ontwikkelen van gemeentelijk beleid, projecten of plannen vanaf de voorbereiding tot en met de uitvoering en evaluatie.

3. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen beleid of participatie plaatsvindt en of om toepassing van het uitdaagrecht kan worden verzocht. Participatie is altijd verplicht als de wet dit voorschrijft.

4. Participatie en/of het uitdaagrecht wordt uitgesloten als:
- Dit bij of op grond van wettelijk voorschrift is uitgesloten;
- De vrije beleidsruimte beperkt is, bijvoorbeeld als er sprake is van uitvoering van regelingen van hogere overheden waarbij de gemeente nauwelijks ruimte heeft om eigen afwegingen te maken;
- De uitkomst van de participatie vanwege de spoedeisendheid niet kan worden afgewacht;
- Het een beleidsvoornemen betreft dat betrekking heeft op de interne organisatorische aangelegenheden van de gemeente Opmeer;
- Het om de begroting, de tarieven voor gemeentelijke dienstverlening en belastingen bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeenwet
- Het om een lopend uitvoerings- of evaluatietraject of een ondergeschikte herziening van die trajecten of het beleid gaat;
- Als het belang van participatie niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van de gemeente zich in te zetten voor kwetsbare groepen in de samenleving, of;
- Als andere zwaarwegende belangen het afzien van participatie vergen.

5. Het bestuursorgaan past bij participatie bij het vaststellen of wijzigen van het omgevingsplan (art. 2.4 Omgevingswet), de omgevingsvisie (art. 3.1 Omgevingswet) of een programma (art 3.4 Omgevingswet) zoveel mogelijk deze verordening toe. Daarbij neemt het bestuursorgaan de motiveringsplicht in acht als bedoeld in de artikelen 10.2,10.7 en 10.8 Omgevingsbesluit.

Artikel 1.4 Zorgplicht bestuursorgaan

Het bestuursorgaan zorgt ervoor dat:
- Inwoners, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden tijdig worden betrokken;
- Inzichtelijk is hoe het proces van participatie eruitziet en welke vormen van participatie tijdens het proces mogelijk zijn;
- Voor het proces van participatie de benodigde stukken openbaar zijn;
- Tijdens het proces van participatie inzichtelijk is wat de stand van zaken is;
- Het proces van participatie zorgvuldig verloopt;
- Duidelijk is waar inwoners, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden terecht kunnen met vragen en klachten over het proces van participatie, en;
- Na afloop kenbaar is hoe het proces van participatie is verlopen, wat de uitkomsten waren en hoe deze zijn verwerkt in de besluitvorming.

Hoofdstuk 2 - Inwonersparticipatie

Artikel 2.1 Plan voor inwonersparticipatie

1. Het verantwoordelijke bestuursorgaan maakt aan het begin van een nieuw beleid, project of plan een participatieplan. Hierin staat of en hoe inwoners kunnen meedoen.

2. In het participatieplan staat in elk geval:
- een omschrijving van het beleid dat voorbereid, uitgevoerd of geëvalueerd wordt;
- informatie over het doel, het proces en de planning van de inwonersparticipatie;
- het niveau van participatie, waarbij een keuze wordt gemaakt uit: meeweten, meedenken, meepraten, meewerken, meebeslissen of zelf organiseren of een combinatie hiervan;
- een overzicht van de belanghebbenden;

- een omschrijving van de wijze waarop belanghebbenden worden bereikt, waarbij het bestuursorgaan gebruik maakt van een mix aan participatiemiddelen;
- een omschrijving van hoe het bestuursorgaan actief inzet op het bereiken van een brede en representatieve groep inwoners en welke aanvullende inspanningen het bestuursorgaan beoogd te verrichten om ondervertegenwoordigde doelgroep(en) te betrekken in de participatie;[1]
- informatie over de ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming over het beleid.

3. Als omstandigheden het noodzakelijk maken om de kaders bedoeld in het tweede lid aan te passen, draagt het bestuursorgaan er zorg voor dat dit zo snel mogelijk bekend wordt gemaakt aan de deelnemers aan het participatieproces.

Artikel 2.2 Inspraak

Als een bestuursorgaan in het kader van de inwonersparticipatie voor inspraak kiest of als inspraak wettelijk verplicht is, is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, tenzij het bestuursorgaan een ander proces vaststelt.

Artikel 2.3 Eindverslag participatie

1. Nadat inwonersparticipatie heeft plaatsgevonden, maakt het bestuursorgaan een eindverslag van de inwonersparticipatie en maakt dit binnen vier weken openbaar.

2. Het eindverslag bevat in elk geval:
- een overzicht van de stappen in het participatieproces;
- informatie over in hoeverre het doel, het proces en de planning van de inwonersparticipatie zoals beschreven in het participatieplan zijn behaald en gevolgd, waarbij afwijkingen worden toegelicht;
- een samenvatting van de ideeën en opmerkingen die de inwoners mondeling of schriftelijk hebben gegeven;
- een reactie op deze ideeën, waarin staat welke punten wel of niet worden overgenomen. Als ideeën worden overgenomen wordt toegelicht op welke manier dit terugkomt. Als ideeën niet worden overgenomen wordt uitgelegd waarom niet.[2]

3. Het bestuursorgaan stuurt het eindverslag waar mogelijk actief naar de deelnemers van de participatie en stelt hen op de hoogte van de vervolgstappen.[3]

4. Het college van burgermeester en wethouders brengt het eindverslag ter kennis van de gemeenteraad als het participatie bij een raadsvoorstel betreft.

Hoofdstuk 3 - Uitdaagrecht

Artikel 3.1 Verzoek toepassing uitdaagrecht

1. Een verzoek door inwoners en maatschappelijke organisaties voor het beheer en onderhoud van een deel van de openbare ruimte in het kader van het uitdaagrecht wordt bij het college ingediend en omvat in ieder geval de volgende onderdelen:

- Beschrijving van de taak van de gemeente die de verzoeker wil overnemen;
- Beschrijving van hoe men de taak wil uitvoeren;
- Wat de betrokkenheid, kennis en ervaring van de indiener met de taak is;
- Welke kosten of middelen er volgens de indiener aan de uitvoering van de taak verbonden zijn;
- Hoe de indiener de kwaliteit en de uitvoering van de taak wil waarborgen;
- Aanduiding van het draagvlak onder inwoners die belang hebben bij de taak, en;
- Omschrijving van hoe de verzoeker met de gemeente wil samenwerken en welke hulp hij daarbij nodig heeft.

---

[1] Amendement A11.1 van het CDA, Gemeentebelangen, de LPO en DSV aangenomen op 11 december 2025.
[2] Amendement A11.1 van het CDA, Gemeentebelangen, de LPO en DSV aangenomen op 11 december 2025.
[3] Amendement A11.1 van het CDA, Gemeentebelangen, de LPO en DSV aangenomen op 11 december 2025.

2. De indiener maakt voor het verzoek gebruik van een brief, mail of mondeling.

3. Het college kan naar aanleiding van het verzoek aanvullende informatie opvragen.

Artikel 3.2 Ondersteuning indiener verzoek toepassing uitdaagrecht

1. Het college zorgt voor ondersteuning van degene die een verzoek om toepassing van het uitdaagrecht wil indienen of een verzoek om toepassing van het uitdaagrecht heeft ingediend.

2. Het college zorgt dat er in de buurt op een laagdrempelige manier om deze ondersteuning kan worden gevraagd.

Artikel 3.3 Beoordeling verzoek toepassing uitdaagrecht

1. Het college zendt een ingediend verzoek door aan het bestuursorgaan dat bevoegd is om op het verzoek te reageren en informeert de indiener hierover.

2. Onverminderd artikel 1.3, derde lid, wijst het bestuursorgaan een verzoek af als:
- Het verzoek ziet op een taak waarvan de aard zich tegen toepassing van het uitdaagrecht verzet zoals handhaving, toezicht of vergunningverlening;
- Het verzoek in strijd is met door de gemeente vastgesteld beleid;
- Het verzoek niet voldoet aan de in artikel 3.1, eerste lid gestelde eisen.

3. Het bestuursorgaan kan een verzoek afwijzen als:
- Het bestuursorgaan van oordeel is dat de taak met de toepassing van het uitdaagrecht niet beter wordt uitgevoerd of de kosten hoger zijn;
- Als de opdrachtwaarde boven de Europese drempelwaarde als bedoeld in paragraaf 2.1.1.1 van de Aanbestedingswet 2012 uitkomt;
- Als zij overname van de gemeentelijke taak om andere redenen onwenselijk vindt.

4. Het bestuursorgaan reageert binnen vier weken op het verzoek. Het bestuursorgaan kan deze termijn met vier weken verdagen.

5. Het bestuursorgaan onderbouwt de reactie op het verzoek en maakt de reactie en de onderbouwing binnen vier weken openbaar.

Artikel 3.4 – Uitvoering taak

Als het bestuursorgaan het verzoek om toepassing van het uitdaagrecht toewijst, maakt het met de indiener afspraken over:
- Het proces, het resultaat en de looptijd van de uitvoering van de taak;
- Het budget en de financieringswijze van de uitvoering van de taak;
- Het contact met en de ondersteuning door het bestuursorgaan gedurende de uitvoering van de taak;
- De stappen bij het niet nakomen van de gemaakte afspraken en het tussentijds beëindigen van de uitvoering van de taak, en;
- De evaluatie van de uitvoering van de taak.

Hoofdstuk 4 – Burgerinitiatieven

Artikel 4.1 Burgerinitiatief

1. Onder burgerinitiatiefvoorstel wordt verstaan een voorstel van een initiatiefgerechtigde ter plaatsing op de agenda van de vergadering van de raad.

2. De raad plaatst een burgerinitiatiefvoorstel op de agenda van zijn vergadering als daartoe door een initiatiefgerechtigde een geldig verzoek is ingediend.

3. Ongeldig is het verzoek dat:
- Niet door ten minste 15 initiatiefgerechtigden is ondertekend, waarbij voor maatschappelijke organisaties geldt dat het bestuur ervan ondertekend;

- Een onderwerp als bedoeld in artikel 5.3 bevat, of;
- Niet voldoet aan de voorwaarden, gesteld in artikel 5.4.

Artikel 4.2 Initiatiefgerechtigden

1.Initiatiefgerechtigd zijn personen die in Opmeer woonachtig zijn, die in Opmeer onroerend goed in eigendom hebben, werkzaam zijn in Opmeer, of bij de Kamer van Koophandel staan ingeschreven als zelfstandige in Opmeer en een leeftijd hebben bereikt van 16 jaar.

2.In afwijking van het gestelde onder 1 zijn ook initiatiefgerechtigd maatschappelijke organisaties die in Opmeer werkzaam zijn.

3.Voor de beoordeling of aan de vereisten voor initiatiefgerechtigdheid is voldaan, is de toestand op de dag van indiening van het verzoek bepalend.

Artikel 4.3 Inhoud burgerinitiatief

Een burgerinitiatiefvoorstel houdt niet in:
- Een onderwerp dat niet behoort tot de bevoegdheid van de raad;
- Een vraag over het gemeentelijk beleid dat niet ouder is dan 2 jaar;
- Een klacht in de zin van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht over een gedraging van het gemeentebestuur;
- Een bezwaar in de zin van hoofdstuk 7 van de Algemene wet bestuursrecht tegen een besluit van het gemeentebestuur, of;
- Een onderwerp dat een wijziging van beleid betreft dat al in een vergevorderd stadium van ontwikkeling is, of dat al in uitvoering is.

Artikel 4.4 Wijze van indienen

1.Het verzoek ter plaatsing van een burgerinitiatiefvoorstel op de agenda van de vergadering van de raad wordt schriftelijk ingediend bij de burgemeester of de griffier.

2.Het verzoek bevat ten minste:
- Een nauwkeurige omschrijving van het burgerinitiatiefvoorstel;
- Een toelichting op het burgerinitiatiefvoorstel;
- De achternaam, de voornamen, het adres, de geboortedatum en de handtekening van de verzoeker en zijn plaatsvervanger, en;
- Een lijst met de voornamen, achternamen, adressen, geboortedata en handtekeningen van de initiatiefgerechtigden die het verzoek ondersteunen.

Artikel 4.5 Behandeling door de raad

1.De raad beslist in de eerstvolgende vergadering na de datum van indiening van het verzoek of het burgerinitiatiefvoorstel op de agenda van de vergadering van de raad wordt geplaatst, met dien verstande dat ten minste twee weken is gelegen tussen de dag van indiening van het verzoek en de dag van de vergadering waarin op het verzoek wordt beslist.

2.Als de raad het verzoek afwijst wegens strijd met artikel 5.3 kan de raad het voorstel doorzenden aan burgemeester en wethouders.

3.Als de raad het verzoek toewijst, dan agendeert hij het burgerinitiatiefvoorstel voor de eerstvolgende vergadering van de raad.

4.De burgemeester nodigt de verzoeker schriftelijk uit voor de vergadering waarvoor het burgerinitiatiefvoorstel is geagendeerd. De verzoeker of zijn plaatsvervanger heeft tijdens deze vergadering de gelegenheid om zijn burgerinitiatiefvoorstel mondeling nader toe te lichten.

5.Binnen een maand nadat de raad over het burgerinitiatiefvoorstel een besluit heeft genomen wordt dit besluit bekendgemaakt door kennisgeving van het besluit of van de zakelijke inhoud ervan in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad, dan wel op een andere geschikte wijze.

6.Tegelijkertijd met de bekendmaking wordt van het besluit mededeling gedaan aan verzoeker.

Hoofdstuk 5 – Slotbepalingen

Artikel 5.1 Nadere regels college

Het college kan over inwonersparticipatie of het uitdaagrecht nadere regels vaststellen.

Artikel 5.2 Hardheidsclausule

Het bestuursorgaan kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening. Het bestuursorgaan onderbouwt waarom het afwijkt.

Artikel 5.3 Intrekking oude regelingen en overgangsrecht

1. De Inspraakverordening gemeente Opmeer 2012 wordt ingetrokken;

2. De Nota Burger- en overheidsparticipatie Opmeer wordt ingetrokken;

3. De verordening op het burgerinitiatiefvoorstel Opmeer wordt ingetrokken.

4. De Inspraakverordening gemeente Opmeer 2012 blijft van toepassing op beleid waarvoor ten tijde van de inwerkingtreding van deze verordening al een participatieprocedure of inspraakprocedure op grond van die verordening was gestart.

Artikel 5.4 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 juni 2026.

2. Deze verordening wordt aangehaald als: Participatieverordening gemeente Opmeer.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering op 11 december 2025.

L. Gijben
Griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

TOELICHTING
Algemeen deel
Aanleiding: Wet versterking participatie op decentraal niveau

Op 1 januari 2025 is de Wet versterking participatie op decentraal niveau in werking getreden (Stb. 2024, 203, hierna: de wet). Deze wet beoogt het draagvlak voor het beleid van gemeenten, en de uitvoering en evaluatie daarvan, te vergroten door inwoners hier een grotere rol in te geven. Volgens de memorie van toelichting is het, gezien de grote maatschappelijke opgaven waar gemeenten voor staan, van belang dat gemeenten inwoners vroegtijdig en zorgvuldig betrekken bij vraagstukken.

Tegen die achtergrond voorziet de wet in de eerste plaats in een verbreding van de verplichtingen voor gemeenten. Gemeenten moeten inwoners op grond van de wet niet meer alleen bij de voorbereiding van beleid betrekken, maar ook bij de uitvoering en evaluatie daarvan (artikel 150, eerste lid, van de Gemeentewet). In de memorie van toelichting is bovendien opgemerkt dat inspraak lang niet het enige middel voor gemeenten is om inwoners bij het maken van beleid en de uiteindelijke besluitvorming te betrekken. De wet beoogt in de tweede plaats dus dat gemeenten hun inspraakverordening vervangen door een participatieverordening en dat zij daarin meer recht doen aan alle verschillende middelen die er voor participatie zijn.

Tot slot bevat de wet een bepaling over het uitdaagrecht. Uit artikel 150, derde lid, van de Gemeentewet volgt dat gemeenten in de nieuwe participatieverordening niet alleen moeten voorzien in de wijze waarop gemeenten inwoners bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van gemeentelijk beleid betrekken, maar aan inwoners en maatschappelijke partijen ook de mogelijkheid moeten bieden zelf het initiatief te nemen. Geregeld is dat gemeenten in de participatieverordening de voorwaarden moeten bepalen waaronder inwoners en maatschappelijke partijen taken van de gemeente kunnen uitvoeren. Dit betreft zowel het uitvoeren van de eigen taken van de gemeenten (artikel 150, derde lid, onder a), als het uitvoeren van de taken die aan de gemeenten in medebewind zijn gegeven (artikel 150, derde lid, onder b). Dit laatste voor zover dat niet in strijd is met de wet.

<u>Invulling participatieverordening</u>
In de wet is niet voorgeschreven welke middelen voor participatie gemeenten precies in hun participatieverordening moeten opnemen. Verder zijn gemeenten ook vrij in de voorwaarden die zij aan de toepassing van het uitdaagrecht verbinden. Het is dus aan gemeenten om een afweging te maken hoe zij de participatieverordening precies in willen vullen. Bij die afweging zal in de eerste plaats aandacht moeten zijn voor de wensen die er binnen de gemeente, en onder de inwoners, ten aanzien van participatie zijn. Daarnaast zal een gemeente echter ook rekening moeten houden met de kosten of andere middelen die met de uitvoering van de verordening gemoeid zijn en wat de uitvoering van de verordening van de ambtelijke organisatie vraagt. Bijvoorbeeld als het aankomt op de houding en het gedrag, maar ook als het op de planning van besluitvormingsprocessen aankomt.

Dat hierin een zorgvuldige afweging wordt gemaakt is van groot belang, want de invulling die een gemeente aan de participatieverordening geeft, heeft gevolgen voor de verwachtingen die de inwoners en de maatschappelijke partijen van de gemeente hebben. Als een participatieverordening uiteindelijk niet uitvoerbaar is, bijvoorbeeld vanwege de kosten en ambtelijke capaciteit die de uitvoering vraagt, dan betekent dit dat die verwachtingen waarschijnlijk niet worden waargemaakt en dat heeft ook gevolgen voor het vertrouwen van inwoners en maatschappelijke partijen in de overheid in het algemeen en de gemeente in het bijzonder.

Tegen die achtergrond is er in deze verordening in de eerste plaats voor gekozen om de kennis en ervaring van de inwoners, organisaties en andere belanghebbenden binnen de gemeente zoveel mogelijk te benutten en dit ook in alle stappen van het beleidsproces te doen. Vanaf het bepalen van de agenda tot aan de voorbereiding, besluitvorming, uitvoering en evaluatie van het gemeentelijk beleid. In deze verordening zijn daartoe de spelregels voor inwonersparticipatie opgenomen. Dat wil zeggen dat het gaat om een kader voor de wijze waarop inwoners, organisaties en andere belanghebbenden op initiatief van de gemeente bij het beleidsproces worden betrokken. Verder biedt de verordening ruimte aan het uitdaagrecht. Er zijn in de verordening voorwaarden opgenomen waaronder de gemeente het uitdaagrecht toepast en de verordening voorziet ook in een procedure bij het indienen van een verzoek daartoe.

Daarbij wordt nog opgemerkt dat de burgemeester, op grond van artikel 170, eerste lid, onderdeel a en c, van de Gemeentewet, een zorgplicht heeft. Hij moet toezien op een tijdige voorbereiding, vaststelling, uitvoering en evaluatie van het gemeentelijk beleid en van de daaruit voortvloeiende besluiten, een goede afstemming tussen degenen die bij die voorbereiding, vaststelling, uitvoering en evaluatie zijn betrokken en de kwaliteit van procedures op het vlak van participatie.

<u>Aansprakelijkheid en aanbesteding</u>
Benadrukt wordt dat het bij de toepassing van het uitdaagrecht van belang is om rekening te houden met bepaalde juridische aspecten. Dat betreft in elk geval het aanbesteding- en aansprakelijkheidsrecht.

Voor de verhouding tussen het uitdaagrecht en het aanbestedingsrecht geldt dat er in de memorie van toelichting bij de wet is opgemerkt dat gemeenten, ook bij de toepassing van het uitdaagrecht, de aanbestedingsregels moeten naleven. Kortom, het uitdaagrecht zet het aanbestedingsrecht niet opzij. Er zijn echter wel mogelijkheden om het uitdaagrecht binnen de context van het aanbestedingsrecht te stimuleren. Zo kan een gemeente de aanbesteding op het uitdaagrecht laten aansluiten. Hoe dit precies vorm moet krijgen zal per geval moeten worden bepaald.

Voor de verhouding tussen het uitdaagrecht en het aansprakelijkheidsrecht is van belang dat de gemeente in bepaalde gevallen een risicoaansprakelijkheid heeft en dat die aansprakelijkheid niet kan worden overgedragen. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als het uitdaagrecht ziet op het inrichten of onderhouden van de openbare ruimte of het gebruik van gebouwen van de gemeente. Als de gemeente een risicoaansprakelijkheid heeft, dan is het ook aan de gemeente om de risico's zoveel mogelijk te beperken. Dit vereist dat de gemeente hier in het kader van het uitdaagrecht met de inwoners of maatschappelijke partijen afspraken over maakt.

Wat moeten de betrokken partijen doen om bepaalde risico's te verkleinen?
Welke maatregelen nodig zijn en wat daarin van de inwoners en maatschappelijke partijen mag worden verwacht, is erg afhankelijk van waar het uitdaagrecht precies op ziet. Ook hier geldt dus dat per geval zal moeten worden bepaald hoe hier invulling aan wordt gegeven. In de verordening is een bepaling opgenomen waarin is vastgelegd dat de gemeente met de inwoners en maatschappelijke partijen afspraken maakt over de uitvoering van de gemeentelijke taak. En ook wat de gevolgen zijn als de afspraken niet worden nagekomen.

Participatie op grond van de andere wetten, zoals de Omgevingswet
In bepaalde gevallen geeft de wet nadere handvaten voor participatie. In die gevallen is deze verordening niet van toepassing. Een relevant voorbeeld van een geval waar de participatieverordening zich niet voor leent is de omgevingsvergunning in de Omgevingswet. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning is namelijk niet het bevoegd gezag, maar de aanvrager aan zet en daarnaast is participatie op grond van de Omgevingswet in beginsel niet verplicht voor de aanvrager.

Toelichting per artikel
Hoofdstuk 1 - Inleidende bepalingen
Artikel 1.1 Onderwerp verordening
Behoeft geen toelichting.

Artikel 1.2 Definities
Beleid
Het begrip beleid ziet op het beleid van een bestuursorgaan in brede zin, hieronder vallen ook projecten, programma's en plannen. Bij beleid gaat het niet om het nemen van concrete besluiten of maatregelen, maar om het beleid waarop deze besluiten of maatregelen kunnen worden gebaseerd. Daarbij omvat het begrip niet alleen het vaststellen van beleid, maar ook de uitvoering en evaluatie daarvan.

Inwonersparticipatie
In de verordening zijn alle vormen van participatie waarbij de gemeente het initiatief neemt om inwoners en ondernemers bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van beleid te betrekken, onder het begrip inwonersparticipatie geschaard. Daarmee gelden voor al die vormen van participatie dezelfde spelregels.

Maatschappelijke organisaties
Op grond van de wet kunnen ook maatschappelijke organisaties om toepassing van het uitdaagrecht vragen. In de wet is echter geen definitie van dit begrip opgenomen. Het is dus aan de gemeente om deze groep af te bakenen. In deze verordening is ervoor gekozen de nadruk te leggen op de lokale binding. Onder maatschappelijke organisaties vallen organisaties die als doel hebben om een actieve bijdrage aan de samenleving in de gemeente te leveren, ongeacht de rechtsvorm waarin deze zijn georganiseerd. Er kan bij maatschappelijke organisaties onder meer worden gedacht aan lokale verenigingen of stichtingen, woongroepen, buurtpreventieteams, vrijwilligersorganisaties, buurtcomités en inwonerscollectieven.

Uitdaagrecht
Voor de definitie van uitdaagrecht is aangesloten bij artikel 150, derde lid, van de Gemeentewet. Op grond daarvan kunnen inwoners en maatschappelijke partijen een verzoek doen om gemeentelijke taken over te nemen.

Artikel 1.3 Doelstelling en reikwijdte
Uitgangspunt in de verordening is dat de bestuursorganen binnen de gemeente, elk ten aanzien van hun eigen taken en bevoegdheden, bepalen of inwonersparticipatie plaatsvindt en of het mogelijk is het uitdaagrecht toe te passen. Dit vanzelfsprekend met uitzondering van die gevallen waarin de wet tot participatie of toepassing van het uitdaagrecht verplicht. Hier is aan toegevoegd dat bij het vaststellen of wijzigen van bepaalde kern instrumenten uit de Omgevingswet, te weten de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de programma's, ook zoveel mogelijk de verordening wordt gevolgd. Dit om er geen enkel misverstand over te laten bestaan dat, voor zover de toepassing van de verordening op grond van de Omgevingswet niet uitgesloten of beperkt is (zie de passage over participatie bij omgevingsvergunningen in het algemeen deel van de toelichting), deze verordening leidend is. Vervolgens is hier een aantal uitzonderingen op geformuleerd. Dit is bijvoorbeeld aan de orde als participatie bij of op grond van wettelijk voorschrift is uitgesloten, maar, ook als er voor het bestuursorgaan heel weinig ruimte is gelaten om (beleids)keuzes te maken of als het interne en bestuurlijke aangelegenheden van de gemeente betreft. In die gevallen heeft inwonersparticipatie of toepassing van het uitdaagrecht geen toegevoegde waarde. Opmerking verdient dat terughoudend met de uitzonderingsgronden moet worden omgegaan en dat er steeds aandacht moet zijn voor het feit dat participatie zich niet alleen over de voorbereiding, maar ook over de uitvoering en evaluatie uitstrekt. Als participatie bij de voorbereiding geen toegevoegde waarde heeft, geldt dat niet noodzakelijkerwijs ook voor de uitvoering of evaluatie. Als er een beroep op een uitzonderingsgrond wordt gedaan en er van inwonersparticipatie of toepassing van het uitdaagrecht wordt afgezien, dan moet dat worden onderbouwd.

Hoofdstuk 2 - Inwonersparticipatie
Artikel 2.1 Plan voor inwonersparticipatie
In dit artikel is geregeld dat het bestuursorgaan een plan voor de inwonersparticipatie moet opstellen. Dit zorgt dat er duidelijkheid is over het proces, het doel en de vorm van de participatie. Het plan kan in overleg met inwoners en maatschappelijke partijen worden opgesteld. De vorm van een participatieplan is vrij. Het plan kan onderdeel zijn van een voordracht, projectplan of beleidsstuk, maar ook een losstaand document is mogelijk. Van belang is vooral dat inzichtelijk is waar het participatieplan te vinden. is en het duidelijkheid biedt.

Artikel 2.2 Inspraak
Een bestuursorgaan kan op grond van de verordening inspraak verlenen, ook als de wet daartoe niet verplicht. Inspraak kan eventueel naast een andere vorm van participatie plaatsvinden. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bevat de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Deze afdeling is in beginsel van toepassing als inspraak wordt verleend. Het bestuursorgaan kan hier echter van afwijken en een andere inspraakprocedure vaststellen. Voor de uniforme openbare voorbereidingsprocedure geldt dat het doel is om zorgvuldige besluitvorming te waarborgen, de uitkomsten hiervan te legitimeren, de rechten en belangen van burgers te beschermen en beleid met andere overheden te coördineren. De procedure voorziet daartoe in de wijze waarop een bestuursorgaan ontwerpbesluiten ter inzage moet leggen, hoe belanghebbenden hierop kunnen reageren en hoe bestuursorganen met deze reacties moeten omgaan. Zo moeten belanghebbenden zowel schriftelijk als mondeling kunnen reageren en moet de termijn voor de reactie minimaal zes weken bedragen. Dit geldt dus ook als afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht op inspraak wordt toegepast.

Artikel 2.3 Eindverslag inwonersparticipatie
Op grond van dit artikel moet het bestuursorgaan, nadat inwonersparticipatie heeft plaatsgevonden, een eindverslag daarvan opstellen. Dit eindverslag kan worden opgenomen in een losstaand document, maar het kan ook een onderdeel van een voordracht of een passage in een brief zijn. Hierbij is een aantal elementen opgesomd die in elk geval een plaats moeten krijgen in het verslag. Het ligt overigens voor de hand om degenen die hebben deelgenomen aan de inwonersparticipatie het eindverslag toe te sturen. Als dat mogelijk is, kan het verder raadzaam zijn om de deelnemers ook bij het opstellen van het eindverslag te betrekken. Het eindverslag wordt openbaar gemaakt.

Hoofdstuk 3 - Uitdaagrecht
Dit hoofdstuk gaat specifiek over toepassing van het uitdaagrecht. Het tweede hoofdstuk bevat de bepalingen die alleen op inwonersparticipatie zien.

Artikel 3.1 Verzoek om toepassing uitdaagrecht
Toepassing van het uitdaagrecht begint, ongeacht het bestuursorgaan dat bevoegd is, met een verzoek aan het college. Hiervoor is gekozen zodat het indienen van een verzoek laagdrempelig is

en ook centraal ontvangen wordt. In het verzoek moet in ieder geval de uit te voeren taak omschreven worden, de reden waarom de indiener deze taak wil overnemen en het resultaat dat de indiener met het overnemen van de taak wil bereiken. Daarbij levert de indiener ook specifieke informatie aan met betrekking tot de uitvoering van de over te nemen taak. Als aanvullende informatie nodig is om op het verzoek om toepassing van het uitdaagrecht te reageren of het verzoek niet compleet is, kan het college deze informatie opvragen. Het ligt voor de hand dat het college dan met de indiener in gesprek gaat.

Artikel 3.2 Ondersteuning indiener verzoek toepassing uitdaagrecht
Het college zorgt voor laagdrempelige ondersteuning bij het opstellen van een verzoek en het uitvoeren van de taak. Dit om ervoor te zorgen dat het voor alle inwoners mogelijk is een verzoek om toepassing van het uitdaagrecht te doen. Deze ondersteuning kan bijvoorbeeld plaatsvinden door middel van een (buurt)loket.

Artikel 3.3 Beoordeling verzoek toepassing uitdaagrecht
Het college neemt alle verzoeken om toepassing van het uitdaagrecht in ontvangst en zendt deze door aan het bevoegde bestuursorgaan. Het bevoegde bestuursorgaan moet het verzoek onder bepaalde omstandigheden afwijzen. In dat verband is een aantal uitzonderingsgronden opgesomd. Dit is bijvoorbeeld aan de orde als het verzoek in strijd is met door de gemeente vastgesteld beleid. Verder is er een aantal omstandigheden genoemd waaronder het bestuursorgaan het verzoek kan afwijzen. Het is dan aan het bestuursorgaan om een afweging te maken welke belangen zwaarder wegen. In het artikel is ook een termijn opgenomen waarbinnen op het verzoek moet worden gereageerd. Het bestuursorgaan moet de reactie onderbouwen en ook openbaar maken.
Artikel 3.4 Uitvoering taak
Als het verzoek om toepassing van het uitdaagrecht wordt toegewezen, maakt het bestuursorgaan afspraken met de indiener over de uitvoering van de taak en ook welke stappen er volgen als de afspraken niet worden nagekomen. Het ligt voor de hand deze afspraken vast te leggen in een overeenkomst.

Hoofdstuk 4 - Burgerinitiatieven
Behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 5 - Slotbepalingen
Artikel 5.1 Nadere regels college
Het college heeft de bevoegdheid om nadere regels vast te stellen en bepaalde artikelen uit de verordening dus nader uit te werken.

Artikel 5.2 Hardheidsclausule
Om maatwerk te garanderen en onevenredig bezwarende uitkomsten van de toepassing van deze verordening te voorkomen, heeft het bestuursorgaan de mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen af te wijken van de bepalingen in deze verordening. Het bestuursorgaan moet wel onderbouwen waarom het afwijkt.

Artikel 5.3 Intrekking oude regeling en overgangsrecht
Met dit artikel wordt de Inspraakverordening Opmeer ingetrokken. Het moment waarop de oude verordening vervalt, is de dag waarop de nieuwe Verordening participatie Opmeer 2025 ingaat

Participatie kader gemeente Opmeer

Voorwoord

Een serieuze bodem voor participatie

De tv-serie De Luizenmoeder heeft de Nederlandse samenleving in 2018 regelmatig een spiegel voorgehouden. Juf Ank en directeur Anton creëerden ongemakkelijke en herkenbare situaties op een basisschool. Om de betrokkenheid van ouders te vergroten bij schoolactiviteiten en voor vrijwilligerswerk, organiseerden ze bijvoorbeeld *participizza*-avonden. Uiteraard liep dat niet goed af, omdat de dieetwensen uiteenliepen en niet iedereen tevreden kon worden gesteld.

Het is niet gemakkelijk om mensen te betrekken bij hun woon- en leefomgeving. Waar keuzes moeten worden gemaakt, botsen er immers verschillende belangen en denkbeelden. Waarom is participatie toch belangrijk? Omdat het betrokkenheid vergroot en past bij een veranderende overheid.

Inwoners hebben vaak goede en creatieve ideeën die plannen beter kunnen maken. Door daarover met elkaar in gesprek te gaan, wordt ook duidelijker waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. Zo ontstaat er begrip en wordt de band tussen inwoners en gemeente te versterkt.

Tegelijk is participatie meer dan alleen een goed gesprek. Het vraagt om duidelijke afspraken: wat kunnen inwoners verwachten, wat doen we met hun inbreng en wie beslist waarover? Als gemeente willen we daar eerlijk en duidelijk over zijn. Dit participatiekader en de participatieverordening helpen ons daarbij.

De *participizza* werd het symbool van goedbedoelde, maar onhandige pogingen om participatie te stimuleren. We hopen met dit participatiekader een serieuze bodem te leggen voor geslaagde betrokkenheid van Opmeerders bij hun gemeente.

En net als bij pizza´s geldt: de smaken verschillen misschien, maar samen om tafel leidt altijd tot het beste resultaat.

Met dank aan iedereen die heeft meegedacht en bijgedragen aan dit beleid: op naar de volgende stap: aan de slag!

Herman Wiersema
Waarnemend burgemeester

Waarom doen we dit?

Samen maken we Opmeer.

In de gemeente Opmeer geloven we in de kracht van samenwerking met onze inwoners. We zijn een gemeente met korte lijnen, waar we elkaar kennen en waar betrokkenheid vanzelfsprekend is.

In onze Toekomstvisie 'Thuis in Opmeer 2030' staat helder dat we samen aan de slag gaan: inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties én gemeente. Niet van bovenaf, maar samen. Participatie[1] is bij ons tweerichtingsverkeer: belanghebbenden denken niet alleen mee, maar doen ook actief mee. Ze brengen ideeën in en worden betrokken bij besluiten die hen raken.

We weten: betere plannen ontstaan als inwoners en andere belanghebbenden meedenken en meedoen. Dat doen we al via adviesraden, ondernemers overleggen, de dorpsraden en door inwoners te betrekken bij plannen. Maar er komen nieuwe kansen en verplichtingen aan. De Omgevingswet en de Wet versterking participatie op decentraal niveau stellen extra eisen aan hoe gemeenten participatie vormgeven. Dat betekent meer ruimte voor inwonerinvloed, en meer verantwoordelijkheid voor gemeenten om die invloed mogelijk te maken.

Daarom is het tijd voor een helder participatiekader. Een kader dat laat zien hoe wij in Opmeer participatie willen vormgeven: op onze eigen manier, met de West-Friese mentaliteit. Eerlijk, nuchter, met vertrouwen in elkaar en met ruimte voor dialoog. We luisteren, we leren, en we geven inwoners echt een stem.

Dit document biedt kaders voor de gemeente en richtlijnen voor initiatiefnemers. Voor de gemeente zijn onze zes participatieprincipes leidend bij elk project of plan. Voor initiatiefnemers gelden ze als richtlijn: we stimuleren inwoners, bedrijven en organisaties deze principes te volgen, zodat participatie in Opmeer herkenbaar en zorgvuldig plaatsvindt. Tegelijkertijd blijft er altijd ruimte voor maatwerk. Elk traject is anders en vraagt om een aanpak die past bij het onderwerp, de omgeving en de betrokkenen.

In dit kader behandelen we de verschillende vormen van participatie die in Opmeer voorkomen:

- Inwonersparticipatie: betrokkenheid van inwoners bij plannen en beleid van de gemeente
- Participatie onder de Omgevingswet: participatie bij initiatieven en vergunningen in de fysieke leefomgeving
- Bewonersinitiatieven: inwoners die zelf activiteiten of plannen uitvoeren
- Burgerinitiatieven: inwoners die een voorstel rechtstreeks bij de gemeenteraad indienen

[1] De definitie van participatie is voor ons een proces waarbij inwoners, organisaties en overheid elkaar betrekken bij vraagstukken en besluiten die hen samen aangaan.

- Uitdaagrecht (Right to Challenge): inwoners of organisaties die gemeentelijke taken overnemen of samen uitvoeren

Wat vaststaat is onze intentie: samen verder bouwen aan een sterk en betrokken Opmeer.

Dit kader is tot stand gekomen in samenwerking met inwoners, collega’s, ondernemers, jongeren, dorpsraden en maatschappelijke organisaties. Samen hebben we de basis gelegd, en nu geven we het samen verder vorm.

Wat vinden we belangrijk?

In Opmeer geloven we dat de gemeente sterker wordt als inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties actief betrokken zijn bij plannen en beslissingen die invloed hebben op hun gemeente. We vinden dat participatie draait om echte invloed, wederzijds vertrouwen en samen verantwoordelijkheid dragen voor onze gemeente, en niet om een verplicht vinkje.

Goede participatie vraagt om heldere processen: duidelijke verwachtingen, open communicatie, en met een duidelijke terugkoppeling. We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. Vertrouwen komt niet vanzelf – het ontstaat door samen te werken, eerlijk te zijn over wat kan en niet kan, en elkaar serieus te nemen.

Onze zes participatieprincipes

In de gemeente Opmeer zien we participatie als een manier om plannen beter te maken, beleid beter te laten landen en de band tussen inwoners en overheid te versterken. We willen dat iedereen zich serieus genomen voelt, ook als niet alles precies gaat zoals inwoners zouden willen.

Participatie betekent niet dat iedereen zijn zin krijgt. Het betekent wel dat er goed geluisterd wordt, dat belangen zorgvuldig worden afgewogen en dat de gemeente altijd uitlegt wat er met de inbreng is gedaan.

Om dit goed te organiseren, werken we in Opmeer met zes duidelijke participatieprincipes. Deze zijn door de gemeente opgesteld met de input van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en jongeren. Wat opvalt, is dat deze groepen grotendeels op één lijn zitten over wat participatie succesvol maakt[2].

[2] **Vooraf duidelijkheid**: alle groepen vinden het belangrijk dat vooraf helder is hoe het proces eruitziet en welke rol zij kunnen spelen. Dat voorkomt onduidelijkheid en schept vertrouwen.
Transparantie en terugkoppeling: inwoners en jongeren benadrukken dat ze willen zien wat er met hun inbreng gebeurt. Juist als er een andere richting wordt gekozen, helpt een goede terugkoppeling om dit te begrijpen en te accepteren. Zonder uitleg ontstaat er frustratie.
Zinvolle participatie: ondernemers geven aan dat participatie behapbaar en doelgericht moet zijn. Het liefst worden ze aan de voorkant betrokken, maar alleen als hun inbreng ook echt verschil kan maken. Achteraf ontdekken dat hun bijdrage geen effect heeft gehad, werkt averechts.
Open proces: alle partijen vinden het belangrijk dat het proces eerlijk en open verloopt. Het moet duidelijk zijn wie betrokken zijn, welke keuzes gemaakt worden en hoe belangen worden afgewogen. Jongeren benadrukken dat ze graag benadert willen worden via kanalen die zij gebruiken zoals sociale media.

Principe 1: We maken bewust ruimte voor participatie, maar alleen als het zinvol en mogelijk is

Participatie is belangrijk, maar niet altijd vanzelfsprekend. Niet ieder onderwerp of project leent zich ervoor. Soms spelen wettelijke regels, veiligheid of specialistische afwegingen een grote rol. In die gevallen is er weinig of geen ruimte om samen keuzes te maken.

Daarom maken we steeds een zorgvuldige afweging:

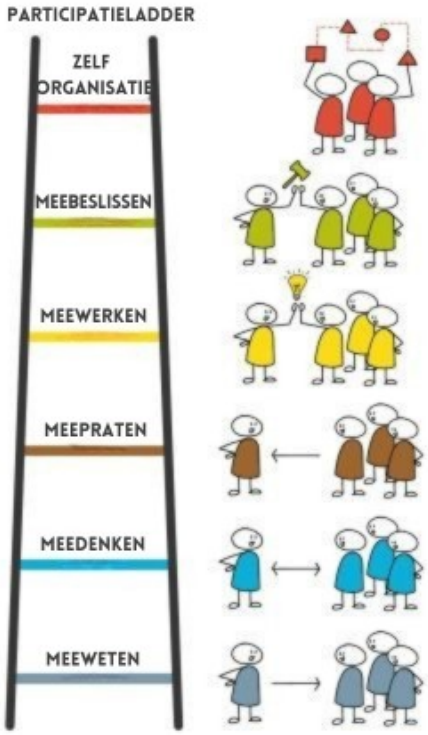
- Impact: hoe groot zijn de gevolgen voor de leefomgeving of het dagelijks leven van inwoners?
- Kaders: is er ruimte binnen wet- en regelgeving en bij wie ligt de formele beslissingsbevoegdheid?
- Kennis en ervaring: kunnen inwoners of organisaties waardevolle inzichten of ideeën inbrengen?

Op basis hiervan kiezen we het passende niveau van participatie. Dat kan per project, doelgroep en fase verschillen. Soms verandert de rol van inwoners gaandeweg: van meedenken in het begin naar vooral informeren bij de uitvoering, of juist andersom. Ons uitgangspunt is duidelijk:

"De gemeente stelt de kaders, binnen die ruimte krijgt participatie vorm."

De participatieladder in Opmeer

We gebruiken de participatieladder om duidelijk te maken hoeveel invloed inwoners, ondernemers en organisaties hebben. Hoe hoger op de ladder, hoe meer invloed. Dat betekent niet dat een hogere trede altijd beter is; soms is informeren voldoende.

1. Meeweten

De gemeente deelt informatie. Het gaat om tijdige en duidelijke communicatie, zonder dat er input wordt gevraagd.

Participatie is belangrijk, maar niet altijd passend of nodig. Soms is juist duidelijkheid en besluitvorming door de gemeente vereist. Die keuze maken we bewust en leggen we transparant uit.

Voorbeelden: digitale nieuwsbrief, gemeentelijke website, informatiebijeenkomst.

2. Meedenken

Inwoners en organisaties delen hun mening, ideeën of zorgen. De gemeente gebruikt deze input om plannen beter te laten aansluiten op de samenleving.

Voorbeelden: enquête over verkeersveiligheid, bewonersavond, klanttevredenheidsonderzoek, burgerpanel.

3. Meepraten
Er is een actieve dialoog. Inwoners geven adviezen of suggesties, en de gemeente weegt die mee bij besluiten.

Voorbeelden: klankbordgroep voor een herinrichting, ideeënmarkt, jongerenpanel voor een skatepark, burgerpanel.

4. Meewerken
Gemeente en samenleving werken samen aan plannen of uitvoering. Beide partijen brengen kennis en ervaring in.

Voorbeelden: co-creatiesessie voor een dorpsvisie, samen een speeltuin ontwerpen, werkgroep voor een wijkproject.

5. Meebeslissen
Inwoners beslissen mee binnen afgesproken kaders. De gezamenlijke uitkomst weegt zwaar mee of is zelfs bindend.

Voorbeelden: bewonersbudget, commissie met inwoners die onderhoudsgeld verdeelt, stemmen over de locatie van een sportveld.

6. Zelforganisatie
Initiatief en uitvoering liggen bij inwoners of organisaties. De gemeente ondersteunt waar nodig, maar stuurt niet. Dit wordt ook wel overheidsparticipatie genoemd.

Voorbeelden: buurttuin beheren, vrijwilligersgroep voor natuurbeheer, jongeren die zelf een festival organiseren.

Het uitgangspunt van de participatieladder is eenvoudig: hoe hoger de trede, hoe meer invloed inwoners en organisaties hebben. Dat betekent niet dat hoger altijd beter is; soms is informeren of meedenken voldoende.

In de praktijk combineren we vaak verschillende participatieniveaus binnen één project. Aan het begin ligt de nadruk meestal op het ophalen van ideeën en input, later vaker op informeren over de keuzes die gemaakt zijn.
De manier waarop we participatie vormgeven, hangt vooral af van de impact op de leefomgeving. Hoe groter de impact, hoe belangrijker het is om inwoners te betrekken. Tegelijkertijd moeten we altijd rekening houden met wet- en regelgeving, bevoegdheden en de haalbaarheid.

Een grote impact betekent dus niet automatisch dat inwoners kunnen meebeslissen. Soms kan dat alleen over onderdelen of specifieke keuzes. Hoe we hier duidelijkheid aan geven, staat beschreven bij principe 2.

Principe 2: We zijn open over het proces, de rol van inwoners en de ruimte voor invloed

Inwoners moeten vooraf weten waar ze aan toe zijn. Daarom leggen we altijd duidelijk uit waarover nog meegedacht kan worden en welke keuzes al vaststaan. We communiceren in begrijpelijke '*Jip en Janneke*' taal, maar zonder de inhoud te simplificeren. We zeggen er eerlijk bij wat er met de inbreng gebeurt, hoe zwaar die meeweegt en wie uiteindelijk beslist. Ook geven we aan wanneer een besluit wordt genomen, zodat inwoners weten wanneer hun bijdrage van belang is. Op die manier voorkomen we verwarring en onrealistische verwachtingen.

Alle afspraken over het participatieproces leggen we vast in de projectopdracht en het projectplan. De participatieaanpak zoals beschreven in de projectopdracht wordt vastgesteld door het bestuursorgaan dat ook het uiteindelijke besluit neemt. Zo wordt vanaf het begin duidelijk wie de verantwoordelijkheid draagt en welke ruimte er is voor invloed. Als het bijvoorbeeld om een onderwerp gaat waarbij de gemeenteraad aan het einde het besluit neemt, stelt de raad aan het begin de kaders vast waarbinnen participatie plaatsvindt. Daarmee is voor zowel de uitvoerders als voor belanghebbenden helder wat de speelruimte is.

Hoeveel invloed daadwerkelijk mogelijk is, bepalen we aan de hand van de participatieladder die bij principe 1 is toegelicht.

Ons uitgangspunt blijft: *"Zonder eerlijk te zijn over wat niet kan, ontstaat onrealistische hoop en teleurstelling."*

Principe 3: We luisteren zorgvuldig en wegen belangen gezamenlijk af

Participatie betekent voor ons vooral: aandachtig luisteren. We verzamelen de inbreng van alle belanghebbenden, leggen deze naast andere belangen en maken vervolgens een afgewogen keuze. Daarbij kijken we ook naar groepen die niet direct deelnemen of minder zichtbaar zijn. We leggen de nadruk op kwaliteit boven kwantiteit waarbij we niet alleen veel inbreng verzamelen, maar vooral streven naar waardevolle en doordachte bijdragen. We laten zien hoe de inbreng van belanghebbenden is meegenomen in het uiteindelijke besluit en leggen uit waarom keuzes soms anders uitpakken dan verwacht.

Goede participatie vraagt om transparantie over alle betrokken belangen. Wie belanghebbenden laat meedenken over maatschappelijke thema's, moet duidelijk uitleggen welke verschillende belangen spelen. Alleen zo kunnen realistische voorstellen ontstaan en ontstaat begrip voor de keuzes die gemaakt

worden. Soms zal het ene belang zwaarder wegen dan het andere, afhankelijk van de maatschappelijke context, wet- en regelgeving of praktische haalbaarheid. Het is belangrijk dat dit proces open en begrijpelijk is, zodat iedereen kan zien waarom bepaalde belangen meer invloed hebben gehad bij de besluitvorming.

Waar mogelijk brengen we belanghebbenden ook met elkaar in gesprek, zodat zij zelf de verschillende belangen kunnen bespreken en afwegen. Dit gezamenlijke proces helpt om inzicht te krijgen in de verschillende perspectieven van alle betrokken groepen en creëert begrip voor elkaars standpunten. Het doel is niet alleen een zorgvuldig en afgewogen besluit, maar ook een proces waarin alle belanghebbenden ervaren dat hun stem gehoord wordt en dat de keuzes transparant en rechtvaardig tot stand komen.

Zo ontstaat een besluitvorming die zowel inclusief als evenwichtig is: alle belanghebbenden begrijpen welke belangen meespelen en hoe deze worden afgewogen.

Principe 4: We koppelen altijd terug, ook als we het anders doen dan voorgesteld

Een goed participatietraject eindigt niet met een stille afloop. Inwoners die meedoen krijgen altijd een terugkoppeling: wat is er ingebracht, wat hebben we ermee gedaan, en waarom? We vragen inwoners ook of ze zich in de terugkoppeling kunnen vinden. De gemeente krijgt dan inzicht in de mate waarin inwoners zich erin kunnen vinden. Ook in het college- of raadsvoorstel besteden we aandacht aan de participatie. Terugkoppeling is essentieel om vertrouwen op te bouwen.

Principe 5: We willen dat iedereen kan meedoen, dus organiseren we participatie toegankelijk voor de betrokken doelgroepen

We zorgen dat iedereen die geraakt wordt door een onderwerp mee kan doen. Dat vraagt soms extra moeite. We kijken kritisch of we alle perspectieven aan tafel hebben en proberen ook inwoners te bereiken die niet vanzelf reageren. Daarbij kijken we ook naar mensen met een lage opleidings- of geletterdheidsachtergrond. We kiezen vormen van participatie die passen bij het onderwerp en bij de mensen. Als we jongeren willen bereiken zouden we bijvoorbeeld sneller kiezen voor sociale media, terwijl we voor een brede groep inwoners binnenkort ook een burgerpanel inzetten om meningen en ideeën op te halen.

Principe 6: We erkennen dat een goed participatieproces niet leidt tot 100% draagvlak

Participatie betekent dat inwoners en andere belanghebbenden hun ideeën, wensen en zorgen kunnen delen. Niet elk voorstel kan worden uitgevoerd en niet

iedereen zal altijd volledig tevreden zijn. Dat hoort bij de uitkomst en we durven dat eerlijk te erkennen.

Belangrijk is dat we open zijn over wat wel en niet mogelijk is, en dat we iedereen serieus nemen. We leggen uit hoe keuzes worden gemaakt en waarom sommige suggesties niet worden overgenomen. Zo ontstaat begrip voor de afwegingen die spelen en zien mensen dat hun stem gehoord wordt, ook als het resultaat niet volledig overeenkomt met hun verwachtingen.

Tegelijkertijd zorgen we dat participatie doelgericht blijft. Het gesprek moet leiden tot concrete resultaten; eindeloos discussiëren zonder dat er besluiten volgen, past niet. Soms blijven meningen verschillen, en dat is acceptabel. Het uitgangspunt is dan: *agree to disagree*: respectvol van mening verschillen en toch besluiten nemen binnen de kaders van het project of beleid.

Aan het einde van het proces neemt de gemeente (raad of college) het besluit. Dat besluit kan soms ook teleurstelling oproepen. Met de zes participatieprincipes zorgen we ervoor dat die teleurstelling in ieder geval niet aan het proces ligt: dat willen we zorgvuldig en goed inrichten.

Ons kompas

Deze principes vormen het kompas voor onze participatie-aanpak. Ze helpen om de verwachtingen over en weer duidelijk te maken, het proces zorgvuldig te doorlopen, en te bouwen aan vertrouwen. Participatie in Opmeer betekent: beter beleid, gedragen plannen, en inwoners die zich serieus genomen voelen, ook als het besluit uiteindelijk anders uitvalt dan zij hadden gehoopt.

Hoewel dit de kaders zijn die we binnen de gemeente hanteren bij participeren, moedigen we inwoners en maatschappelijke organisaties aan om deze participatieprincipes ook als basis voor hun eigen initiatieven te gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan het aanvragen van een omgevingsvergunning.

Hoe geven we hier vorm aan?

Onze zes participatieprincipes vormen de basis voor de manier waarop wij participatie in Opmeer vormgeven. Ze zijn het uitgangspunt voor de kaders die de gemeente volgt bij elk project of plan.

Participatie in Opmeer kent verschillende vormen. Dit kan gaan om algemene participatieprocessen bij projecten en beleid, om de wettelijke participatie binnen de Omgevingswet, om bewonersinitiatieven waarbij inwoners zelf plannen maken en uitvoeren, of om het uitdaagrecht (Right to Challenge) waarbij inwoners taken van de gemeente kunnen overnemen. Onze principes gelden voor al deze vormen, maar de invulling kan verschillen per type.

Inwonersparticipatie

Inwonersparticipatie gaat over de betrokkenheid van inwoners bij beleid en projecten die de gemeente initieert, zoals plannen voor verkeer, groen, welzijn of voorzieningen. Dit vormt de brede basis van participatie in Opmeer en valt altijd onder de zes participatieprincipes.

Voordat een traject start, wordt in de projectopdracht vastgelegd wat het doel van participatie is, wie de belanghebbenden zijn, welk participatieniveau passend is, waarover inwoners invloed kunnen hebben en in welke fase hun inbreng het meeste effect heeft. De participatieaanpak wordt vastgesteld door het bestuursorgaan dat uiteindelijk besluit over het project of beleid, dat kan de gemeenteraad zijn of het college. Zo is vanaf het begin duidelijk wie verantwoordelijk is en binnen welke kaders participatie plaatsvindt.
De participatieaanpak bevat daarnaast ook de inhoudelijke kaders: de uitgangspunten van het project waarbinnen ruimte is voor invloed.

Na vaststelling wordt een communicatie- en participatieplan opgesteld als onderdeel van het projectplan. Hierin staat uitgewerkt hoe participatie en communicatie in de praktijk worden vormgegeven.

Middelen voor participatie
Binnen de gemeente werken we aan een leidraad voor het volledige participatieproces, waarin ook tools staan die bij participatieprocessen gebruikt kunnen worden. Zo ontstaat een uniforme en duidelijke werkwijze voor medewerkers en samenwerkingspartners.

Om participatie laagdrempeliger te maken voor inwoners, wordt een burgerpanel opgezet. Dit panel geeft inwoners de mogelijkheid om op een eenvoudige manier hun mening te geven over onderwerpen die hun leefomgeving raken. Tegelijkertijd worden deelnemers via het panel op de hoogte gehouden van wat er speelt in hun buurt en welke acties en besluiten daaruit voortkomen. Het panel kan bijvoorbeeld worden ingezet voor het verzamelen van ideeën over verkeersveiligheid, groenvoorzieningen, buurtactiviteiten of beleidsvoorstellen. Ook biedt het panel inwoners de kans om feedback te geven op plannen voordat deze definitief worden gemaakt. Zo ontstaat een directe en toegankelijke manier voor inwoners om mee te denken en betrokken te blijven bij hun omgeving.

Daarnaast hebben de dorpsraden in Opmeer een belangrijke rol bij participatie en nemen daarin drie hoofdfuncties op zich. Ten eerste verbinden ze inwoners, maatschappelijke organisaties en de gemeente met elkaar, zodat ideeën en initiatieven elkaar versterken. Ten tweede activeren ze bewoners door hen te stimuleren en te ondersteunen om zelf bij te dragen aan de leefbaarheid van het dorp, bijvoorbeeld door workshops of advies te geven bij initiatieven. Ten derde adviseren ze gevraagd en ongevraagd over plannen en beleid, op basis van hun kennis van de gemeenschap, zodat besluiten beter aansluiten bij lokale behoeften en omstandigheden.

Participatie onder de Omgevingswet
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet bundelt alle regels voor onze fysieke leefomgeving en legt een duidelijke nadruk op participatie. Het uitgangspunt is dat inwoners, bedrijven en organisaties in een vroeg stadium worden betrokken bij plannen en besluiten die hun leefomgeving raken.

In Opmeer maken we daarbij een onderscheid:

- **De gemeente als initiatiefnemer:** wanneer de gemeente zelf een plan of project start, geldt het participatiekader volledig als kader. Dit betekent dat de gemeente zich aan de zes participatieprincipes houdt en bij elk project vastlegt wat het doel van participatie is, wie betrokken worden, welk niveau van participatie past en hoeveel invloed inwoners kunnen hebben.
- **Externe initiatiefnemers:** voor inwoners, bedrijven of organisaties die een vergunning aanvragen of een initiatief indienen, gelden de afspraken uit het participatiekader als handreiking. We stimuleren initiatiefnemers

nadrukkelijk om deze werkwijze te volgen, omdat dit bijdraagt aan draagvlak en kwaliteit van plannen.

De gemeente Opmeer heeft bepaald dat participatie verplicht is bij bepaalde activiteiten [3]. Dit geldt bijvoorbeeld voor aanvragen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) die niet passen binnen het omgevingsplan of niet in de bestaande ruimtelijke en functionele structuur passen, of andere door de raad vastgestelde kaders, of wanneer een plan politiek of maatschappelijk gevoelig is. In die situaties moet de initiatiefnemer de omgeving betrekken en een participatieverslag toevoegen aan de aanvraag.

Ook waar participatie niet wettelijk verplicht is, moedigen we initiatiefnemers aan om de omgeving te betrekken. Dit voorkomt vaak bezwaren en leidt tot betere, gedragen plannen. Tegelijkertijd blijft participatie altijd maatwerk: afhankelijk van het onderwerp, de impact en de betrokkenen wordt de aanpak afgestemd.

Stimuleren van initiatieven
Bij de gemeente Opmeer zijn we er ook voor inwoners en maatschappelijke organiseren die zelf initiatieven willen opzetten. Onze rol als gemeente is vooral die van facilitator en partner: we bieden advies, begeleiding, kennis en waar nodig financiële ondersteuning, bijvoorbeeld voor bewonersinitiatieven. Inwoners nemen zelf het initiatief en dragen verantwoordelijkheid voor de uitvoering. Zo versterken we betrokkenheid en zelfredzaamheid in onze gemeenschap.

Deze aanpak past bij de schaal en cultuur van Opmeer: inwoners nemen regie over hun leefomgeving, terwijl de gemeente samenwerkt op basis van gelijkwaardigheid en de eigen kracht van de samenleving centraal stelt. Het eigenaarschap en de uitvoering liggen bij inwoners en maatschappelijke organisaties, de gemeente ondersteunt en biedt kaders.

Vormen van initiatieven
Bewonersinitiatief
Inwoners van Opmeer kunnen zelf initiatieven opzetten op het gebied van sport, cultuur, welzijn of groen. Zij kunnen daarbij rekenen op advies, begeleiding of een financiële bijdrage van de gemeente. Voorbeelden zijn buurtactiviteiten, sporttoernooien of gezamenlijke groenprojecten.

Inwoners kunnen bij hun initiatieven ondersteuning zoeken bij lokale organisaties, bijvoorbeeld voor advies of samenwerking. De gemeente behandelt de aanvragen, waarbij het college verantwoordelijk is voor de uiteindelijke besluitvorming.

[3] Overzicht verplichte participatie: Bekendmaking gemeente Opmeer.

Burgerinitiatief
Inwoners kunnen invloed uitoefenen op beleid door een voorstel in te dienen bij de gemeenteraad. Dit kan bijvoorbeeld gaan over verkeersmaatregelen of veiligheid. Het voorstel moet binnen de beslissingsbevoegdheid van de gemeenteraad vallen en mag niet over onderwerpen gaan die al zijn afgerond of in een lopende procedure zitten.

Uitdaagrecht (Right to Challenge)
Met het uitdaagrecht kunnen inwoners of maatschappelijke organisaties bestaande gemeentelijke taken of voorzieningen overnemen of samen met de gemeente uitvoeren. In Opmeer gebeurt dit al succesvol: zo wordt het Hertenkamp beheerd door inwoners, wordt de vijver van De Weijver schoongemaakt en wordt het onderhoud van openbaar groen en speelplekken door betrokken bewoners ondersteund. Dit geeft inwoners meer eigenaarschap en betrokkenheid en zorgt vaak voor oplossingen die beter passen bij de lokale situatie.

Tegelijkertijd zijn er grenzen: veiligheid, juridische regels en uitvoerbaarheid spelen een rol. In Opmeer staan we open voor initiatieven, maar beoordelen we deze zorgvuldig en gaan altijd in gesprek met de indieners. Niet alle taken komen in aanmerking: wettelijke taken zoals handhaving, toezicht of vergunningverlening vallen hierbuiten. Ook moet een initiatief maatschappelijk waardevol zijn, uitvoerbaar en draagvlak hebben binnen de buurt.

In de praktijk zien we vooral kansen in de openbare ruimte, waar taken relatief goed overdraagbaar zijn en bewoners bereid zijn zich in te zetten. Elk voorstel wordt beoordeeld op juridische, financiële en maatschappelijke aspecten, zodat inwoners ruimte krijgen om bij te dragen, terwijl de gemeente zorgt voor een zorgvuldige uitvoering.

Wat betekent dit voor mijn rol?

Wanneer we participatie organiseren, vervult iedere functie een eigen rol. Deze rollen maken inzichtelijk wat we van elkaar verwachten en hoe we samenwerken tijdens een participatieproces.

Rol van de raad

De raad vervult drie rollen bij participatie:

Kaderstellende rol

De raad bepaalt de hoofdlijnen van participatie, bijvoorbeeld via dit participatiekader. Bij projecten, plannen en beleid waarbij de raad aan het einde van het traject een besluit neemt, stelt hij aan het begin – via de projectopdracht – de participatieaanpak vast. Alleen op dat moment kan de raad de aanpak aanpassen of aanvullen. Zodra de raad instemt met de participatieaanpak, ligt de verantwoordelijkheid voor de verdere uitvoering bij college en organisatie. De aanpak wordt dan uitgevoerd zoals vastgesteld en de uitkomsten zullen binnen deze kaders tot stand komen.

Controlerende rol

De raad ziet toe op naleving van de kaders en een zorgvuldig participatieproces. Dit kan de raad doen door:

- Als toehoorder aanwezig te zijn bij belangrijke participatiemomenten. Deelnemen is daarbij niet aan de orde, omdat raadsleden geen invloed hebben op het proces zelf;
- Op basis van verslagen, rapportages of observatie te toetsen of het proces eerlijk en transparant is verlopen;
- Bij de evaluatie van een traject vragen te stellen over het proces en de aanpak.

Op deze manier bewaakt de raad de democratische legitimiteit van het participatieproces.

Volksvertegenwoordigende rol

De raad onderhoudt contact met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, bijvoorbeeld via sociale media en directe interactie. Dit helpt raadsleden goed aangesloten te blijven bij wat er speelt in de samenleving en om weloverwogen besluiten te nemen in het algemeen belang. De raad mag hierbij geen invloed uitoefenen op de uitvoering van het participatieproces zoals dit is vastgesteld.

Rol van het college

Het college is als dagelijks bestuur verantwoordelijk voor de voorbereiding van de besluitvorming en voor de uitvoering van het beleid dat hieruit voortvloeit. Het college draagt in beginsel ook de verantwoordelijkheid voor de organisatie en uitvoering van participatie bij gemeentelijke plannen en beleid. Daarnaast legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad en ziet het toe op een

open en transparant participatieproces binnen de kaders van dit participatiekader. Bij initiatieven van inwoners of andere belanghebbenden is het college verantwoordelijk voor de beoordeling van het initiatief.

De organisatie
De organisatie voert participatie uit. Zij stelt het participatieproces op, organiseert het en communiceert over het verloop. Daarbij zorgt de organisatie ervoor dat de participatie aansluit bij onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We onderhouden actief contact, weten wat er speelt en hebben de bereidheid om continu te verbeteren en te leren. Bij initiatieven van inwoners of andere belanghebbenden beoordeelt de organisatie het initiatief en biedt zij advies en begeleiding.

De deelnemers
Deelnemers aan het participatieproces zijn inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Het doel van participatie is om plannen beter te maken met hun ideeën en ervaringen. We verwachten dat iedereen die meedoet dit doet met respect voor elkaars standpunten en met een open houding. Het gaat er niet om dat iedereen hetzelfde vindt, maar wel dat we naar elkaar blijven luisteren en samen zoeken naar wat het beste werkt voor de gemeenschap.

Dorpsraden
De dorpsraden in onze kernen zijn belangrijke partners voor de gemeente. Zij hebben een activerende, verbindende en adviserende rol binnen de dorpskernen. Zo activeren ze inwoners om in beweging te komen en deel te nemen aan participatie, bijvoorbeeld door initiatieven te ondersteunen of mensen aan te moedigen zelf bij te dragen aan de leefbaarheid. Daarnaast verbinden ze inwoners, organisaties en de gemeente met elkaar, zodat ideeën en initiatieven elkaar versterken en beter georganiseerd kunnen worden. Ook geven de dorpsraden gevraagd en ongevraagd advies over plannen en beleid. Tot voor kort vervulden de dorpsraden ook een representerende rol, maar die functie is komen te vervallen. Dankzij hun kennis van de gemeenschap kunnen besluiten beter aansluiten bij de behoeften en wensen van inwoners.

Ondernemersverenigingen
De ondernemersverenigingen zijn een belangrijke partner voor de gemeente. Er is nauw contact zodat we weten wat er speelt binnen elke vereniging. Zij denken, weten en praten mee over plannen die op hen van toepassing zijn. We zien de ondernemersvereniging als een verbindende factor tussen ondernemers en de gemeente.

We streven ernaar om de ondernemersverenigingen vroeg te betrekken, en hen aan de voorkant laten meedenken waar dat kan. Het persoonlijke contact en

korte lijnen zorgen hiervoor. Daarnaast helpen ondernemersverenigingen de gemeente om de belangen en realiteit van ondernemers in beeld te brengen.

Adviesraad Sociaal Domein
Binnen het sociaal domein speelt de Adviesraad Sociaal Domein een belangrijke rol in het adviseren van de gemeente. Deze raad bestaat uit betrokken inwoners en deskundigen die het gemeentebestuur gevraagd en ongevraagd advies geven over onderwerpen zoals zorg, welzijn, werk en participatie. Door hun kennis en ervaring helpen zij bij het maken van beleid dat aansluit op de behoeften van inwoners. De Adviesraad Sociaal Domein zorgt ervoor dat de stem van inwoners wordt gehoord en dat het beleid effectief en rechtvaardig wordt uitgevoerd.

Het maatschappelijk middenveld
Het maatschappelijk middenveld vervult een verbindende, activerende en adviserende rol. Organisaties brengen inwoners, verenigingen en de gemeente samen, ondersteunen initiatieven en geven advies over beleid en projecten. Ze zorgen ervoor dat participatie gestructureerd, duidelijk en inclusief verloopt, met vaste contactpersonen en terugkoppeling over wat met inbreng gebeurt.

Binnen Opmeer zijn er organisaties zoals SJJO en Stichting Muziek Opmeer die inwoners stimuleren, initiatieven ondersteunen en samenwerking tussen verenigingen bevorderen. Zij versterken participatie door mensen actief te betrekken, kennis te delen en projecten gezamenlijk op te zetten.

voor: 14
tegen: 1
aangenomen

AMENDEMENT (A11.1)

De raad van de gemeente Opmeer, in vergadering bijeen op 11 december 2025,

gelezen het voorstel tot het vaststellen van participatieverordening en participatiekader , agendapunt 11,

besluit:

1. De Participatieverordening gemeente Opmeer vast te stellen en deze in werking te laten treden per 1 juni 2026, **met de volgende wijzigingen:**

Artikel 2.1 Plan voor inwonersparticipatie

2. In het participatieplan staat in elk geval:
- een omschrijving van het beleid dat voorbereid, uitgevoerd of geëvalueerd wordt;
- informatie over het doel, het proces en de planning van de inwonersparticipatie;
- het niveau van participatie, waarbij een keuze wordt gemaakt uit: meeweten, meedenken, meepraten, meewerken**,** ~~of~~ meebeslissen~~,~~ of **zelf organiseren of** een combinatie hiervan;
- een overzicht van de belanghebbenden~~, en~~;
- **een omschrijving van de wijze waarop belanghebbenden worden bereikt, waarbij het bestuursorgaan gebruik maakt van een mix aan participatiemiddelen;**
- **een omschrijving van hoe het bestuursorgaan actief inzet op het bereiken van een brede en representatieve groep inwoners en welke aanvullende inspanningen het bestuursorgaan beoogd te verrichten om ondervertegenwoordigde doelgroep(en) te betrekken in de participatie;**
- Informatie over de ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming over het beleid.

Artikel 2.3 Eindverslag participatie

2. Het eindverslag bevat in elk geval:
- een overzicht van de stappen in het participatieproces;
- **informatie over in hoeverre het doel, het proces en de planning van de inwonersparticipatie zoals beschreven in het participatieplan zijn behaald en gevolgd, waarbij afwijkingen worden toegelicht;**
- een samenvatting van de ideeën en opmerkingen die de inwoners mondeling of schriftelijk hebben gegeven;
- een reactie op deze ideeën, waarin staat welke punten wel of niet worden overgenomen. **Als ideeën worden overgenomen wordt toegelicht op welke manier dit terugkomt. Als ideeën niet worden overgenomen wordt uitgelegd waarom niet.**

3. Het bestuursorgaan stuurt het eindverslag waar mogelijk actief naar de deelnemers van de participatie en stelt hen ~~wanneer dat wenselijk is in de~~ op de hoogte van de vervolgstappen.

~~gelegenheid om aan te geven of zij zich herkennen in het verslag en neemt dit op in het eindverslag.~~

2. Het Participatiekader gemeente Opmeer vast te stellen, inclusief de daarbij behorende zes participatieprincipes en deze in werking te laten treden per 1 juni 2026;
3. De Inspraakverordening gemeente Opmeer per 1 juni 2026 in te trekken;
4. De Verordening op het burgerinitiatiefvoorstel per 1 juni 2026 in te trekken;
5. De Nota burger- en overheidsparticipatie per 1 juni 2026 in te trekken;
6. Het Participatiekader en de Participatieverordening na twee jaar te evalueren.

Toelichting:

- Het expliciet toelichten van de manier waarop ideeën van participanten in een voorstel zijn opgenomen of van de reden waarom ideeën juist niet worden opgenomen is belangrijk. Dit is een vorm van zorgvuldigheid en transparantie die kan zorgen voor begrip voor de gemaakte keuzes en versterking van het vertrouwen in het proces.
- In de principes van het participatiekader staat dat we willen dat iedereen zich serieus genomen voelt, ook als niet alles precies gaat zoals inwoners zouden willen. Door het eindverslag te delen met de inwoners en hen in de gelegenheid te stellen een reactie te geven kan nuance worden toegevoegd als inwoners menen dat hun input niet helemaal correct is weergegeven. Zo kunnen inwoners zich serieus genomen voelen. Met name omdat de gemeenteraad vervolgens van deze reactie in kennis wordt gesteld als het een raadsvoorstel betreft.

Namens de fracties van het

CDA,	Gemeentebelangen,	DSV,	LPO,
E.A.M. Leek	R.G.J. Pelt,	C.A.M. Anink,	N.J.J.M. Bosch

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0015147
Zaaknummer	Z23003527
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Aanjaagteam Versnellen Woningbouw
Onderwerp	Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023
Portefeuillehouder	Wethouder H.P.J.M. Ter Veen en wethouder V.B. Buis

Samenvatting

Het bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek biedt een planologische en juridische basis voor toekomstige ontwikkelingen in het centrumgebied. De wijzigingsbevoegdheid voor enkele woningbouwprojecten uit het ontwerpbestemmingsplan is bewust niet opgenomen, omdat hierover geen afspraken konden worden gemaakt. De ontwikkeling van het Koenisterrein is wel als wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Hiermee wordt ruimte gecreëerd voor een nieuwe supermarkt, winkels, woningen en een parkeergarage, wat bijdraagt aan de vitaliteit van het centrumgebied.

Inleiding

In de gebiedsvisie voor het centrum van Opmeer-Spanbroek zijn meerdere ontwikkellocaties benoemd. Deze zijn in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen als wijzigingsgebieden. Dat betekent dat na inwerkingtreding van het bestemmingsplan het college bevoegd is om – binnen de in de Regels gestelde voorwaarden – medewerking te verlenen aan deze ontwikkelingen.
De afgelopen twee jaar is met verschillende eigenaren en initiatiefnemers gesproken om tot afspraken te komen over de uitvoering van de beoogde woningbouwprojecten. Voor een aantal van

deze projecten bleek het niet mogelijk om tot goede afspraken te komen; deze zijn daarom uit het bestemmingsplan verwijderd, omdat kostenverhaal alleen mogelijk is als daarover afspraken zijn gemaakt.

Alleen voor het Koenisterrein, de grootste ontwikkellocatie, is een anterieure overeenkomst gesloten. Op het Koenisterrein is een herontwikkeling voorzien met een nieuwe supermarkt, twee winkels, een parkeergarage en circa 80 appartementen, inclusief een nieuwe openbare weg en een verbeterde inrichting van de openbare ruimte.

Het ontwerpbestemmingsplan en ontwerpbeeldkwaliteitsplan hebben reeds ter inzage gelegen. Er zijn 30 zienswijzen ingediend tegen met name de wijzigingsbevoegdheden. Na vaststelling van het bestemmingsplan kan tot zes weken na bekendmaking beroep worden aangetekend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Dit bestemmingsplan is opgesteld binnen het programma Wonen en Ruimtelijke Ontwikkeling en sluit aan bij de opgaven uit de Toekomstvisie Opmeer 2030 en de kernwaarden van onze organisatie: klantgericht, professioneel, verantwoordelijk, transparant en betrokken.

Voorgesteld besluit

1. Het Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Het bestemmingsplan zorgt voor een goede planologische basis
Met de vaststelling van het bestemmingsplan wordt een juridisch en planologisch kader geboden waarmee de beoogde herontwikkeling op het Koenisterrein mogelijk wordt gemaakt. Ook wordt de juridische basis gelegd voor de plannen die in het beeldkwaliteitsplan zijn opgenomen.

1.2 De herontwikkeling versterkt het centrum van Opmeer-Spanbroek
De ontwikkeling omvat een parkeergarage, supermarkt, twee winkels en ruim 80 appartementen. Hiermee wordt voorzien in de behoefte aan extra woningen en een versterkt winkelaanbod. Dit draagt bij aan een levendig en toekomstbestendig centrum.

1.3 De inrichting van de openbare ruimte verbetert aanzienlijk
Door de realisatie van ondergrondse parkeervoorzieningen ontstaat bovengronds ruimte voor vergroening en verbetering van de verblijfskwaliteit. De nieuwe openbare weg vormt een belangrijke eerste stap richting het autovrij maken van delen van het centrum, wat de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het gebied vergroot.

1.4 De ontwikkeling stimuleert de vitaliteit van het centrumgebied
De herontwikkeling heeft een positieve uitstraling op de gehele omgeving en vormt een belangrijke impuls voor verdere centrumvernieuwing in Opmeer-Spanbroek.

Kanttekeningen

- Tegen het vast te stellen bestemmingsplan kan beroep worden ingesteld. Een eventuele behandeling bij de Raad van State kan langer dan een jaar duren.
- De voortgang van de uitvoering is mede afhankelijk van de afspraken met initiatiefnemers. Deze afhankelijkheid wordt als aanvaardbaar beschouwd gezien de reeds vastgelegde overeenkomst voor het Koenisterrein.

Beoogd maatschappelijk effect

Het plan draagt bij aan ambitie 1 van de Toekomstvisie Opmeer 2030: "Vitale dorpen in een vitale gemeente". Door de toevoeging van woningen, de versterking van het winkelaanbod, de aanleg van een nieuwe weg en de verduurzaming en verfraaiing van de openbare ruimte ontstaat een aantrekkelijker, leefbaarder en toekomstbestendig centrumgebied voor inwoners en bezoekers.

Wettelijk kader

De bestemmingsplanprocedure valt nog onder de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro), omdat het ontwerpbestemmingsplan vóór 1 januari 2024 ter inzage is gelegd. Het plan is opgesteld conform de geldende wet- en regelgeving en sluit aan bij gemeentelijke beleidskaders, waaronder Toekomstvisie Opmeer 2030 en het coalitieakkoord.

Participatie

Voorafgaand aan de vaststelling van de gebiedsvisie heeft uitgebreide participatie plaatsgevonden met omwonenden, belanghebbenden en geïnteresseerden. Het ontwerpbestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan hebben ter inzage gelegen, waarbij 30 zienswijzen zijn ingediend.

Belangrijkste resultaten van de zienswijzenprocedure:
Wijzigingsbevoegdheid 1 (Koenisterrein):

- Zorgen over bouwhoogte (16 meter) achter de Aardebaan hebben geleid tot aanpassing van de inrichting: er komt een groenstrook met parkeerruimte daarachter.
- Zorgen over nabijheid van bebouwing zijn besproken met initiatiefnemer en omwonenden; onderlinge afspraken worden gemaakt.
- Zorgen over verkeersdruk op de Paardenmarkt hebben niet geleid tot aanpassingen, aangezien geen toename van vrachtverkeer wordt verwacht.

Wijzigingsbevoegdheid 6 (Herenweg):

- Zorgen over bouwhoogte en parkeerdruk hebben ertoe geleid dat dit wijzigingsgebied uit het bestemmingsplan is verwijderd, aangezien hierover geen afspraken zijn gemaakt en geen concrete plannen zijn uitgewerkt.

Communicatie

Het besluit wordt gepubliceerd in het gemeenteblad en op de websites www.opmeer.nl www.ruimtelijkeplannen.nl en www.woneninopmeer.nl. Via deze kanalen worden inwoners en belanghebbenden geïnformeerd over de inhoud, het vervolgproces en de inzagetermijn. Tevens

wordt toegelicht waar de documenten digitaal te raadplegen zijn en hoe beroepen kunnen worden ingediend.

Financiën

De kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan komen ten laste van het voorbereidingskrediet 'Bestuursopdracht Centrum Opmeer-Spanbroek'. Er zijn geen aanvullende financiële consequenties voor de gemeente.

Uitvoering

Het Verkeerscirculatieplan en het Plan van Aanpak herinrichting openbare ruimte zijn inmiddels vastgesteld. Aan de daarin opgenomen onderdelen, waaronder de nadere uitwerking van de deelgebieden Wuiver, Burgemeester De Leeuwplein en het parkeerterrein, wordt reeds gewerkt. Dit bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan vormen de juridische basis voor de plannen die daarin zijn opgenomen. Over de voortgang van het Plan van Aanpak wordt gerapporteerd via de reguliere rapportage van het Aanjaagteam Versnellen Woningbouw.

Bijlagen

1. 25.0015217 Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023
2. 25.0015218 Bijlagenboek Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023
3. 25.0015219 Verbeelding Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023
4. 25.0015220 Publicatietekst bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro), artikel 4.6, lid twee en drie van de Invoeringswet Omgevingswet, Toekomstvisie Opmeer 2030 en het coalitieakkoord;

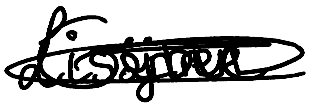
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 november 2025;

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1. Het Bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023 vast te stellen.

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Bestemmingsplan

Centrum Opmeer-Spanbroek 2023

Vaststelling

movares smart urban engineering

colofon

projectnaam
Centrum Opmeer-Spanbroek 2023

datum
29 oktober 2025

projectnummer
P05646

IMRO-identificatienummer
-

opdrachtgever
Gemeente Opmeer

Concept
28 maart 2023

Ontwerp
1 december 2023

Vaststelling
-

BRO
projectleider
JVo

projectteam
EBa, JvdA, TAu

bron kaft
BRO

Nachtwachtlaan 20
1058 EA Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99
info.bro@movares.nl
www.movares.com

movares smart urban engineering

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5
1.1 Aanleiding 5
1.2 Het plangebied 5
1.3 Vigerende bestemmingsplan 6
1.4 Leeswijzer 7

2 Beleidskader 8
2.1 Inleiding 8
2.2 Rijksbeleid 8
2.2.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI) 8
2.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) 9
2.2.3 Ladder voor duurzame verstedelijking 9
2.3 Provinciaal beleid 9
2.3.1 Omgevingsvisie NH2050 (2018) 9
2.3.2 Omgevingsverordening 11
2.3.3 Woonagenda 2020-2025 (2022) 12
2.3.4 Perspectief mobiliteit (2021) 12
2.3.5 Perspectief Fiets (2018) 13
2.3.6 Actieagenda Actieve Mobiliteit 2022 – 2027 (2022) 14
2.3.7 Programma gezonde leefomgeving (2020) 15
2.3.8 Detailhandelsbeleid 16
2.4 Beleid regio Noord-Holland-Noord 16
2.4.1 Woondeal Noord-Holland Noord (2020) 16
2.4.2 RES Noord-Holland Noord 1.0 (2021) 17
2.5 Beleid regio West-Friesland 20
2.5.1 Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 (2019) 20
2.5.2 Pact van Westfriesland 7.1 (2020) 21
2.5.3 Regionale Economische Agenda (REA) (2015) 22
2.5.4 Structuurschets Westfriesland (2016) 23
2.5.5 Regionale Detailhandelsvisie West-Friesland (2024) 23
2.5.6 Regionale woonvisie Westfriesland (2017) 24
2.5.7 Regionaal woonakkoord 2020-2025 (2021) 25
2.5.8 Afwegingskader Wonen Westfriesland v0.7 (2021) 26
2.6 Gemeentelijk beleid 27
2.6.1 Structuurvisie Opmeer 2025 (2012) 27
2.6.2 Toekomstvisie Opmeer 2030 (2021) 28
2.6.3 Coalitieprogramma 2022-2026 (2022) 29
2.6.4 Beleidsvisie Fysieke leefomgeving 2020-2023 31
2.6.5 Woonvisie gemeente Opmeer 2023-2028 32
2.6.6 Het gemeentelijke verkeer en vervoersplan 2020-2027 33
2.6.7 Nota uiterlijk van bouwwerken (2021) 34
2.6.8 Notitie Standplaatsenbeleid (2004) 36

3 Visie op centrumgebied 37
3.1 Ruimtelijke structuur 37
3.2 Centrumfunctie 38
3.3 Mobiliteit 38
3.4 Herontwikkelingen 38
3.5 Beeldkwaliteitsplan 40

4 Milieu en waarden 41
4.1 Inleiding 41

4.2 Geluid 41
4.3 Externe veiligheid 41
4.4 Bedrijven en milieuzonering 45
4.5 Geur 47
4.6 Waterhuishouding 48
4.7 Bodemkwaliteit 48
4.8 Luchtkwaliteit 49
4.9 Natuur en ecologie 50
4.9.1 Wetgeving en beleid 50
4.9.2 Aanwezigheid natuur- en ecologische waarden 51
4.10 Archeologie en cultuurhistorie 52
4.10.1 Wetgeving en beleid 52
4.10.2 Archeologische en historisch-geografische waarden in het plangebied 56

5 Juridische planopzet 62
5.1 Inleiding 62
5.2 Plansystematiek 62
5.3 Toelichting op de ontwikkellocatie Koenis 64
5.4 Haalbaarheid wijzigingsbevoegdheid 64

6 Uitvoerbaarheid 65
6.1 Inleiding 65
6.2 Economische uitvoerbaarheid 65
6.2.1 Financieel-economische haalbaarheid 65
6.2.2 Verhaal van kosten 65
6.3 Handhavingsaspecten 65
6.3.1 Legalisatie 66
6.3.2 Overgangsrecht 66
6.3.3 Handhaving 66

7 Participatie en communicatie 67
7.1 Vooroverleg 67
7.2 Participatietraject 67
7.3 Vaststelling bestemmingsplan 68

SEPARATE BIJLAGEN

Bijlage 1: Beeldkwaliteitsplan
Bijlage 2: Stedenbouwkundig kader
Bijlage 3: Nota beantwoording zienswijzen

Toelichting

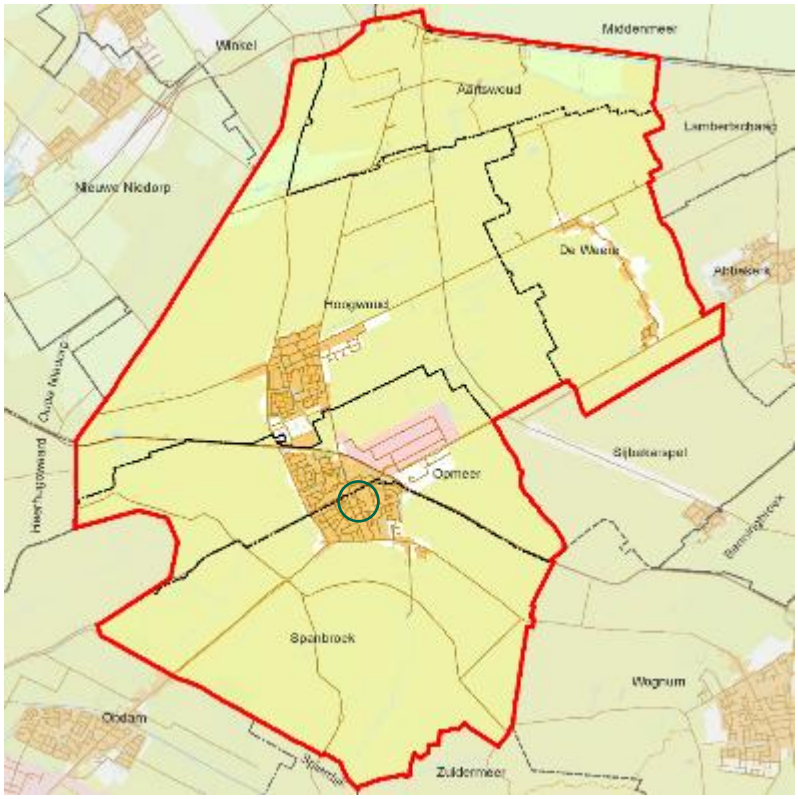
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opmeer-Spanbroek centrum vormt dé centrale ontmoetingsplek voor inwoners in het dorp en de regio. Hoewel het centrum van oudsher een sterke positie heeft, staat het toekomstperspectief onder druk. Consumentengedrag is de afgelopen 10 jaar sterk veranderd, ten gunste van het internet. Het winkelaanbod loopt terug. De gevolgen van de Coronapandemie versterken trends die al waren ingezet. Daarbij is vergrijzing ook een aandachtpunt, zowel van de consument als de ondernemer. Hierdoor moeten centra zoals die van Opmeer opnieuw op zoek naar het eigen profiel en het aanbod dat daarbij past. Het aantrekken van nieuwe winkels is niet meer realistisch en zonder een structurele aanpak ligt een toename van de leegstand op de loer. Onder andere om deze reden heeft de gemeente Opmeer een nieuwe gebiedsvisie opgesteld voor het centrumgebied. Voor de juridisch-planologische vertaling van deze gebiedsvisie is het bestemmingsplan 'Centrum Opmeer – Spanbroek' (d.d. 6 juli 2017) herzien alsmede (een klein deel van) het bestemmingsplan 'Herziening Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek 2017' (d.d. 21 december 2017).

1.2 Het plangebied

Het plangebied van het bestemmingsplan 'Centrum Opmeer-Spanbroek 2023' ligt centraal binnen de aaneengegroeide dorpskernen Spanbroek en Opmeer, zie figuur 1.1, in het zuiden van de gemeente Opmeer. Globaal grenst de bebouwing aan (delen van) de volgende wegen binnen het plangebied: Herenweg – Gruttostraat – Wuiver – Lindengracht – Breestraat – Paardenmarkt – Koninginneweg.

Figuur 1.1 Gemeente Opmeer en de kernen Opmeer Spanbroek met globale aanduiding plangebied (groene cirkel)

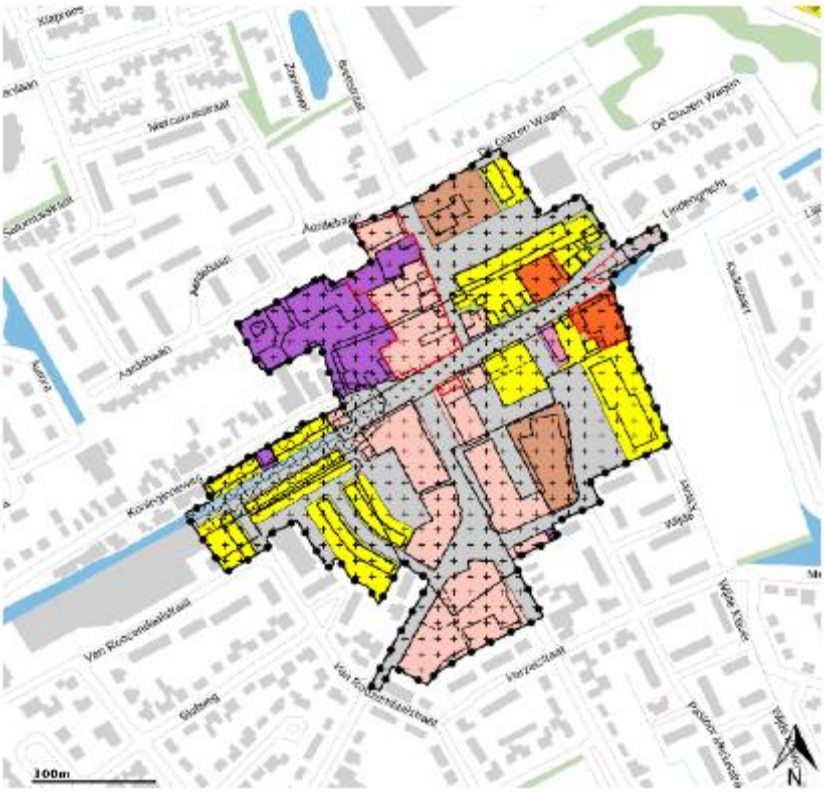

Figuur 1.2 Luchtfoto Opmeer-Spanbroek en globale aanduiding plangebied (bron: Google Maps)

1.3 Vigerende bestemmingsplan

Ter plaatse het onderhavig projectgebied is het bestemmingsplan ‘Centrum Opmeer – Spanbroek’, zoals vastgesteld op 06 juli 2017 vigerend. Zie figuur 1.3 voor een uitsnede van dit bestemmingsplan. De enkelbestemmingen binnen het centrum zijn:

- Centrum;
- Wonen;
- Dienstverlening;
- Maatschappelijk;
- Horeca;
- Bedrijf;
- Tuin;
- Verkeer.

Figuur 1.3 Vigerend bestemmingsplan centrum Opmeer-Spanbroek (bron: Ruimtelijke Plannen)

Daarnaast geldt er voor een aantal kleine delen van het plangebied het bestemmingsplan ‘Herziening Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek 2017’, zoals vastgesteld op 30 januari 2019.

Er gelden verschillende dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen in het plangebied. Er geldt voor een gedeelte van het centrum de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 2’ en voor het overige gedeelte geldt de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 4’. Voor een ander gedeelte, rondom het water de ‘Wijzend’, geldt de dubbelbestemming ‘Waterstaat – Waterkering’. Tevens loopt door het centrum de dubbelbestemming ‘Leiding – Water’. Er zijn in het plangebied vier verschillende zones als ‘Wetgevingszone – Wijzigingsgebied’ aangeduid. Ten slotte is er in het westen van het plangebied de functieaanduiding ‘specifieke vorm van bedrijf – mengvoedersbedrijf’ opgenomen.

1.4 Leeswijzer

Het bestemmingsplan ‘Centrum Opmeer – Spanbroek 2023’ bestaat uit 10 hoofdstukken. Volgend op de inleiding wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op het beleidskader op verschillende schaalniveaus. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied. Het vierde hoofdstuk besteedt aandacht aan verschillende milieuaspecten, waaronder de waterhuishouding, de bodemkwaliteit en luchtkwaliteit. Vervolgens geeft hoofdstuk 5 een beschrijving van de juridische planopzet. Hoofdstuk 6 beschrijft de economische uitvoerbaarheid van het plan en tenslotte gaat hoofdstuk 7 in op het participatie- en het communicatietraject.

2 Beleidskader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de rijks-, provinciale en gemeentelijke beleidskaders op het gebied van ruimtelijke ordening die van belang zijn voor de ontwikkeling van het plangebied aan de orde gesteld. Middels beknopte samenvattingen van relevante beleidsnota's en plannen worden de beleidskaders op deze verschillende schaalniveaus beschreven. Sectoraal beleid, zoals externe veiligheid, cultuurhistorie en flora en fauna wordt beschreven bij de behandeling van de afzonderlijke (milieu)thema's.

2.2 Rijksbeleid

2.2.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

In het kader van de invoering van de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 is ingevoerd, heeft het Rijk de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) opgesteld. Deze is vastgesteld op 9 september 2020. De NOVI is vastgesteld op grond van de huidige regelgeving (dus als structuurvisie) en is na inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan gelden als Nationale omgevingsvisie in de zin van de Omgevingswet. De NOVI vervangt de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), die met uitzondering van paragraaf 4.9 Caribisch Nederland en Caribische Exclusieve Economische Zone is komen te vervallen. Daarnaast vervangt de NOVI delen van het Nationaal Waterplan, de Natuurvisie en het Nationaal Milieubeleidsplan.

Inhoudelijk gezien bevat de NOVI een langetermijnvisie op de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De intentie van het Rijk is om met de NOVI een perspectief te bieden om grote maatschappelijke opgaven aan te pakken. Bij die opgaven kan worden gedacht aan grote en complexe opgaven met betrekking tot klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw.

Een centraal aspect van de NOVI is de focus op een nieuwe aanpak van vraagstukken in de fysieke leefomgeving. Werken op basis van integraliteit met betrekking tot verschillende vraagstukken in plaats van sectorale aanpakken voor individuele vraagstukken vormt de kern van deze nieuwe aanpak.

Het streven naar integraliteit dat onderdeel is van de NOVI valt samen in vier verschillende prioriteiten waartussen een onderscheid wordt gemaakt in de NOVI, te weten:
- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio's;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Binnen de NOVI worden drie afwegingsprincipes gehanteerd om te komen tot weloverwogen beleidskeuzes. Die zouden moeten helpen bij het afwegen en prioriteren van verschillende belangen en opgaven:
1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies.
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal.
3. Afwentelen wordt voorkomen.

Doorwerking plangebied

Onderhavig bestemmingsplan treft geen nationaal belang. Wel moeten ontwikkelingen die binnen het wijzigingsgebied van dit bestemmingsplan worden gerealiseerd de Ladder voor duurzame verstedelijking (zie paragraaf 2.2.3) doorlopen. Geconcludeerd kan worden dat de NOVI geen belemmering vormt voor het bestemmingsplan.

2.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Structuurvisies hebben geen bindende werking voor andere overheden dan de overheid die de visie heeft vastgesteld. De nationale belangen uit de SVIR die juridische borging vragen, zijn geborgd in het Barro. Het Barro is gericht op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen en zorgt voor sturing en helderheid van deze belangen vooraf.

Doorwerking plangebied

Zoals reeds in paragraaf 2.2.1 is geconcludeerd treft onderhavige bestemmingsplanwijziging geen nationale belangen.

2.2.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

Om zorgvuldig ruimtegebruik te bevorderen is per 1 oktober 2012 de ladder voor duurzame verstedelijking in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6 Bro) opgenomen (en in 2017 aangescherpt). De ladder ziet op een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten. De ladder is een motiveringsinstrument dat verplicht moet worden toegepast bij elk ruimtelijk besluit dat een ‘nieuwe stedelijke ontwikkeling’ mogelijk maakt. Wat er onder een nieuwe stedelijke ontwikkeling wordt verstaan, is in artikel 1.1.1 Bro bepaald: “De ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.” Uit de jurisprudentie komt naar voren dat het wel een nieuwe stedelijke ontwikkeling van enige omvang moet zijn.

Per 1 juli 2017 is een gewijzigde Ladder in werking getreden. Hierin is de tekst van de Ladder teruggebracht naar de essentie, namelijk de noodzaak om aan te geven dat de voorgenomen nieuwe stedelijke ontwikkeling voorziet in een behoefte plus een motivering indien de stedelijke ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd: “De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.” (artikel 3.1.6 lid 2 Bro).

Doorwerking plangebied

Onderhavig bestemmingsplan is conserverend van aard. Nieuwe ontwikkelingen kunnen worden gerealiseerd binnen de wijzigingsbevoegdheden van dit bestemmingsplan. Wanneer deze kunnen worden aangemerkt als nieuwe stedelijke ontwikkelingen, dient de ladder voor duurzame verstedelijking doorlopen te worden. De wijzigingsvoorwaarden zijn hierop afgestemd. Op basis van het provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid en regionale afstemming is het aannemelijk dat de Laddertoets voor de toepassing van de bevoegdheden kan worden doorlopen.

2.3 Provinciaal beleid

2.3.1 Omgevingsvisie NH2050 (2018)

Op 19 november 2018 heeft de Provinciale Staten de Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 vastgesteld. De huidige provinciale plannen (Structuurvisie, het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan, het Milieubeleidsplan, de Watervisie en de Agenda Groen) komen te vervallen en gaan op in één integrale omgevingsvisie voor de fysieke leefomgeving met onderliggende programma’s.

De Omgevingsvisie NH2050 wil zorgen voor balans tussen economische groei en leefbaarheid. De provincie wil voor toekomstige generaties het welvaarts- en welzijnsniveau in Noord-Holland op een hoog niveau houden. Dit betekent dat in Noord-Holland een basiskwaliteit van de leefomgeving wordt gegarandeerd; de ruimte voor economische ontwikkeling wordt altijd in samenhang met dit uitgangspunt beschouwd. Duurzame economische ontwikkeling is nodig voor de werkgelegenheid en daarmee voor de bestaanszekerheid van onze inwoners; de provincie Noord-Holland wil ook in de toekomst een provincie zijn voor iedereen om onze provincie sociaal-inclusief te houden. Maar ook om de grote investeringen op te brengen die nodig zijn voor onder meer de transitie naar een duurzame energiehuishouding, de overgang naar een circulaire economie en het behoud van ons karakteristieke landschap.

Deze visie laat in algemene zin zien wat de ontwikkelprincipes zijn voor de hele provincie om een hoge leefomgevingskwaliteit te bieden. Deze principes zijn overkoepelend: ze gelden voor de hele provincie. Hierbij komen de thema's gezondheid, veiligheid, klimaatadaptatie en landschap aan bod, alsook een aantal generieke principes voor het gebruik van de fysieke leefomgeving. Daarnaast worden vijf samenhangende bewegingen geschetst. Bewegingen die laten zien hoe wordt omgegaan met opgaven die op onze samenleving afkomen en die de provincie wilt faciliteren. Dat wordt gedaan door een aantal ontwikkelprincipes en randvoorwaarden mee te geven om de beweging naar de toekomst te kunnen maken. Het gaat om de volgende vijf bewegingen:

1. Dynamisch schiereiland – hier is het benutten van de unieke ligging leidend waarbij de kustverdediging voorop staat en waar toeristische en recreatieve kansen benut kunnen worden en natuurwaarden worden toegevoegd.
2. Metropool in ontwikkeling – hierin beschrijven we hoe de Metropoolregio Amsterdam steeds meer als één stad gaat functioneren en dat de reikwijdte van de metropool groter wordt. Door het ontwikkelen van een samenhangend metropolitaan systeem vergroten we de agglomeratiekracht.
3. Sterke kernen, sterke regio's – deze beweging gaat over de ontwikkeling van centrumgemeenten die daarmee het voorzieningenniveau in de gehele regio waarin ze liggen vitaal houden en de kernen hun herkenbare identiteit behouden.

Specifiek met betrekking tot detailhandel stelt de provincie dat er in toenemende mate sprake is van een leegstandsopgave in kernen. Dit is veelal te zien in de detailhandelssector als gevolge van o.a. de ontwikkeling van online winkelen. Er is daardoor een noodzaak tot transformatie en een noodzaak tot regionale afstemming om winkelcentra krachtig en onderscheidend te houden. Met het in kaart brengen van alternatieve functies, ontstaan er kansen op het gebied van economie en energietransitie.

Onderdeel van deze beweging is ook het versterken van de woningbouwontwikkeling binnen de provincie. Deze wordt vooral in en aansluitend op de bestaand verstedelijkte gebieden gepland, in overeenstemming met de kwalitatieve behoeftes en trends.

4. Nieuwe energie – in deze beweging gaat het over het benutten van de economische kansen van de energie-transitie en circulaire economie.
5. Natuurlijk en vitaal landelijke omgeving – deze beweging gaat over het ontwikkelen van natuurwaarden in combinatie met het versterken van de (duurzame) agrifoodsector.

Alle vijf bewegingen hebben een economische drijver. Van de kansen die onze kusten bieden voor toeristisch-recreatieve ontwikkeling in Dynamisch schiereiland tot de economische mogelijkheden die de transitie naar duurzame energie bieden voor de 'draaischijven' Den Helder en NZKG. De bewegingen verbinden deze economische kansen aan het versterken van de leefbaarheid, juist met het oog op duurzame economische groei. Bijvoorbeeld door de ontwikkeling van het metropolitane landschap nadrukkelijk onderdeel te

maken van het gehele metropolitane systeem, inclusief de verstedelijking, alsook om de agrifoodsector te ondersteunen als partner om de biodiversiteit te vergroten.

Doorwerking plangebied
Relevant voor de centrumvisie van Opmeer-Spanbroek is de focus van de visie op ‘sterke kernen-sterke regio’s’. Opmeer-Spanbroek is de belangrijkste kern van de gemeente. Het versterken van het voorzieningenniveau binnen het centrum draagt bij aan de vitaliteit van de gehele regio en biedt daarmee kansen voor het welvaarts- en welzijnsniveau in de gehele gemeente. Het is belangrijk om extra aandacht te besteden aan de leegstandsopgave en het realiseren van een krachtig en onderscheidend winkelcentra. Het toevoegen van woningen binnen het centrum van Opmeer-Spanbroek is, mits in overeenstemming met de behoefte, is in lijn met de visie van de provincie om binnen bestaand stedelijk gebied meer woningen te bouwen. Ten slotte moet er in de centrumvisie van Opmeer-Spanbroek aandacht gaan naar de (economische) kansen op het gebied van/voor de energietransitie en de circulaire economie.

2.3.2 Omgevingsverordening
Op 22 oktober 2020 hebben de Provinciale Staten de Omgevingsverordening NH2020 vastgesteld. De Omgevingsverordening NH2020 geldt vanaf 17 november 2020 en vervangt alle bestaande verordeningen die betrekking hebben op de leefomgeving, zoals de Provinciale Ruimtelijke Verordening, de Provinciale Milieuverordening, de Waterverordeningen en de Wegenverordening. Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de Omgevingsverordening NH2022 vastgesteld.

De provincie wil met de omgevingsverordening ontwikkelingen, zoals woningbouw en de energietransitie, mogelijk maken en zet in op het beschermen van mooie en bijzondere gebieden in Noord-Holland. Er wordt gezocht een evenwichtige balans tussen economische groei en leefbaarheid. De belangrijkste ambities voor Noord-Holland, zoals omschreven in de Omgevingsvisie, zijn verankerd in de Omgevingsverordening Noord-Holland.

Doorwerking plangebied
Het hele projectgebied van het voorliggende bestemmingsplan ligt binnen de gebiedsaanduiding ‘bodemsanering’, waarin regels met het oog op het beschermen van de bodem, aan de hand van artikel 1 van de Wet Bodembescherming zijn opgesteld. Daarnaast geldt de gebiedsaanduiding ‘peilbesluit’, waarin aangegeven is dat het waterschapsbestuur een of meerdere peilbesluiten vaststelt voor het oppervlaktewater. Beide aanduidingen gelden breder dan het centrum van Opmeer-Spanbroek en hebben betrekking op een groot deel van de provincie Noord-Holland. Daarnaast geldt er voor het westelijke gedeelte van het projectgebied de aanduidingen ‘beperkingengebied regionale waterkeringen’ en ‘regionale waterkeringen’. Deze laatste zone is ook als dubbelbestemming opgenomen in het bestemmingsplan. Voor dit gebied geldt een veiligheidsnorm, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar.

Daarnaast stelt de verordening dat er geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk zijn, tenzij:
- Bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m² winkelvloer-oppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
- Het initiatief in overeenstemming met afspraken die staan in de regionale detailhandelsvisie is.

In het plan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen (wijzigingsgebied 1) die een nieuwe detailhandelvestiging mogelijk maakt. In dat kader vindt rondom de vaststelling van het bestemmingsplan regionaal overleg

plaats. Finale toetsing aan deze bepaling van de Omgevingsverordening vindt plaats bij toepassing van de genoemde bevoegdheid.

2.3.3 Woonagenda 2020-2025 (2022)

De Woonagenda 2020-2025 is de uitvoeringsagenda van het woonbeleid van de provincie Noord-Holland. De Woonagenda volgt uit, en past binnen, de randvoorwaarden van het provinciaal ruimtelijk beleid, zoals beschreven in de provinciale Omgevingsvisie NH2050 en het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken'. De ruimtelijke uitgangspunten waarop de agenda is gebaseerd zijn;

- Wonen is onderdeel van een integrale verstedelijkingsopgave.
- De provincie geeft ruimte voor woningbouw, uitgaande van zorgvuldig ruimtegebruik.
- De provincie versterkt de rol van de kernen en steden in het regionale netwerk, leidend tot keuzes voor woningbouw- en economische ontwikkeling en het voorzieningenniveau in de regio.
- De provincie geeft invulling aan onze ambities door aan de hand van deze Woonagenda ruimte te bieden voor maatwerk en te sturen op regionale samenwerking.

Het overkoepelende doel van de woonagenda is het realiseren van voldoende betaalbare, duurzame en toekomstbestendige woningen voor alle doelgroepen:

- Hierbij geldt dat de vraag leidend is; regionale programmeringen moeten worden onderbouwd op basis van de kwalitatieve en kwantitatieve vraag en aanbod, zowel nu als in de toekomstige situatie.
- Voor het versnellen van de woningbouwprogrammering ondersteund de provincie gemeenten met het Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk Bouwen en Versnellen Woningbouw.
- De woningbouwprogrammering is regionaal en adaptief.
- Bij binnenstedelijke plannen nabij een ov-knooppunt en/of in een groeiregio mogen hogere aantallen woningen worden gerealiseerd dan in de prognose aangegeven staan, met als doel het inlopen van het woningtekort.

De woningmarkt heeft meer flexibiliteit en betaalbare opties voor alle verschillende doelgroepen nodig.
Er is regionale afstemming en samenwerking nodig voor een betaalbaar en divers woningaanbod.
Er moet een goede balans komen tussen economie, wonen, mobiliteit, natuur en landschap, met het oog op de leefbaarheid en gezondheid van de provincie.

In de woonakkoorden worden afspraken rondom woningbouw zoveel mogelijk klimaatneutraal, klimaatadaptie, stimuleren op actieve mobiliteit, circulair en natuur- en landschapsinclusief ontwikkeld.

Doorwerking plangebied

Relevant voor de centrumvisie van Opmeer-Spanbroek is de focus van de Woonagenda op regionale afstemming. Woningen moeten worden gebouwd daar waar er behoefte aan is. Daarbij moet worden gekeken naar de behoefte van verschillende doelgroepen en prijscategorieën.

2.3.4 Perspectief mobiliteit (2021)

In het 'Perspectief Mobiliteit' wordt de beleidsinzet gepresenteerd van de provincie m.b.t. bereikbaarheid, verstedelijking, leefbaarheid, gezondheid, klimaatverandering en energietransitie. Het kader van dit perspectief is de Omgevingsvisie NH2050. De doelen die hieruit voortkomen zijn:

- Bereikbare Woningen: Het bereikbaar maken van de urgente woningbouwopgave in de MRA en Noord-Holland Noord zodanig dat een aantrekkelijk, vraaggericht woningaanbod wordt gerealiseerd op bereikbare en leefbare locaties met behoud van de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van kleine kernen.

- Bereikbare economische toplocaties/ bereikbare bedrijven: De huidige en toekomstige economische toplocaties in Noord-Holland bereikbaar krijgen en houden op een manier die past bij de huidige en toekomstige functies en gebruikers van deze locaties (werknemers en logistiek), met beperking van negatieve effecten van hinder en vertraging.
- Goede dagelijkse deur-tot-deur reis: Het zorgen voor een goed functionerend, multimodaal Daily Urban System van de MRA met aandacht voor reistijd, betrouwbaarheid en beleving, met een goede aansluiting van Noord-Holland Noord op de MRA, mede om een mogelijke overloop van de woningbouwopgave naar Noord-Holland Noord te faciliteren.
- Lopen en fietsen: Het inzetten op vormen van actieve mobiliteit (lopen en fietsen) om gezond gedrag te stimuleren.
- De ketenreis: Het mogelijk en aantrekkelijk maken van ketenreizen binnen een multimodaal mobiliteitsnetwerk om enerzijds stedelijke gebieden goed bereikbaar te houden en anderzijds het bereik van hoogwaardige ov-lijnen te vergroten.
- Veilig en toegankelijk reizen: Het zorgen voor een aantrekkelijk, veilig en voor iedereen toegankelijk mobiliteitsnetwerk, zowel door de inrichting van de infrastructuurnetwerken als ook door het beïnvloeden van het gedrag van verkeersdeelnemers.
- Voorkomen van negatieve effecten van mobiliteit: Het voorkomen en verhelpen van negatieve effecten van (de groei van) mobiliteit op leefbaarheid, gezondheid, landschap, biodiversiteit en klimaat.
- Het realiseren van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen: Het coördineren van een energie-infrastructuur en het realiseren van laadinfrastructuur die de verduurzaming van vervoermiddelen mogelijk maakt. Gebruiksvriendelijk en toegankelijk.
- Duurzame aanleg en beheer infrastructuur: Door werk met werk te maken, circulaire inkoop en gebruik van duurzame en gebiedseigen grondstoffen kunnen we energie- en klimaatneutraal bouwen en onderhouden.
- Kosten besparing en efficiëntie op structurele lasten en dekking voor nieuwe ambities.

Doorwerking plangebied
Relevant voor de centrumvisie voor Opmeer-Spanbroek is het doel van de provincie om een aantrekkelijk, vraaggericht woningaanbod te realiseren op bereikbare en leefbare locaties. Van belang is dat wordt benoemd dat de leefbaarheid in kleine kernen hier niet door onder druk moet komen te staan door een stijging van de verkeersdruk. Aandacht moet gaan naar het behoud/verbeteren van de bereikbaarheid van het centrum: van regionaal niveau tot korte afstanden te voet of met de fiets. Specifieke doelen van de provincie gaan in op de toegankelijkheid van het openbaar vervoer en de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. Het toekomstige mobiliteitsnetwerk in de provincie moet toegankelijk, compleet, actief, aantrekkelijk en duurzaam/klimaatneutraal zijn.

2.3.5 Perspectief Fiets (2018)
Op 10/12/2018 is het Perspectief Fiets vastgesteld door de provincie Noord-Holland, waarin de provincie uiteenzet wat haar rol is op het gebied van fiets mobiliteit. Het doel is dat in 2050 de fiets een (nog) belangrijkere rol speelt in de regionale mobiliteit in de provincie. De focus ligt op een fijnmazig, compleet, herkenbaar en comfortabel netwerk van fietsroutes en stallingen. In dit netwerk zijn overstappunten op het openbaar vervoer opgenomen en de verschillende vormen van mobiliteit sluiten goed bij elkaar aan. Gesteld wordt dat de fiets belangrijk is voor het leefbaar en bereikbaar houden van zowel stedelijke als landelijke gebieden. Het verbeteren van de kwaliteit van het netwerk is goed voor het kleinschalige toerisme en het stimuleren van bedrijven in het buitengebied.

Deze visie wordt vertaald naar de volgende opgaves:
1. veilige provinciale fietsinfrastructuur voor iedereen;
2. oplossen knelpunten in het fietsnetwerk;
3. samen met de regio een netwerk van doorfietsroutes realiseren;
4. versterken van de ketenreis met de fiets;
5. benut de kansen van de deelfiets;
6. verbeteren verkeersveiligheid en bereikbaarheid door gedragsverandering;
7. stimuleer fietstoerisme;
8. smart mobility, innovatie en onderzoek.

Voor de regio West-Friesland wordt gesteld dat de fiets een andere rol speelt dan in de meer verstedelijkte gebieden van Noord-Holland. Binnen dorpen is het winkelverkeer een belangrijk aspect van fietsmobiliteit. Een ander belangrijk aspect zijn regionale verplaatsingen, door de centralisatie van onderwijs en andere voorzieningen. In de regio bestaat de lintbebouwing voornamelijk in oost-westrichting. De verbindingen in noord-zuidrichting zijn minder goed ontwikkeld. Op het gebied van verkeersveiligheid en leefbaarheid is er ruimte voor verbeteren in de linten.

Doorwerking plangebied
Relevant uit het Perspectief Fiets voor de centrumvisie Opmeer-Spanbroek zijn de kansen die een focus op fietsmobiliteit kan brengen voor de leefbaarheid en bereikbaarheid. Ook biedt het economische kansen op het gebied van toerisme. Daarbij is het belangrijk om te focussen op de verkeersveiligheid van de fietsroutes zowel in als richting het centrum.

2.3.6 Actieagenda Actieve Mobiliteit 2022 – 2027 (2022)
In de actieagenda Actieve Mobiliteit (vastgesteld 18/03/2022) wordt de visie, zoals geformuleerd in het Perspectief Fiets (2018), uitgebreid naar meer actieve mobiliteitsvormen dan de fiets en vertaald naar de uitvoering. Actieve vormen van mobiliteit zijn o.a. de Elektrische-/bak-/vrachtfiets, lopen of steppen. Deze vormen zijn duurzaam, goed voor de luchtkwaliteit, gezond en zijn goed te combineren met het bouwen in de steeds schaarster wordende ruimte. Relevante acties uit de Actieagenda worden onderdeel van ruimtelijke plannen en regionale samenwerkingsagenda's op het gebied van mobiliteit, die samen met de regio's worden ontwikkeld. De provincie zet zich in op:
1. een groei naar 75 procent actieve verplaatsingen op afstanden tot 7,5 kilometer in 2027;
2. een groei naar 25 procent actieve verplaatsingen op afstanden van 7,5 tot 15 kilometer in 2027.

Hiervoor zijn acht actielijnen opgesteld (in volgorde van prioriteit):
1. Doorfietsroutes: regionale netwerken van doorfietsroutes verbeteren en nieuwe doorfietsroutes realiseren;
2. Provinciale infrastructuur: verbeteren van voetgangers- en fietsinfrastructuur op provinciaal areaal;
3. Data op orde: data(voorzieningen) in de beleidscyclus voor actieve mobiliteit professionaliseren;
4. Overige netwerken: verbeteren van overige regionale en lokale netwerken voor voetgangers en fietsers;
5. Ketenreis: versterken van de positie van actieve vormen van mobiliteit binnen de ketenreis;
6. Stimulering gebruik: stimuleren van het gebruik van actieve mobiliteit door middel van gedragsbeïnvloeding;
7. Kennis en innovatie: innovatieve toepassingen ontwikkelen en kennis over actieve mobiliteit vergroten en uitwisselen;
8. Recreatieve netwerken: versterken van netwerken van recreatieve wandel- en fietsroutes in de provincie.

Doorwerking plangebied
Relevant uit de Actieagenda Actieve Mobiliteit voor de centrumvisie van Opmeer-Spanbroek is de focus op het verbeteren van lokale netwerken voor voetgangers en fietsers. Dit is gerelateerd aan het stimuleren van actieve vormen van mobiliteit in de ketenreis.

2.3.7 Programma gezonde leefomgeving (2020)

Het programma 'Gezonde Leefomgeving' van de provincie Noord-Holland wordt invulling gegeven aan de gezondheidsaspecten uit de Omgevingsvisie NH2050. Hiermee wordt invulling gegeven aan artikel 1.3 uit de Omgevingswet:

Art. 1.3: Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:
a) bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Daarnaast wordt invulling gegeven aan artikel 2.1 uit de Omgevingswet waarin wordt gesteld dat de provincie de bestuurlijke taak heeft m de fysieke leefomgeving doelmatig te beheren, gebruiken en ontwikkelen ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Hierbij wordt specifiek gerefereerd naar de evenwichtige toedeling van functies, waarbij rekening moet worden gehouden met het beschermen van de gezondheid.

De provincie geef taan dat iedereen recht heeft op een gezonde leefomgeving. Specifiek moet de druk op de gezondheid zo laag mogelijk zijn en moet de omgeving zoveel mogelijk een gezonde leefstijl bevorderen.

Deze ambitie is vertaald naar 3 deelambities:
1. Gezonde leefomgeving behouden en waar mogelijk verbeteren. Daarbij wordt gekeken naar milieukwaliteiten bodem, (grond)water, lucht, omgevingsveiligheid, geluidbelasting, geur en (ontwikkelingen in) de ondergrond. Naast het behalen van de wettelijke normen, wordt gestreefd naar het behalen van de WHO-advieswaarden.
2. Huidige milieukwaliteit in beeld en een kennisbron voor onze partners. Het monitoren van de milieukwaliteiten in samenwerking met partners, om o.a. gebieden met een hoge milieudruk in kaart te brengen.
3. Gezondheid bevorderen door het stimuleren van een gezonde leefstijl. Hoewel de gemeenten, GGD's en marktpartijen hierin het voortouw hebben, is de provincie bereik geld en tijd te investeren in het stimuleren van gezond gedrag. Dit wordt gedaan door het communiceren van de ambities, het agenderen van het onderwerp en het bij elkaar brengen van partijen.

De ambities hebben raakvlakken met veel andere beleidsopgaven, o.a. mobiliteit, ruimtelijke ordening en wonen, water (en bodem), groen, energietransitie, klimaatadaptatie en sport.

Doorwerking plangebied
De provincie stelt dat inwoners recht op een gezonde leefomgeving hebben. Het aspect gezonde leefomgeving heeft raakvlakken met veel beleidsopgaven. Relevant voor Opmeer-Spanbroek is om de koppeling met de gezonde leefomgeving te maken bij het opstellen van de centrumvisie.

2.3.8 Detailhandelsbeleid

In de monitor detailhandel 2022 is de stand van zaken met betrekking tot de Noord-Hollandse winkelgebieden op 1 januari 2022 uitgewerkt[1]. Geconcludeerd wordt dat de detailhandelsstructuur ten opzichte van het jaar ervoor stabiel is gebleven, mede door de COVID-19 steunmaatregelen. Specifiek over gemeente Opmeer wordt niks geconcludeerd. Voor de regio West-Friesland wordt gesteld dat:

- Er heeft een lichte krimp in de werkgelegenheid binnen de detailhandel (-128 banen) plaatsgevonden tussen in 2022 ten opzichte van 2021. Dit kan veelal verklaard worden door het verlies van banen in de supermarktbranche. In de rest van de provincie is de werkgelegenheid in de detailhandel branche wel gegroeid.
- Na een aantal jaren van sterke groei van het winkeloppervlakte binnen de regio is dit gestabiliseerd.
- De leegstand in de regio is 4,7% (2022) een lichte daling van 0,1% ten opzichte van het jaar ervoor.
- In West-Friesland zijn 3 winkelgebieden (excl. leegstand) die groter zijn dan 15.000 m^2.

Doorwerking plangebied

Relevant uit dit beleid voor de centrumvisie van Opmeer-Spanbroek is de focus van de provincie op het regionaal afstemmen van de behoefte naar detailhandel binnen de veranderende maatschappij en de behoeftes van de bewoners en bezoekers. Deze regionale afstemming is belangrijk, omdat de werkgelegenheid in detailhandelssector in de regio West-Friesland niet mee in gegaan met de groei in de rest van de provincie. De doelen die de provincie stelt met betrekking tot de detailhandelsstructuur zijn op een kleinere schaal ook toepasbaar op het centrum van Opmeer. Bijvoorbeeld: Opmeer is de grootste kern van de gemeente en het centrum speelt een belangrijke rol als winkelgebied. De provincie stelt dat hoofdwinkelgebieden vooral moeten worden geprioriteerd.

2.4 Beleid regio Noord-Holland-Noord

2.4.1 Woondeal Noord-Holland Noord (2020)

In de Woondeal Noord-Holland Noord gaat het om de grotere opgaven op het niveau van geheel Noord-Holland Noord (hierna: NHN). NHN en de MRA (Metropool Regio Amsterdam) vullen elkaar aan op het gebied van woningbouwopgaven, verhuisdynamiek, economische ontwikkelingen en mobiliteit. Gezien het feit dat Alkmaar, Heerhugowaard en Hoorn onderdeel uitmaken van het DUS (Daily Urban System) van Amsterdam, is het ook logisch dat op die plekken een deel van de grote woningvraag op de korte termijn binnen de MRA wordt opgevangen.

In de Woondeal wordt beoogd dat steden hun eigen karakter behouden en tegelijk flexibel inspelen op de groei van inwoners. Daarom zijn een aantal zaken opgenomen in de woondeal. Bijvoorbeeld de concrete locaties waar woningbouw op de korte en lange termijn versneld raakt. Bij realisatie wordt uitgegaan van de volgende principes:

- Prioriteit op binnenstedelijk bouwen bij ov-knooppunten.
- De regio ontwikkelt langs de infrastructuurlijnen ten noorden en oosten extra bouwlocaties om te voldoen aan de overlopende vraag en inzet op vereenvoudiging van methodiek en regels dat zo goed mogelijk in de tijd voor elkaar te krijgen.
- Als dat niet (snel genoeg) lukt inzet op een regionale ladder onderbouwing en vinden van geschikte (goed bereikbaar, weinig “groene” waarde) uitleglocaties.

[1] Provincie Noord-Holland (2022), Monitor Detailhandel 2021-2022

- Woningen toegevoegd worden die doorstroming tot stand brengen. Bijvoorbeeld in de zin dat bewoners van een veel-kamerwoning naar een appartement verhuizen en de veel-kamer woning voor een gezin beschikbaar komt.
- De nadruk ligt op het bouwen van betaalbare woningen voor starters, doorstromers en alleenwonenden.

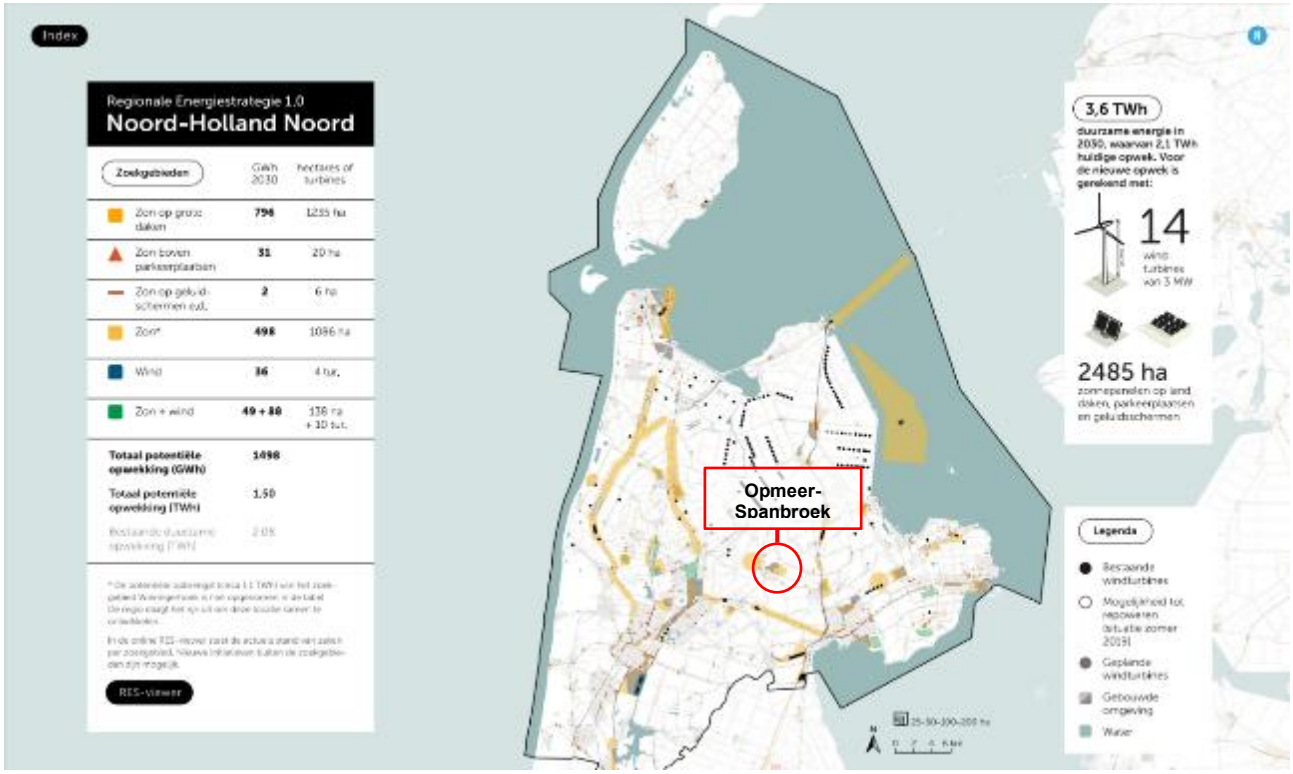
Doorwerking plangebied
Relevant uit dit beleid voor de centrumvisie van Opmeer-Spanbroek is de toevoeging van woningen die doorstroming tot stand brengen. Het bouwen voor ouderen in het centrum, brengt bijvoorbeeld de doelgroep dichter tot de voorzieningen en stimuleert de doorstroom in de woningmarkt. Daarnaast biedt een herontwikkeling van het centrum ruimte voor inbreiding van woningen voor o.a. starters. Inbreiding is in lijn met het compacter maken van het centrum van Opmeer, zie hiervoor hoofdstuk 2.5.5 en 2.5.6.

2.4.2 RES Noord-Holland Noord 1.0 (2021)
Omdat lokale besluitvorming op het gebied van maatregelen in het kader van het Klimaatakkoord (2019) en de energietransitie regionale impact kunnen hebben, is Nederland ingedeeld in 30 energieregio's die elk een Regionale Energiestrategie opstellen (hierna: RES). Het doel van de RES is om plannen op het gebied van wind- en zonne-energieopwekking en de inzet van andere duurzame energietechnieken te maken. Elke 2 jaar wordt deze geactualiseerd. Het doel is dat de energieregio's gezamenlijk in 2030 samen 35 Terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land opwekken.

Gemeente Opmeer valt binnen de energieregio Noord-Holland Noord (hierna: NHN). Dit samenwerkingsverband bestaat uit het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de provincie Noord-Holland en 18 gemeenten[2]. Daarnaast zijn netbeheerders, bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers betrokken. Het figuur op de volgende pagina toont de kaart met daarop de zoekgebieden voor wind- en zonne-energie voor de regio NHN. Voor de concretisering van deze zoekgebieden zijn vier criteria opgesteld in een afwegingskader:

1. Kwantiteit
De ambitie van de RES NHN is om 3,6 TWh aan zonne- en windenergie op te wekken voor 2030. Hiervan wordt in de huidige situatie al 2,08 TWh opgewekt. Bovenop deze ambitie wordt in de Wieringerhoek in het IJsselmeer natuurontwikkeling in combinatie met zonneatollen (een vorm van zonne-energie) gerealiseerd met een potentie van 1,1 TWh. De eindverantwoordelijkheid van deze ontwikkeling valt binnen het Rijk en de opbrengsten ervan tellen niet onder de RES.

[2] Alkmaar, Bergen (NH.), Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Uitgeest

Figuur 2.1 Zoekgebieden zon- en windenergie en bestaande windturbines in Noord-Holland Noord (bron: RES 1.0 Noord-Holland Noord)

De zoekgebieden (zie figuur 2.1) waar deze energie zal worden opgewekt kunnen worden opgedeeld in verschillende categorieën die elk kansen en uitdagingen bieden. Deze categorieën zijn*: zon op dak, zon op parkeerplaatsen, langs infrastructurele lijnen, bij bedrijventerreinen* en *IJsselmeer en Markermeer.* Ook is vastgesteld waar energieopwekking specifiek niet wenselijk is. O.a. in de duinen, andere natuurgebieden of in het open landschap en in gebieden met een hoge cultuurhistorische waarde.

2. Participatie en draagvlak

Belangrijk in het opstellen van de RES 1.0 en alle vervolgstappen die nog zullen komen is het bottom-up proces. De overtuiging is dat samenwerking, zorgvuldige participatie en lokaal eigendom van groot belang zijn in het realiseren van de ambitie. Hiermee worden de lusten en de lasten eerlijk en lokaal verdeeld, ontstaat er groter maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en met goede lokale samenwerking worden kansen beter en sneller benut.

3. Ruimtelijke afwegingen

Omdat het opwekken van hernieuwbare energie een ruimtelijke opgave is moet worden gelet op een inpassing in het landschap, gedegen ruimtelijk ontwerp en een koppeling met andere ruimtelijke opgaven (zoals woningbouw en natuurontwikkeling). Hiervoor is (boven)regionale afstemming van belang, maar ook afstemming op projectniveau.

Gesteld wordt dat nieuwe ontwikkelingen de landschappelijke- en natuurwaarde van het gebied moeten verbeteren en dat negatieve effecten op de omgeving en de natuur moeten worden gemitigeerd.

4. Energie-infrastructuur

Omdat de klimaatopgave groot is, is systeem-efficiënte van groot belang. Er moet slim worden omgegaan het elektriciteitsnet, om zo min mogelijk gevolgen voor de schaarse ruimte, doorlooptijden en maatschappelijke kosten te maken. Dit heeft ook gevolgen voor het draagvlak, haalbaarheid en kosten voor de regio. Hiervoor moet de capaciteit van het elektriciteitsnet worden vergroot. Daarnaast zijn er 5 ontwerpprincipes:

1. Benut de bestaande energie-infrastructuur optimaal.
2. Combineer opwek en verbruik.
3. Zorg voor een constante productie van energie.
4. Cluster projecten voor duurzame opwek.
5. Gebruik slimme technische oplossingen.

Doorwerking plangebied

De RES heeft voor 3 deelregio's dit uitgewerkt. Gemeente Opmeer valt onder de regio Westfriesland, dat inzet op het opwekken van 0,70 TWh aan hernieuwbare energie. Hiervan wordt 0,23 TWh al opgewekt in de huidige situatie. Er wordt in de regio met name ingezet op zonne-energie. De regio Westfriesland geeft verder aan dat het traditionele karakter van de stadjes, dorpskernen en open ruimtes zoveel mogelijk behouden moet blijven. Verder geldt voor de regio het volgende:

- Het lokale elektriciteitsnetwerk is verouderd en moet worden vernieuwd om te kunnen voorzien in de beoogde ontwikkelingen.
- Bij het opwekken van zonne-energie moet rekening gehouden worden met o.a. de weidevogelgebieden, Natuurnetwerk Nederland-gebieden en Natura 2000-gebieden. Maar ook met gebieden met een hoge cultuurhistorische waarde en/of beschermd stadsgezicht.
- In Transitievisie Warmte werken gemeente hun visie op restwarmte, Omgevingswarmte/aquathermie en geothermie uit.
- Opwekking met biomassa telt niet mee voor de ambitie van de RES.

Gemeente Opmeer geeft aan geen investeringen in windenergie te doen, zie hiervoor hoofdstuk 2.6.1 en 2.6.3 van deze beleidsscan. Voor elke deelregio is een aparte kaart met zoekgebieden opgesteld. Daarbij geldt dat nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden niet worden uitgesloten. Binnen het centrum van Op-

Figuur 2.2 Potentiële locaties opwekking energie in Opmeer-Spanbroek (Bron: Provincie Noord-Holland)

meer-Spanbroek wordt potentie voor het opwekken van zonne-energie op daken en op parkeerplaatsen aangeduid, zie figuur 2.2[3]. Net buiten het centrum liggen twee zoekgebieden voor verdere plaatsing van zonnepanelen.

2.5 Beleid regio West-Friesland

2.5.1 Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 (2019)

De gemeenten Amsterdam en Almere, de Vervoersregio Amsterdam en de provincies Noord-Holland en Flevoland hebben in november 2019 een Regionaal OV Toekomstbeeld voor 2040 gepresenteerd. In dit beleidsstuk is de regionale ambitie om het openbaar vervoer, samen met de fiets en de auto, in een geïntegreerd en uitstootvrij systeemonderdeel te laten zijn. Het doel is dat bewoners en bezoekers snel, duurzaam en efficiënt kunnen reizen. Voor het opstellen van dit toekomstbeeld is de regio opgedeeld in verschillende gebieden:

Het metropolitane kerngebied

Focus ligt sterk op Amsterdam en op verplaatsingen per voet, fiets en OV. Focus ligt ook op de verbinding met regionale kernen, waarmee de bereikbaarheid, agglomeratiekracht en ruimtelijk-economische ontwikkelingen worden versterkt. De uitbreiding van het metronetwerk op regionaal niveau, biedt ruimte voor het benutten van het spoor voor bovenregionale, (inter)nationaal en goederenvervoer.

Regionale corridors en steden

De focus ligt op de snelheid, comfort en de hoge frequenties van spoor en HOV (hoogwaardig openbaar vervoer). Het OV gaat in deze gebieden een belangrijke rolspelen. Per corridor wordt gezocht naar maatwerkoplossingen.

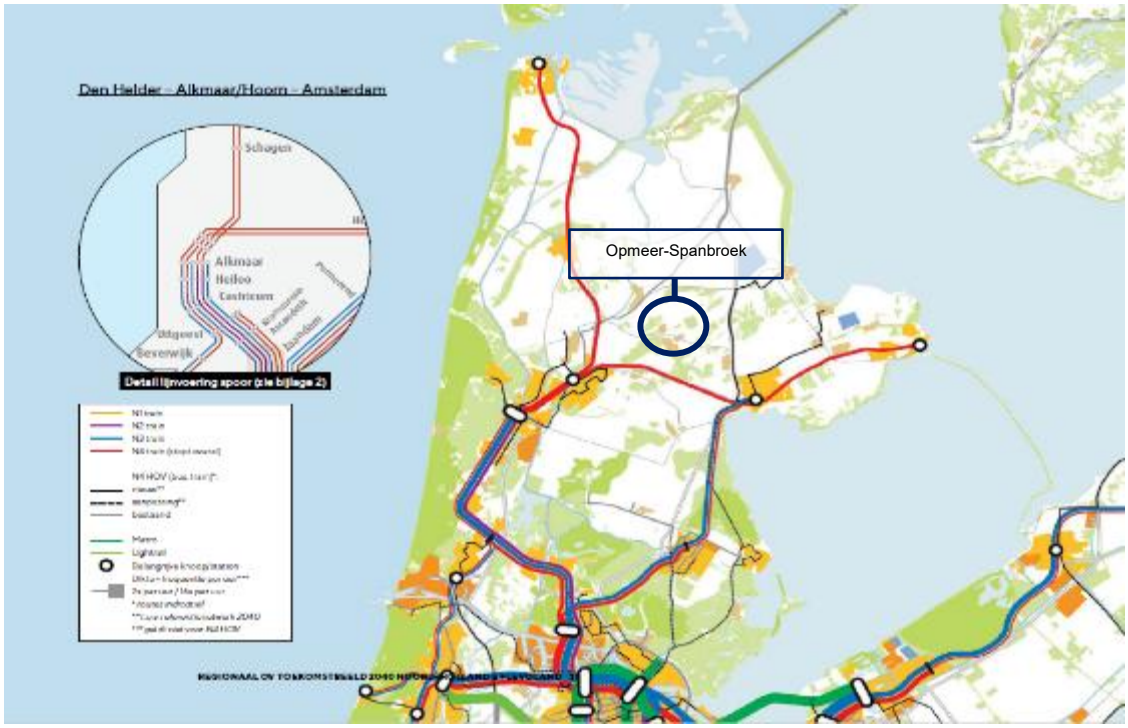
Grote kernen in landelijk gebied

De focus ligt hierbij op het verbinden van het landelijk gebied met de grote kernen door middel van het verhogen van de kwaliteit van het HOV-busnetwerk. Kleinere gebieden worden op het onderliggend busvervoer aangesloten of bediend met vraagafhankelijke Ov-systemen.

Schiphol:

Het OV moet de voornaamste en meest logische mobiliteitsvorm worden om van/naar de luchthaven te reizen. Rekening moet worden gehouden met de rol van internationaal spoorvervoer en een koppeling met regionale ov-netwerken. Samen draagt de ambitie bij aan het oplossen van bereikbaarheidsknelpunten, economische groei en de bereikbaarheid van nieuwe woon- en werklocaties. Daarnaast dragen de ambities bij aan een inclusieve, gezonde en veilige samenleving.

[3] Zie: https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=RES_Zoekgebieden

Figuur 2.3 Kaart regio Den Helder - Alkmaar/Hoorn uit het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040

Doorwerking plangebied

Opmeer-Spanbroek wordt in het toekomstbeeld niet specifiek aangeduid, zie figuur 2.3. Dichtbij zijnde kernen als Hoorn en Alkmaar worden wel benoemd als belangrijke ov-knooppunten, waarbij wordt gefocust op het verbeteren van de kwaliteit van het HOV. Verbeteringen in het regionale ov-netwerk zullen indirect wel bijdragen aan de verbetering van de bereikbaarheid van Opmeer-Spanbroek, o.a. via de stations van Hoorn en Obdam.

2.5.2 Pact van Westfriesland 7.1 (2020)

De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec, waarin samen circa 210.000 inwoners wonen, werken samen in het Pact van Westfriesland 7.1: *zeven gemeenten, één geluid*. Op zes thema's wordt er gewerkt aan de ambitie om als regio behoren tot de top 10 van meest aantrekkelijke regio's:

Wonen, leefbaarheid en bereikbaarheid

De ambitie is om zo snel mogelijk betaalbare, aantrekkelijke en duurzame woningen te bouwen, voor iedereen. Daarnaast is er een focus op regionale bereikbaarheid en het behoud van natuur en landschap.

Energietransitie en klimaatadaptatie

De ambitie is om 2040 aardgas en energie- en klimaatneutraal te zijn. Hiervoor moeten ruimtelijke ingrepen worden gedaan en eigenaarschap en draagvlak onder inwoners en ondernemers worden gecreëerd.

Ondernemen en economie

De ambitie is om de regio beter op de kaart te zetten en zo bedrijvigheid aan te trekken. Hiervoor wordt de regio beter geprofileerd en wordt het MKB te gesteund. Daarnaast is er een focus op het toekomstbestendig maken van de agrisector en moet de vraag en het aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar aansluiten.

Arbeidsmarkt en onderwijs
De ambitie is om zowel de kwalitatieve als kwantitatieve vraag en aanbod op de regionale arbeidsmarkt aan elkaar te koppelen.

Vrije tijd
De ambitie is om een cultureel profiel, regio-marketing en een recreatieve routestructuur aan te leggen die sport, recreatie en cultuur aantrekkelijker maakt voor inwoners en bezoekers.

Zorg en sociaal domein
De ambitie is om een gezonde en inclusieve regio te zijn, waarin iedereen een passend zorgaanbod krijgt.

Deze ambitie is in november 2020 opgesteld. Iedere gemeente binnen het pact hebben een uitvoeringsprogramma vastgesteld met de eigen gemeenteraad waar vanuit eigen amendementen en moties worden opgesteld.

Doorwerking plangebied
Relevant voor de centrumvisie van Opmeer-Spanbroek is de focus op het bouwen van zoveel mogelijk betaalbare, aantrekkelijke en duurzame woningen binnen de regio en de focus op het aantrekken van bedrijvigheid. Het opstellen van de visie biedt kansen bij te dragen in het versterken van de positie van de regio als aantrekkelijke regio.

2.5.3 Regionale Economische Agenda (REA) (2015)
Met de Regionale Economische Agenda wordt gewerkt aan de doelstellingen uit de economische pijler uit het Pact van Westfriesland. De rol van regionale overheden is het faciliteren, verbinden en promoten. De ambitie van de economische agenda is het creëren van een vitale en toekomstbestendige economie op basis van goede samenwerking. Het gewenste effect van deze ambitie is:
- Behoud en groei van werkgelegenheid binnen bereisbare afstand en daarmee bestaanszekerheid voor onze inwoners;
- Behoud en groei van investeringen en bestedingen voor het in stand houden van voorzieningen;
- Het behouden en versterken van bedrijfstakken/groepen bedrijven die vooroplopen in vernieuwing. Deze fungeren als motor van economische ontwikkeling.

Om dit te bereiken zijn er doelen gesteld op 5 deelthema's.
- Vitale regionale economie: meer duurzame innovatie, aanpassingen die samenhangen met demografische veranderingen, digitalisering en robotisering.
- Regionaal afgestemde werkomgevingen en verbeteringen infrastructuur: goede beschikbaarheid van werklocaties, die geschikt zijn voor de vernieuwingen in de economie.
- West-Friesland als regionaal gesprekpartner: de regio is een betere en volwaardige gesprekspartner bij het streven naar een niet-fysieke verbetering van het ondernemers/vestigingsklimaat.
- Westfriese samenwerking ondernemers, overheid, onderwijs en onderzoek: De regio wilt meer gaan stimuleren en zorgen voor verbinding tussen enerzijds gevestigde organisaties als broedplaatsen.
- Positionering Westfriese economie: Het pakken van de regierol op het verbinden en promoten van samenwerken met partijen buiten de regio.

Doorwerking plangebied
Een aantal relevante opgaven achter deze ambitie voor de centrumvisie Opmeer-Spanbroek is:
- inzetten op de diversiteit van bedrijvigheid, met een focus op duurzame innovatie, met een lange termijn blik, afgestemd op de demografische ontwikkelingen;

- inzet op de bereikbaarheid van het centrum, om de werklocaties toegankelijker te maken;
- inzet op meer samenwerking tussen actoren: o.a. de gemeente, ondernemers en inwoners.

2.5.4 Structuurschets Westfriesland (2016)

De structuurschets Westfriesland bevat de ruimtelijke uitwerking van de economische en sociale agenda opgesteld door en voor de regio. Daarnaast wordt er een ruimtelijke structuurversterking toegevoegd als derde ambitie. De structuurschets is uitvoeringsgericht, biedt ruimte en flexibiliteit aan initiatieven en integreert het regionale beleid. Daarnaast is deze structuurschets opgesteld 'in de geest van de Omgevingswet' en is inhoudelijk en procesmatig input geweest voor de, reeds besproken, provinciale omgevingsvisie.

De ambitie met betrekking tot de ruimtelijke structuurversterking in de regio Westfriesland heeft als uitgangspunt de landschappelijke en stedelijke diversiteit. Steden en dorpen moeten robuuster en sterker worden en daarnaast moet worden geïnvesteerd in de kwaliteit van het buitengebied. Een kans hierbij is de ligging aan het water. Deze ambitie is vertaald naar 7 doelstellingen:

1. het versterken van de leefbaarheid van (kleine) kernen;
2. het benutten van recreatieve potenties van kust en steden;
3. het bouwen aan een duurzame, klimaatadaptieve regio;
4. het zorgen voor woonruimte voor de West-Friese bevolking;
5. het versterken de externe woonkwaliteit;
6. het bieden van ruimte voor ondernemen;
7. het versterken van de agribusiness.

Doorwerking plangebied

Specifiek over Opmeer-Spanbroek wordt gesteld dat de kern een bovenlokaal verzorgende functie heeft. Waarvan de kracht ligt in de boodschappenfunctie voor zowel de eigen bevolking en de bevolking in de directe omgeving. Er is ruimte voor twee supermarkten. Hierbij moet rekening worden gehouden met de leefbaarheid in de kleinere kernen: het aanbod moet passend zijn bij de huidige functie van het centrum.
De concentratie van detailhandel, voorzieningen en woningbouw zorgt voor behoud en waar mogelijk versterking van de leefbaarheid. Een aantal relevante doelstellingen uit de structuurschets voor de centrumvisie Opmeer-Spanbroek is:

- het bereikbaar houden vanuit voorzieningen;
- het creëren van robuuste voorzieningen- en detailhandelstructuur;
- verduurzamen en transformeren van bestaande woningvoorraad en hiervan een deel het levensloopgeschikt maken;
- bouw nieuwe woningen gericht op alle doelgroepen, deels ook levensloopgeschikt;
- het bouwen van aantrekkelijke, onderscheidende woonmilieus voor (hoger opgeleide) werknemers.

De in het bestemmingsplan opgenomen wijzigingsbevoegdheid maakt het mogelijk om invulling te geven aan de ruimte die er is voor een tweede supermarkt binnen het plangebied, in combinatie met het toevoegen van woningen. Dit past bij de geschetste doelstellingen voor het centrum.

2.5.5 Regionale Detailhandelsvisie West-Friesland (2024)

In de regionale Detailhandelsvisie Westfriesland is de visie op de gewenste winkelstructuur en het daarbij horende toetsingskader uitgewerkt. Hiermee moet het economische belang van de Westfriese detailhandel worden gewaarborgd. Omdat consumenten en marktpartijen zich regionaal oriënteren, is regionale samenhang van belang.

De ambitie die wordt gesteld in de visie is om een ruimtelijke concentratie te hebben van detailhandel in toekomstbestendige centra. Er moet ruimte zijn voor innovatie en ondernemerschap. De bestaande fijnmazige structuur moet bijdragen aan een voorzieningenniveau op maat, waarbij ook de leefbaarheid van dorpen en kernen wordt gewaarborgd. Dit is in lijn met een van de hoofddoelstellingen van de provincie Noord-Holland, die streeft naar duurzaam ruimtegebruik, bij te dragen aan een vitale regionale economie en een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Regionaal worden er afspraken gemaakt over ontwikkelingen en initiatieven als gevolge van hun aard en omvang een effect kunnen hebben op de regionale detailhandelsstructuur. De regio heeft een toetsingskader voor uitbreidingen op het gebied van detailhandel opgesteld. Hierbij is het oppervlakte van de uitbreiding, de locatie (solitaire locaties hebben geen voorkeur) en de functie:

- Alle nieuwe initiatieven, groter dan 500 m^2 WVO worden in West-Friesland regionaal afgestemd.
- Voor supermarkten geldt dat deze grens ligt bij 800 m^2 WVO.
- Voor de uitbreiding van bestaande solitaire winkels geldt dat er vanaf 200 m^2 regionale afstemming nodig is.

Doorwerking plangebied

Een van de doelstellingen die vanuit de centrumvisie naar voren is gekomen, is het compacter maken van het winkelgebied van Opmeer-Spanbroek. Dit is in lijn met de regionale detailhandelsvisie. Opmeer-Spanbroek wordt in deze visie geclassificeerd als ‘bovenlokaal verzorgende dorpscentra’.

De strategie en koers voor deze winkelgebieden is:

- Maximaal twee supermarkten om de bovenlokaal verzorgende functie van de centra te borgen en niet te ‘concurreren’ met de streekverzorgende centra.
- Behoud leefbaarheid staat centraal. Voorzieningenaanbod moet hierbij aansluiten. Te grootschalig aanbod kan perspectief kleine dorpen en kernen aantasten.

Ontwikkelingen op het gebied van detailhandel worden in dit bestemmingsplan via de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid gerealiseerd. Deze bevoegdheid is op één locatie opgenomen (Koenisterrein). In dat geval moeten ontwikkelingen voldoen aan het toetsingskader opgenomen in de visie. De regio is terughoudend in het uitbreiden van nieuwe detailhandel. Enkel uitbreidingen van bestaande detailhandel worden toegestaan die passend zijn bij de functie en het verzorgingsgebied.

2.5.6 Regionale woonvisie Westfriesland (2017)

Zoals beschreven in hoofdstuk 2.2.2 heeft de regio Westfriesland de ambitie om tot de top 10 meest aantrekkelijke regio’s te behoren. In de regionale Woonvisie Westfriesland wordt het aspect ‘wonen’ van deze ambitie uitgewerkt. De speerpunten uit de woonvisie, opgesteld in samenwerkingen met belanghebbenden als woningcorporaties, bewonersverenigingen, zorgpartijen, de provincie, bouwers en ontwikkelaars, zijn als volgt:

Bestaande woningvoorraad

De woningvoorraad moet betaalbaar, aantrekkelijk en toekomstbestendig op het gebied van duurzaamheid worden gemaakt en worden behouden. Bewoners worden gestimuleerd om bij te dragen aan het verbeteren en het behoud van de kwaliteit van de openbare ruimte.

Vitale kernen

De bouwmogelijkheden zijn afhankelijk van lokale omstandigheden in woonkernen en worden gericht op kansrijke producten en locaties. Er wordt ingezet op functiemening (wonen en werken) om de leefbaarheid van de regio te verbeteren en in stand te houden. Daarnaast wordt er gekeken naar de (OV-) bereikbaarheid

en kansrijke producten en locaties voor voorzieningen en de samenhang met woningbouw om de vitaliteit van kernen te verbeteren.

Nieuwbouw
De vraag naar woningen (type en hoeveelheid) en de inrichting van de woonomgeving staat centraal in de ontwikkeling. Er wordt vooral ingezet op onderscheidende en complementaire producten. Het landschappelijk onderscheidend vermogen van Westfriesland wordt benadrukt. Uitgangspunt is daarnaast om gemengde woonmilieus te realiseren met aandacht voor duurzaamheid en zelfvoorzienendheid. Er wordt ingezet op het toepassen van nieuwe woonvormen (o.a. seniorenwoningen, tiny houses, collectieve bouw), vormgeving van zorg (o.a. familiedomeinen, woongroepen en wonen met gelijkgestemden) en ten slotte op nieuwe vormen van opdrachtgeverschap.

Scheiden wonen en zorg
Inwoners moeten zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Dit vraagt om passende en betaalbare woningen en het levensloopbestendig maken van de huidige woningvoorraad.

Flexibel kader
Op regionaal niveau wordt er een afwegingskader gehanteerd voor nieuwbouwplannen. Hierin worden de speerpunten van de regionale woonvisie vertaald naar plannen. Het doel is houvast voor de regio en ruimte voor marktinitiatieven.
Doorwerking plangebied
Een aantal relevante punten n.a.v. de woonvisie voor de centrumvisie Opmeer-Spanbroek zijn:

- Het centrum van Opmeer-Spanbroek verspreidt zich over een groot oppervlakte. De inzet richting een compacter centrum, biedt kansen voor een verbetering van de bestaande woningvoorraad, een verbetering van de openbare ruimte en op het gebied van functiemenging.
- In de prognose van de provincie Noord-Holland wordt gesteld dat de woningbehoefte in de gemeente Opmeer t.o.v. 2021 in 2030 +300 woningen is. Voor 2040 is dit +350 woningen en voor 2050 stijgt dit naar een behoefte aan 450 woningen[4]. Ten opzichte van het realiseren van deze nieuwbouw, stelt de regio dat de hoeveelheid, het type en de inrichting van de woonomgeving centraal staat. Daarbij moet nieuwbouw de bestaande voorraad diversifiëren (momenteel is er in de regio een eenzijdig aanbod op het gebied van bouwjaar, type en onderscheidende woonmilieus) en versterken van het bestaand stedelijk gebied.
- Er moet regionale afweging plaatsvinden bij het doorvoeren van nieuwbouw ontwikkelingen.

2.5.7 Regionaal woonakkoord 2020-2025 (2021)
Het regionale woonakkoord 2020-2025 is gesloten tussen de burgemeester en wethouders uit de bestuurlijke regio Westfriesland en de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (de provincie). Het akkoord loopt tot 1 januari 2026 en vervangt het Regionaal Actie Programma Wonen 2017-2020. De regionale woningbouwprogrammering, zoals uitgewerkt in 2.2.5, blijft toepasbaar en is een apart document bij dit woonakkoord.
In het Regionaal Woonakkoord zijn de samenwerkingsafspraken en acties voor bouwen en wonen uitgewerkt, onderverdeeld in de thema's nieuwbouw, revitalisering bestaande bouw en overige opgaven.

[4] Provincie Noord-Holland (2021), Prognose Noord-Holland 2021-2050

Doorwerking plangebied

Een aantal relevante samenwerkingsafspraken en acties op het gebied van nieuwbouw voor de centrumvisie Opmeer-Spanbroek zijn:

- De regio wil jaarlijks minimaal 900 passende woningen bouwen. Deze moeten aansluiten bij de locaties en het type woonmilieu waar behoefte aan is en moeten voldoende betaalbaar zijn. Een deel hiervan wordt binnen het centrum van Opmeer-Spanbroek gerealiseerd.
- De regio zet in op het ontwikkelen van nieuwe woonvormen die passen bij de woningbehoefte en bijdrage aan de woonkwaliteit van de regio. Voorbeeld van nieuwe woonvormen zijn o.a. initiatieven voor senioren of eenpersoonshuishoudens, tiny houses en modulair bouwen. Een deel hiervan zou mogelijk binnen het centrum van Opmeer-Spanbroek kunnen worden gerealiseerd.

Een aantal relevante samenwerkingsafspraken en acties op het gebied van revitalisering van bestaande bouw voor de centrumvisie Opmeer-Spanbroek zijn:

- De regio wilt voor 2030 18.000 woningen verduurzamen (o.a. afkoppelen van het aardgas). Een revitalisering van de woningvoorraad in het centrum draagt bij aan deze doelstelling. Er wordt ingezet op innovatie, in de brede zin, op woning- en wijkniveau.
- De regio streeft naar levendige en vitale woonwijken en buurten. Dit uit zich in sloop-nieuwbouw, sociale projecten en fysieke aanpassingen in de openbare ruimte. Stedelijke vernieuwing kan worden gecombineerd met verduurzaming, vergroening en klimaatadaptief ontwerpen. Dit draagt o.a. ook bij aan het stimuleren van een gezonde levensstijl. Ook in de centrumvisie kunnen verschillende opgaven tegelijkertijd worden aangepakt.
- Om mensen langer thuis te kunnen laten wonen, moet er een gevarieerd woningaanbod zijn, die ook geschikt zijn voor mensen met een zorgvraag.
- De regio wilt buitenlandse werknemers op een kwalitatieve wijze te laten wonen in de omgeving van hun werk.

2.5.8 Afwegingskader Wonen Westfriesland v0.7 (2021)

Het afwegingskader vormt de basis voor de toekomstige kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwprogrammering. Via dit kader worden regionaal afspraken gemaakt over de woningbouw. Voor elk nieuw woningbouwplan is het uitgangspunt dat het past binnen de speerpunten van de Westfriese Basis:

1. Het plan past binnen de indicatieve regionale woningbehoefte (incl. de buffer) en blijft in principe binnen de gemeentelijke behoefte.
2. Het plan voldoet aan de voorwaarde dat 70% van de woningbouwplannen in Westfriesland worden gerealiseerd in krachtige kernen.
3. Er is getoetst of het plan past binnen de regionale behoefte:
   - Kwantitatief (past binnen de regionale prognose);
   - Kwalitatief (woningtype, woonmilieu, kwaliteit).
4. Het plan kan gerealiseerd worden binnen bestaand stedelijk gebied**.** Wanneer het plan buiten bestaand stedelijk gebied gelegen is, is getoetst of realisatie binnen bestaand stedelijk gebied mogelijk is.
5. Als realisatie past binnen de regionale behoefte, maar realisatie binnen bestaand stedelijk gebied niet mogelijk is, is getoetst of het plan zich binnen een provinciaal beschermingsregime bevindt en multimodaal ontsloten is.

Wanneer een plan geheel past in de Westfriese Basis, wordt er doorgaan als Westfries Vooruitdenken. Wanneer een plan niet in de Westfriese Basis past, moet er worden bijgestuurd en opnieuw worden afgestemd.

Voor elk nieuw woningbouwplan is het uitgangspunt dat het minimaal op vijf van de tien speerpunten uit het Westfries Vooruitdenken positief scoort. Hiermee wil de regio een kwaliteitsimpuls geven. De volgende speerpunten vallen onder het Westfries Vooruitdenken:

1. Het plan levert een positieve bijdrage aan de betaalbaarheid van het wonen. Hierbij wordt een prijsgrens gehanteerd van < liberalisatiegrens voor huurwoningen en < € 200.000,- voor koopwoningen.
2. Het plan levert een bijdrage aan het langer zelfstandig wonen. De veranderende bevolking vraagt om een andere woningvoorraad. Het gaat hierbij om rolstoeltoegankelijk en rollatordoorgankelijke woningen die een gelijkvloerse slaapkamer en badkamer hebben.
3. Het plan levert een positieve bijdrage aan onze duurzaamheidsdoelstellingen. Er wordt ingezet op energie neutrale, toekomstbestendige en gasloze woningen.
4. Het plan voorziet in woningen in de vrije huursector voor middeninkomens (middeldure huur).
5. Nieuwe woningbouw wordt zoveel mogelijk gerealiseerd in de nabijheid van een OV-knooppunt. De provincie Noord-Holland heeft als doel gesteld om binnen de provincie 50% van nieuwe woningbouwontwikkelingen binnen een straal van 1,2 km rondom ov-knooppunten te realiseren. Binnen de regio geldt een primair zoekgebied van 1,2 kilometer en een secundair zoekgebied van 3 kilometer.
6. Het plan draagt bij aan de aantrekkingskracht van woningzoekenden van buiten de regio door het bieden van een aantrekkelijke onderscheidende woonomgeving. Er wordt ingezet op kwaliteit om een aantrekkelijk alternatief te zijn voor de Noordelijke Randstad. Complementaire plannen worden positief gewaardeerd.
7. Het plan draagt duurzaam bij aan de benodigde versnelling van de woningbouwproductie in Westfriesland en past binnen de woningbehoefte. Een woningbouwplan scoort op deze ambitie indien er inzet is gepleegd om het plan versneld uit te voeren. Een andere mogelijkheid is een nieuw woningbouwplan met een zekere omvang, aanvullend op de bestaande en bekende plancapaciteit.
8. Het plan vormt een toevoeging vanwege het type woningen waarin het voorziet. De toevoeging op type wordt afgemeten aan de huidige Westfriese woningvoorraad en de behoefte.
9. Het plan vormt een toevoeging vanwege de doelgroep woningzoekenden waarvoor het wordt gebouwd. De toevoeging op doelgroep wordt afgemeten aan de huidige Westfriese woningvoorraad en de behoefte. Denk aan starters, startende huishoudens, sociaal kwetsbare woningzoekenden, binnenlandse en buitenlandse werknemers.
10. Het plan vormt een toevoeging vanwege de onderscheidenheid in samenhang met woonmilieu en programma waarin het voorziet. Een plan scoort op deze ambitie indien onderbouwd wordt waarom aan dit plan op deze plek behoefte is en een toevoeging vormt op type en doelgroep en er sprake is van een onderscheidend karakter.

Doorwerking plangebied

Een initiatief dat binnen de wijzigingsbevoegdheid wordt gerealiseerd zal moeten worden getoetst aan de Ladder voor Duurzame verstedelijking. Daarmee wordt geborgd dat woningbouwplannen passen binnen de regionale en gemeentelijke woonbehoefte. Opmeer-Spanbroek is, samen met de kern Hoogwoud, een van de sterke kernen binnen de gemeente Opmeer. Het wijzigingsgebied ligt binnen bestaand stedelijk gebied. Daarmee kan worden geconcludeerd dat bouwplannen binnen het centrum van Opmeer-Spanbroek past binnen de Westfriese Basis. Daarnaast moeten bouwplannen op minstens vijf van de tien speerpunten uit het Westfries Vooruitdenken positief scoren.

2.6 Gemeentelijk beleid

2.6.1 Structuurvisie Opmeer 2025 (2012)

In de Structuurvisie 2025 van de gemeente Opmeer worden de hoofdlijnen van het gemeentelijk ruimtelijk beleid. De structuurvisie Opmeer voor 2025 is relatief verouderd (2012). Momenteel is de gemeente bezig

met het opstellen van een Omgevingsvisie.. Het doel van de structuurvisie is om ruimte voor ontwikkeling te bieden met respect voor de historisch-geografische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de gemeente.

Vijf kernmerken die gemeente voorzichtzelf stelt zijn ‘nuchter’, ‘ondernemend’, ‘open’, ‘verbonden’ en ‘eigenzinnig’. Deze ‘merkwaarden’ typeren de gemeente. De ambitie die voortkomt uit deze kenmerken is om iedereen (van inwoners, ondernemers tot bezoekers) het gevoel te geven dat ze de ruimte krijgen, om te wonen, werken en te recreëren. Maar ook om zichzelf en anders te zijn, tot rust te komen en actief bezig te zijn in het groen.

Doorwerking plangebied
De structuurvisie kent de volgende uitgangspunten met betrekking tot de kern en het centrum van Opmeer-Spanbroek:

- Op het gebied van de historisch-geografische, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten binnen de gemeente wordt gesteld dat deze zoveel mogelijk moeten worden behouden en versterkt worden.
- De ambitie is om de functie van Opmeer-Spanbroek als hoofdkern van de gemeente en centrum met een bovenlokale functie te behouden en uit te breiden.
- Een aantal locaties in Opmeer-Spanbroek komt in aanmerking voor herontwikkeling. In en rond het centrum kunnen met name de locaties Koenis, Huijberts en Breestraat-Zuid worden betrokken bij centrumontwikkelingen, inclusief wonen. De locatie Bik komt in aanmerking voor wonen. Op de locatie Slothuis heeft handhaving van de hotelfunctie met als alternatief een maatschappelijke functie de voorkeur van de gemeente. In dit bestemmingsplan is voor de locatie Koenis een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, die woningbouw onder voorwaarden op deze locatie mogelijk maakt middels een nadere ruimtelijke procedure.
- Wat betreft woningbouw ligt de nadruk in de komende 10 jaar op realisatie van woongebied Heerenweide (ten oosten van de kern) en het benutten van vrijkomende locaties binnen de bestaande dorpen (inclusief Hoogwoud, waaronder locatie Tuk).
- De gemeente werkt niet mee aan de realisatie van windturbines in de gemeente. In het kader van de bestemmingsplannen worden afwegingen gemaakt over de aanvaardbaarheid van vormen van duurzame energiewinning.
- De gemeente zet zich in voor handhaving en verbetering van de toeristische gebruiksmogelijkheden van de bestaande dagrecreatie voorzieningen.
- De gemeente wil de bereikbaarheid van Opmeer-Spanbroek via water versterken. De haalbaarheid van een aanlegplaats met eventueel faciliteiten wordt onderzocht.
- De gemeente wil de routerecreatie in regionaal verband bevorderen en werkt, waar mogelijk en haalbaar, mee aan het realiseren van nieuwe recreatieve en toeristische routestructuren.

2.6.2 Toekomstvisie Opmeer 2030 (2021)

In de toekomstvisie 2030 wordt richting gegeven aan ontwikkelingen binnen de gemeente Opmeer. De visie is opgesteld aan de hand van contact met bewoners, ondernemers, verenigingen, dorpsraden en betrokkenen. Na aanleiding hiervan zijn op 5 onderwerpen ambities opgesteld die aansluiten bij de bestaande identiteit en kwaliteiten van de gemeente Opmeer:

Vitale dorpen in een vitale gemeente
Een groene leefomgeving waar ruimte is voor jong en oud om te wonen, om betrokken te zijn in de gemeenschap of bij verenigingen.

Een zorgzame gemeenschap
Goede en bereikbare zorgverlening die dichtbij de mensen staat, mensen zo lang mogelijk in de eigen gemeenschap en dicht bij elkaar laten wonen.

Een duurzame toekomst
Klimaatmaatregelen worden serieus genomen, energie wordt bespaard en lokaal opgewekt. Werken naar klimaatneutraal in 2050: de energievraag wordt dan regionaal gedekt. De keuzes die worden gemaakt zijn zoveel mogelijk inpasbaar en betaalbaar en hebben respect voor het unieke landschap. Daarnaast is er aandacht voor de agrarische sector.

Een aantrekkelijk landschap
De gemeente koestert het open landschap, erfgoed en de kenmerkende lintdorpen. Ontwikkelingen moeten passend zijn binnen dit kenmerkende landschap.

Een bereikbaar bestuur
Betrokkenen worden meegenomen in besluitvorming en er wordt gewerkt aan het versterken van de band tussen gemeentebestuur en haar inwoners. Er zijn duidelijke afspraken over de rol en positie van dorpsraden t.o.v. het gemeentebestuur.

Doorwerking plangebied
Over het centrum van Opmeer-Spanbroek (en daarnaast Hoogwoud) stelt de gemeente dat de ambitie is dat de centrumfunctie in 2030 sterker zal worden. Er bevinden zich winkels, horeca, ontmoetingsplekken en evenementen plaats. Hiervoor wordt o.a. een buurthuis (het Huis van Opmeer) gerealiseerd met een bibliotheek, koffietent en ruimtes voor activiteiten, waarmee het verenigingsleven ook opbloeit. De bedrijvigheid moet in 2030 meer gebundeld zijn. De ambitie is dat het centrum zo levendig wordt, dat het weer jonge gezinnen richting Opmeer trekt.

Daarnaast is de ambitie dat er wordt ingezet in het ombouwen van leegstaande panden tot seniorenwoningen. Ook wordt voorzien dat een deel van het buitengebied van de kern Opmeer bebouwd wordt; deze toekomstige inwoners zullen ook gebruikers van het centrum van Opmeer-Spanbroek worden.
Een groot deel daarvan zijn gezinswoningen, hoewel er ook wat starters- en seniorenwoningen tussen zitten. Door het extra aanbod is ook de doorstroom verbeterd.

De ambitie is dat er wordt geïnvesteerd in fietsinfrastructuur, maar de gemeente heeft besloten verder geen vergaande investeringen in de bereikbaarheid van de gemeente te doen. Ook op het gebied van toerisme is het niet de ambitie om veel te investeren.

2.6.3 Coalitieprogramma 2022-2026 (2022)
Het coalitieakkoord 2022-2026 met de naam ‘Vitaal Opmeer’ is opgesteld door de gemeenteraadsfracties van het CDA, VVD en de PvdA/GroenLinks na de verkiezingen in maart 2022. Het akkoord geeft invulling aan de ambities van de Toekomstvisie Opmeer 2030. Daarbij is de ambitie geformuleerd in deze toekomstvisie ook de kernambitie uit het coalitieakkoord. In het coalitieakkoord worden concrete actiepunten opgesteld op het gebied van;
- maatschappelijke ontwikkelingen;
- de woningopgave;
- duurzaamheid;
- de Omgevingswet;

- financiën;
- organisatie en personeel;
- de arbeidsmarkt;
- sociaal domein;
- het gemeentelijk woonbedrijf;
- bereikbaar bestuur;
- recycletarief.

Doorwerking plangebied
Een aantal van de acties die voortkomen uit het coalitieprogramma die hebben betrekking op het centrum van Opmeer-Spanbroek zijn:

- Ter aanvulling van het gemeentelijke verkeers- en vervoersplan, zoals in paragraaf 2.6.6 is uitgewerkt, wordt er in het coalitieakkoord extra ingegaan op paarkeerproblematiek in oudere wijken en (het waar nodig toevoegen van) veilige voetgangersoversteekplaatsen.
- Op het gebied van openbare ruimte wordt daarnaast rekening gehouden met een inclusieve inrichting en het toevoegen van laadpunten in de openbare ruimte wordt versneld.
- Klimaatadaptatieplannen worden verder voortgezet, onder andere moet de openbare ruimte bestand zijn tegen hevige neerslag. De kern Opmeer en andere locaties met hittestress zal vergroening plaatsvinden.
- Er wordt gekeken of er, in samenspraak met de winkeliersvereniging, mogelijkheden zijn tot het inrichten van een openbaar toilet in het centrum.
- Het belang van de bibliotheek wordt benoemd als onmisbare voorziening, die in de strijd tegen laaggeletterdheid behouden moet blijven. De bibliotheek blijft zich moderniseren en richten op nieuwe doelgroepen. De gemeente ondersteunt de West-Friese Bibliotheek waar zij kan en mag.
- Op het gebied van duurzaamheid en elektriciteitsproductie, wordt vastgehouden aan de RES: geen windmolens en gebaseerd op landschappelijke waarden aan de slag met zonne-energie met de laagste ruimtelijke impact. Binnen de RES wordt ruimte gehouden voor energieopwekking met innovatieve nieuwe methoden. Er wordt een energieloket ingericht om mensen bij te staan met advies. Ook bij het ontwikkelen van coöperatieve energiewinning. Iedereen moet worden betrokken bij de uitwerking van de transitievisie warmte.
- Voor woningbouw wordt in 2022 gewerkt aan het Realisatieplan met de Ontwikkelvisie 2022, die richting en continuïteit zullen bieden aan woningbouw op de lange termijn. Dit mag de woningbouw op korte termijn niet in de weg zitten. In de Ontwikkelvisie wordt beschreven welke woningbouw voor welke doelgroepen wanneer plaats kan vinden, op welke wijze deze gerealiseerd kan worden en welke ambtelijke capaciteit daarvoor benodigd is. Bij de totstandkoming van de ontwikkelvisie wordt aandacht besteed aan de bijzondere beklemming die wordt gevoeld onder jongeren om een woning te vinden en worden oplossingen aangedragen. In de nota Grondbeleid worden concrete ontwikkellocaties in 2022 vastgesteld.
- In het coalitieakkoord wordt aangegeven dat er onderzoek ingesteld naar de mogelijkheid om jongerenwoningen voor een maximale termijn van 10 jaar aan te bieden in een vorm van prefab bouw van voldoende kwaliteit. Dit wordt gecombineerd met een locatieonderzoek. Doelstelling is deze groep vlot te laten doorstromen naar een reguliere woning. Daarnaast bezien of ook voor spoedzoekers ten gevolge van bijvoorbeeld scheiding wensen bestaan in deze richting. Op basis van een onderzoek wordt bezien of en op welke manier een dergelijke ontwikkeling wenselijk is.

Het realiseren van een nieuwe centrumvisie wordt in het coalitieakkoord aangehaald. In het centrum maken actuele ontwikkelingen het noodzakelijk om deze op zeer korte termijn op te stellen. Reden is deze veelheid aan ontwikkelingen integraal te kunnen beoordelen en elkaar te laten versterken. Mogelijkheden die nu of op

termijn worden gezien moeten worden voorzien van ruimtelijke vergezichten om deze te kunnen verwezenlijken. De hierbij te betrekken ontwikkelingen zijn:

- BIK-terrein;
- Koenis veevoederfabriek;
- Koenis-Rabobank gebouw;
- Herenweg;
- Amazone;
- gebruik Diaconieterrein;
- Scheringamuseum;
- ambities Action voor nieuwe locatie;
- ambitie tot herinrichting openbare ruimte Centrum Opmeer;
- ambitie tot visie over ontwikkeling van detailhandel;
- ambitie voor horeca in centrum en de realisatie van een plein;
- verkeersproblematiek in zijn algemeenheid gelet op al deze ontwikkelingen betrekken en de link leggen met het GVVP.

Beleid wordt opgesteld voor een anti-speculatiebeding en een zelfbewoningsplicht bij de aan- en verkoop van nieuwe woningen in de vrije sector, voor zover daar nog niet in is voorzien. Hierbij wordt aangesloten bij nieuwe wetgeving op dit vlak. Alle mogelijkheden worden benut om eigen inwoners in redelijkheid voorrang te kunnen geven.
Onderhavig bestemmingsplan bevat wijzigingsbevoegdheden, die herontwikkeling van het Koenisterrein met woningbouw en detailhandel mogelijk maken.

2.6.4 Beleidsvisie Fysieke leefomgeving 2020-2023

In de Beleidsvisie Fysieke Leefomgeving 2020-2023 wordt de basis gelegd voor de programmatische en integrale uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van het omgevingsrecht. Het streven is een veilige, leefbare, schone, gezonde en inclusieve leefomgeving. Met het samenbrengen van (regionaal en gemeentelijke) beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving - o.a. wonen, milieu, verkeer en vervoer en groen – wordt geanticipeerd op de komst van de Omgevingswet. Deze visie is de opvolger van het ‘Strategisch beleidsplan omgevingsrecht 2015-2019’.

De beleidsaspecten die in deze visie aan bod komen zijn: bouwen en slopen, monumenten, milieu, aanleg-kap-reclame-inritten, evenementen, bodem en bouwstoffen, natuurbescherming en ruimtelijke ordening. Daarnaast wordt o.a. ingegaan op (ruimtelijke) ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving, de omgevingswet, duurzaamheid (klimaatadaptatie, circulaire economie en energietransitie) en handhaving-preventie.

Doorwerking plangebied
Specifiek voor het centrum van Opmeer-Spanbroek wordt gesteld dat de verloedering door leegstand, de intensivering van verkeer en de geur, brandveiligheid en het ontploffingsgevaar van bedrijvigheid een probleem of risico vormen. De ambities m.b.t. de fysieke leefomgeving die specifiek voor dit gebied gesteld worden zijn:

- voorkomen van leegstand;
- comprimeren van winkelgebied met behoud van bovenlokale functie;
- verdichting: wonen boven winkels;
- aantrekkelijke verblijfsomgeving: gevarieerd, schoon, heel en veilig;
- verkeersveilig en bereikbaar;
- beperken hinder met mogelijk uitplaatsen hinderlijke bedrijven.

2.6.5 Woonvisie gemeente Opmeer 2023-2028

In de woonvisie ‘Een (t)huis voor iedereen in Opmeer’ zijn de uitgangspunten vastgelegd die gebruikt worden bij het behandelen van vraagstukken over woningbouw, onderhoud aan bestaande bouw en de verbetering van de kwaliteit van wonen. De visie heeft betrekking op de periode 2023-2028 en heeft een doorkijk van 10 jaar.

Op verschillende thema’s op het gebied van wonen zijn ambities opgesteld en worden concrete doelen geformuleerd:

Stimuleren verduurzaming van de voorraad en faciliteren waar nodig

- De gemeente zet in op het isoleren van haar woningvoorraad via het Nationale Isolatie Subsidieprogramma van het Rijk. In 2028 zijn hierdoor 750 woningen beter geïsoleerd.
- In 2024 zijn twee wijken aangewezen om in het kader van de Transitievisie Warmte als eerste aardgasvrij te maken.

Betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen

- In de periode 2023-2028 zijn minimaal 20 woningen door het Gemeentelijk Woningbedrijf aan het middenhuursegment toegevoegd. Dit kan in de nieuwbouw of bestaande bouw zijn.
- In de periode 2023-2028 worden minimaal 40 nultredenwoningen / levensloopgeschikte woningen via nieuwbouw toegevoegd aan de woningvoorraad van de gemeente Opmeer.
- Het totaal aan nieuwe woningbouwinitiatieven in de periode 2023-2028 voldoet aan de betaalbaarheidseisen uit de regionale woondeal 2.0.

Aantrekkelijke en inclusieve bouw

- In de periode 2023-2028 bevat de gemeentelijke planlijst minimaal twee plannen voor specifieke doelgroepen (zoals met tiny houses of knarrenhofjes).
- In 2022 was de gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen in de gemeente Opmeer € 358.000. Dit is circa 5% minder dan het landelijk gemiddelde. In 2028 ligt de gemiddelde WOZ-waarde nog steeds 5% lager dan het landelijk gemiddelde, omdat we een betaalbare woningvoorraad willen behouden.
- In de afgelopen jaren hebben we gemiddeld 5 startersleningen toegekend. In de periode 2023-2028 kennen we jaarlijks gemiddeld 8 startersleningen toe om startende huishoudens te helpen.

Wonen, zorg en welzijn

- In de periode 2023-2028 zijn minimaal 15 levensloopgeschikte woningen met de mogelijkheid tot het verlenen van zorg in geconcentreerde clusters gerealiseerd of in aanbouw.
- Het Gemeentelijk Woningbedrijf heeft nu 279 woningen voor 55+’ers. Dit aantal woningen is 10% hoger in 2028.

Goed wonen voor iedereen

- In 2023 kent de gemeente Opmeer nog geen flexwoningen. In 2028 staan er minimaal 20 flexwoningen in de gemeente.
- De gemeente Opmeer voldoet aan de taakstelling van het COA in de periode 2023 tot en met 2028.

Doorwerking plangebied

Relevant uit dit beleid voor de centrumvisie van Opmeer-Spanbroek is de focus op het verbeteren en uitbreiden van de bestaande woningvoorraad. Inbreiding in het centrum draagt bij aan het compacter maken van het winkelcentrum en het ondersteunen van voorzieningen. Dit is als gevolg goed voor de vitaliteit van de

kern. In het woningbouwprogramma van de gemeente Opmeer zijn ca. 400 woningen opgenomen om te realiseren tot 2032. Er moet een focus zijn op verschillende doelgroepen, o.a. starters, gezinnen en ouderen (met/zonder zorgvraag). Daarnaast is de focus op de inwoner belangrijk: in het opstellen van de centrumvisie zijn deze meegenomen. In de plannen dient te worden voldaan aan de afspraken uit de regionale woondeal 2.0 om 2/3-de betaalbaar te bouwen, waarvan minimaal 30% sociale huur (2023-2028).

2.6.6 Het gemeentelijke verkeer en vervoersplan 2020-2027

In 2019 is een geactualiseerd gemeentelijk verkeer en vervoersplan (GVVP) vastgesteld voor de periode 2020-2027 voor de gemeente Opmeer, met de naam 'Opmeer Goed op weg'. De beleidsuitgangspunten die in het GVVP zijn vastgelegd sluiten aan op de (ruimtelijke en maatschappelijke) ambities van de gemeente en passen daarbij binnen de kaders van het Rijks- en Provinciaal beleid. Daarnaast wordt er in het GVVP anticiperend al een link gelegd met de thema's uit de Omgevingswet, o.a. op het gebied van gezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid. Door deze link zal het eenvoudiger worden om het verkeers- en vervoersbeleid te verankeren in de integrale Omgevingsvisie.

Het nieuw beleid in het GVVP focust op drie pijlers, waarbij de ingezet wordt op bereikbaarheid, toegankelijkheid en toekomstbestendigheid.

Bereikbaarheid

- Het oplossen van resterende knelpunten in de wegenstructuur.
- Een herkenbare inrichting van hoofd- en verblijfswegen.
- Het duurzaam beheren van de wegen om het functioneren van deze wegen te waarborgen.
- De realisatie van ontbrekende schakels in het fietsnetwerk.
- Verankering beleid Veilig oversteken.
- Onderzoeken snelle fietsroutes.
- Kwaliteitsverbetering fietspaden (onderhoud, breedte en veiligheid).
- Goede bereikbaarheid (winkel)centra en voorzieningen.

Toegankelijkheid

- Meer aandacht voor parkeren van fietsen bij (uitbreiding/ aanpassing van) voorzieningen.
- Inzet op gedragseducatie.
- Behoud van het basisnetwerk openbaar vervoer, zowel qua (reguliere) lijnen als frequentie.
- Een goed toegankelijk openbaar vervoer. We vergroten de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking van de wegen en paden naar de haltevoorzieningen toe en zorgen dat deze voldoen aan de richtlijnen die we stellen voor toegankelijkheid.
- Het parkeerbeleid uitgestippeld in de nota parkeerbeleid wordt verankerd en waar nodig wordt dit aangevuld op specifieke thema's zoals parkeervoorzieningen voor fietsers en vrachtwagens. Het parkeren van vrachtwagens in de bebouwde kom nabij woningen is ongewenst. Buiten de bebouwde kom of op daartoe aangewezen plekken op bedrijventerreinen is parkeren van vrachtwagens wel toegestaan, zoals op de Veken.
- Maatwerkoplossingen voor (fiets)parkeerknelpunten waarbij we inzetten op medegebruik van private parkeervoorzieningen (denk aan parkeervoorzieningen bij winkels) alvorens te investeren in nieuwe publieke parkeervoorzieningen. Daarbij mag het belang van groen en leefbaarheid niet uit het oog worden verloren.

Toekomstbestendig

- Uitbreiding van het aantal laadpunten voor elektrische voertuigen en fietsen.
- Gebruik van elektrische voertuigen bij uitvoering (sommige) gemeentelijke taken.

- Zorgvuldige afweging van diverse (leefbaarheids-) belangen, alvorens verkeerskundige ingrepen door te voeren.
- Structurele bijdrage aan het verder verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving op weg naar een duurzame Opmeerse toekomst.
- Burgerparticipatie bij de ontwikkeling van nieuwe initiatieven en het oplossen van knelpunten.
- Extra stallingsmogelijkheden voor schonere en zuinige (elektrische) voertuigen.

Doorwerking plangebied

Het GVVP kent de volgende uitgangspunten met betrekking tot de kern en het centrum van Opmeer-Spanbroek:

- Het verbeteren van de bereikbaarheid van voorzieningen en winkels, incl. de mogelijkheid tot het parkeren van fietsen en het behoud van het ov-basisnetwerk.
- Het inzetten op een verbetering van de verkeersveiligheid, specifiek tijdens het oversteken.
- Het uitbreiden van mogelijkheden tot parkeren en laden van schone en zuinige (elektrische) voertuigen.

2.6.7 Nota uiterlijk van bouwwerken (2021)

In de Nota Uiterlijk van Bouwwerken 2021 zijn afspraken vastgesteld die als doel hebben om de kwaliteit van de gebouwde omgeving te waarborgen. Het biedt de mogelijkheden om bij (ver)bouwplannen het gesprek met de gemeente aan te gaan waarin bepaald wordt of het project aan de ‘redelijke eisen van welstand’ voldoet. Deze nota vervangt de ‘Welstandsnota 2011’. De welstandsbeoordeling is volgens artikel 12a van de Woningwet (Ww) gericht op het uiterlijk en de plaatsing van een bouwwerk, en moet zijn gebaseerd op door de gemeenteraad vastgestelde criteria zoals opgenomen in deze nota. Daarnaast heeft deze nota ook betrekking op het beoordelen van eventuele excessen bij bouwwerken (artikel 12, eerste lid en 13a Ww).

In artikel 1.3 van de nieuwe Omgevingswet, die waarschijnlijk 1 juli 2023 in werking zal treden, zijn de maatschappelijke doelen van de wet opgenomen. Daarbij is specifiek opgenomen: “bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit”. Daarbij heeft iedereen een zorgplicht voor de fysieke leefomgeving zoals vastgesteld in artikelen 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet.

Anticiperend op de komst van de Omgevingswet, verschuift de focus bij het beoordelen van bouwplannen van het verbieden (’nee, tenzij…’) naar het bieden van mogelijkheden (‘Ja, mits…’). Als gevolg hiervan zijn er in de nota geen letterlijke verwoording met betrekking tot het uiterlijk van bouwwerken, maar ligt de focus op beoordelingscriteria. Deze beoordeling vindt plaats aan de hand van de volgende algemene aspecten:

- het gebouw in zijn omgeving;
- het gebouw op zichzelf;
- de detaillering;
- het kleur- en materiaalgebruik.

Van een bouwwerk dat voldoet aan redelijke eisen van welstand mag worden verwacht dat:

- het een positieve bijdrage levert aan de kwaliteit van het openbaar gebied. Daarbij worden hogere eisen gesteld naarmate het openbare gebruik van het bouwwerk of van de omgeving groter is (relatie tussen bouwwerk en omgeving);
- het uiterlijk een relatie heeft met het gebruik ervan, terwijl de vormgeving daarnaast ook zijn eigen samenhang en logica heeft (relatie tussen vorm, gebruik en constructie);
- verwijzingen en associaties zorgvuldig worden gebruikt en uitgewerkt, zodat bouwwerken en vormen ontstaan die begrijpelijk zijn (betekenissen van vormen in de sociaal-culturele context);
- er structuur is aangebracht, zonder dat het te simpel wordt en daardoor de aantrekkingskracht verloren gaat (evenwicht in helderheid en complexiteit);

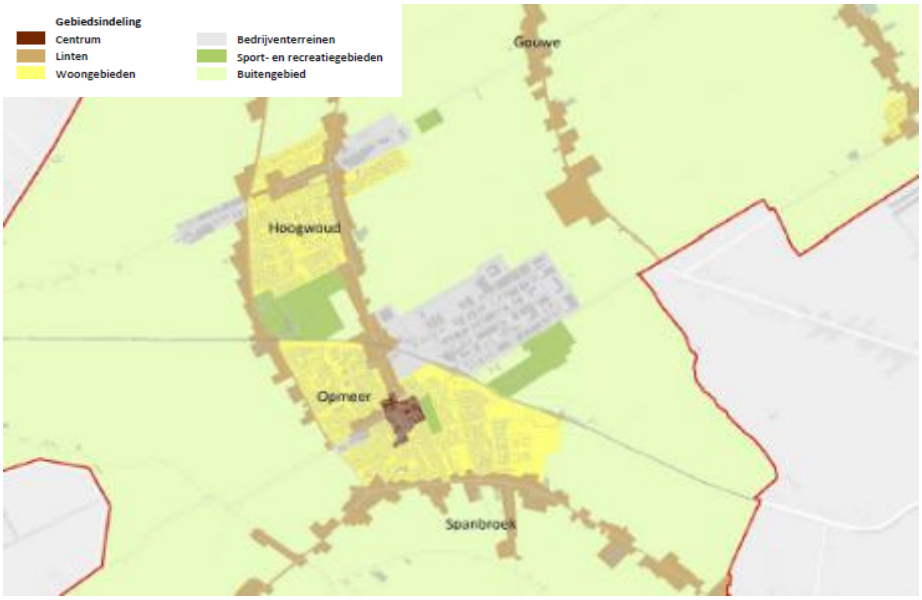
- het een samenhangend stelsel van maatverhoudingen heeft in ruimtes, volumes en vlakverdelingen (schaal en maatverhoudingen);
- materiaal, textuur, kleur en licht het karakter van het bouwwerk zelf ondersteunen en de ruimtelijke samenhang met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan duidelijk maken (materiaal, textuur, kleur en licht).

Wanneer deze criteria ontoereikend zijn, kan het college van burgermeester en wethouders, na schriftelijk en gemotiveerd advies van de commissie afwijken van de criteria. Daarbij geldt dat wanneer een gebouw zich sterk van zijn omgeving onderscheidt, er hogere eisen kunnen worden gesteld.

Voor (her)ontwikkelingsprojecten die de bestaande ruimtelijke structuur en karakteristiek doorbreken zijn geen criteria opgenomen in deze nota. Reden hiervoor is dat deze ontwikkelingen te groot zijn om goed binnen de bestaande omgeving in te passen zijn. Van de ontwerpen wordt dan inspanning verwacht om de kwaliteit van het gebied te helpen opbouwen. Dit kan zijn in de vorm van een beeldkwaliteitsplan of vergelijkbaar.

Doorwerking plangebied
Voor grote bouwplannen wordt onderscheid gemaakt in verschillende type gebieden. Voor het centrum van Opmeer-Spanbroek geldt de indeling ‘centrum’ en het beoordelingsniveau ‘Bijzonder’, zie figuur 2.4 en 2.5. Voor een bijzonder beoordelingsniveau geldt dat extra aandacht nodig voor het behouden of verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit.

Met betrekking tot het centrum van Opmeer-Spanbroek is de ambitie van de gemeente om de regionale centrumfunctie te behouden en te versterken door het realiseren van meer centrumvoorzieningen. Hierbij moet meer ruimte zijn voor nieuwe kleinschalige detailhandel. Daarbij wordt er ook gekeken naar het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en de openbare ruimte.

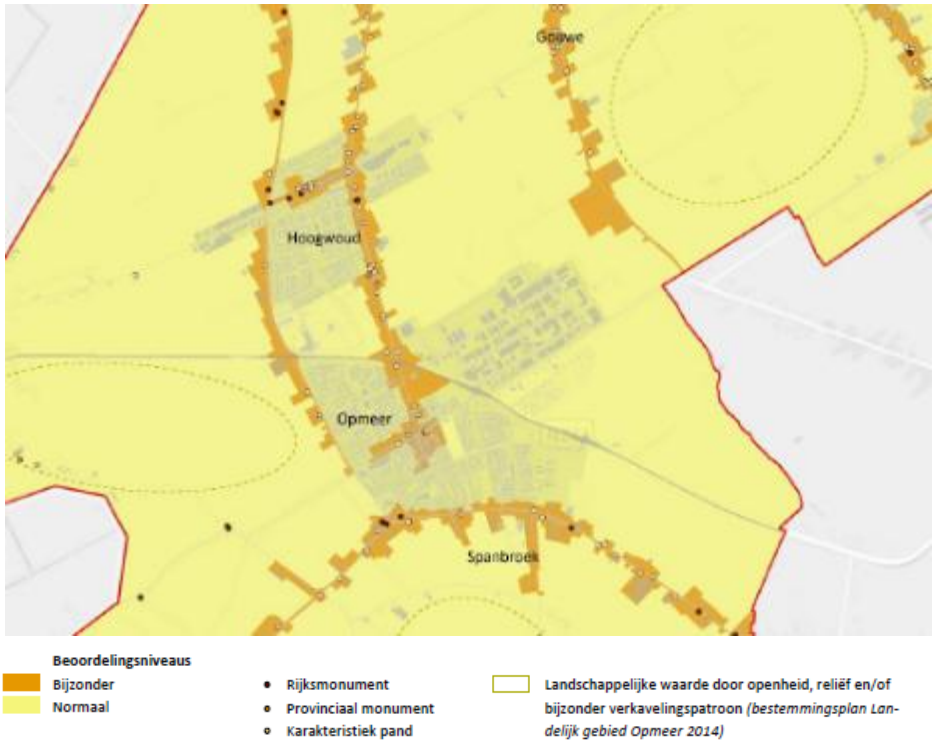
Figuur 2.4 Gebiedsindeling Opmeer-Spanbroek (bron: gemeente Opmeer)

Daarnaast is gelijktijdig met de herziening van het vigerende bestemmingsplan ‘Centrum Opmeer – Spanbroek’ (d.d. 06 Juli 2017) een **beeldkwaliteitsplan** opgesteld voor het centrumgebied. Hierin wordt specifiek ingegaan op de ontwikkelingen binnen het centrumgebied, waaronder de Koenislocatie. Er wordt gesteld dat herontwikkeling van dit gebied, in grote mate bepalend is voor de algemene ontwikkelingsrichting van het

centrum. De invulling van het Koenisterrein staat nog niet vast, maar van belang is dat er ruimte moet worden gemaakt voor de uitbreiding van de openbare infrastructuur en parkeren op het binnenterrein. De inrichting van de openbare ruimte moet dan aansluiten bij die van het kernwinkelgebied zoals die momenteel bestaat in het meest noordelijke deel van het Wuiver. Daarnaast kan er als vervanging van de bestaande voedersilo (23 meter) een hoogteaccent teruggebouwd worden. De randvoorwaarden van de opgenomen wijzigingsbevoegdheden voor deze locatie sluiten hierbij aan.

2.6.8 Notitie Standplaatsenbeleid (2004)

Het Standplaatsenbeleid van de gemeente Opmeer stamt uit 2004. Op 10 december 2010 heeft de meest recente wijziging hiervan plaatsgevonden. Het doel van de notitie is om de standplaatsen op gemeentelijk openbaar terrein toe te wijzen. Deze standplaatsen voldoen aan artikel 5.2.3. van de Algemene Plaatselijke Verordening. Daarnaast is het doel om het regels met betrekking tot het ordenen van de straathandel op te stellen. Dit met het oog op de handhaving van de openbare orde, welke gebeurt krachtens artikel 149 van de Gemeentewet. Op grond hiervan mogen regels worden gegeven t.a.v. de openbare orde, de welstand, de veiligheid en het voorzieningenniveau binnen de gemeente in de vorm van de APV.

Figuur 2.5 Beoordelingsniveau Opmeer-Spanbroek (bron: gemeente Opmeer)

Doorwerking plangebied

In de verkeersbestemming in het centrum van Opmeer-Spanbroek zijn standplaatsen, in de vorm van de weekmarkt, toegestaan. Dit is opgenomen in de regels behorende bij onderhavige toelichting.

3 Visie op centrumgebied

Het centrum van Opmeer is nu zeer functioneel gericht en ingericht op het doen van dagelijkse boodschappen. Het dorpscentrum heeft een groot winkelbestand voor dagelijkse boodschappen, belangrijk voor dit type winkelaanbod is de goede autobereikbaarheid. Met enorme parkeerterreinen, veel straatparkeren en een zeer versteende uitstraling (meer dan 80% is versteend) staat de auto in het centrum centraal. Er is weinig aandacht voor sfeer, gezelligheid, beleving, identiteit, cultuur en ontmoetings- en verblijfsplekken voor de dorpsgemeenschap om samen te komen. Tegelijkertijd is door het versteende oppervlak met minimale groen het klimaatadaptieve vermogen zeer laag. Hierdoor is de opgave voor het centrum om een beter balans te krijgen tussen enerzijds de functionaliteit van het doen van dagelijkse boodschappen, en anderzijds om ontmoeting, horeca, cultuur, identiteit en klimaatadaptatie beter een plek te geven. Voor de inrichting van de buitenruimte betekent dat een andere balans tussen enerzijds de ruimte voor de auto en anderzijds de ruimte voor verblijf, voetgangers, fietsers, groen en water. De grote overcapaciteit van parkeerplaatsen in het centrum (op het drukste moment gemeten is 50% van de parkeerplaatsen ongebruikt[5]) biedt daarbij een unieke kans.

Ook zijn er in de Centrumvisie verschillende ontwikkellocaties aangewezen. Het is de wens om deze locaties te gebruiken om het centrum beter in balans te brengen. De ontwikkellocaties hebben in dit bestemmingsplan allemaal een wijzigingsbevoegdheid, deze wijzigingsbevoegdheden zijn vormgegeven op basis van de gewenste toekomstige ontwikkelingen. In de juridische planopzet (H5) zal nader ingegaan worden op de haalbaarheid van de wijzigingsbevoegdheden. Met alle bovengenoemde acties kan het centrum weer dé ontmoetingsplek van Opmeer worden. Dit zal in dit hoofdstuk worden uitgewerkt. Voor een uitgebreidere uitwerking van de visie op het centrumgebied, wordt verwezen naar de Centrumvisie, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 22 juni 2023.

3.1 Ruimtelijke structuur

Het centrumgebied van Opmeer-Spanbroek vindt zijn oorsprong in de kruising van een waterweg (de Ringvaart) en een belangrijke route over land, de noord-zuidverbinding Breestraat/'t Wuiver. Op het knooppunt van deze routes heeft zich met name bedrijvigheid gevestigd op enige afstand van het oude dorpscentrum van de kern Spanbroek (historisch gemeentehuisje en kerk). De Ringvaart is direct ten oosten van het Wuiver in de naoorlogse periode gedempt. In het huidige straatbeeld zijn nog enkele delen van straatwanden herkenbaar als kleinschalige - van oorsprong 19e-eeuwse - onderdelen van het dorpsweefsel. Karakteristiek is daarbij de kleine schaal van de bebouwing met één of twee bouwlagen met kap. Aantrekkelijk is de 19e-eeuwse boerderij, waarin de bibliotheek is gevestigd en de twee andere stolpen in de nabijheid van de bibliotheek.

Aan het Wuiver is het straatbeeld in grote lijnen bepaald in de naoorlogse periode. In zuidelijke richting, voorbij de Herenweg, is het straatbeeld van het oorspronkelijke dorpslint nog wel herkenbaar en treffen we nog veel vooroorlogse bebouwing aan in een open bebouwingspatroon. Binnen het stratenpatroon van het huidige centrum treffen we binnen het plangebied nog de volgende straten aan:

- de Koninginneweg: deze leidt vanuit het centrum in westelijke richting;
- de Herenweg: dit betreft een zijweg van het Wuiver;
- de Gruttostraat: deze straat is in tegenstelling tot beide voorgaande straten een relatief jonge toevoeging aan het stratenpatroon van de dorpskern van Opmeer/Spanbroek.

[5] De volledige verkeersonderbouwing is opgenomen in de onderliggende Centrumvisie en is opgesteld door Movares

3.2 Centrumfunctie

Het centrum van Opmeer-Spanbroek is te typeren als een boodschappen-plus centrum. Dat betekent een solide basis als boodschappencentrum, met een ‘plus’ aan niet-dagelijkse winkels, horeca en dienstverleners. In dit type centra wordt de boodschappenfunctie belangrijker en neemt tegelijkertijd het niet-dagelijks winkelaanbod af (o.a. door online verkoop).

Ook voor centrum Opmeer-Spanbroek wordt de boodschappenfunctie relevanter met de (mogelijke) komst van een extra supermarkt. Er is blijvende aandacht nodig voor de basisvoorwaarden voor een goed boodschappencentrum. Denk vanuit het oogpunt van gemak, snelheid en comfort, bijvoorbeeld aan goede en (gratis) parkeervoorziening.

Het niet-dagelijks winkelaanbod krimpt ook in centrum Opmeer-Spanbroek. Echter, uit een marktanalyse uitgevoerd door BRO is gebleken dat dit is niet zorgwekkend is. Wel is het nodig om het centrum compacter te maken. Het centrum moet ook een aantrekkelijk verblijfsklimaat hebben. Denk hierbij aan een fraaie (groene) openbare ruimte, herkenbare ontmoetingspleinen, passend straatmeubilair en eventueel aangevuld met fraaie horeca. Daarnaast is uiteraard ook de sterkte van de eigen ondernemers relevant. Service en persoonlijke aandacht zijn essentieel voor de gunfactor (#kooplokaal). Blijvende aandacht voor kwaliteit, speciale acties en evenementen is nodig. Qua perspectief heeft het centrum van Opmeer-Spanbroek een redelijke tot goede uitgangspositie. Het inwonertal (consumentendraagvlak) van de eigen gemeente zal naar verwachting groeien de komende jaren. Dit komt onder andere door de realisatie van de woonwijk Hoogwoud-Oost, de afbouw van de ontwikkeling Heerenweide aan de oostzijde van de gemeente, maar ook door potentiële nieuwe woningbouw in centrum Opmeer-Spanbroek. Ook is het voorzieningenaanbod de afgelopen jaren redelijk stabiel, wordt het centrum prima beoordeeld en is de leegstand beperkt.

3.3 Mobiliteit

Binnen het gehele centrum is de auto te gast en geldt een 30km/u snelheidsregime en blauwe zone. De fiets heeft geen eigen plek en komt af en toe in de knel. Als het Kindcentrum in gebruik genomen wordt zal er bovendien dagelijks een stroom kinderen vanuit Opmeer door het centrum zijn weg zoeken naar de school en terug. Gedacht kan worden aan een shared-space inrichting (inclusief een vrij liggende fietsroute) waarbij autobereikbaarheid in balans is met groen, water, voetgangers en fietsers. Bij shared-space past een snelheidsregime van 15 km/u (i.p.v. huidige 30 km/u). De enorme overcapaciteit van parkeerplaatsen van 50% (over alle parkeerplaatsen tezamen) biedt kansen om dit beter in balans te krijgen. De parkeerterreinen achter de winkelstraat dienen via logische, korte en prettige looproutes optimaal verbonden te worden met het winkelgebied. Door het vergroenen van parkeerterreinen en het combineren met zonnepanelen worden de parkeerterreinen een meerwaarde voor het centrum. Ditzelfde geldt voor de platte daken van de grootschalige complexen in het centrum. Zo worden ook deze onderbenutte ruimte beter gebruikt ter bevordering van natuurinclusiviteit, klimaatadaptatie en energieopwekking. Met duidelijke centrumentrees wordt voor automobilisten duidelijk gemaakt dat ze te gast zijn in het centrum en dat het gedrag en snelheid aangepast dient te worden. Dat draagt bij aan de beleving en veiligheid van het centrum.

3.4 Herontwikkelingen

Met aanstaande herontwikkelingen in het centrum met onder meer het Koenisterrein, het voormalige bankgebouw en Herenweg verschuift het zwaartepunt van het dorpscentrum naar het kruispunt Koninginneweg-Wuiver. Het biedt kans om het centrum compacter te maken waarbij leegstand wordt aangepakt en nieuwe woningbouw meer levendigheid aan het centrum geeft. Bij herontwikkeling dient het behoud en versterking

van het dorpskarakter als uitgangspunt genomen te worden. Verdere uitgangspunten en richtlijnen van ontwikkellocaties dient nader te worden uitgewerkt.

Nieuwe centrumstructuur met linten en ontmoetingsplekken
Met een nieuwe centrumstructuur van linten en ontmoetingsplekken krijgt het centrum van Opmeer een duidelijke hoofdstructuur. Het rode lint, het blauwe lint en het groene lint vormen de structuurdragers. De schakelpunten waar de linten samenkomen vormen de ontmoetingsplekken voor bewoners en bezoekers. Elk lint en elke ontmoetingsplek heeft zijn eigen identiteit.

Historische dorpslinten met hoogwaardige beeldkwaliteit
Het blauwe lint en het rode lint vormen tegelijkertijd de historische dorpslinten. Deze historische dorpslinten zijn cultuurhistorisch waardevol en vormen de kwaliteitsdragers van het centrum. Ze borgen de identiteit van Opmeer. De historische dorpslinten worden gekenmerkt door kleinschalige individuele panden en gevels die het dorpskarakter bewaken. Dat betekent dat de kleinschalige individuele panden en gevels als geheel beeldbepalend zijn voor het dorpskarakter van de historische dorpslinten. Hier staat een hoogwaardige beleving van de identiteit van Opmeer centraal die zo veel mogelijk behouden dient te worden voor in de toekomst. Voor bestaande beeldbepalende panden van de dorpslinten geldt dat deze zo veel mogelijk dienen te worden behouden en om de beeldkwaliteit te verbeteren door het opknappen van de gevels. Voor nieuwbouw aan de historische dorpslinten - met name rondom het kruispunt Koninginneweg-Wuiver waar 2 historische dorpslinten samenkomen – geldt dat de architectuur dient aan te sluiten bij het agrarische dorpskarakter van Opmeer, met een hoogwaardige beeldkwaliteit. Op die manier staat er een eenheid in het centrum.

Blauwe lint (Koninginneweg, Lindengracht en Waterkant)
Het blauwe lint is onderdeel van de historische dorpslinten waar een hoogwaardige beeldkwaliteit voor bebouwing centraal staat. Voor de buitenruimte ligt in het blauwe lint de kans om de watergang de Wijzend terug te brengen in het straatbeeld. Het dorpscentrum is ooit ontstaan aan deze historische watergang. Doordat de Wijzend nu ondergronds ligt is een van de belangrijkste cultuurhistorische identiteitsdragers van Opmeer verdwenen. Met het herstellen van de Wijzend krijgt het centrum weer zijn identiteitsdrager terug.

Rode lint (Breestraat, Koninginneweg en Wuiver)
Het rode lint is ook onderdeel van de historische dorpslinten waar een hoogwaardige beeldkwaliteit voor bebouwing centraal staat. Het noordelijke deel – Breestraat en stukje Koninginneweg – van het rode lint omvat het historisch centrum en heeft een kleinschalig karakter en het zuidelijke deel – de Wuiver – vormt de winkelstraat en heeft deels een grootschalig karakter. Voor het noordelijke deel ligt de opgave om het kleinschalige dorpskarakter zo veel mogelijk te behouden, zoals hiervoor beschreven. Voor de buitenruimte in de Wuiver ligt de kans om de winkelstraat in te richten met meer ruimte voor voetgangers, fietsers en groen zodat het een aantrekkelijke winkelstraat wordt met een veilig en gezond verblijfsklimaat.

Groene lint (Gruttostraat en Kievitstraat)
Het groene lint vormt de verbinding van de winkelstraat naar de groenblauwe zone langs het HOSV-terrein. Gestreefd wordt om in de toekomst groenstructuur hier te versterken.

Ontmoetingsplek Burgemeester de Leeuwplein
Het Burgemeester de Leeuwplein vormt de samenkomst van het groene lint en het rode lint. Ook is dit de samenkomst van de winkelstraat en de uitlopers van de winkelstraat. Het is een plein dat onder bewoners

gewaardeerd wordt. Kansen liggen hier om de verblijfskwaliteit te versterken door de pleinruimte te vergroten (van gevel tot gevel), meer groen en bomen toe te voegen en de horeca rondom te intensiveren.

Ontmoetingsplek kruispunt Koninginneweg-Wuiver
Het kruispunt Koninginneweg-Wuiver vormt de samenkomst van het blauwe lint en het rode lint. Ook is dit de samenkomst van de winkelstraat, het (toekomstige) water, het historisch centrum en de ontwikkellocaties Koenisterrein en het bankgebouw. Met aanstaande herontwikkelingen van het Koenisterrein en het voormalige bankgebouw verschuift het zwaartepunt van het dorpscentrum naar dit kruispunt. Daarmee wordt dit de belangrijkste ontmoetingsplek van het centrum van Opmeer. Daarom is deze plek het meest vanzelfsprekend voor een maatschappelijke of culturele invulling waar mensen samen kunnen komen, zoals een dorpshuis. Door de strategische locatie is de functionaliteit en beeldkwaliteit van nieuwbouw op deze locatie essentieel. Het toekomstige hoekgebouw dient aan te sluiten bij het dorpskarakter, het water en vormt met een levendige plint en 2-zijdige oriëntatie een verbinding tussen het oude centrum en de winkelstraat.

3.5 Beeldkwaliteitsplan

Om de verblijfs- en ontmoetingsfunctie van het centrum te borgen dient de openbare ruimte daarop afgestemd te worden. Daarbij vormt de eenheid van het centrum-gebied als belangrijk uitgangspunt. Beeldkwaliteitsrichtlijnen op de openbare ruimte gelden voor het gehele plangebied. Op die manier is de openbare ruimte de verbinder van de deelgebieden en zorgt het voor een duidelijke herkenbaarheid van het centrumgebied en een samenhangend geheel.

Met een centrumhuisstijl in zowel bestrating als voor de beeldkwaliteit van bestaande gebouwen, (winkel)gevels en nieuwbouw wordt de beeldkwaliteit, herkenbaarheid en eenheid van het centrum versterkt. Dit aspect dient nader uitgewerkt te worden.

4 Milieu en waarden

4.1 Inleiding

De milieukwaliteit vormt een belangrijke afweging bij de ontwikkelingsmogelijkheden van ruimtelijke functies. Bij de afweging van het al dan niet toelaten van een bepaalde ruimtelijke ontwikkeling in het bestemmingsplan, dient onderzocht te worden welke milieuaspecten daarbij een rol kunnen spelen. Verschillende milieuaspecten komen in dit hoofdstuk aan bod. Het gaat onder meer om bedrijven en milieuzonering, bodem, waterhuishouding, flora en fauna, geluid en luchtkwaliteit. Voorts dient aandacht besteed te worden aan overige aspecten, zoals kabels en leidingen, externe veiligheid en cultuurhistorie.

4.2 Geluid

Bij vaststelling of herziening van een bestemmingsplan is het conform de Wet geluidhinder (Wgh) noodzakelijk dat er aandacht wordt besteed aan de akoestische situatie. Voor wegen die deel (gaan) uitmaken van een 30 km-gebied geldt dat akoestisch onderzoek in principe niet uitgevoerd hoeft te worden.

Als een geluidszone geheel of gedeeltelijk binnen het plangebied valt, moet bij de voorbereiding van een bestemmingsplan akoestisch onderzoek worden verricht naar de geluidsbelasting op nieuwe woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen die geluidszone (artikel 77 Wgh).

Plangebied
In het centrumgebied worden wonen, detailhandel, horeca en andere voorzieningen met elkaar gecombineerd. Het gebied is vanwege de erin voorkomende activiteiten levendig en het geluidsniveau is er vanzelf hoger dan in gebieden waarin alleen de woonfunctie voorkomt. Dit is zowel in de huidige als in de beoogde situatie het geval.

Door uitvoering van maatregelen in het kader van het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan is de geluidskwaliteit in het centrum verbeterd. Een van de maatregelen is het herinrichten van de wegen ter bevordering van voetgangers en fietsers. Er wordt in het centrum ingezet op een ‘shared space’ inrichting, waarbij de auto te gast is en een maximale snelheid van 15 km/u geldt. Derhalve is niet aannemelijk dat sprake wordt van een ontoelaatbare geluidsbelasting op de huidige en de te projecteren woningen.

Ter voorkoming van excessieve en structurele geluidshinder vinden met enige regelmaat geluidscontroles plaats en wordt met ondernemers overleg gepleegd over inspanningen op dit gebied.

Conclusie
Het aspect ‘geluid’ vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

4.3 Externe veiligheid

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor de omgeving vanwege handelingen met gevaarlijke stoffen. De handelingen kunnen zowel betrekking hebben op het gebruik, de opslag en de productie, als op het transport van gevaarlijke stoffen. Uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid transportleidingen (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) vloeit de verplichting voort om in ruimtelijke plannen in te gaan op de risico's in het projectgebied ten gevolge van handelingen met gevaarlijke stoffen. De risico's dienen te worden beoordeeld op basis van twee criteria, te weten het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

(Beperkt) kwetsbare objecten
Er moet getoetst worden aan het Bevi en de richtlijnen voor vervoer gevaarlijke stoffen wanneer bij een ontwikkeling (beperkt) kwetsbare objecten worden toegestaan. (Beperkt) kwetsbare objecten zijn o.a. woningen, scholen, ziekenhuizen, hotels en restaurants.

Risicovolle activiteiten
In het kader van het plan moet bekeken worden of in de nabijheid van het plan sprake is van risicovolle activiteiten (zoals Bevi-bedrijven, BRZO-bedrijven en transportroutes) of dat risicovolle activiteiten worden toegestaan.

Plaatsgebonden risico
Het plaatsgebonden risico beschrijft de kans per jaar dat een onbeschermd individu komt te overlijden door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het plaatsgebonden risico wordt uitgedrukt in risicocontouren rondom de risicobron (bedrijf, weg, spoorlijn etc.), waarbij de 10^{-6} contour (kans van 1 op 1 miljoen op overlijden) de maatgevende grenswaarde is.

Groepsrisico
Het groepsrisico beschrijft de kans dat een groep van 10 of meer personen gelijktijdig komt te overlijden ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico geeft een indicatie van de maatschappelijke ontwrichting in geval van een ramp. Het groepsrisico wordt uitgedrukt in een grafiek, waarin de kans op overlijden van een bepaalde groep (bijvoorbeeld 10, 100 of 1000 personen) wordt afgezet tegen de kans daarop. Voor het groepsrisico geldt de oriëntatiewaarde als ijkpunt in de verantwoording (géén norm).

Voor elke verandering van het groepsrisico (af- of toename) in het invloedgebied moet verantwoording worden afgelegd, over de wijze waarop de toelaatbaarheid van deze verandering in de besluitvorming is betrokken. Samen met de hoogte van het groepsrisico dienen andere kwalitatieve aspecten te worden meegewogen in de beoordeling van het groepsrisico. Onder deze aspecten vallen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Onderdeel van deze verantwoording is overleg met (advies vragen aan) de regionale brandweer.

Doorwerking plangebied
De gemeente Opmeer heeft beleid ontwikkeld voor externe veiligheid. Dit beleid is opgenomen in de “Beleidsvisie Fysieke Leefomgeving 2020 - 2023”. Dit beleid is de basis voor de programmatische en integrale uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van het omgevingsrecht en richt zich op de fysieke leefomgeving van de gemeente Opmeer.

Op de navolgende uitsnede uit de risicokaart (figuur 4.1) is weergegeven welke risicovolle objecten zich binnen het plangebied en in de directe omgeving bevinden.

Figuur 4.1 Uitsnede Risicokaart met globale aanduiding plangebied (bron: Atlas Leefomgeving)

Transportroutes gevaarlijke stoffen
Spoorwegen en doorgaande vaarwegen voor transport zijn niet gelegen binnen de gemeente Opmeer. Transport via (provinciale) wegen wel. Er lopen twee grote doorgaande (provinciale) wegen binnen de gemeente, namelijk de N239 (Westfriesedijk) en de N241 (A.C. de Graafweg).

Over de N241 vindt het transport van gevaarlijke stoffen plaats en is op circa 200 meter van het centrum gelegen. Bij het tankstation langs de N241 (op circa 200 meter afstand) wordt LPG verkocht. De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN) heeft een advies opgesteld (d.d. 10 mei 2023) met betrekking tot deze risicobron. Dit advies luidt als volgt:

“De frequentie van transport van gevaarlijke stoffen over de N241 is laag. Gelet op de bedrijvigheid in een ruime afstand rondom Opmeer-Spanbroek zullen brandstoffen voor de mobiliteit de grootste omvang (massa) vertegenwoordigen. LPG (transport) kan door een ongeval de grootste effect afstanden veroorzaken. Personen in gebouwen zijn op een afstand van meer dan 200 m goed beschermd bij een ongeval met LPG. Op deze afstand zijn alleen gevaarlijke stoffen scenario’s van invloed als een stof zeer toxisch is. De kans op een dergelijk ongeval is uiterst klein en de handelwijze is dan het uitzetten van mechanische ventilatie en sluiten van ramen en deuren. Externe veiligheid is dan ook niet van invloed op de bestrijdbaarheid binnen het plangebied tijdens en na de transformatie.”

Er is een beknopte verantwoording van het groepsrisico opgesteld. Tevens dient de brandweer betrokken te worden bij de verdere uitwerking van de wijzigingsgebieden voor het bouwen van nieuwe woningen, gezien de transformatie van een object naar woningbouw andere risico’s voor toekomstige bewoners kent.

De Rijksweg A7, waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, is op een afstand van meer dan 5 km van het plangebied gelegen. Het plangebied ligt derhalve niet binnen de invloedsfeer van deze transportroute voor gevaarlijke stoffen.

Buisleidingen

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) stelt net als het Bevi normen ten aanzien van het plaatsgebonden risico en de verantwoording van het groepsrisico met de wijze waarop deze risico's berekend moeten worden. Verder wordt een belemmeringenstrook rond de buisleidingen gehanteerd die moet worden vastgelegd in de bestemmingsplannen. Binnen de gemeente Opmeer bevinden zich 5 hogedruk aardgastransportleidingen van de Gasunie, zie figuur 4.1. Eén van die trasportleidingen (W-574-07) ligt op circa 350 m afstand van het plangebied, langs de Pade. Daarmee ligt plangebied ligt niet binnen de veiligheidszone en belemmeringsstrook van deze leiding. Het opstellen van een verantwoording van het groepsrisico is niet noodzakelijk.

Tabel 4.1: Aardgasleiding

Beheerder	Leidingnummer	Diameter (inch)	Druk (bar)	Afstand [m] 1%-letaliteit	Afstand [m] 100%-letaliteit
Gasunie Transport services	A-620	24,02	79.90	330	150
Gasunie Grid Services	W-574-07	6.61	40,00	100	50
Gasunie Transport services	A-566	35,98	67,50	470	190
Gasunie Transport services	A-550	35,98	66,20	470	190
Gasunie Transport services	A-551	42.01	66,20	490	190

Inrichtingen

In de omgeving van het plangebied bevinden zich geen bedrijven met gevaarlijke stoffen (Bevi-inrichtingen). Er bevinden zich wel enkele bedrijven met overige risicovolle activiteiten in het plangebied:

- In de huidige situatie bevindt zich in het plangebied het mengvoerbedrijf Koenis aan de Koninginneweg 85. Het betreft hier een opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, dat niet onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) valt. Daarmee vormt deze inrichting geen belemmering voor onderhavig bestemmingsplan. Hoe dan ook is dit een type bedrijf dat niet binnen een centrumgebied thuishoort. Het bedrijf zal daarom het centrum van Opmeer verlaten en zich elders vestigen. De vrijgekomen gronden zullen worden herontwikkeld, zoals reeds is uitgewerkt in hoofdstuk 3.5.
- Fietsvoordeelshop, gelegen aan de Koninginneweg 99, heeft minder dan 10 ton consumentenvuurwerk in opslag. Opslagen van minder dan 10 ton hebben geen beperkingen in de zin van een goed woon- en leefklimaat als de veiligheidsafstanden in acht worden genomen. Het uitgangspunt bij het bedrijf is dat de veiligheidsafstanden ten gevolge van de opslag van consumentenvuurwerk volledig binnen het eigen perceel blijven.

Beknopte verantwoording groepsrisico

Groepsrisico

Vanwege de grote afstand tot risicobronnen in de omgeving zal een mogelijke toename van personendichtheden niet significant doorwerken in de rekenkundige hoogte van het groepsrisico. De beschouwing van het groepsrisico en de verantwoording daarvan is om deze reden volledig kwalitatief uitgevoerd.

De mogelijkheden tot beperking van het groepsrisico door het beïnvloeden van de personendichtheid is op deze grote afstand tot de risicobron geen item. Zoals gesteld heeft op deze afstand een toe- of afname van personendichtheid geen invloed op het groepsrisico. Verder is de kans te overlijden als gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen in deze gebieden vele malen kleiner dan 1/1.000.000. Veiligheidsmaatregelen aan de bron zijn daarom niet realistisch.

Bestrijdbaarheid
In geval van een calamiteit zal de brandweer ingezet worden aan de bron ter beperking van de effecten van de calamiteit. Het plangebied is goed bereikbaar doordat de belangrijke verkeeraders Koninginneweg-Lindengracht en Breedstraat-Wuiver door het centrumgebied heen gaan. Het plan is daarmee voldoende bereikbaar en voorziet in voldoende vluchtmogelijkheden. Voor een adequate bestrijding is het van belang dat er voldoende mogelijkheden tot waterwinning in de nabijheid van het woongebouw aanwezig zijn. Het toetsingskader hiervoor is de Handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid VRNHN 2021.

Objecten zijn (nog) niet getoetst op de brandveiligheidseisen van het Bouwbesluit. De VR NHN adviseert het betrekken van de brandweer bij de verdere uitwerking van de wijzigingsmogelijkheden zodat er inzichtelijk lam worden gemaakt met welke (on)mogelijkheden de brandweer te maken kan krijgen bij de bestrijdbaarheid van een brand en de impact voor de omgeving.

Zelfredzaamheid
Blootstelling aan een toxisch gas en vloeistof is het bepalende scenario. In geval van een calamiteit dienen personen te schuilen. De mate waarin deze bouwwerken afsluitbaar zijn tegen de indringing van toxisch gas of vloeistof en de tijdsduur dat deze bouwwerken worden blootgesteld zijn hierbij parameters. Goed geïsoleerde gebouwen bieden een goede bescherming bieden tegen het binnendringen van het toxisch gas. Belangrijk is wel dat luchtbehandelingsinstallaties met één druk op de knop uit te schakelen zijn. Verder dient in geval van een calamiteit tijdig gewaarschuwd te worden. Dit gebeurt door het in werking stellen van het WAS (Waarschuwings- en alarmsysteem) als onderdeel van de algemene Rampenbestrijding.

Conclusie
Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan.

4.4 Bedrijven en milieuzonering

Om te komen tot een ruimtelijk relevante toetsing van bedrijfsvestigingen op milieu hygiënische aspecten wordt het begrip milieuzonering gehanteerd. Onder milieuzonering wordt verstaan een voldoende ruimtelijke scheiding tussen enerzijds milieubelastende bedrijven of inrichtingen en anderzijds milieugevoelige gebieden zoals woonwijken. Om het begrip hanteerbaar te maken is gebruik gemaakt van de publicatie ‘Bedrijven en milieuzonering van de VNG[6].

De inhoud van de milieuzonering wordt bepaald aan de hand van drie bouwstenen, te weten richtafstandenlijst, omgevingstypen en functiemenging. In de richtafstandenlijst zijn bedrijven opgenomen, ingedeeld in milieucategorieën, waarbij per bedrijf is aangegeven wat de afstand tot een rustige woonwijk dient te zijn. Deze afstanden kunnen als basis worden gehanteerd, maar zijn indicatief. Er kan, afhankelijk van het omgevingstype, worden afgeweken van deze richtafstanden. Bij het omgevingstype ‘gemengd gebied’ kunnen de afstanden uit de richtafstandenlijst bijvoorbeeld met één afstandstap worden verminderd.

Tenslotte geeft de Staat van Bedrijfsactiviteiten voor een functiemenging een overzicht van bedrijfsactiviteiten die vanuit oogpunt van hinder en gevaar goed inpasbaar zijn in gebieden met functiemenging, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. In het algemeen wordt door middel van het aanbrengen van een zonering tussen bedrijvigheid en woonbebouwing de overlast ten gevolge van de bedrijfsactiviteiten zo laag mogelijk gehouden.

[6] VNG, Bedrijven en milieuzonering, 2009

Tabel 4.2: Richtafstanden VNG

Milieucategorie	Richtafstand tot rustige woonwijk en rustig buiten gebied	Richtafstand tot gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m

Het plangebied

De planlocatie kan worden getypeerd als een gemengd gebied[7], immers er is sprake van wonen en bedrijvigheid naast elkaar. Conform deze systematiek vallen de in het centrumplan voorkomende functies onder de categorieën A en B. Bij het onderzoek naar de woningen in het plangebied dient enerzijds bepaald te worden of er ter plaatse van de woningen sprake is van een goed woon- en leefklimaat en anderzijds dienen de bedrijven in de omgeving van het plangebied niet gehinderd te worden in de bedrijfsvoering. Gemotiveerd kunnen kleinere richtafstanden worden aangehouden bij het omgevingstype gemengd gebied, dat gezien de aanwezige functiemenging of ligging nabij drukke wegen al een hoge milieubelasting kent. Verdere reducties zijn in de meeste gevallen niet te verantwoorden, omdat niet aannemelijk kan worden gemaakt dat het woon- en leefklimaat niet wordt aangetast en het functioneren van bedrijven niet in gevaar wordt gebracht. In tabel 4.2 worden de richtafstanden weergegeven afhankelijk van het omgevingstype.

Niet overal kan worden voldaan aan de gewenste ideale richtafstanden uit de VNG-brochure. Dit wil niet per definitie betekenen dat ter plaatse milieuhinder aanwezig is. Op grond van de direct werkende normen uit de verschillende AMvB's waaronder de bedrijven vallen dan wel op grond van de milieuvergunning van de bedrijven, kunnen maatregelen getroffen zijn, waarmee de milieuhinder teruggebracht is tot een aanvaardbaar niveau.

Uit een quickscan is gebleken dat de meeste aanwezige bedrijven binnen het plangebied zich goed verhouden tot een gemengd centrumgebied c.q. veroorzaken geen hinder voor de aanwezige woningen. Onderstaande bedrijven vragen om nadere toelichting:

Fietsvoordeelshop, Koninginneweg 99

Fietsvoordeelshop heeft consumentenvuurwerk in opslag en is daarmee aangewezen als type B bedrijf. Type B activiteiten zijn activiteiten die in gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden.

Aan beide zijde van het bedrijf is de bestemming wonen en zijn woningen aanwezig. De verwachting dat er bij de woningen in de nabijheid sprake zal zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat (indien er in de huidige situatie niets wijzigt).

[7] Bij gebieden met functiemenging kan gedacht worden aan stadscentra, dorpskernen en dergelijke. Het plangebied kent verschillende functies (maatschappelijk, bedrijf, kantoor, detailhandel en wonen) en kan derhalve als gemengd gebied worden beschouwd als bedoelt in de publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' van de VNG.

Albert Heijn Supermarkt, Wuiver 4-6
De Albert Heijn valt onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit en is aangewezen als type B bedrijf. Aandacht moeten worden besteed aan de los- en laad activiteiten, koelinstallaties en parkeerplaats. Deze kunnen geluidsoverlast bezorgen.

Slagerij 't Wuiver, Wuiver 12
De slagerij valt onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit en is aangewezen als type A bedrijf (wellicht als type B). Type A activiteiten zijn activiteiten die zodanig weinig milieubelastend zijn voor hun omgeving dat deze aanpandig aan woningen kunnen worden uitgevoerd. De verwachting is dat er bij de woningen in de nabijheid sprake zal zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat (indien er in de huidige situatie niets wijzigt).

Mengvoederbedrijf Koenis, Koninginneweg 85
Een uitzondering vormt het mengvoederbedrijf Koenis, waaraan de milieucategorie 4.1 is toebedeeld. Dit bedrijf hoort in principe niet thuis in een gemengd gebied. De richtafstand van een bedrijf met milieucategorie 4.1 tot een gemengd gebied is 100 meter. Dit betekent dat binnen 100 meter van de grens van de bestemming geen nieuwe woningen of andere gevoelige bestemmingen mogen worden gevestigd. In de huidige situatie zijn al meerdere woningen en overige geluidsgevoelige bestemmingen gevestigd binnen de afstand van 100 meter van de bestemming c.q. bedrijfsbebouwing. Het bedrijf heeft in het verleden aanpassingen gedaan in gebouwen en bedrijfsvoering, waardoor zich weinig problemen voordoen in de huidige situatie. Het betekent echter wel dat de locatie feitelijk 'op slot zit' waar het gaat om uitbreidingsruimte. Er zijn concrete plannen om Koenis Mengvoer elders te laten vestigen. In de toekomst zal het bedrijf geen belemmeringen vormen voor de ontwikkeling van gevoelige bestemmingen.

Conclusie
Wanneer er nieuwe woningen in buurt van de supermarkt worden gerealiseerd, dient een geluidsonderzoek te worden uitgevoerd. Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de aspecten 'bedrijven en milieuzonering' geen verdere belemmeringen vormen voor ontwikkelingen in het centrum van Opmeer-Spanbroek.

4.5 Geur

Voor veehouderijen is de regelgeving ten aanzien van het specifieke aspect geur vastgelegd in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Bij nieuwe planologische projecten in het kader van de Wet ruimtelijke ordening dient te worden gekeken naar de aanvaardbaarheid van deze plannen in verband met omliggende geurbronnen, de zogenaamde omgekeerde werking. In de Wgv zijn voor verschillende dieren geuremissienormen opgenomen die de maximale geurbelasting op een gevoelig object bepalen. Als de geuremissie van een dier niet bekend is, stelt de wet minimumafstanden tussen een veehouderij en een geurgevoelig object. Als die geuremissie wel bekend is, dan moet de geurbelasting worden berekend. De emissie van geurstoffen uit een veehouderijbedrijf wordt uitgedrukt in geureenheden. De berekende geurbelasting wordt getoetst aan de norm (de maximale belasting die het bedrijf mag veroorzaken). Gemeenten mogen, binnen bepaalde bandbreedten, van deze wettelijke normen afwijken als er een gebiedsvisie is opgesteld en een geurverordening is vastgesteld.

Plangebied
De beoogde functie is, evenals de huidige bestemming, geurgevoelig. In de omgeving van het plangebied liggen geen veehouderijen. De mengvoederfabriek Koenis, die in de huidige situatie binnen het plangebied is

gelegen, zal verhuizen naar een andere locatie buiten het centrum van Opmeer. Daarmee vormt de fabriek geen belemmeringen meer op het gebied van geur. Gesteld kan worden dat daarmee sprake is van een goed woon- en leefklimaat bij de toekomstige woningen ten aanzien van geur vanuit veehouderijen. Voor het onderdeel ‘geurindustrie’ wordt verwezen naar de paragraaf ‘bedrijven en milieuzonering’.

Conclusie
Het aspect ‘geur’ vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan, mits het bedrijf Koenis verhuist naar een locatie buiten het plangebied. Het bestemmingsplan faciliteert dit door middel van de opgenomen wijzigingsbevoegdheden.

4.6 Waterhuishouding

Sinds 1 november 2003 is het verplicht om bij ruimtelijke ingrepen de watertoets te doorlopen. Hierin dient inzicht worden geboden in de effecten van het initiatief op de waterhuishouding. In het kader van de watertoets dient de gemeente wateradvies in te winnen bij de waterbeheerder. De gemeente en het waterschap kunnen praktische afspraken maken over de wijze waarop het aspect water in het ruimtelijk plan is opgenomen.

Het plangebied maakt in waterstaatkundig opzicht deel uit van het beheersgebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Dit hoogheemraadschap treedt tevens op als waterkwantiteitsbeheerder voor de polder- en boezem en wateren. Het hoogheemraadschap beheert ook de waterkwaliteit van boezemen polderwater. Bij veranderingen in de inrichting dan wel het beheer van het water binnen het plangebied dient in een vroegtijdig stadium het overleg gezocht te worden tussen de gemeente en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Dit zal voorafgaand dan wel gedurende het vooroverleg plaats vinden.

Plangebied
Ontwikkelingen worden via een wijzigingsplan gerealiseerd. In dat geval dient een individuele watertoets doorlopen te worden. Daarnaast is het voornemen om de waterloop Wijzend weer aan het oppervlak te brengen. Deze ligt momenteel grotendeels overkluisd in het gebied. Deze ontwikkeling heeft een positieve werking ten aanzien van watercompensatie in de vorm van open water. Daarnaast wordt de grote mate van verharding in het centrumgebied aangepakt. Er wordt ingezet in de realisatie van meer oppervlakte groen. Dit zal bijdragen aan een vergroting van de klimaatbestendigheid en het voorkomen van hittestress binnen het centrum van Opmeer-Spanbroek.

Conclusie
Het aspect ‘water’ vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan, mits ontwikkelingen die binnen dit bestemmingsplan plaatsvinden voldoen aan de eisen zoals gesteld in de watertoets.

4.7 Bodemkwaliteit

In het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6 lid 1 onder d) is bepaald dat voor de uitvoerbaarheid van een plan rekening gehouden moet worden met de bodemgesteldheid in het projectgebied. Bij functiewijzigingen dient te worden bepaald of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde functie en moet worden bepaald of nader onderzoek en eventueel saneringen noodzakelijk zijn. In de Wet bodembescherming is bepaald dat indien de desbetreffende bodemkwaliteit niet voldoet aan de norm voor de beoogde functie, de grond zodanig dient te worden gesaneerd dat zij kan worden gebruikt door de desbetreffende functie (functiegericht saneren). Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur op schone grond te worden gerealiseerd. Derhalve is een bodemonderzoek conform de NEN 5740 richtlijnen noodzakelijk.

Doorwerking plangebied
Op basis van de Bodemkwaliteitskaart van de Regio West Friesland (2016) is het plangebied ingedeeld in deelgebied B2/O2, “Wonen voor 1980”. De kwaliteit van de boven- en ondergrond op onverdachte locaties is hier gemiddeld gelijk aan klasse Wonen.

Binnen het plangebied zijn diverse bodemonderzoeken uitgevoerd. Uit deze bodemonderzoek blijkt dat matige tot sterk verontreinigingen met zware metalen en PAK’s voorkomen. Verder blijkt binnen het gebied diverse olietanks aanwezig waren. Deze tanks zijn grotendeels gesaneerd. Bij het saneren van deze tanks is in sommige gevallen sterke verontreinigingen met olie aangetroffen.

In het historisch bodembestand is vermeld dat binnen het plangebied bedrijfsmatige activiteiten hebben plaatsgevonden zoals autoplaatwerkerij annex -spuiterij, binnenvaartbedrijf, kunststofproducten industrie, schildersbedrijf, timmerfabriek, zeefdrukkerij en benzinetankstation. Deze (voormalige) bedrijven kunnen binnen het plangebied ook verontreinigingen hebben veroorzaakt.

Uit bestudering van (historisch) kaartmateriaal op topotijdreis blijkt dat er geen bijzonderheden zijn aangetroffen, die een negatieve invloed kunnen hebben op de bodemkwaliteit. Ontwikkelingen worden via een wijzigingsplan gerealiseerd. In dat geval dient een individueel bodemonderzoek doorlopen te worden. De (milieuhygiënische) bodemkwaliteit moet geschikt zijn voor de gewenste ontwikkeling. Er dient vastgesteld te worden dat op de locatie geen sprake is van bodemverontreiniging.

Conclusie
Het aspect “bodem” kan een belemmering vormen voor het bestemmingsplan. Gezien de huidige bodemkwaliteit is voor nieuwe ontwikkelingen een bodemonderzoek meestal noodzakelijk. Afhankelijk van de resultaten van een dergelijk bodemonderzoek kan dat in sommige gevallen resulteren in het saneren van verontreinigingen alvorens de nieuwe ontwikkelingen worden gerealiseerd.

4.8 Luchtkwaliteit

Het doel van de Wet milieubeheer is onder meer het beschermen van mens en milieu tegen negatieve effecten van luchtverontreiniging. Daartoe zijn in de wet grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide, stikstofoxiden, zwevende deeltjes (PM10), lood, koolmonoxide, benzeen, ozon, arseen, cadmium, nikkel en benzo(a)pyreen opgenomen. De grenswaarden voor stikstofdioxide en benzeen gelden vanaf 2010. Voor de overige stoffen zijn de grenswaarden reeds van kracht.

De grenswaarden zijn op basis van gezondheidskundige aspecten bepaald, maar ook onder de norm kunnen gezondheidseffecten optreden, zij het vooral bij mensen die er gevoelig voor zijn, zoals kinderen en ouderen. Bij concentraties onder de 40 µg/m3 neemt de kans op effecten wel geleidelijk af, al is voor fijn stof geen gezondheidskundige grenswaarde vast te stellen.

De hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen staan beschreven in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5, titel 5.2 Wm). Hierin zijn grenswaarden opgenomen voor luchtvervuilende stoffen. Voor ruimtelijke projecten zijn fijnstof (PM10 en PM2,5) en stikstofdioxide (NO2) de belangrijkste stoffen. Een project is toelaatbaar als aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:
- Er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde.
- Het project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit.
- Het project draagt alleen niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging.

- Het project is opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een regionaal programma van maatregelen.

Om te bepalen of een project "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de luchtkwaliteit is een algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate' (Besluit NIBM) en een ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) vastgesteld waarin de uitvoeringsregels zijn vastgelegd. Een project kan in twee situaties NIBM bijdragen aan de luchtkwaliteit:

- Het project behoort tot de lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) die is opgenomen in de Regeling NIBM.
- Het project heeft een toename van minder dan 3% van de jaargemiddelde concentratie NO2 en PM10 (1,2µg/m3).

Plangebied

Herontwikkelingen die in het plangebied plaatsvinden kunnen alleen via een wijzigingsplan worden gerealiseerd. In het wijzigingsplan moet worden getoetst of het plan als NIBM kan doorgaan zonder dat er extra maatregelen getroffen moeten worden. Daarnaast moet worden getoetst of het gebied voldoet aan de luchtkwaliteitseisen die staan beschreven in de Wet milieubeheer.

Conclusie

Het aspect ‘luchtkwaliteit’ vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan, mits ontwikkelingen die binnen dit bestemmingsplan plaatsvinden aantoonbaar NIBM en voldoen aan de lichtkwaliteitseisen zoals gesteld in de Wet milieubeheer.

4.9 Natuur en ecologie

4.9.1 Wetgeving en beleid

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze bij de voorbereiding van een bestemmingsplan in kaart te worden gebracht en beoordeeld.
Natura 2000-gebieden hebben een externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze gebieden plaatsvinden en verstoring kunnen veroorzaken, moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats. Een ruimtelijk plan dat significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied kan alleen worden vastgesteld indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.
Indien deze zekerheid niet is verkregen, kan het plan worden vastgesteld, indien wordt voldaan aan de volgende drie voorwaarden:

1. Alternatieve oplossingen zijn niet voorhanden.
2. Het plan is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
3. De noodzakelijke compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk bewaard blijft.

Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningplichtig.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid
Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen: Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingszones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Voor deze gebieden geldt een planologisch beschermingsregime. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Soortenbescherming
De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten:
- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

Per beschermingsregime is aangegeven welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Stikstofdepositie
Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State bepaald dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet als basis voor toestemming mag worden gebruikt voor het onderdeel Natura 2000 (gebiedsbescherming) van de Wet natuurbescherming. Per plan dient aangetoond te worden dat er geen toename is van de stikstofdepositie. Vanaf november 2022 is de vrijstelling die gold voor stikstofuitstoot tijdens de sloop-, bouw- en aanlegfase van een ruimtelijk initiatief niet juridisch geldig verklaard. Zowel een stikstofberekening van de gebruiksfase als de bouwfase is noodzakelijk.

4.9.2 Aanwezigheid natuur- en ecologische waarden
Wettelijke gebiedsbescherming
De ligging van het plangebied bepaalt of het plangebied binnen de invloedssfeer valt van een wettelijk beschermd natuurgebied, d.w.z. een Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument. Dit is sterk afhankelijk van de fysieke afstand en de aard en omvang van de ontwikkelingen. Vaak geldt 'hoe groter het project, hoe groter de invloedssfeer' maar dit kan ook door andere factoren beïnvloed worden. Met name hydrologische veranderingen en atmosferische deposities (bv. ammoniakuitstoot) kunnen op grotere afstand invloed uitoefenen.

Het projectgebied ligt niet in of nabij een beschermd gebied in het kader van Natura 2000 (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden of bestaande Natuurmonumenten). Het dichtstbijzijnde beschermde gebied bevindt zich op meer dan 5 kilometer afstand van het projectgebied. Gebiedsbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet is daarom niet aan de orde.

Planologische gebiedsbescherming
Op ongeveer 1 kilometer ten oosten van het plangebied bevindt zich een ecologische verbindingszone. Deze maakt deel uit van Natuurnetwerk van Noord-Holland (voormalige Provinciale EHS). De beoogde ingrepen vinden echter plaats in bebouwd gebied, waar al veel verstoring aanwezig is. Negatieve effecten op het gebied zijn in deze situatie niet te verwachten.

Soortenbescherming
Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige beschermde soorten conform de geldende wetgeving. Als hiervan sprake is, moet ontheffing of vrijstelling worden aangevraagd.

Conclusie
Het aspect ‘ecologie’ vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan, mits ontwikkelingen die binnen dit bestemmingsplan plaatsvinden niet bijdragen aan extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en voldoen aan de eisen op het gebied van gebieds- en soortenbescherming. Hiervoor dient bij toepassing van de in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheid een stikstofdepositie onderzoek en een ecologieonderzoek uit te worden gevoerd.

4.10 Archeologie en cultuurhistorie

4.10.1 Wetgeving en beleid

Rijksbeleid
De Monumentenwet 1988 is op 1 juli 2016 overgegaan in de Erfgoedwet. De Erfgoedwet vormt samen met de Omgevingswet het wettelijke fundament voor de cultuurhistorie in Nederland. In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met ons erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. De Erfgoedwet bundelt bestaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. Bovendien zijn aan de Erfgoedwet een aantal nieuwe bepalingen toegevoegd. Het beschermingsniveau zoals die in de oude wetten en regelingen golden blijven gehandhaafd. Onderdelen van de Monumentenwet die de fysieke leefomgeving betreffen, zijn overgeheveld naar de Omgevingswet die in 2024 van kracht is geworden.

Per 1 januari 2012 is de Modernisering Monumentenwet doorgevoerd via een wijziging van artikel 3.6. lid 2 van Besluit ruimtelijke ordening. In de toelichting van een bestemmingsplan moet voortaan het volgende worden opgenomen: Een beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden. Hierdoor dienen cultuurhistorische waarden dus uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Gemeenten zullen een inventarisatie moeten (laten) maken van alle cultuurhistorische waarden in een bestemmingsplangebied, dus niet alleen de archeologische waarden. Daarnaast moeten ze aangeven welke conclusies ze daaraan verbinden en op welke wijze ze deze waarden borgen in het bestemmingsplan. Dit is één van de pijlers van de Modernisering Monumentenzorg (MoMo).

De Rijksdienst helpt gemeenten om hieraan te voldoen met de Handreiking erfgoed en ruimte. Hierin staat hoe gemeenten zo'n inventarisatie en analyse kunnen uitvoeren. Ook wordt in deze handreiking aangegeven op welke wijze gemeenten cultuurhistorische waarden kunnen opnemen in een bestemmingsplan, compleet met voorbeeldbepalingen.

Provinciaal beleid

Omgevingsvisie 2050

Het ruimtelijk beleid van de provincie Noord-Holland is vastgelegd in de 'Omgevingsvisie NH2050'. Archeologie is daarin aangewezen als één van de kernkwaliteiten van het landschap. Op het gebied van leefomgevingskwaliteit wordt gesteld dat bij nieuwe ontwikkelingen de effecten op de ondergrond mee moeten worden geworden. Archeologische waarden moeten zoveel mogelijk worden beschermd. (Inter-)nationale regels ter bescherming van archeologische waarden zijn hierbij de randvoorwaarden. Daarnaast wordt gesteld dat het voor de leefomgevingskwaliteit het essentieel is de waarden en karakteristieken van landschap en cultuurhistorie te benoemen, te behouden, waar nodig adequaat te herstellen en waar mogelijk te versterken en te ontwikkelen.

Beleidskader en Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018

De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018[8] (Leidraad) (d.d. 10 april 2018) is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap, zoals bebouwing, agrarische bedrijven, infrastructuur of vormen van energieopwekking. De Leidraad geeft gebiedsgerichte én ontwikkelingsgerichte beschrijvingen en biedt zo toepasbare informatie over de manier waarop ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving. De provincie beoogt met deze Leidraad om samen met bijvoorbeeld gemeenten, ontwikkelaars en initiatiefnemers te werken aan het behouden en versterken van de kwaliteit van het landschap en de cultuurhistorie.

De provincie Noord-Holland heeft 20 ensembles van provinciaal belang gedefinieerd. Het plangebied Centrum Opmeer-Spanbroek ligt in een dergelijk gebied: West-Friesland midden. Als in gebieden van provinciaal belang het maatschappelijk belang dusdanig groot is dat waardevolle archeologische vindplaatsen aangetast moeten worden, vraagt de provincie aan te geven op welke wijze archeologische waarden door compenserende maatregelen in het plan zijn ondergebracht.

Er zijn drie kernwaarden opgesteld door de provincie voor West-Friesland Midden:

- **de landschappelijke karakteristiek**: de landschapstypen en de belangrijkste kenmerken van deze landschappen;
- **openheid en ruimtebeleving**: de beleving van de vrije open ruimte, de horizon en de oriëntatiepunten;
- **de ruimtelijke dragers**: de driedimensionale structuren en lijnen die in het (vlakke) landschap het beeld bepalen en begrenzen. Denk hierbij aan bebouwingslinten, bomenlanen en dijken, maar ook aan stolpboerderijen.

De stolpboerderijen zijn medebepalend voor de identiteit en beleving van het Noord-Hollands landschap. Van de ca. 5000 stolpen die nog aanwezig zijn in Noord-Holland zijn er 400 beschermd (anno 2009). Het aantal historische stolpen, en daarmee de identiteitsbepalende waarde voor Noord-Holland, neemt gestaag af. In de gemeente Opmeer is de stolpboerderij een zeer karakteristiek bebouwingstype.

[8] Provincie Noord-Holland, 2018. Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (https://leidraadlc.noord-holland.nl/ensembles/west-friesland-midden).

Het archeologiebeleid van de provincie Noord-Holland is primair gericht op het behouden van de archeologische waarden in de bodem. Dit is geheel in de ‘geest’ van het Verdrag van Malta.

Gemeentelijk beleid

Nota uiterlijk van bouwwerken

In hoofdstuk 2.6.7 is de nota van bouwwerken reeds uitgewerkt en gekoppeld aan het plangebied. Het centrum van Opmeer-Spanbroek bevindt zich in een gebied dat is aangeduid als de indeling ‘centrum’ en het beoordelingsniveau ‘Bijzonder’. Het welstandstoezicht in dit gebied is gericht op het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit in het centrumgebied.

Gemeentelijke verordening en beleidskaart

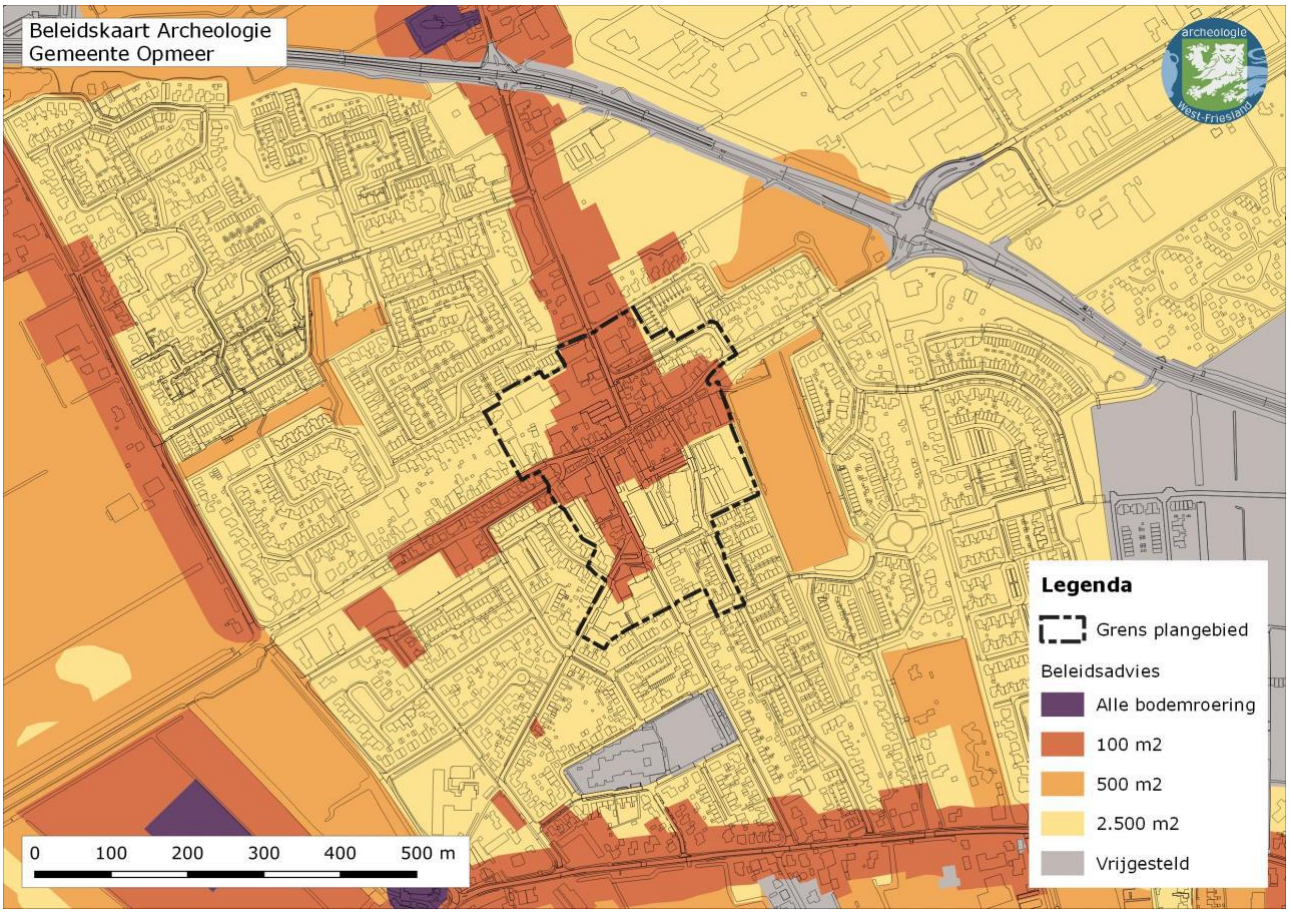
In 2010 is door de gemeenteraad van Opmeer de Erfgoedverordening met de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart vastgesteld. De archeologische kaart is in 2008 vervaardigd door de Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland. De beleidsadvieskaart is in 2012 op details gewijzigd[9]. Dit betrof de begrenzing van Rijks- en Provinciaal Monumenten, en het vrijgegeven van reeds opgegraven terreinen.

De tien jaar oude beleidskaart die als basis voor voorgaande bestemmingsplannen heeft gediend, was aan vernieuwing toe. Op basis van de huidige kennis is in 2018 een meer toegespitste beleidskaart opgesteld, waarin de meest recente gegevens zijn verwerkt. Deze nieuwe beleidskaart dient als leidraad voor nieuwe bestemmingsplannen te worden gehanteerd. Op de beleidskaart is aangegeven waar de bekende archeologische waarden zich bevinden en welke archeologische verwachtingen er zijn. De waarden en verwachtingen zijn gecombineerd met een beleidsadvies per zone. Voor de beleidskaart zijn de archeologische verwachtingen overgenomen van de IKAW. Dit is niet gewijzigd ten opzichte van de kaart uit 2008.

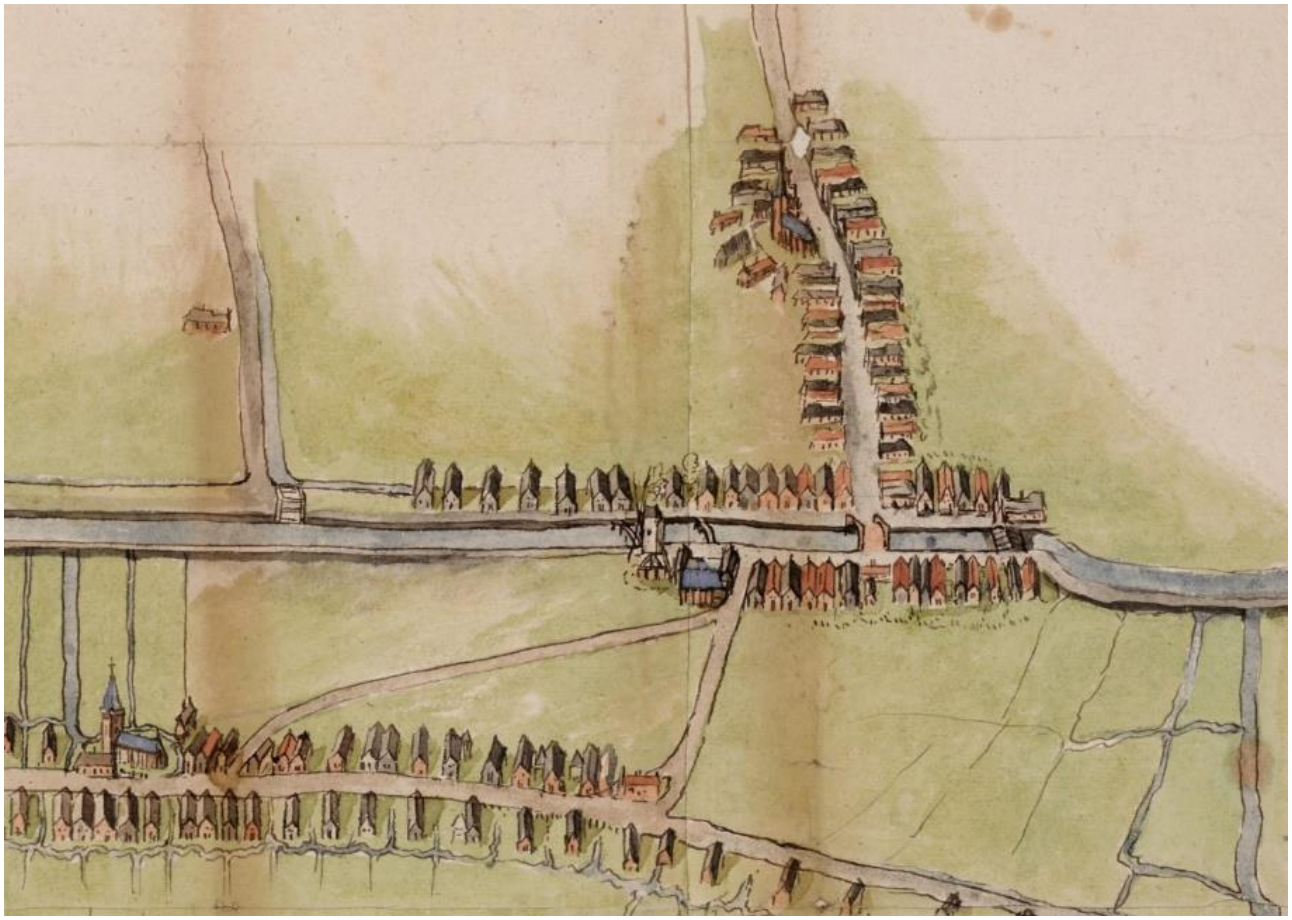
In 2023 wordt voor de gemeente Opmeer een nieuwe Erfgoedverordening opgesteld, waar de beleidskaart archeologie wederom deel van zal uitmaken. Hiertoe wordt een update van de kaart vervaardigd waarin ook de sinds 2018 vrijgegeven terreinen zijn verwerkt.

[9] Gemeente Opmeer, 2012. Beleidskaart Archeologie (vastgesteld door de gemeenteraad in 2012).

Ten behoeve van de verbeelding van het bestemmingsplan is gebruik gemaakt van de beleidskaart archeologie (vastgesteld in 2010, geactualiseerd in 2018 en bijgewerkt tot april 2023). In de navolgende afbeelding is de archeologische beleidskaart weergegeven, zie figuur 4.2.

Figuur 4.2 De ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) op de Beleidskaart Archeologie van de gemeente Opmeer.

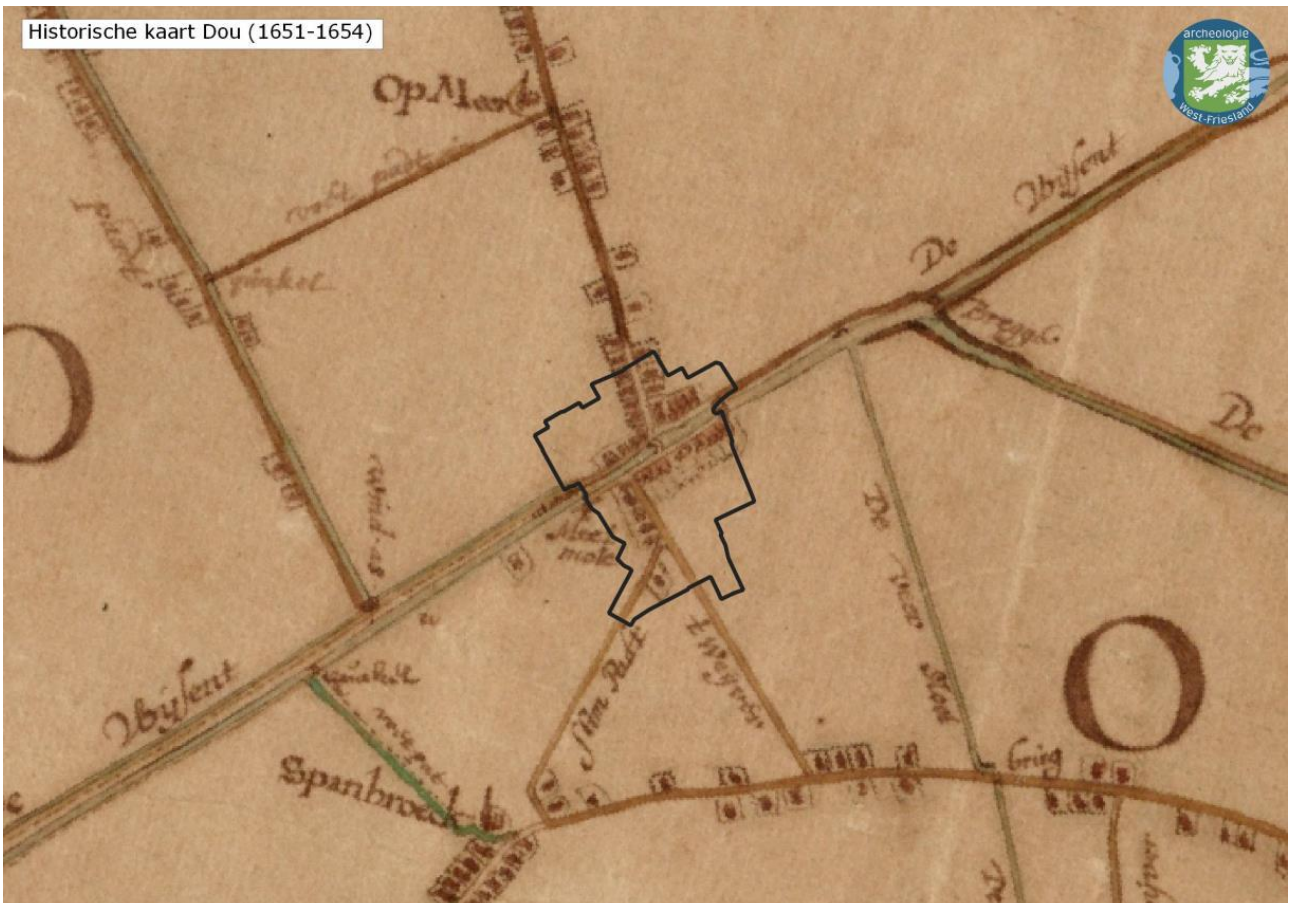

Figuur 4.3 Op deze kaart van Opmeer uit 1590-1591 is zichtbaar waar de oudste bewoning zich waarschijnlijk concentreerde (Collectie Westfries Archief)

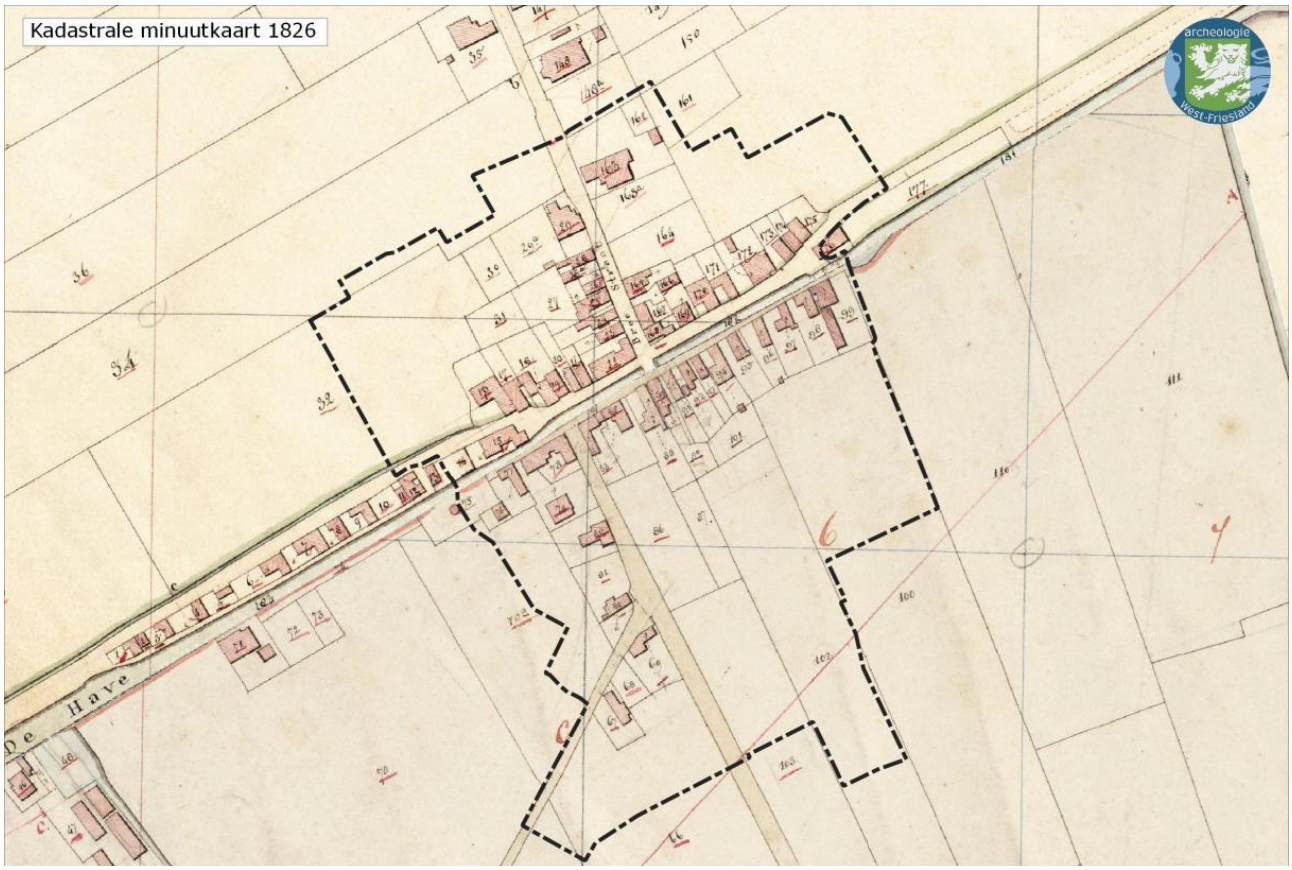
4.10.2 Archeologische en historisch-geografische waarden in het plangebied

Opmeer bevindt zich aan het uiteinde van een lange ontginningsas die vanaf de Westfriese Omringdijk in het noorden (Zuiderzeestraat), via Aartswoud (Schoolstraat) en Hoogwoud (Herenweg) naar Opmeer (Middelweg-Breestraat) loopt. Dergelijke lineaire nederzettingen zijn kenmerkend voor het Westfriese landschap. De lineaire nederzetting Aartswoud-Opmeer ligt langs een binnenwaterkerende dijk en heeft een zeer hoge cultuurhistorische waarde (WFR 399G). Ook de Breestraat is van hoge historisch-geografische waarde (WFR 181G). Waarschijnlijk is men in de 11de of 12de eeuw langs de dijk (=Herenweg) gaan wonen. Bewoning vond in de vroegste periode plaats op lage terpjes. In Opmeer zijn tot op heden nog geen resten uit deze periode teruggevonden, doordat nog geen opgravingen langs het dorpslint zijn uitgevoerd. In vergelijking met nabijgelegen dorpen zijn uit deze vroegste periode resten van (plaggen)terpen, greppels, waterputten en paalkuilen te verwachten.

Op een bijzondere anonieme kaart van het dorp Opmeer rond 1590 is zichtbaar dat het centrum zich rond het water (de Wijzend) en het ontginningslint naar het noorden concentreerde (figuur 4.3). Onder aan de kaart is het dorpslint van Spanbroek zichtbaar, dat buiten het plangebied valt. Duidelijk zichtbaar binnen het plangebied zijn een standerdmolen en een kerk in het noordelijke dorpslint.

Figuur 4.4 Kaart van Dou uit 1651-1654 (collectie Westfries Archief). Binnen het plangebied (zwart kader, bij benadering) is bewoning zichtbaar.

Figuur 4.5 Kadastrale minuutkaart uit 1826 (bron: beeldbank.cultuureelerfgoed.nl). Hierop is binnen het plangebied (zwarte stippellijn) bewoning zichtbaar.

Op de kaart van Dou is zichtbaar dat rond 1650 nog steeds langs het lint werd gewoond (figuur 4.4). Nog steeds is de standerdmolen (hier aangegeven met “meel mole”) en de kerk in het noorden zichtbaar. De bewoning in Spanbroek in het zuiden illustreert dat in de ca. 60 jaar tussen de kaarten een groot aantal woningen is verdwenen.

De oudste kadastrale minuutkaart van het gebied illustreert dat een groot deel van het plangebied in 1826 nog steeds werd bewoond (figuur 4.5). In de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel staat dat de “Korenmolen” destijds in bezit was van de Weduwe Cornelis. De Wijzend wordt in het westelijke deel van het dorp als “de Have” aangeduid, wat erop wijst dat het dorp een centrumfunctie voor de omgeving vormde, waar goederen (van het land) werden overgeladen of verhandeld.

Op basis van de ontginningsgeschiedenis en het historische kaartmateriaal geldt voor grote delen van het plangebied een hoge archeologische waarde voor vindplaatsen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.

Figuur 4.6 Stolpboerderij Breestraat 15 (bron: Lemmens 2012).

In het plangebied bevinden zich enkele beeldbepalende panden (Lemmens 2012[10]). Kenmerkend voor de regio zijn stolpboerderijen. Binnen het plangebied staat één beeldbepalende stolpboerderij op het perceel Breestraat 15 (figuur 4.6). Op de kadastrale minuut uit 1826 is de voorganger, ook een stolpboerderij, zichtbaar. De huidige stolp dateert uit 1878, maar is sterk gerenoveerd. Deze functioneerde vroeger als ge-

[10] Lemmens, M.E.D., 2012. Cultuurhistorisch onderzoek karakteristieke objecten en stolpboerderijen in de gemeente Opmeer, Nijmegen (Monumenten Advies Bureau).

meentehuis en is momenteel in gebruik als bibliotheek. De stolpboerderij heeft een hoge historisch-ruimtelijke waardering gekregen (Beeldbank Boerderijenstichting Noord-Holland[11]). Op de Stolpenwaarderingskaart die in 2021 is gemaakt in opdracht van de Provincie Noord-Holland heeft Breestraat 15 een waardering karakteristiek/beeldbepalend (orde 2) gekregen (Bruinsma et al 2021[12]).

Naast stolpboerderijen staan binnen het plangebied verschillende andere karakteristieke gebouwen. Aan de Koninginneweg staan verschillende markante panden. Op nummer 50 staat een bedrijfspand uit de periode 1900-1925 (figuur 4.7). In het pand was een vervoersbedrijf gevestigd dat motordiensten verzorgde op de Zaanstreek en Amsterdam. Het pand is in hoofdvorm nog origineel, en krijgt een hoge waardering (Lemmens 2012, 52).

Figuur 4.7 Bedrijfspand Koninginneweg 50 (bron: Lemmens 2012).

Iets meer naar het oosten staat nog een karakteristiek pand aan de Koninginneweg 85 (figuur 4.8). Het pand dateert in ieder geval uit de eerste helft van de 19de eeuw, maar mogelijk is de kern nog ouder. Het bakstenen huis heeft een klokgevel, sierankers, rode oudhollandse dakpannen en een hijsluik op de verdieping. Het pand krijgt een hoge waardering (Lemmens 2012, 53).

[11] Boerderijenstichting Noord-Holland, beeldbank (https://www.boerderijenstichting.nl/beeldbank/).
[12] Bruinsma, R., D. van Hoogstraten, J. Mühren, R. Stroomer & S. Commandeur, 2021. Beleidsadvies Noord-Hollandse Stolpenkaart, MOOI Noord-Holland, Alkmaar.

Figuur 4.8 Pand Koninginneweg 85 (bron: Lemmens 2012).

Figuur 4.9 Waterkant 34, 36 en 38 (bron: Lemmens 2012)

In de kern van het plangebied liggen tenslotte nog drie aansluitende markante panden: Waterkant 34, 36 en 38 in Spanbroek (figuur 4.9). De drie middenstandswoningen uit de periode 1900-1930 zijn beeldbepalend vanuit de Breestraat. Nummer 38, met sterke horizontale accenten, is iets jonger dan de woningen 34 en 36 van kort na 1900. Deze twee woningen zijn subtiel gemetseld en hebben een detaillering met vooral ronde vormen. De drie panden krijgen een hoge historisch-ruimtelijke waardering.

Effecten op cultuurhistorische waarden

Alle bovengenoemde panden reflecteren op een eigen manier de cultuurhistorie van het dorp Opmeer-Spanbroek. De panden hebben op basis van het in 2012 uitgevoerde cultuurhistorische onderzoek een hoge historisch-ruimtelijke waarde gekregen (Lemmens 2012). Bij nieuwe ontwikkelingen binnen het plangebied dient de verschijningsvormen van deze panden te worden gerespecteerd en gehandhaafd.

Doorwerking archeologisch beleid in het plangebied

Het gemeentelijk archeologisch beleid, zoals beschreven in paragraaf 4.10.1, is in het bestemmingsplan Centrum Opmeer – Spanbroek' doorvertaald. Het bestemmingsplangebied Centrum Opmeer-Spanbroek 2023 kent op de Beleidskaart Archeologie (figuur 4.2) de volgende dubbelbestemmingen:

- Waarde - Archeologie 2: (vrijstellingsgrens 100 m²): het betreft hier de historische lintbebouwing van hoge archeologische waarde.
- Waarde - Archeologie 4: (vrijstellingsgrens 2.500 m²): het betreft de uitbreidingswijkenwaar in het verleden geen archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden. Op basis van de ontstaansgeschiedenis van de gemeente Opmeer geldt voor deze gebieden een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen die de vrijstellingsgrenzen overschrijden wordt in eerste instantie een archeologische quickscan vervaardigd om nut en noodzaak van nader archeologisch onderzoek vast te stellen. Alle beschikbare bronnen en gegevens worden dan bekeken en tegen elkaar afgewogen om te bepalen of archeologische waarden onevenredig worden geschaad en nader onderzoek noodzakelijk is.

Voor de ontwikkellocatie Breestraat 22, 26, 28 (locatie nieuwe supermarkt) is door Archeologie West-Friesland reeds een eerste archeologische quickscan opgesteld in 2020[13]. Geadviseerd is om hier een archeologisch bureauonderzoek en een archeologische opgraving uit te laten voeren voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden.

Conclusie

Het aspect 'archeologie en cultuurhistorie' vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan, mits ontwikkelingen die binnen dit bestemmingsplan plaatsvinden volgens een archeologische quickscan geen negatieve invloed hebben op de archeologische waarden binnen het plangebied en de ontwikkelingen geen negatieve invloed hebben op cultuurhistorische waarden.

[13] Groot, A.S. & S. Gerritsen, 2020. Archeologische Quickscan Breestraat 22, 26, 28, Opmeer, gemeente Opmeer (adviesnummer 20020). Archeologie West-Friesland, Hoorn.

5 Juridische planopzet

5.1 Inleiding

Het bestemmingsplan is een juridisch bindend plan dat bestaat uit een verbeelding (plankaart) en regels en gaat vergezeld van een toelichting. De verbeelding en de regels vormen het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan, waarbij de regels de gebruiks- en bouwmogelijkheden van de gronden regelen en de verbeelding de rol heeft van visualisering van de bestemmingen. De toelichting heeft geen bindende werking, maar heeft wel een belangrijke functie bij de weergave, verantwoording en onderbouwing van het bestemmingsplan en als uitleg bij de verbeelding en regels.

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) bepaalt dat het bestemmingsplan langs elektronische weg beschikbaar wordt gesteld. Dit brengt met zich mee dat het bestemmingsplan digitaal uitwisselbaar en op vergelijkbare wijze moet worden gepresenteerd. Met het oog hierop stellen de Wro en de onderliggende regelgeving eisen waaraan het bestemmingsplan moet voldoen. Zo bevat de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP 2012) bindende afspraken waarmee bij het maken van bestemmingsplannen rekening moet worden gehouden. De SVBP 2012 kent (onder meer) hoofdgroepen van bestemmingen, een lijst met functie- en bouwaanduidingen, gebiedsaanduidingen en een verplichte opbouw van de planregels en het renvooi. Voorliggend bestemmingsplan is opgesteld in overeenstemming met de SVBP 2012 en wordt op de voorgeschreven wijze digitaal beschikbaar gesteld.

5.2 Plansystematiek

Het voorliggende bestemmingsplan is grotendeels conserverend van aard. Dit betekent dat er voor vrijwel het gehele plangebied geen nieuwe ontwikkelingen in het bestemmingsplan zijn opgenomen. De bestaande bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn in beginsel overgenomen. Dit geldt niet voor de Koenislocatie, waar een nieuwe ontwikkeling is voorzien en een wijzigingsbevoegdheid is opgenomen. Deze wordt verderop toegelicht. Het nieuwe bestemmingsplan heeft de contour van het voorbereidingsbesluit wat is vastgesteld op 9 mei 2022 door de gemeente Opmeer. De delen van het oorspronkelijke bestemmingsplan die geen deel uitmaken van het voorbereidingsbesluit zullen hun bestemming en regels behouden. Voor de delen die niet in het oorspronkelijke bestemmingsplan zaten, maar wel in het voorbereidingsbesluit zullen tevens de bestemmingen en de regels worden overgenomen.

De regels zijn afgestemd op structuur van bestemmingsplannen in de gemeente Opmeer. Hiermee wordt een zoveel mogelijk uniforme systematiek van de bestemmingsplannen binnen de gemeente Opmeer nagestreefd.

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende onderdelen:
1. inleidende regels;
2. bestemmingsregels;
3. algemene regels;
4. overgangs- en slotregels.

Hoofdstuk 1: inleidende regels
Dit hoofdstuk bestaat uit de begripsbepalingen (artikel 1) en de wijze van meten (artikel 2). In de begripsbepalingen worden omschrijvingen gegeven van diverse in het bestemmingsplan gebruikte begrippen/termen. De begripsbepalingen zijn opgenomen om interpretatieverschillen te voorkomen. Artikel 2 bevat technische

regelingen met betrekking tot het bepalen van oppervlakten, percentages, hoogte, diepte, breedte en dergelijke. Hiermee kan op een eenduidige manier toepassing worden gegeven aan de regels.

Hoofdstuk 2: bestemmingsregels
In dit hoofdstuk zijn de in het bestemmingsplan opgenomen bestemmingen opgenomen (enkel- en dubbelbestemmingen). De opbouw van de bestemmingen is als volgt (met dien verstande dat een specifieke bestemming niet alle genoemde elementen hoeft te bevatten):

- bestemmingsomschrijving;
- bouwregels;
- nadere eisen;
- afwijken van de bouwregels;
- specifieke gebruiksregels;
- afwijken van de gebruiksregels;
- omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
- omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk;
- wijzigingsbevoegdheid.

De in het plangebied aanwezige bestemmingen zijn met bestemmingsvlakken op de verbeelding aangegeven. Het bestemmingsvlak geeft aan waar een bepaald gebruik is toegestaan. Ook kunnen aanduidingen die betrekking hebben op het gebruik (functieaanduidingen) zijn opgenomen. Middels deze functieaanduidingen is een specifiek gebruik ter plaatse bestemd of uitgesloten. Daarnaast wordt in de regels per bestemming bepaald waar en onder welke voorwaarden gebouwen mogen worden gebouwd. Dit wordt eventueel met een bouwvlak en aanduidingen die betrekking hebben op de maatvoering (maximale goot- en of bouwhoogte, bebouwingspercentage) op de verbeelding aangeven. In de volgende paragraaf worden de in het plan opgenomen bestemmingen per bestemming nader beschreven.

Hoofdstuk 3: algemene regels
Algemene regels zijn regels die gelden voor meerdere bestemmingen, dan wel een algemene strekking hebben. Deze bestaan uit de volgende onderdelen:

- Anti-dubbeltelregel: deze regel is opgenomen om te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het overgebleven terrein nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.
- Algemene bouwregels: hier zijn algemene regels ten aanzien van het ondergronds bouwen opgenomen met bijbehorende maatvoering. Daarnaast zijn regels opgenomen ten aanzien van bestaande afstanden en andere maten ingeval van strijdigheid met de nieuwe bestemmingsregels. Ook is hierin geregeld wanneer overschrijding van bouw- en bestemmingsgrenzen door ondergeschikte bouwdelen is toegestaan.
- Algemene afwijkingsregels: deze regels geven het bevoegd gezag de bevoegdheid om met een omgevingsvergunning af te wijken van de regels van dit bestemmingsplan ten behoeve van niet-ingrijpende gebruiks- en/of bouwactiviteiten. De criteria, die bij toepassing van de afwijkingsbevoegdheid in acht moeten worden genomen, zijn daarbij aangegeven.
- Algemene wijzigingsregels: deze regels geven het bevoegd gezag de bevoegdheid om bestemmingen te wijzigen ten behoeve van kleine overschrijdingen van bestemmingsgrenzen. De criteria, die bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheid in acht moeten worden genomen, zijn daarbij aangegeven. Daarnaast is in dit artikel de wijzigingsbevoegdheid voor het Koenisterrein opgenomen. Hiervoor is een gebiedsaanduiding opgenomen, die het toepassingsbereik bepaalt. De bestemming kan hier onder voorwaarden worden gewijzigd naar ‘Wonen’ en/of ’Centrum’. Zie nader par. 5.3.

- Algemene procedureregels: in deze bepaling staat aangegeven welke procedure dient te worden gevolgd bij de voorbereiding van een besluit tot toepassen van een nadere eisen en wijzigingsbevoegdheid. Hierbij wordt verwezen naar procedures die zijn opgenomen in de Algemene wet bestuursrecht.

Hoofdstuk 4: overgangs- en slotregels
Dit hoofdstuk bevat het voor elk bestemmingsplan verplichte overgangsrecht voor bouwen en gebruik en de slotregel met daarin de citeertitel van de planregels.

5.3 Toelichting op de ontwikkellocatie Koenis

Zoals al eerder aangegeven is het vigerende bestemmingsplan alleen aangepast op één locatie waar een concrete ruimtelijke ontwikkeling is voorzien, namelijk het Koenisterrein. Een vijftal andere potentiële ontwikkellocaties was in het ontwerpbestemmingsplan eveneens aangewezen door middel van wijzigingsbevoegdheid, maar deze zijn bij vaststelling van het bestemmingsplan geschrapt (zie ook par. 7.3).

Het Koenisterrein
De bestaande bestemmingen Bedrijf en Wonen worden behouden. De wens is om woningbouw en retail te realiseren, waaronder een tweede supermarkt. Daarom is voor de gehele ontwikkellocatie “Koenisterrein” een gebiedsaanduiding “wetgevingzone – wijzigingsgebied 1” opgenomen. Binnen het wijzigingsgebied is het mogelijk om de bestemmingen te wijzigen naar ‘Wonen’ (ten behoeve van gestapelde en/of geschakelde woningen) en/of ‘Centrum’ (ten behoeve van retail (waaronder een supermarkt) met bovenwoningen). Voor deze ontwikkellocatie is een stedenbouwkundig kader opgesteld. Dit is opgenomen in de bijlagen. De wijzigingsvoorwaarden zijn mede op basis van dit kader opgesteld. Het stedenbouwkundig kader voorziet in een hoogte-accent in de zuidwestelijke hoek ter plaatse van de voormalige silo en in een lager hoogte-accent in de noordwestelijke hoek (pakhuis). Aan de overige zijden geldt in basis een maximale goot- en bouwhoogte van respectievelijk 13,5 en 16,5 meter. Aan de Breestraat (noordoostelijke hoek) is een lagere hoogte passend. De maximale bruto vloeroppervlakte aan detailhandel bedraagt 2.800 m², waarvan in beginsel maximaal 1.500 m² winkelvloeroppervlak voor een supermarkt. Op basis van regionale afstemming kan laatstgenoemde oppervlakte worden vergroot.

5.4 Haalbaarheid wijzigingsbevoegdheid

Zoals bovenstaand gememoreerd is in het bestemmingsplan één gebiedsgerichte wijzigingsbevoegdheid opgenomen ter plaatse van het Koenisterrein. Ruimtelijk relevant zijn de effecten van een uit te voeren wijzigingsbevoegdheid op de omliggende functies. Van belang hierbij is om te constateren dat de omzetting van de ter plaatse toegestane functies niet leidt tot onevenredig negatieve effecten op omliggende functies, zodat een goede ruimtelijke ordening in het geding is. Om dit te borgen is als voorwaarde in de wijzigingsbevoegdheid opgenomen dat er een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor de in de omgeving gelegen woningen is verzekerd en dat door middel van de benodigde milieuonderzoeken is uitgewezen dat de locatie geschikt is voor het beoogde gebruik. Hiernaast zijn er voorwaarden opgenomen die borgen dat er voldaan wordt aan de parkeernormen en de watercompensatie eisen. Indien er gebruik gemaakt wordt van de wijzigingsbevoegdheid zal er dus een haalbaarheidstoets worden uitgevoerd voor de gewenste ontwikkeling. Doordat bij het toepassen van een wijzigingsbevoegdheid een haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd met de daarbij behorende onderzoeken wordt er geborgd dat er geen onevenredige negatieve effecten zijn op de omliggende functies.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

In artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening is bepaald dat een bestemmingsplan vergezeld gaat van een toelichting waarin is neergelegd de inzichten over de uitvoerbaarheid van het plan. Derhalve wordt in 6.2 ingegaan op de economische uitvoerbaarheid. Vervolgens worden in 6.3 de handhavingsaspecten. In hoofdstuk 7komt de maatschappelijke uitvoerbaarheid aan de orde in het kader van de procesgang.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

6.2.1 Financieel-economische haalbaarheid

Aangezien dit bestemmingsplan primair een conserverend karakter heeft, heeft het bestemmingsplan geen financiële gevolgen voor de gemeente; het bestemmingsplan is in dit opzicht dan ook uitvoerbaar binnen de planperiode van tien jaar.

6.2.2 Verhaal van kosten

Om gemaakte kosten te verhalen dient de gemeenteraad ingevolge artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening een exploitatieplan vast te stellen voor de gronden waarop een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen. In artikel 6.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening is opgenomen dat als bouwplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wro wordt aangewezen een bouwplan voor:

a. de bouw van een of meer woningen;
b. de bouw van een of meer andere hoofdgebouwen;
c. de uitbreiding van een gebouw met ten minste 1.000 m² of met een of meer woningen;
d. de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;
e. de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte van de nieuwe functies ten minste 1.000 m² bedraagt;
f. de bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1.000 m²;

In dit bestemmingsplan worden geen rechtstreekse nieuwe bouwmogelijkheden gecreëerd zoals bedoeld in artikel 6.2.1. Bro. Een exploitatieplan is om deze reden niet nodig. Bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheid zal de gemeente kosten verhalen op basis van individueel af te sluiten anterieure (exploitatie)overeenkomsten. In de wijzigingsbevoegdheid is de voorwaarden opgenomen dat het kostenverhaal voor de gemeente verzekerd moet zijn.

6.3 Handhavingsaspecten

Handhaving op het gebied van ruimtelijke ordening spitst zich toe op het gebruik van de gronden en opstallen en het uitvoeren van werken (waaronder bouwen) en werkzaamheden waarvoor een omgevingsvergunning nodig is. Handhaving kan kortweg worden omschreven als: *elke handeling die erop gericht is de naleving van rechtsregels te bevorderen of een overtreding te beëindigen.*

In het kader van de actualisering van bestemmingsplannen dient ingevolge aanbeveling 4 van de Inspectie Ruimtelijke Ordening een handhavingsparagraaf te worden opgenomen. Hierbij wordt met name aangegeven, hoe met bestaande illegale situaties zal worden omgegaan. De uitgangssituatie voor controle wordt gevormd door de regels van het bestemmingsplan. Het niet naleven van een bestemmingsplan komt neer op

het ondergraven van één van de meest waardevolle en invloedrijkste instrumenten van de gemeentelijke overheid. Daarnaast is een dergelijke inbreuk een aantasting van één van de belangrijkste waarborgen die de burger op gemeentelijk niveau heeft. De burger mag immers verwachten, veelal eisen, van de gemeentelijke overheid dat zij de regelgeving die zij in het bestemmingsplan heeft opgenomen ook zal handhaven. Bovendien tast het niet naleven en handhaven van het bestemmingsplan de geloofwaardigheid van de gemeente in het algemeen aan. Om deze redenen is het noodzakelijk de handhaving van de bestemmingsplannen ter hand te nemen en blijven nemen.

De gemeente heeft derhalve de illegale, met het vorige bestemmingsplan strijdige zaken in beeld gebracht. Deze strijdige zaken zullen worden gelegaliseerd, onder het overgangsrecht worden gebracht dan wel handhavend tegen worden opgetreden.

6.3.1 Legalisatie

Er komen geen (categorieën van) overtredingen van het vorige bestemmingsplan voor die in het onderhavige bestemmingsplan zijn gelegaliseerd.

6.3.2 Overgangsrecht

Er zijn geen strijdige zaken die onder het overgangsrecht zijn gebracht.

6.3.3 Handhaving

Er komen in het plangebied geen strijdige zaken voor die (vooralsnog) niet gelegaliseerd kunnen worden.

7 Participatie en communicatie

7.1 Vooroverleg

Er heeft met verschillende overheidsinstanties vooroverleg plaatsgevonden. Onderhavige toelichting is getoetst door de gemeente Opmeer. Ten tweede zijn de relevante milieuaspecten getoetst door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De reacties hierop zijn in onderhavige toelichting verwerkt. Tevens is er door de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord een advies op het gebied van externe veiligheid aangeleverd. Ook dit advies is verwerkt in onderhavige toelichting.

7.2 Participatietraject

Ten grondslag van dit bestemmingsplan ligt de Gebiedsvisie Centrum Opmeer-Spanbroek. In het opstellen van deze visie heeft een uitvoerig participatie en communicatietraject plaatsgevonden tussen 1 juni 2022 en 21 november 2022. Met de vertaling van de visie in dit bestemmingsplan wordt de inspraak van verschillende stakeholders in het plan geborgd. In onderstaande tabel 7.1 zijn de verschillende stappen uitgewerkt die in dit participatietraject zijn doorlopen. De onderliggende rapporten zijn opgenomen op de website van de Gemeente Opmeer over de gebiedsvisies Opmeer (centrum Opmeer-Spanbroek en Hoogwoud-oost)[14].

Tabel 7.1: Participatietraject Opmeer-Spanbroek Centrum

Datum	Participatie
Juni 2022	Aankondiging start participatietraject in de krant, sociale media, gemeentelijke website. Individuele gesprekken met relevante stakeholders, de wethouder en gemeente.
8 juni 2022	Start Kansenkaart enquête. (Uiteindelijk 465 respondenten). De resultaten hiervan zijn op 28 juni in een digitaal rapport gepubliceerd vanuit de gemeente.
5 juli 2022	Online responskaart gepubliceerd met 1168 plekken op de kaart waar respondenten kansen, positieve aspecten en verbeterpunten zien. Inloopavond waar de resultaten van deze kaart en een tussenstand van de ruimtelijke verkenning is getoond en besproken. Daarbij zijn ter plekke reacties en digitale schetsen opgehaald.
5 juli – 31 augustus 2022	Reflectie enquête en resultaten inloopavond. Op 12 juli zijn re resultaten van het parkeeronderzoek en de russenstand van de stedenbouwkundige verkenning gepresenteerd op de gemeentelijke website.
1 september 2022	Presentatie tussenstanden aan beeldvormende raad.
15 september 2022	Rapportage reflectie zomerperiode gedeeld met de stakeholders.
19 oktober 2022	Inloopavond met de verder gevorderde inzichten in de gebiedsvisie inclusief schetsen en aantekeningen van aanwezigen daarop.
19 oktober – 8 november 2022	Reflectie mogelijkheid middels een tweede enquête waarin een doorloop van het voorlopige beeld van de gebiedsvisie te zien was.
21 november 2022	Oplevering rapportage reflectie enquête
20 februari 2023	Bijeenkomst gebiedsvisie

[14] Website gebiedsvisies: https://new.maptionnaire.com/q/99bcp9ev47k6

Alle stappen zijn vanuit de afdeling communicatie van de gemeente Opmeer bekend gemaakt via de gemeentelijke website, sociale media (Facebook van de gemeente), lokale krantjes en per mail naar de personen die hebben aangegeven op de hoogte gehouden te willen worden.

Hierna kan de wettelijke procedure met betrekking tot de vaststelling van het bestemmingsplan van start gaan.

7.3 Vaststelling bestemmingsplan

De wettelijke procedure tot wijziging van het bestemmingsplan is aangevangen met het ter inzage leggen van het ontwerpbestemmingsplan. Het ontwerpbestemmingsplan heeft gedurende zes weken, met ingang van 14 december 2023, ter inzage gelegen. Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn diverse zienswijzen ingediend. Deze zijn samengevat en door de gemeente beantwoord in de Nota beantwoording zienswijzen. Deze is opgenomen in de bijlagen.

De zienswijzen hebben geleid tot enkele aanpassingen van het bestemmingsplan. Daarnaast is ambtshalve een aantal aanpassingen doorgevoerd. Dit betreft met name een aantal omissies in de planregels, alsmede het schrappen van een aantal wijzigingsbevoegdheden, waarvan toepassing niet langer meer aannemelijk is.

Het bestemmingsplan wordt vervolgens, met inachtname van deze wijzigingen, vastgesteld door de gemeenteraad van Opmeer.

SEPARATE BIJLAGEN

Bijlage 1: Beeldkwaliteitsplan

Bijlage 2: Stedenbouwkundig kader

Bijlage 3: Nota beantwoording zienswijzen

Centrum Opmeer - Spanbroek 2023

Inhoudsopgave

Regels		**3**
Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**4**
Artikel 1	Begrippen	4
Artikel 2	Wijze van meten	11
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**12**
Artikel 3	Bedrijf	12
Artikel 4	Centrum	15
Artikel 5	Dienstverlening	19
Artikel 6	Groen	20
Artikel 7	Horeca	21
Artikel 8	Maatschappelijk	22
Artikel 9	Tuin	25
Artikel 10	Verkeer	26
Artikel 11	Wonen	28
Artikel 12	Wonen - Historisch lint	30
Artikel 13	Leiding - Water	33
Artikel 14	Waarde - Archeologie 2	34
Artikel 15	Waarde - Archeologie 4	36
Artikel 16	Waterstaat - Waterkering	38
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**39**
Artikel 17	Anti-dubbeltelregel	39
Artikel 18	Algemene bouwregels	40
Artikel 19	Algemene gebruiksregels	41
Artikel 20	Algemene aanduidingsregels	42
Artikel 21	Algemene afwijkingsregels	43
Artikel 22	Algemene wijzigingsregels	44
Artikel 23	Overige regels	46
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**47**
Artikel 24	Overgangsrecht	47
Artikel 25	Slotregel	48

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 Plan

Het bestemmingsplan Centrum Opmeer - Spanbroek 2023 met identificatienummer

NL.IMRO.0432.BP81199-va01 van de gemeente Opmeer.

1.2 Bestemmingsplan

De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 Aan huis verbonden beroep

Een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen gebied, dat door zijn beperkte omvang in een woning en daarbij behorende bijbehorende bouwwerken, met behoud van de woonfunctie, kan worden uitgeoefend.

1.4 Aanduiding

Een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.5 Aanduidingsgrens

Grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.6 Aaneengebouwde woning

Een woning die onderdeel uitmaakt van minimaal drie aaneengebouwde woningen.

1.7 Achtererfgebied

Erf achter de lijn die het hoofdgebouw doorkruist op 1 m achter de voorkant en van daaruit evenwijdig loopt met het aangrenzend openbaar toegankelijk gebied, zonder het hoofdgebouw opnieuw te doorkruisen of in het erf achter het hoofdgebouw te komen.

1.8 Afhankelijke woonruimte

Een onderdeel van het hoofdgebouw of (aangebouwd) bijgebouw waarin een gedeelte van de voor mantelzorg of inwonende ouders bedoelde huishouding is gevestigd.

1.9 Ambachtelijk bedrijf

Een bedrijf dat is gericht op het geheel of overwegend door middel van handwerk vervaardigen, bewerken of herstellen van goederen.

1.10 Bebouwing

Eén of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

1.11 Bebouwingspercentage

Een in de regels aangegeven percentage, dat de grootte van het deel van het bouwvlak aangeeft dat maximaal mag worden bebouwd.

1.12 Bedrijf

Een inrichting of instelling gericht op het bedrijfsmatig voortbrengen, vervaardigen, bewerken, opslaan, installeren en/of herstellen van goederen dan wel het bedrijfsmatig verlenen van diensten, aan huis verbonden beroepen daaronder niet begrepen.

1.13 Bedrijfswoning

Eén woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting ter plaatse noodzakelijk is, gelet op het feitelijk gebruik van het gebouw en/of terrein in overeenstemming met de bestemming.

1.14 Belangrijkste gebouw

Een gebouw dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming als belangrijkste gebouw valt aan te merken.

1.15 Beperkt kwetsbare objecten

a. Woningen, kantoorgebouwen, hotels, restaurants, winkels en bedrijfsgebouwen, voor zover deze objecten niet tot de categorie kwetsbare objecten behoren.
b. Sporthallen, zwembaden, speeltuinen.
c. Sport- en kampeerterreinen en terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voor zover zij niet tot de categorie kwetsbare objecten behoren.
d. Andere objecten die met de onder a en b genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voor zover die objecten niet tot de categorie kwetsbare objecten behoren.
e. Objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voor zover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval.

1.16 Bestaand

a. ten aanzien van de bij of krachtens de Woningwet dan wel de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht legaal aanwezige bouwwerken en werken, en werkzaamheden: bestaand ten tijde van de eerste terinzagelegging van dit plan;
b. ten aanzien van het overige gebruik: legaal bestaand ten tijde van het in werking treden van dit plan;

1.17 Bestemmingsgrens

De grens van een bestemmingsvlak.

1.18 Bestemmingsvlak

Een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.19 Bijbehorend bouwwerk

Uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.20 Bouwen

Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.21 Bouwgrens

De grens van een bouwvlak.

1.22 Bouwlaag

Een boven het peil gelegen en doorlopend gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen binnenwerks is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder.

1.23 Bouwperceel

Een aaneengesloten terrein, waarop ingevolge de regels, een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.24 Bouwperceelsgrens

De grens van een bouwperceel.

1.25 Bouwvlak

Een geometrisch bepaald vlak, waarmee de gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten.

1.26 Bouwwerk

Elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct, hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.27 Casino / gok-/amusementshal

Gelegenheid voor kansspelen.

1.28 Consument verzorgende ambachtelijke bedrijfsactiviteiten

Het bedrijfsmatig verlenen van diensten cq. het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid, in tegenstelling tot het onder 1.3 omschreven beroep aan huis, gericht op consumentverzorging, geheel of overwegend door middel van handwerk.

1.29 Cultuur en ontspanning

Het bedrijfsmatig verrichten van activiteiten gericht op spel, vermaak en ontspanning waaronder:

- ateliers; en/of
- bioscopen; en/of
- bowlingbanen; en/of
- creativiteitscentra; en/of
- dansscholen; en/of
- musea; en/of
- muziekscholen; en/of
- muziektheaters; en/of
- sauna; en/of
- theater; en/of
- wellness.

1.30 Detailhandel

Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

1.31 Dienstverlening

Het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek rechtstreeks (al dan niet via een balie) te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder een belwinkel en internetcafé.

1.32 Erf

Al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden.

1.33 Erfafscheiding

bouwwerk of groenvoorziening bedoeld om het erf af te bakenen van een buurerf, de weg en/of openbaar groen;

1.34 Erker

Een uitbouw aan een woning, die zich bevindt aan de voor- en/of zijgevel van de woning en welke ondergeschikt is aan de hoofdmassa;

1.35 Gebouw

Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, met meer dan één wand omsloten ruimte vormt.

1.36 Geluidzoneringsplichtige inrichting

Een inrichting, zoals genoemd in bijlage I, onderdeel D van het Besluit omgevingsrecht, bij welke ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een zone moet worden vastgesteld.

1.37 Geschakelde woning

Woningen waarvan de belangrijkste gebouwen door middel van bijbehorende bouwwerken met elkaar zijn verbonden.

1.38 Gestapelde woning

Boven dan wel beneden en/of naast elkaar gesitueerde woningen waarbij per woning een zelfstandige toegankelijkheid, al dan niet direct vanaf het voetgangersniveau, gewaarborgd is.

1.39 Horeca

Het bedrijfsmatig verstrekken van ter plaatse te nuttigen voedsel en dranken, het bedrijfsmatig exploiteren van zaalaccommodatie en/of het bedrijfsmatig verstrekken van nachtverblijf.

Horeca, categorie 1:
Een horecabedrijf, dat qua exploitatievorm aansluit bij winkelvoorzieningen en waar naast overwegend niet ter plaatse bereide kleinere etenswaren en in hoofdzaak alcoholvrije drank worden verstrekt.

Horeca, categorie 2:
Een inrichting die geheel of in overwegende mate gericht is op het verstrekken van maaltijden of etenswaren die ter plaatse genuttigd plegen te worden. Daaronder worden begrepen: cafetaria/snackbar, fastfood en broodjes, zakenlunchroom, konditorei, ijssalon/ijswinkel, koffie- en/of theeschenkerij, afhaalcentrum, eetwinkels, restaurant.

Horeca, categorie 3:
Een inrichting die geheel of in overwegende mate gericht is op het verstrekken van (alcoholische) dranken voor consumptie ter plaatse, alsmede het verstrekken van maaltijden of etenswaren die ter plaatse genuttigd plegen te worden, alsmede (in sommige gevallen) de gelegenheid biedt tot dansen.

Daaronder worden begrepen: café, bar, grand-café, eetcafé, danscafé, pubs, juice- en healthbar.

Horeca, categorie 4:
Een inrichting die geheel of in overwegende mate gericht is op het bieden van vermaak en ontspanning (niet zijnde een recreatieve voorziening) en/of het geven van gelegenheid tot de dansbeoefening, al dan

niet met levende muziek en al dan niet met de verstrekking van dranken en kleine etenswaren.

Daaronder worden begrepen: discotheek/dancing, nacht-café en een zalencentrum (met nachtvergunning).

Horeca, categorie 5:
Een inrichting die geheel of in overwegende mate is gericht op het verstrekken van nachtverblijf.

Daaronder worden begrepen: hotel, motel, pension en overige logiesverstrekkers.

Horeca, ondergeschikt / beperkte, onzelfstandige horeca-activiteit:
Niet-zelfstandige horeca, uitsluitend zijnde horeca die wordt of is gerealiseerd binnen een andere hoofdfunctie en daar naar oppervlakte en ruimtelijke uitstraling ondergeschikt aan is;

1.40 Huishouden

Een persoon of groep personen die een (duurzame) gemeenschappelijke huishouding voert. Indien het huishouden uit twee of meer personen bestaat, betreft het een leefvorm of samenlevingsvorm met een continuïteit in de samenstelling en een onderlinge verbondenheid. Kenmerken van de continuïteit in de samenstelling en een onderlinge verbondenheid zijn:

- voor onbepaalde tijd samenleven;
- een ieder neemt deel aan het gezinsleven, bijvoorbeeld samen eten en verdeling huishoudelijke taken;
- eigen kamer, maar gemeenschappelijk sanitair, keuken en woonkamer;
- personen worden niet door instelling geplaatst, er vindt geen behandelingstraject plaats.

Bedrijfsmatige kamerverhuur en bijzondere woonvormen vallen niet onder het begrip 'huishouden'.

1.41 Internetwinkel zonder fysieke bezoekmogelijkheid

Een internetwinkel, met de daarbij behorende opslag en logistiek, waarmee de klant op geen enkele manier fysiek in contact staat. Alle klantcontacten en transacties verlopen digitaal en verzending van goederen gebeurd uitsluitend per post.

1.42 Kantoor

Het bedrijfsmatig verlenen van diensten waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen.

1.43 Kermis

Een openlucht evenement, dat plaatsvindt in de openbare ruimte en waarbij kleinschalige, tijdelijke voorzieningen geplaatst kunnen worden ter vermaak en ontspanning, waaronder een zweefmolen, schiettent, behendigheidsspelletjes en daarmee in omvang en functie vergelijkbare voorzieningen.

1.44 Kunstwerken

Bouwwerken geen gebouwen zijnde van weg- en waterbouwkundige aard, zoals bruggen, viaducten, duikers, keerwanden, beschoeiingen, kademuren en dergelijke.

1.45 Maatschappelijk

Het uitoefenen van activiteiten gericht op de sociale, maatschappelijke, educatieve en openbare dienstverlening, waaronder:

- apotheek; en/of
- bijzondere woonvorm (gehandicapten); en/of
- bibliotheken; en/of
- gezondheidszorg; en/of
- jeugdopvang; en/of
- naschoolse opvang; en/of
- praktijkruimten; en/of
- religie; en/of

- verenigingsleven; en/of
- welzijnsinstellingen; en/of
- zorginstellingen.

1.46 Mantelzorg

Intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond.

1.47 Ondergronds bouwwerk

Een (gedeelte van) een bouwwerk, waarvan de bovenkant van de vloer is gelegen op ten minste 1,75 meter beneden peil.

1.48 Overkapping

Elk bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder dan wel met ten hoogste één wand, waaronder begrepen een carport.

1.49 Pand

De kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.50 Peil

- Voor gebouwen waarvan de toegang onmiddellijk aan de weg grenst; de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse van de hoofdtoegang.
- In andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld.

1.51 Productiegebonden detailhandel

Detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

1.52 Prostitutie

Het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.53 Seksinrichting

De voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan: een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub, of een prostitutiebedrijf, waaronder begrepen een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.54 Toonzaal

Een ruimte, of bij elkaar behorende ruimten, die bedoeld zijn om te worden gebruikt voor het ten toon stellen van goederen, producten en materialen met als doel de verkoop ervan.

1.55 Verbeelding

De digitale voorstelling van de in het bestemmingsplan opgenomen ruimtelijke informatie;

1.56 Voorerfgebied

Erf, niet zijnde het achtererfgebied.

1.57 Voorgevel

De naar de weg of aan het openbaar gebied gekeerde gevel van een gebouw of, indien het een gebouw betreft van meer dan één naar de weg of het openbaar gebied gekeerde gevel, de gevel die door zijn aard, functie, constructie dan wel gelet op uitstraling ervan als belangrijkste gevel kan worden aangemerkt.

1.58 Voorgevellijn

Denkbeeldige lijn die strak loopt langs de voorgevel van een gebouw tot aan de perceelsgrenzen.

1.59 Voorzieningen van algemeen nut

Voorzieningen ten behoeve van het op het openbare net aangesloten nutsvoorziening, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer en/of het wegverkeer.

1.60 Vrijstaande woning

Een woning die hoogstens door middel van de bijbehorende bouwwerken met een andere woning verbonden is en waarvan geen van de beide zijgevels van het belangrijkste gebouw in de zijdelingse perceelgrens staan.

1.61 Woning

Een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden.

1.62 Zorgwoning

Een zelfstandige woning, gericht op het verlenen en/of ontvangen van zorg.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 De dakhelling

Langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.2 De breedte, lengte en diepte van een bouwwerk

Afstand tussen de buitenwerkse hoofdgevelvlakken en/of het de harten van gemeenschappelijke scheidingsmuren.

2.3 De goothoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.4 De inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.5 De bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.6 De oppervlakte van een bouwwerk

Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.7 Afstand tot de bouwperceelsgrens

Tussen de grens van het bouwperceel en een bepaald punt van het bouwwerk, waar die afstand het kortst is.

2.8 Ondergrondse bouwdiepte van een bouwwerk

Vanaf het bouwkundig peil tot het diepste punt van het bouwwerk, de fundering niet meegerekend.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een bedrijf en/of het uitoefenen van bedrijfsactiviteiten die staan vermeld in de categorieën 1 tot en met 2 van de Staat van bedrijfsactiviteiten (bijlage 1 bij deze regels);
b. voorzieningen ten dienste van het ontvangen en zenden van radio- en televisiesignalen en telecommunicatie;
c. productiegebonden detailhandel, met uitzondering van detailhandel in voedings- en genotmiddelen, en detailhandel, welke in direct verband staat met de bedrijfsactiviteiten van het mengvoederbedrijf en de deurenspeciaalzaak 'Rodako';
d. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning' een bedrijfswoning;
e. ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening', een nutsvoorziening;

met de daarbij behorende:

f. tuinen, erven en terreinen;
g. parkeervoorzieningen;
h. groenvoorzieningen;
i. voorzieningen van algemeen nut;
j. wegen, straten, paden;
k. waterlopen en waterpartijen;
l. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

I. Op de in artikel 3.1 sub b bedoelde gronden is uitsluitend de bestaande bebouwing toegestaan;
II. Wat betreft de in 3.1 sub c genoemde voorzieningen ten dienste van het ontvangen en zenden van radio- en televisiesignalen en telecommunicatie gelden de volgende bepalingen:
    a. zij mogen alleen worden opgericht binnen het vlak, waar een maximale hoogte geldt van 23 meter (silo);
    b. de maximale hoogte van de voorzieningen bedraagt 5 meter te berekenen vanaf de maximale toegestane hoogte van gebouwen (23 meter);
    c. de voorzieningen mogen slechts geringe horizontale afmetingen hebben.

3.2.2 Bedrijfsgebouwen

Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen, niet zijnde woningen en bijbehorende bouwwerken bij woningen, gelden de volgende regels:

a. Gebouwen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd, behoudens het bepaalde in artikel 3.1 sub e;
b. Het bouwvlak mag volledig worden bebouwd;
c. De goothoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding;
d. De bouwhoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan de maximale goothoogte plus 3 meter;
e. Gebouwen zijn buiten het bouwvlak toegestaan onder de volgende voorwaarden:
    1. De oppervlakte van gebouwen buiten het bouwvlak mag niet meer bedragen dan 10% van de oppervlakte van het bouwvlak per bouwperceel;
    2. De minimale afstand tot op de perceelsgrens bedraagt 3 meter.
    3. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 4 meter, met dien verstande dat indien de maximale bouwhoogte van gebouwen gelegen op hetzelfde bouwperceel als bedoeld in sub d minder bedraagt dan 4 meter, de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan deze hoogte.

3.2.3 Bedrijfswoningen

Voor het bouwen van een bedrijfswoning (hoofdgebouw) gelden de volgende regels:

a. Het aantal bedrijfswoningen zal ten hoogste één per bedrijf bedragen, tenzij het bestaande aantal hoger is in welk geval het bestaande aantal als maximum geldt;
b. De bedrijfswoning is alleen toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning';
c. De goothoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding;
d. De bouwhoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding;
e. De inhoud van een bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 750 m³;
f. De bedrijfswoningen dienen te worden voorzien van een kapconstructie met een dakhelling van minimaal 30° en maximaal 65°.

3.2.4 Bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen gelden de volgende regels:

a. De bijbehorende bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan achter voorgevellijn van de woning;
b. De goothoogte mag niet meer bedragen dan 4 meter;
c. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 6 meter;
d. De minimale afstand tot de voorgevellijn van de woning bedraagt 3 meter;
e. De gezamenlijke oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 50 m².

3.2.5 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 meter, met dien verstande dat de hoogte van erf- en terreinafscheidingen vóór de voorgevellijn niet meer dan 1 meter mag bedragen;
b. De bouwhoogte van verlichtingsarmaturen en lichtmasten mag niet meer bedragen dan 12 meter;
c. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 6 meter.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing:

a. ter waarborging van de verkeersveiligheid;
b. ter waarborging van de sociale veiligheid;
c. ter waarborging van de brandveiligheid en rampenbestrijding.

3.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. geluidszoneringsplichtige inrichtingen en vuurwerkbedrijven;
b. wonen, behoudens in een bedrijfswoning als bedoeld in 3.1 sub e;
c. detailhandel, met uitzondering van detailhandel welke in direct verband staat met de bedrijfsactiviteiten van het mengvoederbedrijf, als bedoeld in 3.1 sub d;
d. een verkooppunt voor motorbrandstoffen (incl. LPG);
e. seksinrichtingen;
f. (permanente) buitenopslag van goederen en materialen voor de voorgevellijn;
g. vestiging van een nieuw mengvoederbedrijf, danwel een bedrijf en/of het uitoefenen van bedrijfsactiviteiten die staan vermeld in hogere categorieën dan categorie 1 en 2 van de Staat van bedrijfsactiviteiten, nadat de uitoefening van het huidige mengvoederbedrijf, zoals aanwezig ten tijde van de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan, is beëindigd.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.1 sub a ten behoeve van:

a. de uitoefening van bedrijfsactiviteiten, die zijn opgenomen in een naast hogere categorie dan de

bedrijfsactiviteiten als bedoeld in 3.1 sub a indien deze gelet op de milieubelasting naar aard en invloed op de omgeving gelijkwaardig zijn aan de bedrijfsactiviteiten als bedoeld in 3.1 sub a;

b. de uitoefening van bedrijfsactiviteiten, die hoewel gelet op de milieubelasting naar aard en invloed op de omgeving gelijkwaardig zijn aan de bedrijfsactiviteiten als bedoeld in 3.1 sub a, niet in de Lijst van bedrijven wordt genoemd;

Bij de beoordeling van de aard en invloed van de milieubelasting van een bedrijf dienen de volgende milieubelastingcomponenten mede in de beoordeling te worden betrokken: geluid, geurproductie, stofuitworp en gevaar, waarbij tevens kan worden gekeken naar de verontreiniging van lucht en bodem, de diversiteit en het al dan niet continue karakter van het bedrijf en de visuele hinder en verkeersaantrekkende werking.

3.6 Wijzigingsbevoegdheid

3.6.1 Bedrijfswoning

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de aanduiding als bedoeld in 3.1 sub e op de verbeelding te verwijderen. Bij gebruikmaking van de wijzigingsbevoegdheid dient voldaan te worden aan de voorwaarden van art. 3.6 Wet ruimtelijke ordening. Voorts mag slechts van de wijzigingsbevoegdheid gebruik gemaakt worden indien: het gebruik van de bedrijfswoning, ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning', na inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan 6 maanden wordt onderbroken.

Artikel 4 Centrum

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Centrum' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen, uitsluitend voor zover het betreft woningen die op het moment van de tervisielegging van het ontwerpplan legaal aanwezig zijn;
b. consument-verzorgende ambachtelijke bedrijven, voor zover genoemd in de Lijst van consument-verzorgende ambachtelijke bedrijven, als bijlage 2 bij deze regels gevoegd;
c. kantoor;
d. detailhandel, uitsluitend op de begane grond, met uitzondering van een bijbehorende toonzaal op de verdieping;
e. maatschappelijke voorzieningen, uitsluitend op de begane grond;
f. cultuur en ontspanning, uitsluitend op de begane grond;
g. dienstverlening, uitsluitend op de begane grond;
h. horeca t/m categorie 2, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'horeca';
i. een supermarkt, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'supermarkt';
j. een tweede supermarkt, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'Wetgevingzone - Wijzigingsgebied 1', wanneer toepassing wordt gegeven aan de wijzigingsbevoegdheid, zoals opgenomen in artikel 22.2;
k. beperkte, onzelfstandige horeca-activiteiten ondergeschikt en ondersteunend aan de hoofdfunctie detailhandel, uitsluitend op de begane grond, met dien verstande dat:
    1. de oppervlakte niet meer dan 30% van de winkelvloeroppervlakte bedraagt, met een maximum van 30 m²;
    2. de breedte niet meer dan 1/3 van de breedte van de voorgevel bedraagt;
    3. uitsluitend niet-alcoholische dranken en kleine etenswaren mogen worden verstrekt voor gebruik ter plaatse;
    4. het horecagedeelte uitsluitend via de entree van de hoofdfunctie bereikbaar mag zijn;
    5. de horecagelegenheid door de exploitant van de hoofdfunctie dient te worden geëxploiteerd;
    6. reclame-uitingen zijn niet toegestaan;
    7. terrassen bij de horecagelegenheid niet zijn toegestaan, met uitzondering van vergunde terrassen;
    8. de openingstijden van de ondergeschikte horeca zijn gelijk aan de openingstijden van de hoofdfunctie, die zijn toegestaan volgens het bestemmingsplan dan wel een omgevingsvergunning;

met de daarbij horende:

l. wegen en paden;
m. groenvoorzieningen;
n. parkeervoorzieningen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. Het aantal woningen, zoals legaal aanwezig op het moment van terinzageligging van het ontwerp van dit plan, mag niet worden vermeerderd, tenzij toepassing wordt gegeven aan de wijzigingsbevoegdheid als opgenomen in artikel 22.2 Wetgevingzone - Wijzigingsgebied 1; Gebouwen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd, behoudens het bepaalde in sub f;
b. Het bouwvlak mag volledig worden bebouwd;
c. De goothoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding;
d. De bouwhoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding, met dien verstande dat indien geen maximale bouwhoogte is aangegeven, de maximale bouwhoogte de maximale goothoogte plus 3 meter bedraagt;

e. Gebouwen zijn buiten het bouwvlak toegestaan onder de volgende voorwaarden:
   1. De oppervlakte van gebouwen buiten het bouwvlak mag niet meer bedragen dan 10% van de oppervlakte van het bouwvlak per bouwperceel; en
   2. De minimale afstand tot op de perceelsgrens bedraagt 3 meter; en
   3. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 4 meter, met dien verstande dat indien de maximale bouwhoogte van gebouwen gelegen op hetzelfde bouwperceel als bedoeld in sub d minder bedraagt dan 4 meter, de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan deze hoogte;
f. Ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' moet ruimte worden geboden aan een onderdoorgang voor verkeer, waarbij de minimale doorrijhoogte 3,5 meter dient te bedragen.

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 meter, met dien verstande dat de hoogte voor erf- en terreinafscheidingen vóór de voorgevellijn niet meer mag bedragen dan 1 meter;
b. De bouwhoogte van een overkapping mag niet meer bedragen dan 3 meter, met dien verstande dat er slechts 1 overkapping per bouwperceel gerealiseerd mag worden en tot maximaal 30 m²;
c. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 6 meter;

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing:

a. ter voorkoming van onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden en het woon- en leefklimaat van aangrenzende gronden en bouwwerken;
b. ter waarborging van de stedenbouwkundige kwaliteit en beeldkwaliteit van de naaste omgeving;
c. ter waarborging van de verkeersveiligheid;
d. ter waarborging van de sociale veiligheid;
e. ter waarborging van de brandveiligheid en rampenbestrijding.

4.4 Afwijken van de bouwregels

Ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding - bouwen onder voorwaarden' kan het bevoegd gezag door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.2.1 sub a en b voor het bouwen van bouwwerken, onder voorwaarden dat het bouwvlak alleen bebouwd mag worden indien:

a. in de directe nabijheid ruimte voor minimaal 14 parkeerplaatsen wordt gereserveerd ter vervanging van de bestaande parkeerplaatsen; én
b. in de directe nabijheid voldoende ruimte wordt gereserveerd voor noodzakelijke extra parkeerplaatsen, waarbij de de parkeernormen uit de Nota Parkeernormen gemeente Opmeer 2016 gelden;
c. er voldoende mogelijkheden zijn voor het laden en lossen van goederen op eigen terrein.

4.5 Specifieke gebruiksregels

4.5.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. seksinrichtingen;
b. (straat)prostitutie;
c. recreatief nachtverblijf;
d. niet ondersteunende horeca;
e. niet consument verzorgende ambachtelijke bedrijven;
f. opslag en verkoop van motorbrandstoffen;
g. zorgwoningen.

4.5.2 Toegang voor publiek

De op de begane grond aanwezige functies mogen, met uitzondering van wonen met inachtneming van het bepaalde in 4.1 sub b, uitsluitend via de voorzijde van de hoofdgebouwen voor publiek toegankelijk zijn. Het toegankelijk maken van deze functies via één of meerdere andere zijden van het hoofdgebouw, wordt aangemerkt als strijdig gebruik.

4.6 Afwijken van de gebruiksregels

4.6.1 Bedrijven

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in in artikel 4.1 sub b juncto 4.5 sub e ten behoeve van:

a. de uitoefening van niet-consument-verzorgende ambachtelijke bedrijfsactiviteiten, waarbij de bedrijfsactiviteiten niet in de Lijst van consument-verzorgende ambachtelijke bedrijven worden genoemd (bijlage 2), maar wel als bedrijf in de milieucategorie 1 en 2 van de Staat van bedrijfsactiviteiten (bijlage 1) voorkomen;

Bij de beoordeling van de aard en invloed van de milieubelasting van een bedrijf dienen de volgende milieubelastingcomponenten mede in de beoordeling te worden betrokken: geluid, geurproductie, stofuitworp en gevaar, waarbij tevens kan worden gekeken naar de verontreiniging van lucht en bodem, de diversiteit en het al dan niet continue karakter van het bedrijf en de visuele hinder en verkeersaantrekkende werking.

4.6.2 Horeca

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 4.5 sub d voor de uitoefening van een horecafunctie t/m categorie 3, met dien verstande dat:

a. er geen onevenredige verstoring van het woon- en leefklimaat plaats vindt; en
b. er geen onevenredige verstoring van de evenwichtige opbouw van de horeca binnen het plangebied plaatsvindt; en
c. de horeca niet mag betreffen het bedrijfsmatig bieden van amusement of het geven van gelegenheid tot gokken of spelen, zoals de exploitatie van een casino, amusementshal of gokhal.

4.6.3 Nieuwe woningen

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 4.1 sub a en 4.2.1 sub a voor het toevoegen van woningen binnen de bestaande bebouwing, op de begane grond uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'wonen', en/of voor woningen op de verdieping, met dien verstande dat:

a. er geen onevenredige verstoring van het woon- en leefklimaat plaatsvindt;
b. omliggende functies niet onevenredig in hun belangen worden aangetast en niet onevenredig in hun mogelijkheden worden beperkt;
c. er geen onevenredige verstoring van de evenwichtige opbouw van de centrumdoeleinden binnen het plangebied plaatsvindt;
d. de woningen passen binnen de gemeentelijke woonvisie;
e. de woningen inpasbaar zijn vanuit het stedenbouwkundig beeld;
f. voldaan wordt aan de richtlijnen uit het beeldkwaliteitsplan;
g. ter plaatse van de woningen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

4.6.4 Terras bij beperkte, onzelfstandige horeca

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 4.1 sub k onder 7 voor het realiseren van een terras bij een beperkte, onzelfstandige horecavoorziening, met dien verstande dat:

a. de maximale oppervlakte van het terras en de horecavoorziening gezamenlijk, voldoet aan de oppervlakte als genoemd in artikel 4.1 sub j onder 1 en het terras mag niet meer dan 50% van de betreffende oppervlakte beslaan;
b. er naast een terras sprake dient te zijn van een inpandige horecavoorziening;
c. het bepaalde in artikel 4.1 sub k onder 3, 5, 6 en 8 van overeenkomstige toepassing is;
d. op het terras geen muziek ten gehore mag worden gebracht;

e. er geen onevenredige verstoring van het woon- leefklimaat plaatsvindt;
f. er geen belemmeringen vanuit stedenbouwkundig en verkeersoogpunt aanwezig zijn.

Artikel 5 Dienstverlening

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Dienstverlening' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. dienstverlening;

met de daarbij behorende:

b. wegen en paden;
c. groenvoorzieningen;
d. parkeervoorzieningen.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. Gebouwen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd, behoudens het bepaalde in sub e;
b. Het bouwvlak mag volledig worden bebouwd;
c. De goothoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding;
d. de bouwhoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding;
e. Gebouwen zijn buiten het bouwvlak toegestaan onder de volgende voorwaarden:
    1. De oppervlakte van gebouwen buiten het bouwvlak mag niet meer bedragen dan 20% van de oppervlakte van het bouwvlak per bouwperceel;
    2. De minimale afstand tot op de perceelsgrens bedraagt 3 meter.
    3. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 4 meter, met dien verstande dat indien de maximale bouwhoogte van gebouwen gelegen op hetzelfde bouwperceel als bedoeld in sub d minder bedraagt dan 4 meter, de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan deze hoogte;
f. de hoofdgebouwen dienen te worden voorzien van een kapconstructie met een dakhelling van minimaal 30° en maximaal 65°.

5.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 meter, met dien verstande dat de hoogte voor erf- en terreinafscheidingen vóór de voorgevellijn niet meer mag bedragen dan 1 meter;
b. De hoogte van licht- en vlaggenmasten mag niet meer bedragen dan 12 meter;
c. De bouwhoogte van een overkapping mag niet meer bedragen dan 3 meter, met dien verstande dat er slechts 1 overkapping per bouwperceel gerealiseerd mag worden en tot maximaal 30 m²;
d. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 meter.

5.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. seksinrichtingen;
b. recreatief nachtverblijf;
c. prostitutie;
d. wonen.

Artikel 6 Groen

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. speelvoorzieningen;
c. recreatief medegebruik;
d. ecologisch medegebruik;

met daaraan ondergeschikt:

e. woonstraten;
f. parkeervoorzieningen;
g. tuinen, erven en terreinen;
h. waterlopen, waterpartijen en waterhuishoudkundige voorzieningen;
i. nutsvoorzieningen;

met de daarbijbehorende:

j. gebouwen;
k. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Gebouwen

Gebouwen zijn binnen deze bestemming niet toegestaan.

6.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,00 m bedragen;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde zal ten hoogste 3,00 m bedragen.

Artikel 7 Horeca

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Horeca' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een horecabedrijf in de categorie 1 tot en met 3 en in de categorie 5;
b. wonen, uitsluitend op de bovenste woonlagen.

met de daarbij behorende:

a. terrassen;
b. wegen en paden;
c. groenvoorzieningen;
d. parkeervoorzieningen.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. Gebouwen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd, met uitzondering van het bepaalde in sub e;
b. Het bouwvlak mag volledig worden bebouwd;
c. De goothoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding;
d. De bouwhoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan de maximale goothoogte plus 3 meter;
e. de hoofdgebouwen dienen te worden voorzien van een kapconstructie met een dakhelling van minimaal 30° en maximaal 65°;
f. Gebouwen zijn buiten het bouwvlak toegestaan onder de volgende voorwaarden:
    1. De oppervlakte van gebouwen buiten het bouwvlak mag niet meer bedragen dan 10% van de oppervlakte van het bouwvlak per bouwperceel;
    2. De minimale afstand tot op de perceelsgrens bedraagt 3 meter;
    3. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 4 meter, met dien verstande dat indien de maximale bouwhoogte van gebouwen gelegen op hetzelfde bouwperceel als bedoeld in sub d minder bedraagt dan 4 meter, de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan deze hoogte;

7.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 meter, met dien verstande dat de hoogte voor erf- en terreinafscheidingen vóór de voorgevellijn maximaal 1 meter mag bedragen en dat terrasafscheidingen maximaal 1,5 meter mogen bedragen;
b. de bouwhoogte van lichtmasten mag niet meer bedragen dan 12 meter;
c. de bouwhoogte van een overkapping mag niet meer bedragen dan 3 meter, met dien verstande dat er slechts 1 overkapping per bouwperceel gerealiseerd mag worden tot maximaal 30 m²;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 6 meter.

7.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. seksinrichtingen;
b. (straat)prostitutie;
c. casino of gokhal/amusementshal;
d. een horecabedrijf in categorie 4;
e. wonen.

Artikel 8 Maatschappelijk

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het uitoefenen van activiteiten gericht op de sociale, maatschappelijke, educatieve, culturele en openbare dienstverlening, zoals genoemd in artikel 1.45, met de daarbij behorende beperkte onzelfstandige horeca-activiteiten;
b. een woonzorginstelling, uitsluitend op de begane grond;
c. een wijksteunpunt, uitsluitend op de begane grond en ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - wijksteunpunt', met de daarbij behorende beperkte onzelfstandige horeca-activiteiten;
d. wonen, uitsluitend op de verdiepingen, ter plaatse van de aanduiding op de verbeelding;
e. instandhouding van aldaar voorkomende, door uiterlijke verschijningsvorm en ligging, karakteristieke bebouwing, ter plaatse van de bouwaanduiding 'karakteristiek'.

met de daarbij behorende:

f. wegen en paden;
g. groenvoorzieningen;
h. parkeervoorzieningen.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. Gebouwen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd, behoudens het bepaalde in sub e;
b. Het bouwvlak mag volledig worden bebouwd;
c. De goothoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding;
d. de bouwhoogte van gebouwen binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan is aangegeven op de verbeelding;
e. Gebouwen zijn buiten het bouwvlak toegestaan onder de volgende voorwaarden:
    1. De oppervlakte van gebouwen buiten het bouwvlak mag niet meer bedragen dan 10% van de oppervlakte van het bouwvlak per bouwperceel;
    2. De minimale afstand tot op de perceelsgrens bedraagt 3 meter;
    3. De bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 4 meter, met dien verstande dat indien de maximale bouwhoogte van gebouwen gelegen op hetzelfde bouwperceel als bedoeld in sub d minder bedraagt dan 4 meter, de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan deze hoogte;
f. Bij het bouwen betreffende karakteristieke bebouwing ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek' mag de uitwendige hoofdvorm niet wezenlijk worden aangetast, tenzij het herstel van oorspronkelijke waarde betreft. Dit betekent dat de oppervlakte, goothoogte en dakhelling van een hoofdgebouw ten minste en ten hoogste de bestaande oppervlakte, goothoogte en dakhelling zal bedragen.

8.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 meter, met dien verstande dat de hoogte voor erf- en terreinafscheidingen vóór de voorgevellijn niet meer mag bedragen dan 1 meter;
b. De hoogte van licht- en vlaggenmasten mag niet meer bedragen dan 12 meter;
c. De bouwhoogte van een overkapping mag niet meer bedragen dan 3 meter, met dien verstande dat er slechts 1 overkapping per bouwperceel gerealiseerd mag worden en tot maximaal 30 m².
d. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 6 meter.

8.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. seksinrichtingen;
b. prostitutie;
c. recreatief nachtverblijf;
d. horeca, met uitzondering van beperkte onzelfstandige horeca activiteiten die direct verband houden met de ter plaatse toegestane hoofdactiviteiten.

8.4 Omgevingsvergunning voor het slopen

8.4.1 Sloopwerkzaamheden

Het is ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek' verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het slopen bouwwerken geheel of gedeeltelijk te slopen.

8.4.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in 8.4.1 is niet van toepassing op sloopwerkzaamheden:

a. van ondergeschikte betekenis, indien door burgemeester en wethouders schriftelijk is medegedeeld, dat daarvoor geen sloopvergunning is vereist;
b. voortvloeiende uit het normale onderhoud;
c. die reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van het plan;
d. ter voldoening aan een aanschrijving of een besluit van burgemeester en wethouders.

8.4.3 Toetsingscriteria

a. Een omgevingsvergunning voor het slopen kan slechts worden verleend, indien:
    1. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de karakteristieke hoofdvorm en de karakteristieke elementen van de bebouwing;
    2. het delen van een gebouw of bijbehorend bouwwerk betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt.
b. Indien burgemeester en wethouders voornemens zijn om de omgevingsvergunning voor het slopen te verlenen op basis van het gestelde in sub a, wordt voorafgaand aan vergunningverlening een ter zake deskundige om advies gevraagd.

8.4.4 Nadere eisen en voorwaarden

a. Aan een omgevingsvergunning voor het slopen kunnen in het belang van de archeologische monumentenzorg voorschriften worden verbonden met betrekking tot de wijze van slopen.
b. Aan een omgevingsvergunning voor het slopen kunnen in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting om de activiteit die tot bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door de gemeentelijke archeoloog dan wel een andere deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de afwijking te stellen kwalificaties.

8.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en Wethouders kunnen, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de milieusituatie, de woonsituatie, de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, het plan wijzigen in die zin dat de aanduiding 'karakteristiek' wordt verwijderd, indien:

a. het karakteristieke pand teniet is gegaan door een calamiteit en herbouw in de oorspronkelijke staat redelijkerwijs niet verlangd kan worden; of
b. de karakteristieke hoofdvorm niet langer aanwezig is en niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het gebouw kan worden hersteld; of
c. de karakteristieke hoofdvorm in zijn geheel redelijkerwijs niet te handhaven is in relatie tot de functie

die het gebouw moet of uitsluitend nog kan vervullen;

Artikel 9 Tuin

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen behorende bij de op de aangrenzende gelegen hoofdgebouwen.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, met uitzondering van voor de voorgevellijn van en aansluitend aan woningen gelegen:

a. erkers, serres en andere gebouwen op de begane grond;
b. luifels en dakoverstekken;
c. balkons;

tot een diepte van 1,5 meter en een hoogte van maximaal 3 meter, met dien verstande dat de totale oppervlakte maximaal 6 m² bedraagt.

9.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 meter, met dien verstande dat de hoogte voor erf- en terreinafscheidingen voor zover gelegen vóór de voorgevellijn maximaal 1 meter mag bedragen;
b. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 meter.

9.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing:

a. ter voorkoming van onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden en het woon- en leefklimaat van aangrenzende gronden en bouwwerken;
b. ter waarborging van de stedenbouwkundige kwaliteit en beeldkwaliteit van de naaste omgeving;
c. ter waarborging van de verkeersveiligheid;
d. ter waarborging van de sociale veiligheid;
e. ter waarborging van de brandveiligheid en rampenbestrijding.

9.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken, wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. het opslaan van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, goederen, stoffen en materialen en van emballage en/of afval, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
b. het opslaan, opgeslagen houden, storten of lozen van vaste of vloeibare afvalstoffen behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond.

Artikel 10 Verkeer

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wegen, straten en paden met hoofdzakelijk een verkeersfunctie;
b. voet- en rijwielpaden;
c. groenvoorzieningen, waaronder bermen en beplanting;
d. straatmeubilair;
e. voorzieningen van algemeen nut;
f. kunstwerken;
g. waterlopen en waterpartijen;
h. oeververbindingen;
i. bruggen en duikers;
j. dammen;
k. parkeervoorzieningen;
l. geluidwerende voorzieningen, in de vorm van een geluidsscherm;
m. containers ten behoeve van afvalinzameling;
n. evenementen in de vorm van een weekmarkt en een kermis;

met de daarbij behorende:

o. bouwwerken geen gebouwen zijnde.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. op of in deze gronden mogen uitsluitend gebouwen ten behoeve van voorzieningen van algemeen nut worden gebouwd;
b. de maximale bouwhoogte van gebouwen bedraagt 3 meter;
c. de maximale oppervlakte van een gebouw bedraagt 20 m².

10.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximale bouwhoogte van lichtmasten, bewegwijzering en verkeersregulering bedraagt 12 meter;
b. de maximale bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 5 meter;
c. de maximale oppervlakte van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, bedraagt 20 m².

10.2.3 Tijdelijke bouwwerken ten behoeve van evenementen

Ten behoeve van evenementen, als bedoeld in 10.1 onder n en 10.3.2 zijn tijdens het evenement en de daarbij behorende op- en afbouwperiode tijdelijke bouwwerken toegestaan, zoals tenten, kramen, installaties voor licht en bewegwijzering, podia, terreinafzettingen en communicatieapparatuur.

10.3 Specifieke gebruiksregels

10.3.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken, wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. het opslaan van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, goederen, stoffen en materialen en van emballage en/of afval, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
b. het opslaan, opgeslagen houden, storten of lozen van vaste of vloeibare afvalstoffen behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond.

10.3.2 Evenementen

Voor het gebruik van de gronden ten behoeve van evenementen, als bedoeld in artikel 10.1, gelden de volgende regels:

a. uitsluitend de volgende evenementen zijn toegestaan:

1. een weekmarkt, maximaal éénmaal per week;
2. een kermis, maximaal éénmaal per jaar;

b. de duur van de markt, inclusief opbouw en afbouw, bedraagt maximaal één dag;
c. de duur van de kermis, exclusief opbouw en afbouw, bedraagt maximaal 5 dagen.

10.4 Afwijken van de gebruiksregels

10.4.1 Terras bij beperkte, onzelfstandige horecavoorziening

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 10.1 voor het realiseren van een terras bij een beperkte, onzelfstandige horecavoorziening als bedoeld in artikel 4.1 sub k, met dien verstande dat:

a. het terras direct aansluitend op het bestemmingsvlak 'Centrum' dient te worden gerealiseerd;
b. de maximale oppervlakte van het terras en de horecavoorziening gezamenlijk, voldoet aan de oppervlakte als genoemd in artikel 4.1 sub k onder 1 en het terras mag niet meer dan 50% van de betreffende oppervlakte beslaan;
c. er naast een terras sprake dient te zijn van een inpandige horecavoorziening;
d. het bepaalde in artikel 4.1 sub k onder 3, 5, 6 en 8 van overeenkomstige toepassing is;
e. op het terras geen muziek ten gehore mag worden gebracht;
f. er geen onevenredige verstoring van het woon- leefklimaat plaatsvindt;
g. er geen belemmeringen vanuit stedenbouwkundig en verkeersoogpunt aanwezig zijn.

Artikel 11 Wonen

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen in woningen, al dan niet in combinatie met aan huis verbonden beroep en kleinschalige bedrijfsactiviteiten, zoals genoemd in de bij deze regels horende bijlage 2, met dien verstande dat:
    1. het beroep of bedrijf wordt uitgeoefend door de hoofdbewoner, die maximaal één werknemer in dienst mag hebben;
    2. het beroep of bedrijf kan door zijn beperkte omvang in de woning met behoud van de woonfunctie worden uitgeoefend;
    3. het betreft niet zodanig verkeersaantrekkende activiteiten ten gevolge waarvan extra verkeersmaatregelen, waaronder extra parkeervoorzieningen, noodzakelijk worden;
    4. het betreft geen horeca of bedrijfsactiviteiten die in bijlage 1 zijn aangeduid als hoger dan categorie 1;
    5. er geen detailhandel plaatsvindt, uitgezonderd een beperkte verkoop in het klein in verband met een aan huis gebonden beroep of bedrijf;
    6. er internethandel is toegestaan;
    7. het oppervlak in gebruik voor de uitoefening van een aan huis gebonden beroep of bedrijf bedraagt ten hoogste 40% van het vloeroppervlak van de woning, met een absoluut maximum van 40 m²;
    8. het beroep of bedrijf mag uitsluitend worden uitgeoefend in de woning.

met de daarbij behorende:

b. tuinen, erven en terreinen;
c. toegangswegen en paden;
d. parkeervoorzieningen;
e. groenvoorzieningen;
f. nutsvoorzieningen;
g. waterlopen en waterpartijen;
h. bouwwerken, geen gebouw zijnde.

11.2 Bouwregels

11.2.1 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd, met dien verstande dat het bestaande aantal woningen niet mag worden vermeerderd;
b. binnen het bouwvlak, ter plaatse van de (specifieke) bouwaanduiding:
    1. 'geschakeld', zijn uitsluitend geschakelde woningen toegestaan;
    2. 'vrijstaand', zijn uitsluitend vrijstaande woningen toegestaan;
    3. 'twee-aaneengebouwd', zijn uitsluitend twee-aaneengebouwde woningen toegestaan;
c. de afstand tot de zijdelingse perceelgrens bedraagt bij vrijstaande woningen minimaal 2,5 meter aan beide zijden;
d. de afstand tot de zijdelingse perceelgrens bedraagt bij geschakelde en twee-aaneengebouwde woningen minimaal 2,5 meter aan één zijde;
e. de goothoogte mag niet meer bedragen dan ter plaatse van de aanduiding op de verbeelding is aangegeven;
f. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan ter plaatse van de aanduiding op de verbeelding is aangegeven, met dien verstande dat indien geen maximale bouwhoogte is aangegeven, de maximale bouwhoogte de maximale goothoogte plus 3 meter bedraagt;
g. de hoofdgebouwen dienen te worden voorzien van een kapconstructie met een dakhelling van minimaal 30° en maximaal 65°.

11.2.2 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende regels:

a. bijbehorende bouwwerken zijn, in het achtererfgebied, zowel binnen als buiten het bouwvlak toegestaan;
b. maximaal 40% van het achtererfgebied mag bebouwd worden;
c. de gezamenlijke oppervlakte van bijbehorende bouwwerken bij een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 50 m²;
d. de maximale goothoogte van bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 3 meter;
e. de maximale bouwhoogte van bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 6 meter;
f. de afstand van gebouwen tot de zijdelingse perseelgrens en/of waterloop dient minimaal 1,5 meter te bedragen.

11.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende bepalingen:

a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde zijn, zowel binnen als buiten het bouwvlak en in het achtererfgebied toegestaan;
b. de maximale bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 2 meter, met dien verstande dat de hoogte voor erf- en terreinafscheidingen voor zover gelegen vóór de voorgevellijn maximaal 1 meter mag bedragen;
c. de maximale bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 3 meter.

11.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. geluidszoneringsplichtige inrichtingen;
b. permanente of tijdelijke bewoning, voor zover het vrijstaande bijbehorende bouwwerken betreft;
c. kamerbewoning;
d. seksinrichtingen;
e. escortbedrijf
f. (straat)prostitutie;
g. detailhandel, met uitzondering van het bepaalde in 11.1 sub a onder 5 en 6;
h. verlenen van zorg door een zorginstelling;
i. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor verblijfsrecreatieve doeleinden.

Artikel 12 Wonen - Historisch lint

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - Historisch lint' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. woonhuizen en bijbehorende bouwwerken bij woonhuizen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan huis gebonden beroep of bedrijf;
b. de instandhouding en bescherming van de ter plaatse van de aanduiding ‘karakteristiek' aangegeven bebouwing;

met daaraan ondergeschikt:

c. wegen en straten;
d. paden;
e. parkeervoorzieningen;
f. groenvoorzieningen;
g. speelvoorzieningen;
h. nutsvoorzieningen;
i. waterlopen en waterpartijen;

met de daarbijbehorende:

j. tuinen, erven en terreinen;
k. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

12.2 Bouwregels

12.2.1 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. als hoofdgebouw mogen uitsluitend woningen worden gebouwd;
b. een hoofdgebouw zal binnen een bouwvlak worden gebouwd;
c. de voorgevel van een hoofdgebouw zal in de naar de weg gekeerde bouwgrens worden gebouwd;
d. het aantal hoofdgebouwen zal per bouwvlak ten hoogste het bestaande aantal bedragen met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' het aantal hoofdgebouwen per bouwvlak ten hoogste het ter plaatse aangegeven aantal zal bedragen;
e. de goothoogte van een hoofdgebouw zal ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte bedragen;
f. de bouwhoogte van een hoofdgebouw zal ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte bedragen;
g. een hoofdgebouw zal worden afgedekt met een kap, waarvan de dakhelling ten minste 30° en ten hoogste 65° bedraagt, tenzij in de bestaande situatie een hoofdgebouw is voorzien van een plat dak dan wel een andere kapvorm heeft, in welk geval een plat dak respectievelijk de bestaande kapvorm is toegestaan;
h. in afwijking van het bepaalde onder e, f en g, geldt ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek' dat de oppervlakte, goothoogte en dakhelling van een hoofdgebouw ten minste en ten hoogste de bestaande oppervlakte, goothoogte en dakhelling zal bedragen.

12.2.2 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende regels:

a. bijbehorende bouwwerken mogen uitsluitend in het achtererfgebied worden gebouwd;
b. de gezamenlijke oppervlakte van bijbehorende bouwwerken in het achtererfgebied mag niet meer bedragen dan:
    1. 50% van het bebouwingsgebied, in geval het bebouwingsgebied kleiner is dan of gelijk is aan 100 m²;
    2. 50 m² vermeerderd met 20% van het deel van het bebouwingsgebied dat groter is dan 100 m², in geval het bebouwingsgebied groter is dan 100 m² en kleiner is dan of gelijk is aan 300 m²;
    3. 90 m² vermeerderd met 10% van het deel van het bebouwingsgebied dat groter is dan 300 m² tot een maximum van in totaal 150 m² in geval het bebouwingsgebied groter is dan 300 m²;
c. de maximale goothoogte van bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 3 m;

d. de maximale bouwhoogte van bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan 6 m;
e. in afwijking van het bepaalde onder a mag een uitgebouwd bijbehorend bouwwerk aan de voorgevel van het hoofdgebouw worden gebouwd, waarbij de volgende regels gelden:
    1. de bouwhoogte van het bijbehorend bouwwerk zal ten hoogste 3,25 m bedragen;
    2. de diepte van het bijbehorend bouwwerk mag ten hoogste 1,50 m bedragen;
    3. de oppervlakte zal ten hoogste 8 m² bedragen;
f. in afwijking van het bepaalde onder a mag een ander bijbehorend bouwwerk dan bedoeld onder e in het voorerfgebied worden gebouwd, mits:
    1. 1,00 m achter het verlengde van de voorgevel van het hoofdgebouw wordt gebouwd;
    2. de afstand van bijbehorende bouwwerken tot de perceelgrens en/of openbaar gebied c.q. waterloop ten minste 1,50 m bedraagt;
    3. de gezamenlijke oppervlakte van bijbehorende bouwwerken in het voorerfgebied samen met die in het achtererfgebied niet meer bedraagt dan 50% van het voorerfgebied en bebouwingsgebied gezamenlijk.

12.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende regels:

g. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen vóór voorgevelrooilijn ten hoogste 1,00 m zal bedragen;
h. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

12.3 Nadere eisen

Burgemeester en Wethouders kunnen ten behoeve van een goede woonsituatie, een goede milieusituatie, de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing.

12.4 Afwijken van de bouwregels

Mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, kan met omgevingsvergunning worden afgeweken van:

a. het bepaalde in lid 11.2.1 sub b in die zin dat een hoofdgebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak worden gebouwd, mits de geluidbelasting van geluidsgevoelige objecten niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een vastgestelde hogere grenswaarde;
b. het bepaalde in lid 11.2.1 sub c in die zin dat de voorgevel van een hoofdgebouw tot ten hoogste 2 meter achter de naar de weg gekeerde bouwgrens wordt gebouwd;
c. het bepaalde in lid 11.2.1 sub g in die zin dat de dakhelling van een hoofdgebouw wordt verlaagd c.q. dat een hoofdgebouw (gedeeltelijk) wordt voorzien van een plat dak;
d. het bepaalde in lid 11.2.1 sub h in die zin dat ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek' wordt afgeweken van de bestaande maatvoering, met dien verstande dat:
    1. de goothoogte ten hoogste 3,5 meter bedraagt;
    2. de bouwhoogte ten hoogste 8,5 meter bedraagt;
    3. de dakhelling tenminste 40° en ten hoogste 65° bedraagt.

12.5 Specifieke gebruiksregels

12.5.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van een woning voor meer dan één woning;
b. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor bewoning;
c. het gebruik van de gronden anders dan ten behoeve van het wonen al dan niet in combinatie met een aan huis gebonden beroep of bedrijf, met uitzondering van de gronden ter plaatse voorzien van een functieaanduiding;
d. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor verblijfsrecreatieve doeleinden.

12.5.2 Aan huis gebonden beroep of bedrijf

Een aan huis gebonden beroep of bedrijf mag worden uitgeoefend onder de volgende voorwaarden:

a. het beroep of bedrijf wordt uitgeoefend door de hoofdbewoner, die maximaal één werknemer in dienst mag hebben;
b. het beroep of bedrijf kan door zijn beperkte omvang in de woning met behoud van de woonfunctie worden uitgeoefend;
c. het betreft niet zodanig verkeersaantrekkende activiteiten ten gevolge waarvan extra verkeersmaatregelen, waaronder extra parkeervoorzieningen, noodzakelijk worden;
d. het betreft geen horeca of bedrijfsactiviteiten die in bijlage 1 zijn aangeduid als hoger dan categorie 1;
e. er geen detailhandel plaatsvindt, uitgezonderd een beperkte verkoop in het klein in verband met een aan huis gebonden beroep of bedrijf;
f. er internethandel is toegestaan;
g. het oppervlak in gebruik voor de uitoefening van een aan huis gebonden beroep of bedrijf bedraagt ten hoogste 40% van het vloeroppervlak van de woning, met een absoluut maximum van 40 m²;
h. het beroep of bedrijf mag uitsluitend worden uitgeoefend in de woning.

12.6 Afwijken van de gebruiksregels

Mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de woonsituatie, een goede milieusituatie, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, kan met omgevingsvergunning worden afgeweken van het bepaalde in lid 26.5.1 sub c in die zin dat de gronden en bouwwerken in combinatie met het wonen worden gebruikt voor zorgvoorzieningen.

12.7 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en Wethouders kunnen, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de milieusituatie, de woonsituatie, de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, het plan wijzigen in die zin dat:

a. de functieaanduidingen worden verwijderd, mits de betreffende functie ter plaatse is beëindigd.

Artikel 13 Leiding - Water

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Water' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de watertransportleiding en daarbij behorende voorzieningen.

13.2 Bouwregels

Op en in de gronden als bedoeld in lid 13.1, mogen, in afwijking van het bepaalde ten aanzien van de andere bestemmingen, uitsluitend worden gebouwd, bouwwerken ten behoeve van de betreffende leiding, waaronder begrepen gebouwtjes met elk een oppervlakte van ten hoogste 30 m² en een bouwhoogte van ten hoogste 3 meter.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd een omgevingsvergunning te verlenen in afwijking van het bepaalde in lid 13.2 ten behoeve van het bouwen overeenkomstig de betreffende andere bestemming van deze gronden, mits:

a. hierdoor geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding, en
b. ter zake daarvan vooraf advies van de leidingbeheerder is ingewonnen.

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Bevoegdheid

Behoudens het bepaalde in lid 13.4.2, is het verboden zonder een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders de hierna aangegeven werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden uit te voeren op en in de gronden als bedoeld in lid 13.1:

a. aanleggen en verharden van wegen en paden en het aanleggen of aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
b. het uitvoeren van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
c. verlagen van de bodem en afgraven, ophogen en egaliseren van de gronden;
d. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplantingen;
e. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
f. aanleggen, vergraven en dempen van watergangen, sloten en andere waterpartijen;
g. het permanent opslaan van goederen.

13.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 13.4.1 vervatte verbod geldt niet voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden:

a. in het kader van het normale beheer en onderhoud;
b. waarmee op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan:
    1. is begonnen, voor zover daarvoor tot dat tijdstip geen vergunning was vereist;
    2. is of mag worden begonnen krachtens een verleende vergunning.

13.4.3 Verlening vergunning

Een vergunning als bedoeld onder 13.4.1 wordt slechts verleend indien:

a. de integriteit en werking van en de veiligheid met betrekking tot de leiding niet worden geschaad;
b. geen kwetsbaar object gerealiseerd wordt ter plaatse;
c. vooraf de leidingbeheerder schriftelijk om advies is gevraagd en dit advies is uitgebracht.

Artikel 14 Waarde - Archeologie 2

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- het behoud van de aldaar in of op de grond aanwezige archeologische waarden.

14.2 Bouwregels

14.2.1 Omgevingsvergunning voor het bouwen

Voor bouwwerken waarbij grondroerende werkzaamheden over een oppervlakte groter dan 100 m² en dieper dan 0,40 m onder het maaiveld plaatsvinden moet alvorens een omgevingsvergunning voor het bouwen wordt verleend, zijn aangetoond dat:

a. geen archeologische waarden aanwezig zijn; dan wel
b. de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig worden geschaad; dan wel
c. de archeologische waarden door bouwactiviteiten niet kunnen worden verstoord.

14.2.2 Voorwaarden omgevingsvergunning voor het bouwen

Indien blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen kunnen worden verstoord, kunnen één of meerdere van de volgende voorwaarden worden verbonden aan de omgevingsvergunning voor het bouwen:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
c. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg.

14.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

14.3.1 Vergunningplichtige werken en werkzaamheden

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is ongeacht het bepaalde in de regels bij de andere op de gronden van toepassing zijnde bestemmingen een omgevingsvergunning vereist:

a. het aanbrengen van diepwortelende beplanting of bomen over een groter oppervlak dan 100 m²;
b. het rooien of vellen van houtopstanden over een groter oppervlak dan 100 m²;
c. de aanleg van verhardingen met een groter oppervlak dan 100 m² en op een grotere diepte dan 0,40 m;
d. het afgraven, ophogen of egaliseren van gronden met een groter oppervlak dan 100 m² en op een grotere diepte dan 0,40 m ;
e. het graven, verbreden of dempen van sloten alsmede het aanleggen en intensiveren van drainage over of met een groter oppervlak dan 100 m² en op een grotere diepte dan 0,35 m;
f. het in de grond brengen van voorwerpen over een groter oppervlak dan 100 m² op een grotere diepte dan 0,40 m ;
g. het verrichten van graafwerkzaamheden over een groter oppervlak dan 100 m² en dieper dan 0,40 m ;
h. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur over een groter oppervlak dan 100 m² en op een grotere diepte dan 0,40 m.

14.3.2 Uitzondering

Het bepaalde in 14.3.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:

a. het normale onderhoud, gebruik en beheer betreffen, waaronder begrepen het vervangen van drainagewerken en het sleufloos draineren;
b. reeds in uitvoering zijn ten tijde van het van kracht worden van het plan;

c. in het kader van archeologisch onderzoek en het doen van opgravingen worden uitgevoerd, mits verricht door een daartoe bevoegde instantie.

14.3.3 Toetsingscriteria

De in 14.3.1 genoemde omgevingsvergunning wordt slechts verleend, mits:

a. is aangetoond dat geen archeologische waarden aanwezig zijn; dan wel
b. is aangetoond dat de archeologische waarden door de werken, geen bouwwerken zijnde, en/of werkzaamheden niet onevenredig worden geschaad; dan wel
c. is aangetoond dat de archeologische waarden door de werken, geen bouwwerken zijnde, en/of werkzaamheden kunnen worden verstoord.

Artikel 15 Waarde - Archeologie 4

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 4' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- het behoud van de aldaar in of op de grond aanwezige archeologische waarden.

15.2 Bouwregels

15.2.1 Omgevingsvergunning voor het bouwen

Voor bouwwerken waarbij grondroerende werkzaamheden over een oppervlakte groter dan 2.500 m² en dieper dan 0,40 m onder het maaiveld plaatsvinden moet alvorens een omgevingsvergunning voor het bouwen wordt verleend, zijn aangetoond dat:

a. geen archeologische waarden aanwezig zijn; dan wel
b. de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig worden geschaad; dan wel
c. de archeologische waarden door bouwactiviteiten niet kunnen worden verstoord.

15.2.2 Voorwaarden omgevingsvergunning voor het bouwen

Indien blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen kunnen worden verstoord, kunnen één of meerdere van de volgende voorwaarden worden verbonden aan de omgevingsvergunning voor het bouwen:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
c. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg.

15.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

15.3.1 Vergunningplichtige werken en werkzaamheden

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is ongeacht het bepaalde in de regels bij de andere op de gronden van toepassing zijnde bestemmingen een omgevingsvergunning vereist:

a. het aanbrengen van diepwortelende beplanting of bomen over een groter oppervlak dan 2.500 m² ;
b. het rooien of vellen van houtopstanden over een groter oppervlak dan 2.500 m²;
c. de aanleg van verhardingen met een groter oppervlak dan 2.500 m² en op een grotere diepte dan 0,40 m;
d. het afgraven, ophogen of egaliseren van gronden met een groter oppervlak dan 2.500 m² en op een grotere diepte dan 0,40 m;
e. het graven, verbreden of dempen van sloten alsmede het aanleggen en intensiveren van drainage over of met een groter oppervlak dan 2.500 m² en op een grotere diepte dan 0,40 m;
f. het in de grond brengen van voorwerpen over een groter oppervlak dan 2.500 m² op een grotere diepte dan 0,40 m;
g. het verrichten van graafwerkzaamheden over een groter oppervlak dan 2.500 m² en dieper dan 0,40 m;
h. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur over een groter oppervlak dan 2.500 m² en op een grotere diepte dan 0,40 m.

15.3.2 Uitzondering

Het bepaalde in 15.3.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:

a. het normale onderhoud, gebruik en beheer betreffen, waaronder begrepen het vervangen van drainagewerken en het sleufloos draineren;
b. reeds in uitvoering zijn ten tijde van het van kracht worden van het plan;

c. in het kader van archeologisch onderzoek en het doen van opgravingen worden uitgevoerd, mits verricht door een daartoe bevoegde instantie.

15.3.3 Toetsingcriteria

De in 15.3.1 genoemde omgevingsvergunning wordt slechts verleend, mits:

a. is aangetoond dat geen archeologische waarden aanwezig zijn, dan wel;
b. is aangetoond dat de archeologische waarden door de werken, geen bouwwerken zijnde, en/of werkzaamheden niet onevenredig worden geschaad, dan wel;
c. is aangetoond dat de archeologische waarden door de werken, geen bouwwerken zijnde, en/of werkzaamheden kunnen worden verstoord.

15.3.4 Voorwaarden omgevingsvergunning

Indien blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en/of werkzaamheden kunnen worden verstoord, kunnen één of meerdere van de volgende voorwaarden worden verbonden aan de omgevingsvergunning:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
c. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg.

Artikel 16 Waterstaat - Waterkering

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterkering' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

a. waterkerende werken ten behoeve van de waterstaat, waaronder kaden en dijken;
b. waterhuishouding.

Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemming(en).

16.2 Bouwregels

In afwijking van het in deze regels bepaalde ten aanzien van het bouwen krachtens de andere bestemmingen van deze gronden, zijn op en in de gronden als bedoeld in lid 16.1, uitsluitend toegestaan bouwwerken, zoals keermuren, bruggen, duikers, bakens en lichten, ten dienste van en behorende bij de in dat lid bedoelde doeleinden.

16.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 16.2 voor het bouwen krachtens de andere bestemmingen van de gronden als bedoeld in lid 16.1, mits vooraf advies wordt ingewonnen bij de betreffende dijkbeheerder omtrent de belangen van de waterkering en de waterhuishouding.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 17 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 18 Algemene bouwregels

18.1 Algemene bepaling m.b.t. ondergronds bouwen

18.1.1 Ondergrondse bouwwerken

Voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken gelden, behoudens in deze regels opgenomen afwijkingen, de volgende regels:

a. Ondergrondse bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan binnen het bouwvlak.
b. Het oppervlak aan ondergrondse bouwwerken mag niet meer bedragen dan het toegestane oppervlak aan bouwwerken boven peil vermeerderd met 15 m².
c. De ondergrondse bouwdiepte van ondergrondse bouwwerken bedraagt maximaal 4 meter onder peil.
d. Bij het berekenen van de blijkens de digitale verbeelding of deze regels geldende bebouwingspercentages, of van het in deze regels maximaal te bebouwen oppervlak, wordt de oppervlakte van ondergrondse gebouwen mede in aanmerking genomen.

18.1.2 Afwijken van ondergronds bouwen

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 18.1.1 sub c voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken met een ondergrondse bouwdiepte van maximaal 10 meter onder peil onder de voorwaarden dat:

- de waterhuishouding niet wordt verstoord;
- geen afbreuk wordt gedaan aan archeologische waarden;
- in de directe nabijheid voldoende ruimte wordt gereserveerd voor ondergrondse bouwwerken gebruikt worden ten behoeve van parkeren.

18.2 Ondergeschikte bouwdelen

Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, luifels, uitbouwen, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouw-, c.q. bestemmingsgrenzen niet meer dan 1 meter bedraagt.

18.3 Algemene bepaling over bestaande afstanden en andere maten

18.3.1 Maximale maatvoering

Indien afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud, aantallen en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken die gebouwd zijn met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wabo, op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan meer bedragen dan ingevolge hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen deze maten en hoeveelheden als maximaal toelaatbaar worden aangehouden.

18.3.2 Minimale maatvoering

In die gevallen dat afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud, aantallen en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken, die gebouwd zijn met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wabo, op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan minder bedragen dan ingevolge hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen deze maten en hoeveelheden als minimaal toelaatbaar worden aangehouden.

18.3.3 Heroprichting

In het geval van (her)oprichting van gebouwen is het bepaalde in 18.3.1 en 18.3.2 uitsluitend van toepassing indien het geschiedt op dezelfde plaats.

Artikel 19 Algemene gebruiksregels

19.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met de gegeven bestemmingen, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruiken, in gebruik geven of laten gebruiken van gronden en bouwwerken op een wijze of tot doel strijdig met de bestemming;
b. het gebruik van de gronden voor de opslag van schroot, afbraak- en bouwmaterialen, anders dan ten behoeve van de uitvoering van krachtens de bestemming toegelaten bouwactiviteiten en werken en werkzaamheden;
c. het gebruik van de gronden voor het storten van puin en afvalstoffen;
d. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor de stalling en opslag van aan het oorspronkelijk gebruik onttrokken voer-, vaar- en/of vliegtuigen;
e. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van een prostitutiebedrijf;
f. het gebruik van de gronden als standplaats voor kampeermiddelen;
g. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor paardrijbakken;
h. het gebruik van leegstaande gebouwen voor de huisvesting van arbeidsmigranten;
i. het gebruik van gronden en bouwwerken voor gasboringen, gaswinning en winning van schaliegas;
j. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor geluid- en/of verkeersrelevante evenementen.

19.2 Afwijken van de gebruiksregels

Mits geen onevenredige aantasting wordt gedaan aan de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, kan met omgevingsvergunning worden afgeweken van het bepaalde in lid 19.1 sub j in die zin dat verkeers- en/of geluidrelevante evenementen worden toegestaan.

Artikel 20 Algemene aanduidingsregels

20.1 vrijwaringszone - dijk

20.1.1 aanduidingsomschrijving

De voor 'vrijwaringszone - dijk' aangewezen gronden zijn, naast de andere voor die gronden aangegeven bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming, de versterking, het beheer en het onderhoud van de dijk, met de bijbehorende voorzieningen, zoals bermen, schouwpaden en beschoeiing.

20.1.2 Gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - dijk' geldt dat in afwijking van het bepaalde bij de andere aangewezen bestemmingen op of in deze gronden geen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen worden gebouwd, anders dan ten behoeve van deze gebiedsaanduiding. Deze regel is niet van toepassing op bestaande gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

20.1.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, geldt de volgende regel:

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van deze gebiedsaanduiding, anders dan rechtstreeks ten behoeve van de geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer te water, zal ten hoogste 2,00 m bedragen.

20.1.4 Afwijken van de bouwregels

Mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de werking van de waterkering, kan met omgevingsvergunning worden afgeweken van het bepaalde in lid 20.1.2 in die zin dat de in de daar voorkomende bestemming(en) genoemde bouwwerken worden gebouwd, mits vooraf advies wordt ingewonnen bij de waterbeheerder.

20.1.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en Wethouders kunnen het plan wijzigen in die zin dat:

a. de aanduiding 'vrijwaringszone - dijk' wordt verwijderd;
b. de aanduiding 'vrijwaringszone - dijk' wordt aangebracht.

Artikel 21 Algemene afwijkingsregels

21.1 Algemeen

Indien niet op grond van een andere bepaling kan worden afgeweken van deze regels kan het bevoegd gezag door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het volgende:

a. het afwijken van de in de regels voorgeschreven maatvoering met ten hoogste 10%;
b. de bestemmingsregels en toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of –intensiteit daartoe aanleiding geeft;
c. de bestemmingsregels en de bouwgrenzen, voor zover zulks in het belang is van een ruimtelijk of technisch beter verantwoorde plaatsing van bouwwerken of welke noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein, mits de afwijking van de situering niet meer dan 3 meter bedraagt;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot maximaal 10 meter;
e. de bouwvlakken, voor zover zulks noodzakelijk is om het plan aan de bij uitmeting blijkende werkelijke toestand van het terrein aan te passen, mits de afwijking niet meer dan 5 meter bedraagt;
f. de in artikel 21.1 sub a t/m e genoemde afwijkingen worden slechts toegestaan, indien hierdoor geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en bouwwerken.

Artikel 22 Algemene wijzigingsregels

22.1 Algemeen

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in het plan opgenomen bestemmingen te wijzigen ten behoeve van:

a. overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover dit van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover dit noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein. De overschrijding mag echter niet meer bedragen dan 3 meter en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot;
b. overschrijding van bestemmingsgrenzen en toestaan dat het beloop van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of –intensiteit daartoe aanleiding geeft. De overschrijding mag echter niet meer bedragen dan 3 meter en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot;
c. het wijzigen van de lijst van bedrijfsactiviteiten, indien technologische ontwikkelingen of vernieuwde inzichten hiertoe aanleiding geven;
d. het aanpassen van opgenomen bepalingen in de voorafgaande artikelen, waarbij verwezen wordt naar bepalingen in wettelijke regelingen, indien deze wettelijke regelingen na het tijdstip van de tervisielegging van het ontwerpplan worden gewijzigd.

22.2 Wetgevingzone - Wijzigingsgebied 1

a. De Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de gronden ter plaatse van de aanduiding 'Wetgevingzone - Wijzigingsgebied 1' te wijzigen naar de bestemming 'Wonen', met dien verstande dat:
    1. Er zijn gestapelde en/of geschakelde woningen toegestaan;
    2. Bij de inrichting van het gebied zoveel als mogelijk aansluiting moet worden gezocht bij de woningtypes, zoals is neergelegd in de Woonvisie 2023-2028;
    3. Voorzien wordt in voldoende (ondergrondse) parkeervoorzieningen op eigen terrein of in de directe omgeving, waarbij dient te worden voldaan aan de voor de betreffende functie geldende parkeernormen op basis van de Nota Parkeernormen gemeente Opmeer 2025, danwel een later vastgesteld gemeentelijk beleidsdocument;
    4. Een maximale bouwhoogte van 16,5 m wordt aangehouden, met uitzondering van:
        - de Koninginneweg, hier geldt een maximale bouwhoogte van 15 m;
        - de Breestraat, hier geldt een maximale bouwhoogte van 9 m;
    5. Een maximale goothoogte van 13,5 meter wordt aangehouden, met uitzondering van:
        - de Koninginneweg, hier geldt een maximale goothoogte van 11 m;
        - de Breestraat, hier geldt een maximale goothoogte van 6 m;
    6. Voor een hoekaccent in de vorm van een appartemententoren ter plaatse van de voormalige silo mag maximaal een bouwhoogte van 27 m worden aangehouden, en dat voor een oppervlak van maximaal 60% van de oppervlakte van het hoekaccent een maximale hoogte van 29,5 m mag worden aangehouden;
    7. Voor een hoekaccent in de noordwestelijke hoek van het wijzigingsgebied mag een maximale bouwhoogte van 18,5 m worden aangehouden;
    8. De onder 4. tot en met 7. bedoelde maximale hoogten mogen met maximaal 2 m worden overschreden ten behoeve van installaties, mits deze uit het zicht vanaf openbaar gebied worden geplaatst;
    9. Voor het overige de in dit bestemmingsplan geldende regels voor 'Wonen' (artikel 11) in acht worden genomen;
    10. Voor zover sprake is van een netto toename van verharding met minimaal 230 m², dient er voldoende watercompensatie plaats te vinden. Hiertoe dient vooraf advies bij het hoogheemraadschap te worden ingewonnen.
    11. Een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor in de omgeving gelegen woningen is verzekerd;
    12. Milieutechnische- en waardeonderzoeken hebben uitgewezen dat de locatie geschikt is voor het beoogde gebruik.
    13. Voldaan moet worden aan de richtlijnen aan het bijhorende beeldkwaliteitsplan Centrum Opmeer-Spanbroek;

14. Het kostenverhaal voor de gemeente dient verzekerd te zijn.

b. De Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de gronden ter plaatse van de aanduiding 'Wetgevingzone - Wijzigingsgebied 1 te wijzigen naar de bestemming 'Centrum', met dien verstande dat:
   1. De maximale omvang van nieuw te vestigen detailhandel in totaal maximaal 2.800 m² brutovloeroppervlakte bedraagt, waarvan geldt dat de maximale brutovloeroppervlakte voor een nieuw te vestigen supermarkt maximaal 2.600 m² brutovloeroppervlakte en maximaal 1.500 m² winkelvloeroppervlakte bedraagt. Een grotere winkelvloeroppervlakte dan 1.500 m² is toegestaan, mits dit regionaal is afgestemd en akkoord bevonden is. In het gehele plangebied "Centrum Opmeer-Spanbroek" mogen niet meer dan twee supermarkten gevestigd zijn;
   2. Voorzien wordt in voldoende parkeervoorzieningen op eigen terrein of in de directe omgeving, waarbij dient te worden voldaan aan de voor de betreffende functie(s) geldende parkeernorm(en) op basis van de Nota Parkeernormen gemeente Opmeer 2025, danwel een later vastgesteld gemeentelijk beleidsdocument;
   3. De bevoorrading op eigen terrein wordt opgelost;
   4. Een maximale bouwhoogte van 16,5 m wordt aangehouden, met uitzondering van:
      - de Koninginneweg, hier geldt een maximale bouwhoogte van 15 m;
      - de Breestraat, hier geldt een maximale bouwhoogte van 9 m;
   5. Een maximale goothoogte van 13,5 meter wordt aangehouden, met uitzondering van:
      - de Koninginneweg, hier geldt een maximale goothoogte van 11 m;
      - de Breestraat, hier geldt een maximale goothoogte van 6 m;
   6. Voor een hoekaccent in de vorm van een appartemententoren ter plaatse van de voormalige silo mag maximaal een bouwhoogte van 27 m worden aangehouden, en dat voor een oppervlak van maximaal 60% van de oppervlakte van het hoekaccent een maximale hoogte van 29,5 m mag worden aangehouden;
   7. Voor een hoekaccent in de noordwestelijke hoek van het wijzigingsgebied mag een maximale bouwhoogte van 18,5 m worden aangehouden;
   8. De onder 4. tot en met 7. bedoelde maximale hoogten mogen met maximaal 2 m worden overschreden ten behoeve van installaties, mits deze uit het zicht vanaf openbaar gebied worden geplaatst;
   9. De in dit bestemmingsplan geldende regels voor 'Centrum' (artikel 4) in acht worden genomen, met dien verstande dat in afwijking van artikel 4.1 sub a tevens woningen op de verdiepingen gerealiseerd mogen worden.
   10. Voor zover sprake is van een netto toename van verharding met minimaal 230 m², dient er voldoende watercompensatie plaats te vinden. Hiertoe dient vooraf advies bij het hoogheemraadschap te worden ingewonnen;
   11. Een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor in de omgeving gelegen woningen is verzekerd. Dit betekent in ieder geval dat indien er sprake is van realisatie van een supermarkt, dit aspect ten minste nader is onderbouwd met een akoestisch onderzoek naar geluid ten gevolge van de inrichting én indirecte hinder afkomstig van een toename van het wegverkeer;
   12. Milieutechnische- en waardeonderzoeken hebben uitgewezen dat de locatie geschikt is voor het beoogde gebruik;
   13. Voldaan moet worden aan de richtlijnen aan het bijhorende beeldkwaliteitsplan Centrum Opmeer-Spanbroek;
   14. Het kostenverhaal voor de gemeente dient verzekerd te zijn.

Artikel 23 Overige regels

23.1 wet / wettelijke regelingen

De wettelijke regelingen waarnaar in de regels van dit plan wordt verwezen, gelden zoals deze luiden op het moment van vaststelling van het plan.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 24 Overgangsrecht

24.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sub a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in sub a met maximaal 10%.

c. Sub a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

24.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het bepaalde in sub a te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld in sub a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d. Sub a is niet van toepassing op het gebruik, dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 25 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan 'Centrum Opmeer - Spanbroek 2023'.

Centrum Opmeer - Spanbroek 2023

Inhoudsopgave

Bijlagen bij regels **3**

Bijlage 1 **Staat van Bedrijfsactiviteiten** **4**

Bijlage 2 **Lijst van consument-verzorgende ambachtelijke bedrijven** **12**

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten

Toelichting bij de staat van bedrijfsactiviteiten

Algemeen
De staat van bedrijfsactiviteiten is gebaseerd op de richtafstandenlijsten voor milieubelastende activiteiten uit de publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' van de VNG[1]. Uit de richtafstandenlijsten zijn die bedrijfsactiviteiten geselecteerd, die in beginsel passen binnen de beoogde bestemming.

Richtafstanden
In de staat van bedrijfsactiviteiten wordt onderscheid gemaakt naar richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste afstand van deze vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie.

Bij het bepalen van de richtafstanden zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- het betreft 'gemiddeld' moderne bedrijfsactiviteiten met gebruikelijke productieprocessen en voorzieningen;
- de richtafstanden hebben betrekking op het omgevingstype 'rustige woonwijk en rustig buitengebied' of 'gemengd gebied';
- de richtafstanden bieden in beginsel ruimte voor normale groei van activiteiten;
- bij activiteiten met ruimtelijk duidelijk te onderscheiden deelactiviteiten (zoals productie, opslag, kantoren, parkeerterreinen) kunnen deze deelactiviteiten desgewenst als afzonderlijk te zoneren activiteiten worden beschouwd, bijvoorbeeld bij ligging van de activiteit binnen zones met een verschillende milieucategorie.

De richtafstand geldt tussen enerzijds de grens van de bestemming, die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een woning, die volgens het bestemmingsplan of via vergunningvrij bouwen mogelijk is.

Omgevingstype
Allereerst zijn er richtafstanden, die zijn afgestemd op de omgevingskwaliteit, zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk[2] of een vergelijkbaar omgevingstype.

---

1 Bedrijven en milieuzonering, VNG, 2009.

2 Een rustige woonwijk is een woonwijk, die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven of kantoren) voor. Langs de randen (in de overgang naar mogelijke bedrijfsfuncties) is weinig verstoring door verkeer. Een vergelijkbaar omgevingstype qua aanvaardbare milieubelasting is een rustig buitengebied (eventueel inclusief verblijfsrecreatie), een stiltegebied of een natuurgebied.

Gemotiveerd kunnen kleinere richtafstanden worden aangehouden bij het omgevingstype gemengd gebied[3], dat gezien de aanwezige functiemenging of ligging nabij drukke wegen al een hoge milieubelasting kent. Verdere reducties zijn in de meeste gevallen niet te verantwoorden, omdat niet aannemelijk kan worden gemaakt dat het woon- en leefklimaat niet wordt aangetast en het functioneren van bedrijven niet in gevaar wordt gebracht.

In onderstaande tabel worden de richtafstanden weergegeven afhankelijk van het omgevingstype.

milieucategorie	richtafstand tot omgevingstype rustige woonwijk en rustig buitengebied	richtafstand tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Aanvullende toelichtende informatie bij de richtafstanden

Kolom met richtafstanden voor geluid
In de kolom met richtafstanden voor geluid is – waar van toepassing – de letter C van continu opgenomen. Hiermee is aangegeven dat bij de betreffende milieubelastende activiteiten de voor geluid bepalende activiteiten continu (dag en nacht) in bedrijf zijn.

Voorts is - waar van toepassing - de letter Z van zonering opgenomen. Het gaat hierbij om inrichtingen die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken in de zin van de Wet geluidhinder en als zodanig zijn aangewezen in bijlage I, onderdeel D van het Besluit omgevingsrecht.

[3] Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals, winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Gebieden, die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen behoren eveneens tot dit omgevingstype. Hier kan de verhoogde milieubelasting voor geluid de toepassing van kleinere richtafstanden rechtvaardigen. Geluid is voor de te hanteren afstand van milieubelastende activiteiten veelal bepalend.

Kolom met richtafstanden voor gevaar
In de kolom “gevaar” zijn de richtafstanden aangegeven, die bij gemiddelde activiteiten van dat type aangehouden kunnen worden. Het betreft alle gevaarsaspecten, inclusief brandgevaar en stofexplosies. In deze kolom is voor activiteiten die mogelijk onder de werking van het Bevi vallen of gaan vallen de letter R van risico opgenomen.

In dezelfde kolom is voor activiteiten waarop het Vuurwerkbesluit van toepassing is de letter V van vuurwerk opgenomen. Voor deze activiteiten dient altijd te worden getoetst aan de veiligheidsafstanden uit het Vuurwerkbesluit.

D van ‘divers’ in kolom milieucategorie
Bij de bepaling van de richtafstanden voor de onderscheiden bedrijfstypen is uitgegaan van een 'gemiddeld' nieuwe activiteit met gebruikelijke productieprocessen en voorzieningen. Bij alle activiteiten dient daarom rekening te worden gehouden met een zekere variatie. Voor activiteiten met een grote variatie in productieprocessen is de letter D van divers opgenomen.

Index voor verkeersaantrekkende werking
Naast de genoemde milieuaspecten kan ook de verkeersaantrekkende werking van belang zijn voor de toelaatbaarheid van milieubelastende activiteiten op een bepaalde locatie. Dit aspect kan niet worden vertaald naar afstanden maar is weergegeven met een kwalitatieve index, die loopt van 1 tot en met 3, met de volgende betekenis:
1: potentieel geringe verkeersaantrekkende werking;
2: potentieel aanzienlijke verkeersaantrekkende werking;
3: potentieel zeer grote verkeersaantrekkende werking.
Daarbij is onderscheid gemaakt tussen goederenvervoer (G) en personenvervoer (P).

Overige aandachtspunten van activiteiten
In de lijsten zijn tenslotte enkele andere aandachtspunten benoemd. Deze zijn bedoeld als aanvullende informatie waarmee in specifieke gevallen rekening gehouden kan worden gehouden.

Visuele hinder
De index voor visuele hinder is een indicator voor de (visuele) inpasbaarheid van activiteiten.

B van 'bodemverontreiniging'
De index voor bodem kan een hulpmiddel zijn bij de selectie van toelaatbare inrichtingen op gevoelige gronden, zoals bodembeschermingsgebieden. In het provinciale beleid met betrekking tot de bodembescherming speelt dit aspect een rol. Uitwerking van dit beleid vindt plaats in de provinciale milieuverordeningen. In deze kolom is de letter B opgenomen indien een activiteit een verhoogde kans op bodemverontreiniging geeft, bijvoorbeeld door calamiteiten, incidenten of 'sluimerende' lekkages.

L van 'luchtverontreiniging'
De uitstoot van schadelijke stoffen naar de lucht is niet te vertalen in een richtafstand die bij voorkeur tot woningen (of andere gevoelige locaties) in acht genomen zou moeten worden. Toch kan de uitstoot van schadelijke stoffen naar de lucht in planologisch opzicht relevant zijn. Denk aan de neerslag van geëmitteerde schadelijke stoffen op gevoelige bodems, gewassen en flora. Ook doen zich in de praktijk regelmatig problemen voor met de afstand tot woningen bij het toepassen van ontsmettings- en bestrijdingsmiddelen in de land- en tuinbouw.

Bij activiteiten waar dit mogelijk relevant is, is de L van 'luchtverontreiniging' vermeld.

Gebruikte afkortingen
De volgende afkortingen worden in de tabel gebruikt:

-	niet van toepassing of niet relevant
<	kleiner dan
>	groter
=	gelijk aan
cat.	categorie
e.d.	en dergelijke
kl.	klasse
n.e.g.	niet elders genoemd
o.c.	opslagcapaciteit
p.c.	productiecapaciteit
p.o.	productieoppervlak
b.o.	bedrijfsoppervlak
v.c.	verwerkingscapaciteit
u	uur
d	dag
w	week
j	jaar
B	bodemverontreiniging
C	continu
D	divers
L	luchtverontreiniging
Z	zonering op basis van Wet geluidhinder
R	risico (Besluit externe veiligheid inrichtingen mogelijk van toepassing)
V	vuurwerkbesluit van toepassing

Staat van bedrijfsactiviteiten

Basisinformatie voor milieuzonering

Uit: Bedrijven en milieuzonering
Uitgave VNG, 2009

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES			
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
02	02	-											
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN										
1551	1051	0	Zuivelprodukten fabrieken:										
1552	1052	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²	10	0	30	0	30	2	1 G	1		
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:										
1581	1071	1	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1		
1583	1081	0	Suikerfabrieken:										
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
1592	110102	0	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:										
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10	0	30 C	0	30	2	1 G	1		
16	12	-											
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT										
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	10	10	30	10	30	2	2 G	2		
19	19	-											
19	15	-	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)										
20		-											
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.										
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:										
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	10	10	30	0	30	2	1 G	1		
22	58	-											
22	58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA										
221	581		Uitgeverijen (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	10	0	30	0	30	2	1 P	1	B	
2223	1814	A	Grafische afwerking	0	0	10	0	10	1	1 G	1		
2223	1814	B	Binderijen	30	0	30	0	30	2	2 G	1		
2224	1813		Grafische reproduktie en zetten	30	0	10	10	30	2	2 G	1	B	
2225	1814		Overige grafische aktiviteiten	30	0	30	10	30 D	2	2 G	1	B	
223	182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	0	0	10	0	10	1	1 G	1		
23	19	-											
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN										
2442	2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:										
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
26	23	-											
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN										
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:										
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30	10	30	2	1 G	1		L
30	26, 28, 33	-											
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS										
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
31	26, 27, 33	-											
31	26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.										
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
32	26, 33	-											
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN										
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	30	0	30	0	30	2	1 G	1		
34	29	-											
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.										
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	0	10	10	0	10	1	1 P	1		
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	30	10	10	10	30	2	1 G	1	B	
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	30	10	30	10	30	2	2 G	2		
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening	0	30	30	0	30	2	1 P	1		
40	35	-											
51	46	-											
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING										
511	461		Handelsbemiddeling (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
5122	4622		Grth in bloemen en planten	10	10	30	0	30	2	2 G	1		
5134	4634		Grth in dranken	0	0	30	0	30	2	2 G	1		
5135	4635		Grth in tabaksprodukten	10	0	30	0	30	2	2 G	1		
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	10	10	30	0	30	2	2 G	1		
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	30	10	30	0	30	2	2 G	1		
5138, 5139	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
5148.7	46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:										
5148.7	46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	10	0	30	10 V	30	2	2 G	1		
5148.7	46499	5	- munitie	0	0	30	30	30	2	2 G	1		
5153	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:										
5153	4673	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1		
5153.4	46735	4	zand en grind:										
5153.4	46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²	0	10	30	0	30	2	1 G	1		
5154	4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:										
5154	4674	2	- algemeen: b.o. < = 2.000 m²	0	0	30	0	30	2	1 G	1		
5155.2	46752		Grth in kunstmeststoffen	30	30	30	30 R	30	2	1 G	1		
5156	4676		Grth in overige intermediaire goederen	10	10	30	10	30	2	2 G	2		
518	466	0	Grth in machines en apparaten:										

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES			
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	0	0	30	0	30	2	2 G	1		
52	47	-											
60	49	-											
60	49	-	VERVOER OVER LAND										
601	491, 492	0	Spoorwegen:										
6022	493		Taxibedrijven	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	0	0	30 C	10	30 D	2	1 P	1	B	
61, 62	50, 51	-											
61, 62	50, 51	-	VERVOER OVER WATER / DOOR DE LUCHT										
61, 62	50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
63	52	-											
63	52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER										
6312	52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	1		
6321	5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	10	0	30 C	0	30	2	3 P	1		L
6322, 6323	5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
633	791		Reisorganisaties	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
634	5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	0	0	10	0	10 D	1	1 P	1		
64	64	-											
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE										
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
642	61	A	Telecommunicatiebedrijven	0	0	10 C	0	10	1	1 P	1		
642	61	B0	zendinstallaties:										
642	61	B2	- FM en TV	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2		
642	61	B3	- GSM en UMTS-steunzenders (indien bouwvergunningplichtig)	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2		
70	41, 68	-											
70	41, 68	-	VERHUUR VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED										
70	41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
71	77	-											
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN										
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	1		
714	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	10	10	30	10	30 D	2	2 G	2		
72	62	-											
72	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE										
72	62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
72	58, 63	B	Datacentra	0	0	30 C	0	30	2	1 P	1		
73	72	-											
73	72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK										
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	30	10	30	30 R	30	2	1 P	1		
732	722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
74	77, 78, 80tm82	-											
74	77, 78, 80tm82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING										
74	77, 78, 80tm82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	0	0	10	0	10 D	1	2 P	1		
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	10	0	30 C	10	30	2	2 G	1	B	
7484.4	82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
75	84	-											
91	94	-											
91	94	-	DIVERSE ORGANISATIES										
9111	941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
9131	9491		Kerkgebouwen e.d.	0	0	30	0	30	2	2 P	1		
9133.1	94991	A	Buurt- en clubhuizen	0	0	30 C	0	30 D	2	2 P	1		
92	59	-											
92	59	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE										
921, 922	591, 592, 601, 602		Studio's (film, TV, radio, geluid)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	1		
9213	5914		Bioscopen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	1		
9232	9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	1		
9234	8552		Muziek- en balletscholen	0	0	30	0	30	2	2 P	1		
9234.1	85521		Dansscholen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
9251, 9252	9101, 9102		Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9253.1	91041		Kinderboerderijen	30	10	30 C	0	30	2	1 P	1		
926	931	B	Bowlingcentra	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
926	931	H	Golfbanen	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
926	931	0	Schietinrichtingen:										
926	931	11	- buitenbanen met voorzieningen: boogbanen	0	0	30	30	30	2	1 P	1		
926	931	2	- binnenbanen: boogbanen	0	0	10 C	10	10	1	1 P	1		
926	931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
9271	9200		Casino's	10	0	30 C	0	30	2	3 P	1		
9272.1	92009		Amusementshallen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
93	93	-											
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING										
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	30	0	30	30 R	30	2	2 G	1	B	L
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	0	0	30	0	30	2	1 G	1		
9301.3	96013	B	Wasserettes, wassalons	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
9302	9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
9303	9603	0	Begrafenisondernemingen:										
9303	9603	1	- uitvaartcentra	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9303	96031	2	- begraafplaatsen	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9304	9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden	10	0	30 C	0	30	2	1 P	1		
9305	9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	0	0	10 C	0	10 D	1	1 P	1		

Bijlage 2 Lijst van consument-verzorgendeambachtelijke bedrijven

Overzicht consumentverzorgende en/of ambachtelijke bedrijvigheid

Bij de uitoefening van consumentverzorgende en/of ambachtelijke bedrijvigheid valt te denken aan:

Ambachtelijke activiteiten
Schoenreparatie/sleutels
Kledingreparatie
Edelsmid
Stoffeerderij
Pottenbakker
Lijstenmaker
Overig
Persoonlijke verzorging
Kapsalon
Schoonheidssalon
Tattoo/Piercing
Overig
Particuliere dienstverlening
Videotheek
Reisbureau
Uitzendbureau
Overig
Financiële dienstverlening
Bank
Financieel intermediair
Overig
Handel onroerend goed
Makelaardij
Overig

Deze lijst is niet uitputtend. Echter het uitgangspunt bij deze activiteiten moet zijn dat het woonkarakter niet wezenlijk mag worden aangetast.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam
Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

‘s-Hertogenbosch
Willemsplein 2
5211 AK ‘s-Hertogenbosch
+31 (0)73 208 91 55

Venlo
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info.bro@movares.nl
www.movares.com

movares smart urban engineering

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Bestemmingsplan

Centrum Opmeer-Spanbroek 2023

Bijlagenboek

movares smart urban engineering

colofon

projectnaam
Centrum Opmeer-Spanbroek 2023

datum
19 november 2025

projectnummer
P05646

IMRO-identificatienummer
-

opdrachtgever
Gemeente Opmeer

Concept
28 maart 2023

Ontwerp
1 december 2023

Vaststelling
-

Movares | BRO Adviseurs B.V.
projectleider
JVo

projectteam
EBa, JvdA, TAu, TvG

bron kaft
Movares | BRO Adviseurs B.V.

Nachtwachtlaan 20
1058 EA Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99
info.bro@movares.nl
www.movares.com

movares smart urban engineering

Centrum Opmeer - Spanbroek 2023

Inhoudsopgave

Bijlagen toelichting **3**

Bijlage 1 **Beeldkwaliteitsplan** **4**

Bijlage 2 **Stedenbouwkundig kader Koenis terrein** **45**

Bijlage 3 **Nota beantwoording zienswijzen** **50**

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Beeldkwaliteitsplan

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Beeldkwaliteitsplan centrum Opmeer-Spanbroek

Gemeente Opmeer

BRO

colofon

projectnaam
Beeldkwaliteitsplan centrum Opmeer-Spanbroek

datum
ovember 202

projectnummer
P05647

opdrachtgever
Gemeente Opmeer

BRO
projectleider

projectteam
TvG

bron kaft
BRO

Nachtwachtlaan 20
1058 EA Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99
info@bro.nl
www.bro.nl

BRO

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Gebiedsvisie centrum Opmeer-Spanbroek	6
3	Deelgebieden	8
4	De identiteit van het centrumgebied	10
5	Richtlijnen historische linten	10
6	Richtlijnen Koenis-terrein	14
7	Richtlijnen Albert Heijn	18
8	Richtlijnen bankgebouw en dierenwinkel	21
9	Richtlijnen winkelplein aan Herenweg	24
10	Richtlijnen openbare ruimte	27
11	Toekomstgericht bouwen	37

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het centrum van de gemeente Opmeer is dé centrale ontmoetingsplek voor inwoners in dorp en regio. Hoewel het centrum van oudsher een sterke positie heeft, staat het toekomstperspectief onder druk. Het winkelbezoek loopt terug ten gunste van internet. De gevolgen van de coronapandemie versterken trends die al waren ingezet. Vergrijzing is ook een aandachtspunt, van de consument én van de ondernemer. Opmeer moet op zoek naar een profiel en aanbod dat daarbij past. Zonder een structurele aanpak ligt een toename van leegstand op de loer. Met deze gebiedsvisie voor het centrum van Opmeer-Spanbroek wordt een wervend perspectief geboden om het centrum klaar te maken voor de toekomst.

1.2 Context

Het beeldkwaliteitsplan vormt een uitwerking van de Gebiedsvisie Centrum Opmeer-Spanbroek. Hierin worden de kaders en principes vanuit de centrumvisie doorvertaald naar richtlijnen voor beeldkwaliteit op de bebouwing en openbare ruimte. Daarbij worden ook de richtlijnen uit het vigerend beeldkwaliteitsplan uit 2012 geactualiseerd. Ook de ‘Nota uiterlijk van bouwwerken’ (2021) die de welstandnota uit 2011 vervangt is hierin meegenomen.

1.3 Plangebied

Het plangebied Centrum Opmeer-Spanbroek ligt centraal binnen de aaneengegroeide dorpskernen Spanbroek en Opmeer, in het zuiden van de gemeente Opmeer. Het plangebied wordt begrensd door Herenweg – Gruttostraat – Wuiver – Lindengracht – Breestraat – Paardenmarkt – Koninginneweg. Meeste van deze straten zijn de historische dorpslinten en vormen hiermee de belangrijkste dragers van de beeldkwaliteit.

Figuur 1: Plangebied

1.4 Doel beeldkwaliteitplan

Voorliggend beeldkwaliteitsplan vormt het kwalitatieve beeldvormend kader voor ontwikkeling van het centrum. Aan de orde komen stedenbouwkundige aspecten zoals rooilijnen en bouwvolumes en architectonische aspecten zoals materiaaltoepassing, kleurgebruik en kapvormen. Daarnaast komt de openbare ruimte aan de orde. Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan onder andere de inrichting van het openbaar gebied. Concreet dient het beeldkwaliteitsplan als:

- ambitiekader;
- inspiratiebron en richtinggevend kader voor architecten van nieuwbouw en ontwerpers van de openbare ruimte;
- toetsingskader voor de welstandscommissie bij de beoordeling van de bouwplannen op redelijke eisen van welstand in het kader van de omgevingsvergunning.

1.4.1 Ambitiekader

Het ambitiekader dient tot doel om de ontwikkeling van het centrumgebied voor wat betreft beeldkwaliteit kenbaar te maken en vast te leggen. Deze toelichting bestaat uit de vertaling van de onderliggende Gebiedsvisie Centrum Opmeer-Spanbroek.

1.4.2 Inspiratiekader

Ten tweede dient het beeldkwaliteitsplan een inspiratiekader te zijn dat ertoe uitnodigt bij bouwen of verbouwen tot kwalitatief hoofdwaardige planvorming te komen. Het inspiratiekader vormt het beeldende onderdeel van de rapportage. Door middel van referentiebeelden, tekst en tekeningen, zijn de gewenste ruimtelijke kwaliteiten voor het gebied verbeeld en verwoord. Dit inspiratiekader gebruikt de ontwerper (veelal een architect) in het vervolgtraject voor verder uitwerking.

1.4.3 Toetsingskader

Ten derde dient het beeldkwaliteitsplan als toetsingskader voor welstand en geeft het naast het bestemmingsplan (kwantitatief kader) de nodigde beeldkwaliteitseisen (kwalitatief kader) waaraan de gemeente ingediende bouwplannen dient te toetsen. Uiteraard mits het beeldkwaliteitsplan (voorzien van procedurele vereisten) wordt vastgesteld als een onderdeel van de welstandsnota voor dit specifieke gebied.

1.5 Juridische uitvoerbaarheid

Tenslotte zal er in het op te stellen bestemmingsplan een verwijzing vanuit de regelgeving worden gemaakt (zgn. beleidsregels) zodat het beeldkwaliteitsplan juridisch-planologisch is geborgd.

In het beeldkwaliteitsplan worden diverse criteria met betrekking tot de beeldkwaliteit vastgelegd. In deze paragraaf wordt globaal inzicht gegeven in de juridische uitvoerbaarheid van het beeldkwaliteitsplan.

Het beeldkwaliteitsplan kan juridische status krijgen door het als onderdeel van de welstandsnota vast te stellen. Bij wet is geregeld dat de welstandscommissie alleen kan toetsen aan de welstandsnota (en dus niet aan een beeldkwaliteitsplan). Als het beeldkwaliteitsplan als onderdeel van de welstandsnota wordt vastgesteld kan de welstandscommissie wèl aan de eisen uit het beeldkwaliteitsplan toetsen. Het gaat dan uitsluitend om de architectonische eisen.

Het beleid dat in het beeldkwaliteitsplan is weergegeven en dat niet onder de welstandstoets valt, kan doorvertaald worden in inzetbare juridische instrumenten. De stedenbouwkundige criteria en criteria met betrekking tot de openbare ruimte kunnen respectievelijk worden vastgelegd in het bestemmingsplan en het exploitatieplan. Een bouwplan moet voldoen aan de voorwaarden, zoals die zijn vastgelegd in het bestemmingsplan. Een bouwplan moet ook voldoen aan de redelijke eisen van welstand. Wat deze eisen zijn, legt een gemeente vast in haar welstandsnota. Van een welstandsadvies kan wel afgeweken worden, mits goed gemotiveerd. Hierna wordt nader ingegaan op de criteria uit het beeldkwaliteitsplan.

1.6 Opbouw beeldkwaliteitsplan

Het beeldkwaliteitplan bestaat uit een beschrijving van het beoogde visie op het centrum van Opmeer-Spanbroek. Het centrum is opgedeeld in verschillende deelgebieden voor bebouwing, en de openbare ruimte. Het beeldkwaliteitsplan gaat in op:

- Bebouwing deelgebied 1: historische linten
- Bebouwing deelgebied 2: ontwikkellocatie Koenis-terrein
- Bebouwing deelgebied 3: ontwikkellocatie Albert Heijn
- Bebouwing deelgebied 4: ontwikkellocatie bankgebouw-dierenwinkel
- Bebouwing deelgebied 5: ontwikkellocatie winkelplein aan Herenweg
- Openbare ruimte
- Thema toekomstgericht bouwen

Per onderdeel is eerst de gedachtegang voor toegelicht en vervolgens zijn de bijbehorende beeldkwaliteitcriteria opgesomd. De beeldkwaliteitcriteria geven een kwalitatieve invulling aan het beoogde beeld, deze criteria kunnen tevens gebruikt worden als toetsingscriteria. Daarnaast zijn per deelgebied referentiebeelden opgenomen die dienen ter referentie én inspiratie. Het zijn echter geen letterlijke verwijzingen. Het beeldkwaliteitsplan sluit af met het thema 'toekomstgericht bouwen'.

2 Gebiedsvisie centrum Opmeer-Spanbroek

Vitaal en levendig centrum

Het centrumgebied is een belangrijke economische motor én de belangrijkste ontmoetingsplek van Opmeer. Het versterken van het een draagt bij aan de versterking van het ander. Bewezen manieren om de vitaliteit en levendigheid te verhogen zijn het toevoegen van nieuwe bezoekersstromen, het toevoegen van nieuwe functies op sleutelplekken (waar veel stromen passeren), het verdichten van de bebouwing, compacter maken van het centrum en het versterken van de (beeld)kwaliteit en identiteit van de openbare ruimte en gebouwen (gekoppeld aan hoofdstromen van langzaam verkeer). Daarnaast versterken verblijfsmogelijkheden op de ‘sleutelplekken’ en langs hoofdroutes de vitaliteit en levendigheid van het centrum.

Cultuurhistorie als inspiratie

Het winkelgebied ligt op het kruispunt van het historische landelijke lint en het waterlint van de Wijzend. Hier is Opmeer ontstaan. Dat mag je zien, beleven en herkennen. Omdat de identiteit en beeldkwaliteit in het hele gebied zwak is op dit moment, mag de identiteit sterker sturend zijn bij ontwikkelingen. Doel is om generieke architectuur en openbare ruimte ingrepen te voorkomen. Inzetten op behoud, herstel en versterken van cultuurhistorische identiteitsdragers en verbijzonderen van ‘sleutelplekken’ vormen daarbij de kern.

Deze ambitie uit de gebiedsvisie vormt baiss voor dit beeldkwaliteitsplan.

Figuur 2: Kansenkaart centrumgebied

Klimaatadaptief centrum

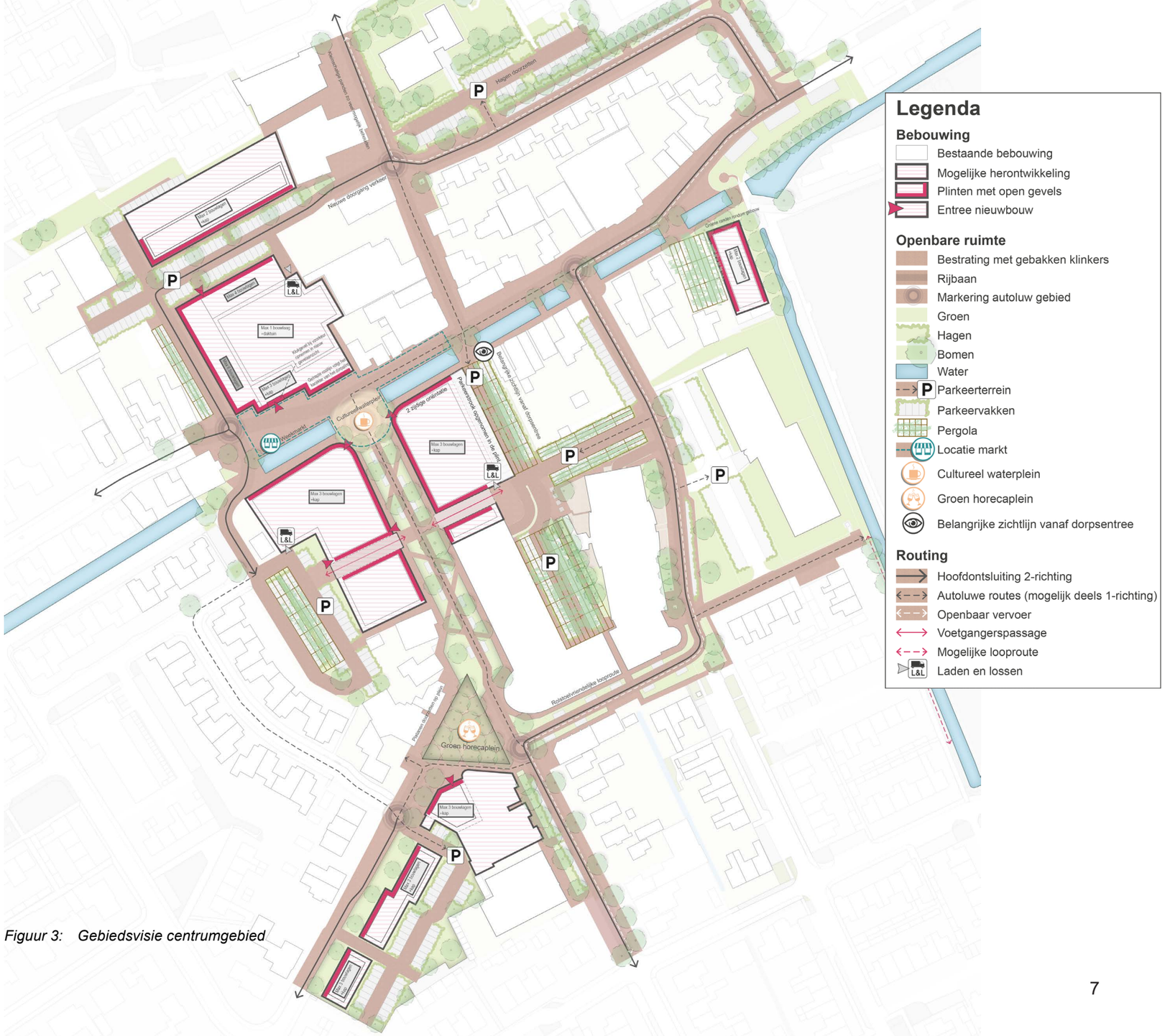
Klimaatmaatregelen vormen een nieuwe laag in het centrum en maken in belangrijke mate deel uit van de planvorming. Vergroening staat daarbij centraal. Belangrijk is dat klimaatmaatregelen niet op zichzelf staan, maar een meerwaarde vormen voor een gezonde en fijne leefomgeving. De bedoeling is dat duurzame maatregelen zoals vergroening en duurzame energieopwekking tevens functionele en visuele meerwaarde hebben. Lukt dit niet, dan is de richtlijn om de duurzame maatregelen niet zichtbaar te plaatsen vanuit de openbare ruimte van het winkelgebied.

Een duurzame toekomst

Verkeersveilig centrum

De verkeersveiligheid is een van de belangrijk(st)e prioriteiten voor de bewoners en ondernemers. De veiligheid neemt toe door een autoluw centrumgebied waar auto's te gast zijn, de snelheid van autoverkeer eruit te halen, door het vrachtverkeer buiten het winkelgebied om te leiden, door laden en lossen naar de achterkanten te brengen en een plein waar de verblijfsfunctie prioriteit heeft. De autobereikbaarheid van het centrumgebied blijft goed in de toekomst, met goede parkeervoorzieningen nabij de winkels. Daarbij gaat het erom dat een betere balans gevonden wordt voor enerzijds de ruimte voor de auto, en anderzijds de ruimte voor fietsers, voetgangers, water en groen.

Vitale dorpen in een vitale gemeente

Figuur 3: Gebiedsvisie centrumgebied

3 Deelgebieden

Binnen de centrumvisie zijn een aantal deelgebieden naar voren gekomen waar een eigen beeldkwaliteit bij hoort. Omdat de identiteit en beeldkwaliteit in het hele gebied zwak is op dit moment, mag de identiteit sterker sturend zijn bij ontwikkelingen. Inzetten op behoud, herstel en versterken van cultuurhistorische linten en verbijzonderen van ‘sleutelplekken’ vormen daarbij de kern. Koenis-terrein, Albert Heijn, bankgebouw-dierenwinkel en de winkelpleintjes aan de Herenweg vormen de sleutellocaties. Deze ontwikkellocaties kennen een eigen beeldkwaliteit die op elkaar afgestemd zijn. Zo ontstaat er ook eenheid in het centrum.

3.1 Deelgebied historische linten

Binnen het centrum vormen Breestraat, Koninginneweg, Lindengracht, Wuiver en Herenweg de historische linten. Hier wordt ingezet op behoud, herstel en versterking van het dorpskarakter. Hier bepaalt historiserende West-Friese architectuur het gewenste straatbeeld.

3.2 Deelgebied Koenis-terrein

Koenis-terrein vormt de grootste herontwikkellocatie binnen het centrum. Hiermee verschuift het zwaartepunt van het centrum richting kruispunt Koninginneweg-Wuiver. De ligging hieraan en aan het historische dorpslint vraagt om hoogwaardige beeldkwaliteit dat past bij het dorpskarakter.

3.3 Deelgebied Albert Heijn

Ook de Albert Heijn vormt een sleutellocatie door de ligging aan het nieuwe zwaartepunt van het centrum (kruispunt Koninginneweg-Wuiver). Herontwikkeling van deze prominente plek biedt kansen om beeldkwaliteit en dorpskarakter op deze locatie sterk te verbeteren.

3.4 Deelgebied bankgebouw en dierenwinkel

Het bankgebouw-dierenwinkel vormt eveneens een sleutellocatie door de ligging aan het nieuwe zwaartepunt van het centrum (kruispunt

Figuur 4: Deelgebieden beeldkwaliteitsplan

Koninginneweg-Wuiver). Ook deze locatie vraagt om hoogwaardige beeldkwaliteit dat past bij het dorpskarakter.

3.5 Deelgebied winkelplein aan Herenweg

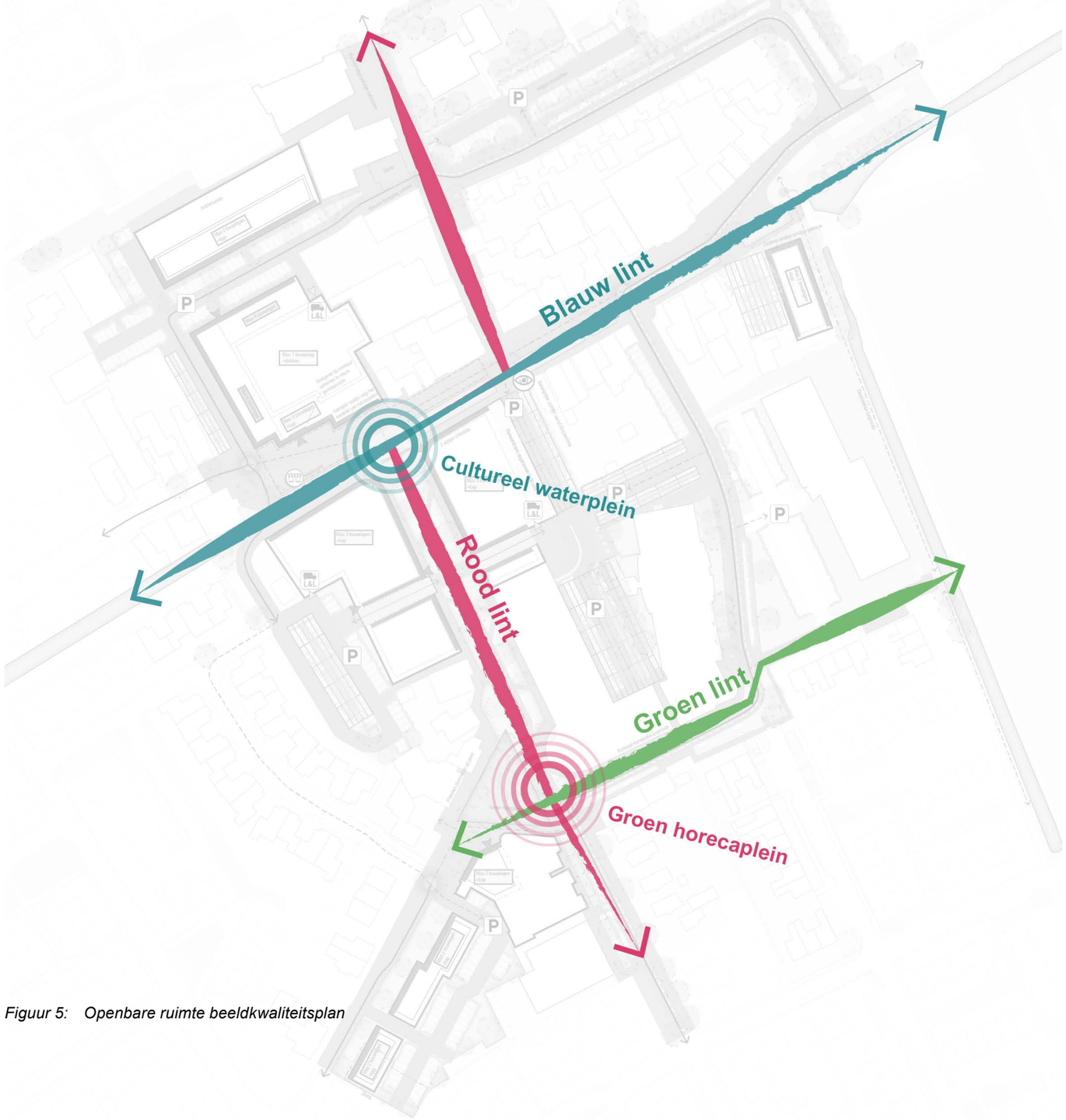
De winkelpleintjes aan Herenweg worden omgezet naar woningen. Zo wordt het centrum compacter. Ook hier staat een hoogwaardige beeldkwaliteit met dorpskarakter centraal. Ligging aan B. de Leeuwplein vraagt om extra aandacht en een relatie tot dit plein als toekomstig groen horecaplein.

3.6 Openbare ruimte

De openbare ruimte van het centrumgebied is opgedeeld in een nieuw centrumstructuur van linten en ontmoetingsplekken. Zo krijgt het centrum van Opmeer een duidelijke hoofdstructuur. Het rode lint, het blauwe lint en het groene lint vormen de structuurdragers. De sleutelplekken waar de linten samenkomen vormen de ontmoetingsplekken voor bewoners en bezoekers. Dit zijn het culturele waterplein en groene horecaplein. Elk lint en elke ontmoetingsplek heeft zijn eigen identiteit.

3.7 Toekomstgericht bouwen

Binnen het beeldkwaliteitsplan zijn kwaliteitscriteria opgesteld voor een duurzame, gezonde, veilige en fijne leefomgeving waar aandacht is voor klimaatadaptatie en natuurinclusiviteit. Zo wordt het centrumgebied klaar gemaakt voor de toekomst. De bedoeling is dat duurzame maatregelen zoals groendaken, groengevels en duurzame energieopwekking tevens functionele en visuele meerwaarde hebben voor de beeldkwaliteit. Lukt dit niet, dan is de richtlijn om de duurzame maatregelen niet zichtbaar te plaatsen vanuit de openbare ruimte van de belangrijkste openbare ruimtes.

Figuur 5: Openbare ruimte beeldkwaliteitsplan

4 De identiteit van het centrumgebied

4.1 Historische dorpslinten met landelijk dorpskarakter

De Breestraat, Koninginneweg-Waterkant-Lindengracht en Herenweg vormen de historische dorpslinten van Opmeer. Deze historische dorpslinten zijn cultuurhistorisch waardevol en vormen de kwaliteitsdragers van het centrum. Ze borgen de identiteit van Opmeer. Door aan te sluiten bij het verhaal van Opmeer-Spanbroek als agrarisch Westfries dorp, waarbij de historische dorpslinten zijn ontstaan als boerderijlinten, kan de architectuur het centrumgebied een sterkere identiteit en betekenis geven die passend is bij Opmeer-Spanbroek. De inspiratie voor de toe te passen architectuur is derhalve gezocht in de karakteristieken van de lokale agrarische architectuur zoals de stolpboerderij, boerenschuur, langgevelboerderij, dorpslintbebouwing en agrarische fabrieken. (Nieuwe) bebouwing dient aan te sluiten bij deze kenmerkende typologieën uit de omgeving.

5 Richtlijnen historische linten

Historiserende West-friese architectuur

5.1 Uitgangspunten bestaande bebouwing

Voor bebouwing aan de historische dorpslinten onderscheiden we de volgende hiërarchie in waarde van architectuur voor cultuurhistorie en beeldkwaliteit:

- Panden met hoge waardering (zeer hoge waarde)
- Beeldbepalend (hoge waarde)
- Structuurdragend (medium waarde)
- Indifferente (lage waarde)

Panden met hoge waardering

Binnen het plangebied zijn geen monumentale panden die worden beschermd door Unesco, het Rijk, provincie of gemeente. Wel zijn er aan de hand van een cultuurhistorische onderzoek (Monumenten Advies Bureau, 2012) diverse panden binnen het plangebied aangemerkt met een hoge waardering. Dit zijn de klokgevel binnen het Koeniscomplex, de stolpboerderij (Breestraat 15) en de panden Waterkant 34, 36, 38.

Beeldbepalende architectuur

Beeldbepalende gebouwen aan de dorpslinten zijn panden die in samenhang beeldbepalend zijn voor het behoud van het kleinschalige dorpskarakter van het centrumgebied. Deze samenhang wordt bepaald door onder meer de volgende kenmerken:

- Ligging en oriëntatie aan de historische dorpslinten
- Veelal gebouwd vóór 1960
- Overwegend 1 bouwlaag met kap, bij nieuwbouwinitiatieven stijgend naar 2 tot maximaal 3 bouwlagen met kap
- Individuele uiterlijk van gevels
- Kappen (veelal wisselend)
- Traditionele materialisering
- Verspringende rooilijnen
- Individuele kenmerken van architectuur

Beeldbepalende architectuur is richtinggevend en dient met respect te worden behandeld.

Structuurdragende architectuur

Structuurdragende gebouwen zijn panden die onderdeel zijn van de (historische) stedenbouwkundige structuur van het gebied, maar weinig (individuele) waarde hebben voor cultuurhistorie en beeldkwaliteit als geheel. Dit type architectuur dient in de toekomst voorkomen te worden.

Indifferente architectuur

Indifferente architectuur zijn panden die weinig tot geen bijdrage leveren aan de (historische) stedenbouwkundige structuur van het centrum en ook geen waarde hebben voor cultuurhistorie en beeldkwaliteit. Voorbeelden zijn de grootschalige complexen aan de Pastoor Meriusstraat. Dit type architectuur dient in de toekomst voorkomen te worden.

5.2 Uitgangspunten nieuwbouw

Voor nieuwbouw aan de historische dorpslinten geldt dat architectuur dient aan te sluiten bij het (agrarische) dorpskarakter van Opmeer, met een hoogwaardige beeldkwaliteit. Moderne architectuur is onwenselijk aan de dorpslinten. Hier bepaalt historiserende West-Friese architectuur het gewenste straatbeeld met traditionele hoofdvorm, gevels, materialisatie en detaillering. Nieuwbouw dient geïnspireerd te zijn door kenmerkende typologieën zoals boerenschuur, stolpboerderij, lang-gevelboerderij, dorpslintbebouwing, agrarisch fabrieken/loodsen en mo-gelijke varianten op deze typologie-en. Op die manier ontstaat er een natuurlijke, stedenbouwkundige op-maat waarbij volume samenvalt met een hoogwaardige uitstraling in het centrum die de identiteit van de plek vertelt.
Algemene stedenbouwkundige uitgangspunten voor nieuwbouw zijn:

- Historiserende dorpslandelijke West-friese architectuurstijl
- Hoogwaardige architectuur
- Oriëntatie van de bebouwing op de straat
- Rooilijnen aan de belangrijkste openbare ruimtes
- Uniformiteit in hoofdvorm (veelal één tot drie bouwlagen met kap)
- Nadruk op individuele perceelsgewijze bebouwing
- Het individuele dorpskarakter van gebouwen dient leesbaar te zijn
- Een pandsgewijze opbouw kan tot uitdrukking komen door toepassing van afwisselende kapvormen, nok- en goothoogtes, een verspringende rooilijn, gevelopeningen, uitkragingen, etc. Dit komt tot uitdrukking in de gevel, achter de gevel kan de massa breder zijn en/of een functie kan in meerdere panden zitten
- Kleinschalige stedenbouwkundige korrelgrootte zorgt voor veelkleurigheid, ritmiek, voordeuren aan de straat en een afwisselende daklijn en kappenspel
- Nadruk op verticale geleding (horizontale geleding in de plint, al dan

niet verspreid over meerdere panden, dient te worden voorkomen)
- Traditionele materialen zoals bakstenen, hout, riet en gebakken dakpannen
- Pandsgewijze wisselende bouw- en nokhoogtes
- Kappen (wisselende vormen)
- Afwisseling van verspringende en doorlopende rooilijnen
- Levendige plinten (waar geen levendige plinten mogelijk is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid of aantrekkelijkheid)
- Zo veel mogelijk een sterke interactie tussen binnen en buiten (transparante plinten met voldoende ramen en deuren)
- Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn waar uitstallingen, bankjes, plantenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden
- Gesloten/blinde gevels naar belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten
- Fijne detaillering, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum als inspiratie
- Vormgeving passend bij Westfriese bouwstijl zoals groene (of andere passende kleur) houten kopgevel, sierlijsten, blind (luik), gevelmakelaar, (deels) zichtbare spantconstructie, etc.
- Optimaliseren van eventuele platte daken met zonnepanelen of groendaken
- Zonnepanelen, (airco-)installaties en andere ontsierende elementen op het dak dienen zoveel mogelijk uit het zicht te zijn geplaatst.
- Eenduidig beeld voor winkelgevels en reclame-uitingen om de eenheid van het straatbeeld te benadrukken
- Parkeren bij voorkeur ondergronds oplossen

Situering	Rooilijn	• Rooilijnen grenzen aan de openbare weg • Verspringende rooilijnen zijn gewenst om het dorpskarakter te benadrukken • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk
	Oriëntatie	• Oriëntatie van de voorgevel is op de openbare ruimte • De gevel aan de openbare ruimte heeft in ieder geval een voordeur en veel gevelopeningen • Gesloten gevels aan de openbare ruimte zijn daarbij uitgesloten
	Entrees	• Entrees worden gepositioneerd aan de belangrijkste openbare ruimte
Hoofdvorm & massa	Bouwmassa	• Eenvoudige hoofdvorm dat is afgeleid van traditionele agrarisch- en dorpsbebouwing, bestaande uit één tot drie bouwlagen met kap. Afwisseling van bouwlagen is vereist.
	Bouwhoogte	• Bouwhoogte hoofdvorm maximaal 14 m en goothoogte maximaal 11 m • Pandsgewijze wisselende nok- en goothoogte is vereist (afwisseling geeft een dorps beeld)
	Kapvorm	• Dominant in het beeld zijn traditionele kapvormen, zoals zadelkap, schildkap, tentkap, mansardekap of wolfskap (een asymmetrische variant is ook mogelijk)
	Kaprichting	• Afwisseling van kaprichtingen (zowel evenwijdig als loodrecht op de straat) is gewenst
	Bijgebouwen, dakkapellen en balkons	• Bijgebouwen, balkons, aan-/uitbouwen (incl. carport), dakkapellen die zichtbaar zijn vanaf openbare ruimte passen bij de architectuur, stijl, materialisering en detaillering van de hoofdmassa • Aan-/uitbouwen (incl. carport) en dakkapellen worden geïntegreerd in het hoofdvolume en de kap, bij voorkeur aan de achterzijde situeren • Dakkapellen zijn integraal onderdeel van het dak met dezelfde nok van de kap en worden versleept uit het dakvlak, ze zijn ondergeschikt aan het dakvlak • ‘Aangeplakte’ en platte aan-/uitbouwen die zichtbaar zijn vanaf openbare ruimte zijn uitgesloten • Balkons en andere toevoegingen, direct grenzend aan de Koninginne-weg, worden inpandig ingepast en zijn integraal onderdeel van de archi-tectuur.
Gevelaanzicht & stijlkenmerken	Gevelbeeld	• Het gebouw heeft een hoogwaardige uitstraling en dient een interpretatie te zijn van kenmerkende Westfriese typologieën uit de omgeving zoals boerenschuur, stolpboerderij, dorpslintbebouwing, agrarisch fabrieken/loodsen en mogelijke varianten op deze typologiën • Individuele pandsgewijze gevelbeeld is vereist • De ritmiek, plastiek, transparantie en positionering van de gevelopeningen versterken de kwaliteit van de architectuur van het totaalvolume • Zonnepanelen, (airco-)installaties en andere ontsierende elementen op het dak dienen zoveel mogelijk uit het zicht te zijn geplaatst.
	Gevelgeleding	• Schaalverkleining toepassen middels verticale gevelgeleding; nadruk op perceelsgewijze bebouwing • Horizontale geleding in de plint, al dan niet verspreid over meerdere panden, dient te worden voorkomen
	Plasticiteit	• Toepassen van reliëf in de gevel: dieptewerking wordt verkregen d.m.v. verspringingen in het hoofdvolume en in de detaillering in het gevelvlak, zoals met kozijnen, vensterluiken, entreepartijen, waterslagen, uitkragingen, muurvlakken, erkers, e.d.
	Verbijzondering	• Verbijzonderingen of hoogteaccenten zijn integraal onderdeel van de architectuurtypologie • Type gevel is passend bij Westfriese bouwstijl (bijvoorbeeld groene houten kopgevel)

Detaillering & materialisering	Materiaalkeuze	• Traditionele natuurlijke materialen zoals bakstenen, hout, riet en gebakken dakpannen of vergelijkbaar duurzaam materiaal zoals zink (hoofdzakelijk worden maximaal 2 materialen gebruikt in gevels) • Materiaalgebruik is ingetogen en op elkaar afgestemd • Toepassing van gemêleerde bakstenen en dakpannen om 'oud' effect te creëren • Witte en gele bakstenen, geglazuurde dakpannen, betonsteen/-pan/-plaat, kunststoffen en hoogglanzende en/of spiegelende materialen zijn uitgesloten
	Materiaalkleur	• Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals baksteen of hout • Typisch Westfriese kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer • Felle en/of flurorescerende tinten zijn uitgesloten • Het kleurgebruik is gedekt, ingetogen en op elkaar afgestemd • Moderne kleuren zoals antraciet, zwart en wit voorkomen
	Reclame-uiting	• Reclame is enkel toegestaan op de gevel ter plaatse van de hoofdentree en is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • Toepassing van de eigen supermarkt/bedrijfs-kleuren op gevels en daken (buiten de logo's) is uitgesloten • Reclame op het dak is niet toegestaan
	Detaillering	• Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het dorpskarakter, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum als inspiratie • Detaillering ondersteunt een eigen-tijdse invulling van het architectonische concept.
Overgang openbaar/privé	Erfscheidingen	• Beeldbepalende erfafscheidingen in de openbare ruimte bestaan uit inheemse hagen of hoogwaardig (don-kerek) gietijzeren hekwerken van maximaal 1 m hoog
	Interactie in de plinten	• Transparante plinten met voldoende ramen en deuren naar de belangrijkste openbare ruimtes • Gesloten/blinde gevels naar de belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten (indien hier geen mogelijk-heid voor is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid) • Accentueren van de plint • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, plantenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden
	Parkeren en laden & lossen	• Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruim-tes en/of achter bouwvolumes.

Historiserende dorpslandelijke West-friese architectuurstijl

6 Richtlijnen Koenis-terrein

Dorpse sfeer en straatjes in West-friese stijl met agro-industriële accenten en een industriële achterterrein met gebouwen die refereren aan de industriële architectuur en de typische Opmeerse pakhuizen

6.1 Deelgebied Koenis-terrein

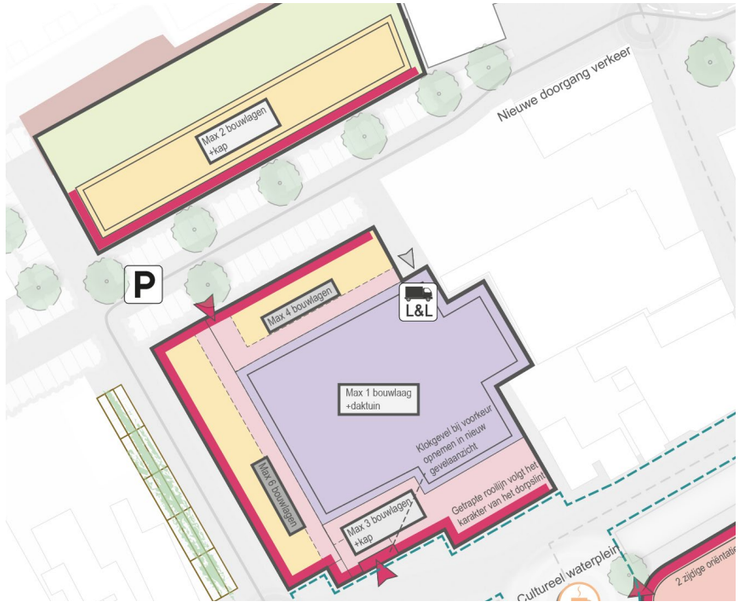
Koenis-terrein vormt de grootste herontwikkellocatie binnen het centrum. Hiermee verschuift het zwaartepunt van het centrum richting kruispunt Koninginneweg-Wuiver. Daarmee wordt dit een van de belangrijkste ontmoetingsplekken van het centrum. De ligging hieraan en aan het historische dorpslint vraagt om hoogwaardige beeldkwaliteit. Ook vormt het huidige Koeniscomplex met de klokgevel, silo en pakhuis een beeldbepalend ensemble binnen het centrum. Het toekomstige Koenis-terrein dient een interpretatie van het agrarisch-industriële karakter van het huidige complex te zijn. Ook het achterterrein als industriële werkplaats met de voormalige ligging van het station dient tot uiting te komen. Deze onderdelen worden gebruikt als inspiratie voor nieuwbouw.

6.2 Uitgangspunten Koenis-terrein

- Gevelaanzicht en gebouwmassa van architectuur aan Konninginneweg en Breestraat is passend bij dorpslintkarakter met verticale geleding, individuele dorpse gevels en wisselende bouwhoogte (max 3 lagen met kap), zie uitgangspunten 5.2. De dorpslint-identiteit komt voor circa 70% terug in het straatbeeld (o.a. met de klokgevel).
- Historiserende dorpslandelijke West-friese architectuurstijl (circa 70%)
- Eigentijdse interpretatie van het agrarisch-industriële karakter. De agrarisch- industriële identiteit met het hoogteaccent komt voor circa 30% terug in het straatbeeld (de silo en pakhuis vormen meest beeldbepalende gebouwen)
- Terugliggend vanaf de Koninginneweg en Breestraat - op het industriële achterterrein - is bouwhoogte tot 4 bouwlagen met kap (incidenteel 5) mogelijk
- Een terugkerende interpretatie van de kenmerkende elementen van het Koeniscomplex:
  - Een rank en slank hoogteaccent aan de Koninginneweg (max 10 bouwlagen) op de plek van de silo, met de silo als referentie
  - Een lager pakhuisachtige volume (max 5 bouwlagen), op het industriële

Situering	Rooilijn	• Rooilijnen grenzen aan de openbare weg • Verspringende rooilijnen zijn mogelijk om het dorpskarakter te benadrukken • Rooilijn aan Koninginneweg is passend bij gebouwidentiteit met getrapte rooilijn van huidige Koeniscomplex • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk
	Oriëntatie	• Oriëntatie van de voorgevel is op de openbare ruimte • De gevel aan de openbare ruimte heeft in ieder geval een voordeur en veel gevelopeningen • Gesloten gevels aan de openbare ruimte zijn daarbij uitgesloten
	Entrees	• Entrees worden gepositioneerd aan de belangrijkste openbare ruimte • Minstens één van entree supermarkt aan Koninginneweg, dichtbij Wuiver
Hoofdvorm & massa	Bouwmassa	• Hoofdvorm is afgeleid van het huidige Koeniscomplex, primair aansluitend op dorpse karakter (70%), secundair op het agrarisch-industriële karakter (op plek van de silo (1) en pakhuis (2)) (30%). Het achterterrein refereert aan de industriële identiteit, bijvoorbeeld met Opmeerse pakhuizen. • Massa bestaat uit één tot drie bouwlagen met kap aan Koninginneweg en Breestraat • Rank en slank hoogteaccent op huidige plek van de silo, referend naar agro-industriële karakter van de silo • Bouwmassa aan Koninginneweg dient (optisch) te worden opgedeeld in verschillende gevelaanzichten, passend bij het huidige samengestelde dorpslint-agrarisch-industriële bebouwingsensemble • Hoger volume op achterterrein is mogelijk, flink terugliggend t.o.v. Breestraat en Koninginneweg • Voorkom industriële architectuur op oneiglijke plekken, waar geen industriële gebouwen hebben gestaan
	Bouwhoogte	• Een maximale bouwhoogte van 16,5 m wordt aangehouden, met uitzondering van: de Koninginneweg, hier geldt een maximale bouwhoogte van 15 m; de Breestraat, hier geldt een maximale bouwhoogte van 9 m; voor een hoekaccent in de vorm van een appartemententoren ter plaatse van de voormalige silo mag maximaal een bouwhoogte van 27 m worden aangehouden, en dat voor een oppervlak van maximaal 60% van de oppervlakte van het hoekaccent een maximale hoogte van 29,5 m mag worden aangehouden; voor een hoekaccent in de noordwestelijke hoek van het wijzigingsgebied mag een maximale bouwhoogte van 18,5 m worden aangehouden. • Pandsgewijze wisselende nok- en goothoogte aan Koninginneweg en Breestraat is vereist
	Kapvorm	• Dominant in het straatbeeld zijn traditionele kapvormen, zoals zadelkap, schildkap, tentkap, mansardekap of wolfskap (een asymmetrische variant is ook mogelijk) - industriële verwijzing is gewenst op het achterterrein
	Kaprichting	• Afwisseling van kaprichtingen (zowel evenwijdig als loodrecht op de straat) is gewenst
	Bijgebouwen	• Zie bijgebouwen, dakkapellen en balkons hoofdstuk 5
Gevelaanzicht & stijlkenmerken	Gevelbeeld	• Zie gevelbeeld hoofdstuk 5, aangevuld met onderstaande richtlijnen: • Het gebouw heeft een hoogwaardige uitstraling en dient een (eigentijdse) interpretatie te zijn van het huidige samengestelde dorpslint-agrarisch-industriële bebouwingsensemble met diverse gevelaanzichten en hoogtes • Gevelbeeld sluit primair aan op dorpslint karakter in West-friese architectuur (70%) en secundair op het agrarisch-industriële karakter (op plek van de silo (1) en pakhuis (2)) (30%); • Huidige klokgevel of interpretatie daarvan, waar passend terugbrengen in gevelbeeld aan Koninginneweg. • Het achterterrein kent een industriële uitstraling met verwijzingen naar Opmeerse pakhuizen en het oude station
	Gevelgeleding	• Zie gevelgeleding hoofdstuk 5
	Plasticiteit	• Zie plasticiteit hoofdstuk 5
	Verbijzondering	• Zie verbijzondering hoofdstuk 5, aangevuld met onderstaande richtlijnen: • Op plek van silo vormt een rank, slank hoogteaccent (silo) een agro-industriële verbijzondering (1) • Op de hoek van het achterterrein vomt een hoekaccent een verbijzondering als Opmeers pakhuis • De klokgevel vormt een verbijzondering

achterterrein, refererend aan de (voormalige) Opmeerse pakhuizen
    - Huidige klokgevel bij voorkeur opnemen in nieuwbouw
    - Rooilijn van nieuwbouw aan Koninginneweg past bij gebouwidentiteit met getrapte rooilijn van huidige Koeniscomplex
- Hoogwaardige beeldkwaliteit met oriëntatie en entrees naar de belangrijkste openbare ruimtes (geen gesloten gevels)
    - Minstens één entree van supermarkt aan Koninginneweg, dichtbij Wuiver
- Daarbij anticiperen op mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt
- Het achterterrein vormt een prettig dorps woonstraat met oriëntatie, groen, bomen, ruimtelijke kwaliteit en dorps-individuele bebouwing die de straat vormen. Een anoniem parkeerterrein dient te worden voorkomen. Op maaiveld wordt parkeren waar mogelijk achter bouwvolumes gesitueerd.
- Supermarkt onder en achter woningen plaatsen.
- Parkeren (indien mogelijk) zoveel mogelijk ondergronds oplossen. Parkeren op maaiveld waar mogelijk achter bouwvolumes oplossen.
- Laden en lossen uitsluitend op het nieuwe achter-/parkeerterrein of inpandig

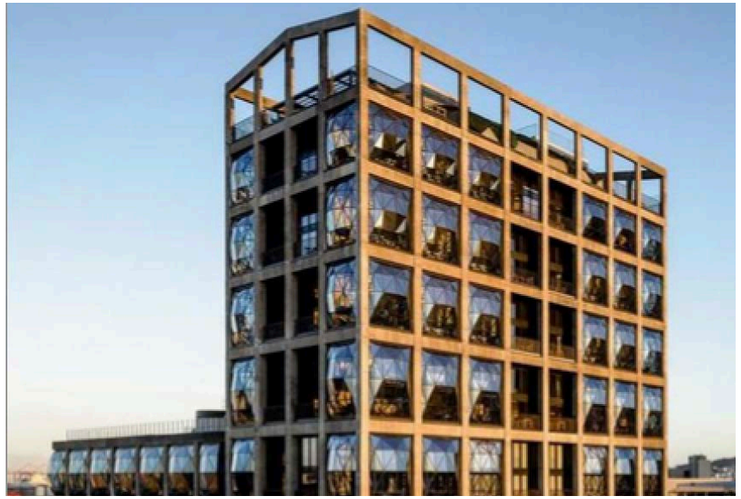
Detaillering & materialisering	Materiaalkeuze	• Zie materiaalkeuze hoofdstuk 5, aangevuld met onderstaande richtlijnen: • Aanvullend voor industriële architectuur aan Koninginneweg en achterterrein zijn traditionele materialen met een industriële verwijzing - zoals bakstenen, hout en gebakken dakpannen of vergelijkbaar duurzaam materiaal zoals zink en betonelementen (hoofdzakelijk worden maximaal 2 materialen gebruikt per geveldeel) - gewenst
	Materiaalkleur	• Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals baksteen of hout • Typisch Westfriese kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer • Felle en/of flurorescerende tinten zijn uitgesloten • Het kleurgebruik is gedekt, ingetogen en op elkaar afgestemd • Moderne kleuren zoals antraciet, zwart en wit voor de gevelvlakken voorkomen
	Reclame-uiting	• Reclame is enkel toegestaan op de gevel ter plaatse van de hoofdentree en is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • Toepassing van de eigen supermarkt/bedrijfs-kleuren op gevels en daken (buiten de logo's) is uitgesloten • Reclame op het dak is niet toegestaan
	Detaillering	• Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het dorpskarakter, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum als inspiratie • Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het agrarisch-industriële karakter aan de Koninginneweg en het industriële achterterrein met verwijzingen naar Opmeerse pakhuizen en de voormalige stationsgebouwen • Detaillering ondersteunt een eigentijdse invulling van het architectonische concept.
Overgang openbaar/privé	Erfscheidingen	• Eventuele erfafscheidingen in de openbare ruimte bestaan uit inheemse hagen of hoogwaardig (donkere) gietijzeren hekwerken van maximaal 1 m hoog
	Interactie in de plinten	• Transparante plinten met voldoende ramen en deuren naar de belangrijkste openbare ruimtes • Gesloten/blinde gevels naar de belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten (indien hier geen mogelijkheid voor is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid) • Accentueren van de plint • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, plantenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan de Koninginneweg, in relatie tot mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt
	Nieuwe straat, parkeren en laden & lossen	• Het 'achterterrein' vormt een prettig dorps-industriële woonstraatje met oriëntatie, groen, bomen, ruimtelijke kwaliteit en dorps-individuele bebouwing die de straat vormen. Een anoniem parkeerterrein dient te worden voorkomen. • Parkeren op eigen terrein, uit het zicht van de belangrijkste openbare ruimtes (Koninginneweg en Breestraat) • Parkeren ondergronds oplossen (minimaal parkeren op maaiveld), tenzij aantoonbaar financieel/technisch onhaalbaar • Laden en lossen uitsluitend op het nieuwe achter-/parkeerterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes (Koninginneweg en Breestraat)

Gevarieerd dorpsbeeld met agrarisch-industriële verwijzingen naar het pakhuis en de silo (hoogteaccent)

Figuur 6: Pakhuis met slank en rank hoogteaccent als verwijzing naar silo

Figuur 7: Slanke, ranke silo als bonkige, stoere blikvanger

Figuur 8: Afwisselende individuele bebouwing in dorps en smal straatje

Figuur 9: Industriële bebouwing met terugliggend een hoger gebouw

Gevarieerd dorpsbeeld met individuele pandsgewijze bebouwing aan Koninginneweg

Figuur 10: Dorps gevelbeeld met woningen voor supermarkt

Figuur 11: Huidige gevelbeeld aan Koninginneweg met een gevarieerd dorps aanzicht

7 Richtlijnen Albert Heijn

Bij aanpassing van het pand transformatie naar een overtuigende nieuwe identiteit die aansluit bij het dorpse karakter van individuele panden

7.1 Deelgebied Albert Heijn

Door prominente ligging van de Albert Heijn in het centrumgebied, aan het nieuwe zwaartepunt van het centrum rondom kruispunt Koninginneweg-Wuiver en aan de historische dorpslinten vraagt deze locatie om hoge beeldkwaliteit. Deze richtlijnen zijn bedoeld - mocht deze locatie tot ontwikkeling komen - zodat toekomstige ontwikkelingen op een gewenste manier plaatsvinden, in samenhang met andere ontwikkelingen in het centrum. Herontwikkeling van het gebouw is kansrijk om het huidige anonieme gebouw met gesloten plinten een hoogwaardige en levendige uitstraling in het straatbeeld te geven en het dorpskarakter op deze locatie sterk te verbeteren.

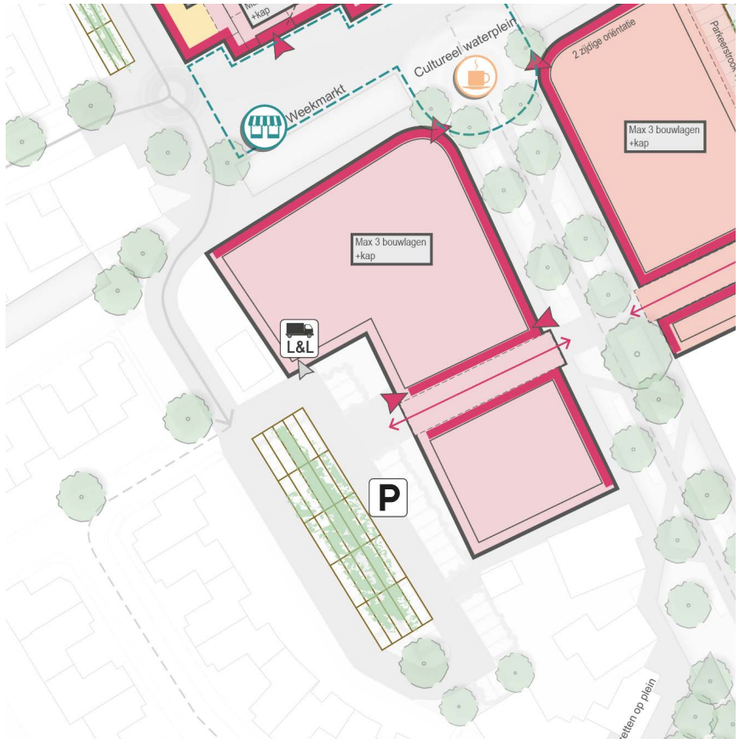
7.2 Uitgangspunten Albert Heijn

- Gevelaanzicht en gebouwmassa van architectuur aan Konninginneweg en Wuiver is passend bij dorpslintkarakter met verticale geleding, individuele dorpse gevels en wisselende bouwhoogte (max 3 lagen met kap), zie uitgangspunten 5.2
- (Eigentijdse) interpretatie van West-friese architectuurstijl
- Commerciële ruimte of woningen in de plint, woningbouw erboven
- Supermarkt zo veel mogelijk achter de winkel-en/of woonplint
- Een vriendelijke en dynamische plint
- Hoogwaardige beeldkwaliteit met 2-zijdige oriëntatie (geen gesloten gevels) en entrees naar de belangrijkste openbare ruimtes (winkelstraat en Waterkant)
  - Minstens één entree aan winkelstraat Wuiver
  - Minstens één entree aan Koninginneweg
  - Bij voorkeur ook een entree aan het 'culturele waterplein'
- Daarbij anticiperen op mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel

Situering	Rooilijn	• Rooilijnen grenzen aan de openbare weg • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk
	Oriëntatie	• Oriëntatie van de voorgevel is op de openbare ruimte • De gevel aan de openbare ruimte heeft in ieder geval een voordeur en veel gevelopeningen • Gesloten gevels aan de openbare ruimte zijn daarbij uitgesloten • Hoek van het pand heeft 2-zijdige oriëntatie als verbinding tussen Waterkant/Koninginneweg en Wuiver
	Entrees	• Entrees worden gepositioneerd aan de belangrijkste openbare ruimte • Minstens één entree aan Waterkant/Koninginneweg • Minstens één entree aan Wuiver • Bij voorkeur een entree aan het 'culturele waterplein'
Hoofdvorm & massa	Bouwmassa	• Eenvoudige hoofdvorm dat is afgeleid van traditionele agrarisch- en dorpsbebouwing, bestaande uit één tot drie bouwlagen met kap • Bouwmassa aan dient (optisch) te worden opgedeeld in verschillende gevelaanzichten
	Bouwhoogte	• Bouwhoogte hoofdvorm maximaal 14 m en goothoogte maximaal 11 m • Pandsgewijze wisselende nok- en goothoogte is vereist (afwisseling geeft een dorps beeld)
	Kapvorm	• Dominant in het beeld zijn traditionele kapvormen, zoals zadelkap, schildkap, tentkap, mansardekap of wolfskap (een asymmetrische variant is ook mogelijk)
	Kaprichting	• Afwisseling van kaprichtingen (zowel evenwijdig als loodrecht op de straat) is gewenst
	Bijgebouwen, dakkapellen en balkons	• Zie bijgebouwen, dakkapellen en balkons hoofdstuk 5
Gevelaanzicht & stijlkenmerken	Gevelbeeld	• Het gebouw heeft een hoogwaardige uitstraling en dient een (eigentijdse) interpretatie te zijn van kenmerkende typologieën uit de omgeving zoals boerenschuur, stolpboerderij, langgevelboerderij, dorpslintbebouwing, agrarisch fabrieken/loodsen en mogelijke varianten op deze typologiën in West-friese architectuurstijl • Individuele pandsgewijze gevelbeeld is vereist • De ritmiek, plastiek, transparantie en positionering van de gevelopeningen versterken de kwaliteit van de architectuur van het totaalvolume • Zonnepanelen, (airco-)installaties en andere ontsierende elementen op het dak dienen zoveel mogelijk uit het zicht te zijn geplaatst.
	Gevelgeleding	• Schaalverkleining toepassen middels verticale gevelgeleding; nadruk op perceelsgewijze bebouwing • Horizontale geleding in de plint, al dan niet verspreid over meerdere panden, dient te worden voorkomen
	Plasticiteit	• Toepassen van reliëf in de gevel: dieptewerking wordt verkregen d.m.v. verspringingen in het hoofdvolume en in de detaillering in het gevelvlak, zoals met kozijnen, vensterluiken, entreepartijen, waterslagen, e.d.
	Verbijzondering	• Verbijzonderingen of hoogteaccenten zijn integraal onderdeel van de architectuurtypologie • Type gevel is passend bij Westfriese bouwstijl (bijvoorbeeld groene houten kopgevel) • Hoek van het pand, gelegen aan het 'culturele waterplein', vormt een verbijzondering of hoogteaccent • Hoek van het pand maakt in de vormgeving en oriëntatie de verbinding tussen Wuiver en Waterkant

waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt

- Nieuwe voetgangerspassage met levendige plinten tussen Wuiver en achterliggend parkeerterrein; nieuwe voetgangerspassage ligt in het verlengde van de voetgangerspassage aan de overzijde (voormalige bankgebouw/ dierenwinkel)
- Laden en lossen uitsluitend op het achterterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes) oplossen
- Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruim-tes en/of achter bouwvolumes.

Detaillering & materialisering	Materiaalkeuze	• Zie materiaalkeuze hoofdstuk 5
	Materiaalkleur	• Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals baksteen of hout • Typisch Westfriese kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer • Felle en/of fluorescerende tinten zijn uitgesloten • Het kleurgebruik is gedekt, ingetogen en op elkaar afgestemd • Moderne kleuren zoals antraciet, zwart en wit voorkomen
	Reclame-uiting	• Reclame is enkel toegestaan op de gevel ter plaatse van de hoofdentree en is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • Toepassing van de eigen supermarkt/bedrijfs-kleuren op gevels en daken (buiten de logo's) is uitgesloten • Reclame op het dak is niet toegestaan
	Detaillering	• Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het dorpskarakter, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum als inspiratie • Detaillering ondersteunt een eigen-tijdse invulling van het architectonische concept.
Overgang openbaar/privé	Erfscheidingen	• Op deze locatie zijn erfafscheidingen uitgesloten
	Interactie in de plinten	• Transparante plinten met vele ramen en deuren naar de belangrijkste openbare ruimtes • Gesloten/blinde gevels naar de belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten (indien hier geen mogelijkheid voor is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid) • Eventuele gesloten/blinde gevels aan het achter gelegen parkeerterrein krijgen etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere toepassingen die bijdragen aan de levendigheid • Accentueren van de plint • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, plantenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan Waterkant/Koninginneweg, in relatie tot mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan Wuiver als winkelgebied
	Passages	• Nieuwe voetgangerspassage als verbinding tussen Wuiver en achterliggend parkeerterrein • De voetgangerspassage is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • De voetgangerspassage ligt in het verlengde van de voetgangerspassage aan de overzijde (voormalige bankgebouw/ dierenwinkel) • In de voetgangerspassage zijn levendige/transparante plinten • Voetgangerspassage kan een open steeg of overdekte passage vormen
	Parkeren en laden & lossen	• Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruim-tes en/of achter bouwvolumes. • Laden en lossen uitsluitend op het nieuwe achter-/parkeerterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes (Waterkant/Koninginneweg en Wuiver)

Gevarieerd dorps gevelbeeld met levendige commerciële plinten en woningen erboven

Figuur 12: Voorbeeld levendige voetgangerspassage

8 Richtlijnen bankgebouw en dierenwinkel

Een architectonisch gebaar met hoge ambitie dat aansluit op het agrarisch verleden

8.1 Deelgebied bankgebouw en dierenwinkel

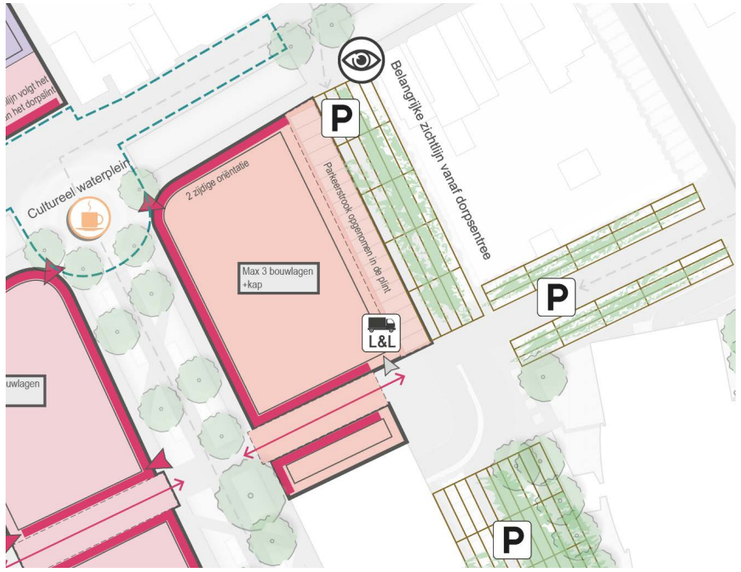
Dit wordt een van de belangrijkste gebouwen op de meest prominente plek in het centrum; op deze plek komt hoogwaardige architectuur dat bijdraagt een kwaliteit en identiteit van Opmeer. Door prominente ligging van deze locatie in het centrumgebied, aan het nieuwe zwaartepunt van het centrum rondom kruispunt Koninginneweg-Wuiver en aan de historische dorpslinten vraagt deze locatie om hoge beeldkwaliteit. Daarmee wordt dit de belangrijkste ontmoetingsplek van het centrum van Opmeer. Daarom is deze plek het meest vanzelfsprekend voor een maatschappelijke of culturele invulling waar mensen samen kunnen komen, zoals een dorpshuis. Door de strategische locatie is de functionaliteit en beeldkwaliteit van nieuwbouw op deze locatie essentieel. Het 'culturele waterplein' biedt de mogelijkheid om activiteiten naar buiten te etaleren.

8.2 Uitgangspunten bankgebouw en dierenwinkel

- Gevelaanzicht en gebouwmassa van architectuur aan Koninginneweg en Wuiver is passend bij dorpslintkarakter, zie uitgangspunten 5.2
- Agrarische typologie met een schuurvorm als blikvanger met een grotere bouwmassa
- De agrarische signatuur van het gebouw kan een eigentijdse uitwerking krijgen, passend bij (eigentijdse) interpretatie van West-friese architectuurstijl
- Maatschappelijke/ culturele/ horeca ruimte in de plint, woningen erboven
- Een vriendelijke en dynamische plint
- Hoogwaardige beeldkwaliteit met 2-zijdige oriëntatie (geen gesloten gevels) en entrees naar de belangrijkste openbare ruimtes

Situering	Rooilijn	• Rooilijnen grenzen aan de openbare weg • Intermediaire zone dient te worden afgestemd met het 'culturele waterplein'
	Oriëntatie	• Oriëntatie van de voorgevel is op de openbare ruimte • De gevel aan de openbare ruimte heeft in ieder geval een voordeur en vele gevelopeningen • Gesloten gevels aan de openbare ruimte zijn daarbij uitgesloten • Hoek van het pand heeft 2-zijdige oriëntatie als verbinding tussen Waterkant en Wuiver
	Entrees	• Entrees worden gepositioneerd aan de belangrijkste openbare ruimte • Minstens één entree aan Waterkant/Koninginneweg • Minstens één entree aan Wuiver • Bij voorkeur een entree aan het 'culturele waterplein'
Hoofdvorm & massa	Bouwmassa	• Eenvoudige hoofdvorm dat is afgeleid van traditionele agrarische schuurtypologie, bestaande uit één tot drie bouwlagen met kap • Bouwmassa sluit aan bij schuurvorm
	Bouwhoogte	• Bouwhoogte hoofdvorm maximaal 14 m en goothoogte maximaal 11 m
	Kapvorm	• Dominant in het beeld zijn traditionele kapvormen, zoals zadelkap, schildkap, tentkap, mansardekap of wolfskap (een asymmetrische variant is ook mogelijk)
	Kaprichting	• Afwisseling van kaprichtingen (zowel evenwijdig als loodrecht op de straat) is gewenst
	Bijgebouwen, dakkapellen en balkons	• Zie bijgebouwen, dakkapellen en balkons hoofdstuk 5
Gevelaanzicht & stijlkenmerken	Gevelbeeld	• Het gebouw heeft een hoogwaardige uitstraling en dient een (eigentijdse) interpretatie te zijn van kenmerkende typologieën uit de omgeving zoals boerenschuur, stolpboerderij of langgevelboerderij in West-friese architectuurstijl • De ritmiek, plastiek, transparantie en positionering van de gevelopeningen versterken de kwaliteit van de architectuur van het totaalvolume • Zonnepanelen, (airco-)installaties en andere ontsierende elementen op het dak dienen zoveel mogelijk uit het zicht te zijn geplaatst.
	Gevelgeleding	• Schaalverkleining toepassen middels verticale gevelgeleding; nadruk op perceelsgewijze bebouwing • Horizontale geleding in de plint, al dan niet verspreid over meerdere panden, dient te worden voorkomen
	Plasticiteit	• Toepassen van reliëf in de gevel: dieptewerking wordt verkregen d.m.v. verspringingen in het hoofdvolume en in de detaillering in het gevelvlak, zoals met kozijnen, vensterluiken, entreepartijen, waterslagen, e.d.
	Verbijzondering	• Verbijzonderingen of hoogteaccenten zijn integraal onderdeel van de architectuurtypologie • Hoek van het pand, gelegen aan het 'culturele waterplein', vormt een verbijzondering of hoogteaccent • Hoek van het pand maakt in de vormgeving en oriëntatie de verbinding tussen Wuiver en Waterkant

(winkelstraat en Waterkant/Koninginneweg)
  - Minstens één entree aan winkelstraat Wuiver
  - Minstens één entree aan Waterkant/Koninginneweg
  - Bij voorkeur ook een entree aan het 'culturele waterplein'
- Daarbij anticiperen op mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt
- Nieuwe voetgangerspassage met levendige plinten tussen Wuiver en achterliggend parkeerterrein; nieuwe voetgangerspassage ligt in het verlengde van de voetgangerspassage aan de overzijde (Albert Heijn) en de parkeerinrit aan de Pastoor Meriusstraat
- Laden en lossen uitsluitend op het achterterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes) oplossen
- Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruim-tes en/of achter bouwvolumes.
- Aanzicht vanaf de Breestraat (belangrijke zichtlijn vanaf dorpsen-tree) op achterliggend parkeerterrein versmallen door bouwvlak aan achterzijde te verlengen en door parkeerstrook op te nemen in de

Detaillering & materialisering	Materiaalkeuze	• Zie materiaalkeuze hoofdstuk 5
	Materiaalkleur	• Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals baksteen of hout • Typisch Westfriese kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer • Felle en/of flurorescerende tinten zijn uitgesloten • Het kleurgebruik is gedekt, ingetogen en op elkaar afgestemd • Moderne kleuren zoals antraciet, zwart en wit voorkomen
	Reclame-uiting	• Reclame is enkel toegestaan op de gevel ter plaatse van de hoofdentree en is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • Toepassing van de eigen supermarkt/bedrijfs-kleuren op gevels en daken (buiten de logo's) is uitgesloten • Reclame op het dak is niet toegestaan
	Detaillering	• Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het dorpskarakter, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum en omliggend buitengebied als inspiratie • Detaillering ondersteunt een eigen-tijdse invulling van het architectoni-sche concept.
Overgang openbaar/privé	Erfscheidingen	• Op deze locatie zijn erfafscheidingen uitgesloten
	Interactie in de plinten	• Transparante plinten met veel ramen en deuren naar de belangrijkste openbare ruimtes • Gesloten/blinde gevels naar de belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten (indien hier geen mogelijk-heid voor is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid) • Accentueren van de plint • Eventuele gesloten/blinde gevels aan het achter gelegen parkeerterrein krijgen etalages, kunst, groen, ge-velopeningen, of andere toepassingen die bijdragen aan de levendigheid • Intermediaire zone is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, plantenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden en dient te worden afgestemd op het 'culturele waterplein' • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan Waterkant/Koninginneweg, in relatie tot mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan Wuiver als winkelgebied
	Passages	• Nieuwe voetgangerspassage als verbinding tussen Wuiver en achterliggend parkeerterrein • De voetgangerspassage is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • De voetgangerspassage ligt in het verlengde van de voetgangerspassage aan de overzijde (Albert Heijn) • De voetgangerspassage ligt in het verlengde van de parkeerinrit aan de Pastoor Meriusstraat • Voetgangerspassage kan een open steeg of overdekte passage vormen
	Parkeren en laden & lossen	• Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruim-tes en/of achter bouwvolumes. • Laden en lossen uitsluitend op het nieuwe achter-/parkeerterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belang-rijkste openbare ruimtes (Waterkant/Koninginneweg en Wuiver)

Hoogwaardige agrarische architectuur als blikvanger met maatschappelijk-cultureel functie

9 Richtlijnen winkelplein aan Herenweg

Dorpskarakter rondom het plein met historiserend West-friese architectuur

9.1 Deelgebied winkelplein aan Herenweg

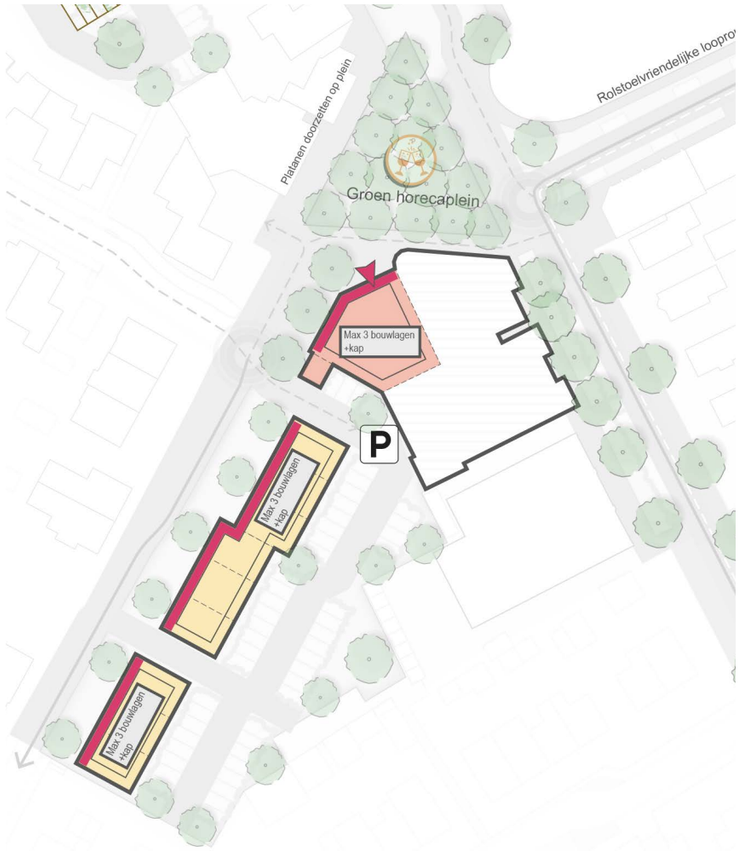
De huidige bebouwing met commerciële plinten aan de twee voorpleintjes worden omgezet naar woningbouw. Dit zorgt voor een compacter en vitaler centrum. Daarmee worden de winkelpleintjes omgezet naar een woonstraat. Belangrijk onderdeel van deze ontwikkellocatie vormt de ligging van het hoekpand aan het 'groene horecaplein'. In vormgeving van het gebouw en functie in de plint dient te worden geanticipeerd op het doortrekken van de pleinruimte B. de Leeuwplein. Het hoekpand dient een zorgvuldige relatie met dit plein te krijgen.

9.2 Uitgangspunten winkelplein aan Herenweg

- Gevelaanzicht en gebouwmassa van architectuur aan Wuiver en Herenweg is passend bij dorpslintkarakter met verticale geleding, individuele dorpse gevels en wisselende bouwhoogte (3 lagen met kap), zie uitgangspunten 5.2
- Historiserende dorpslandelijke West-friese architectuurstijl
- Horeca in de plint/ levendige plint in hoekpand aan B. de Leeuwplein met sterke relatie en oriëntatie op B. de Leeuwplein, woningbouw erboven
- Woningbouw aan Herenweg
- Herstellen straatbegeleidende rooilijn aan Herenweg (zonder voorpleintjes)
- Hoogwaardige beeldkwaliteit met oriëntatie (geen gesloten gevels) en entrees naar de belangrijkste openbare ruimtes (B. de Leeuwplein en Herenweg)
  - Minstens één entree aan B. de Leeuwplein - 'groen horecaplein'
- Daarbij anticiperen op doortrekken pleinruimte B. de Leeuwplein
- Groene voorruimte

Situering	Rooilijn	• Rooilijnen grenzen aan de openbare weg • Herstellen straatbegeleidende rooilijn (zonder voorpleintjes) aan Herenweg • Verspringende rooilijnen zijn mogelijk om het dorpskarakter te benadrukken • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk aan Herenweg • Intermediaire zone aan B. de Leeuwplein dient te worden afgestemd met het 'groene horecaplein'
	Oriëntatie	• Oriëntatie van de voorgevel is op de openbare ruimte • De gevel aan de openbare ruimte heeft in ieder geval een voordeur en vele gevelopening • Gesloten gevels aan de openbare ruimte zijn daarbij uitgesloten • Hoekpand sterke oriëntatie aan B. de Leeuwplein
	Entrees	• Entrees worden gepositioneerd aan de belangrijkste openbare ruimte • Minstens één entree aan B. de Leeuwplein van het hoekpand
Hoofdvorm & massa	Bouwmassa	• Eenvoudige hoofdvorm dat is afgeleid van traditionele agrarisch- en dorpsbebouwing, bestaande uit één tot drie bouwlagen met kap
	Bouwhoogte	• Bouwhoogte hoofdvorm maximaal 14 m en goothoogte maximaal 11 m • Pandsgewijze wisselende nok- en goothoogte is vereist (afwisseling geeft een dorps beeld)
	Kapvorm	• Dominant in het beeld zijn traditionele kapvormen, zoals zadelkap, schildkap, tentkap, mansardekap of wolfskap (een asymmetrische variant is ook mogelijk)
	Kaprichting	• Afwisseling van kaprichtingen (zowel evenwijdig als loodrecht op de straat) is gewenst
	Bijgebouwen, dakkapellen en balkons	• Zie bijgebouwen, dakkapellen en balkons hoofdstuk 5
Gevelaanzicht & stijlkenmerken	Gevelbeeld	• Het gebouw heeft een hoogwaardige uitstraling en dient een (eigentijdse) interpretatie te zijn van kenmerkende typologieën uit de omgeving zoals boerenschuur, stolpboerderij, langgevelboerderij, dorpslintbebouwing en mogelijke varianten op deze typologiën in West-friese architectuurstijl • Individuele pandsgewijze gevelbeeld is vereist • De ritmiek, plastiek, transparantie en positionering van de gevelopeningen versterken de kwaliteit van de architectuur van het totaalvolume • Zonnepanelen, (airco-)installaties en andere ontsierende elementen op het dak dienen zoveel mogelijk uit het zicht te zijn geplaatst.
	Gevelgeleding	• Schaalverkleining toepassen middels verticale gevelgeleding; nadruk op perceelsgewijze bebouwing • Horizontale geleding in de plint, al dan niet verspreid over meerdere panden, dient te worden voorkomen
	Plasticiteit	• Toepassen van reliëf in de gevel: dieptewerking wordt verkregen d.m.v. verspringingen in het hoofdvolume en in de detaillering in het gevelvlak, zoals met kozijnen, vensterluiken, entreepartijen, waterslagen, uitkragingen, muurvlakken, erkers, e.d.
	Verbijzondering	• Verbijzonderingen of hoogteaccenten zijn integraal onderdeel van de architectuurtypologie • Hoekpand aan B. de Leeuwplein vormt een verbijzondering of hoogteaccent

- Laden en lossen uitsluitend op het achterterrein, ondergronds of in-pandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes) op-lossen
- Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruim-tes en/of achter bouwvolumes.

Detaillering & materialisering	Materiaalkeuze	• Zie materiaalkeuze hoofdstuk 5
	Materiaalkleur	• Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals baksteen of hout • Typisch Westfriese kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer • Felle en/of flurorescerende tinten zijn uitgesloten • Het kleurgebruik is gedekt, ingetogen en op elkaar afgestemd • Moderne kleuren zoals antraciet, zwart en wit voorkome
	Reclame-uiting	• Reclame is enkel toegestaan op de gevel ter plaatse van de hoofdentree en is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • Toepassing van de eigen supermarkt/bedrijfs-kleuren op gevels en daken (buiten de logo's) is uitgesloten • Reclame op het dak is niet toegestaan
	Detaillering	• Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het dorpskarakter, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum als inspiratie • Detaillering ondersteunt een eigen-tijdse invulling van het architectonische concept en is passend bij de Westfriese bouwstijl.
Overgang openbaar/privé	Erfscheidingen	• Aan B. de Leeuwplein zijn erfafscheidingen uitgesloten • Eventuele erfafscheidingen aan Herenweg bestaan uit inheemse hagen of hoogwaardig (donkerek) gietijze-ren hekwerken van maximaal 1 m hoog
	Interactie in de plinten	• Transparante plinten met vele ramen en deuren naar de belangrijkste openbare ruimtes • Accentueren van de plint • Gesloten/blinde gevels naar de belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten (indien hier geen mogelijk-heid voor is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid) • Intermediaire zone aan Herenweg van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, plan-tenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden • Intermediaire zone aan B. de Leeuwplein is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, terras, groen, etc. ge-plaatst mogen worden en dient te worden afgestemd op het 'groene horecaplein' • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan B. de Leeuwplein in relatie tot het doortrekken van pleinruimte aan het 'groene horecaplein'
	Parkeren en laden & lossen	• Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruim-tes en/of achter bouwvolumes. • Laden en lossen uitsluitend op het nieuwe achter-/parkeerterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belang-rijkste openbare ruimtes (B. de Leeuwplein en Herenweg)

Hoogwaardige West-friese architectuur in een woonstraat

10 Richtlijnen openbare ruimte

10.1 Openbare ruimte

Met een nieuw centrumstructuur van linten en ontmoetingsplekken krijgt het centrum van Opmeer een duidelijke hoofdstructuur. Het rode lint, het blauwe lint en het groene lint vormen de structuurdragers. De sleutelplekken waar de linten samenkomen vormen de ontmoetingsplekken voor bewoners en bezoekers. Elk lint en elke ontmoetingsplek heeft zijn eigen identiteit.

- Rood lint Breestraat: historisch centrum en dorpsentree
- Rood lint Wuiver: winkelstraat nieuwe stijl
- Blauw lint: Koninginneweg/Waterkant/Lindengracht met de Wijzend
- Groen lint: Gruttostraat/Kievitstraat als groene langzaam verkeersverbinding
- Ontmoetingsplek kruispunt Wuiver-Waterkant: cultureel waterplein
- Ontmoetingsplek B. de Leeuwplein: groen horecaplein

10.2 Uitgangspunten openbare ruimte

Algemeen: traditionele en historiserende bestrating

- Hoogwaardige vormgeving en materialisering van openbare ruimte versterkt het dorpskarakter
- Hierin zijn gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten domint als basismateriaal om de eenheid en herkenbaarheid van het centrumgebied te versterken
- Bestaande klinkers zo veel mogelijk hergebruiken
- Specifieke bijzondere plekken in de openbare ruimte (zoals pleinen en centrumentrees) verbijzonderen en uitlichten; indien mogelijk uitvoeren in natuursteen of onderscheidende klinkers; indien mogelijk verhoogd uitvoeren (snelheidsremmend)
- Gebruik van asfalt en betonmaterialen zoals betontegels en betonklinkers worden beperkt (grasbeton en betonnen opsluitbanden zijn wel mogelijk)
- Opsluitbanden beperken of ondergeschikt maken
- Parkeerterreinen en voetgangerspassages zijn onderdeel van centrumgebied qua uitstraling en bestrating
- Wegmarkeringen zijn bij voorkeur uitgesloten
- Aparte fietsstroken zijn bij voorkeur uitgesloten
- Eventuele fietsstroken zijn vormgegeven als fietssuggestiestroken in afwijkend verband t.o.v. de rijbaan
- Eventuele trottoir zo veel mogelijk op gelijke hoogte als rijbaan, uitvoeren in afwijkend verband t.o.v. de rijbaan
- Eventuele 'intermediaire zone' (Hollandse stoep) mogelijk in onderscheidende uitstraling om overgang privé-openbaar te benadrukken

Algemeen: klimaatadaptief groen en water

- Zo veel mogelijk vergroenen van openbare ruimte
- Groenvakken met diverse boom- en plantensoorten, zo veel mogelijk inheemse soorten (biodiversiteit)
- Groenvakken bij voorkeur op maaiveldniveau
- Bomen krijgen maximale groeiruimte (voldoende grootte van boomspiegels)
- Gesloten gevels en platte daken zo veel mogelijk vergroenen
- Parkeervakken- en terreinen vergroenen met hagen, bomen en pergola’s
- Parkeerterreinen met zicht op de belangrijkste openbare ruimte overdekken met pergola’s (hoog genoeg maken voor busjes e.d.)
- Beeldbepalende bomen en structuurbepalende boomrijen behouden
- Beeldbepalende hagen behouden (Paardenmarkt) en doorzetten bij (andere) parkeerterreinen
- Geveltuinen

Algemeen: traditionele en historiserende inrichtingselementen

- Hoogwaardige, historiserende en traditionele vormgeving en materialisering van inrichtingselementen
- Straatmeubilair en andere inrichtingselementen zoals straatverlichting, afvalbakken, hekwerken, fietsbeugels, stoelen en banken in traditionele uitstraling met slanke vloeiende lijnen en rondingen als stijlvorm
- Straatmeubilair en andere inrichtingselementen combinatie van houten materialen en zwart staal
- Benadrukken van beeldbepalende bomen door ronde zitelementen rondom en verlichting
- Accentueren van belangrijke bomen op maaiveld
- Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals gebakken klinkers of hout
- Typisch Westfriese kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen
- Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer en bij geveltinten van de historiserende gebouwen
- Keien en andere oneigelijke materialen zijn uitgesloten

Extra richtlijnen: Cultureel waterplein (kruispunt Wuiver-Waterkant)

- Hoogwaardige inrichting als pleinruimte met verblijfsfunctie
- Mogelijk als verhoogde pleinruimte (snelheidsremmend en markering van de pleinruimte)
- Accentuering pleinruimte door onderscheidend hoogwaardige bestrating zoals natuursteen of onderscheidend klinkerverband
- Shared space inrichting van pleinruimte (auto te gast)
- Op pleinruimte zijn parkeervakken uitgesloten
- Met pleinruimte anticiperen op doortrekken van Wijzend door goede relatie met het water te creëren
- Met pleinruimte anticiperen op mogelijk culturele functie in de plint van aangrenzende bebouwing
- 'Intermediaire zone' (overgang privé-openbaar) zorgvuldig vormgeven
- Ruimte voor de markt, terras en culturele activiteiten (etaleren in buitenruimte)

Extra richtlijnen: Groen horecaplein (B. de Leeuwplein)

- Hoogwaardige inrichting als pleinruimte met verblijfsfunctie
- Mogelijk als verhoogde of verlaagde pleinruimte

- Driehoekig middenplein is autovrij
- Shared space inrichting rondom het middenplein (auto te gast)
- Accentuering pleinruimte door onderscheidend hoogwaardige bestrating zoals natuursteen of onderscheidend klinkerverband
- Pleinruimte van gevel tot gevel (indien mogelijk)
- Geen/minimaal parkeren aan de randen van pleinruimte
- Met pleinruimte anticiperen op mogelijk horecafunctie in de plint van aangrenzende bebouwing
- 'Intermediaire zone' (overgang privé-openbaar) zorgvuldig vormgeven
- Ruimte voor terras, groen en bomen (Platanen vanuit Wuiver doorzetten)
- Mogelijke knip voor autoverkeer tussen Herenweg-Wuiver

Extra richtlijnen: Koenis-terrein

- Traditionele straatinrichting aansluitend bij de dorpslinten
- Aangevuld met agro-industrieel accenten in de openbare ruimte, zoals de toepassing van industriële betonplaten
- Groen en bomen passen bij agro-industriële karakter

Extra richtlijnen: kades Wijzend Waterkant

- (Deels) terugbrengen Wijzend als traditionel gracht in Waterkant/Koninginneweg/Lindengracht - mogelijk gecombineerd als recreatieve route
- Historiserende kades met eenzijdige groene oevers en bomenrij
- Kale kadeprofielen zonder groen en bomen dienen voorkomen te worden
- Afhankelijk van diepte van gracht, gracht afschermen met hoogwaardige hekwerken van max 1,20m hoogte die passen bij de historiserende stijlvorm van andere inrichtingselementen
- Traditionele bruggen over de gracht in West-friese stijl
- Indien mogelijk is een fysieke relatie met het water wenselijk, bijvoorbeeld trappen naar het water creëren (bij voorkeur ter hoogte van Koenisterrein of cultureel waterplein)

Algemeen bestrating	Rijbaan	• Rijbaan uitvoeren in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal
	Voetpaden	• Trottoir uitvoeren in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal • Asfalt en betonmaterialen zoals betontegels en betonklinkers worden beperkt • Betonnen opsluitbanden zijn mogelijk indien deze ondergeschikt zijn • Trottoir zo veel mogelijk op gelijke hoogte als rijbaan
	Passages	• Voetgangerspassages in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal
	Fietsstrook	• Aparte fietsstroken zijn bij voorkeur uitgesloten • Eventuele fietsstroken uitvoeren als fietsstuggestiestroken in afwijkend verband t.o.v. de rijbaan • Eventuele fietsstroken in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal
	Intermediaire zone	• Eventuele 'intermediaire zone' (Hollandse stoep) mogelijk in onderscheidende uitstraling en vormgeving om overgang privé-openbaar te benadrukken. Geveltuinen zijn hieronderdeel van. • Eventuele 'intermediaire zone' (Hollandse stoep) is maximaal 1,5m (uitgezonderd op de pleinruimtes)
	Langsparkeren	• Parkeervakken uitvoeren in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal • Parkeervakken ook mogelijk uit te voeren in grasbeton of natuursteen • Parkeervakken worden ingepast in het groen (groenvakken/hagen/bomen)
	Parkeerterreinen	• Parkeerterreinen uitvoeren in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal • Parkeervakken ook mogelijk uit te voeren in grasbeton of natuursteen • Parkeerterreinen worden ingepast in het groen (hagen/bomen) en bij voorkeur overdekt met pergola's
	Detaillering	• Hoogteverschillen in het straatprofiel van de openbare ruimte zijn uitgesloten (m.u.v. gemarkeerde plekken zoals pleinruimtes en centrumentrees); onderscheid tussen rijbaan-trottoir-parkeren wordt gemaakt door opsluitbanden, groen, verschil in materiaalgebruik en toepassingen van verschillende klinkerverbanden • Wegmarkeringen zijn bij voorkeur uitgesloten • Eventuele 'intermediaire zone' (Hollandse stoep) mogelijk in onderscheidende vormgeving om overgang privé-openbaar te benadrukken • Hemelwaterafvoer bij voorkeur zichtbaar in openbare ruimte; gebruik maken van groenvakken en Wijzend
Algemeen groen en water	Groenvakken	• Groenvakken zijn dominant in het straatbeeld en worden uitgevoerd op maaiveldniveau
	Beplanting, hagen en bomen	• Toepassing van diverse boom- en plantensoorten, zo veel mogelijk inheemse soorten (biodiversiteit) • Bomen krijgen maximale groeiruimte (voldoende grootte van boomspiegels) • Beeldbepalende hagen, bomen en structuurbepalende boomrijen behouden en doorzetten • Gesloten gevels en platte daken zo veel mogelijk vergroenen • Bomen opkronen voor behoud van zicht op ooghoogte
	Gracht Lindengracht/ Koninginneweg/Waterkant	• (Deels) terugbrengen Wijzend als gracht in Waterkant/Koninginneweg/Lindengracht - mogelijk gecombineerd als recreatieve route • Historiserende kades met eenzijdige groene oevers en een bomenrij bomen (geen kale kadeprofielen) • Bruggen over de gracht zijn traditioneel en in West-friese stijl • Afhankelijk van diepte van gracht, gracht afschermen met hoogwaardige hekwerken van max 1,20m hoogte die passen bij de historiserende stijlvorm van andere inrichtingselementen • Indien mogelijk is een fysieke relatie met het water wenselijk, bijvoorbeeld trappen naar het water creëren (bij voorkeur ter hoogte van Koenisterrein of cultureel waterplein)

Algemeen inrichtingselementen	Stijlkenmerk	• Straatmeubilair en andere inrichtingselementen zoals straatverlichting, afvalbakken, hekwerken, fietsbeugels, stoelen en banken in traditionele uitstraling met slanke vloeiende lijnen en rondingen als stijlvorm
	Materiaalkeuze en kleuren	• Straatmeubilair en andere inrichtingselementen combinatie van houten materialen en zwart staal • Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals gebakken klinkers of hout • Typisch Westfriese kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer en bij geveltinten van de historiserende gebouwen
	Detaillering	• Benadrukken van beeldbepalende bomen op maaiveld door ronde zitelementen rondom en verlichting • Laadpalen bij voorkeur integreren in bijvoorbeeld lantaarnpalen • Keien en andere oneigelijke materialen zijn uitgesloten
Cultureel waterplein	Bestrating	• Pleinruimte uitvoeren in natuursteen of onderscheidend gemêleerde gebakken klinkers als basismateriaal (onderscheidend klinkerverband of kleur t.o.v. omliggende straten) • Op pleinruimte zelf zijn hoogteverschillen uitgesloten • Pleinruimte is shared space ingericht: onderscheid in rijbaan, fiets en troittor is uitgesloten • Asfalt en betonmaterialen zoals betontegels en betonklinkers worden beperkt tot opsluitbanden • Wegmarkeringen zijn uitgesloten • Parkeervakken zijn uitgesloten
	Detaillering	• Pleinruimte is mogelijk als geheel verhoogd • Pleinruimte kent een sterke fysieke relatie met het water • Ruimte voor de markt, terras en culturele activiteiten • 'Intermediaire zone' (overgang privé-openbaar) zorgvuldig vormgeven • Op het plein staan bomen
Groen horecaplein	Bestrating	• Pleinruimte uitvoeren in natuursteen of onderscheidend gemêleerde gebakken klinkers als basismateriaal (onderscheidend klinkerverband of kleur t.o.v. omliggende straten) • Pleinruimte is onderverdeeld in een verhoogd/verlaagd 'driehoekig middenplein' dat autovrij/parkeervrij is en omliggende pleinruimte dat autoluw is • Geen/minimaal parkeren aan de randen van pleinruimte • Pleinruimte als geheel is ingericht van gevel tot gevel • Pleinruimte is shared space ingericht: onderscheid in rijbaan, fiets en troittor is uitgesloten • Asfalt en betonmaterialen zoals betontegels en betonklinkers worden beperkt tot opsluitbanden • Wegmarkeringen zijn uitgesloten • Parkeervakken zijn uitgesloten
	Detaillering	• Autovrije driehoekig middenplein biedt ruimte voor terras, groen en bomen • Platanen vanuit Wuiver bij voorkeur doorzetten op driehoekig middenplein • Pleinruimte kent een sterke relatie met horecafuncties in de aangrenzende plinten • 'Intermediaire zone' (overgang privé-openbaar) zorgvuldig vormgeven • Mogelijke knip voor autoverkeer tussen Herenweg-Wuiver
Koenis-terrein	Aanvullende inrichting	• Agro-industrieel accenten in de openbare ruimte, zoals de toepassing van industriële betonplaten • Groen en bomen zijn onderscheidend en passen bij agro-industriële karakter

Traditionele, dorpse en hoogwaardige centruminrichting en traditionele uitstraling van straatprofielen

Traditionele dorpse stijl in vormgeving, bestrating, materialisering en straatmeubilair

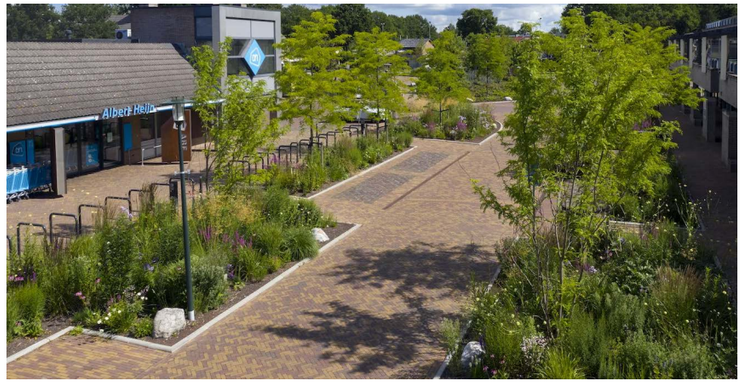

Vergroening van pleinruimtes, parkeren en (winkel)straten

Figuur 14: Gracht in het dorpscentrum

Figuur 15: Historische foto van de Wijzend met bomenrij

Figuur 16: Typisch West-friese brug over de Wijzend

Markering intermediaire zone (overgang privé-openbaar) van circa 1,5m

Figuur 17: Voorbeeld van levendige voetgangerspassage

Pleinruimtes 'Cultureel Waterplein' en 'Groen Horecaplein'

Koenis-terrein als traditioneel dorps woonstraatje met agro-industriële referentie

11 Toekomstgericht bouwen

11.1 Duurzaam

Duurzaam bouwen en duurzaam inrichten van de openbare ruimte betekent dat nieuwbouw en de buitenruimte ruimte ingericht en gebruikt worden met respect voor mens en milieu. Het gaat niet alleen om energiebesparing, maar bijvoorbeeld ook om het gebruik van duurzame materialen die rekening houden met het milieu en de gezondheid en veiligheid van bewoners, bezoekers en ondernemers. Daarnaast is het van belang dat nieuwbouw en de openbare ruimte ook een meerwaarde biedt in de toekomst.

Voor nieuwbouw is de bedoeling is dat duurzame maatregelen zoals groendaken, groengevels en duurzame energieopwekking tevens functionele en visuele meerwaarde hebben. Lukt dit niet, dan is de richtlijn om de duurzame maatregelen niet zichtbaar te plaatsen vanuit de openbare ruimte van de belangrijkste openbare ruimtes.

In de openbare ruimte ligt de nadruk met name op het vergroenen van de buitenruimte. Ook wordt bewegen (fietsen en wandelen) gestimuleerd en het gebruik van auto te ontmoedigd (minder uitstoot). Zo wordt bijgedragen aan een gezonde leefomgeving. Qua bestrating dient zo veel mogeljik worden ingezet op hergebruik van bestaande gebakken klinkers en andere hoogwaardige materialen.

11.2 Natuurinclusief

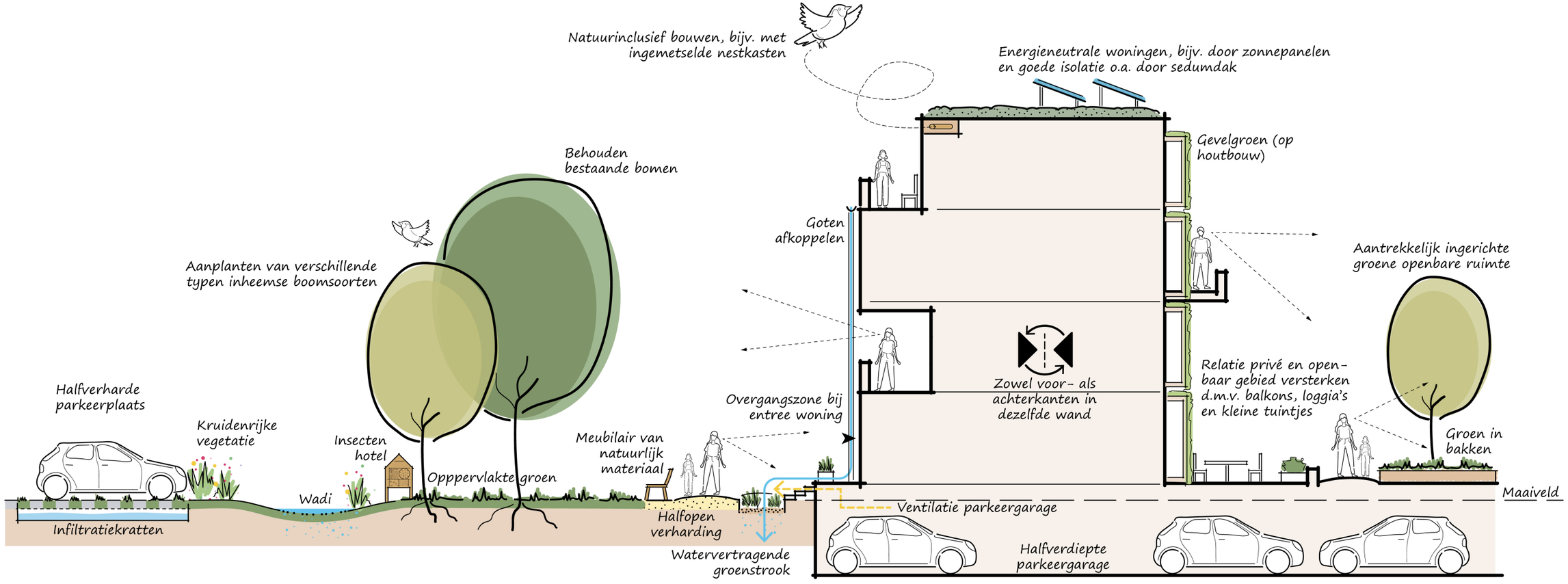
Natuurinclusief bouwen is een vorm van bouwen waarbij zodanig gebouwd en ingericht wordt dat een bouwwerk en de openbare ruimte bijdraagt aan de lokale biodiversiteit en natuurwaarden. Natuurinclusief bouwen draagt ook bij aan de kwaliteit van de leefomgeving waaronder de gezondheid van bewoners en bevordering van sociale ontmoeting. Voorbeelden van maatregelen zijn:

- Grondgebonden gevelgroen
- Groendaken
- Biobased bouwen (nieuwbouw en straatmeubilair)
- Ingemetselde nestkasten voor vleermuizen en vogels
- Insectenmuur
- Verduistering van lichtbronnen voor nachtdieren
- Vogel-, vlinder- en bijvriendelijke bloemen en struiken
- Groenvakken met diverse inheemse boom- en plantensoorten
- Kruidenrijke vegetatie
- Pergola's boven parkeerterreinen
- Maximale groeiruimte bomen (voldoende grootte van boomspiegels)
- Bestaande bomen behouden
- Oppervlaktewater

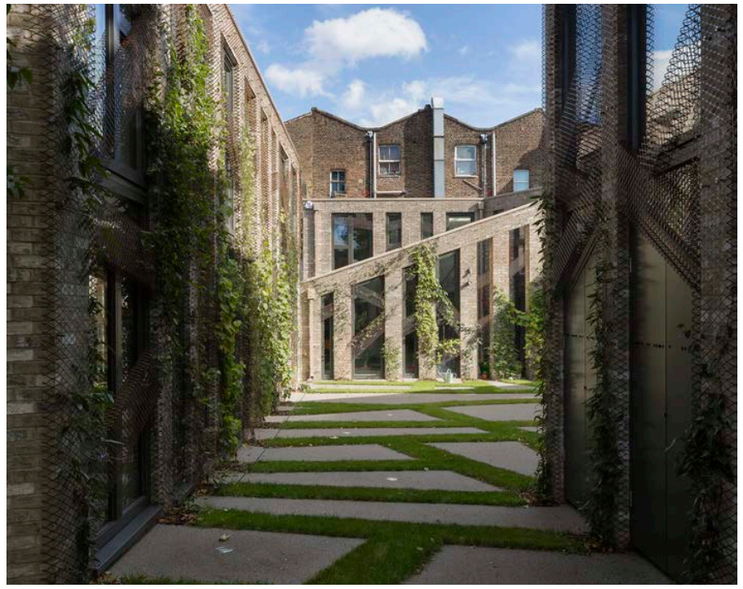
11.3 Klimaatadaptief

Rekening houdend met het veranderende klimaat is het van belang om de inrichting van de openbare ruimte en gebouwen dusdanig te ontwerpen dat problematiek op het gebied van wateroverlast door neerslag, droogte en hittestress zo veel mogelijk wordt vermeden voor de leefbaarheid van het centrumgebied. Voorbeelden van maatregelen zijn:

- Groendaken
- Goede isolatie en ventilatie nieuwbouw en bestaande bebouwing
- Zonnepanelen op daken en boven parkeerterreinen
- Hemelwater op eigen percelen opvangen
- Hemelwater in openbare ruimte opvangen
- Afvoer koppelen op groenstroken, wadi's en water i.p.v. afvoeren van riolering
- Maximaal oppervlakte groen
- Maximale groeiruimte bomen (voldoende grootte van boomspiegels)
- Bestaande bomen behouden
- Oppervlaktewater
- Waterberging
- Waterdoorlatend bestrating
- Pergola's boven parkeerterreinen
- Halfverharde parkeervakken (bijvoorbeeld grasbeton)

Figuur 18: Toekomstgericht bouwen: mogelijke duurzaamheidsmaatregelen

Figuur 19: Groene gevel

Figuur 20: Ingemetselde nestkasten voor vleermuizen en vogels

Figuur 21: Insectenhotel

Figuur 22: Vogel-, vlinder- en bijvriendelijke bloemen en struiken

Figuur 23: Parkeerterrein met groen en zonnepanelen

Figuur 24: Groene parkeervakken met grasbeton

Figuur 25: Groendaken met zonnepanelen

Ruimte. Mensen.
Toekomst.

Amsterdam
Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400

Venlo
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

BRO

Bijlage 2 Stedenbouwkundig kader Koenis terrein

Stedenbouwkundige kaders ontwikkeling Koenis terrein

Opmeer, gemeente Opmeer

movares smart urban engineering

colofon

projectnaam
Stedenbouwkundige kaders ontwikkeling Koenis terrein

datum
september 2025

projectnummer
P08597

opdrachtgever
Gemeente Opmeer

Movares
projectleider
TvG

projectteam
LVi, JVo

bron kaft
Movares

review
JVo

Willemsplein 2
5211 AK ‘s-Hertogenbosch
+31 (0)73 208 91 55

movares smart urban engineering

Inhoudsopgave

1 Doel 4

2 Koenis terrein in de omgeving 5

2.1 Kleinschalige (historisch) linten 6
2.2 Het huidige centrumgebied 7
2.3 De Planetenbuurt 8
2.4 Toekomstige verkeersafwikkeling centrumgebied 9
2.5 Koenis als verbindende schakel van de omgeving 10

3 Ruimtelijke kaders voor herontwikkeling 12

3.1 Ontstaansgeschiedenis Koenis terrein 12
3.2 Identiteit van het Koenis terrein 14
3.3 Koenis terrein als verbindingen van de omgeving 15
3.4 Afronding centrum met helder bouwblok 16
3.5 Fasering bouwblok 17
3.6 Heldere looproute rondom bouwblok 18
3.7 Achterterrein als rauwe functionele wereld 19
3.8 Leefbare straten 19
3.9 Herkenbare entrees aan dorpslinten 20
3.10 Hoogteaccenten en markante herkenningspunten 21
3.11 Verkeersontsluiting 22
3.12 Identiteiten van het bouwblok 23
3.13 Oriëntatie van het bouwblok 24
3.14 Bouwhoogte en kapvormen 25

4 Stedenbouwkundig concept met referentiebeelden 26

4.1 Karakter kleinschalig dorpslint koesteren 27
4.2 Eigenheid Koenis behouden 28
4.3 Verbinding met de omgeving 30
4.4 Leefbare straten 31
4.5 Beeldkwaliteit beeldbepalende gebouwen 32
4.6 Mogelijke schets achterterrein 34

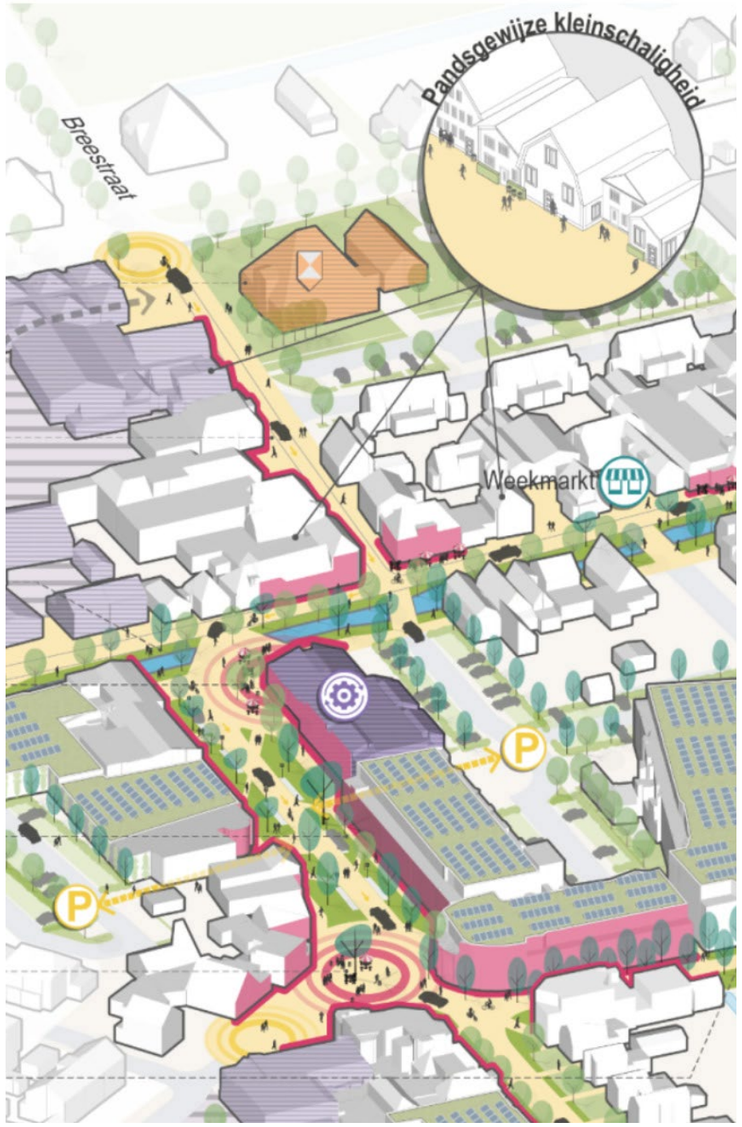
1 Doel

Dit document dient als doel om de juiste stedenbouwkundige handvaten voor de herontwikkeling Koenis terrein te bieden. Het document betreft geen plan, maar biedt kaders om tot een plan te komen.

Dit document doet uitspraak over bepalende onderdelen zoals bouwmassa, korrelgrootte, positionering, oriëntatie uitstraling, bouwhoogte, verkeersafwikkeling, ontmoeting, groen, verbijzonderingen, doorwaadbaarheid, doorgangen, hoogteaccenten, zichtlijnen, overgang privé-openbare ruimte, plint, entrees en voor/achterkanten. Dit vormt de basis voor de verdere architectonische uitwerking van het ontwerp.

Figuur 1: Locatie van Koenis terrein in centrum Opmeer

Figuur 2: Centrumvisie Opmeer

Figuur 3: Plan Koenis terrein 2025 (Breddels architecten)

2 Koenis terrein in de omgeving

Om te komen tot de juiste kaders voor herontwikkeling van Koenis terrein wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de positie van het Koenis terrein in de omgeving. Vanuit die positionering worden de onderdelen benoemd waarbij het Koenis terrein als verbindende schakel in de directe omgeving en als meerwaarde van de omgeving kan dienen in de toekomst. De omliggende gebieden zijn:

- Kleinschalig (historische) linten
- Nieuw centrum
- Planetenbuurt
- Koenis terrein (als verbindende schakel van de omgeving)

Figuur 4: Gebieden rondom Koenis terrein

2.1 Kleinschalige (historisch) linten

Het historisch centrum is het oudste deel van Opmeer met historische en kleinschalige lintbebouwing die het dorpskarakter van het straatbeeld bepalen. De historische dorpslinten van Opmeer vormen de kwaliteitsdragers van het centrum. Deze zijn cultuurhistorisch waardevol. Daarnaast is Opmeer ontstaan langs de historische watergang de Wijzend. Daarmee vormt de Wijzend een belangrijke cultuurhistorische identiteitsdrager van Opmeer. Het winkelgebied ligt op het kruispunt van het historische landelijke lint (Breestraat-Wuiver) en het waterlint (Koninginneweg-Lindengracht) van de Wijzend.

2.1.1 Kenmerkende eigenschappen

- Opmeer is ontstaan langs de historische watergang Wijzend.
- Hierlangs liggen de oude dorpslinten met veelal een hoogwaardige beeldkwaliteit en kleinschalige pandsgewijze opbouw en voorzieningen.
- Langs het lint zijn vanuit vroeger uit agrarische industriële incidenten aanwezig zoals o.a. het Koenis terrein en de typerende silo.
- Het oude centrum is ontstaan op het snijpunt van de oost-west-noordzijde verbinding ter hoogte van de Wijzend en uiteindelijk gezorgd voor het dempen van de watergang.

2.1.2 Principes voor toekomst

- Koenis terrein dient aan te sluiten bij het kleinschalige dorpslint Koninginneweg en Breestraat m.b.t. architectuur, korrelgrootte, maat, schaal, bouwhoogte, oriëntatie, uitstraling.
- Agrarische industriële incidenten zoals de silo meenemen.
- Minimale onderbrekingen van de straatwanden (met zichtbare parkeerterreinen).

Figuur 5: Kleinschalig (historisch) linten

2.2 Het huidige centrumgebied

In de loop der tijd verplaatst het centrumgebied zich meer ten zuiden van de Wijzend. Dit komt mede doordat de kernen Opmeer en Spanbroek steeds meer naar elkaar toegroeien en er een gezamenlijk centrumgebied ontstaat. Het nieuwere winkelgebied heeft met de grote massa's van bebouwing, parkeerterreinen en bredere wegprofielen een grootschaliger karakter dan het historisch lint.

2.2.1 Kenmerkende eigenschappen

- Na-oorlogse nieuwbouw in het centrum van Opmeer heeft geleid tot meer grootschaligheid.
- Het centrum met winkels is langgerekt en noordzuid georiënteerd.
- Het kleinschaligere historische dorpslint is oostwest georiënteerd.
- Wijzend is als identiteitsdrager verloren gegaan in het centrum.
- Verblijfsplekken zoals het plein en de bibliotheek liggen aan de randen van het centrum.

2.2.2 Principes voor toekomst

- Kleinschalig dorpskarakter aan linten (grootschalige panden dienen te worden voorkomen).
- Grootschalige panden beter inpasbaar op achterterrein.
- Koenis terrein als noordelijke afronding van centrumgebied.
- Verbinding/relatie met Wuiver en Wijzend versterken.

Figuur 6: Het huidige centrumgebied

2.3 De Planetenbuurt

De Planetenbuurt in Opmeer is ontstaan in de jaren ‘60 en ‘70 van de 20e eeuw. Deze periode kenmerkte zich door een sterke groei van woonwijken in Nederland, vaak gericht op het huisvesten van de snel groeiende bevolking na de Tweede Wereldoorlog.

2.3.1 Kenmerkende eigenschappen

- De Planetenbuurt is ontworpen volgens het principe van woonerven, waarbij de nadruk ligt op verkeersluwe straten en een veilige leefomgeving voor kinderen en weerspiegelen de stedenbouwkundige en architectonische trends van die tijd.
- De architectuur is functioneel en eenvoudig met een focus op praktische indelingen van de woningen.
- Er is veel aandacht besteed aan groenvoorzieningen en openbare ruimtes dat resulteert in een prettige woonomgeving en robuuste groenstructuren aan de randen van de buurt.
- De enige route voor alle verkeersgebruikers naar het centrum is via de Aardebaan, Breestraat naar de Wuiver. Er zijn geen langzaamverkeer verbindingen.

2.3.2 Principes voor toekomst

- Veilige langzame verbinding tussen Planetenbuurt en centrum.
- Groene structuur aan zuidzijde van Planetenbuurt afronden.

Figuur 7: De Planetenbuurt

2.4 Toekomstige verkeersafwikkeling centrumgebied

In de centrumvisie is er onderscheidt gemaakt tussen 3 verkeerssegmenten. Hierin verschuift de balans tussen auto en verblijf. In het buitenste segment van het centrum is de auto dominant, maar naarmate je naar binnen toegaat, worden andere modaliteiten (fietsers en voetgangers) en functies (verblijven, recreëren en winkelen) belangrijker. In de gebiedsvisie wordt gestreefd naar het bereiken van deze balans, zonder wegen voor autoverkeer af te sluiten.

Het principe uit de centrumvisie is in het verkeerscirculatieplan beoordeeld en vertaald naar twee varianten. Alle wegen blijven toegankelijk voor de auto (variant 1) en het autovrij maken van een deel van het centrum (variant 2). De conclusie uit het onderzoek is dat variant 2 de voorkeur heeft omdat een grotendeels autovrij centrum het beste past bij de ambities van de gemeente. Naast dat hiermee de leefbaarheid in het centrum verbeterd, wordt er ok een veilige fietsroute door het centrum gerealiseerd. Met een autovrije zone wordt een aantal kruispunten omgezet naar T-splitsingen. Dit verbetert ook de verkeersveiligheid.

2.4.1 Neerslag op Koenis terrein

Voor de ontwikkeling van het Koenis terrein betekent dit dat onderstaande principes moeten worden meegenomen in de planvorming:

- Een autoluw (of zelfs vrij) centrum is gewenst, dat betekent een ruime verkeersstructuur door het plan.
- Het centrum wordt getypeerd door brede en smalle straten. Dit is onderdeel van de identiteit en beeldkwaliteit van de straat. Het creëren van overzichtelijke kruispunten (Breestraat, Koninginneweg en fietsroute Aardebaan) dient in harmonie te zijn waarbij de voorkeursvariant uit het verkeerscirculatieplan oplossingen voor biedt.
- Een nieuwe fietsverbinding over de weg tussen het centrum en de Planetenbuurt is gewenst waarbij de verkeersveiligheid wordt gewaarborgd.

Figuur 8. Variant 1

Figuur 9. Variant 2

Figuur 8: Hoofdrouting autoverkeer met parkeren uit de gebiedsvisie en de varianten uit het verkeerscirculatieplan (routes kunnen inmiddels deels gewijzigd zijn)

2.5 Koenis als verbindende schakel van de omgeving

Grotendeels is het plangebied (met name het achterterrein) decennia lang als achtergebied beschouwd en heeft altijd een praktische functie gekend. Wanneer we met een brede blik de locatie schouwen zien we echter dat het een belangrijk onderdeel kan zijn in de ruimtelijke opzet in zijn directe omgeving. Tot op heden heeft het altijd een visuele verbinding gehad met de omgeving door de hoogteaccent van de silo. De herontwikkeling maakt het mogelijk om nieuwe fysieke verbindingen te leggen.

2.5.1 Verbindende principes voor toekomst

- Langzame verbinding tussen Planetenbuurt en centrum;
- Groene structuur aan zuidzijde van Planetenbuurt afronden;
- Kleinschalige lintbebouwing aan omliggende dorpslinten;
- Hoogteaccent als zichtverbinding in dorp;
- Zichtrelatie vanuit Wuiver.

Figuur 9: Koenis als verbindende schakel van de omgeving

Figuur 10: Analyse van het gebied a.d.h.v. foto's

3 Ruimtelijke kaders voor herontwikkeling

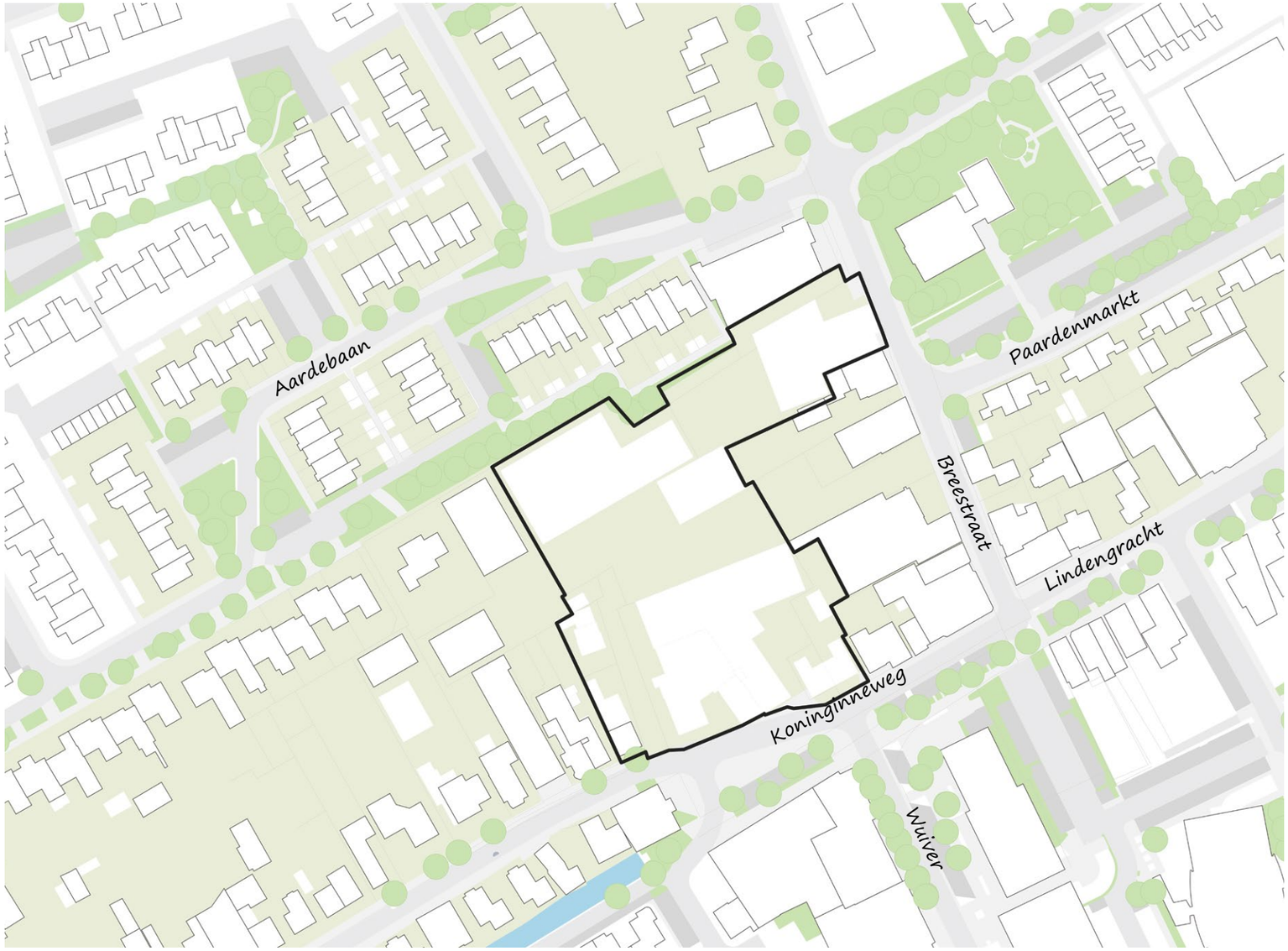
3.1 Ontstaansgeschiedenis Koenis terrein

Het Koenis terrein zoals hedendaags nog aanwezig is in Opmeer vindt zijn oorsprong rond 1928 toen het bedrijf zich vanuit Hoensbroek verplaatste naar Opmeer. Hier lag destijds de haven van midden West-Friesland. Door toenemende vraag was uitbreiding noodzakelijk en in 1968 kwam de bouw van de fabriek gereed die tot de sluiting actief gebruikt is en een belangrijke rol speelde in de lokale economie.

Voorafgaand was het terrein in dienst als tramhalte voor de Nederlandse Tramlijn Wognum-Schagen. Halte Opmeer-Spanbroek werd geopend op in 1898 en gesloten in 1930. Bij de halte was een stationsgebouw aanwezig, oorspronkelijk een houten station dat later dienst deed als opslagplaats. In 1922 werd een nieuw stationsgebouw geopend dat tot eind-20e eeuw heeft bestaan.

Figuur 12: De ontwikkeling van Koenis BV

Figuur 11: Plankaart met huidige situatie

Figuur 13: Stationsgebouw Opmeer 1922

Figuur 14: Breestraat met de tramwegovergang (rechts staat de stolp waar de bibliotheek in is gevestigd)

Figuur 15: Plattegrond uit 1935 van Opmeer met het voormalig spoorlijn, tramhalte en stationsgebouw uit 1922

3.2 Identiteit van het Koenis terrein

- Het Koenis terrein kent drie identiteiten:
    1. Het gezicht van Koenis aan het ***kleinschalige dorpslint*** (Breestraat en Koninginneweg) met kleinschalige individuele lintbebouwing zoals de kenmerkende klokgevel (Breestraat is herkenbaar met de vele stolpen/ boerderijtypologieën).
    2. Herkenbare entree met de ***agro-industriële*** silo als markant punt in het centrum en als hoogteaccent van het dorp.
    3. Het ***rauwe functionele achterterrein*** met werkplaatsen, magazijnen, loodsen en waar in het verleden het spoor liep en station was. Het is en was een eigen wereld van werken en expeditie.
- Deze drie identiteiten dienen herkenbaar te blijven in de toekomst.

Figuur 16: Koenis terrein met drie identiteiten

3.3 Koenis terrein als verbindingen van de omgeving

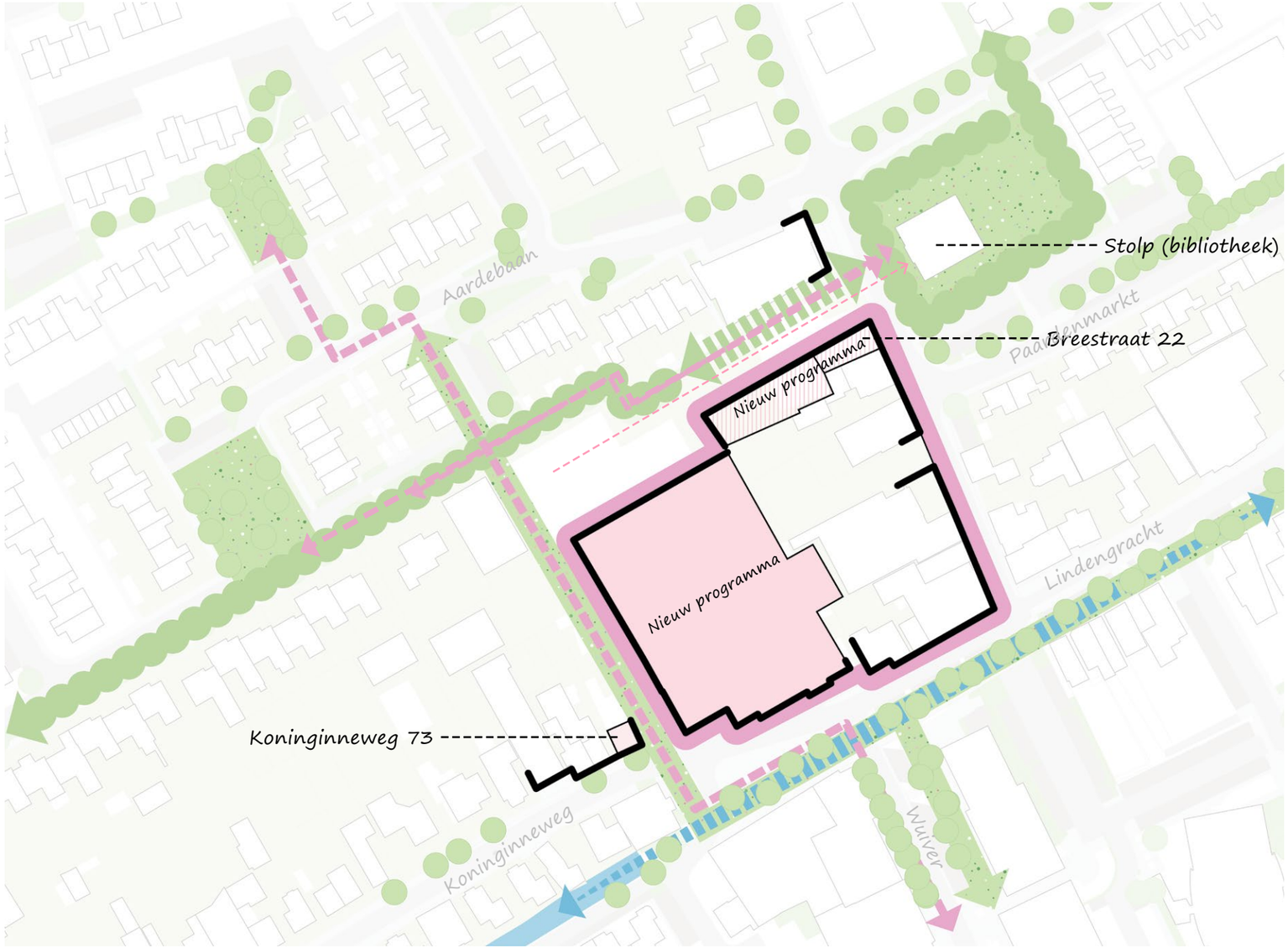
- Verbinden van Planetenbuurt met centrum middels een herkenbare langzaam verkeersroute (noord-zuid verbinding).
- Verbinden van de noordelijke groenstructuur met het groen rondom stolp bibliotheek (oost-west verbinding).
- Terugbrengen van een bruisende plek op het snijpunt van het historisch lint en de wijzend.
- Het toevoegen van groen in het plangebied zelf, is van meerwaarde voor de beleving van de ruimte, maar ook op het gebied van klimaatadaptatie. Hierbij geldt dat er:
  - voldoende ruimte onder- en bovengronds is voor nieuwe bomen;
  - voldoende ruimte voor waterberging, waar nodig technisch;
  - geen smalle groenstroken of kleine plantvakken worden aangelegd maar wordt gebundeld en geconcentreerd. Hiermee kunnen de beoogde groenstructuren robuust worden gemaakt.

Figuur 17: Verbindingen maken met omgeving

3.4 Afronding centrum met helder bouwblok

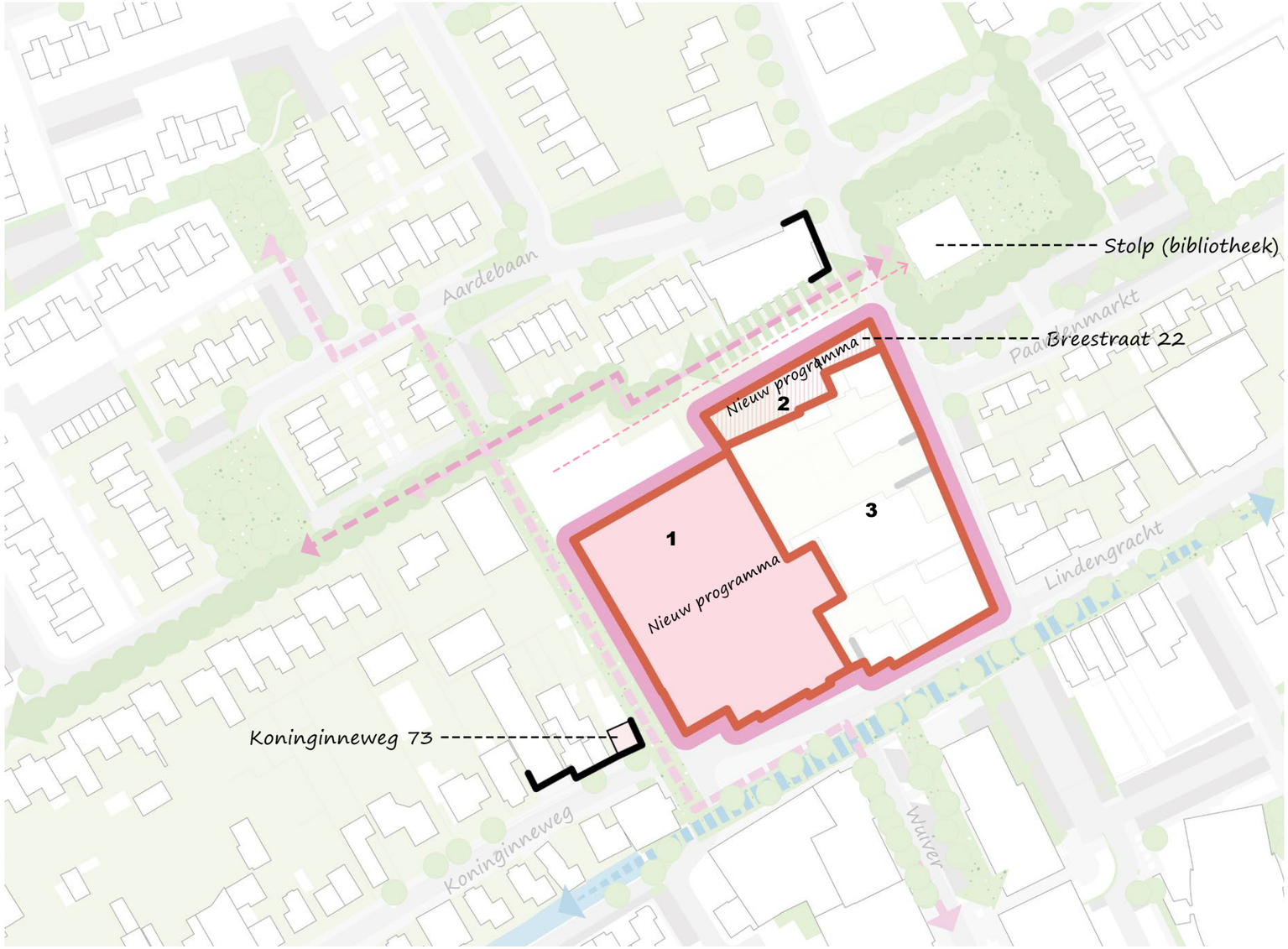
- Afronden aaneengesloten bouwblok met lucht en groen rondom.
- Het bouwblok is alzijdig.
- Streven van 15m breedte tussen Koninginneweg 73 en het nieuwe bouwblok kan geborgd worden door danwel het bouwblok op te schuiven in oostelijke richting, danwel de footprint van Koninginneweg 73 in westelijke richting te positioneren, of in combinatie.
- Het creëren van één bouwblok zorgt voor herkenbare afronding van het centrumgebied.
- Zo veel mogelijk behouden van de footprint van pand Koninginneweg 73 zodat de zichtbaarheid van het achtergelegen parkeerterrein wordt beperkt vanaf Koninginneweg. Daarbij dient rekening gehouden te worden dat het kruispunt voldoende overzicht biedt voor (vracht)verkeer.
- Gebouw Koninginneweg 73 dient qua uitstraling aan te sluiten op de lintbebouwing. Een trafostation zou hierin mogelijk zijn.
- Toevoegen van een kavel ter hoogte van het gesloopte pand Breestraat 22 ter bevordering van lintbebouwing aan Breestraat.
- Nieuwe zichtlijn op stolp (bibliotheek).

Figuur 18: Afronding centrum met helder bouwblok

3.5 Fasering bouwblok

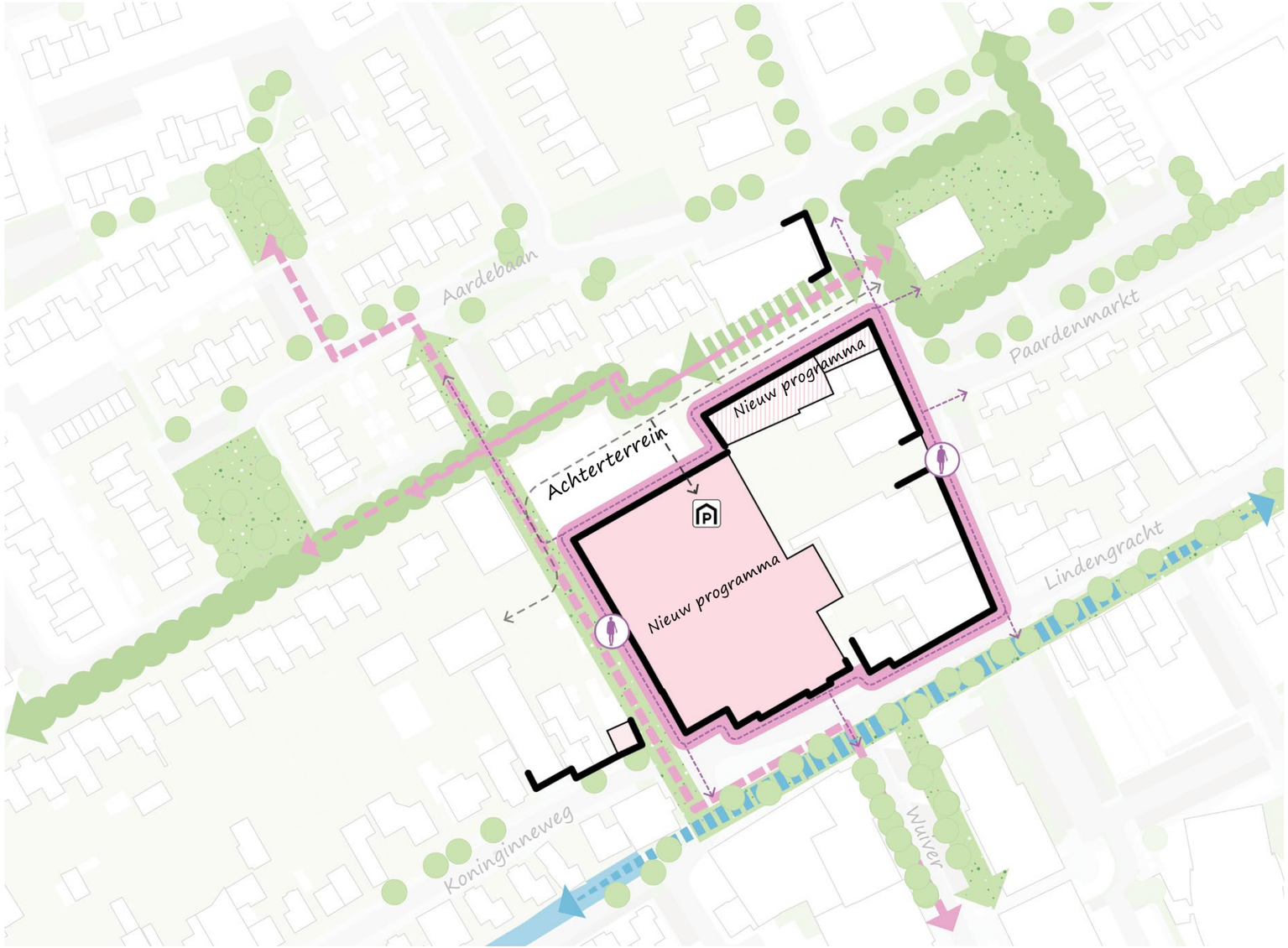
- Het gehele bouwblok zal niet in een keer worden ontwikkeld:
  1. Fase 1 zijn de supermarkt, parkeergarage, winkels, woningen, Koninginneweg 73 en de openbare ruimte.
  2. Fase 2 is de ontwikkeling bij Breestraat 22 en het stationsgebouw. Hierbij is afstemming met de buren van belang, ivm met privacy. Er is een nadrukkelijke relatie tussen de volgende fase, vanwege privacy en een goede aanheling van de gebouwen aan elkaar. Dit vraag om een goede afstemming.
  3. Fase 3 is de rest van het bouwblok. Het is ook voorstelbaar dat fase 2 en 3 deels met elkaar worden gekoppeld. Als er zich ontwikkelingen aandienen zullen hier aanvullende kaders voor moeten worden opgesteld.

Figuur 19: Fasering van (mogelijke) ontwikkelingen

3.6 Heldere looproute rondom bouwblok

- Een helder aaneengesloten afgerond bouwblok met een heldere looproute rondom het bouwblok.
- Doordat het programma op het ‘achterterrein’ aan één zijde geclusterd is (namelijk als onderdeel van het bouwblok) hoeft maar aan één zijde van het achterterrein een stoep gelegd te worden; dit zorgt voor een heldere afbakening.
- Looproutes sluiten aan op de omgeving.

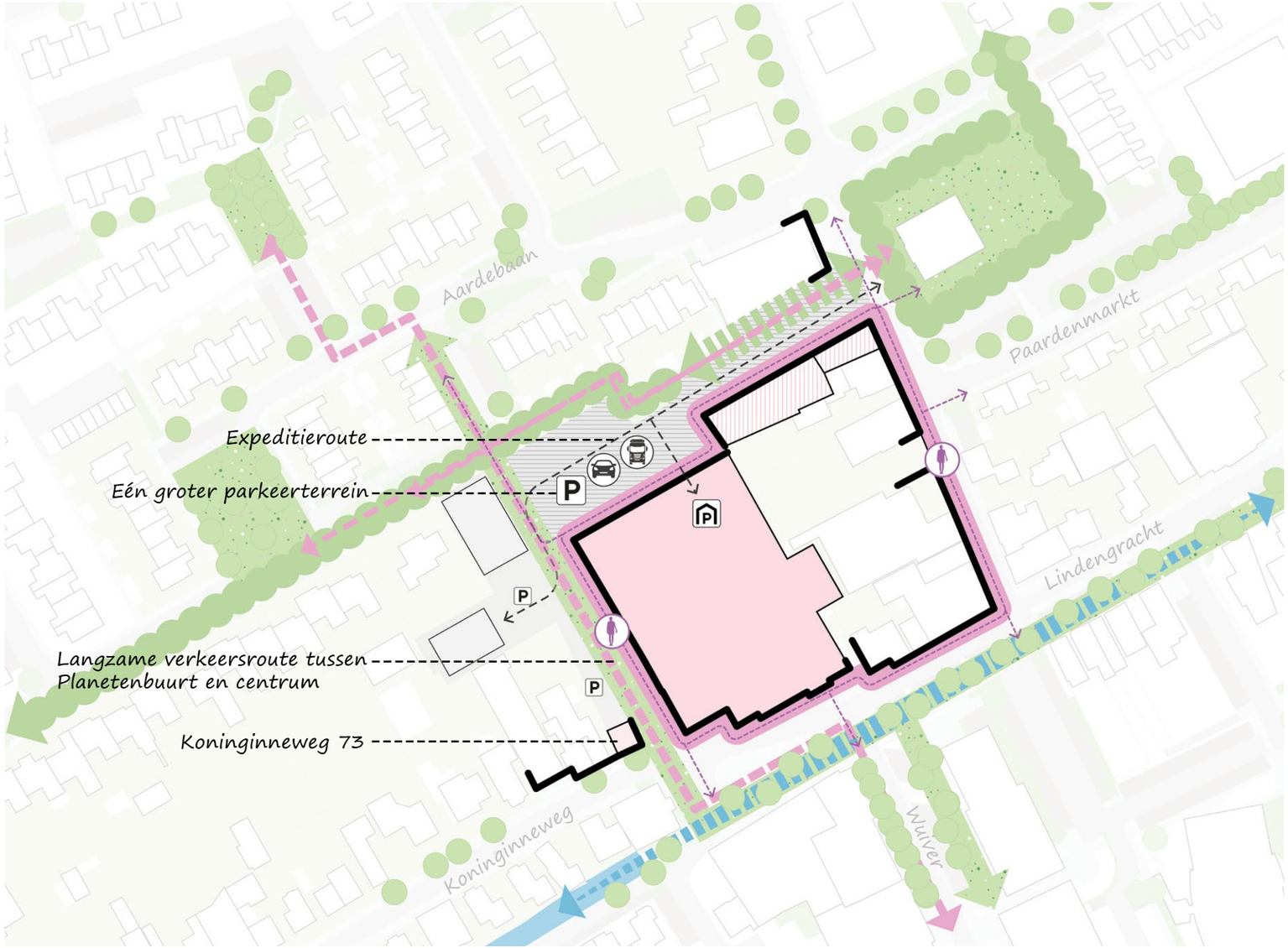
Figuur 20: Heldere looproute rondom bouwblok

3.7 Achterterrein als rauwe functionele wereld

- Het rauwe functionele achterterrein blijft een eigen wereld van werkplaatsen, expeditie en parkeren.
- Het clusteren van parkeerplaatsen tot één groter parkeerterrein op het achterterrein:
  1. past bij de identiteit van het achterterrein;
  2. zorgt voor minder parkeerdruk op de aansluitingen met de dorpslinten Koninginneweg en Breestraat (daarmee kan de footprint van Koninginneweg 73 behouden blijven);
  3. zorgt voor de mogelijkheid om een duidelijk langzame verkeersverbinding tussen Planetenbuurt en het centrum te maken.
- Scheiding van expeditieroute (op achterterrein) en de langzaam verkeersroute (verbinding met centrum en Planetenbuurt).
- Tramspoor aanbrengen in bestrating om expeditieroute te begeleiden en als verwijzing naar het voormalige tramspoor.
- Parkeren onder hoofdgebouw.
- Inpandig laden en lossen (vrachtverkeer).

3.8 Leefbare straten

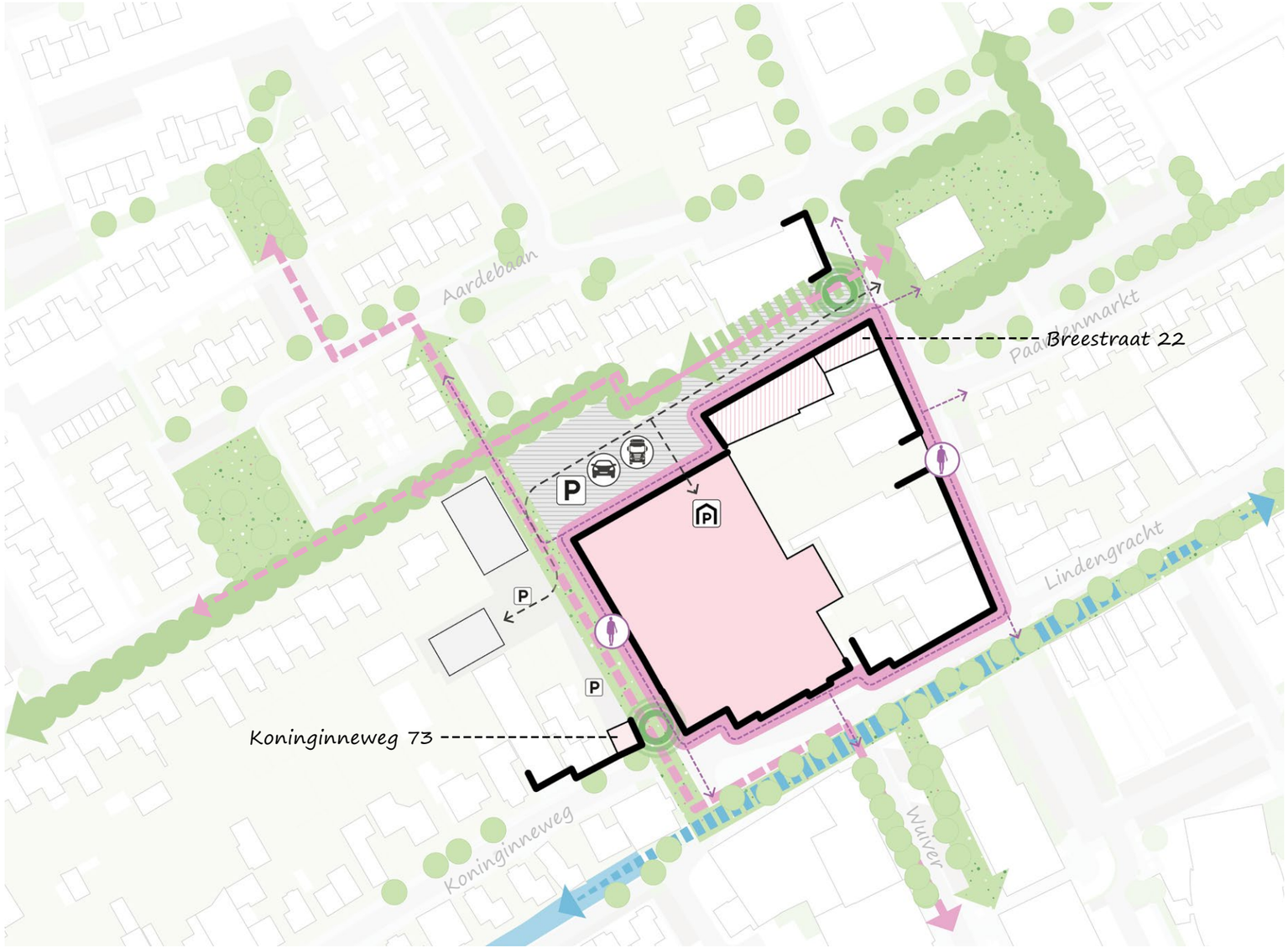
- Het maken van duidelijke keuzes waar programma, groene kwaliteiten en parkeren worden neergezet zorgt voor het achterterrein als leefbare straat:
  1. Aan één zijde van het achterterrein zijn woningen en plinten (is niet nodig dat aan twee zijden woningen staan; het kiezen van woningen aan één zijde biedt lucht voor groen op het achterterrein);
  2. Eén zijde van het achterterrein kent een groene rand als prettige afronding van het terrein;
  3. Scheiding van expeditieroute en de langzaam verkeersroute zorgt dat woningen en supermarkt goed is aangehaakt op het centrum en Planetenbuurt.

Figuur 21: Achterterrein als rauwe functionele wereld

3.9 Herkenbare entrees aan dorpslinten

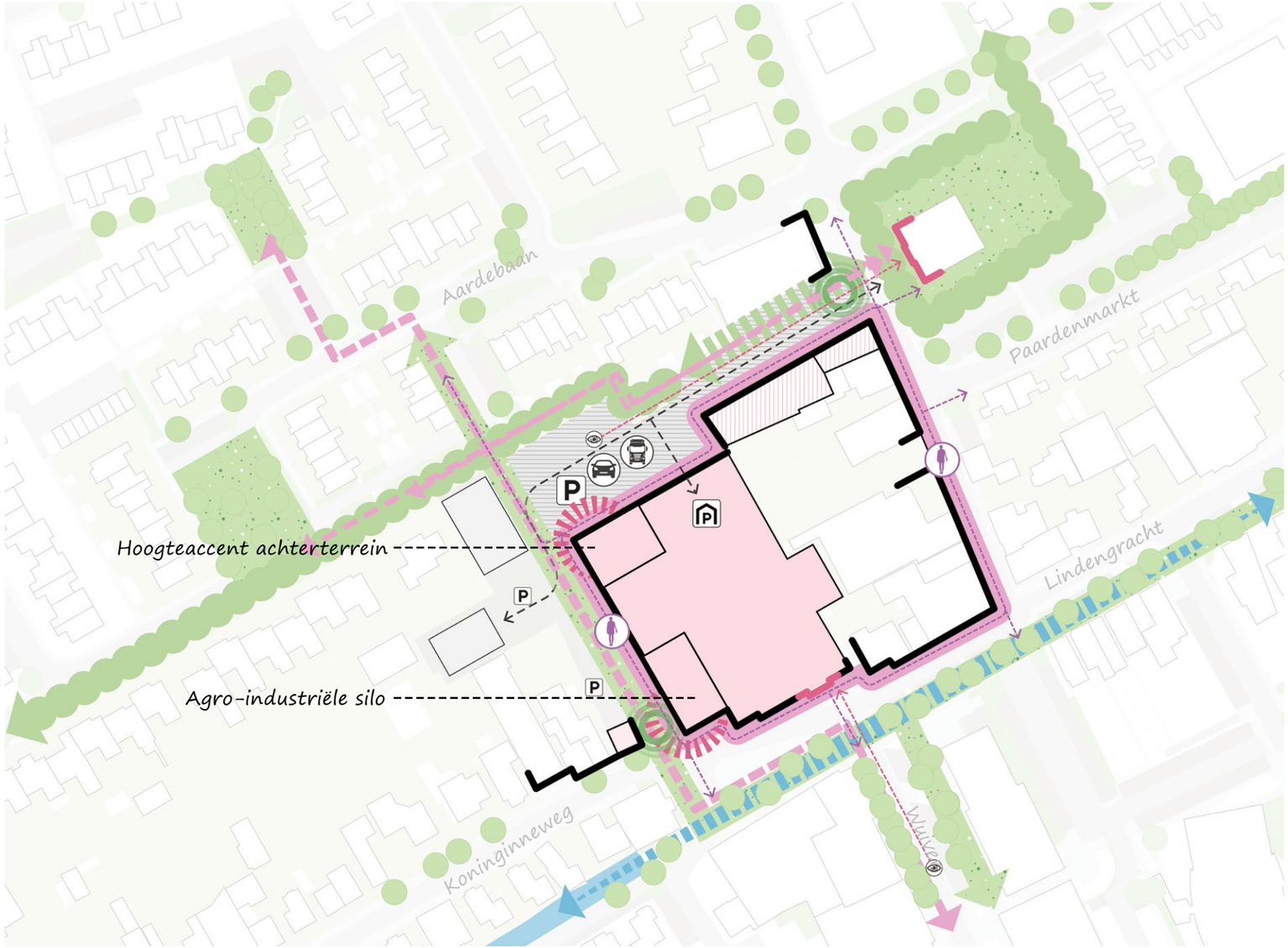
- Groene en smalle entrees aan dorpslinten Koninginneweg en Breestraat, voor een niet te grote onderbreking van het lint. Echter dienen de kruispunten vanuit verkeersveiligheid overzichtelijkheid te zijn. Een breedte van 15 meter is daarbij een optimum.
- Het zo veel mogelijk behouden van de footprint van pand Koninginneweg 73 zorgt voor een beperkt zicht vanaf Koninginneweg op het achtergelegen parkeerstrook, dat is positief. Echter zorgt het ook voor een smalle aansluiting op het dorpslint Koninginneweg. In verband met verkeersveiligheid dient bij sloop/ nieuwbouw het pand 1,5-2,5 meter opgeschoven/verkleind te worden in de richting van nr. 69/71. Zo blijft het kruispunt overzichtelijk voor (vracht)verkeer. Daarbij dient qua footprint rekening gehouden te worden met de inpassing van een (inpandige) trafostation.
- Toevoegen van nieuw (smaller) lintgebouw ter hoogte van het gesloopte pand Breestraat 22 zorgt voor een wenselijke kwalitatieve inpassing voor een alzijdig kruispunt van het dorpslint langs de Breestraat.

Figuur 22: Herkenbare entrees aan dorpslinten

3.10 Hoogteaccenten en markante herkenningspunten

- Koenis terrein blijft een eigen wereld in Opmeer, maar met subtiele verbindingen en markante herkenningspunten naar de omgeving.
- Agro-industriële silo nieuwe stijl als hoogte accent van het dorp.
- Hoogteaccent op achterterrein zorgt voor verbinding met Planetenbuurt.
- Hoogteaccent op achterterrein biedt antwoord op de maat en schaal van het parkeerterrein en de groene rand.
- Nieuwe zichtlijn vanaf achterterrein op stolp (bibliotheek).

Figuur 23: Hoogteaccenten en markante herkenningspunten

3.11 Verkeersontsluiting

- Doorgaande verkeersroute rondom centrum wordt afgevangen via Koenis-terrein. In het verkeerscirculatieplan zijn twee varianten opgenomen waarbij het centrum autoluw óf autovrij wordt.
- In alle gevallen zal de belangrijkste routing voor vrachtverkeer door de Breestraat - Koenis terrein - Koninginneweg (zie dikke lijn op kaart) zijn.
- Kruispunten moeten verkeersveilig zijn met voldoende overzicht, bochtstralen moeten geschikt zijn voor vrachtwagens en nood- en hulpdiensten.
  - Streven circa 15m breedte aansluiting Koninginneweg-Koenishof ten behoeve van overzichtelijke kruispunt.
- Waar nodig een wegprofiel van 6.5 meter hanteren, om fietser, auto en vrachtwagen goed in te passen.

Figuur 24: Verkeersontsluiting

3.12 Identiteiten van het bouwblok

Het bouwblok behoudt de drie identiteiten van het Koenis terrein:

1. *Het gezicht van Koenis aan het **kleinschalige dorpslint** (Breestraat en Koninginneweg) met kleinschalige individuele lintbebouwing zoals de kenmerkende klokgevel (Breestraat is herkenbaar met de vele stolpen/boerderijtypologieën).*
    - Nieuw lintgebouw op hoek op Breestraat met Mansardekap nieuwe stijl.
    - Klokgevel nieuwe stijl op plek van huidige klokgevel.
    - Entree supermarkt zichtbaar in verlengde van Wuiver.

2. Herkenbare entree met de ***agro-industriële*** silo als markant punt in het centrum en als hoogteaccent van het dorp.
    - Agro-industriële silo nieuwe stijl als hoogte accent van het dorp.

3. *Het **rauwe functionele achterterrein** met werkplaatsen, magazijnen, loodsen en waar in het verleden het spoor liep en station was; het is en was een eigen wereld van werken en expeditie.*
    - Het industiële achterterrein wordt gekenmerkt met een pakhuis-typologie als hoogteaccent op het achterterrein (biedt antwoord op de maat en schaal van het parkeerterrein en de groene rand).
    - Station-typologie op achterterrein is mogelijk (zie voormalige stations van Opmeer).

- Korrelgrootte van individuele gebouwen in het bouwblok zijn opgenomen in de naastgelegen kaart.
- Groen daktuin opnemen in bouwblok.

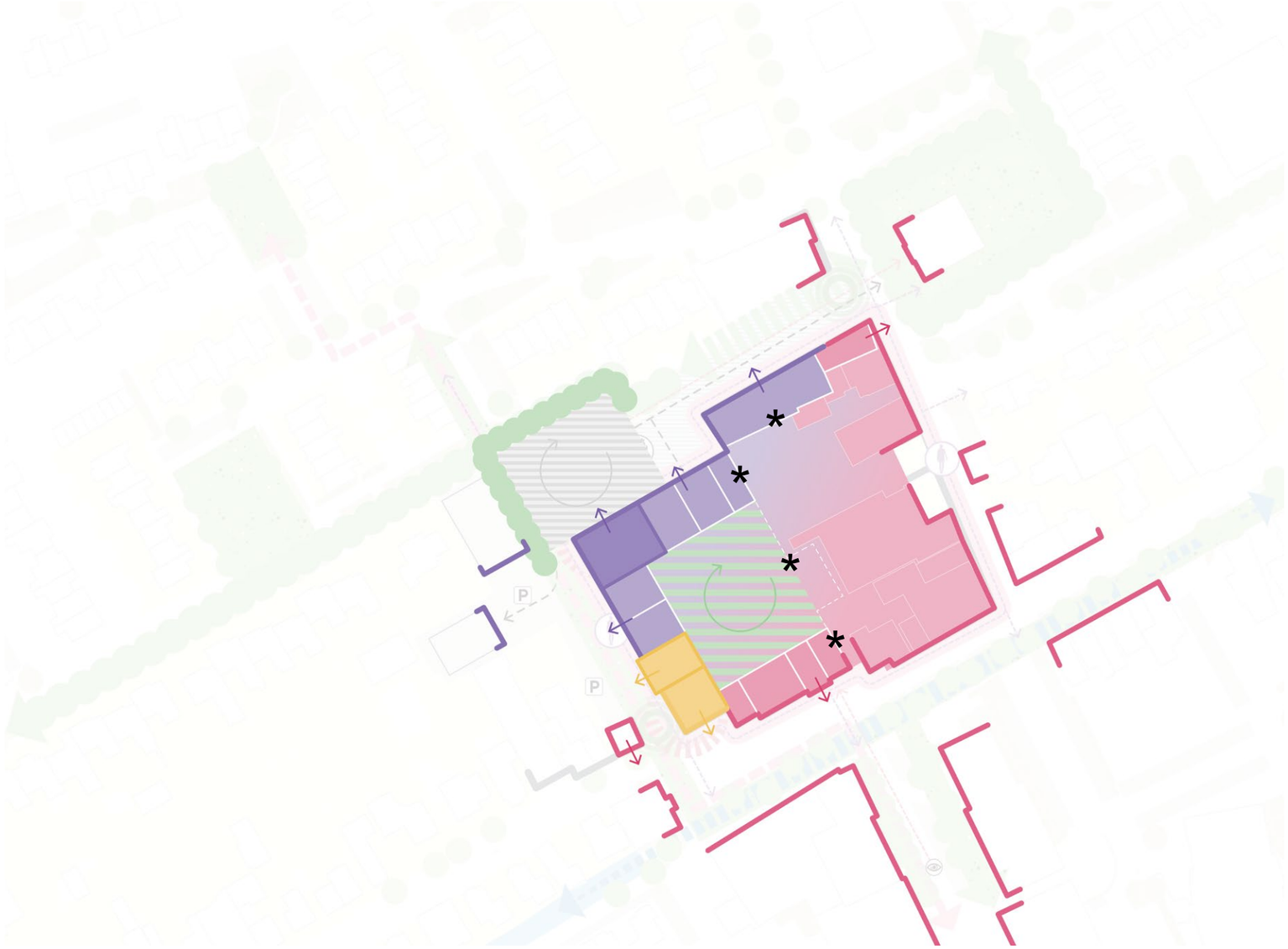

Figuur 25: Identiteiten van het bouwblok

3.13 Oriëntatie van het bouwblok

- Het bouwblok is alzijdig, hierin zijn een aantal accenten:
  - Pakhuis-typologie op hoek achterterrein heeft belangrijkste voorgevel aan het parkeerterrein.
  - Silo-typologie heeft primair de oriëntatie op Koninginneweg.
  - Lintbebouwing-typologie op hoek Breestraat heeft kopgevel aan Breestraat.
  - Lintbebouwing-typologie Koninginneweg 73 heeft kopgevel aan Koninginneweg.

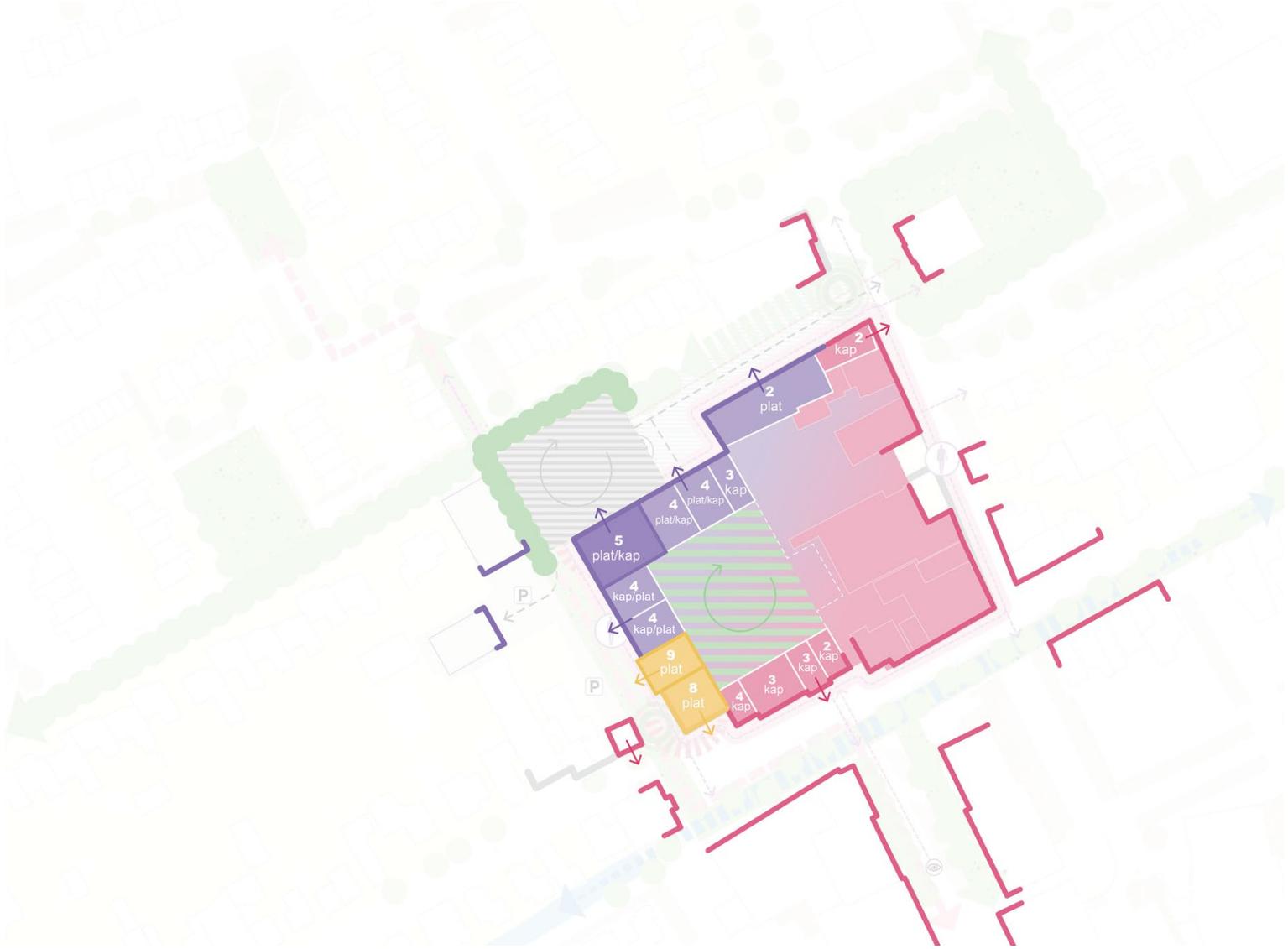
*Aandacht voor zichtoriëntatie i.r.t. privacy bestaande achtertuin(en). Geen galerij, balkons, e.d. langs bestaande achtertuinen.

Figuur 26: Oriëntatie van het bouwblok

3.14 Bouwhoogte en kapvormen

- Zie bouwhoogtes en kapvormen op naastgelegen kaart, hierin zijn een aantal accenten:
  - Pakhuis-typologie op hoek achterterrein heeft pakhuis-kap.
  - Stations-typologie 2 bouwlagen met plat dak (zie voormalig stationsgebouw).
  - Lintgebouw-typologie op hoek Breestraat heeft mansardekap.
  - Koninginneweg 73 behoudt huidige kapvorm (mansarde-typologie).
  - Straatwand aan Koninginneweg kent afwisselende kapvormen- en oriëntaties.
  - Bebouwing tussen het Pakhuis en de silo heeft een kap of plat dak, deel terugliggend.
  - ***De aangegeven bouwlagen zijn inclusief kap (mits sprake van kap).***

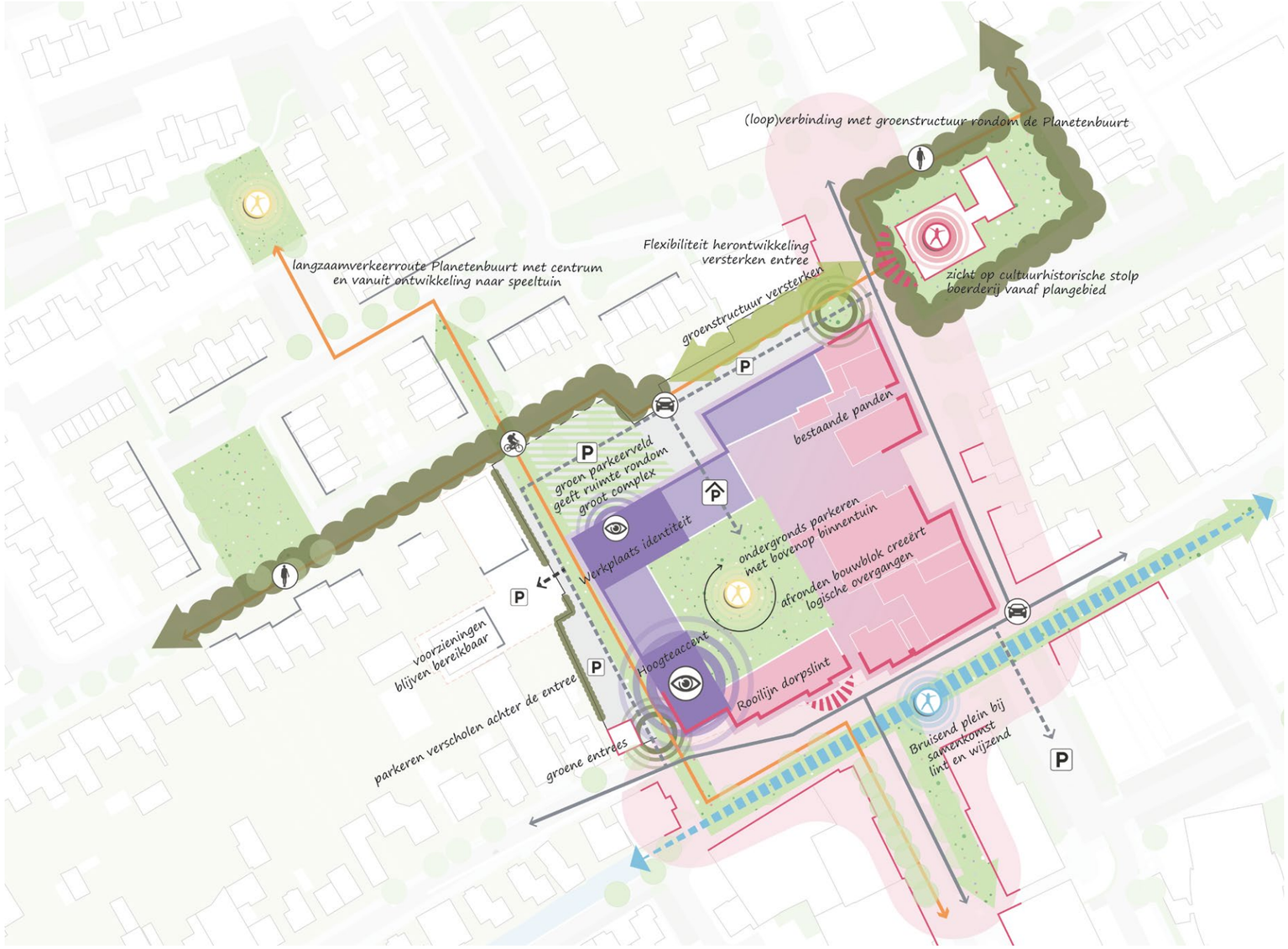
Figuur 27: Bouwhoogte en kapvormen

4 Stedenbouwkundig concept met referentiebeelden

Het stedenbouwkundig concept is een vertaling van de stedenbouwkundige kaders voor herontwikkeling naar de belangrijkste uitgangspunten/ doelen:

- Karakter kleinschalig dorpslint koesteren.
- Eigenheid Koenis behouden.
- Verbinding met de omgeving.
- Leefbare straten.

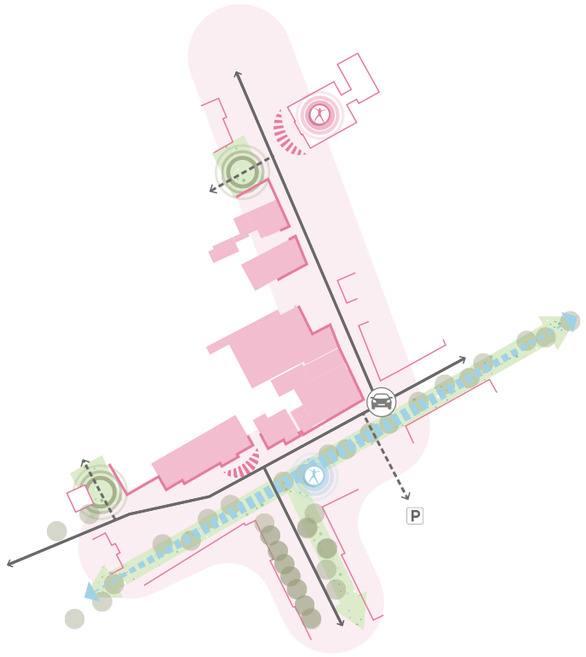
Onderstaande referentiebeelden bieden het juiste houvast qua sfeer en uitstraling.

Figuur 28: Stedenbouwkundig concept

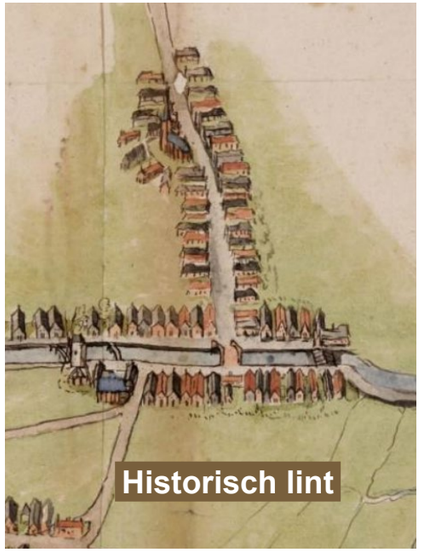
4.1 Karakter kleinschalig dorpslint koesteren

- Kleinschalig karakter lint, passend bij bestaande architectuur.
- Goede doorzichten en zichtrelaties.

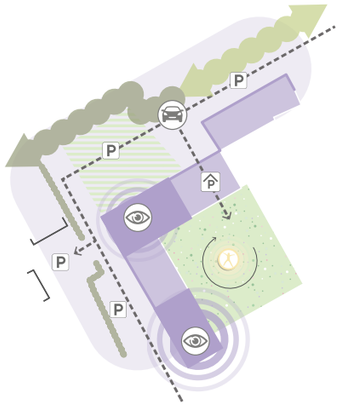
4.2 Eigenheid Koenis behouden

- Relatie met verleden zoals station, spoor, agro-industriële werkgebied en Opmeerse pakhuizen terug laten komen
- Functionele zone met ruimte voor parkeren in het groen

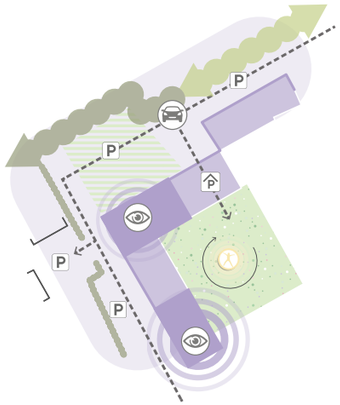

Opmeerse pakhuizen

4.3 Verbinding met de omgeving

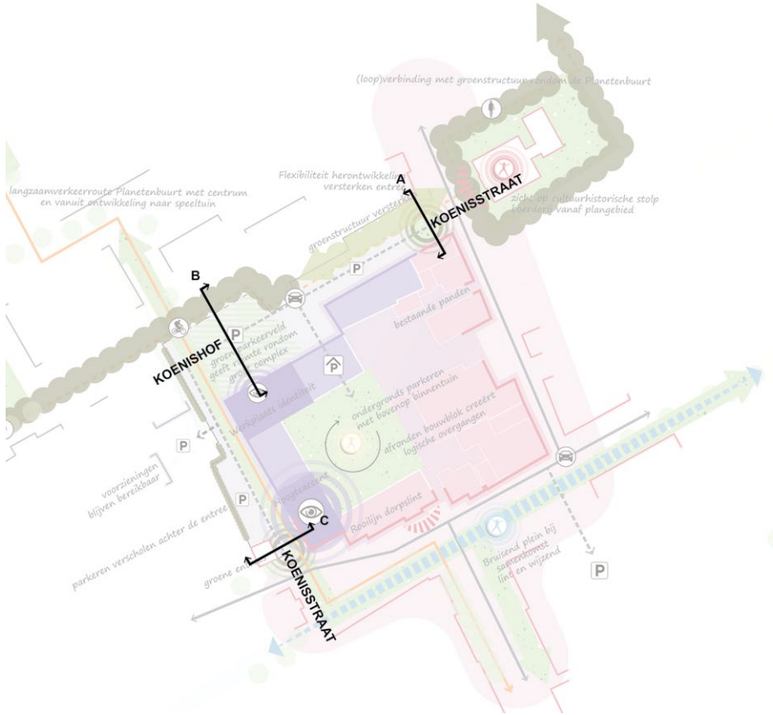
- Afronding centrum
- Zichtlijnen omgeving (stolp bieb)
- Hoogteaccenten als markeringen
- Groenstructuren benutten
- Langzaamverkeerverbinding woonwijk-centrum

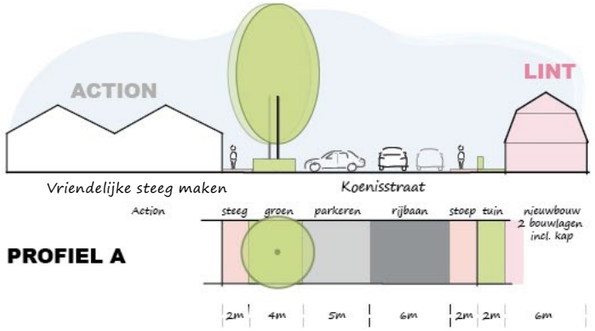

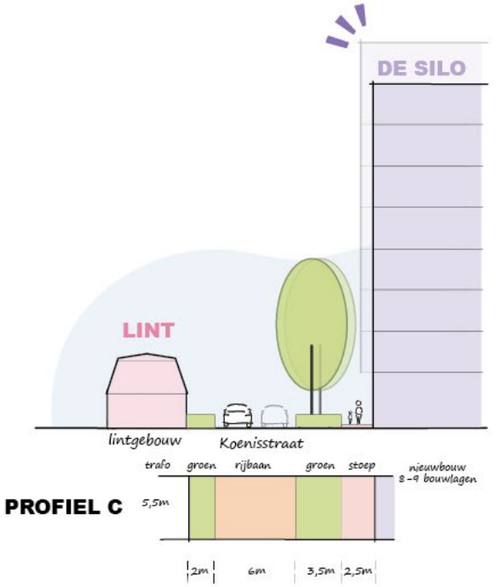
Figuur 29: Verbinding met de omgeving

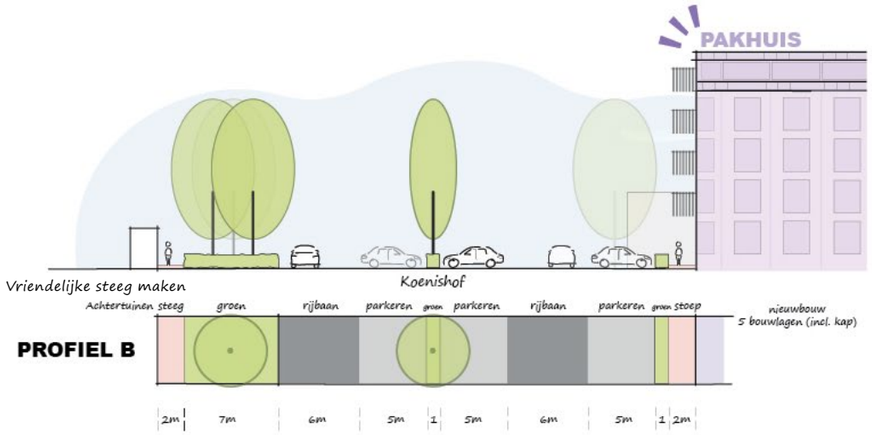
4.4 Leefbare straten

- Aan een zijden voorkanten.
- Voldoende lucht.
- Ruimte voor groen, dit is een meerwaarde voor het gebied.
- Zicht op groen.
- Parkeren niet dominerend of in balans met groen.
- Vriendelijke steeg maken.
- Streven circa 15m aansluiting Koninginneweg-Koenishof ten behoeve van overzichtelijke kruispunt.

*Maten in dwarsprofielen zijn indicatief

Figuur 30: Dwarsprofielen leefbare straten

4.5 Beeldkwaliteit beeldbepalende gebouwen

De Silo

- De Silo verwijst naar de huidige silo en vormt een ranke hoogteaccent van het dorp.
- De Silo bestaat uit een twee geschakelde volumes, conform de huidige silo, waarbij:
  - Het voorste (gezien vanaf Koninginneweg) volume maximaal 8 bouwlagen is, in grijstinten is uitgevoerd, op ranke poten/pilaren op de grond staat, en horizontale geleed is.
  - Het achterste volume maximaal 9 à 10 bouwlagen is, in rode baksteen is uitgevoerd, het volume direct op de grond staat (een kleine sprong in de gevel is mogelijk), en verticaal geleed is.
- Voorkom in de geveluitwerking de suggestie van een generieke appartemententoren.
- Voorkom balkons die de twee ‘silogebouwen’ aan elkaar smeden.
- Zorg dat het verbindende deel (trappenhuis/liftopbouw) zo licht/rank mogelijk is door juiste diepteligging, transparantie en materialisering. De twee geschakelde volumes dienen duidelijk apart te blijven en zo min mogelijk aan elkaar te kloeken.

Het Opmeers Pakhuis

- Het Pakhuis vormt het gezicht van de agro-industriële rauwe achterzijde.
- Het Pakhuis vormt m.b.t. hoogte, uitstraling en rooilijn een accent ten opzichte van aangrenzende volumes.
- Het Pakhuis wordt uitgevoerd als pakhuis-typologie met een kenmerkende Opmeers pakhuisgevel en dak- of lijstvorm, hoofdzakelijk in typisch Opmeers rood/paars getinte baksteen.
- De belangrijkste voorgevel is geörienteerd naar de noordzijde, aan het collectieve parkeerterrein (aan het Koenishof).
- Balkons en andere op- en aanbouwen dienen mee-ontworpen te zijn als onderdeel van de pakhuis-identiteit; het Pakhuis kenmerkt zich door de eenvoud van het hoofdvolume.
- Kenmerkende elementen zoals een hijsbalk versterkt de identiteit.

De Klokgevel

- De Klokgevel verwijst naar de huidige klokgevel en dient qua uitstraling, vormgeving en materialisering vergelijkbaar te zijn.
- Balkonnen, aanbouwen, dakkapellen, e.d. zijn uitgesloten.
- Het gebouw staat vol op de grond, zonder ‘poten’/pilaren, e.d.

Stationsgebouw

- Het Stationsgebouw verwijst naar het voormalige station van Opmeer-Spanbroek uit 1922.
- Het Stationsgebouw bestaat uit maximaal 2 bouwlagen met plat dak, is opgebouwd uit baksteen en kenmerkt zich door de lijst rondom het dakvlak.
- Geen galerij, balkons, e.d. op verdieping langs bestaande achtertuinen i.v.m. privacy. Achtertuinen op maaiveld zijn wel mogelijk.
- Het Stationsgebouw onderscheidt zich van de rest van de architectuur.

Koninginneweg 73

- Koninginneweg 73 kan danwel blijven behouden, danwel sloop-nieuwbouw.
- In geval van nieuwbouw dient sterke relatie te zijn met de architectuur van het huidige gebouw, als lintbebouwing-typologie met kopgevel aan Koninginneweg, bij voorkeur met behoud van huidige kapvorm (mansarde-typologie) en 1 bouwlaag met kap.
- In geval van nieuwbouw dient de footprint met opgeschoven/versmalt te worden t.o.v. de silo in verband met het creëeren van een overzichtelijk kruispunt aan Koninginneweg.
- Voorkeur met functie als trafo.
- Geen woning, geen tuin met erfafscheiding.

Hoekpand Breestraat (Breestraat 22)

- Nieuwbouw dient als lintgebouw-typologie uitgevoerd te worden en te verwijzen naar het reeds gesloopte lintgebouw op de hoek van de Breestraat.
- 1 bouwlaag met kap en de mansardekap is daarbij kenmerkend.

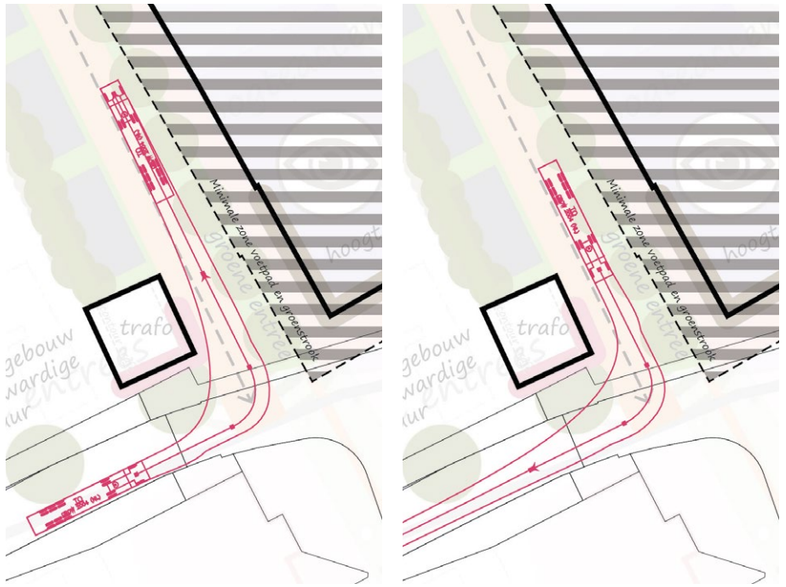

4.6 Mogelijke schets achterterrein

Figuur 31: Draaicirkel vrachtwagen t.h.v. Koninginneweg 73 (in en uitdraaiend)

Figuur 32: Mogelijke schets achterterrein met woningen binnen bouwblok

movares

smart
urban
engineering

Bijlage 3 Nota beantwoording zienswijzen

Nota beantwoording zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek

Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 14 december 2024 voor zes weken ter inzage gelegen. Er zijn bijna 30 zienswijzen binnengekomen. Hieronder treft u een samenvatting van de ingediende zienswijzen, de beantwoording en of dit tot aanpassing heeft geleidt. Sommige zienswijzen waren vrijwel identiek en zijn daarom in gezamenlijkheid beantwoordt.

Wijzigingsbevoegdheid 1 (Koenis veevoederfabriek)

(meerdere zienswijzen van omwonenden in de omgeving Aardebaan)

Zienswijzen	*Reactie gemeente*	*Aanpassingen*
De wijzigingsbevoegdheid kent een uitwerking van een stedenbouwkundig plan met een maximale bouwhoogte van 16,5 m1 en een goothoogte van 11 m1. Wij hebben in de basis weinig moeite met de komst van woningbouw achter onze huizen. Wij zijn hierbij voorstander van het bouwen van betaalbare woningen voor onze eigen inwoners en jeugd. Wel maken wij ons ernstig zorgen over de genoemde bouwhoogte van 16,5 m1. Wij zouden graag van u de toezegging ontvangen dat de goothoogte van 11 m1 en de bouwhoogte van 16,5 m1 geen betrekking heeft op dat deel van het plangebied aan de noordzijde. Wij maken ons zorgen over inkijk op met name de verdieping van onze woning en in onze tuin. Maar ook zaken als toename in schaduwwerking spelen hierbinnen een rol. Wij zijn huiverig over de exacte positionering van balkons en evt. galerijen of gelijke bouwdelen. In deze zone dient de garantie te worden ingebouwd in de wijzigingsbevoegdheid dat hier lager gebouwd zal gaan worden. Wij verzoeken u tot aanpassing van de omschrijving van de wijzigingsbevoegdheid op dit punt. Wij verzoeken u tevens tot bijstellen van hoofdstuk 6 van het Beeldkwaliteitsplan. Daar hier binnen de regels actief naar wordt verwezen kent deze bij aanname van het bestemmingsplan automatisch rechtskracht toe.	Een maximale goothoogte van 11 m1 en bouwhoogte van 16,5 m1 aan de noordzijde vinden wij ook te hoog in relatie tot de daarachter gelegen woningen. In overleg met de initiatiefnemer zijn de plannen gewijzigd. Inmiddels is ook het stedenbouwkundig kader vastgesteld. Er komen geen woningen achter de Aardebaan. De groenstrook blijft gehandhaafd en wordt doorgetrokken richting de Breestraat.	De Verbeelding en Regels worden hierop aangepast.

Wijzigingsbevoegdheid 1

(inwoners/winkelier omgeving Breestraat)

Zienswijzen	*Reactie gemeente*	*Aanpassingen*
Mijn bezorgdheid richt zich met name op de voorgestelde verkeersontsluiting en de gevolgen voor mijn woon-winkelpand. Mijn pand is opgenomen in wijzigingsbevoegdheid 1. Voor de in de gebiedsvisie opgenomen verkeersontsluiting van het Koenis terrein op de Breestraat lijkt mijn woon-winkelpand te zijn vervangen door een inrit. De consequenties voor mijn pand blijven onduidelijk. Ik verzoek u daarom, voordat het definitieve bestemmingsplan wordt vastgesteld, meer inzicht te verschaffen in de plannen met betrekking tot mijn eigendom. Graag treedt ik in overleg met de gemeente en/of initiatiefnemer. Ik ben bereid om in overleg te gaan over verkoop van het gehele perceel en een alternatieve woon- en winkelruimte in het ontwikkelgebied. Ik krijg graag zo spoedig mogelijk duidelijkheid, mede omdat mijn pand grenst aan het te slopen pand aan de Breestraat.	Terechte zorgen. Eerdere tekeningen waren helaas ongelukkig geprojecteerd over uw eigendom. Wij zijn niet voornemens de nieuwe ontsluiting door uw pand te laten aansluiten op de Breestraat. De nieuwe verkeersontsluiting komt op ongeveer 10 meter van betreffend pand. Gesprekken hebben inmiddels plaatsgevonden. Hierover kan op dit moment nog niets concreets worden gezegd.	Met de initiatiefnemer is afgesproken om meer afstand tot het pand aan te houden. Tussen het perceel en de nieuwe ontsluitingsweg komt ongeveer 10 meter afstand. De eigenaar van het inmiddels gesloopte naastgelegen pand heeft een bouwkundige vooropname laten maken en maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat er geen schade aan naastgelegen eigendom ontstaat tijdens sloop-, graaf- en/of saneringswerkzaamheden.

Algemeen

(Dorpsraad)

Zienswijzen	*Reactie gemeente*	*Aanpassingen*
Wat voor de DSO belangrijk is, dat het een autoluw gebied wordt zoals voorgesteld en buiten het gebied een goede mogelijkheid komt om te parkeren. Belangrijk is een veilige nieuwe ontsluiting vanaf de Breestraat en Koninginneweg naar het centrum en rekening houdend met aan- en afvoer van winkels. Wat wij als DSO belangrijk vinden, is dat bij	Dank voor de opmerkingen. Deze komen overeen met onze visie op het geheel en zijn passend binnen de betreffende bestemmingen. Bij nadere uitwerking van de plannen worden direct belanghebbenden betrokken.	Geen.

de uitwerking van de mogelijke uitvoering van deze plannen van de verschillende delen van het centrumplan ook bewoners en vooral aanwonenden worden betrokken. Zoals bijvoorbeeld het plan Herenweg en het plan van het Koenis terrein. Het terugbrengen van de Wijzend in het centrumplan is misschien toch te ambitieus en te kostbaar. Dit is mogelijk aan te passen door bijvoorbeeld maar een klein ondiep gedeelte van de Wijzend terug te brengen. Minder kostbaar en vooral ook veiliger. Bij het expat hotel (voorheen Amazone) is in het verleden afgesproken, later bij een andere functie, de mogelijkheid tot ombouw naar appartementen door kamers samen te voegen en zo mogelijk uit te breiden. Dit zou dan ook ideaal zijn voor jonge starters of ouderen.		

Wijzigingsbevoegdheid 1

(winkelier Lindengracht)

Zienswijzen	*Reactie gemeente*	*Aanpassingen*
Graag zou ik aan u mijn interesse kenbaar willen maken over de ontwikkelingen op het Koenis terrein en de daarbij te ontwikkelen detailhandel vierkante meters. Ik zou graag op de hoogte gehouden willen worden van de ontwikkelingen en mijn interesse aan u en wellicht ook aan de initiatiefnemer kenbaar willen maken.	De winkelier en initiatiefnemer zijn met elkaar in contact gebracht.	Geen.

Wijzigingsbevoegdheid 1

(bewoners Koninginneweg)

Zienswijzen	*Reactie gemeente*	*Aanpassingen*
Op geen enkele wijze zijn we benaderd door de ontwikkelaar om mee te praten over deze ontwikkeling. Nu ligt er wel een nieuw ontwerp voor de nieuwbouw op het Koenis-terrein bij de gemeente, maar wij	Er is inmiddels contact geweest tussen indieners en projectontwikkelaar. Een goothoogte van 11,0	Door de projectontwikkelaar wordt op 5 november 2025 een informatiebijeenkomst georganiseerd.

als bewoners weten nog helemaal niets. We zien graag dat door de gemeente alle bewoners rondom het Koenis-terrein worden uitgenodigd op het gemeentehuis om het plan door te spreken. Dit kan voor beide partijen gunstig uitpakken en het toekomstige proces van besluitvorming mogelijk versoepelen. In het ontwerp bestemmingsplan wordt niet duidelijk omschreven wat de maximale bouwhoogte / goothoogte mag zijn aan de zijde grenzend met onze woning. Wij eisen dat in het bestemmingsplan wordt aangegeven dat de bouwhoogte en goothoogte van het gebouw grenzend aan onze erfgrens maximaal gelijk is aan de huidige woning. Hierbij is tevens de positionering van het gebouw belangrijk. Wat wij toelaatbaar vinden is een goothoogte van 6,0 m, gelijk als wordt toegelaten aan de Breestraat. Grenzend aan onze tuin vinden we 1 bouwlaag maximaal toelaatbaar, i.v.m. privacy / uitzicht / zoninval. Echter een gebouwhoogte van 16,5 m met een goothoogte van 11,0 m, zoals nu beschreven in het ontwerp bestemmingsplan, tegen onze erfgrens is absoluut ontoelaatbaar, en zijn niet aanvaardbaar voor het woon- en leefklimaat, wanneer dit vlak op onze erfgrens wordt gebouwd, met zicht op onze tuin en in onze woning. Wij maken ons uiterst zorgen over onze privacy. Hoe wordt straks voorkomen dat er straks een gebouw wordt gebouwd met zicht in onze tuin en zicht in onze keuken. In het huidige bestemmingsplan wordt onvoldoende beschreven hoe de nieuwe bebouwing gepositioneerd moet worden. Wij eisen dat de inbreuk op onze privacy tot een minimum wordt beperkt. Er moeten dan ook duidelijke regels worden opgesteld waar de bebouwing mag komen te staan ten opzichte van de Koninginneweg en ten opzichte van onze tuin en hoe hoog dit dan mag zijn. Er dient het uiterste te worden gedaan om onze privacy te waarborgen. Dit zal	m en bouwhoogte van 16,5 m direct naast uw woning is inderdaad te hoog. Met een kleine afstand tot aan de tuin een goothoogte van maximaal 6,0 en bouwhoogte van 10,0 m vinden wij acceptabel gezien de huidige bebouwing, breedte van uw tuin, privacy en bezonning. Volgens de bezonningsstudie is er in zomer nog avondzon in de tuin. Laden en lossen gaat plaatsvinden aan de noordzijde van de nieuwe supermarkt. In het verleden zijn er veel historische elementen verdwenen uit het dorp. Een van de kenmerkende silhouetten is de huidige voedersilo. Met dit bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan wordt geprobeerd om dit kenmerk te behouden. Van verre afstand is Opmeer hiermee ook in de toekomst te herkennen.	De Verbeelding wordt hierop aangepast. Om de privacy te waarborgen komen er geen gevelopeningen of balkons binnen een straal van 2,0 meter vanaf de erfgrens. De projectontwikkelaar heeft contact gezocht me de indiener. De projectontwikkelaar zal bij het aanvragen van de omgevingsvergunning aangeven waar de benodigde installaties behorende bij de winkels komen.

inhouden: - Voldoende afstand tot erfgrens; - Zo laag mogelijk bouwen; - Geen raamkozijnen met inkijk in onze tuin; - Geen balkons met inkijk in onze tuin; - Voorzieningen treffen om inkijk te voorkomen. Op dit moment bedraagt de minimale afstand tot de perceelgrens 3,0 m. Wij vinden dat hier minimaal aan moet worden voldaan en eisen duidelijkheid in het plan betreffende de afstand van de bebouwing tot onze erfgrens. De zoninval / avondzon is op dit moment heerlijk in onze tuin. Pas tegen het einde van de avond verdwijnt de zon achter de bebouwing op het Koenis-terrein. Bij de gebouwhoogtes zoals nu beschreven in het ontwerp bestemmingsplan, zonder verdere eisen aan waar de bebouwing gepositioneerd mag worden, kan het zo zijn dat we straks volledig in de schaduw van de nieuwbouw komen te liggen. Dit zou ons woongenot zeer ernstig aantasten. We zien graag dat hiermee rekening wordt gehouden in de plannen en dat er enkel laagbouw (1 bouwlaag) komt aan de tuinzijde op voldoende afstand van de erfgrens, zodat we ook in de nieuwe situatie kunnen genieten van de avondzon. Tevens eisen we een zonnestudie, zodat we de resultaten hiervan mee kunnen nemen in de bezwaarperiode van het toekomstige bouwplan. In de nieuwe situatie behouden we het recht op overpad. De erfscheiding met het nieuw te ontwikkelen gebouw zal dus zo geplaatst moeten zijn dat ik over het volledige pad kan beschikken, zoals nu het geval is. Mijn voorstel is om het deel van het overpad over te dragen aan ons. Hiermee behouden wij ons pad en worden we in ieder geval deels gecompenseerd voor de zekere afname van ons woongenot in de nieuwe situatie. Verder kunnen we hierdoor ook onze auto op het erf parkeren.		

Op zich hebben we geen bezwaar tegen een tweede supermarkt, mits we geen overlast hebben van deze supermarkt. We willen garanties dat we geen overlast zullen hebben van de installaties behorende bij de supermarkt en van het laden- en lossen. Door het verdwijnen van Koenis ontstaat de mogelijkheid om eindelijk weer eens een mooie bebouwing in het centrum te bouwen. Waarom wordt er dan toch weer een hoogbouw van 22,5 m toegelaten. Dit is niet bepaald in lijn met het dorpse karakter, wat zo gewenst is. Een dorps karakter wordt ons inziens verkregen door zo min mogelijk in de hoogte te bouwen. De mooiste panden in het historisch dorpslint hebben een maximale goothoogte van 6,0 m.		

Wijzigingsbevoegdheid 1

(8 identieke zienswijzen van bewoners Paardenmarkt)

Zienswijzen	*Reactie gemeente*	*Aanpassingen*
Wij kunnen ons niet vinden in de wijzigingsbevoegdheid 1. Om het centrum autoluw te maken wordt de Paardenmarkt aangewezen als route voor bevoorrading en ontsluiting van het centrum. Hier zijn wij op tegen. De Paardenmarkt is nu een rustige straat met weinig vrachtverkeer. In de voorgestelde situatie gaat het grootste deel van het verkeer dat nu over de Lindengracht rijdt over de Paardenmarkt gaan rijden, hetgeen de verkeersveiligheid, leefbaarheid en stabiliteit van onze woningen niet ten goede komt. De woningen liggen dicht op de weg en zijn op staal gefundeerd. Op dit moment zorgen de door langsrijdende bussen en vrachtauto's veroorzaakte trillingen al voor scheurvorming in onze woningen. Verhoging van de intensiteit van vrachtverkeer leidt tot verdere scheurvorming. Omdat verkeersstromen en de samenstelling hiervan wezenlijk wijzigen	De Paardenmarkt heeft in het huidige bestemmingsplan al een verkeersbestemming. Eventuele toename van verkeer is hierbinnen al toegestaan. Onderhavig bestemmingsplan wijzigt de Paardenmarkt niet naar route voor bevoorrading meer doorgaand verkeer en meer vrachtverkeer. Enerzijds kan dat nu al. Zie ook het Verkeerscirculatieplan waaruit dit blijkt. Het is niet de bedoeling dat bevoorrading van de nieuwe supermarkt verloopt via de Breestraat. Doorgaand verkeer wordt juist aangemoedigd om de A.C. de Graafweg te	Geen.

dient er naast akoestisch onderzoek ook een gedegen trilling onderzoek te worden uitgevoerd. Uit het onderzoek zou dan de (on)geschiktheid van de Paardenmarkt als route voor bevoorrading en doorgaand verkeer moeten blijken. Hierbij gaan wij ervan uit dat, voordat gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid, de resultaten van dit onderzoek door de gemeente worden meegenomen in de vorm van aanpassingen van het plan aangaande de routing van doorgaande en vrachtverkeer.	gebruiken in plaats van de dorpskern. De intensiteit ten gevolge van het bestemmingsplan neemt niet toe. Akoestisch onderzoek is niet relevant bij 30 km/uur wegen. Trilling onderzoek is gezien bovenstaande niet aan de orde.	
Wijzigingsbevoegdheid 6		
Zienswijzen	*Reactie gemeente*	*Aanpassingen*
Wij hebben eerder een zienswijze ingediend tegen de gebiedsvisie en het beeldkwaliteitsplan van het centrum Opmeer-Spanbroek. Hierbij ontvangt u onze zienswijze tegen wijzigingsbevoegdheid 6 en willen wij alvast een zienswijze indien wat betreft het aankomende bouwplan. Hierdoor worden wij dan compleet ingebouwd als wij niet willen meedoen met het plan. Dat geeft stress en onduidelijkheden. Wij zijn het niet eens met het plaatsen van nieuwe appartementen aan de Herenweg in Spanbroek en het dan hierdoor verwijderen van onze woning. Twee jaar geleden hebben wij onze winkel verbouwd naar woning. Dit als doel om in de toekomst hier zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Hierin hebben wij heel veel geïnvesteerd. Toen onze vergunning drie jaar geleden werd verleend door de gemeente zijn de nieuwe plannen van de gebiedsvisie op deze locatie niet vermeld aan ons. Daarom willen we via dit schrijven laten weten dat wij het niet eens zijn met deze veranderingen en wij ook niet verhuizen naar een andere locatie, als dit zo ver zou komen.	Betreffende wijzigingsbevoegdheid is uit het bestemmingsplan gehaald omdat er niet op tijd een concreet en haalbaar plan ligt waarover ook duidelijke afspraken zijn gemaakt met de projectontwikkelaar. Betreffende zienswijzen is daarom niet meer van toepassing.	Wijzigingsbevoegdheid 6 is uit het bestemmingsplan gehaald.

Wijzigingsbevoegdheid 6

(6 vergelijkbare zienswijzen bewoners omgeving Herenweg)

Zienswijzen	*Reactie gemeente*	*Aanpassingen*
Op dit moment kijken wij recht uit onze woning uit op 1 bouwlaag. De wijzigingsbevoegdheid "Wetgevingszone - Wijzigingsgebied 6" opent echter de deur voor bebouwing met een maximale hoogte van 14 meter recht tegenover ons huis. Dit zal betekenen dat wij kunnen worden geconfronteerd met een muur van bebouwing recht tegenover onze woning en een dus aanzienlijke verandering van ons uitzicht. Een dergelijke ingrijpende verandering zal onvermijdelijk ons woongenot aantasten. Planschade zou hierbij voorkomen kunnen worden door de plannen aan te passen. Bebouwing van 14 meter hoog, direct tegenover ons huis, zou aanzienlijke schaduweffecten met zich mee kunnen brengen. In het kader van deze mogelijke impact is het van belang dat de gemeente een grondig onderzoek uitvoert naar de te verwachten schaduwhinder bij de uitvoering van het voorgestelde plan. Tot op heden heeft een dergelijk onderzoek nog niet plaatsgevonden. Belangrijk om te benadrukken is dat een bouwhoogte van maximaal 14 meter eveneens kan leiden tot een verminderde opbrengst van geïnstalleerde zonnepanelen op de tegenoverliggende woningen aan de Herenweg. Om de belangen van de betrokkenen te waarborgen en tot weloverwogen besluitvorming te komen, is het noodzakelijk dat het plan op dit punt wordt herzien. Ook dat het bouwvlak tegenover de woningen verder van de weg wordt geplaatst en bebouwing verder van de woningen af komt te staan. Wanneer gebruik wordt gemaakt van de eerdergenoemde bevoegdheid, is op grond van het plan dienstverlening op de begane grond toegestaan (artikel 22.7 sub 11 van de planregels). Wij maken ons zorgen over het toestaan van	Betreffende wijzigingsbevoegdheid is uit het bestemmingsplan gehaald omdat er niet op tijd een concreet en haalbaar plan ligt waarover ook duidelijke afspraken zijn gemaakt met de projectontwikkelaar. Betreffende zienswijzen is daarom niet meer van toepassing.	Wijzigingsbevoegdheid 6 is uit het bestemmingsplan gehaald.

dienstverlening op de begane grond tegenover onze woning. Een mogelijk gevolg hiervan is namelijk dat wij overlast zullen ervaren van het licht van reclame-uitingen recht tegenover onze woning. Er zijn zorgen met betrekking tot invalidenparkeerplaatsen. Wanneer de bestaande parkeerplaats zou komen te vervallen, heeft dit direct nadelige gevolgen. Om deze reden verzoekt mijn cliënt om een zorgvuldige overweging van deze specifieke behoefte bij de verdere ontwikkeling van het plan, met als doel zijn mobiliteit te waarborgen. Tot slot maken wij ons zorgen over mogelijke overlast en schade aan onze woning als gevolg van bouwwerkzaamheden. Vrees bestaat hierbij ook dat nieuwbouw in verschillende fasen wordt gerealiseerd, waardoor lange periode overlast wordt ervaren.		

Ruimte. Mensen. Toekomst.

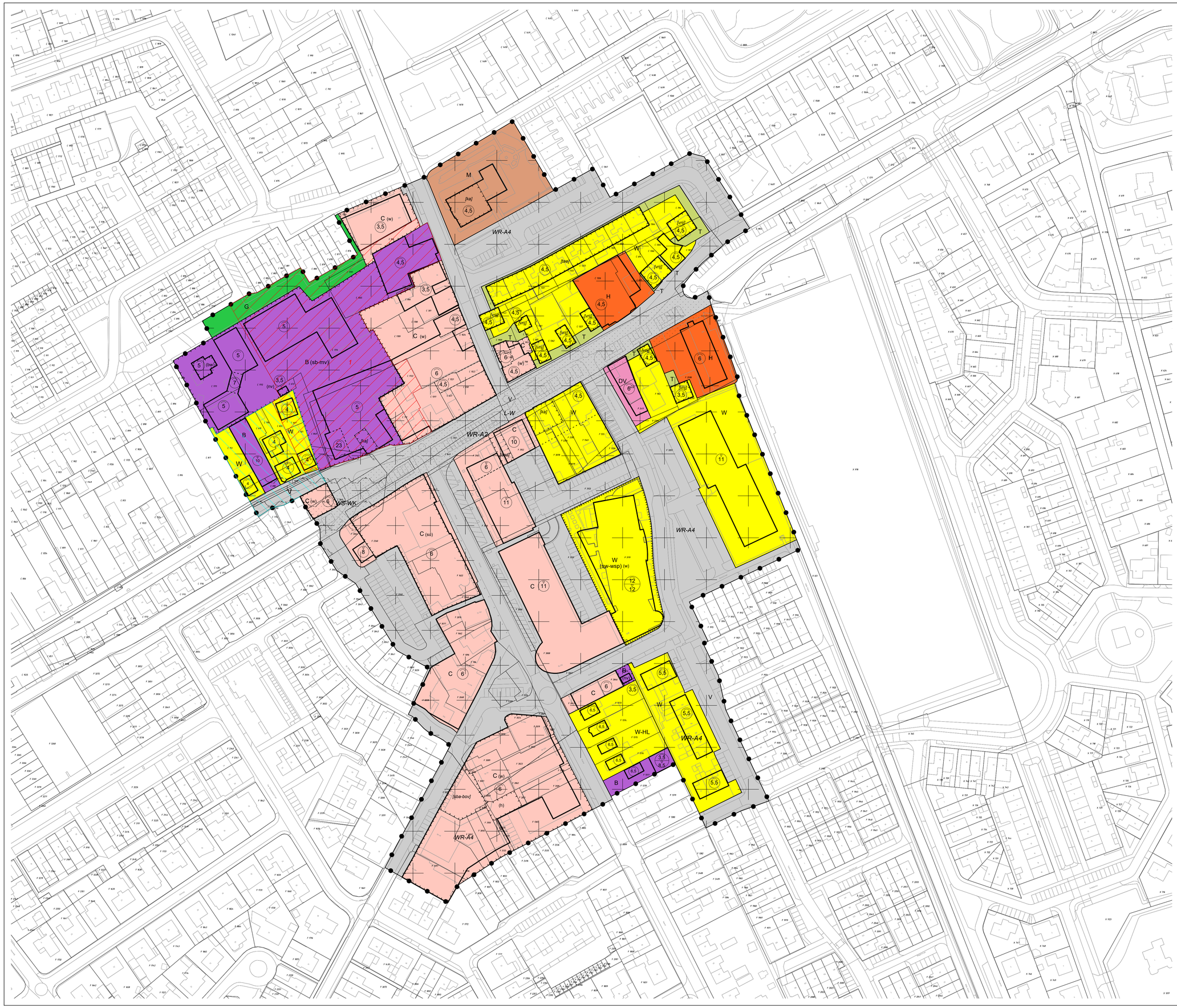
Amsterdam
Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

‘s-Hertogenbosch
Willemsplein 2
5211 AK ‘s-Hertogenbosch
+31 (0)73 208 91 55

Venlo
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info.bro@movares.nl
www.movares.com

movares smart urban engineering

LEGENDA

Plangebied
- Plangebied

Enkelbestemmingen
- B Bedrijf
- C Centrum
- DV Dienstverlening
- G Groen
- H Horeca
- M Maatschappelijk
- T Tuin
- V Verkeer
- W Wonen
- W-HL Wonen - Historisch Lint

Dubbelbestemmingen
- L-W Leiding - Water
- WR-A2 Waarde - Archeologie 2
- WR-A4 Waarde - Archeologie 4
- WS-WK Waterstaat - Waterkering

Gebiedsaanduidingen
- vrijwaringszone - dijk
- wetgevingzone - wijzigingsgebied 1

Functieaanduidingen
- (bw) bedrijfswoning
- (h) horeca
- (nv) nutsvoorziening
- (sb-mv) specifieke vorm van bedrijf - mengvoedersbedrijf
- (sw-wsp) specifieke vorm van wonen - wijksteunpunt
- (su) supermarkt
- (w) wonen

Bouwvlakken
- bouwvlak

Bouwaanduidingen
- [ka] karakteristiek
- [ond] onderdoorgang
- [sba-bov] specifieke bouwaanduiding - bouwen onder voorbehoud
- [tae] twee-aaneen
- [vrij] vrijstaand

Maatvoeringen
- 4 maximum bouwhoogte (m)
- 5,5 maximum goothoogte (m)
- 12 / 12 maximum goothoogte (m) / maximum bouwhoogte (m)

Verklaringen
- ondergrond

BRO Ruimte. Mensen. Toekomst.

in samen werking met:

project:
Bestemmingplan Centrum Opmeer-Spanbroek 2023

Gemeente Opmeer

onderdeel: *verbeelding*	projectnummer: *P05646*
status: *vastgesteld*	identificatienummer: *NL.IMRO.0432.BP81199-va01*
opdrachtgever: BRO	bladnummer: 1 van 1
SCHAAL : 1 : 1 000	datum : 29 oktober 2025
FORMAAT : A1	bestandsnaam : 22BROBO038-008

RUIMTE LOKET NL
Ruimteloket, data in kaart
Linker Rottekade 292 | 3034 CV Rotterdam | 085 016 38 74 | info@ruimteloket.nl | www.ruimteloket.nl

Publicatie vaststelling bestemmingsplan "Centrum Opmeer-Spanbroek"

Vaststelling bestemmingsplan Centrum Opmeer-Spanbroek

Burgemeester en wethouders van Opmeer maken op grond van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bekend dat de gemeenteraad op 11 december 2025 het bestemmingsplan "Centrum Opmeer-Spanbroek" gewijzigd heeft vastgesteld.

Wijziging

Het bestemmingsplan wordt gewijzigd vastgesteld, met dien verstande dat de wijzigingsbevoegdheden 2 t/m 6 uit het bestemmingsplan zijn gehaald. Daarnaast zijn redactionele ambtelijke wijzigingen gedaan.

Plangebied

Het plangebied van het bestemmingsplan ligt centraal binnen de aaneengegroeide dorpskernen Spanbroek en Opmeer, in het zuiden van de gemeente Opmeer. Globaal grenst de bebouwing aan (delen van) de volgende wegen binnen het plangebied: Herenweg – Gruttostraat – Wuiver – Lindengracht – Breestraat – Paardenmarkt – Koninginneweg.

Inhoud Bestemmingsplan

Het bestemmingsplan voorziet in de een wijzigingsbevoegdheid voor het wijzigen van het Koenis terrein naar detailhandel, wonen en openbare ruimte.

Mogelijkheid beroep

Tegen het besluit tot vaststelling kan van gedurende een periode van zes weken na publicatieberoep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag door:

- een belanghebbende die tijdig een zienswijze kenbaar heeft gemaakt tegen het ontwerpbestemmingsplan;
- een belanghebbende die aantoont dat hij redelijkerwijs niet in staat is geweest tijdig een zienswijze tegen het ontwerpbestemmingsplan in te dienen.

Het beroepschrift moet gestuurd worden naar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Het beroepschrift moet zijn ondertekend en bevat tenminste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het gericht is en de gronden van het beroep.

Als een belanghebbende beroep heeft ingesteld kan deze verzoeken om een voorlopige voorziening. Dit verzoek moeten worden gericht aan de voorzieningenrechter van de voornoemde afdeling.

Het vaststellingsbesluit treedt in werking na de beroepstermijn tenzij voor het verstrijken hiervan een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend. In dat geval wordt het besluit opgeschort totdat op het verzoek is beslist.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de gemeente Opmeer, telefoon 0226 – 36 3333 of via gemeente@opmeer.nl.

ingetrokken

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE

De raad van de gemeente Opmeer, in vergadering bijeen op 11 december 2025,

constaterende dat:

- in de besluitvormende raadsvergadering op 25 september 2025 het beleid Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) Opmeer is vastgesteld;
- in de besluitvormende raadsvergadering op 6 november 2025 het beleid Recreatievisie Recreatieschap Westfriesland is vastgesteld;
- in de besluitvormende raadsvergadering van 11 december 2025 het Recreatie- en toerismebeleid 2025 – 2035 ter besluitvorming voor ligt;

overwegende dat:

- alle bij de constateringen genoemde beleidstukken bijdragen aan het opvangen van de groeiende recreatiebehoefte;
- een gezonde levensstijl faciliteren heel belangrijk is voor onze inwoners;
- jeu de boules banen bijdragen aan alle doelen van het BOSS-beleid en het een toevoeging is op het bestaande recreatie-aanbod;
- de VVD zich richt op 365 dagen sport en deze voor iedereen bereikbaar en betaalbaar willen houden;
- het college per wijk een uitvoeringsplan gaat opstellen en krediet gaat aanvragen bij de gemeenteraad;

verzoekt het college:

1. in de uitvoeringsplannen van het Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) beleid de aanleg van jeu de boulesbanen (verspreid over de gemeente en bij voorkeur nabij de gemeentelijke horecazaken) mee te nemen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de VVD,

C.J.M. Schipper

voor: 14
tegen: 0
aangenomen

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE

Betreft: Erfgoed beleid

De raad van de gemeente Opmeer, in vergadering bijeen op 11 december 2025,

Constaterende dat:

- de kerkenvisie gemeente Opmeer 2025, in de ontwikkeling van de Omgevingsvisie & omgevingsplan één van de belangrijke document zal zijn;
- dat in onze gemeente 'monumentale gebouwen, bomen staan en zelfs landschappen die beeld bepalend voor de betreffende dorpskernen;
- er op dit moment geen overkoepelend beleid is waarin het culturele erfgoed van de gemeente Opmeer is geïnventariseerd en toekomstvisies zijn geformuleerd;

Overwegende dat:

- de gemeente in hoge mate een zorgplicht heeft ten aanzien van ons cultureel Erfgoed;
- in de gemeente objecten zijn die we moeten scharen als zijnde (belangrijk) cultureel erfgoed, waar we ons nog onvoldoende van bewust zijn;
- beleid gericht op het culturele erfgoed een belangrijke bouwsteen kan zijn van de nog vast te stellen omgevingsvisie;
- het ontbreken van beleid kan leiden tot verlies van waardevolle elementen door sloop, verwaarlozing of ongecoördineerde ruimtelijke ontwikkelingen;
- een inventarisatie van erfgoedobjecten en landschapselementen ook kansen biedt voor toerisme, educatie en versterking van de lokale economie;

Verzoekt het college:

1. onderzoek te doen naar de mogelijkheden om tot een Erfgoed beleid te komen, met daarin terugkomend op zijn minst de volgende elementen:
    a. Westfriese Stolpboerderijen en hun erven;
    b. Monumentale gebouwen;
2. om een voorstel voor de ontwikkeling van dit beleid middels een raadvoorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

En gaat over tot de orde van de dag
Namens de fracties

PvdA / GroenLinks	VVD	DSV
A. Martherus	C. J. M. Schipper	C. A. M. Anink

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0013649
Zaaknummer	Z25002520
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Ruimte & Ondernemen
Onderwerp	Actualisatie Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese Gemeenten
Portefeuillehouder	wethouder H.P.J.M. ter Veen

Samenvatting

Archeologie West-Friesland voert de archeologische taken uit voor de colleges van de aangesloten gemeenten. In de huidige Gemeenschappelijke Regeling zijn echter ook de gemeenteraden als deelnemers opgenomen, terwijl er geen uitvoerende taken voor de raden worden verricht. Om deze reden worden de gemeenteraden als deelnemer uit de regeling verwijderd.
De regeling dateert grotendeels uit 2012 en is daarom geactualiseerd, onder andere om aan te sluiten op de Omgevingswet en om de tekst op enkele onderdelen te verduidelijken. Deze actualisatie heeft geen financiële gevolgen.
Daarnaast wordt gemeente Hollands Kroon aan de regeling toegevoegd. Hollands Kroon maakt sinds 2020 al gebruik van de dienstverlening via een afzonderlijke overeenkomst. Door deze gemeente formeel op te nemen in de regeling wordt de samenwerking eenduidiger en administratief eenvoudiger.

Raadsvoorstel

Inleiding

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Dit heeft invloed op de regels omtrent archeologie waardoor aanpassing van de gemeenschappelijke regeling nodig is. Daarnaast dateert de huidige regeling grotendeels van 2012. De herziening die in 2024 is vastgesteld had alleen betrekking op de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Nu is de gehele regeling tegen het licht aangehouden en waar gewenst verduidelijkt.

Voorgesteld besluit

1) Een positieve zienswijze af te geven op de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten;
2) Uit te treden uit de Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten.

Argumenten

1.1 Het voorstel past in het ingezette beleid
De geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling geeft uitvoering aan de wettelijke taken op het gebied van archeologie zoals vastgelegd in de Omgevingswet en de Erfgoedwet. Door de regeling te actualiseren blijft de samenwerking voldoen aan deze wettelijke kaders.

1.2 De actualisering wijzigt inhoudelijk niets aan de bestaande afspraken.
De tekst is aangepast aan de Omgevingswet en de Erfgoedwet en op onderdelen verduidelijkt. De afspraken over advisering, werkprocessen en overige verplichtingen blijven ongewijzigd.

1.3 De toevoeging van gemeente Hollands Kroon vergroot de efficiency en vermindert administratieve lasten.
Hollands Kroon nam al deel aan de regeling via een afzonderlijke dienstverleningsovereenkomst. In 2023 hebben zij verzocht toe te treden aan de Gemeenschappelijke Regeling Archeologie. Door formele deelname is sprake van uniforme samenwerking, minder administratieve afhandeling en gelden voor alle gemeenten dezelfde rechten en plichten.

1.4 De financiële systematiek blijft gebaseerd op kostendekkende tarieven en wordt transparanter toegelicht.
Gemeente Hoorn blijft uitvoerder en hanteert kostendekkende tarieven zonder commercieel oogmerk. In de aangepaste regeling is duidelijker omschreven hoe tarieven zijn opgebouwd en kunnen worden bijgesteld. Gemeente Hoorn loopt een beperkt risico bij minder afname van uren; dit wordt ondervangen doordat deelnemers een vastgesteld minimum aantal uren afnemen en dit alleen periodiek kunnen herzien.

Raadsvoorstel

2.1 De uittreding van de gemeenteraad uit de regeling zorgt voor een zuivere rolverdeling.
De gemeenteraad staat als deelnemer opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling Archeologie, terwijl er geen taken of uitvoering door of voor de raad plaatsvinden. Dit is daarom niet passend. Met de actualisatie wordt de raad geen deelnemer meer, maar blijft deze – conform de Wet gemeenschappelijke regelingen – wél betrokken bij zienswijzen en het verlenen van toestemming bij wijzigingen van de regeling. Hierdoor blijft de democratische controle geborgd, terwijl de regeling bestuurlijk correct en doelmatig wordt ingericht.

Kanttekeningen

1.1 De regeling voorkomt versnippering van specialistische archeologische kennis; zelfstandig uitvoeren is minder efficiënt.
Alternatief: Iedere gemeente zou kunnen besluiten archeologische taken zelfstandig te organiseren.
Nadeel van dit alternatief: Dit leidt tot hogere kosten per gemeente en verlies aan regionale expertise, en wordt als onwenselijk en inefficiënt beoordeeld.

1.2 Het niet toevoegen van Hollands Kroon zou leiden tot blijvende administratieve belasting.
Alternatief: Gemeente Hollands Kroon blijft diensten afnemen via een aparte dienstverleningsovereenkomst.
Nadeel van dit alternatief: Dit creëert ongelijkheid in samenwerking en onnodige administratieve lasten. De toevoeging van Hollands Kroon maakt de samenwerking logischer en efficiënter.

Beoogd maatschappelijk effect

Met dit voorstel wordt geborgd dat archeologische waarden in onze gemeente zorgvuldig en uniform worden meegewogen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit draagt bij aan de ambitie uit de Toekomstvisie 2030 om de identiteit en geschiedenis van onze dorpen te behouden als onderdeel van een vitale en aantrekkelijke leefomgeving.

Door regionale samenwerking blijft specialistische kennis beschikbaar en betaalbaar, en wordt voorkomen dat gemeenten deze expertise afzonderlijk moeten organiseren. Voor inwoners betekent dit dat ontwikkelingen in hun omgeving zorgvuldiger, duidelijker en kostenefficiënter worden voorbereid en uitgevoerd.

Wettelijk kader

Wet Gemeenschappelijke Regelingen
De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vormt het wettelijk kader. Hierin is bepaald dat raden, colleges en burgemeesters van twee of meer gemeenten, voor zover voor de eigen bevoegdheid, een gemeenschappelijke regeling kunnen treffen ter behartiging van bepaalde belang(en) van die

gemeenten. Wanneer het de bevoegdheid betreft van het college moet het college eerst aan de gemeenteraad vragen om een zienswijze over de ontwerp regeling. Wanneer de tekst van de regeling definitief is, moet de raad nog om toestemming worden gevraagd. Dit voorstel betreft het verzoek om de zienswijze op de ontwerpregeling.

Omgevingswet
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden, die 26 wetten integreert waaronder de voormalige Wet ruimtelijke ordening. Bepalingen ten aanzien van archeologie die in de oude wetten waren opgenomen, zijn nu opgenomen in de Omgevingswet. Dit gaat onder meer over het digitaal beschikbaar stellen van gegevens en advisering over archeologie.

Erfgoedwet
In de Erfgoedwet zijn de wettelijke taken vastgelegd met betrekking tot de archeologische en cultuurhistorische waarden.

Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten
Sinds 2012 wordt er samenwerkt op gebied van archeologie. De gemeente Hoorn verzorgt voor verschillende gemeenten de wettelijke verplichting ten aanzien van archeologie. De kosten hiervan worden vergoed door de betreffende gemeenten. Inmiddels doet Hoorn dit voor Drechterland, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel. Hollands Kroon is nog geen onderdeel van de huidige gemeenschappelijke regeling. De werkzaamheden voor deze gemeente worden nu nog tijdelijk uitgevoerd op basis van een dienstverleningsovereenkomst.

Participatie

Dit voorstel leent zich niet voor participatie vanuit de samenleving. Het voorstel is tot stand gekomen op basis van een uitvoerig participatieproces met de betrokken gemeenten.

Communicatie

Nadat de geactualiseerd Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten door alle colleges is vastgesteld wordt deze gepubliceerd via de Staatscourant en overheid.nl.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat.

Uitvoering

In de huidige werkzaamheden van Archeologie West-Friesland zal niet veranderen.

Wanneer alle gemeenteraden hun zienswijze hebben ingediend, worden deze indien nodig verwerkt in de ontwerpregeling. Daarna wordt de definitieve regeling opnieuw voorgelegd aan de raad met verzoek toestemming te verlenen aan het college om de regeling vast te stellen. Daarna kunnen de colleges hun definitieve besluit nemen.

Bijlagen

1) Gemeenschappelijke Regeling Archeologie 2025
2) Was-Wordt lijst
3) Toelichting op de regeling

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

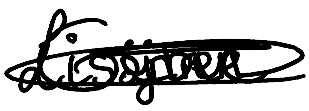
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 november 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1) een positieve zienswijze af te geven op de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten;
2) uit te treden uit de Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten.

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Versie 8
16-6-2025
Definitief

++

Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten
Geldend vanaf 1 januari 2026
Intitulé
Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten
Zaaknummer:

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten
Drechterland, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer,
Schagen, Stede Broec en Texel

besluiten met ingang van 1 januari2026 de Gemeenschappelijke Regeling
Archeologie Westfriese gemeenten te wijzigen waardoor de tekst komt te luiden

als volgt: Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten

Artikel 1 begripsbepalingen
In deze regeling wordt verstaan onder:
a. deelnemende gemeente: het college van burgemeester en wethouders als bestuursorganen van alle aan deze regeling deelnemende gemeenten;
b. dienstverlenende gemeente: het college van burgemeester en wethouders als bestuursorganen van de gemeente Hoorn;
c. dienstafnemende gemeente: het college van burgemeester en wethouders van de naast Hoorn aan deze regeling deelnemende gemeenten;
d. ambtelijke werkgroep: een werkgroep, samengesteld uit ambtelijke vertegenwoordigers van deelnemende gemeenten;
e. de wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
f. archeologische monumentenzorg (AMZ): De keten van archeologische monumentenzorg conform de Erfgoedwet (2016);
g. Kwaliteitsnormering Nederlandse Archeologie (KNA); de meest recente versie van het kwaliteitsstelsel voor de AMZ.
h. Actorregister Archeologie, het register van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB) waar de archeologische actoren zijn geregistreerd.
i. PAN, Portable Antiqueties Netherlands, website voor melden en archiveren van (metaal)vondsten.

Artikel 2 bestuursvorm, belang en taken

1. De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel nemen deel aan een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in artikel 1 en artikel 8, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
2. De in het vorige lid genoemde bestuursorgaan van de gemeente Hoorn verleent tegen betaling van de kosten diensten aan de bestuursorganen van de overige aan deze regeling deelnemende gemeenten.
3. De gemeenschappelijke regeling wordt getroffen gezien de regionale samenhang van archeologische en landschappelijke structuren in het gebied van de 10 gemeenten, teneinde archeologisch beleid en de AMZ-cyclus gezamenlijk gestalte te geven.
4. Zo nodig kan door een unaniem besluit van de aan deze regeling deelnemende bestuursorganen aan de werkingssfeer van deze gemeenschappelijke regeling de uitvoering van andere taken worden toegevoegd.

Artikel 3 taken van de dienstverlenende gemeente

1. De dienstverlenende gemeente draagt zorg voor het navolgende:
   a. Voorzien in voldoende personele capaciteit door de inzet van archeologisch gekwalificeerde deskundigen voor het adviseren op beleidstaken;
   b. het vervaardigen van en voorzien in een digitale gegevensstructuur ten behoeve van advisering binnen de Omgevingswet.

2. De dienstverlenende gemeente vervult taken van de deelnemende gemeenten op archeologisch gebied voor de landbodem en de waterbodem. Deze taken zijn onder te verdelen in beleidstaken, documentatie en voorlichting. Hieronder per onderdeel aangegeven wat de dienstverlenende gemeente doet.

   a. Beleidstaken

   De beleidstaken omvatten de hele keten van archeologische monumentenzorg, onder andere:
      a. Het zoveel mogelijk in de bodem behouden van belangrijke archeologische resten (behoud in situ);
      b. het adviseren van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten inzake archeologische waarden en objecten binnen de gemeentegrenzen van de deelnemende gemeenten;
      c. Het melden van (nieuwe) vondsten aan het centrale archief (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het PAN;
      d. Het opstellen en actualiseren van het archeologisch en cultuurhistorisch beleid van de deelnemende gemeenten ten behoeve van vaststelling door de betreffende gemeente zelf;
      e. Het adviseren bij ruimtelijke ontwikkelingen c.q. ruimtelijke vergunningen voor zover deze betrekking hebben op activiteiten in een gebied met archeologische, landschappelijke en aardkundige waarden of verwachtingen door middel van Archeologische Quickscans, veldtoetsen, monitoring en overige adviezen;
      f. Het opstellen van richtlijnen voor archeologisch onderzoek en het toetsen van Programma's van Eisen;
      g. Het toezicht houden en directievoeren op archeologisch (veld)onderzoek binnen de gemeentegrenzen van de deelnemende gemeenten;
      h. Het toetsen van rapportages van gerealiseerd archeologisch onderzoek;
      i. Het adviseren over archeologiebeleid, regiobeleid en erfgoedverordeningen;
      j. Het communiceren met de inspectie Overheidsinformatie & Erfgoed (IOE) van het Ministerie OCW;
      k. Het adviseren bij de wettelijke taken zoals vastgelegd in de Omgevingswet (1-1-2024);
      l. De uitvoering van de wettelijke taken met betrekking tot de archeologische en cultuurhistorische waarden zoals vastgelegd in de Erfgoedwet van 1 juli 2016.

   b. Documentatie

   De taken ten aanzien van documentatie zijn:
      a. het documenteren van archeologische vindplaatsen, vondsten en structuren binnen de gemeentegrenzen van de deelnemende gemeenten;
      b. het toegankelijk maken, bewerken en in goede staat houden van het archeologisch documentatiearchief.

   c. Voorlichting

   De taken ten aanzien van voorlichting zijn:
      a. Het verrichten van erfgoedcommunicatie conform Artikel 9 van het Verdrag van Valletta (1992) op verzoek van de deelnemende gemeenten;
      b. Het actueel houden van de website van AWF met informatie over het archeologiebeleid en archeologisch erfgoed in de deelnemende gemeenten,

Artikel 4 Verplichtingen van de dienstverlenende gemeente

1. De dienstverlenende gemeente verricht archeologische en cultuurhistorische werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten.
2. De dienstverlenende gemeente rapporteert ten minste halfjaarlijks schriftelijk aan de ambtelijke werkgroep.

3. De dienstverlenende gemeente brengt jaarlijks in het eerste kwartaal een jaarverslag over het voorgaande jaar uit. De financiële verantwoording is hierin separaat opgenomen, zoveel mogelijk gespecificeerd naar projecten of algemene zaken.
4. De dienstverlenende gemeente stelt elk jaar in het laatste kwartaal een jaarplan met begroting zoals genoemd in Artikel 7 en tarifering op (zie Artikel 7) op voor het komende jaar.

Artikel 5 Regels over het archief

Archiefzorg
1. Het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente draagt zorg voor de archiefbescheiden van de centrumregeling.

Archiefbeheer
2. De secretaris van de dienstverlenende gemeente is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
3. Het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

Archiefbewaarplaats
4. Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de centrumregeling wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van Westfries Archief (Hoorn).

Toezicht
5. Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats is belast de archivaris van Westfries Archief.

Verantwoording
6. De archivaris van het Westfries Archief brengt minimaal twee jaarlijks aan het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten van de dienstverlenende gemeente verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
7. Het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente brengt jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad van de dienstverlenende gemeente over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de centrumregeling.

Terbeschikkingstelling
8. De deelnemers aan de centrumregeling stellen aan het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de gemandateerde taken.
9. In een verklaring van terbeschikkingstelling worden de periode van terbeschikkingstelling en het toezicht op het beheer van de ter beschikking gestelde archiefbescheiden geregeld.

Artikel 6 Ambtelijke werkgroep

1. De deelnemende gemeenten stellen een ambtelijke werkgroep in, die bestaat uit één ambtenaar van elke deelnemende gemeente of één ambtenaar van een gemeentelijk samenwerkingsverband.
2. De werkgroep vergadert ten minste twee maal per jaar en hoogstens vier maal per jaar.
3. Naast de in lid 2 opgenomen werkgroep vergadering kan indien nodig de werkgroep extra bijeen worden geroepen op initiatief van een van de deelnemers.
4. De ambtelijke werkgroep kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan de colleges en het archeologisch samenwerkingsverband.

Artikel 7 Kostenverdeling

1. De deelnemende gemeenten betalen aan de dienstverlenende gemeente voor de in artikel 3, lid 2, sub a, b en c genoemde taken (beleidstaken, documentatie, voorlichting) die in het kader van de gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd op basis van afgenomen uren met inachtneming van de volgende artikelen.
2. Jaarlijks presenteert de dienstverlenende gemeente een begroting en een verantwoording van de uitgaven. Deze wordt gestructureerd conform de geldende regels zodat per gemeente hier afdoende accountantscontrole op kan plaatsvinden.
3. Omdat het gaat om wettelijke taken zonder commercieel oogmerk zijn kostendekkende tarieven het uitgangspunt.
4. Voor het uurtarief wordt het door de directie van dienstverlenende gemeente vastgestelde interne uurtarief van het huidige boekjaar gebruikt. In dit tarief zitten de salariskosten conform de CAO gemeenteambtenaren en een opslag voor overhead (management, ondersteuning, ICT, facilitair, huisvesting etc). Daarnaast wordt een opslag toegepast om kosten voor algemene werkzaamheden en overige kosten te dekken die geen onderdeel uitmaken van de reguliere overhead. Dit totale uurtarief wordt periodiek bijgesteld om ontwikkelingen zoals salarisverhogingen voor gemeenteambtenaren volgend uit een nieuwe cao en kosteninflatie mee te nemen.
5. Om het risico van een begrotingstekort voor de dienstverlenende gemeente als gevolg van een lagere afname van uren dan begroot te minimaliseren, is er een vastgestelde vaste afname aan uren per deelnemer.
6. Na afloop van elk half jaar wordt binnen vier weken een factuur gestuurd aan de deelnemers gebaseerd op de afgenomen uren van het afgelopen half jaar met in acht neming van de minimale af te nemen uren plus de in lid 4 genoemde opslag plus eventuele directe kosten.
7. Kosten die specifiek gemaakt worden voor een deelnemer en geen onderdeel zijn van het genoemde onder artikel 3. worden direct aan deelnemer doorbelast. Dat gaat om bijvoorbeeld gemaakte reiskosten en projectkosten. Dit wordt met de betreffende deelnemer afgestemd.
8. Jaarlijks presenteert de dienstverlenende gemeente per deelnemende gemeente een lijst van de afname van het aantal uren en het tarief dat hieraan was verbonden. Elk kwartaal wordt de urenbesteding aan elke gemeente gemeld en een prognose voor de besteding gegeven. Het is de taak van de deelnemende gemeente de urenbesteding te controleren. Voor het einde van het boekjaar wordt aan deelnemers het uurtarief voor het volgende boekjaar doorgegeven.

Artikel 8 Evaluatie

1. Een evaluatie vindt minimaal 1 keer per 4 jaar plaats.
2. De dienstverlenende gemeente zorgt er voor dat 1 jaar vóór het tijdstip waarop een evaluatie zal plaatsvinden een signaal uit gaat naar de deelnemers van de regeling, met daarbij een procesbeschrijving over het aandragen van de onderwerpen en het stemmen daarover.
3. Wanneer met een evaluatie wordt ingestemd draagt de dienstverlenende gemeente zorg voor de uitvoering van de evaluatie.
4. De uitvoering van de evaluatie begint met een procesbeschrijving met daarin een beschrijving van het onderwerp, de manier waarop de evaluatie wordt uitgevoerd en binnen welke termijn. De procesbeschrijving vermeldt ook of de evaluatie extra kosten voor de deelnemers tot gevolg heeft.
5. Als de evaluatie conclusies en aanbevelingen bevat, dan verwerkt de dienstverlenende gemeente deze in een voorstel hoe hieraan gevolg wordt gegeven.
6. De gevolgen als bedoeld in het vorige lid, kunnen aanleiding zijn om te betrekken in de daaropvolgende evaluatieperiode.

Artikel 9 Toe- en uittreding

1. Tot deze regeling kan worden toegetreden door middel van besluiten van twee derde van de daartoe bevoegde bestuursorgaan van de deelnemende gemeenten, en het daartoe bevoegde bestuursorgaan van de toetredende gemeente.
   .
2. Een deelnemende gemeente kan zelf besluiten tot uittreding en is niet eerder toegestaan dan na twee kalenderjaren na toetreding. Op 1 januari, twee jaar voorafgaand aan de uittreding, dient dit

schriftelijk aan de dienstverlenende gemeente kenbaar te worden gemaakt. Uittreding kan niet eerder plaatsvinden dan de uitredingsregeling is vastgesteld zoals bepaald in lid 7.
3. Bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom is het uitgangspunt dat de uittredende deelnemer de reële schade van de dienstverlenende gemeente én de overblijvende deelnemers dient te vergoeden, die rechtstreeks gevolg is van het (gedeeltelijk) uittreden uit de gemeenschappelijke regeling.
4. De uittreedsom bestaat uit de zakelijke gerechtvaardigde kosten, te weten de kosten die rechtstreeks ontstaan uit de uittreding (frictiekosten) en de bijdragen aan de overtollige kosten (desintegratiekosten).
5. De kosten als bedoeld in lid 3 en lid 4 worden door de accountant van de dienstverlenende gemeente bepaald aan de hand van de jaarrekeningen over de afgelopen 3 jaar voorafgaand aan de datum van uittreding.
   De beoordeling van de kosten van uittreden wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend zijn op het moment van de daadwerkelijke uittreding.
6. Met het oog op het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom, als bedoeld in lid 3 en 4, vragen de uittredende deelnemer en de dienstverlenende gemeente desgewenst gezamenlijk om een bindend advies aan een onafhankelijke externe deskundige. De kosten voor het inschakelen van de externe deskundige zijn, als onderdeel van de frictiekosten, voor rekening van de uittredende deelnemer.
7. De dienstverlenende gemeente stelt de concept-uittredingsregeling vast en stuurt deze aan de deelnemende bestuursorganen ter besluitvorming. De uittredingsregeling is vastgesteld indien tenminste twee derde van het aantal deelnemers hiertoe besluiten.
8. Gedurende de periode tussen het besluit tot uittreding en effectuering daarvan is de uittredende deelnemer gehouden al haar verplichtingen na te komen.
9. De uittreedsom dient binnen een termijn van 6 maanden na vaststelling als bedoeld in lid 7 door de uittredende deelnemer te zijn voldaan, tenzij in de uittredingsregeling een andere afspraak is gemaakt. Lopende kosten en aangegane verplichtingen worden hierbij verrekend.

Artikel 10 Duur en beëindiging regeling

1. Deze regeling wordt overeengekomen voor onbepaalde tijd.
2. Deze regeling kan worden opgeheven bij gelijkluidend besluit van alle deelnemende gemeenten. Iedere deelnemende gemeente is bij opheffing van deze gemeenschappelijke regeling gehouden aan de dienstverlenende gemeente de financiële verplichtingen te voldoen totdat de werkzaamheden zoals overeengekomen bij het opheffingsbesluit van de dienstverlenende gemeente zijn afgerond. De reële schade voor de dienstverlenende gemeente, die rechtstreeks gevolg is van het opheffen van de gemeenschappelijke regeling dient door de deelnemende gemeenten gezamenlijk te worden vergoed.

Artikel 11 Wijziging regeling

1. Iedere deelnemende gemeente of de dienstverlenende gemeente kan een voorstel doen tot wijziging van de regeling.
2. De deelnemende en dienstverlenende gemeenten gaan niet over tot wijziging van deze regeling dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten hun zienswijze ten aanzien van de voorgestelde wijziging hebben kunnen geven binnen een termijn van 8 weken na ontvangst van het voorstel tot wijziging. Een raad kan afzien van het geven van een zienswijze.
3. De deelnemende en dienstverlenende gemeenten gaan niet over tot wijziging van deze regeling dan nadat de ontvangen zienswijzen zijn verwerkt en de colleges de raden om toestemming tot wijziging van de regeling is verzocht. Bij het verzoek om toestemming wordt een reactie op de zienswijzen gegeven.
4. Zienswijze en toestemming kunnen niet tegelijk in één procedure worden behandeld.

Artikel 12 Toezending en publicatie

De besturen van de deelnemende gemeenten dragen op de gebruikelijke wijze, overeenkomstig het bepaalde in artikel 26, tweede lid van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, zorg voor de bekendmaking van de inwerkingtreding van de regeling of van besluiten tot wijziging, opheffing, toetreding en uittreding.

Artikel 13 Inwerkingtreding

De regeling treedt in werking op 1 januari 2026. De regeling treedt niet in werking voordat zij is bekendgemaakt (art 26 lid 3 Wgr).

Artikel 14 Aanwijzing artikel 26 Wgr gemeente

De dienstverlenende gemeente is aangewezen om uitvoering te geven aan artikel 26 van de Wgr.

Artikel 15 Slotbepaling

Deze regeling kan worden aangehaald als
“Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese Gemeenten”.

Contactgegevens Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese Gemeenten | Overheid.nl

Gemeenschappelijke Regeling
Archeologie West-Friesland
16-6-2025 Op basis van GR_AWF_V8
Was-Wordt-Waarom tabel

WAS
GR AWF 2024, vigerende regeling

Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten
Geldend van 19-08-2024 t/m heden met terugwerkende kracht vanaf 01-07-2024
Intitulé
Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten
Zaaknummer: 2160970

De colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten . Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel

besluiten met ingang van 1 juli 2024 de Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten te wijzigen waardoor de tekst komt te luiden

als volgt: Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten

Artikel 1 begripsbepalingen
In deze regeling wordt verstaan onder:
a.
deelnemende gemeente: de raad en het college van burgemeester en wethouders als bestuursorganen van alle aan deze regeling deelnemende gemeenten;

b.
dienstverlenende gemeente: de raad en het college van burgemeester en wethouders als bestuursorganen van de gemeente Hoorn;

c.
dienstafnemende gemeente: de raad en het college van burgemeester en wethouders van de naast Hoorn aan deze regeling deelnemende gemeenten;

d.
ambtelijke werkgroep: een werkgroep, samengesteld uit ambtelijke vertegenwoordigers van deelnemende gemeenten;

e.
de wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen 1984;

f.
senior archeoloog (advisering): archeoloog met aantoonbare kennis en ervaring in het archeologisch (advies)werk, zoals vastgelegd in het Actorregister;

g.
archeologische monumentenzorg (AMZ): De keten van archeologische monumentenzorg conform de Erfgoedwet (2016);

h.
Kwaliteitsnormering Nederlandse Archeologie (KNA); de meest recente versie van het kwaliteitsstelsel voor de AMZ.

Artikel 2 bestuursvorm, belang en taken

1.
De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel nemen deel aan een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in artikel 1 en artikel 8, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen

2.
De in het vorige lid genoemde bestuursorganen van de gemeente Hoorn verlenen tegen betaling van de kosten diensten aan de bestuursorganen van de overige aan deze regeling deelnemende gemeenten.

3.
De gemeenschappelijke regeling wordt getroffen gezien de regionale samenhang van archeologische structuren, teneinde archeologisch beleid en uitvoerende werkzaamheden gezamenlijk gestalte te geven. Hierbij zullen de dienstafnemende gemeenten gebruik mogen maken van het certificaat voor het verrichten van archeologisch onderzoek zoals bedoeld in de Erfgoedwet 2016 § 5.1.

4.
Zo nodig kan door een unaniem besluit van de aan deze regeling deelnemende bestuursorganen (gemeenteraad en college) aan de werkingssfeer van deze gemeenschappelijke regeling de uitvoering van andere taken worden toegevoegd.

Artikel 3 taken van de dienstverlenende gemeente

1.
De dienstverlenende gemeente draagt zorg voor het navolgende:

a.
Benoeming van twee senior archeologen.
De regio-archeologen functioneren naast de Hoornse gemeente archeoloog, waardoor door de gemeente Hoorn er minimaal drie archeologen op senior niveau zijn aangesteld.

b.
het voorzien in de mogelijkheid van een centraal goedgekeurd tussendepot, waarin de vondsten en data die voortkomen uit veldonderzoeken kunnen worden ondergebracht en beheerd. De vondsten van een onderzoek kunnen, na toestemming van de Provincie Noord-Holland, volgens een standaard bruikleenovereenkomsten voor onderzoeks- en publieksdoeleinden aan elke gemeente worden uitgeleend.

2.
De dienstverlenende gemeente zal de volgende taken op archeologisch gebied voor het grondgebied en de waterbodem van de deelnemende gemeenten vervullen:

a.

Beleidstaken

De beleidstaken omvatten de hele keten van archeologische monumentenzorg, onder a

- het inventariseren van archeologische terreinen binnen de gemeentegrenzen van de deelnemende gemeenten;
- het zoveel mogelijk in de bodem behouden van belangrijke archeologische resten en/ of ter plaatse op enigerlei wijze doen markeren van gevonden constructies;
- het adviseren van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten inzake archeologische waarden en objecten binnen de gemeentegrenzen van de deelnemende gemeenten;
- het melden van nieuwe vondsten en opgravingen aan het centrale archief (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;
- het opstellen en actualiseren van de archeologische waardenkaart van de deelnemende gemeenten;
- het adviseren bij ruimtelijke ontwikkelingen c.q. ruimtelijke vergunningen voor zover deze betrekking hebben op activiteiten in een gebied met archeologische waarden of verwachtingen door middel van Archeologische Quickscans, veldtoetsen, monitoring en overige adviezen;
- het opstellen van richtlijnen voor archeologisch onderzoek en het toetsen van Programma's van Eisen van derden;
- het toezicht houden op archeologisch (veld)onderzoek uitgevoerd door derden binnen de gemeentegrenzen van de deelnemende gemeenten;
- het toetsen van eindrapportages van gerealiseerd archeologisch onderzoek;
- adviseren over archeologiebeleid, regiobeleid en erfgoedverordeningen etc.;
- het communiceren met de Erfgoedinspectie (EI) van het Ministerie OCW.

b.

Documentatie

- het documenteren van archeologische vindplaatsen, vondsten en structuren binnen de gemeentegrenzen van de deelnemende gemeenten;
- het toegankelijk maken, bewerken en in goede staat houden van het archeologisch documentatiearchief;
- het toegankelijk maken, bewerken en in goede staat houden van het gezamenlijk tussendepot voor archeologische vondsten.

c.

Voorlichting

- het desgewenst geven van voorlichting betreffende archeologische zaken in de deelnemende gemeenten.

d.

Archeologisch veldonderzoek en –rapportage.

- Overheden, semioverheden en particulieren kunnen gebruik maken van uitvoeringstak (Archeologisch bureauonderzoek, opstellen van PvE's, Archeologisch onderzoek) onder KNA en BRL 4000 norm.

Artikel 4 Verplichtingen van de dienstverlenende gemeente

1.

De dienstverlenende gemeente verricht archeologische werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten en ziet toe op een evenredige verdeling . van de diensten

2.

De dienstverlenende gemeente rapporteert en evalueert ten minste halfjaarlijks schriftelijk aan de ambtelijke werkgroep.

3.

De dienstverlenende gemeente brengt jaarlijks in januari een jaarverslag over het voorgaande jaar uit. De financiële verantwoording is hierin separaat opgenomen, zoveel mogelijk gespecificeerd naar projecten of algemene zaken.

4.

De dienstverlenende gemeente stelt elk jaar in het laatste kwartaal een jaarplan voor het komende jaar met begroting en tarifering op.
Hierin zijn de wensen van de ambtelijke werkgroep opgenomen.

Artikel 5 Archiefzorg

1.

Archiefzorg

Het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente draagt zorg voor de archiefbescheiden van de centrumregeling.

2.

Archiefbeheer

1.

De secretaris van de dienstverlenende gemeente is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

2.
Het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

3.
Archiefbewaarplaats
Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de centrumregeling wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West- Friesland.

4.
Toezicht
Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats is belast de archivaris van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland.

5.
Verantwoording
1.
De archivaris van het Westfries Archief en het Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland brengt minimaal twee jaarlijks aan het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten van de dienstverlenende gemeente verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

2.
Het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente brengt jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad van de dienstverlenende gemeente over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de centrumregeling.

6.
Terbeschikkingstelling

1.
De deelnemers aan de centrumregeling stellen aan het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de gemandateerde taken.

2.
In een verklaring van terbeschikkingstelling worden de periode van terbeschikkingstelli en het toezicht op het beheer van de ter beschikking gestelde archiefbescheiden gereg

Artikel 6 Ambtelijke werkgroep
1.
De deelnemende gemeenten stellen een ambtelijke werkgroep in, die bestaat op initia uit één ambtenaar van elke deelnemende gemeente. De ambtelijke werkgroep bereidt adviezen voor die de dienstverlenende gemeente op grond van haar bevoegdheid bin gemeenschappelijke regeling kan gaan uitwerken.
De werkgroep vergadert ten minste twee maal per jaar en hoogstens vier maal per jaar Bij excessen kan de werkgroep bijeen worden geroepen

2.

De ambtelijke werkgroep kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan de rader colleges en het archeologisch samenwerkingsverband.

Artikel 7 Kostenverdeling

1.

De deelnemende gemeenten dragen elk in proportionele delen bij in de kosten van de in artikel 3, lid 2 a, b, c genoemde taken die in het kader van deze gemeenschappelijke regeling worden gemaakt (zie toelichting).
Taken zoals genoemd onder artikel 3 lid 2d vallen niet onder deze kostenverdeling.

2.

Jaarlijks presenteert de dienstverlenende gemeente een begroting en een verantwoording van de uitgaven.
Deze wordt gestructureerd conform de geldende regels zodat per gemeente hier afdoende accountantscontrole kan plaatsvinden.

Artikel 8 Evaluatie

1.
Een evaluatie vindt minimaal 1 keer per 4 jaar plaats.

2.
De dienstverlenende gemeente zorgt er voor dat 1 jaar vóór het tijdstip waarop een evaluatie zal plaatsvinden een signaal uit gaat naar de deelnemers van de regeling, met daarbij een procesbeschrijving over het aandragen van de onderwerpen en het stemmen daarover.

3.
Wanneer met een evaluatie wordt ingestemd draagt de dienstverlenende gemeente zorg voor de uitvoering van de evaluatie.

4.
De uitvoering van de evaluatie begint met een procesbeschrijving met daarin een beschrijving van het onderwerp, de manier waarop de evaluatie wordt uitgevoerd en binnen welke termijn. De procesbeschrijving vermeldt ook of de evaluatie extra kosten voor de deelnemerstot gevolg heeft.

5.
Als de evaluatie conclusies en aanbevelingen bevat, dan verwerkt de dienstverlenende gemeente deze in een voorstel hoe hieraan gevolg wordt gegeven.

6.
De gevolgen als bedoeld in het vorige lid,
kunnen aanleiding zijn om te betrekken in de daaropvolgende evaluatieperiode.

Artikel 9 Toe- en uittreding

1.
Tot deze regeling kan worden toegetreden, dan wel uitgetreden, door middel van besluiten van de daartoe bevoegde bestuursorganen van een deelnemende gemeente, respectievelijk een toetredende gemeente.

2.
Uitreding is toegestaan na twee kalenderjaren. Op 1 januari, twee jaar voorafgaand aan de uittreding, dient dit schriftelijk aan de dienstverlenende gemeente kenbaar te worden gemaakt.

3
Bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom is het uitgangspunt dat de uittredende deelnemer de reële schade van de centrumgemeente én de overblijvende deelnemers dient te vergoeden, die rechtstreeks gevolg is van het (gedeeltelijk) uittreden uit de gemeenschappelijke regeling.

4
De uittreedsom bestaat uit de zakelijke gerechtvaardigde kosten,
te weten de kosten die rechtstreeks ontstaan uit de uittreding (frictiekosten) en de bijdragen aan de overtollige kosten (desintegratiekosten).

5
De kosten als bedoeld in lid 3 en lid 4 worden door de accountant van de centrumgemeente bepaald aan de hand van de jaarrekeningen over de afgelopen 3 jaar voorafgaand aan de datum van uittreding.

De beoordeling van de kosten van uittreden wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend zijn op het moment van de daadwerkelijke uittreding.

6

Met het oog op het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom, als bedoeld in het derde t/m vijfde lid, vragen de uittredende deelnemer en de centrumgemeente desgewenst gezamenlijk om een bindend advies aan een onafhankelijke externe deskundige. De kosten voor het inschakelen van de externe deskundige zijn, als onderdeel van de frictiekosten, voor rekening van de uittredende deelnemer.

7

De centrumgemeente stelt de concept-uittredingsregeling vast en stuurt deze aan de deelnemende bestuursorganen ter besluitvorming.
De uittredingsregeling is vastgesteld indien tenminste twee derde van het aantal deelnemers hiertoe besluiten.

8

Gedurende de periode tussen het besluit tot uittreding en effectuering daarvan is de uittredende deelnemer gehouden al haar verplichtingen na te komen.

9

De uittreedsom dient binnen een termijn van 6 maanden na vaststelling als bedoeld in het zevende lid door de uittredende deelnemer te zijn voldaan, tenzij in de uittredingsregeling een andere afspraak is gemaakt.
Lopende kosten en aangegane verplichtingen worden hierbij verrekend.

Artikel 12 Toezending en publicatie

De besturen van de deelnemende gemeenten dragen op de gebruikelijke wijze, overeenkomstig het bepaalde in artikel 26, tweede lid van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, zorg voor de bekendmaking van de inwerkingtreding van de regeling of van besluiten tot wijziging, opheffing, toetreding en uittreding.

Artikel 13 Inwerkingtreding

De regeling treedt in werking op de dag, volgend op die van opname van de betreffende besluiten in het register als bedoeld in artikel 27, tweede lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen, tenzij een later tijdstip is bepaald.

Artikel 15 Slotbepaling

Deze regeling kan worden aangehaald als “Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese Gemeenten”.

WORDT
GR AWF Wijzigingsvoorstel

Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten
Geldend vanaf 1 januari 2026
Intitulé
Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten
Zaaknummer:

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten
Drechterland, Enkhuizen, Hollands kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer,
Schagen, Stede Broec en Texel

besluiten met ingang van 1 januari 2026 de Gemeenschappelijke Regeling
Archeologie Westfriese gemeenten te wijzigen waardoor de tekst komt te luiden

als volgt: Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese gemeenten

Artikel 1 begripsbepalingen
In deze regeling wordt verstaan onder:
a.
deelnemende gemeente: het college van burgemeester en wethouders
als bestuursorganen van alle aan deze regeling deelnemende gemeenten;

b.
dienstverlenende gemeente: het college van burgemeester en wethouders
als bestuursorganen van de gemeente Hoorn;

c.
dienstafnemende gemeente: het college van burgemeester en wethouders
van de naast Hoorn aan deze regeling deelnemende gemeenten;

d.
ambtelijke werkgroep: een werkgroep, samengesteld uit
ambtelijke vertegenwoordigers van deelnemende gemeenten;

e.
de wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen 1984;

f.
archeologische monumentenzorg (AMZ): De keten van archeologische
monumentenzorg conform de Erfgoedwet (2016);

g.
Kwaliteitsnormering Nederlandse Archeologie (KNA); de meest recente versie van
het kwaliteitsstelsel voor de AMZ.

h.

Actorregister Archeologie, het register van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB) waar de archeologische actoren zijn geregistreerd.

i.
PAN, Portable Antiqueties Netherlands, website voor melden en archiveren van (metaal)vondsten.

Artikel 2 bestuursvorm, belang en taken

1.
De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel nemen deel aan een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in artikel 1 en artikel 8, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

2.
De in het vorige lid genoemde bestuursorgaan van de gemeente Hoorn verlenen tegen betaling van de kosten diensten aan de bestuursorganen van de overige aan deze regeling deelnemende gemeenten.

3.
De gemeenschappelijke regeling wordt getroffen gezien de regionale samenhang van archeologische en landschappelijke structuren in het gebied van de 10 gemeenten, teneinde archeologisch beleid en de AMZ-cyclus. gezamenlijk gestalte te geven

4.
Zo nodig kan door een unaniem besluit van de aan deze regeling deelnemende bestuursorganen (gemeenteraad en college) aan de werkingssfeer van deze gemeenschappelijke regeling de uitvoering van andere taken worden toegevoegd.

Artikel 3 taken van de dienstverlenende gemeente
1.
De dienstverlenende gemeente draagt zorg voor het navolgende:

a.
Voorzien in voldoende personele capaciteit door de inzet van archeologisch gekwalificeerde deskundigen voor het adviseren op beleidstaken.

b.
het vervaardigen van en voorzien in een digitale gegevensstructuur ten behoeve van advisering binnen de Omgevingswet.

2.
De dienstverlenende gemeente vervult taken van de deelnemende gemeenten op archeologisch gebied voor de landbodem en de waterbodem:

a.

Beleidstaken

De beleidstaken omvatten de hele keten van archeologische monumentenzorg, onder andere:

•

a.

Het zoveel mogelijk in de bodem behouden van belangrijke archeologische resten (behoud in situ)

b.

het adviseren van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten inzake archeologische waarden en objecten binnen de gemeentegrenzen van de deelnemende gemeenten;

c.

Het melden van (nieuwe) vondsten aan het centrale archief (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het PAN;

d.

Het opstellen en actualiseren van het archeologisch en cultuurhistorisch beleid van de deelnemende gemeenten;

e.

Het adviseren bij ruimtelijke ontwikkelingen c.q. ruimtelijke vergunningen voor zover deze betrekking hebben op activiteiten in een gebied met archeologische, landschappelijke en aardkundige waarden of verwachtingen door middel van Archeologische Quickscans, veldtoetsen, monitoring en overige adviezen;

f.

Het opstellen van richtlijnen voor archeologisch onderzoek en het toetsen van Programma's van Eisen ;

g.

Het toezicht houden en directievoeren op archeologisch (veld)onderzoek binnen de gemeentegrenzen van de deelnemende gemeenten;

h.

Het toetsen van rapportages van gerealiseerd archeologisch onderzoek;

i.

Het adviseren over archeologiebeleid, regiobeleid en erfgoedverordeningen;

j.

Het communiceren met de inspectie Overheidsinformatie & Erfgoed (IOE) van het Ministerie OCW.

k.

Het adviseren bij de wettelijke taken zoals vastgelegd in de Omgevingswet (1-1-2024).

l.

De uitvoering van de wettelijke taken met betrekking tot de archeologische en cultuurhistorische waarden zoals vastgelegd in de Erfgoedwet van 1 juli 2016.

b.

Documentatie

De taken ten aanzien van documentatie zijn:

a.

het documenteren van archeologische vindplaatsen, vondsten en structuren binnen de gemeentegrenzen van de deelnemende gemeenten;

b.

het toegankelijk maken, bewerken en in goede staat houden van het archeologisch documentatiearchief;

c.

Voorlichting

De taken ten aanzien van voorlichting zijn:

a.

Het verrichten van erfgoedcommunicatie conform Artikel 9 van het Verdrag van Valletta (1992) op verzoek van de deelnemende gemeenten.

b.

Het actueel houden van de website van AWF met informatie over het archeologiebeleid en archeologisch erfgoed in de deelnemende gemeenten,

en

.

Artikel 4 Verplichtingen van de dienstverlenende gemeente

1.

De dienstverlenende gemeente verricht archeologische en cultuurhistorische werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten.

2.

De dienstverlenende gemeente rapporteert ten minste halfjaarlijks schriftelijk aan de ambtelijke werkgroep.

3.

De dienstverlenende gemeente brengt jaarlijks in het eerste kwartaal een jaarverslag over het voorgaande jaar uit.
De financiële verantwoording is hierin separaat opgenomen, zoveel mogelijk gespecificeerd naar projecten of algemene zaken.

4.

De dienstverlenende gemeente stelt elk jaar in het laatste kwartaal een jaarplan met begroting en tarifering op (zie Artikel 7) op voor het komende jaar.

Artikel 5 Regels over het archiefzorg

Archiefzorg

1.

Het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente draagt zorg voor de archiefbescheiden van de centrumregeling.

Archiefbeheer

2

De secretaris van de dienstverlenende gemeente is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

3.
Het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

Archiefbewaarplaats
4.
Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de centrumregeling wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West- Friesland.

Toezicht
5.
Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van Westfries Archief, Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland.

Verantwoording
6.
De archivaris van het Westfries Archief en het Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland brengt minimaal twee jaarlijks aan het college van burgemeester en wethouders/ gedeputeerde staten van de dienstverlenende gemeente verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

7.
Het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente brengt jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad van de dienstverlenende gemeente over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de centrumregeling.

Terbeschikkingstelling

8.
De deelnemers aan de centrumregeling stellen aan het college van burgemeester en wethouders van de dienstverlenende gemeente de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de gemandateerde taken.

9.
In een verklaring van terbeschikkingstelling worden de periode van terbeschikkingstelling en het toezicht op het beheer van de ter beschikking gestelde archiefbescheiden geregeld.

Artikel 6 Ambtelijke werkgroep
1.
De deelnemende gemeenten stellen een ambtelijke werkgroep in, die bestaat uit één ambtenaar van elke deelnemende gemeente of één ambtenaar van een gemeentelijk samenwerkingsverband.

2. De werkgroep vergadert ten minste twee maal per jaar en hoogstens vier maal per jaar.

Naast de in lid 2 opgenomen werkgroep kan indien nodig de werkgroep extra bijeen worden geroepen op initiatief van een van de deelnemers.

4

De ambtelijke werkgroep kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan de raden, colleges en het archeologisch samenwerkingsverband.

Artikel 7 Kostenverdeling

1.

De deelnemende gemeenten betalen aan de dienstverlenende gemeente voor de in artikel 3, lid 2 a, b en c genoemde taken die in het kader van de gemeenschappelijke regeling worden gemaakt op basis van afgenomen uren met in achtname van de volgende artikelen.

2.

Jaarlijks presenteert de dienstverlenende gemeente een begroting en een verantwoording van de uitgaven.
Deze wordt gestructureerd conform de geldende regels zodat per gemeente hier afdoende accountantscontrole kan plaatsvinden.

3.

Omdat het gaat om wettelijke taken zonder commercieel oogmerk zijn kostendekkende tarieven het uitgangspunt.

4.

Voor het uurtarief wordt het door de directie van centrumgemeente vastgestelde interne uurtarief van het huidige boekjaar gebruikt. Hierin zit een opslag voor overhead. (managemente, ondersteuning, ICT, facilitair, huisvesting, etc.) Daarnaast wordt een opslag toegepast om kosten voor algemene werkzaamheden en overige kosten te dekken die geen onderdeel uitmaken van de reguliere overhead. Dit totale uurtarief wordt periodiek bijgesteld om ontwikkelingen zoals salarisverhogingen voor gemeenteambtenaren volgend uit een nieuwe cao en kosteninflatie mee te nemen.

.

5.

Om het risico van een begrotingstekort voor de dienstverlenende gemeente als gevolg van een lagere afname van uren dan begroot te minimaliseren, is er een vastgestelde vaste afname aan uren per deelnemer.

6.

Na afloop van elk half jaar wordt binnen vier weken een factuur gestuurd aan de deelnemers gebaseerd op de afgenomen uren van het afgelopen half jaar met in acht neming van de minimale af te nemen uren plus de in lid 4 genoemde opslag plus eventueel directe kosten
.

7.

Kosten die specifiek gemaakt worden voor een deelnemer en geen onderdeel zijn van het genoemde onder art 3. worden direct aan deelnemer doorbelast.
Dat gaat om bijvoorbeeld gemaakte reiskosten en projectkosten. Dit wordt met deelnemer afgestemd.

8.

Jaarlijks presenteert de dienstverlenende gemeente per deelnemende gemeente een lijst van de afname van het aantal uren en het tarief dat hier aan was verbonden.
Elk kwartaal wordt de urenbesteding aan elke gemeente gemeld en een prognose voor de besteding geg
Het is de taak van de deelnemende gemeente de urenbesteding te controleren.
Voor het einde van het boekjaar wordt aan deelnemers het uurtarief voor het volgende boekjaar doorgeg

Artikel 8 Evaluatie

1.
Een evaluatie vindt minimaal 1 keer per 4 jaar plaats.

2.
De dienstverlenende gemeente zorgt er voor dat 1 jaar vóór het tijdstip waarop een evaluatie zal plaatsvinden een signaal uit gaat naar de deelnemers van de regeling, met daarbij een procesbeschrijving over het aandragen van de onderwerpen en het stemmen daarover.

3.
Wanneer met een evaluatie wordt ingestemd draagt de dienstverlenende gemeente zorg voor de uitvoering van de evaluatie.

4.
De uitvoering van de evaluatie begint met een procesbeschrijving met daarin een beschrijving van het onderwerp, de manier waarop de evaluatie wordt uitgevoerd en binnen welke termijn. De procesbeschrijving vermeldt ook of de evaluatie extra kosten voor de deelnemers tot gevolg heeft.

5.
Als de evaluatie conclusies en aanbevelingen bevat, dan verwerkt de dienstverlenende gemeente deze in een voorstel hoe hieraan gevolg wordt gegeven.

6.
De gevolgen als bedoeld in het vorige lid,
kunnen aanleiding zijn om te betrekken in de daaropvolgende evaluatieperiode.

Artikel 9 Toe- en uittreding

1.
Tot deze regeling kan worden toegetreden door middel van besluiten van tweederde van de daartoe bevoegde bestuursorgaan van de deelnemende gemeenten en het daartoe bevoegde bestuursorgaan van de toetredende gemeente.

2.
Een deelnemende gemeente kan zelf besluiten tot uittreding en is niet eerder toegestaan dan na twee kalenderjaren na toetreding. Op 1 januari, twee jaar voorafgaand aan de uittreding, dient dit schriftelijk aan de dienstverlende gemeente kenbaar te worden gemaakt. Uittreding kan niet eerder plaatsvinden dan de uittredingsregeling is vastgesteld zoals bepaald in lid 7.

3.
Bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom is het uitgangspunt dat de uittredende deelnemer de reële schade van de dienstverlende gemeente én de overblijvende deelnemers dient te vergoeden, die rechtstreeks gevolg is van het (gedeeltelijk) uittreden uit de gemeenschappelijke regeling.

4.
De uittreedsom bestaat uit de zakelijke gerechtvaardigde kosten,
te weten de kosten die rechtstreeks ontstaan uit de uittreding (frictiekosten) en de bijdragen aan de overtollige kosten (desintegratiekosten).

5.
De kosten als bedoeld in lid 3 en lid 4 worden door de accountant van de centrumgemeente bepaald aan de hand van de jaarrekeningen over de afgelopen 3 jaar voorafgaand aan de datum van uittreding.

De beoordeling van de kosten van uittreden wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend zijn op het moment van de daadwerkelijke uittreding.

6.
Met het oog op het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom, als bedoeld in lid 3 en 4, vragen de uittredende deelnemer en de dienstverlenende gemeente desgewenst gezamenlijk om een bindend advies aan een onafhankelijke externe deskundige. De kosten voor het inschakelen van de externe deskundige zijn, als onderdeel van de frictiekosten, voor rekening van de uittredende deelnemer.

7.
De dienstverleenende gemeente stelt de concept-uittredingsregeling vast en stuurt deze aan de deelnemende bestuursorganen ter besluitvorming.
De uittredingsregeling is vastgesteld indien tenminste twee derde van het aantal deelnemers hiertoe besluiten.

8.
Gedurende de periode tussen het besluit tot uittreding en effectuering daarvan is de uittredende deelnemer gehouden al haar verplichtingen na te komen.

9.
De uittreedsom dient binnen een termijn van 6 maanden na vaststelling als bedoeld in lid 7 door de uittredende deelnemer te zijn voldaan,
tenzij in de uittredingsregeling een andere afspraak is gemaakt.
Lopende kosten en aangegane verplichtingen worden hierbij verrekend.

Artikel 10 Duur en beiendiging

1
Deze regeling wordt overeengekomen voor onbepalde tijd.

2
Deze regeling kan worden opgeheven bij gelijkluidend besluit van alle deelnemende en de dienstverlenende gemeenten. Iedere deelnemende gemeente is bij opheffing van deze gemeenschappelijke regeling gehouden aan de dienstverlenende gemeente de financiële verplichtingen te voldoen totdat de werkzaamheden zoals overeengekomen bij het opheffingsbesluit van de dienstverlenende gemeente zijn afgerond. De reële schade voor de dienstverlenende gemeente, die rechtstreeks gevolg is van het opheffen van de gemeenschappelijke regeling dient door de deelnemende gemeenten gezamenlijk worden vergoed

Artikel 11 Wijziging regeling

1
Iedere deelnemende gemeente of de dienstverlenende gemeente kan een voorstel doen tot wijziging van de regeling.

2
De deelnemende en dienstverlenende gemeenten gaan niet over tot wijziging van deze regeling dan nadat de colleges van de deelnemende gemeenten hun zienswijze ten aanzien van de voorgestelde wijziging hebben kunnen geven binnen een termijn van 8 weken na ontvangst van het voorstel tot wijziging. Een college kan afzien van het geven van een zienswijze.

3.
De deelnemende en dienstverlenende gemeenten gaan niet over tot wijziging van deze regeling

dan nadat de ontvangen zienswijzen zijn verwerkt en de colleges om toestemming tot wijziging van de regeling is verzocht. Bij het verzoek om toestemming wordt een reactie op de zienswijzen gegeven.

4
Zienswijze en toestemming kunnen niet tegelijk in één procedure worden behandeld.

Artikel 12 Toezending en publicatie

De besturen van de deelnemende gemeenten dragen op de gebruikelijke wijze, overeenkomstig het bepaalde in artikel 26, tweede lid van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, zorg voor de bekendmaking van de inwerkingtreding van de regeling of van besluiten tot wijziging, opheffing, toetreding en uittreding.

Artikel 13 Inwerkingtreding

De regeling treedt in werking op 1 januari 2026. De regeling treedt niet in werking voordat zij is bekendgemaakt (art 26 lid 3 Wgr).

Artikel 14 Aanwijzing artikel 26 Wgr gemeente

De dienstverlenende gemeente is aangewezen om uitvoering te geven aan artikel 26 van de Wgr.

Artikel 15 Slotbepaling
Deze regeling kan worden aangehaald als
“Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese Gemeenten”.

Contactgegevens Gemeenschappelijke Regeling Archeologie Westfriese Gemeenten | Overheid.nl

WAAROM **Toelichting op wijzigingsvoorstel**	**OPMERKINGEN**
Aanpassen aan nieuwe ingangsdatum 1 januari 2026	
zaaknummer wijzigen	
Deze GR betreft alleen bevoegdheden van het college, de raden is daarom eruit gehaald. Hollands Kroon toegevoegd	
Aanpassen aan nieuwe ingangsdatum 1 januari 2026	
Deze GR betreft alleen bevoegdheden van het college, de raden is daarom eruit gehaald.	
Deze GR betreft alleen bevoegdheden van het college, de raden is daarom eruit gehaald.	
Deze GR betreft alleen bevoegdheden van het college, de raden is daarom eruit gehaald.	
ongewijzigd	
Titel van de wet is gewijzigd.	
vervallen	Artikel 1-f vervalt
ongewijzigd, nummering wordt f	
ongewijzigd, nummering wordt g	

voor de verplichte kwaliteitsboring van de actoren (adviseurs)	
het PAN is een actuele database voor archeologische vondsten	
Deze GR betreft alleen bevoegdheden van het college, de raden is daarom eruit gehaald. Hollands Kroon toegevoegd	verzoekbief van 18-4-2023 (bijlage)
"bestuursorganen" aangepast in "bestuursorgaan" i.v.m. aanpassing lid 1.	
gewijzigd gravend archeologisch onderzoek valt buiten de regeling	Michiel licht mondeling toe waarom dat sinds 2017 is d scheiding beleid en uitvoering, geen taak vanuit Erfgoe
ongewijzigd	
gewijzigd adviseurs zijn niet alleen senior-archeologen aantal is naar behoefte	
gewijzigd een tussendepot hoort bij gravend onderzoek en valt buiten de regeling	
gewijzigd ter verduidelijking	

genummerd van a t/m l		
vervalt	Michiel licht mondeling toe waarom dit binnen de GR v	
gewijzigd behoud in situ toegevoegd		
ongewijzigd		
gewijzigd PAN toegevoegd		
gewijzigd - cultuurhistorie toegevoegd. Waardenkaarten horen bij beleid.		Maken van nieuwe beleid
gewijzigd		
landschappelijke en aardkundige waarden toegevoegd		
gewijzigd woord 'derden' verwijderd, niet relevant		
gewijzigd woord 'van derden' verwijderd, niet relevant		
gewijzigd - het gaat om alles soorten rapportages, niet uitsluitend eindrapportages		
ongewijzigd		Uitvoeren van bestaand beleid
gewijzigd, naam dienst is veranderd		
gewijzigd - Omgevingswet toegevoegd		
gewijzigd Erfgoedwet toegevoegd	De uitvoering van de wettelijke taken met betrekking tc en cultuurhistorische waarden zoals vastgelegd in de	
Tekstuele toelichting op dit lid. genummerd van a t/m b		
ongewijzigd		
ongewijzigd		
vervalt hoort niet bij adviestaken GR	Michiel licht toe	

Tekstuele toelichting op dit lid. genummerd van a t/m b	
gewijzigd Verdrag van Valletta toegevoegd	
toegevoegd alle relevante informatie is te vinden op de website van AWF	
vervalt hoort niet bij adviestaken GR	
gewijzigd evenredige verdeling van de diensten is vastgelegd in het aantal uren per gemeente	(Opmeer:) [De diensverlenden gemeente vericht] taker
ongewijzigd	
gewijzigd januari is niet haalbaar, het eerste kwartaal wel	
gewijzigd wensen ambtelijke begeleidingsgroep zitten al in jaarplan	
Titel gewijzigd i.v.m. titel lid 1. Nummering zodat deze binnen het artikel doorloopt	
ongewijzigd	
ongewijzigd	

ongewijzigd

ongewijzigd

ongewijzigd

ongewijzigd

ongewijzigd

ongewijzigd

ongewijzigd

genummerd 1, 2, 3, 4.

gewijzigd

De SED gemeenten sturen 1 vertegenwoordiger en geen 3
zin vervallen, is geregeld in agendering

zin gewijzigd, niet alleen bij excessen

2 gesplitst in 2 en 3

ongewijzigd

gewijzigd
conform wensen Costcontrol gemeente Hoorn

ongewijzigd

gewijzigd (t.o.v. eerdere versie is de laatste zin over de opslag, inhoudelijk verplaats naar lid 4
conform wensen Costcontrol gemeente Hoorn

gewijzigd, t.o.v. eerdere versie is toegelicht wat er in de opslag zit.
conform wensen Costcontrol gemeente Hoorn

gewijzigd
conform wensen Costcontrol gemeente Hoorn

gewijzigd
conform wensen Costcontrol gemeente Hoorn

gewijzigd
conform wensen Costcontrol gemeente Hoorn

gewijzigd
conform wensen Costcontrol gemeente Hoorn
geven.

geven.

ongewijzigd

ongewijzigd

ongewijzigd

ongewijzigd

ongewijzigd

ongewijzigd

gewijzigd
toetreden gescheiden van uittredend
en verduidelijkt

gewijzigd
toetreden gescheiden van uittredend
en verduidelijkt

ongewijzigd

ongewijzigd

gewijzigd
verwijzing naar sub-artikel 4 en 5

gewijzigd
verwijzing naar sub-artikel 4 en 5

gewijzigd, centrumgemeente in dienstverleenende

ongewijzigd

gewijzigd
verwijzing naar lid 8

ongewijzigd

gewijzigd

gewijzigd

ongewijzigd

ı zoals beschreven in art. 3 in het vooraf vastgelegde aantal uur per deelnemende gemeente

GR Archeologie West-Friesland

Gemeente	Vaste Uren 2025
Drechterland	404
Enkhuizen	352
Hollands Kroon	500
Koggenland	172
Medemblik	707
Opmeer	172
Schagen	760
Stede Broec	287
Texel	1258
Totaal	4612

Toelichting gemeenschappelijke regeling Archeologie West-Friesland 2025
V2, 19-11-2024

1. De rol van de gemeente in de zorg voor het erfgoed

Na de implementatie van het Verdrag van Valletta (1992) is de Monumentenwet 1988 in 2007 gewijzigd ten gevolge van de vaststelling van de Wet op de archeologische Monumentenzorg (Wamz 2007 Wijzigingswet). Op grond van de wetgeving mogen archeologische waarden in principe niet worden aangetast. Dat wil zeggen dat in het ruimtelijke ordeningsbeleid ook deze waarden onderdeel dienen uit te maken van de afwegingen in de besluitvorming. Ten gevolge van bouwen, aanleggen en in bepaalde gevallen ook slopen wordt de bodem echter onvermijdelijk verstoord.

De herziene Monumentenwet verplicht gemeenten om ‘rekening te houden met aanwezige of te verwachten archeologische en cultuurhistorische waarden’. Het bestemmingsplan stond hierbij centraal. In de bestemmingsplannen zijn dubbelbestemmingen archeologie met bouw- en aanlegvoorschriften opgenomen. Ter bescherming van de archeologische waarden kunnen burgemeester en wethouders voorwaarden verbinden aan een omgevingsvergunning.

Sinds de Modernisering Monumentenzorg van 2012 (wijziging artikel 3.1.6 lid 2 van Besluit ruimtelijke ordening) zijn gemeenten verplicht om, naast archeologische waarden, rekening te houden met cultuurhistorische waarden bij het vaststellen van bestemmingsplannen.

De Monumentenwet 1988 is op 1 juli 2016 overgegaan in de Erfgoedwet. De Erfgoedwet vormt samen met de Omgevingswet het wettelijke fundament voor de cultuurhistorie in Nederland. In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met ons erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. Onderdelen van de Erfgoedwet die de fysieke leefomgeving betreffen, zijn overgeheveld naar de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking is getreden. Het betreft dan:

- Vergunningen tot wijziging, sloop of verwijdering van rijksmonumenten;
- Verordeningen, wijzigingen van het omgevingsplan, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie; en
- Bescherming van stads- en dorpsgezichten.

De aanwijzing van archeologische rijksmonumenten is in de Erfgoedwet gebleven.

Sinds in 2024 de Omgevingswet is ingegaan, moeten gemeenten rekening houden met cultureel erfgoed in het Omgevingsplan. Hieronder vallen ook cultuurlandschappen en bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische waarden. Voor het te behouden erfgoed moet de gemeente een toereikend beschermingsregime instellen.

Tenslotte dient te worden opgemerkt dat het team Erfgoed van de gemeente Hoorn advies geeft en bewuste gemeente zelf de benodigde vergunningen dient te verlenen. De archeologisch adviseur treedt gemandateerd namens de gemeente op als Bevoegd Gezag. Bij deze gemeenschappelijke regeling is geen sprake van een overheveling van de bestuursbevoegdheid, waar ook het verlenen van vergunningen onder valt.

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0014833
Zaaknummer	Z25002133
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Bedrijfsvoering
Onderwerp	Controle verordening en normenkader 2025
Portefeuillehouder	wethouder V.B. Buis

Samenvatting

Als gevolg van een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording moet de Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente Opmeer worden aangepast. De belangrijkste wijziging heeft betrekking op de goedkeuringstoleranties. Daarnaast wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt enkele artikelen te actualiseren.
Jaarlijks wordt ook het normenkader door de raad vastgesteld.

Inleiding

Door het Rijk zijn in het Staatsblad een aantal wijzigingen gepubliceerd van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze wijzigingen gaan in voor verantwoordingen over het begrotingsjaar 2025. De wijzigingen hebben een doorwerking in de Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente Opmeer 2023 waarin de afspraken met de accountant o.a. voor de

controle van de jaarrekening zijn vastgelegd. Daarnaast wordt ook het normenkader ter vaststelling voorgelegd.

De gewijzigde verordening is als bijlage toegevoegd (zie bijlage 1).
De wijzigingen van de nieuwe verordening ten opzichte van de oude verordening zijn opgenomen in een was-wordt overzicht (zie bijlage 2).
Ook het normenkader voor de controle van de jaarrekening 2025 is als bijlage toegevoegd (zie bijlage 3).

Voorgesteld besluit

1) Vast te stellen de Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente Opmeer 2025;
2) In te trekken de Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente Opmeer 2023;
3) Het normenkader 2025 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Door een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording moet de verantwoordingsgrens worden aangepast.

- Tot en met 2024 hanteert de gemeente Opmeer een verantwoordingsgrens van 3%. Vanaf 2025 kan deze grens maximaal 2% van de totale lasten, exclusief de toevoegingen aan de reserves zijn. Voorgesteld wordt om uit te gaan van deze 2%.

1.2 Door het vaststellen van een nieuwe verordening moet de oude verordening worden ingetrokken..

- Het intrekken van de oude verordening schept duidelijkheid over welke verordening van toepassing is.

1.3 Het geeft inzicht in de regelgeving waar op de uitvoering over 2025 in het kader van rechtmatigheid wordt getoetst.

- De controle op (financiële) rechtmatigheid betreft het vaststellen of baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatig wil zeggen in overeenstemming met wet- en regelgeving en begroting. De wet- en regelgeving betreffen alle wetgeving van hogere overheden en de eigen gemeentelijke verordeningen. Daarnaast wordt als aanvaardbaar beschouwd dat raadsbesluiten voor zover die structurele regelingen betreffen, daar eveneens onder vallen. Bij dit alles gaat het alleen om wet- en regelgeving van financiële aard of met financiële consequenties. Het normenkader geeft aan welke regelgeving ten grondslagen ligt aan het beleid binnen de gemeente.

Kanttekeningen

Door het niet opnemen van kaders en of regelgeving is niet duidelijk aan welke regelgeving getoetst moet worden.

Beoogd maatschappelijk effect

Een transparante betrouwbare overheid.

Wettelijk kader

Artikel 213 Gemeentewet
Besluitbegroting en verantwoording

Participatie

N.v.t.

Communicatie

Het normenkader wordt gedeeld met de accountant.
De verordening wordt gepubliceerd op overheid.nl

Financiën

N.v.t.

Uitvoering

Bij controle van de jaarrekening, gepland in de maand april of mei, maakt de accountant gebruik van de controle verordening en het normenkader.

Bijlagen

1) Verordening controle financiële beheer en organisatie van de gemeente Opmeer 2025
2) Overzicht was-wordt mutaties
3) Normenkader 2025

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 213 van de Gemeentewet;

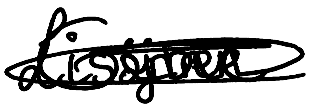
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 november 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1) Vast te stellen de Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente Opmeer 2025;
2) In te trekken de Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente Opmeer 2023;
3) Het normenkader 2025 vast te stellen.

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Bijlage 1

Verordening controle financiële beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) Gemeente Opmeer 2025

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- accountant: een door de raad aangewezen accountant als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet;

- accountantscontrole: controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening door de accountant;

- deelverantwoording: een in opdracht van de raad ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een deel van de gemeentelijke organisatie, welke verantwoording onderdeel uitmaakt van de jaarrekening;

- jaarrekening: jaarrekening van de gemeente als bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet;

- managementletter: verslag van de accountant gericht aan het bestuur met belangrijke bevindingen en adviezen voor verbetering van de interne beheersing, de IT-omgeving en actuele ontwikkelingen;

- rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van burgemeester en wethouders waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De accountantscontrole vindt plaats door een accountant. De accountant wordt door de raad benoemd.

2. Burgemeester en wethouders bereiden in overleg met de raad de aanbesteding van de accountantscontrole voor.

3. De raad stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. Het programma van eisen bevat voor de jaarlijkse accountantscontrole in ieder geval:

    a. de toe te passen goedkeuringstoleranties bij de accountantscontrole, de verantwoordingsgrens door burgemeester en wethouders en afwijkende rapportagegrenzen, Deze toleranties zijn gelijk aan de maximale goedkeurings- en rapporteringstoleranties conform het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden;

    b. de apart te controleren deelverantwoordingen en de daarbij toe te passen omvangsbasis; en goedkeuringstoleranties en afwijkende rapporteringstoleranties;

    c. de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;

    d. de aanvullende uit te voeren tussentijdse controles;

    e. de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering

    f. de posten van de jaarrekening met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht dient te besteden;

g. de gemeentelijke producten of organisatieonderdelen met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht dient te besteden;

4. In afwijking van het derde lid, aanhef, kan de raad in het programma van eisen opnemen, dat de raad jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant de onder f en g genoemde onderdelen vaststelt.

5. De raad stelt de selectiecriteria en per selectiecriterium de bijbehorende wegingsfactoren vast.

Artikel 3. Overige controles en opdrachten

1. Burgemeester en wethouders kunnen de accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de doelmatigheid en doeltreffendheid als bedoeld in Verordening 213a (de doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken) voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Burgemeester en wethouders informeren de raad vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.

2. Burgemeester en wethouders dragen de zorg voor de uitvoering van het beleid betreffende de specifieke uitkeringen volgens de eisen van rechtmatigheid van de ministeries.

3. Burgemeester en wethouders dragen de zorg voor de verantwoording aan derden en nemen hierbij de gestelde controle-eisen in acht. Als een deel van deze vereisten moet worden uitgevoerd door een accountant, zijn burgemeester en wethouders bevoegd hiervoor de opdracht te verlenen aan een andere dan de door de raad aangewezen accountant, indien dit in het belang van de gemeente is

.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening:

1. de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de frequentie, de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden.

2. De accountant kan de werkzaamheden in het kader van de accountantscontrole ook zonder vooraankondiging uitvoeren. De accountant vraagt voorafgaand aan de accountantscontrole de benodigde dossierstukken schriftelijk op bij een vertegenwoordiger van de ambtelijke organisatie.

3. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek overleg plaats tussen de accountant, (een vertegenwoordiging uit) de raad en vertegenwoordigers van de gemeente.

Artikel 5. Informatieverstrekking door burgemeester en wethouders

1. Burgemeester en wethouders zijn verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening, met de rechtmatigheidsverantwoording, conform de geldende wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor accountantscontrole.

1. Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende bescheiden voor de accountant ter inzage liggen en onbelemmerd toegankelijk zijn.

3. Bij de jaarrekening bevestigen burgemeester en wethouders schriftelijk aan de accountant, dat alle burgemeester en wethouders bekende informatie van belang voor de oordeelsvorming van de accountant is verstrekt.

4. Burgemeester en wethouders overleggen de gecontroleerde jaarrekening samen met de controleverklaring en het verslag van bevindingen uiterlijk de laatste vergadering voor het zomerreces voor aan de raad.

5. Alle informatie die na afgifte van de accountantsverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in de raad beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door burgemeester en wethouders aan de raad en de accountant gemeld.

6. De accountant maakt voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door burgemeester en wethouders zo veel mogelijk gebruik van het namens burgemeester en wethouders uitgevoerde onafhankelijke onderzoek.

7. De accountant maakt in de accountantscontrole zo veel mogelijk gebruik van de aanwezige interne beheersing van de werkzaamheden van de interne auditfunctie van de gemeente en stimuleert door een zo veel mogelijke organisatiegerichte accountantscontrole de verdere kwaliteitsverbetering en professionalisering.

Artikel 6. Toegang tot informatie door accountant

1. Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle relevante werkplaatsen van de gemeente.

2. De accountant is bevoegd om van alle in de gemeentelijke organisatie werkende personen mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor, dat de in de gemeentelijke organisatie werkende personen hieraan hun medewerking verlenen.

3. Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor, dat alle in de gemeentelijke organisatie werkende personen zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over het gevoerde financiële beheer, de getrouwheid van zowel het financiële beeld als de verklaring omtrent de rechtmatige totstandkoming van de baten en lasten.

Artikel 7. Rapportering door accountant

1. Indien de accountant bij een accountantscontrole tot het oordeel komt dat de rechtmatigheidsverantwoording door burgemeester en wethouders niet getrouw is, dan wel afwijkingen constateert die op zichzelf leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende controleverklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan de raad en zendt een afschrift hiervan aan burgemeester en wethouders.

2. In aanvulling op het verslag van bevindingen brengt de accountant over de door hem uitgevoerde controles verslag uit over zijn bevindingen die niet van bestuurlijk belang zijn aan de daarvoor in aanmerking komende ambtenaren.

3. De controleverklaring en het verslag van bevindingen worden voor verzending aan de raad door de accountant aan burgemeester en wethouders voorgelegd met de mogelijkheid voor burgemeester en wethouders om op deze stukken te reageren.

4. De accountant bespreekt voorafgaand aan de raadsbehandeling van de jaarstukken het verslag van bevindingen met vertegenwoordiging van de raad.

Artikel 8. Intrekking oude regeling

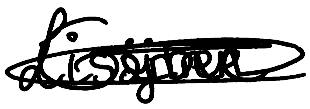
De Controleverordening gemeente Opmeer 2023 wordt ingetrokken.

Artikel 9. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met terugwerkende kracht op 1 januari 2025**,** met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening en deelverantwoordingen van het verslagjaar 2025 en later.

2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening controle financiële beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) Gemeente Opmeer 2025

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Bijlage 1

Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de gemeente Opmeer

1. Inleiding

De gemeentewet (GW), art. 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een rapport van bevindingen. Dit controleprotocol vervangt het eerder vastgestelde protocol dat is opgenomen bij de controle verordening 2018.

2. Doelstelling

Het controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening. Tevens wordt aangegeven welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van de getrouwheidscontrole is.

Na vaststelling door de raad van de opdrachtverstrekking aan de accountant wordt het normen- en toetsingskader meegegeven dat van toepassing is voor de interne audits en geldt voor de accountantscontrole.

Het controleprotocol wordt door de raad vastgesteld. Het normenkader rechtmatigheid, dat een integraal onderdeel is van het controleprotocol, is gebaseerd op een inventarisatie van de relevante wet- en regelgeving t.b.v. de controle, toegespitst op de hoofdstukken en doelstellingen uit de programmabegroting. Dit normenkader wordt jaarlijks opgesteld/ geactualiseerd en ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek afstemming plaats tussen de accountant en (een vertegenwoordiging uit) de raad.

3. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)

Zoals in art. 213 GW is voorgeschreven, geeft de controleverklaring op grond van de uitgevoerde controle aan of:

- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
- de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 van de GW en
- het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

De accountant overlegt een verslag van bevindingen over de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. In het verslag van bevindingen neemt de accountant eveneens de tabel van fouten en onzekerheden voor de specifieke uitkeringen op.

Voor de bijzondere verklaringen geldt in beginsel, dat deze vallen onder het bereik van de accountantscontrole. De verantwoordingsinformatie van een aantal specifieke uitkeringen is onderdeel van de jaarrekening. De accountantscontrole hierop volgt het principe 'single information single audit' ('SiSa'). De accountantscontrole op de betreffende verantwoordingsinformatie is onderdeel van de controle op de jaarrekening.

Op grond van artikel 213, lid 6 GW kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld met betrekking tot de reikwijdte van en de verslaglegging omtrent de accountantscontrole.

4. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de rechtmatigheid en getrouwheid

In het hierna opgenomen schema zijn de goedkeuringstoleranties opgenomen overeenkomstig de eisen in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado).

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend
Fouten en onzekerheden in de jaarrekening (% lasten excl. De toevoeging aan de reserves)	2%

Wanneer fouten en onzekerheden samen meer dan 2% van de omvangsbasis bedragen, dient de accountant een niet goedkeurende controleverklaring af te geven.

De rapporteringstolerantie heeft betrekking op het vastgestelde bedrag waarboven de accountant geconstateerde fouten en onzekerheden altijd opneemt in het accountantsverslag. Als de rapporteringstolerantie niet wordt overschreden, wordt in beginsel door de accountant niets gerapporteerd in het accountantsverslag.

Rapporteringstolerantie
De rapporteringstolerantie is vastgesteld op 1% van de lasten (excl. de toevoeging aan de reserves). Op basis van de jaarrekeningcijfers wordt door de accountant de definitieve rapporteringstoleranties in euro's bepaald.

5. Rapportering accountant

De accountant rapporteert naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole zoals hier onder aangegeven.

Rapportage	Tijdstip	Inhoud	Gericht aan
Plan van aanpak accountantscontrole.	Jaarlijks voor 1 november	In het plan van aanpak staan de focusgebieden van de accountant gepresenteerd en de uitgangspunten die aansluiten met dit controleprotocol.	Raad (of een afvaardiging van de raad)
Managementletter	Jaarlijks na afronding van de interim controle	In de managementletter rapporteert de accountant aandachtspunten inzake de processen en procedures en mogelijke risico's	MT
Rapport van bevindingen jaarrekening en bijbehorende controleverklaring uiterlijk 1 juni van het kalenderjaar volgend op het boekjaar	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	In de bevindingen en de controleverklaring wordt ingegaan op de aspecten van getrouwheid (en rechtmatigheid) in relatie tot de controletoleranties.	Raad (of een afvaardiging van de raad)

Indien gewenst wordt de accountant uitgenodigd om rapportages toe te lichten.

6. Uitgangspunten voor de rapportagevorm

De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

Bijlage 2

Overzicht was-wordt mutaties controle verordening 2023 ten opzichte van verordening 2025

Wijzigingen in de Verordening

WAS		WORDT
Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole 3. De raad stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. Het programma van eisen bevat voor de jaarlijkse accountantscontrole in ieder geval: a. de toe te passen goedkeuringstoleranties bij de accountantscontrole, de verantwoordingsgrens door burgemeester en wethouders en afwijkende rapportagegrenzen.		**Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole** 3. De raad stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. Het programma van eisen bevat voor de jaarlijkse accountantscontrole in ieder geval: a. de toe te passen goedkeuringstoleranties bij de accountantscontrole, de verantwoordingsgrens door burgemeester en wethouders en afwijkende rapportagegrenzen, **Deze toleranties zijn gelijk aan de maximale goedkeurings- en rapporteringstoleranties conform het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden;**

WAS		WORDT
Artikel 4. Inrichting accountantscontrole 1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening: a. de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden. De accountant vraagt voorafgaand aan de accountantscontrole de benodigde dossierstukken schriftelijk op bij een vertegenwoordiger van de ambtelijke organisatie; *b. De accountant voert de controlewerkzaamheden met voorafgaande kennisgeving aan een vertegenwoordiger van de ambtelijke organisatie van de gemeente uit.* 2. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek overleg plaats tussen de		**Artikel 4. Inrichting accountantscontrole** De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening: 1. de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de **frequentie, de** aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden. 2. **De accountant kan de werkzaamheden in het kader van de accountantscontrole ook zonder vooraankondiging uitvoeren**. De accountant vraagt voorafgaand aan de accountantscontrole de benodigde dossierstukken schriftelijk op bij een vertegenwoordiger van de ambtelijke organisatie. 3. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek overleg plaats tussen de

accountant, (een vertegenwoordiging uit) de raad en vertegenwoordigers van de gemeente.		accountant, (een vertegenwoordiging uit) de raad en vertegenwoordigers van de gemeente.

Wijzigingen in de bijlage bij de verordening

WAS		**WORDT**
3.Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid) Zoals in art. 213 GW is voorgeschreven, geeft de controleverklaring op grond van de uitgevoerde controle aan of: ▪ de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen; ▪ de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemenemaatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 van de GW en ▪ het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is. Alsmede overlegt de accountant een verslag van bevindingen over: de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe verantwoording mogelijk maken.		**3. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)** Zoals in art. 213 GW is voorgeschreven, geeft de controleverklaring op grond van de uitgevoerde controle aan of: ▪ de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen; • **de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet rechtmatig tot stand zijn gekomen;** ▪ de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 van de GW en ▪ het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is. **De accountant overlegt een verslag van bevindingen over de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. In het verslag van bevindingen neemt de accountant eveneens de tabel van fouten en onzekerheden voor de specifieke uitkeringen op.**

WAS
4. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de rechtmatigheid en getrouwheid In het hierna opgenomen schema zijn de goedkeuringstoleranties opgenomen overeenkomstig de eisen in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado).

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10%	-

Deze toleranties zijn afzonderlijk van toepassing op het aspect getrouwheid. Van de accountant wordt naast deze kwantitatieve benadering bij de weging van fouten en onzekerheden ook een kwalitatieve beoordeling verwacht (professional judgement). De accountant gebruikt de toets op de rechtmatigheid uitsluitend om een oordeel af te geven op de getrouwheid.

Als één der of beide goedkeuringstolerantie(s) wordt/worden overschreden zal geen goedkeurende controleverklaring, maar één van de drie andere oordelen (verklaring met beperking, oordeelonthouding of afkeurend) worden verstrekt door de accountant.

WORDT

4. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de rechtmatigheid en getrouwheid

In het hierna opgenomen schema zijn de goedkeuringstoleranties opgenomen overeenkomstig de eisen in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado).

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend
Fouten en onzekerheden in de jaarrekening (% lasten excl. De toevoeging aan de reserves)	2%

Wanneer fouten en onzekerheden samen meer dan 2% van de omvangsbasis bedragen, dient de accountant een niet goedkeurende controleverklaring af te geven.

De rapporteringstolerantie heeft betrekking op het vastgestelde bedrag waarboven de accountant geconstateerde fouten en onzekerheden altijd opneemt in het accountantsverslag. Als de rapporteringstolerantie niet wordt overschreden, wordt in beginsel door de accountant niets gerapporteerd in het accountantsverslag.

Rapporteringstolerantie
De rapporteringstolerantie is vastgesteld op 1% van de lasten (excl. de toevoeging aan de reserves). Op basis van de jaarrekeningcijfers wordt door de accountant de definitieve rapporteringstoleranties in euro’s bepaald.

Bijlage 3. Overzicht normenkader decentrale regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole 2025

In het navolgende overzicht is een inventarisatie gegeven van de in het kader van de financiële rechtmatigheidscontrole bij onze gemeente relevante decentrale wet- en regelgeving.
Dit overzicht dient als volgt te worden gelezen:

- in de eerste kolom (programma's) is het programma benoemd waar de regelgeving het meest mee verbonden is.
- in de tweede kolom (aandachtsveld) is opgenomen welke aandachtsveld onder het betreffende programma valt met de daarbij behorende verordening.
- de interne regelgeving is in de één na laatste kolom opgenomen. Dit is een opsomming van alle verordeningen die op de rechtmatigheid van financiële beheerhandelingen getoetst kunnen worden.
- In de laatste kolom is vermeld of een verordening/regeling nieuw in het normenkader is opgenomen (N), is aangepast (A) of dat de verordening/regeling voorgaand jaar ook was vermeld (B).

Programma's	**Aandachtsveld**	**Regelgeving intern**	**Nieuw (N) Aangepast (A) Bestaand (B)**
Bestuur en ondersteuning	Bestuur	• Verordening rechtpositie raadsleden Opmeer 2025	A
		• Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Opmeer 2022	B
		• Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Opmeer 2022	B
	Algemeen	• Financiële verordening gemeente Opmeer 2025 (ex art. 212 GW)	B
		• Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente Opmeer 2025. (ex art 213 GW)	B
		• Verordening onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Opmeer	B
		• Nota reserves en voorzieningen 2019	B
		• Activanota gemeente Opmeer 2019	B
		• Treasurystatuut 2019 gemeente Opmeer	B
	Leges en belastingen	• Legesverordening 2025	A
		• Verordening onroerende zaakbelastingen 2025	A
		• Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2025	A
		• Verordening toeristenbelasting	A

		2025 • Verordening forensenbelasting 2025 • Verordening hondenbelasting 2025 • Kwijtscheldingsverordening gemeente Opmeer 2007	 A A B
Openbare orde en veiligheid	Integrale veiligheid	• Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Opmeer 2024	B
Wegen en water	Verkeer en vervoer	• Wegsleepverordening Opmeer 2025	A
Onderwijs	Onderwijs	• Verordening voorziening huisvesting onderwijs gemeente Opmeer 2015 • Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Opmeer 2023	B B
Sociaal Domein	WMO Jeugdhulp Inkomens regelingen Algemeen	• Verordening WMO Opmeer 2025 (ingetrokken 1-7-2025) • Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Opmeer 2025 (geldig vanaf 1-7-2025) • Verordening Jeugdhulp 2025 (ingetrokken 1-7-2025) • Verordening Jeugdhulp gemeente Opmeer 2025 (geldig vanaf 1-7-2025) • Verordening individuele Inkomenstoeslag gemeente Opmeer 2015 • Verordening Beschermd Wonen en Beschermd Thuis gemeente Opmeer 2025 • Subsidieregeling Gezond Actief Leven Akkoord gemeente Opmeer 2024-2026 • Algemene subsidieverordening Opmeer 2024	A N A N B A N B
Volksgezondheid en milieu	Riolering en afval Milieu Begraafplaatsen	• Verordening afvalstoffenheffing 2025 • Verordening riool en waterzorgheffing 2025 • Verordening Lijkbezorgingsrechten Opmeer 2025 • Verordening begrafenisrechten 2021	A A A B
Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	Wonen en bouwen Algemeen	• Verordening fysieke leefomgeving gemeente Opmeer 2023 • Verordening nadeelcompensatie gemeente Opmeer • Regionale Urgentieverordening Huisvestingswet West-Friesland gemeente Opmeer 2023	B B B

		• Subsidieregeling Lokale Isolatie Aanpak Opmeer • Verordening Starterslening gemeente Opmeer 2022 • Verordening Blijvers lening gemeente Opmeer	B B B

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0012583
Zaaknummer	Z25002360
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Bedrijfsvoering
Onderwerp	Activanota 2026
Portefeuillehouder	wethouder V.B. Buis

Samenvatting

In de activanota gemeente Opmeer 2026 worden de regels en de uitgangspunten van het activabeleid in de gemeente Opmeer gepresenteerd. Aan de hand van deze nota kan een transparant en adequaat activabeleid worden uitgevoerd. Het wettelijk kader bestaat uit de Gemeentewet en het Besluit, begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) aangevuld met richtlijnen van de commissie BBV in de notitie materiële vaste activa. Echter op bepaalde punten is beleidsvrijheid voor gemeenten. Indien hiervan sprake is dan zijn in deze nota aanvullende spelregels/afspraken opgenomen.

Inleiding

De gemeentewet schrijft in artikel 212 voor dat elke gemeente een financiële verordening moet hebben die in ieder geval regels bevat voor de activering, waardering en afschrijving van activa.

Raadsvoorstel

In de gemeente Opmeer worden deze regels, overeenkomstig artikel 14 van de geactualiseerde financiële verordening 2025, opgenomen in de activanota gemeente Opmeer 2026. In deze nota worden de beleidsuitgangspunten van activeren, waarderen en afschrijven van investeringen vastgelegd.

Voorgesteld besluit

1. De Activanota gemeente Opmeer 2019 in te trekken met ingang van 1-1-2026;
2. De Activanota gemeente Opmeer 2026 vast te stellen met ingangsdatum 1-1-2026.

Argumenten

1.1 Het is de bevoegdheid van de raad om de nota waardering en afschrijving vaste activa vast te stellen.

In artikel 14 Waardering en afschrijving vaste activa van de geactualiseerde financiële verordening 2025 is voorgeschreven dat de raad eens in de 6 jaar een herziene activanota vaststelt. De huidige activanota dateert uit 2019, dus deze activanota is aan herziening toe.

1.2 Met de geactualiseerde activanota sluiten we aan bij de laatste ontwikkelingen.

Met deze geactualiseerde nota voldoen we aan de actuele ontwikkelingen op basis van de BBV en houden we bovendien rekening met onze eigen ervaringen en wensen.

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Beoogd maatschappelijk effect

Het doel is om het gemeentelijk beleid te laten aansluiten bij de meest actuele wet- en regelgeving.

Wettelijk kader

- Gemeentewet;
- Besluit begroting en verantwoording (BBV);
- Notitie materiële vaste activa 2020.

Participatie

Niet van toepassing

Raadsvoorstel

Communicatie

Niet van toepassing

Financiën

Niet van toepassing

Uitvoering

De activanota gemeente Opmeer 2026 gaat in per 1-1-2026.

Bijlagen

- Activanota gemeente Opmeer 2026.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 14 oktober 2025,

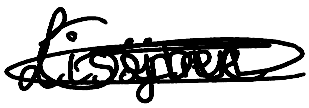
gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1. De Activanota gemeente Opmeer 2019 in te trekken met ingang van 1-1-2026;

2. De Activanota gemeente Opmeer 2026 vast te stellen met ingangsdatum 1-1-2026.

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Activanota

Gemeente Opmeer 2026

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 4

1.1 Aanleiding 4

1.2 Doelstelling 4

1.3 Wettelijk kader 4

1.4 Leeswijzer 4

2. ACTIVEREN 5

2.1 Soorten activa 5
2.1.1 Immateriële vaste activa 5
2.1.2 Materiële vaste activa 6
2.1.3 Financiële vaste activa 6

2.2 Ondergrens 7

2.3 Onderhoud 7

3.1 Waarderingsgrondslagen 8

3.2 Bruto-waardering 8

3.3 Afwaardering activa 9

3.4 Waardering Woningbedrijf 9

3.5 Desinvesteren 9

4. AFSCHRIJVEN 10

4.1 Inleiding 10

4.2 Afschrijvingsmethode 10

4.3 Afschrijvingstermijnen 11

4.4 Startmoment van afschrijven 11

4.7 Extra afschrijvingen 12

5 RENTE 14

6. KAPITAALLASTEN IN DE BEGROTING EN REKENING 15

6.1 Begroten van kapitaallasten 15

7. PROCEDURES INVESTERINGSKREDIETEN 16

7.1 Aanvragen en autorisatie van investeringen 16

7.2 Onderbouwing aangevraagde investeringen 16

7.3 Termijn beschikbaarheid investeringskredieten 16

8. SLOTBEPALINGEN 17

8.1 Intrekken oude nota 17

8.2 Inwerkingtreding en citeertitel 17

BIJLAGE I: AFSCHRIJVINGSTABEL 18

BIJLAGE II: BEGRIPPENLIJST 20

1. INLEIDING

Voor u ligt de activanota 2026. In deze beleidsnota worden de uitgangspunten van het activabeleid in de gemeente Opmeer gepresenteerd. De gemeente is eigenaar van tal van bezittingen, zoals gebouwen, gronden, machines, infrastructuur, etc. Bedrijfsmatig worden bezittingen activa genoemd.
Aan de hand van deze nota kan zowel voor het bestuur als de ambtelijke organisatie een transparant en adequaat activabeleid worden uitgevoerd. Afwijkingen zijn alleen toegestaan indien er expliciete besluitvorming van de gemeenteraad aan ten grondslag ligt.

1.1 Aanleiding

In artikel 14 van de financiële verordening gemeente Opmeer 2025 is opgenomen dat het College eens in de 6 jaar een (geactualiseerde) activanota aan de raad aanbiedt en dat deze nota door de raad wordt vastgesteld. De huidige activanota 2019 is op bepaalde onderwerpen aan herziening toe.

Voorliggende nota sluit aan bij het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de financiële verordening gemeente Opmeer 2025.

1.2 Doelstelling

De doelstellingen van deze nota zijn het formuleren van beleid en vastlegging van uniforme kaders voor het activeren, waarderen, afschrijven van investeringen.

1.3 Wettelijk kader

De activanota is bedoeld als instrument voor de kaderstellende rol van de raad. Deze nota vormt daarvoor het formele kader waarbinnen het college en de ambtelijke organisatie met investeringen en afschrijvingen dienen om te gaan. Het wettelijk kader bestaat uit de Gemeentewet (artikel 212), het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de notitie ‘Materiele vaste activa 2020’ van de commissie BBV. Een substantieel deel van het investeringsbeleid is vastgelegd in deze wet- en regelgeving. Echter op bepaalde punten is sprake van beleidsvrijheid voor gemeenten. Indien hiervan sprake is dan zijn in deze nota aanvullende spelregels/afspraken opgenomen.

1.4 Leeswijzer

Na deze inleiding worden in de hoofdstukken 2 t/m 4 respectievelijk het activeren, waarderen en afschrijven van investeringen beschreven. Hoofdstuk 5 heeft betrekking op de kapitaallasten in de begroting en rekening. In hoofdstuk 6 zijn de procedures m.b.t. investeringskredieten vermeld. Hoofdstuk 7 heeft betrekking op de slotbepalingen. In bijlage I is een afschrijvingstabel met afschrijvingstermijnen weergegeven en in bijlage II is een begrippenlijst vermeld.

2. ACTIVEREN

2.1 Soorten activa

Het BBV onderscheidt de volgende soorten vaste activa:
1. de immateriële vaste activa;
2. de materiële vaste activa;
3. de financiële vaste activa.

2.1.1 Immateriële vaste activa

Onder de immateriële vaste activa worden de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio, de kosten van onderzoek en ontwikkeling en bijdragen aan activa in eigendom van derden opgenomen (artikel 34 BBV).

Het BBV staat slechts in zeer beperkte mate de activering van immateriële vaste activa toe. Bovendien is de activering van immateriële vaste activa niet verplicht.

Kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
Het BBV biedt de mogelijkheid om kosten van onderzoek en ontwikkeling, indien aan de voorwaarden van artikel 60 BBV wordt voldaan, voor een bepaald actief te activeren.

Uitgangspunt 1: De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden in beginsel geactiveerd, behalve als het van te voren vaststaat dat het onderzoek niet gaat leiden tot een actief. Daarbij geldt een maximale afschrijvingstermijn van 5 jaar (artikel 64 lid 5 BBV).

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Over de bijdragen aan activa in eigendom van derden heeft het BBV nadere voorwaarden opgesteld om deze bijdragen te kunnen activeren (artikel 61 BBV).
Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- er sprake is van een investering door een derde;
- de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Uitgangspunt 2: Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als aan de voorwaarden uit artikel 61 van het BBV wordt voldaan.

2.1.2 Materiële vaste activa

Onder materiële vaste activa worden investeringen verstaan waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In artikel 35 van het BBV wordt onderscheid gemaakt in de volgende soorten activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

In artikel 59 lid 1 BBV is opgenomen dat alle investeringen moeten worden geactiveerd. Een uitzondering hierop vormen, conform artikel 59 lid 2 BBV, de kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde. Deze worden niet geactiveerd.

De investeringen kunnen ook onderverdeeld worden naar de volgende categorieën:
- nieuwe- of uitbreidingsinvesteringen: dit zijn investeringen ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe activiteiten of expansie van de huidige activiteiten;
- vervangingsinvesteringen: dit zijn investeringen ten behoeve van de vervanging van een oud (bestaand) actief als gevolg van economische veroudering of slijtage;
- levensduurverlengende investeringen: dit zijn investeringen die worden gepleegd ten behoeve van een bestaand actief en leiden tot een substantiële levensduurverlenging van het betreffende actief.

2.1.3 Financiële vaste activa

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen (artikel 36 BBV):

1. Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en overige verbonden partijen;
2. Leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
3. Overige verstrekte langlopende geldleningen;
4. Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer.

2.2 Ondergrens

Het is echter niet praktisch om alle investeringen te activeren. De Commissie BBV doet in haar notitie rondom materiële vaste activa vanuit efficiency oogpunt de aanbeveling om een minimale omvang voor het activeren van vaste activa te hanteren. De uitgaven die voldoen aan alle voorwaarden om als investering te worden behandeld, maar van een relatief geringe omvang zijn, worden direct in het jaar van aanschaf of vervaardiging ten laste van de exploitatie gebracht. Als gelijksoortige activa in één keer aangeschaft worden en hiermee de ondergrens wordt overschreden dan wordt de investering geactiveerd. Een uitzondering op de ondergrens vormen investeringen in gronden en terreinen. Deze worden, conform het BBV, altijd geactiveerd.

Uitgangspunt 3:
Activa met een aanschafwaarde van minder dan € 25.000 worden niet geactiveerd, maar worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Dit geldt voor nieuwe investeringen vanaf 1 januari 2026.

2.3 Onderhoud

Onderhoud is het uitvoeren van preventieve dan wel correctieve maatregelen om een object in goede staat te houden of te brengen (op een vooraf door de raad vastgesteld kwaliteitsniveau). Door de Commissie BBV wordt de volgende uitspraak over onderhoud gedaan: "De kosten van (klein en groot) onderhoud zijn niet levensduurverlengend en mogen niet worden geactiveerd". Hieronder wordt de indeling in klein onderhoud, groot onderhoud en levensduurverlengende investeringen nader toegelicht:

- *Klein onderhoud*

Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede, werkende en veilige staat te houden tegen een van tevoren vastgesteld kwaliteitsniveau zoals bijvoorbeeld het maaien van bermen. Deze kosten worden gedekt uit de jaarlijkse budgetten die in de begroting zijn opgenomen.

- *Groot onderhoud*

Groot onderhoud is meestal gepland onderhoud dat ontstaat na een lange periode van gebruik van een object als gevolg van slijtage. Groot onderhoud moet één keer in de zoveel jaar gebeuren bijvoorbeeld het (buiten)schilderwerk van een gebouw. Groot onderhoud vindt plaats op basis van een geactualiseerd onderhoudsplan. Deze kosten worden gedekt uit de hiervoor gevormde onderhoudsvoorzieningen.

- *Levensduurverlengende investeringen*

Voor levensduurverlengende investeringen geldt expliciet dat ze bijdragen aan een verlenging van de levensduur van het betreffende actief zoals het renoveren van een gebouw, een nieuw dak of milieu investeringen. Deze investeringen kunnen worden geactiveerd.

Uitgangspunt 4:
Investeringen die leiden tot een significante kwaliteitsverbetering of die nodig zijn om te voldoen aan wet- en regelgeving (bijvoorbeeld investeringen in een gebouw om te voldoen aan veiligheidsvoorschriften of investeringen in duurzaamheidsmaatregelen) worden geactiveerd.

3. WAARDEREN

3.1 Waarderingsgrondslagen

De waardering van activa is van belang omdat het de basis vormt voor het vaststellen van de financiële consequenties van activa, vooral door waardevermindering. Anders geformuleerd: de gekozen systematiek voor de waardering van activa en de waardevermindering in het stelsel van baten en lasten is van invloed op de exploitatie van de gemeente en daarmee op de financiële resultaten die behaald worden.

Hiervoor zijn in het BBV bepalingen opgenomen voor de waardering van activa. Hiermee wordt enerzijds voorkomen dat organisaties met de waardering van activa hun financiële resultaten kunnen beïnvloeden en anderzijds wordt bereikt dat de financiële gegevens van organisaties in de loop van de tijd vergelijkbaar blijven.

In artikel 63 lid 1 van het BBV is bepaald dat in beginsel één waarderingsgrondslag wordt gehanteerd, namelijk de historische kostprijs (verkrijgings- of vervaardigingprijs). In het BBV is expliciet aangegeven dat voorraden en deelnemingen tegen markwaarde gewaardeerd worden indien de markwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wat onder verkrijgingprijs en vervaardigingprijs wordt verstaan wordt beschreven in artikel 63 lid 2 en 3 van het BBV.

Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen. Een uitzondering wordt gemaakt voor bestemmingswijziging van activa van gronden in erfpacht. Wanneer de bestemming van activa verandert, wordt de activa gewaardeerd tegen de actuele marktwaarde. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.

3.2 Bruto-waardering

De BBV schrijft voor dat alleen de bruto-waardering is toegestaan bij activering. Dit geldt voor alle categorieën investeringen (economisch nut, economisch nut met heffingen én maatschappelijk nut). De bruto-waardering geeft een beter inzicht in de financiële positie van de gemeente (integraal inzicht in baten en lasten). Bij de bruto-waardering worden de afzonderlijke vermogensbestanddelen die betrokken kunnen zijn bij een actief op de balans gepresenteerd.

Bij de activa gaat het om de werkelijke investeringslasten en de bijdragen van derden (subsidieverstrekkers) en/of onttrekkingen uit de reserves. De bijdragen van derden moeten in mindering gebracht worden op de investering (bijvoorbeeld ontvangen subsidies van derden). De onttrekking uit de bestemmingsreserves moeten bruto verantwoord worden en mogen niet in mindering gebracht worden.

3.3 Afwaardering activa

In het derde lid BBV artikel 65 wordt voorgeschreven dat een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd als de restwaarde lager is dan de boekwaarde. Bij een volledige buitengebruikstelling wordt het actief afgewaardeerd tot nul, dan wel tot de restwaarde, als deze redelijkerwijs verwacht kan worden. Wanneer een actief gedeeltelijk buiten gebruik wordt gesteld, dient het actief proportioneel te worden afgewaardeerd. Waardeverminderingen van activa worden op het actief zelf in mindering gebracht. Duurzame waardevermindering van vaste activa is onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

3.4 Waardering Woningbedrijf

De activa van de gemeente worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De woningen van het Woningbedrijf worden op dezelfde wijze gewaardeerd als de activa van de gemeente, dus ook tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

3.5 Desinvesteren

Op het moment dat een desinvestering (verkoop van het actief) plaatsvindt wordt de boekwinst of het boekverlies incidenteel ten gunste of ten laste van het resultaat van het betreffende jaar gebracht. De mogelijke boekwinst mag, conform de notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud van kapitaalgoederen van de commissie BBV, niet in mindering gebracht worden op een nieuwe investering. Het verrekenen is niet toegestaan op grond van het BBV.

4. AFSCHRIJVEN

4.1 Inleiding

Als een investering is geactiveerd dient op grond van artikel 64 lid 3 BBV daarop te worden afgeschreven. Het gebruik van vaste activa strekt zich uit over meerdere jaren. Door technische slijtage of economische veroudering daalt de waarde. Het zichtbaar maken van de waardevermindering in de jaarlijkse exploitatie wordt afschrijven genoemd. De hoogte van de afschrijving wordt bepaald door de economische gebruiksduur en de methode van afschrijven.

4.2 Afschrijvingsmethode

De meest voorkomende afschrijvingsmethoden bij gemeenten zijn de lineaire afschrijvingsmethode en de annuïtaire afschrijvingsmethode. Het BBV laat de gemeenten vrij in de keuze van afschrijvingsmethodiek. Hieronder worden deze twee afschrijvingsmethoden nader toegelicht:

- Lineaire afschrijving:

Hiermee wordt bedoeld dat er wordt afgeschreven op basis van een vast bedrag per jaar.
Bij deze methode blijven de afschrijvingslasten gelijk, terwijl de rentelasten en daardoor ook de totale kapitaallasten in de loop van de gebruiksperiode geleidelijk afnemen. Hierdoor levert de lineaire afschrijvingsmethode op de lange termijn voordelen op. Door jaarlijks aflopende rentelasten, ontstaat er budget om stijgende onderhoudslasten bij ouder wordende activa op te vangen.

- Annuïtaire afschrijving:

Bij deze methode blijft de jaarlijkse last van rente en afschrijving gelijk. Daarbij daalt de rentelast van jaar tot jaar sneller in de loop van de gebruiksperiode, terwijl de afschrijving omgekeerd evenredig toeneemt. De keuze voor deze methode is veelal gelegen in de wenselijkheid de jaarlijkse lasten zoveel mogelijk gelijk te houden.

Uitgangspunt 5: Voor het afschrijven van activa wordt de lineaire afschrijvingsmethode gehanteerd.

4.3 Afschrijvingstermijnen

De afschrijvingstermijnen van vaste activa welke een beperkte levensduur hebben, moeten gebaseerd worden op de verwachte toekomstige gebruiksduur van een activum. Bij het vaststellen van de gebruiksduur speelt zowel de economische als de technische levensduur een rol. De economische levensduur van een activum is verstreken wanneer het financieel voordeliger is om het bestaande activum te vervangen door een nieuwe. De technische levensduur van een activum wordt bepaald door de technische slijtage. Op grond wordt niet afgeschreven. Gronden zijn normaliter niet aan slijtage onderhevig en daarom is er geen sprake van waardevermindering. Derhalve is het niet nodig deze af te schrijven. In bijlage I bij deze nota is de afschrijvingstabel bijgevoegd. Voor de vaste activa worden de afschrijvingstermijnen gehanteerd zoals opgenomen is in deze tabel.

Uitgangspunt 6:
De afschrijvingstermijn wordt bepaald aan de hand van de economische levensduur en de afschrijvingstermijnen die zijn weergegeven in bijlage I van deze nota.

4.4 Startmoment van afschrijven

Het is van belang om vast te leggen vanaf welk moment wordt begonnen met het afschrijven op een actief. Het is ongewenst om daarmee te beginnen vanaf het moment dat een krediet is gevoteerd door de gemeenteraad. Het kan immers nog enige tijd duren voordat de desbetreffende investering is gerealiseerd. Daarom start de afschrijving in het jaar na realisering of aanschaf van het actief.

Gebruik is bepalend

In praktijk kan de situatie zich voordoen dat een investering technisch gezien in gebruik is genomen, maar waarvan de werkelijke (financiële) afwikkeling afhangt van een juridisch of procedureel geschil. Ook kan sprake zijn van het in gebruik nemen van een actief (bv. gebouw) waarvan de eindafrekening nog wordt opgesteld. In die gevallen vindt de eerste afschrijving plaats in het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. Gebruik is dan bepalend. Een argument hiervoor is dat anders de balans en de waardevermindering van het actief geen betrouwbaar beeld geven.

Uitgangspunt 7:
De afschrijvingen starten in het jaar volgend op het jaar van gereedmelding van het actief.

4.5 Restwaarde

Aan het einde van de afschrijfperiode kan een boekwaarde overblijven ter grootte van de geschatte restwaarde. Aangezien activa worden gebruikt en gedurende de afschrijfperiode technisch en economisch verouderen en slijten zal de praktijk meestal zijn dat naar een boekwaarde van nul moet worden afgeschreven. Dit veronderstelt dat het voornemen bestaat om het actief tot het einde van de mogelijke gebruiksduur dus conform de verwachte economische levensduur te benutten. Activa worden afgeschreven in de periode van de economische levensduur, hetgeen betekent dat er wordt afgeschreven naar een boekwaarde nul.

Uitgangspunt 8: Bij het bepalen van de afschrijving van een investering wordt géén rekening gehouden met een restwaarde.

4.6 Componentenbenadering

De componentenbenadering is een afschrijvingsmethode voor vaste activa die uit meerdere eenheden zijn samengesteld. De samenstellende delen gaan niet allemaal even lang mee. Daarom staat het BBV toe een actief onder te verdelen in componenten, waarbij elke component een andere afschrijvingstermijn krijgt. Bij componenten die apart geactiveerd worden is van belang dat elke component een afschrijvingstermijn krijgt die overeenkomt met zijn economische levensduur.

De toepassing van de componentenbenadering kan worden geïllustreerd aan de hand van het verkrijgen van een gebouw:
- Grond -> niet afschrijven;
- Gebouw -> afschrijving in 40 jaar;
- Installaties (bijvoorbeeld verwarming) -> afschrijving in 15 jaar;
- Inventaris -> afschrijving in 10 jaar.

Uitgangspunt 9: De componentenbenadering wordt gehanteerd conform de afschrijvingstabel in bijlage I.

4.7 Extra afschrijvingen

In het BBV is onderscheid gemaakt tussen materiële vaste activa met een economisch, materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven én materiële vaste activa met een maatschappelijk nut. Alle drie soorten investeringen moeten conform het BBV geactiveerd worden. Investeringen mogen niet resultaatafhankelijk worden afgeschreven (artikel 64 BBV).

4.8 Het beginsel van toerekening

Op basis van het toerekeningbeginsel worden afschrijvingen ten laste van de exploitatie gebracht. Het toerekeningbeginsel houdt in dat gezocht wordt naar het juiste moment om kosten te verantwoorden in de exploitatie. In het verlengde van het baten- en lastenstelsel betekent dit dat kosten worden toegerekend aan de periode waar ze betrekking op hebben. Voor activa betekent dit dat niet de gehele investeringslast in één jaar tot uitdrukking wordt gebracht, maar dat gedurende de hele periode dat de activa haar nut afgeven, de lasten tot uitdrukking komen in de exploitatie. Door activa af te schrijven over de jaren waaraan zij haar nut afstaat, wordt aan dit beginsel invulling gegeven.

4.9 Afschrijven op grond

Onder de duurzame productiemiddelen wordt in de bedrijfseconomie aan grond een bijzondere plaats toegekend. Grond is normaliter niet aan slijtage onderhevig en ondergaat daarom geen waardevermindering. Er bestaat geen noodzaak tot afschrijving. Uitzondering zijn gronden waaruit delfstoffen e.d. worden gewonnen of indien grond vervuild is. Op grond wordt conform BBV in beginsel dan ook niet afgeschreven.

4.10 Handhaving afgeschreven eigendommen

Van belang voor het administratieve beheer van activa is dat alle activa geregistreerd worden. Activa die afgeschreven zijn en niet worden verkocht, dienen op de activastaat gehandhaafd te blijven. De redenen zijn inzicht in de bezittingen en het kunnen bepalen van aanwezigheid van stille reserves. Daarnaast spelen er aspecten als verzekering en aansprakelijkheid. Dit beleid zal worden voortgezet.

5 RENTE

De gemeente Opmeer heeft weinig leningen en betaalt daarom relatief weinig rente. De leningen die de gemeente nog heeft zijn direct toe te schrijven aan het Woningbedrijf waarna zo goed als geen rentelasten resteren om in de vorm van een renteomslag toe te rekenen aan de andere taakvelden. De renteomslag bedraagt daardoor feitelijk 0% en daarom bestaan de kapitaallasten bij de gemeente Opmeer alleen uit afschrijvingslasten en niet uit rente (omslag).

Gemeenten hebben de vrijheid om te kiezen voor projectfinanciering. Hierbij worden externe financieringsmiddelen specifiek aangetrokken voor een bepaald project/investering. In het geval van projectfinanciering wordt de voor die aangetrokken lening geldende rente toegerekend aan het betreffende project. Dit kan een ander percentage zijn dan aan andere projecten wordt toegerekend op basis van de omslagrente.

Uitgangspunt 10: De gemeente Opmeer hanteert projectfinanciering. Er wordt geen rente in de vorm van een renteomslag toegerekend aan de taakvelden. Een uitzondering hierop is het Woningbedrijf en het KC, want daaraan wordt de werkelijke rente toegerekend.

6. Kapitaallasten in de begroting en rekening

6.1 Begroten van kapitaallasten

Op begrotingsbasis wordt een raming gemaakt van de verwachte kapitaallasten in het begrotingsjaar. Aangezien bij de gemeente Opmeer sinds de begroting 2017 een renteomslag van 0% geldt, leidt de afschrijving tot een raming van de kapitaallasten.

Voor het bepalen van het moment waarop in de begroting rekening wordt gehouden met de kapitaallasten zijn er drie keuzes mogelijk als het gaat om het moment van starten met afschrijvingen:

1. afschrijven (en eventuele rente) vanaf het begin van het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt (een volledig jaar afschrijving) of;
2. medio het begrotingsjaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt (een half jaar afschrijving en eventuele rente) of;
3. vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt (een volledig jaar afschrijving en eventuele rente).

De BBV laat de gemeente vrij in haar keuze, maar de gekozen methode van het moment van beginnen met afschrijven moet wel worden toegepast op alle (sub)categorieën van de kapitaalgoederen.

Uitgangspunt 11: De kapitaallasten worden begroot vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed naar verwachting gereed komt/verworven wordt.

Het voordeel van deze werkwijze is dat de beheersbaarheid en de voorspellende waarde van de kapitaallasten beter tot uiting komen.

7. PROCEDURES INVESTERINGSKREDIETEN

7.1 Aanvragen en autorisatie van investeringen

De bevoegdheid tot het toekennen van investeringskredieten ligt bij de raad. Bij de begrotingsbehandeling stelt de raad tevens het investeringsprogramma vast.
Voor zowel vervangingsinvesteringen (categorie A) als nieuwe of uitbreidingsinvesteringen (categorie B) autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven voor het komende begrotingsjaar.

Investeringen die niet in de begroting zijn opgenomen dienen gedurende het jaar via een separaat raadsvoorstel te worden voorgelegd aan de raad. Zodra besluitvorming heeft plaatsgevonden kan worden gestart met uitvoering van de investering.

7.2 Onderbouwing aangevraagde investeringen

De raad zal alleen in staat zijn investeringen te accorderen die in voldoende mate zijn onderbouwd en gespecificeerd. Investeringsaanvragen dienen dan ook de volgende onderwerpen te omvatten:

- aangeven of het om een vervangings- of uitbreidingsinvestering gaat;
- jaarlijkse kapitaallasten;
- eventuele subsidies; en
- planning.

7.3 Termijn beschikbaarheid investeringskredieten

Uitgangspunt bij het uitvoeren van investeringskredieten is dat deze binnen 2 jaar na autorisatie gestart moeten zijn. Indien een beschikbaar gesteld investeringskrediet na maximaal 2 jaar niet is gestart, wordt beoordeeld of het (restant) investeringskrediet bij de jaarrekening afgesloten kan worden. Een investeringskrediet kan telkens, indien nut en noodzaak via een collegebesluit daartoe is beargumenteerd, met 1 jaar extra bovenop de termijn van 2 jaar open blijven staan.

Uitgangspunt 12:
Investeringskredieten die 2 jaar na de ingangsdatum nog niet hebben geleid tot uitgaven of aantoonbare verplichtingen worden bij de jaarrekening beoordeeld of deze kredieten afgesloten kunnen worden. Als de reeds afgesloten investeringen in de toekomst alsnog uitgevoerd moet worden dan moet deze opnieuw aangevraagd worden bij de Kadernota of met een apart raadsvoorstel.

8. SLOTBEPALINGEN

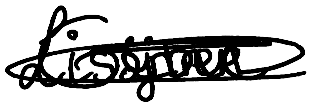
8.1 Intrekken oude nota

De "Activanota Gemeente Opmeer 2019" wordt ingetrokken.

8.2 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze nota treedt in werking per 1 januari 2026;
2. Deze nota wordt aangehaald als: Activanota gemeente Opmeer 2026.

Vastgesteld in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Bijlage I: Afschrijvingstabel

Activasoort	Onderwerp	Soort investering	Afschrijvingstermijn (in aantal jaar)
Immateriële vaste activa	Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Kosten van onderzoek en ontwikkeling *	5
	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Afhankelijk van de aard van de investering
Materiële vaste activa	Grond (in erfpacht uitgegeven)	Grond (in erfpacht uitgegeven)	n.v.t.
	Terreinen	Aanleg/inrichting recreatieterrein	40
		Renovatie recreatieterrein	25
		Recreatie en speelvoorzieningen *	12
		Aanleg voetbalveld	40
		Renovatie voetbalveld	25
		Aanleg handbalveld	25
		Renovatie handbalveld	10
		Kunstgrasveld onderlaag	40
		Kunstgrasveld toplaag	10
		Renovatie kunstgrasveld	15
		Hekwerk/ballenvanger	10
		Aanleg groenvoorziening	20
		Begraafplaats	25
		Terreinverlichting: armaturen	15
		Terreinverlichting: masten	40
	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	Nieuwbouw woning (incl. HAT) *	40
		Overige gebouwen (sporthal e.d.) *	40
		Renovatie woning/gebouwen	25
		Tijdelijk/noodgebouwen (semipermanente units) *	20
		Tijdelijk/noodgebouwen (lichtere noodbouw) *	15
		Aanbouw/aanpassing	☐ Restantduur hoofdgebouw, minimaal 10 jaar
		(Her) inrichting inventaris/meubilair	15
		Bureaustoelen	10
	Schoolgebouwen	Nieuwbouw schoolgebouw *	50
		Renovatie schoolgebouw *	25
		Eerste inrichting, meubilair *	15
		Onderwijsleerpakket (OLP)	8
		(her) inrichting van schoolpleinen	15
	Weg- en waterbouwkundige werken	Aanleg wegen, vaarwegen en waterpartijen	40
		Aanleg fietspaden, trottoirs en parkeerplaatsen	25
		Herinrichting en reconstructie wegen, fietspaden, voetpaden, trottoirs parkeerplaatsen en waterpartijen	25

		Bewegwijzering, straatmeubilair, verkeersvoorzieningen en -maatregelen	10
		Openbare verlichting: armaturen	20
		Openbare verlichting: lichtmasten	40
		Openbare verlichting: OV kasten *	40
		Betonconstructie van bruggen	40
		Kunststof constructie van bruggen *	40
		Houtenconstructie van bruggen	25
		Beschoeiingen	20
		(Her) planten van bomen langs wegen *	33
		Brandkranen	20
	Riolering	Riolen en putten	55 (m.u.v. investeringen waar een doeluitkering tegenover staat)
		Kolken	30
		Persleidingen	45
		Technische installaties	15
		Bouwkundige voorzieningen (bergbezinkbassin/gemaalputten)	45
		Individuele behandeling van afvalwater (IBA-systeem)	20
	Vervoersmiddelen	Aanschaf nieuwe auto’s	10
		Aanschaf nieuwe tractoren	15
		Aanschaf nieuwe brandweerauto’s	15
		Aanhangwagens	15
	Machines en apparaten	Maaimachines	8
		Houtversnipperaar *	12
		Hogedrukreiniger (RIOR)	7
		Sneeuwschuiver	15
		Robotmaaier *	5
		Overige machines en apparatuur	10
	Technische installaties	Centrale verwarming ketel	15
		Centrale verwarming leidingen	20
		Klimaatbeheersingssysteem (afhankelijk van type systeem) *	15-20
		Warmwater voorzieningen	20
		Liftinstallatie	20
		Beveiliging & bekabeling *	15
		Energiebesparende maatregelen (afhankelijk van type maatregel)	10-15
		PV panelen *	20
		Warmtepomp *	15
		Laadpalen (afhankelijk van gebruiksintensiteit) *	10-15
		Stroomaggregaat en kasten	10
		Overige installaties	15
	Automatisering	Hardware (PC’s, beeldschermen)	7
		Laptops *	4
		Mobiele telefoons	3

*Nieuwe categorie of gewijzigde afschrijvingstermijn t.o.v. de activanota 2019.

Bijlage II: Begrippenlijst

Activa	De bezittingen van de gemeente zoals gronden, gebouwen, voertuigen en infrastructuur. Deze worden ingedeeld in vlottende activa en vaste activa.
Activeren	Het opnemen van investeringen op de balans. De jaarlijkse kosten (kapitaallasten) worden ten laste van de exploitatie gebracht.
Afschrijven	Een boekhoudkundige weergave van de waardevermindering van activa wegens technische slijtage en economische veroudering. De gebruiksduur bepaalt de afschrijvingstermijn en dus ook de hoogte van de afschrijvingslasten.
Agio/Disagio	Agio en Disagio is het verschil tussen het bedrag waarvoor een lening wordt aangegaan en het hogere c.q. lagere bedrag dat aan de geldnemer wordt uitgekeerd. Agio en Disagio kan ook betrekking hebben op aandelen
Annuïtaire afschrijving	Een afschrijvingsmethode waarbij de kapitaallasten jaarlijks gelijk zijn gedurende de gehele afschrijvingstermijn van de investering. In de beginjaren is de afschrijvingscomponent laag en de rentecomponent hoog. Aan het eind ligt deze verhouding andersom.
Boekwaarde	Waarde van de activa op de balans. Dit is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen.
Componentenbenadering	De componentenbenadering houdt in dat een investering wordt opgedeeld in verschillende onderdelen. Deze onderdelen kennen een ander verloop van de waarde. Per onderdeel verschilt hierdoor de economische levensduur.
Desinvesteren activa	De definitieve buiten gebruikstelling van duurzame (materiële) productiemiddelen (bv. verkoop of sluiting).
Economische levensduur	De economische levensduur wordt bepaald door rationeel en doelmatig gebruik rekening houdend met technologische ontwikkelingen. Met andere woorden, slijtage van activa door veroudering.
Financiële vaste activa	Activa die een financiële waarde of bezit vertegenwoordigen (bijvoorbeeld deelnemingen en aandelen).
Immateriële vaste activa	Investeringsuitgaven waar geen bezit tegenover staat (bijvoorbeeld kosten sluiten geldlening)
Investeringen	Uitgaven ter verwerving van een goed of ter bereiking van een doel waaraan een meerjarig nut kan worden toegekend.
Investeringskrediet	Het bedrag dat door de gemeenteraad beschikbaar is gesteld voor het doen van een investering

Investering met economisch nut	Activa die verhandelbaar zijn (waar markt voor is zoals bijvoorbeeld gebouwen) of die kunnen bijdragen aan het genereren van middelen, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen. Deze investeringen moeten worden geactiveerd.
Investering met maatschappelijk nut	Activa waarmee geen middelen gegenereerd kunnen worden maar wel duidelijk een publieke taak vervullen zoals wegen, groenvoorziening, bruggen e.d. Op basis van geactualiseerde BBV-voorschriften moeten ook deze investeringen geactiveerd worden.
Kapitaallasten	Kapitaallasten zijn de jaarlijks terugkerende lasten die samenhangen met de investeringen. De kapitaallasten bestaan uit afschrijvingen en rente.
Lineaire afschrijving	Een afschrijvingsmethode waarbij de kapitaallasten jaarlijks dalen. De afschrijvingscomponent is jaarlijks gelijk. Als gevolg van een daling van de boekwaarde neemt de jaarlijkse rentelast af
Materiële vaste activa	Activa waar een bezit tegenover staat en waaraan een meerjarig nut kan worden toegekend
Rente	Een vergoeding voor het beslag dat de boekwaarde van een investering legt op de financieringsmiddelen van de gemeente. De rente is onderdeel van de kapitaallasten
Restwaarde	De restwaarde vertegenwoordigt de schatting van de opbrengstwaarde tegen het huidige prijspeil, verminderd met de te maken kosten voor verwijdering of vernietiging van (delen van) het actief
Vaste activa	Bezittingen waarvan het daarvoor benodigde vermogen voor een periode langer dan 1 jaar is vastgelegd. Voorbeelden hiervan zijn gronden, gebouwen en inventaris. De vaste activa worden verder verdeeld in: immateriële vaste activa, materiële vaste activa en financiële vaste activa
Verkrijgingsprijs	Het bedrag dat betaald is om activa aan te schaffen (de inkoopprijs en de bijkomende kosten)
Vervaardigingsprijs	De kosten die gemaakt zijn ten behoeve van het intern vervaardigen van een actief.
Waarderen	De waarde die toegekend wordt aan het geactiveerde kapitaalgoed c.q. de investering op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs

Overzicht was-wordt mutaties activanota 2019 ten opzichte van activanota 2026

Was	**Wordt**
Activanota 2019 gemeente Opmeer	Activanota 2026 gemeente Opmeer
1.. Inleiding De BBV heeft namelijk in verband met deze vernieuwingen twee nieuwe notities uitgebracht: de Notitie materiele vaste activa 2017 (oktober 2017) en de Notitie rente 2017 (juli 2016).	1. Inleiding Het wettelijk kader bestaat uit De Gemeentewet(artikel 212), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), de notitie 'Materiele vaste activa 2020' en de notitie rente 2023 van de commissie BBV.
2. Beslispunten	Niet als apart opgenomen in de activanota 2026 gemeente Opmeer, maar worden opgenomen
4.4.3 Waardering Woningbedrijf	Tekstueel aangepast
4.6 Advies ondergrens De ondergrens voor het activeren van investeringen te verhogen naar € 15.000 als maatregel om de administratieve lasten te beperken en de efficiency te bevorderen.	2.2 Ondergrens Activa met een aanschafwaarde van minder dan € 25.000 worden niet geactiveerd, maar worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Dit geldt voor nieuwe investeringen vanaf 1 januari 2026.
Niet aanwezig	2.3 Onderhoud
6. Rente De werkelijke rentelasten worden eerst toegerekend aan specifieke onderdelen zijnde grondexploitatie en projectfinanciering (lees Woningbedrijf in de Opmeerse situatie). Hierna resteren zo goed als geen rentelasten om in de vorm van een renteomslag toe te rekenen aan de andere taakvelden.	5. Rente Tekstueel aangepast. De gemeente Opmeer hanteert projectfinanciering. Er wordt geen rente in de vorm van een renteomslag toegerekend aan de taakvelden. Een uitzondering hierop is het Woningbedrijf, want daaraan wordt wel rente toegerekend.
7. Kapitaallasten in de begroting en rekening	6. Kapitaallasten in de begroting en rekening Tekstueel aangepast.
Slotbepalingen Het intrekken oude nota is alleen vermeld in het raadsvoorstel activanota 2019. Beslispunt 1 raadsvoorstel activanota 2019: De Activanota gemeente Opmeer 2012 in te trekken met ingang van 1-1-2019 De inwerkingtreding is vermeld in de inleiding van de activanota 2019. Inwerkingtreding Na vaststelling zullen de wijzigingen ingaan per 1-1-2019. Geactualiseerde afschrijvingstermijnen gaan bijvoorbeeld pas in per 1-1-2019 en alleen voor investeringen vanaf de jaarschijf 2019. Alle voorschriften en beleidskeuzes die in eerdere activanota's zijn gemaakt blijven geldig voor de periode tot 1-1-2019. De gemeenteraad is bevoegd bij individuele gevallen en binnen de kaders van de BBV af te wijken.	8. Slotbepalingen 8.1 Intrekken oude nota De "Activanota Gemeente Opmeer 2019" wordt ingetrokken. 8.2 Inwerkingtreding en citeertitel 1. Deze nota treedt in werking per 1 januari 2026; 2. Deze nota wordt aangehaald als: Activanota 2026 gemeente Opmeer
Bijlage I: Relevante artikelen met betrekking tot het activabeleid uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).	Niet opgenomen in de activanota 2026 gemeente Opmeer

Bijlage II: Afschrijvingstabel	Afschr. termijn
Terreinen	
Recreatie- en speelvoorzieningen	10 jaar
Aanleg tennisbaan	15 jaar
Woonruimten en bedrijfsgebouwen	
Nieuwbouw woning WB	50 jaar
Nieuwbouw HAT-woningen WB	40 jaar
Overige nieuwbouw woning	40 jaar
Overige gebouwen (sporthal e.d.)	niet opgenomen
Tijdelijk/noodgebouwen (semi permanente units)	niet opgenomen
Tijdelijk/noodgebouwen (lichtere noodbouw)	niet opgenomen
Diverse woonvoorzieningen en geriefsverbeteringen WB	5 tot 20 jaar,afhankelijk van de aard en technische levensduur
Schoolgebouwen	
Nieuwbouw schoolgebouw	niet opgenomen
Renovatie schoolgebouw	niet opgenomen
Eerste inrichting, meubilair	niet opgenomen
Weg- en waterbouwkundige werken	
Openbare verlichting: OV-kasten	niet opgenomen
Kunststof constructie van bruggen	niet opgenomen
(Her) planten van bomen langs wegen	15 jaar
Machines en apparaten	
Houtversnipperaar	8 jaar
Robotmaaier	niet opgenomen
Technische installaties	
Klimaatbeheersingssysteem	15 jaar
Zonnepanelen	niet opgenomen
Warmtepomp	niet opgenomen
Laadpalen	niet opgenomen
Automatisering	
Laptops	3 jaar

Bijlage I: Afschrijvingstabel	Afschr. termijn
Terreinen	
Recreatie- en speelvoorzieningen	12 jaar
Aanleg tennisbaan	niet opgenomen
Woonruimten en bedrijfsgebouwen	
Nieuwbouw woning (incl. HAT)	40 jaar
Overige nieuwbouw woning	niet opgenomen
Overige gebouwen (sporthal e.d.)	40 jaar
Tijdelijk/noodgebouwen (semi permanente units)	20 jaar
Tijdelijk/noodgebouwen (lichtere noodbouw)	15 jaar
Diverse woonvoorzieningen en geriefsverbeteringen WB	niet opgenomen
Schoolgebouwen	
Nieuwbouw schoolgebouw	50 jaar
Renovatie schoolgebouw	25 jaar
Eerste inrichting, meubilair	15 jaar
Weg- en waterbouwkundige werken	
Openbare verlichting: OV-kasten	40 jaar
Kunststof constructie van bruggen	40 jaar
(Her) planten van bomen langs wegen	33 jaar
Machines en apparaten	
Houtversnipperaar	12 jaar
Robotmaaier	5 jaar
Technische installaties	
Klimaatbeheersingssysteem (afhankelijk van type systeem)	15-20 jaar
Zonnepanelen	20 jaar
Warmtepomp	15 jaar
Laadpalen (afhankelijk van gebruiksintensiteit)	10-15 jaar
Automatisering	
Laptops	4 jaar

Begrippenlijst	Bijlage II: Begrippenlijst
Niet opgenomen in de activanota 2019 gemeente Opmeer	Opgenomen in de activanota 2026 gemeente Opmeer

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0014857
Zaaknummer	Z25002558
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Bedrijfsvoering
Onderwerp	Najaarsnota 2025
Portefeuillehouder	wethouder V.B. Buis

Samenvatting

Het primaire doel van de najaarsnota is het actualiseren van de begroting van het huidige jaar. In deze rapportage worden de mutaties voor de begroting 2025 weergegeven. De mutaties leiden tot een bijstelling van de begroting 2025 met een bedrag van € 295.000 nadelig. Het verwachte jaarrekening-resultaat komt hiermee op € 384.000 positief.

Raadsvoorstel

Inleiding

De najaarsnota 2025 is de 2e financiële tussenrapportage, volgend op de voorjaarsnota, over het lopende jaar. We informeren u op basis van reeds bekende informatie en gegevens over substantiële afwijkingen in budgetten (te verwachten onder- en/of overschrijdingen van inkomsten en uitgaven). Per programma vindt u de door ons voorgedragen voorstellen die voortkomen uit nieuwe regelgeving en mutaties die onvermijdelijk zijn (de zogenaamde autonome mutaties). Verder wordt voorgesteld niet bestede, incidentele budgetten, beargumenteerd over te hevelen naar 2026. Tenslotte wordt u gevraagd enkele investeringskredieten beschikbaar te stellen en enkele anderen te aan te vullen. Onder het kopje Financiën worden de financiële gevolgen vermeld die voortvloeien uit deze mutaties. De najaarsnota 2025 is opgesteld in de applicatie Lias.

Voorgesteld besluit

1. De najaarsnota 2025 vast te stellen;
2. De begroting 2025 te wijzigen met de mutaties uit de najaarsnota 2025;
3. De begrotingsposten zoals vermeld in de najaarsnota 2025 over te hevelen naar de begroting 2026;
4. Een krediet van € 150.000 beschikbaar te stellen voor de afdekking van het zwembad;
5. Een krediet van € 63.000 beschikbaar te stellen voor de brandveiligheidsmaatregelen in de Sporthal De Weijver;
6. Een krediet van € 22.000 beschikbaar te stellen voor de aanschaf van een zoutstrooier;
7. De verhoging van lopende kredieten beschikbaar te stellen conform de najaarsnota 2025;
8. De doorwerking van de septembercirculaire 2025 voor de jaarschijven 2026-2029 mee te nemen in de 1e begrotingswijziging 2026;
9. De kosten en de voorgestelde dekking voor het busvervoer van leerlingen in het kader de bouw van het KC Opmeer/Spanbroek voor de jaarschijven 2026 en 2027 mee te nemen in de 1e begrotingswijziging 2026;
10. Onttrekkingen aan de reserves in de begroting 2025 te verwerken in de jaarrekening op basis van de werkelijke kosten tot het maximum van de begrote onttrekking.

Argumenten

1.1 De najaarsnota 2025 vast te stellen

In de financiële Verordening ex. artikel 212 van de Gemeentewet is in artikel 6 vastgelegd dat het college de raad informeert door middel van tussentijdse rapportages (kader/voorjaarsnota en najaarsnota). Dit betreft de afwijkingen in de realisatie van de begroting over de eerste 4 en de eerste 9 maanden van het lopende begrotingsjaar, en doet voorstellen ter actualisatie van de begroting.

1.2 De begroting 2025 te wijzigen met de mutaties uit de najaarsnota 2025

De najaarsnota betreft een wijziging van de lopende begroting 2025. Het is een raadsbevoegdheid de begroting te wijzigen.

1.3 De begrotingsposten zoals vermeld in deze najaarsnota 2025 over te hevelen van 2025 naar 2026

Incidentele budgetten die niet (volledig) tot besteding komen in 2025, kunnen beargumenteerd worden overgeheveld naar het volgende boekjaar, middels de reserve overheveling budgetten. Dit is een raadsbevoegdheid.

1.4 De voorgestelde 3 investeringskredieten beschikbaar te stellen
Dit betreft enkele spoed investeringen waarmee in de begroting nog geen rekening was gehouden. Het beschikbaar stellen van investeringskredieten in een bevoegdheid van de gemeenteraad.

1.5 De verhoging van lopende kredieten beschikbaar te stellen conform de najaarsnota 2025
Gedurende de uitvoering van investeringen blijken er aanpassingen in het krediet noodzakelijk te zijn Het aanpassen lopende investeringskredieten is een raadsbevoegdheid.

1.6 De doorwerking van de septembercirculaire 2025 voor de jaarschijven 2026-2029 mee te nemen in de 1e begrotingswijziging 2026
De raad is op 16 oktober via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de gevolgen van de septembercirculaire Gemeentefonds. De structurele doorwerking van de circulaire in de meerjaren-begroting vindt niet plaats in de najaarsnota (alleen boekjaar 2025) maar dient in het begin van het volgende boekjaar plaats te vinden.

1.7 Onttrekkingen aan de reserves
Alle onttrekkingen en dotaties aan reserves zijn een raadsbevoegdheid. De werkelijke mutaties zijn vaak afhankelijk van de gerealiseerde lasten en baten. Dit wordt verwerkt in de jaarrekening.

Kanttekeningen

1.1 Het resultaat van de najaarsnota is niet het resultaat van de jaarrekening
Het resultaat in de najaarsnota betreft een tussenstand, gebaseerd op het huidige inzicht. Het is een indicatie voor het te verwachten eindresultaat in de jaarrekening 2025 die in juli 2026 aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden.

Beoogd maatschappelijk effect

Besluitvorming door de raad over de najaarsnota 2025 betreft actualisatie van de begroting 2025, de overheveling van budgetten naar 2026, en het beschikbaar stellen van investeringskredieten, waardoor noodzakelijke uitgaven doorgang kunnen vinden.

Wettelijk kader

Financiële verordening 212 gemeente Opmeer 2024.

Participatie

Niet van toepassing, betreft een P&C document

Communicatie

Voor inwoners is de najaarsnota inclusief het raadsvoorstel inzichtelijk middels de website van de gemeente.

Financiën

Het resultaat van deze najaarsnota 2025 bedraagt per saldo € 295.000 nadelig, inclusief de effecten van de mei- en de septembercirculaire 2025, waarover u separaat per Raadsinformatiebrief geïnformeerd bent.
De begroting 2025 na de voorjaarsnota had een voordelig saldo van € 679.000. Rekening houdend met de uitkomst van de nu voorliggende najaarsnota wordt het verwachte saldo van de begroting 2025 € 384.000 positief.
Daarnaast stellen wij u voor budgetten over te hevelen naar begrotingsjaar 2026 voor in totaal € 974.000. Dit betreft incidentele middelen voor activiteiten waarvoor de gemeenteraad in de begroting 2025 geld beschikbaar heeft gesteld, maar waarvan de uitvoering achterblijft op de voorgenomen planning of de uitvoering doorloopt in 2026.

Uitvoering

De najaarsnota 2025 wordt op 7 november aangeboden aan de gemeenteraad, de oordeelsvormende vergadering vindt plaats op 4 december, de besluitvormende raadsvergadering vindt plaats op 11 december 2025.

Bijlagen

Link naar de najaarsnota 2025:

https://opmeer.publicaties.app/pub/najaarsnota2025/2/p1-homepage

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op het bepaalde in artikel 6 van de Financiële verordening gemeente Opmeer 2023;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 november 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1. De najaarsnota 2025 vast te stellen;
2. De begroting 2025 te wijzigen met de mutaties uit de najaarsnota 2025;
3. De begrotingsposten zoals vermeld in de najaarsnota 2025 over te hevelen naar de begroting 2026;
4. Een krediet van € 150.000 beschikbaar te stellen voor de afdekking van het zwembad;
5. Een krediet van € 63.000 beschikbaar te stellen voor de brandveiligheidsmaatregelen in de Sporthal De Weijver;
6. Een krediet van € 22.000 beschikbaar te stellen voor de aanschaf van een zoutstrooier;
7. De verhoging van lopende kredieten beschikbaar te stellen conform de najaarsnota 2025;
8. De doorwerking van de septembercirculaire 2025 voor de jaarschijven 2026-2029 mee te nemen in de 1e begrotingswijziging 2026;
9. De kosten en de voorgestelde dekking voor het busvervoer van leerlingen in het kader de bouw van het KC Opmeer/Spanbroek voor de jaarschijven 2026 en 2027 mee te nemen in de 1e begrotingswijziging 2026;
10. Onttrekkingen aan de reserves in de vastgestelde begroting 2025 te verwerken in de jaarrekening op basis van de werkelijke kosten tot het maximum van de begrote onttrekking.

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0014053
Zaaknummer	Z25002594
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Ruimte & Ondernemen
Onderwerp	Vaststelling Kerkenvisie
Portefeuillehouder	wethouder H.P.J.M. ter Veen

Samenvatting

In samenwerking met de kerkbesturen is een kerkenvisie opgesteld. De kerkenvisie laat zien hoe de kerken er voor staan, maar ook wat de kansen en mogelijkheden er zijn om ook de kerken in de toekomst te kunnen blijven gebruiken en te behouden.

Inleiding

Uw raad heeft in 2024 budget ter beschikking gesteld voor het maken van een kerkenvisie en om de uitvoering van de kerkenvisie te ondersteunen. Deze handschoen heeft ons college graag opgepakt.

In samenwerking met de kerkbesturen is een kerkenvisie opgesteld. Uit de visie blijkt dat veel kerken onderhoud nodig hebben en leeg te komen te staan.

Raadsvoorstel

De kerkenvisie laat zien hoe de kerken er voor staan, maar ook wat de kansen en mogelijkheden er zijn om ook de kerken in de toekomst te kunnen blijven gebruiken en te behouden. De kerkenvisie biedt een basis voor het maken van concrete plannen. De kerkbesturen kunnen nu plannen gaan maken voor behoud en een nieuwe toekomst van de kerken.

Voorgesteld besluit

1. De kerkenvisie vast te stellen;
2. De aanbevelingen van de visie over te nemen.

Argumenten

1. *Toekomstbestendig gebruik*

De visie een beeld geeft een van de opgave rondom religieus erfgoed binnen de gemeente. Daarnaast wordt onderzocht welke rol de gemeente kan spelen in het ondersteunen van kerkeigenaren om zo gezamenlijk het waardevolle, religieuze erfgoed te behouden. Verschillende kerkeigenaren zijn al bezig met het ontwikkelen van een toekomstperspectief, voor anderen is dit nog niet aan de orde, maar zal dit in de nabije toekomst nodig zijn. De gemeente wil hierin samen optrekken omdat de kerken waardevol zijn voor Opmeer. Deze waarde ligt niet alleen in de geschiedenis en de cultuurhistorie, maar ook in de ruimtelijke kwaliteiten en de maatschappelijke functie in de verschillende kernen.

Opmeer telt 8 kerken. Daarvan zijn er 7 aangewezen als monument. Van de 8 kerken zijn er 4 nog in gebruik als kerk. Naar verwachting omen de kerken binnen 10 jaar leeg te staan. De 4 kerken die niet meer in gebruik in als kerk, hebben een andere bestemming gekregen.

De kerkenvisie geeft een overzicht van de cultuurhistorische waarden en toekomstverwachting van de kerken. Om daar richting aan te geven, is voor iedere kerk een kansenkaart opgesteld. Deze kaart brengt op gestructureerde wijze de potentie in beeld op basis van diverse thema's. Deze kansenkaart biedt de gemeente, kerkeigenaren en dorpsgemeenschappen handvatten om het gesprek aan te gaan over toekomstbestendige functies, behoud én vernieuwend gebruik van hun kerkgebouw.

2. *Aanbevelingen*

In de kerkenvisie worden aanbevelingen gedaan om de relatie tussen gemeente en kerk te versterken en het behoud van kerken mogelijk te maken.

Het gaat om de volgende aanbevelingen:

1. Toets initiatieven voor kerkgebouwen aan het afwegingskader voor religieus erfgoed.
2. Maatschappelijke bestemming van kerkgebouwen wordt gekoesterd.
3. Begraafplaatsen vormen een punt van aandacht bij verkoop en herbestemmingsopgaven.
4. De gemeente zorgt voor beleidsmatige inbedding van de kerkenvisie.

5. De gemeente denkt actief mee in de herbestemmingsopgave van kerkgebouwen die aan de eredienst worden onttrokken, waarbij rekening gehouden wordt met de cultuurhistorische waarde en het behoud van monumentale onderdelen, waar mogelijk.
6. De gemeente denkt mee met eigenaren van herbestemde kerken.
7. Vervolgtraject met periodieke bijeenkomsten om netwerk warm te houden en ervaringen te delen.

Ons college is voornemens om de aanbevelingen op te pakken:

- Ad. 1. Het afwegingskader is beschreven in de kerkenvisie. Hierbij gaat het om de vraag of een maatschappelijke functie van het kerkgebouw behouden kan blijven. De ene functie leent zich beter hiervoor dan de andere.
- Ad 2. Het besluit tot het wijzigen van een maatschappelijke bestemming van een
- kerkgebouw dient weloverwogen en goed beargumenteerd genomen te worden.
- Ad 3. Begraafplaatsen kunnen een belemmering zijn voor het gebruik van een locatie. Dit vergt nader onderzoek.
- Ad 4. De kerkenvisie wordt opgenomen in de omgevingsvisie.
- Ad 5. De gemeente kan pro-actief meedenken, omdat zij een grote rol speelt in het mogelijk maken van een nieuw gebruik.
- Ad 6. In deze tijd van ontkerkelijking is een flexibele opstelling en pro-actief mogelijk maken van een nieuw gebruik noodzakelijk, om leegstand te voorkomen en instandhouding van de kerkgebouwen op de lange termijn mogelijk te maken.
- Ad 7. De kerkbesturen en gemeente gaan zijn voornemens om periodiek bij elkaar te komen.

De achtste genoemde aanbeveling in de kerkenvisie is voor de kerkeigenaren: Kerkeigenaren denken (verder) over hun eigen toekomst.

Kanttekeningen

1. *Nog geen concrete plannen*

De kerkenvisie bevat geen concrete plannen. In het vervolgtraject wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om functieveranderingen en bouwplannen te realiseren (zie Uitvoering).

Beoogd maatschappelijk effect

Behoud van cultuurhistorische bebouwing. Dit sluit uit op de ambitie Aantrekkelijk landschap in de toekomstvisie. Ook is het wenselijk de maatschappelijke functie van kerken te behouden (ambitie Vitale kernen).

Wettelijk kader

Functieveranderingen en de bescherming van monumenten zijn geregeld in de Omgevingswet.

Participatie

De kerkenvisie is tot stand gekomen na gesprekken met de kerkbesturen en input van maatschappelijke organisaties.

Communicatie

De vaststelling van de kerkenvisie wordt gepubliceerd in De Kogge. De kerkenvisie wordt op de gemeentelijke site geplaatst.

Financiën

Uw raad heeft in 2024 € 100.000,- beschikbaar gesteld voor de kerkenvisie en de ondersteuning van de werkgroepen. Ca. € 28.000,- is besteed aan het opstellen van de kerkenvisie. In navolging van het Kerkenvisietraject worden haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd (zie Uitvoering). De kosten van de haalbaarheidsonderzoeken worden totaal geraamd op ca. € 90.000,-.

Per onderzoek verstrekt de RCE naar verwachting ca. € 7.000,- en de provincie ca. 10.000,- subsidie (totaal € 68.000,-). De kosten voor gemeente na aftrek van de subsidies bedragen dan ca. € 22.000,-. Dit past binnen het restbudget van de kerkenvisie.

Uitvoering

In navolging van het Kerkenvisietraject worden haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd voor de herbestemming van de vier kerken binnen de gemeente die momenteel in religieus gebruik zijn, maar naar verwachting de komende jaren buiten religieus gebruik zullen treden. In samenwerking met de kerkeigenaren wordt onderzoek uitgevoerd naar een toekomstig gebruik van deze kerkgebouwen. Duurzame instandhouding van deze monumentale kerkgebouwen, evenals de wens om de kerken van waarde te laten zijn voor de samenleving, is het doel van deze onderzoeken.

Bijlagen

1. Kerkenvisie

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op art. 108 en art. 147 Gemeentewet en de Omgevingswet;

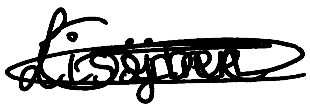
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 29 oktober 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1. De kerkenvisie vast te stellen;
2. De aanbevelingen van de visie over te nemen.

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Kerkenvisie

gemeente Opmeer

COUP

gemeente opmeer

Colofon

Gemeente Opmeer

Titel	Kerkenvisie gemeente Opmeer
Datum	Oktober 2025
Adviseur	COUP B.V.
Vormgeving	Yurr Studio
Afbeeldingen	COUP B.V.

Copyright © 2025 COUP B.V.

De grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht bij het samenstellen van dit rapport. Echter voor onvolledigheden met betrekking tot deze rapportage, op welke grond dan ook, kan COUP B.V. en/of de samenstellers daarvan op geen enkele wijze verantwoordelijk worden gesteld. De door u verstrekte persoonlijke gegevens in verband met de opdracht zullen niet aan derden verstrekt worden. Gebruik van inhoud en presentatie is uitsluitend mogelijk in overleg met COUP B.V.

Toelichting foto's voorpagina

1. De kerktoren van de Lambertus in De Weere. De kerken van Opmeer vormen karakteristieke bakens in het landschap.

2. Verschillende kerken in Opmeer zijn herbestemd met een cultureel-maatschappelijke functie. Er is veel inzet en toewijding van vrijwilligers om deze herbestemmingen mogelijk te maken.

3. Het interieur van de Bonifatiuskerk in Spanbroek is een uniek voorbeeld van een gaaf bewaard neogotisch kerkinterieur. Dit vormt een aandachtpunt en uitdaging in de zoektocht naar een nieuwe functie.

4. De begraafplaats naast de Kerk op de Terp. Bij 7 van de 8 kerken in Opmeer ligt een begraafplaats. De toekomst van de begraafplaatsen hebben invloed op de toekomst van de kerken.

5. Interieur van de Sint-Jans Geboortekerk in Hoogwoud. De kerk is een provinciaal monument. Verder zijn er 6 kerken rijksmonumentaal.

Inhoud

Voorwoord Wethouder 4

Hoofdstuk 1. Inleiding 5

Deel 1. Inventarisatie 8

2. Kerken in Opmeer 9

3. Cultuurhistorie religieus erfgoed Opmeer 15

Deel 2. Opgave 23

4. Huidige situatie 24

5. Beleidskaders 27

6. Toekomstverwachting 29

Deel 3. Toekomst 44

7. Conclusies, aanbevelingen en doelstellingen 45

Bijlagen

Bijlage 1 Kerkenpaspoorten 52

Bijlage 2 Waardestelling kerkinterieurs en roerend religieus erfgoed Opmeer Catharijne Convent. 61

Voorwoord Wethouder

In onze gemeente staan acht kerken met historische en monumentale waarde. Kerken die deel zijn van onze geschiedenis en verhalen over de identiteit van Opmeer. Neem bijvoorbeeld de Kerk op de Terp in Hoogwoud. De oudste verhalen over een kerk in Hoogwoud reiken terug tot de tijd van de Friese koning Radboud in de 7e of 8e eeuw.

“Een legende gaat over zijn bijna-bekering van heiden tot christen. Koning Radboud zou zich laten dopen in Hoogwoud en stond al met één been in de doopvont toen hij zich bedacht. Net voor de onderdompeling vroeg Radboud aan de bisschop of zijn voorouders ook in de hemel zouden zijn. Hij antwoordde dat dat niet het geval was, aangezien zij immers niet gedoopt waren en dus in de hel zouden verblijven. Daarop bedacht Radboud zich geen moment en liet weten dat hij dan koos voor een hiernamaals met zijn voorgangers. Na zijn besluit om zich niet tot het christendom te bekeren, brak de doopvont in tweeën. Één deel belandde in een diepe kolk en de andere helft werd volgens de legende naast het kerkje van Hoogwoud bewaard.”

De kerken zijn erfgoed van onze hele gemeenschap: katholieken, protestanten en andere levensbeschouwingen. De kerken waren, of zijn nog in gebruik door religieuze gemeenschap, maar heeft daarnaast waarde voor alle inwoners van Opmeer. Het zijn merktekens, bouwkundige en geschiedkundige monumenten. Het zijn plaatsen waar mensen samen kwamen en hopelijk blijven komen. Al dan niet religieus rondom belangrijke levensgebeurtenissen, culturele bijeenkomsten en om elkaar te inspireren.

De 3 kerken in Aartswoud, Wadway en Spanbroek hebben al een tweede leven. De Kerk op de Terp in Hoogwoud wensen wij hetzelfde toe. De 3 katholieke kerken staan nog ten dienste van de katholieke parochie. De kerken in Spanbroek en De Weere worden echter binnenkort buiten gebruik gesteld. De katholieke kerk in Hoogwoud binnen afzienbare tijd.

De gemeenteraad heeft gevraagd om een Kerkenvisie op te stellen. Dit is een eerste en belangrijke aanzet om te onderzoeken hoe de grote katholieke kerkgebouwen een nieuwe functie kunnen krijgen en daarmee behouden worden. Tevens worden de kleinere protestantse kerken bekeken om hen toekomstbestendig te kunnen laten zijn. In samenwerking met de kerkbesturen en de stichtingen die kerken beheren is deze Kerkenvisie opgesteld.

De Kerkenvisie biedt geen concrete plannen voor de functieverandering van kerken. Het laat wel zien hoe de kerken ervoor staan, wat de kansen en mogelijkheden zijn de kerken in de toekomst te kunnen blijven gebruiken en te behouden. De kerkenvisie biedt een basis voor het maken van concrete plannen. Voor iedere kerk kan als vervolgstap een haalbaarheidsonderzoek hiernaar gedaan worden. We hebben een belangrijke eerste stap gezet om de kerkgebouwen in onze gemeenschap te behouden. Ik hoop van harte dat deze vervolgd wordt om de kerkgebouwen te behouden voor maatschappelijke doeleinden en/of andere functies. Het zijn per slot plaatsen waar mensen samen kwamen en blijven komen. Belangrijke plaatsen die onderdeel zijn van de identiteit van Opmeer.

Ik bedank alle betrokkenen voor hun bijdrage aan de dialoog om deze Kerkenvisie op te stellen. In de gesprekken is grote betrokkenheid gebleken om de kerkgebouwen te behouden voor Opmeer. Ik zie uit naar een vervolg waarbij er per kerk passende functies gevonden worden die ook daadwerkelijk realiseerbaar zijn.

Herman Ter Veen
Wethouder, Gemeente Opmeer

1. Inleiding

Religieus erfgoed in Opmeer

De gemeente Opmeer is rijk aan historische kerkgebouwen. Veel van de kernen binnen de gemeente zijn te herkennen aan hun markante kerkgebouwen. Delen van de (hervormde) kerken van Aartswoud, Hoogwoud, Spanbroek en Wadway dateren uit de middeleeuwen. Naast de middeleeuwse kerken Daarnaast zijn er eind 19e, begin 20e -eeuw 4 nieuwe kerken verrezen: 3 katholieke en 1 hervormde. Van de acht kerken zijn er momenteel vier kerken in religieus gebruik.

Daarnaast zijn vier kerken herbestemd, één tot woning en 3 met een culturele bestemming. Voor zowel de religieuze kerken als de cultureel-herbestemde kerken geldt dat er een betrokken gemeenschap is die zich inzet voor de samenleving en voor het behoud van het gebouw. Daarnaast hebben alle kerken een toren en vormen zo letterlijk een baken in de omgeving. Bij zeven van de acht kerken is er een begraafplaats rond de kerk te vinden. De kerken van Opmeer vormen zo op allerlei terreinen de kernpunten van de dorpen.

De gemeente Opmeer is trots op haar religieuze erfgoed en wil zich inzetten voor het behoud van de kerkgebouwen. Door verschillende maatschappelijke ontwikkelingen is de toekomst van de kerken in religieus gebruik echter onzeker. De gemeente wil daarom pro-actief nadenken over de toekomst van de gebouwen en de rol van de gemeente daarin. Ze wil dit nadrukkelijk doen samen met de eigenaren en betrokken gemeenschappen. De gemeente Opmeer wil komen tot een visie die breed gedragen wordt en waarmee kan worden geanticipeerd op de te verwachten ontwikkelingen.

Het doel van de Kerkenvisie

De gemeente Opmeer is niet de enige en eerste gemeente die een kerkenvisie opstelt. Sinds 2019 stimuleert de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) gemeenten om na te denken over de toekomst van religieus erfgoed. Dit naar aanleiding van de trend en voorspelling dat in de nabije toekomst 30 tot 80% van de kerkgebouwen haar oorspronkelijke functie zal verliezen. Ruim 250 gemeenten in Nederland hebben al een kerkenvisie opgesteld of zijn bezig met het proces om tot een kerkenvisie te komen. Deze eerdere kerkenvisies helpen de gemeente Opmeer om te leren van de ervaringen van andere gemeenten. Tegelijkertijd is voor iedere gemeente de problematiek anders en is het vormen van een passende kerkenvisie steeds weer maatwerk.

De gemeente Opmeer wil met deze verkenning en visie een beeld vormen van de opgave rondom religieus erfgoed binnen de gemeente. Daarnaast wil zij onderzoeken welke rol de gemeente kan spelen in het ondersteunen van kerkeigenaren om zo gezamenlijk het waardevolle, religieuze erfgoed te behouden. Verschillende kerkeigenaren zijn al bezig met het ontwikkelen van een toekomstperspectief, voor anderen is dit nog niet aan de orde, maar zal dit in de nabije toekomst nodig zijn. De gemeente wil hierin samen optrekken omdat de kerken waardevol zijn voor Opmeer. Deze waarde ligt niet alleen in de geschiedenis en de cultuurhistorie, maar ook in de ruimtelijke kwaliteiten en de maatschappelijke functie in de verschillende kernen.

Onderwerpen die in deze kerkenvisie aan bod komen zijn:

Religieus erfgoed: Hoe ziet het kerkenlandschap in Opmeer eruit? Wat is de geschiedenis van Opmeer en hoe is dit terug te zien in de kerkgebouwen? Wat

is de architectuur- en cultuurhistorische waarde van de gebouwen, zowel van het interieur als van het exterieur. Wat is de cultuurhistorische waarde van de kerken individueel, maar ook in het geheel van de kerkencollectie? Hoe gaan we om met deze waarden wanneer het toekomstperspectief veranderd?

Toekomstperspectief: Hoe gaat het met de gemeenschappen, stichtingen en eigenaren die gebruik maken van de kerkgebouwen? Hoe zien zij de toekomst voor zich? Welke ambities zijn er? Welke kerken verwachten hun huidige functie voor de langerere termijn te behouden en welke niet?

Kansen: Welke rol spelen de functies van kerken en hun gebruikers in de gemeenschap? Welke eigenaren hebben een opgave of plannen om het gebruik van het kerkgebouw te veranderen of te optimaliseren? Welke samenwerkingen zijn kansrijk om het toekomstperspectief te verlengen en wat is de rol van de gemeente of andere lokale partijen hierin?

Werkwijze

De Kerkenvisie richt zich op kerkgebouwen die oorspronkelijk zijn gebouwd als gebedshuis binnen Opmeer. Deze gebouwen zijn gebouwd voor een heel specifiek doel waardoor ze een kenmerkend en beeldbepalend uiterlijk hebben. Ook het interieur bevat vaak bijzondere onderdelen zoals een orgel, preekstoel, herenbanken, kunst en roerende zaken. Dit maakt kerken bijzonder in onderhoud en eventuele herbestemmingsopgave ten opzichte van andere historische gebouwen.

Om te komen tot een kerkenvisie voor Opmeer is gestart met een inventarisatie van alle religieuze gebouwen in de gemeente. Uit deze inventarisatie komen 8 kerken naar voren. De helft van de kerkgebouwen is nog in religieus gebruik, de andere helft heeft een herbestemming gevonden. In Opmeer zijn geen gebedshuizen van niet-christelijke gezindten te vinden.

Gebruikte definities:

- Kerkgebouw: gebouw waarin religieuze bijeenkomsten een centrale plaats innemen
- Kerkgemeenschap: religieuze groep die gebruik maakt van een kerkgebouw en op elkaar betrokken is.
- Geloof: overtuiging en vertrouwen in het bestaan van een God.

Samenwerking met eigenaren en gebruikers

Het Kerkenvisie-traject is gestart met een startbijeenkomst op 6 februari 2025, waarvoor alle kerkeigenaren uitgenodigd waren. Tijdens deze bijeenkomst is het proces uitgelegd om in gezamenlijkheid tot een gedragen Kerkenvisie te komen, en is ook input opgehaald bij de kerkeigenaren over de gewenste resultaten. Een belangrijk onderdeel van het onderzoek is gevormd door de gesprekken die zijn gevoerd met de eigenaren van de kerkgebouwen. In het geval van kerken in religieus gebruik heeft dit gesprek plaatsgevonden met een vertegenwoordiging van het bestuur. Daarnaast is er gesproken met werkgroepen die betrokken zijn bij de kerkbesturen en nadenken over een toekomstige herbestemming van het gebouw. Voor de herbestemde kerkgebouwen is gesproken met de besturen van de betrokken stichtingen en de private eigenaar.

Participatie interne en externe stakeholders

Binnen het kerkenvisie traject zijn er workshops georganiseerd om de ambtelijke organisatie te informeren over het onderzoek en de geconstateerde problematiek binnen

het kerkenvisie-traject. Binnen de workshop was er aandacht voor de problematiek van ontkerkelijking die speelt en de gevolgen daarvan voor de samenleving. Tegelijk was de workshop ingestoken op het ophalen van kansen voor de kerkgebouwen. Bij deze workshop waren ambtenaren uit de verschillende vakdisciplines aanwezig (Ruimtelijke ontwikkeling, sociaal domein, economie, toerisme en recreatie, wonen en vastgoed). In gezamenlijkheid is nagedacht over wensen en behoeftes en de mogelijkheid om hiervoor kerkgebouwen in te zetten. Door gebruik toe te voegen aan deze monumentale kerkgebouwen, wordt het toekomstperspectief van de gebouwen verlengd.

Voor een tweede workshop, georganiseerd voor partijen uit de stad zoals dorpsraden, maatschappelijke en culturele organisaties en ondernemersvereniging, waren helaas te weinig aanmeldingen, en daarom is besloten deze bijeenkomst te annuleren. Om toch input op de halen vanuit de samenleving hebben wij een enquête opgesteld en gedeeld onder de genodigden. Deze is door 9 personen vanuit verschillende lokale organisaties ingevuld. Uit de ingevulde enquête blijkt de betrokkenheid van de lokale verenigingen met de kerken, en de waarde die aan deze kerken wordt gehecht binnen de dorpen. Er wordt actief meegedacht over een nieuwe toekomst voor de kerken, waarbij een publieke en maatschappelijke functie de wens is. Naar aanleiding hiervan hebben twee gesprekken plaatsgevonden.

Informeren raad

Op 4 september 2025 is het onderzoek binnen het Kerkenvisie-traject gepresenteerd aan de gemeenteraad in de beeldvormende raadssessie. De geconstateerde problematiek voor de kerken in religieus gebruik, evenals opgehaalde ontwikkelingen en kansen zijn gedeeld met de raadsleden. Tevens zijn de conclusies van het onderzoek en de aanbevelingen voor de toekomst gepresenteerd.

Analyse en rapportage

De opbrengst uit de inventarisatie is in de rapportage in beeld gebracht middels infographics (toekomstverwachting, urgentietabel) en in kaart gebracht (gebruik, monumentale status, denominatie). Daarnaast is een cultuurhistorische analyse geschreven van de ontwikkeling van religie in Opmeer, en is van elk kerkgebouw een kerkenpaspoort opgesteld. De input uit de workshop, de enquête en de gevoerde gesprekken is verzameld in deze rapportage en geanalyseerd.

Leeswijzer

In het eerste deel van de rapportage is een inventarisatie en cultuurhistosiche analsye van de kerkencollectie binnen Opmeer te vinden. Het tweede deel schetst de huidige situatie en de verwachte opgave en toekomstverwachting binnen het huidige gebruik. In het laatste deel wordt gekeken naar de toekomst van de kerken in Opmeer. Hier worden visie, kansen en aanbevelingen gedeeld.

Startbijeenkomst met kerkeigenaren in het gemeentehuis van Opmeer

Deel 1. Inventarisatie

2. Kerken in Opmeer

Voormalige kapel van verzorgingshuis Zandhove in Spanbroek

De Mariakapel bij West-Frisia

Religieuze gebouwen en spreiding

Binnen Opmeer zijn acht religieuze gebouwen te vinden die van oorsprong zijn gebouwd als gebedshuis. In alle acht gevallen gaat het om een kerk.

Naast de acht kerkgebouwen zijn er twee kapellen te vinden in Opmeer.

Bij Zandhove in Spanbroek resteert de voormalige kapel van het verzorgingshuis. Deze dateert uit de tweede helft van de vorige eeuw. De rest van het verzorgingshuis werd in 2020 gesloopt.

Bij de museumboerderij West-Frisia staat een Mariakapel. Deze kapel is opgericht ter nagedachtenis aan Willem II, graaf van Holland. De Mariakapel werd gebouwd in 1970 door Adriaan Donker. Donker werd geïnspireerd door een Mariakapel die na de dood van Willem II werd opgericht in de omgeving van Hoogwoud.

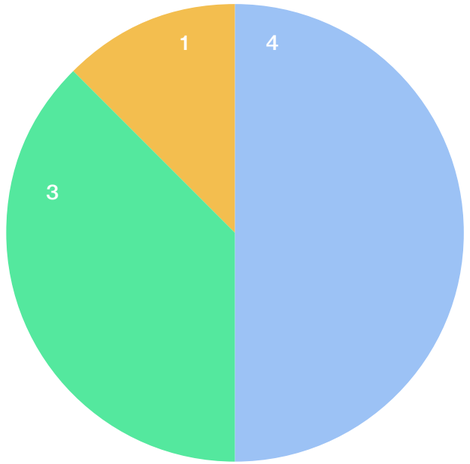

Functies van kerken

- Religieus gebruik
- Herbestemd cultureel
- Herbestemd wonen

1. Heilige Lambertus De Weere
2. t Kerkhuys Spanbroek
3. Sint Bonifatius Spanbroek
4. Theaterkerk Wadway
5. Vm. Hervormde Kerk Opmeer
6. Johannes Geboorte Hoogwoud
7. Kerk op de Terp Hoogwoud
8. Vm. Hervormde Kerk Aartswoud

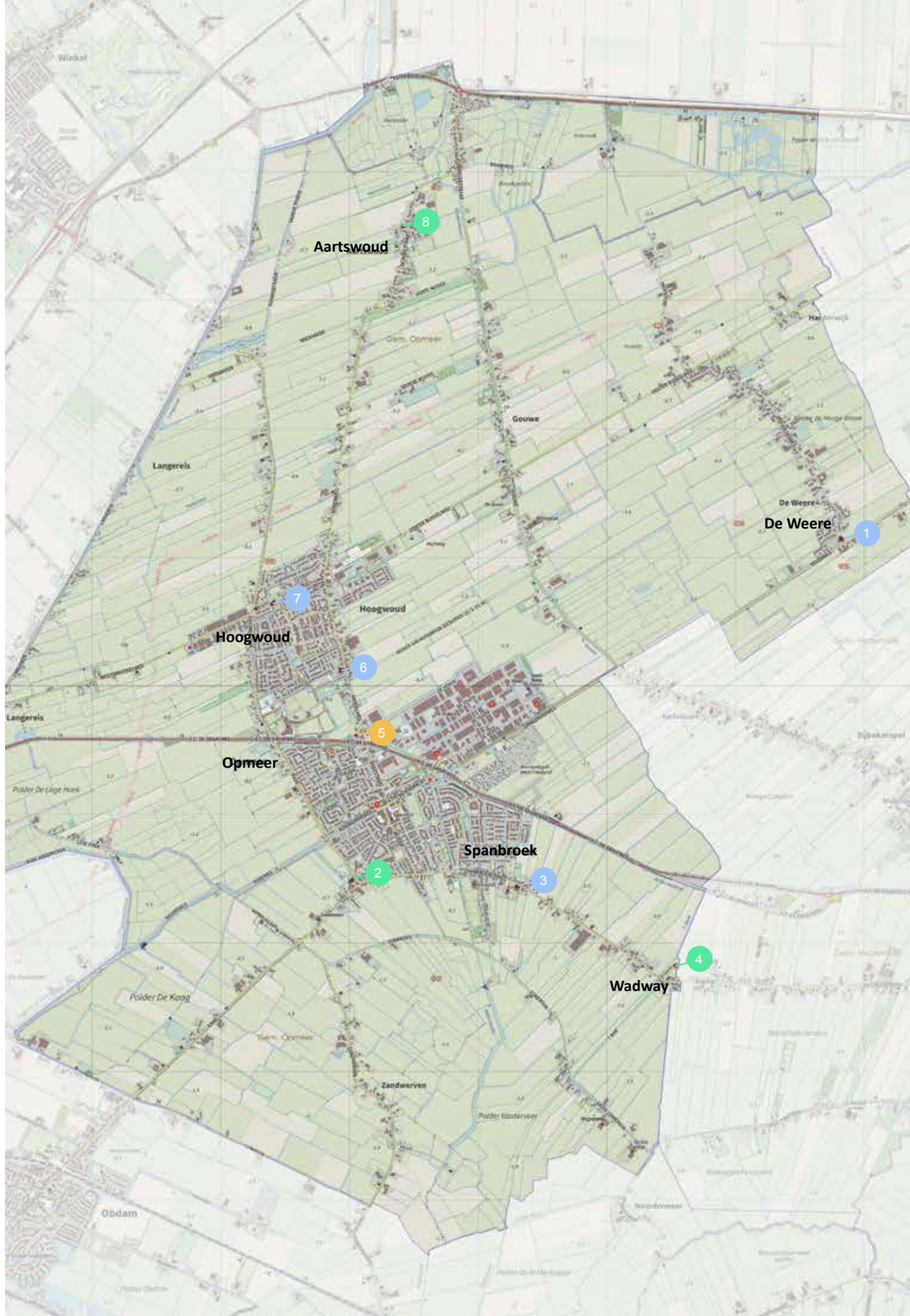

Functies

- Religieus gebruik
- Herbestemd cultureel
- Herbestemd wonen

Vier van de acht kerkgebouwen zijn op dit moment in religieus gebruik. Dit zijn de Kerk op de Terp en de Sint-Jans Geboorte in Hoogwoud, De Sint-Bonifatius in Spanbroek en de Sint-Lambertus in De Weere.

Drie kerkgebouwen zijn herbestemd met een culturele functie. De Theatherkerk in Wadway is een kleinschalig theater. De foyer bij de theaterkerk doet ook dienst als dorpshuis. ‘T Kerkhuys in Spanbroek biedt plaats aan een kantoor van de monumentenwacht, opbaarkamers en ruimten voor culturele en sociaal-maatschappelijke activiteiten. Ook in de Kerk in Aartswoud is ruimte voor een cultureel en sociaal-maatschappelijk programma.
De voormalige Hervormde Kerk van Opmeer heeft een woonfunctie en is in particuliere handen.

Denominaties

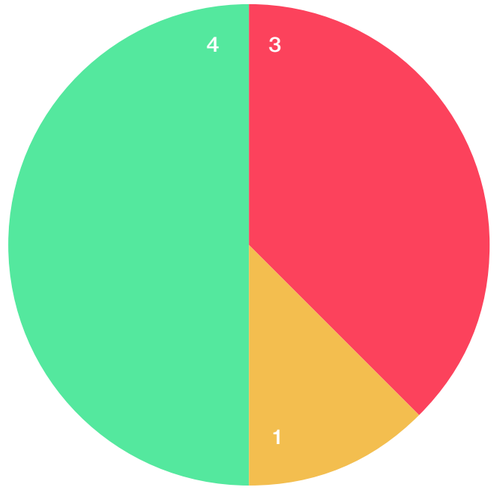
Van de kerken in religieus gebruik behoren er drie tot de Rooms-Katholieke Kerk. Dit zijn de Sint-Jans Geboorte in Hoogwoud, Sint-Bonifatius in Spanbroek en de Sint-Lambertus in De Weere. Bij iedere kerk hoort een eigen parochie. De parochies zijn als rechtspersoon juridisch eigenaar van de kerken. De parochies vallen onder de personele unie regio ‘de Waterkant’. Hierbinnen werken de Katholieke Kerken van De Weere, Wognum/Zwaagdijk-west/ Nibbixwoud, Obdam/Hensbroek, Spanbroek, Ursem, Spierdijk/Zuidermeer en de Goorn samen.

De Kerk op de Terp behoort tot de Protestantse kerk in Nederland.
Het kerkgebouw is in eigendom van de Protestantse Gemeente Midden Westfriesland. Deze Protestantse Gemeente ontstond door samenvoeging van de gemeenschappen in Hensbroek, Obdam, Spanbroek, Opmeer, Hoogwoud, Aartswoud, Abbekerk en Lambertschaag.

Eigenaarschap van kerkgebouwen

Een katholiek kerkgebouw is in principe eigendom van de parochie, die als zelfstandige rechtspersoon haar eigen goederen bezit en beheert. Wanneer parochies in een personele unie samenwerken, behouden zij elk hun eigen eigendom, ook al delen zij één pastoor één bestuur. Het bisdom en de bisschop zijn zelf geen eigenaar van parochiekerken, maar hebben wel toezicht en beslissingsrecht bij belangrijke handelingen, zoals verkoop of sluiting van een kerk. Bij de Protestantse Kerk in Nederland zijn de kerkgebouwen eigendom van de plaatselijke gemeente, die zelfstandig eigenaar en beheerder is.

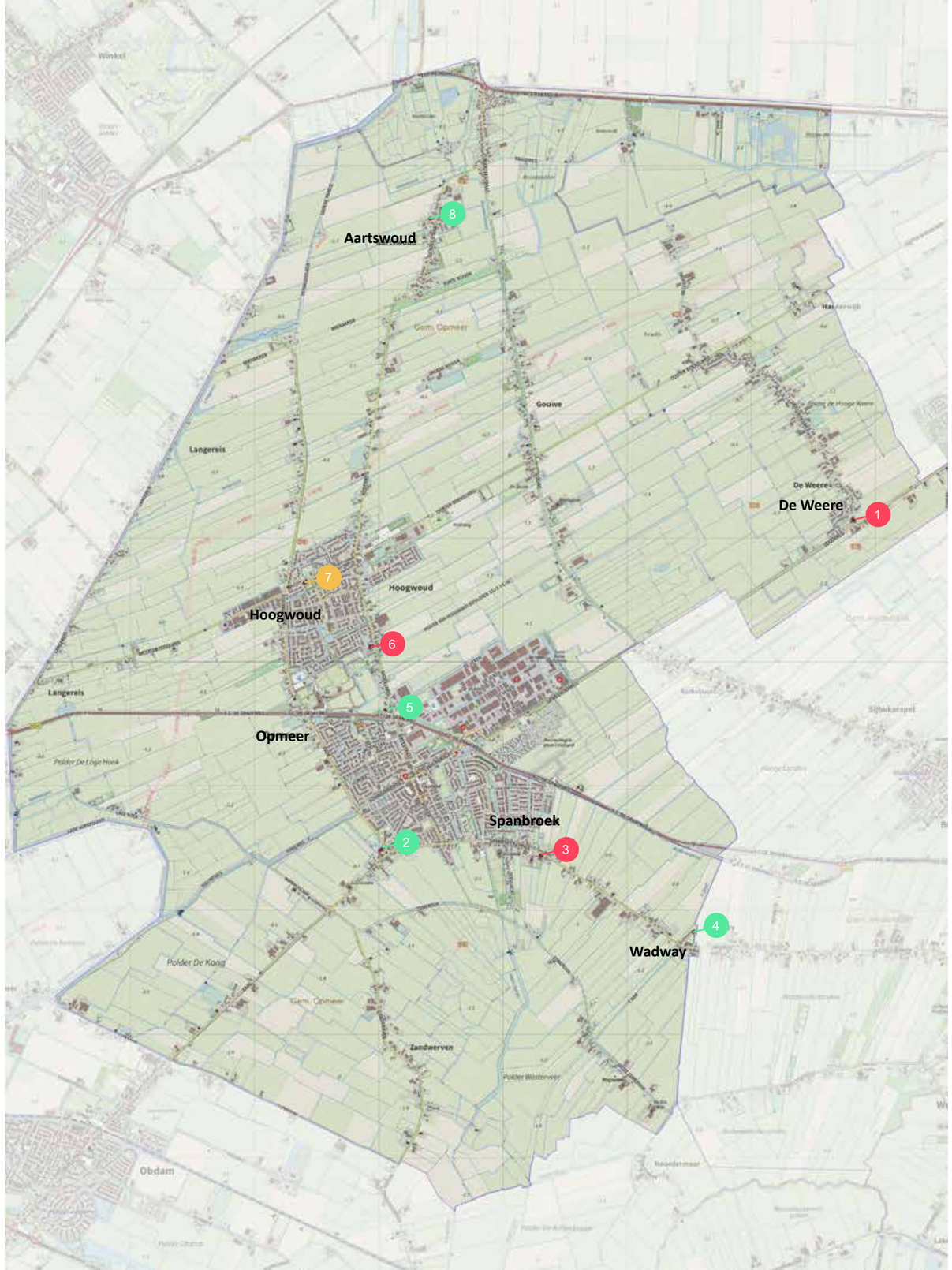
De kerktorens van Aartswoud, Hoogwoud en Wadway zijn in eigendom van de gemeente Opmeer.

Denominaties

- Rooms Katholieke Kerk
- Protestantse Kerk in Nederland (PKN)
- Herbestemd

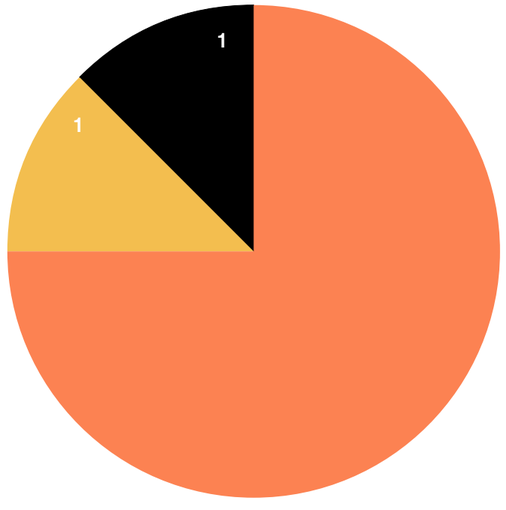
1. Heilige Lambertus De Weere
2. t Kerkhuys Spanbroek
3. Sint Bonifatius Spanbroek
4. Theaterkerk Wadway
5. Vm. Hervormde Kerk Opmeer
6. Johannes Geboorte Hoogwoud
7. Kerk op de Terp Hoogwoud
8. Vm. Hervormde Kerk Aartswoud

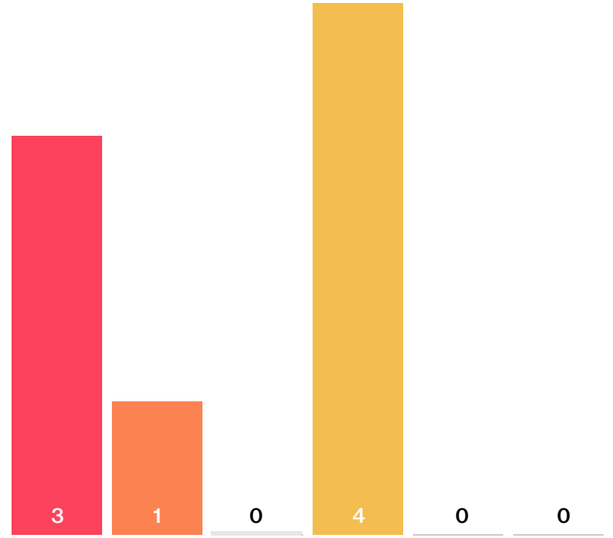

Bouwperiodes en monumentale status

Kerken binnen de gemeente Opmeer dateren grofweg uit twee perioden: De Middeleeuwen en tijd van de Katholieke Emancipatie (grofweg 1853-1930). De kerken die hun oorsprong vinden in de Middeleeuwen zijn: ’t Kerkhuys (15e eeuw), de Theaterkerk (1457), de Kerk op de Terp (1472) en de kerk van Aartswoud (16e eeuw). Kerken uit de tijd van de Katholieke emancipatie zijn de voormalige Hervormde Kerk van Opmeer (1862), de Sint-Jans-Geboorte (1865), De Sint-Lambertus (1905) en de Sint-Bonifatius (1909). In hoofdstuk 3 wordt uitgebreider ingegaan op de ontstaansgeschiedenis van de kerken.

Zes van de acht kerken hebben de status van rijksmonument. Het gaat om ’t Kerkhuys en de Sint-Bonifatius in Spanbroek, de Theaterkerk in Wadway, de Kerk op de Terp in Hoogwoud, de Sint-Lambertuskerk in De Weere en de Kerk van Aartswoud. De Sint-Jans Geboorte in Hoogwoud is aangewezen als provinciaal monument. De voormalige Hervormde kerk van Opmeer heeft geen monumentale status.

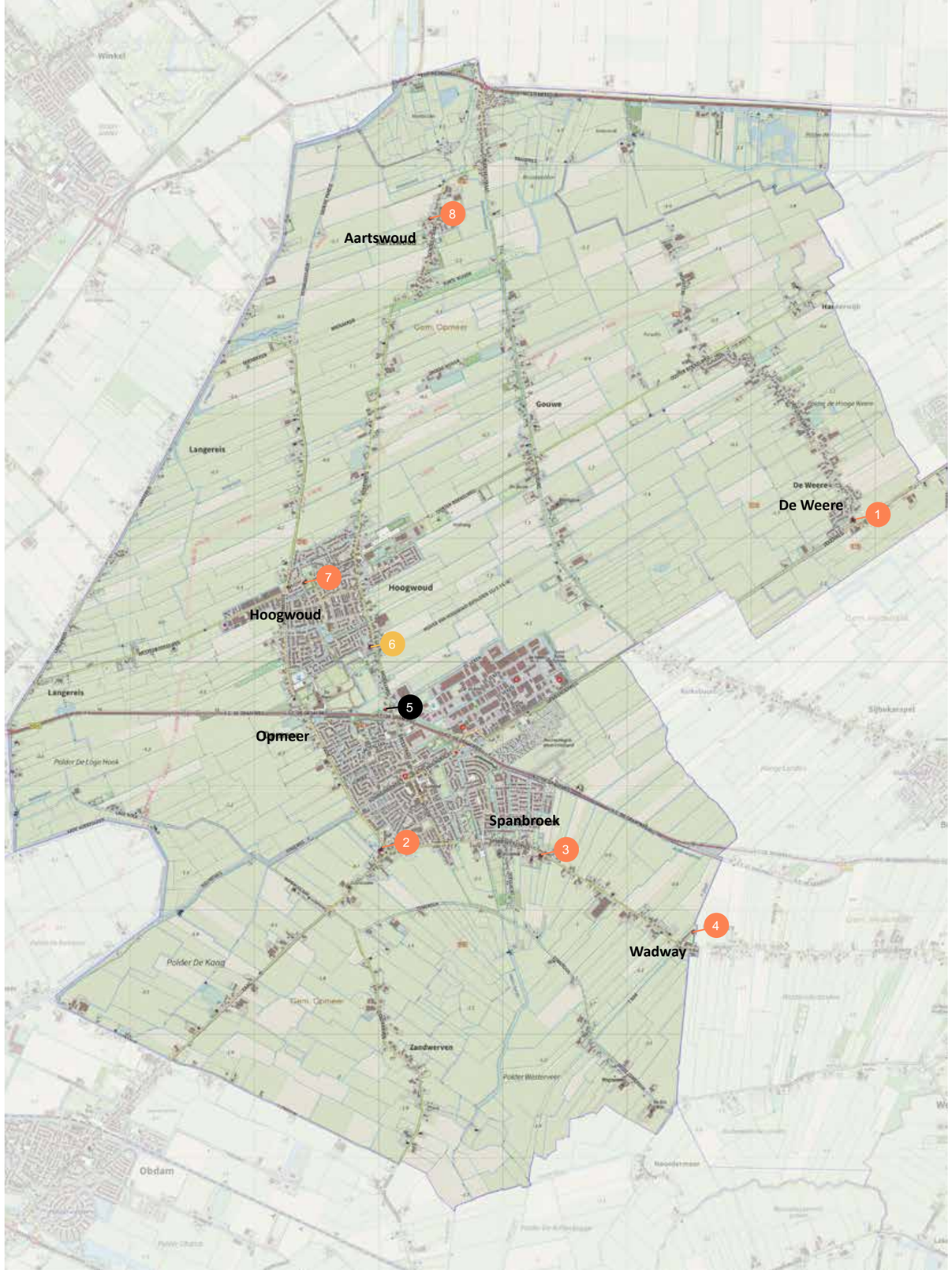
Monumentale status
- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- Geen monumentale status

Bouwperiode
- Voor 1500
- 1500 - 1700
- 1700 - 1850
- 1850 - 1940
- 1940 - 1965
- 1965 - Heden

Monumentale status

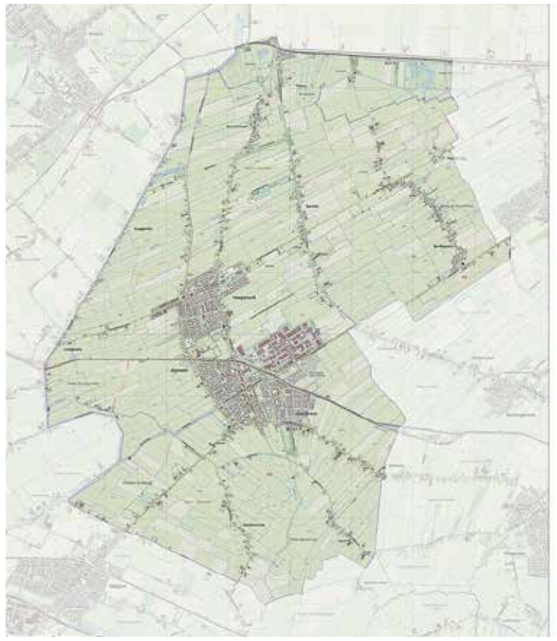
- Rijksmonument
- Provinciaal monument
- Geen monumentale status

1. Heilige Lambertus De Weere
2. t Kerkhuys Spanbroek
3. Sint Bonifatius Spanbroek
4. Theaterkerk Wadway
5. Vm. Hervormde Kerk Opmeer
6. Johannes Geboorte Hoogwoud
7. Kerk op de Terp Hoogwoud
8. Vm. Hervormde Kerk Aartswoud

3. Cultuurhistorie religieus erfgoed Opmeer

Ontstaan van Opmeer

Figuur 1: Kaart van de gemeente Opmeer.

De gemeente Opmeer is gelegen in de regio West-Friesland en telt op dit moment meer dan 12.000 inwoners (12.222 op 1 januari 2024). Lange tijd was de plaats Opmeer een eigen gemeente. Deze gemeente werd in 1959 uitgebreid, toen de gemeente Spanbroek hierin opging. Naast Spanbroek werden zo ook Wadway en Zandwerven onderdeel van de gemeente Opmeer. Deze fusie kwam niet uit het niets. In het verleden waren Opmeer en Spanbroek ook al nauw met elkaar verbonden. Zo hadden de twee gemeenten al sinds 1881 één burgermeester. De huidige opbouw van de gemeente Opmeer is ontstaan in 1979, met de toevoeging van opnieuw een aantal zelfstandige gemeentes aan de gemeente Opmeer. Behalve de bovengenoemde dorpen beslaat de gemeente daarmee nu ook de plaatsen Hoogwoud, Aartswoud, De Weere en Gouwe.

Algemene geschiedenis

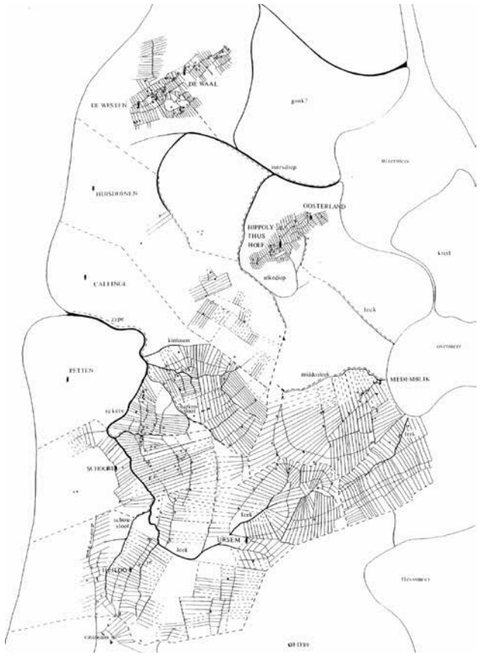
De eerste bewoners

De regio West-Friesland waar Opmeer onder valt wordt al duizenden jaren bewoond. De oudste archeologische bewijzen van bewoning in de huidige gemeente dateren van ca. 3000 vC. Dit blijkt uit opgravingen van enkele objecten in Zandwerven.

Geloof in Opmeer

Vanaf ca. het jaar 700 wordt het Christelijke geloof in West-Friesland geïntroduceerd. Enige jaren later werden de eerste houten kerkjes gebouwd in het gebied, waaronder in Hoogwoud. Dit waren allemaal katholieke kerken: het dominante geloof tot aan de reformatie, meer dan acht eeuwen later.

Ontginning en groei

Figuur 2: Verkaveling van de grond in West-Friesland rond het jaar 1000. (Bron: https://www.canonvanne-derland.nl/nl/noord-holland/west-friesland/het-veen).

Lange tijd was West-Friesland voor een groot deel bedekt met veen. Vanaf de 9e tot de 11e eeuw werd dit veen ontgonnen. Met het graven van lange parallel gelegen sloten werd het veen ontwaterd en werd landbouw mogelijk in het gebied. Hiermee werden ook de voorheen moerassige gebieden geschikt voor permanente bewoning. Nog altijd

[1] mascr_l_timmerman_2017.pdf, p 41.

[2] stede Spanbroek - Westfries Archief

bepaalt de oorspronkelijke veenontginning het landschap in de gemeente Opmeer. Zo zijn er nog altijd langgerekte stukken grond, gescheiden door sloten te vinden. Ook de vele (historische) lintdorpen in de gemeente kunnen worden teruggeleid naar de ontginningen, aangezien de ontginning veelal vanaf deze hoger gelegen wegen ter hand werd genomen. Door oxidatie van het veen is er op dit moment slechts nog op enkele plekken veen te vinden in de regio, zoals onder oude gebouwen. Zo is onder de kerken van Hoogwoud, Aartswoud en Spanbroek bij onderzoek veen aangetroffen.[1]

Stadsrechten

Vanaf de middeleeuwen kwam er geleidelijk meer verbinding tussen de dorpen in de omgeving, waardoor economische groei ontstond. Dit leidde ertoe dat aan het begin van de 15e eeuw meerdere plaatsen in de huidige gemeente Opmeer stadsrechten kregen. Dit was in 1414 het geval voor Opmeer en Spanbroek, die onderdeel gingen uitmaken van de ‘Stede Spanbroek’ en voor Hoogwoud en Aartswoud die de ‘Stede Hoogwoud’ vormden. Wadway maakte onderdeel uit van de ‘Stede Wognum’, dat voor een groot deel in de huidige gemeente Medemblik ligt.

De periode van deze ‘Stede’ zou echter van korte duur zijn. Met Hoekse en Kabeljauwse twisten ontstond er een opstand in West-Friesland tegen het bestuur van Hertog Filips III van Bourgondië, die onder andere de Graaf van Holland en Zeeland was. Na de Slag bij Hoorn in 1426 werd de opstand neergeslagen, met als gevolg dat de stadrechten alweer werden afgenomen. Pas 30 jaar later werden de stadrechten van Spanbroek opnieuw toegekend. Opmeer zou later ook opnieuw stadrechten krijgen. Onbekend is wanneer dit exact gebeurde.[2]

Opmeer in de 80-jarige oorlog

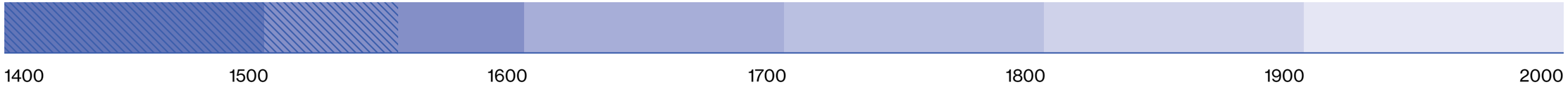
In 1572 sloten verschillende plaatsen in West-Friesland zich aan bij de opstand van Willem van Oranje. Dit besluit volgde uit onvrede over belastingverhoging door het Spaanse gezag en de vervolging van protestanten enkele jaren eerder.
De Spaanse reactie op de tegenstand uit West-Friesland leidde tot de Slag op de Zuiderzee in 1573. Tegen de verwachtingen in werden de Spanjaarden verslagen, waarna West-Friesland was bevrijd.

De Franse tijd

De Franse inval in Nederland door het leger van Napoleon en het ontstaan van de Bataafse Republiek in 1795 leidde er uiteindelijk toe dat er een nieuwe bestuurlijke indeling kwam in Nederland. Voor de West-Friese steden betekende dit dat vanaf 1798 afzonderlijke bestuurlijke gemeenten werden gevormd en de stadrechten vrijwel geen rol meer speelden.

Hedendaags Opmeer

Na het ontstaan van de verschillende gemeenten in de regio is, zoals eerder benoemd, gedurende de 20e eeuw de huidige gemeente Opmeer ontstaan na fusies van verschillende gemeenten. Vanaf de jaren ’70 vindt er op meerdere plekken in de gemeente een groei in inwoneraantal plaats, dit is af te lezen uit de toename van de bebouwing in de dorpen.

Middeleeuwen (tot 1550)

De geschiedenis van het Christelijke geloof in de huidige gemeente Opmeer gaat terug tot het begin van de 8e eeuw. In deze periode zou in Hoogwoud een klein houten kerkje zijn gebouwd aan de Gouwe. De legende is dat in deze kerk de heidense koning Radboud zich wilde laten dopen, maar op het laatste moment toch anders besloot. Deze kerk is al lange tijd verdwenen. Na de kerk in Hoogwoud kwamen op meerdere plekken in de omgeving andere kerkgebouwen tot stand.
De eerste houten kerkjes werden later in de middeleeuwen vervangen door stenen varianten. Ook werden er een aantal nieuwe kerken gebouwd. Na de Slag bij Hoogwoud in 1256 zou in Hoogwoud een kapel ter nagedachtenis aan Willem II, graaf van Holland en Zeeland, zijn gebouwd door zijn zoon Floris V. Willem II was bij deze slag omgekomen. De kapel werd gewijd aan Maria. Er zijn aanwijzingen dat dit op de plek was van de huidige kerk. In de 20e eeuw is op het terrein van de museumboerderij West-Frisia een nieuwe, onofficiële, kapel gebouwd om hieraan te herinneren.

In de gemeente Opmeer zijn uit de middeleeuwen nog twee kerkgebouwen te vinden. Dit zijn ’t Kerkhuys in Spanbroek uit de 15e/16e eeuw en de Theaterkerk in Wadway, waarvan het oudste deel dateert uit 1457. Delen van de torens van de Hervormde Kerken van Hoogwoud Aartswoud stammen uit de Middeleeuwen. Bij deze twee kerken is het oorspronkelijke schip verdwenen en is later een nieuw schip gebouwd.

Waarden van de kerkgebouwen

Voor een kleine gemeente met een beperkt aantal kerkgebouwen heeft Opmeer een bijzonder waardevolle middeleeuwse kerkencollectie. Met de twee middeleeuwse kerken en de andere twee kerken met middeleeuwse oorsprong is de periode tot 1550 zeer goed vertegenwoordigd in de gemeente. Dergelijke historische architectuur is zeldzaam en heeft ook veel archeologische waarde. De kerklocaties geven inzicht in de historische ontwikkeling van het Christelijke geloof in de dorpen en over de ontwikkeling en structuur van de dorpskernen. Ook de gevallen waarbij slechts nog enkele fragmenten van de middeleeuwse kerk bewaard zijn gebleven, zijn vanuit de inzichten die ze bieden in de geschiedenis van betekenis.

Figuur 3: ‘t Kerkhuys in Spanbroek.

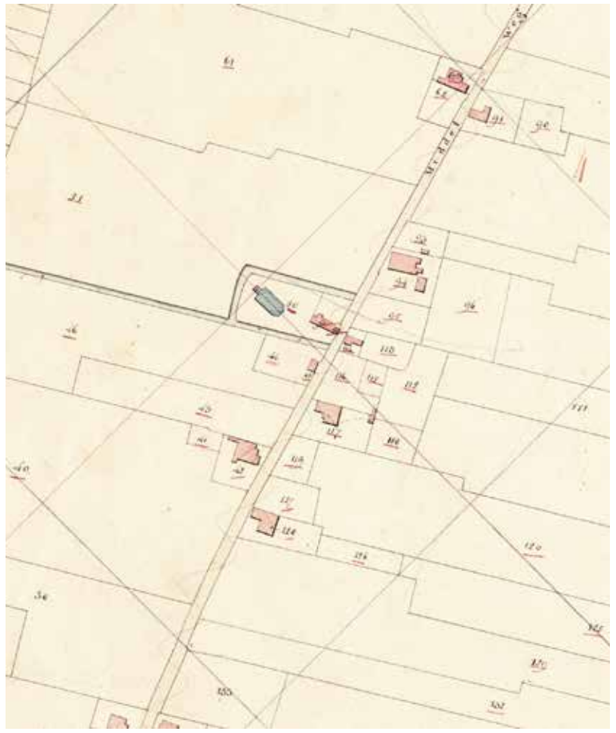

Reformatie

In de middeleeuwen was West-Friesland, en heel Christelijk Nederland, (officieel) katholiek. Dit veranderde toen de West-Friese steden zich in 1572 bij de opstand van Willem van Oranje aansloten. Vanaf dit moment werd het katholieke geloof verboden en namen de protestanten de bestaande kerkgebouwen over voor hun eigen diensten. In de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden die als resultaat van de opstand gesticht werd, moesten de katholieken uitwijken naar schuilkerken. In de huidige gemeente Opmeer werden op sommige plekken boerderijen en schuren ingezet als schuilkerken.

In de periode direct na de reformatie zijn er maar weinig kerken gebouwd in Nederland, aangezien de protestanten de katholieke kerkgebouwen in gebruik hadden genomen. Ook in Opmeer werden er in de eerste eeuw na de reformatie geen nieuwe kerken gebouwd. De eerste kerk die na de reformatie in de gemeente werd gebouwd de eerder benoemde Hervormde Kerk van Hoogwoud. Deze kerk uit 1680 werd gebouwd op de plek van een middeleeuwse gotische kerk, die in 1674 door noodweer verloren was gegaan. Hoewel het in dit geval dus deels wederopbouwwerkzaamheden betroffen, werd de kerk volgens protestantse principes in sobere trant opgebouwd.

Later, in de 19e eeuw, werden nog eens twee Hervormde kerken herbouwd. Dit zijn de Hervormde Kerk van Opmeer en (het schip van) de Dorpskerk van Aartswoud. De reden van de (her)bouw van deze kerken ligt in het feit dat de kerken in slechte bouwkundige staat waren. In beide gevallen zijn de huidige kerkgebouwen gebouwd op de plek waar in het verleden een voorganger heeft gestaan. In Hoogwoud verscheen een geheel nieuwe kerk inclusief toren. De huidige kerk is richting het westen georiënteerd met de toren aan de oostzijde. Op historische kaarten is te zien dat de voorgaande kerk oostelijk georiënteerd was, met de toren aan de westzijde. In Aartswoud bleef de oude toren behouden en werd de nieuwe kerk op de zelfde plaats als de vorige kerk gebouwd. Als reactie op de grootschalige bouwactiviteiten van katholieke kerken werd ook bij de Hervormden meer aandacht besteed aan de architectuur van de kerkgebouwen. Beide kerken zijn gebouwd onder architectuur en kregen verschillende bijzondere details in interieur en exterieur.

De vorige kerk van Hoogwoud was, zoals alle oude kerken, oostelijk georiënteerd. Bron: Kadastrale kaart 1811-1832: minuutplan Opmeer, Noord-Holland, sectie C, blad 01, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, MIN07084C01)

Waarden van de kerkgebouwen

Aangezien er direct na de reformatie geen kerken zijn gebouwd heeft deze periode binnen het kerkenlandschap van Opmeer niet directe betekenis. Toch is heeft de reformatie wel degelijk invloed gehad op de verschijning van de kerken in Opmeer. Met de herbouw van de Hervormde Kerk van Hoogwoud werden katholieke elementen en versieringen weggelaten. De sobere en eenvoudigere inrichting van de kerk toont aan dat het hier een protestantse kerk betrof. De Hervormde kerken van Opmeer en Aartswoud laten zien dat er later ook bij de hervormden meer zelfbewustzijn kwam. Hoewel beide kerken alsnog sober van opzet zijn, is hier aandacht besteed aan bouwkundige details. Van de schuilkerken die vanaf de reformatie werden gebruikt door de katholieke gelovigen, heeft geen de tand des tijds overleefd.

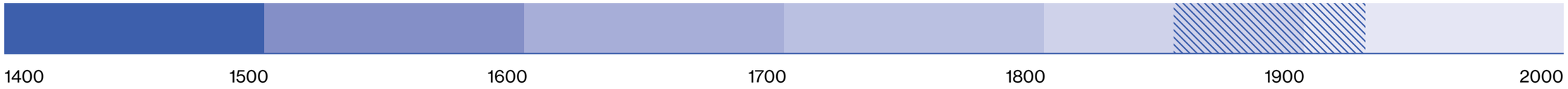
Figuur 4: De Hervormde Kerk van Hoogwoud is na de reformatie als protestantse kerk herbouwd.

Afscheidingen

Vanaf 1834 ontstonden in Nederland kerkgenootschappen die zich afscheiden van de Nederlandse Hervormde Kerk. Deze groepen gelovigen vormen zelfstandige gereformeerde gemeenschappen. Op veel plekken in Nederland ontstonden uiteindelijk vanuit deze beweging gereformeerde kerken. Opvallend is dat deze ontwikkeling binnen West-Friesland nauwelijks voet aan de grond heeft gekregen. Binnen Opmeer is er geen sprake geweest van afgescheiden kerken. Er is dan ook geen enkele (voormalige) gereformeerde kerk aanwezig.

Waarden van de kerkgebouwen

In de gehele gemeente Opmeer zijn geen gereformeerde kerkgebouwen te vinden, waarmee deze periode in niet van belang is binnen de kerkelijke geschiedenis van Opmeer.

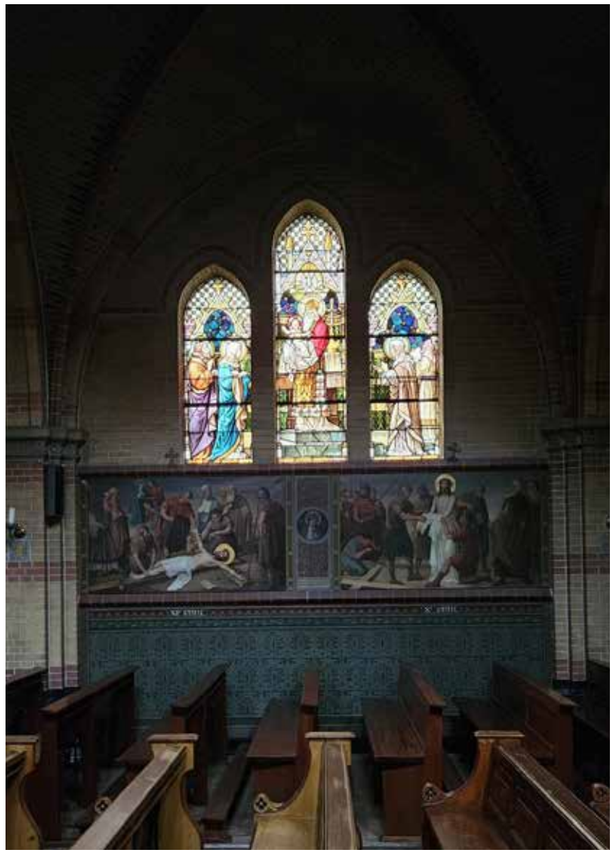
Katholieke emancipatie

Met het aanbreken van de Franse tijd (1795-1813) kregen de katholieken in Nederland weer meer rechten. Toch duurde het nog tot aan de katholieke emancipatie halverwege de 19e eeuw voordat het voor katholieken in Nederland weer mogelijk werd om hun eigen kerken te laten bouwen.

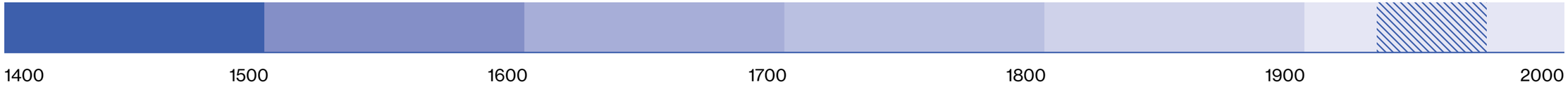
In de religieuze geschiedenis van de gemeente Opmeer vormt de katholieke emancipatie een belangrijke periode. De regio West-Friesland is namelijk een van de weinige plekken in het noorden van Nederland waar de katholieken oververtegenwoordigd zijn ten opzichte van de protestanten. De reden hiervan ligt in het feit dat de keuze voor overgang tot het gereformeerde geloof vaak door de pastoor werd genomen, veel de dorpelingen volgden vervolgens zijn voorbeeld. In de dorpen van Opmeer bleven verschillende pastoors Katholiek. Ondanks het feit dat de kerkgebouwen vaak wel overgingen in handen van de protestanten bleef de katholieke gemeenschap bestaan. Het katholieke geloof en de invloed van de katholieke emancipatie is in het kerkenbestand van Opmeer daarom ook goed terug te zien. In de tweede helft van de 19e eeuw en aan het begin van de 20e eeuw kwamen hier drie katholieke kerken tot stand. Voordat deze drie kerken werden gebouwd, stond op de plek van de Sint-Lambertuskerk in De Weere en van de Sint-Bonifatius in Spanbroek eerst een houten schuilkerkje, beide gebouwd in ca. 1820. Alleen op de plek van de Sint-Jan Geboortekerk in Hoogwoud stond al een stenen kerkgebouwtje. De houten schuilkerk uit 1782 was hier in 1821 vervangen door een eenvoudig stenen kerkgebouw.

Waarden van de kerkgebouwen

De periode van de katholieke emancipatie tussen ca. 1850 en 1930 is een bepalende periode geweest voor het kerkenlandschap van Opmeer. Met de bouw van drie prominente katholieke kerken kregen de katholieken voor het eerst weer eigen kerkgebouwen, na lange tijd de schuilkerken te hebben gebruikt. De bouw van deze drie kerken heeft het kerkenlandschap van de gemeente sterk gewijzigd nadat eerst uitsluitend hervormde kerkgebouwen in de gemeente stonden. Met de Sint Bonifatiuskerk in Spanbroek, de Heilige Lambertuskerk in De Weere en de Sint Jans Geboortekerk in Hoogwoud heeft de gemeente Opmeer drie prominent gelegen en fraaie voorbeelden van kerkgebouwen uit de katholieke emancipatie in Nederland. Met name de Sint Bonifatiuskerk is bijzonder, aangezien het één van de best behouden gebleven neogotische kerkinterieurs in Nederland heeft volgens onderzoek van museum Catharijneconvent.

Figuur 5: De Sint Bonifatiuskerk in Spanbroek heeft een nog een gaaf behouden interieur.

Wederopbouw

Veel dorpen en steden in het zuiden en ook het oosten van Nederland hebben bij de bevrijding aan het eind van de Tweede Wereldoorlog veel schade opgelopen door de gevechten tussen de geallieerden en het Duitse leger. Aangezien de gevechten Noord-Holland nooit hebben bereikt, is de provincie het oorlogsgeweld dan ook grotendeels bespaard gebleven. Dit is ook terug te zien in het kerkenlandschap van Opmeer. Waar veel andere gemeenten meerdere kerken uit de wederopbouwperiode hebben, is dit in Opmeer niet het geval. Ook beperkte bevolkingsgroei was een reden dat er niet direct behoefte was aan nieuwe kerkgebouwen. Ook na de Wederopbouwperiode (1945-1965) zijn er geen kerken meer gebouwd. Wel werd er in 1968 nog een kapel en sacristie gebouwd bij het bejaardenhuis ‘Zandhove’ in Spanbroek. Deze kapel bevat enkele kenmerkende stijlelementen uit de Post ‘65 periode, zoals de glas-in-betonramen. Na de sloop van het bejaardenhuis is de kapel blijven staan. Het is nog onduidelijk wat er in de toekomst met de kapel zal gebeuren.

De kapel van Zandhove uit 1968

Waarden van de kerkgebouwen

Doordat Opmeer tijdens de Tweede Wereldoorlog gespaard is gebleven van het oorlogsgeweld en dat de bevolkingsgroei geen aanleiding was voor nieuwe kerkgebouwen zijn er geen kerkgebouwen uit de Wederopbouwperiode of daarna. De kapel en sacristie uit 1968 zijn tot stand gekomen na de wederopbouw en vallen onder Post ’65 architectuur. Dit is hiermee het enige voorbeeld van na-oorlogse kerkarchitectuur in de gemeente Opmeer.

Conclusies en kernwaarden

Het kerkenlandschap van de gemeente Opmeer bestaat uit een klein aantal kerkgebouwen. Wel zijn de kerken relatief groot en is de cultuurhistorische waarde van de kerkencollectie over het algemeen gezien van bijzonder hoge waarde vergeleken met die van andere gemeenten in Nederland. Waar andere gemeente vaak een beperkt aantal monumentale kerken hebben en een groot deel van de kerkencollectie niet-monumentaal is, is dit in Opmeer niet het geval. Maar liefst zeven van de acht kerkgebouwen heeft een monumentale status, waarvan 6 rijksmonumenten (75%). Dat is een relatief hoog percentage, landelijk gezien is 33% van de kerken aangewezen als rijksmonument. Ook hebben de kerken een zeer lange geschiedenis die vaak eeuwen teruggaat. De oudste kerk werd al ca. 1300 jaar geleden gebouwen, twee kerken zijn gebouwd in de middeleeuwen en twee andere kerktorens bezitten bouwdelen uit deze periode. Vanuit deze lange geschiedenis kan worden gezegd dat het Christelijke geloof een grote stempel heeft gedrukt op de ontwikkeling van Opmeer.

Gelet op de bouwfases wordt de kerkencollectie van de gemeente Opmeer naast deze middeleeuwse kerken ook gekenmerkt door kerken uit de tijd van de katholieke emancipatie. Doordat ten tijde van de reformatie verschillende pastoors katholiek bleven kent Opmeer een relatief hoog aandeel katholieke bevolking in vergelijking met andere delen van Noord-Holland. Naast de katholieke kerken zijn ook de Hervormde kerken van Opmeer Aartswoud in dezelfde tijd gebouwd en daarmee beïnvloed door de prominente bouwstijlen van de katholieke emancipatie.

Opvallend aan Opmeer is dat er na de Tweede Wereldoorlog geen nieuwe kerken meer zijn gebouwd. Waar in veel plaatsen in Nederland de wederopbouw en bevolkingsgroei leidden tot de bouw van moderne kerkgebouwen, bleef in Opmeer het bestaande kerkelijk erfgoed volledig toereikend. De kerken die er stonden, waren ruim genoeg om de gemeenschap te huisvesten en hebben de oorlog ongeschonden doorstaan. Ook de beperkte bevolkingsontwikkeling en het uitblijven van grote uitbreidingswijken maakten dat er geen behoefte was aan nieuwe gebouwen.

Bijzonder aan de kerkencollectie van Opmeer is verder het bijzonder hoge aandeel van kerken waarbij begraafplaats aanwezig is. Bij zeven van de acht kerkgebouwen is de begraafplaats nog aanwezig, ook al zijn enkele van deze kerken al herbestemd en niet langer in religieus gebruik. Het merendeel van deze begraafplaatsen wordt ook nog actief gebruikt. Alleen bij de kerk van Wadway is geen begraafplaats (meer) aanwezig. De begraafplaats bij de voormalige Hervormde kerk van Opmeer wordt niet meer actief gebruikt.

Deel 2. Opgave

4. Huidige situatie

In Opmeer staan in totaal acht kerkgebouwen. Vier daarvan zijn op dit moment in religieus gebruik. Drie kerkgebouwen zijn herbestemd tot een cultureel-maatschappelijke functie, één kerkgebouw heeft een woonfunctie en is in particulier eigendom.

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie toegelicht, gebaseerd op de gesprekken met de kerkeigenaren. Bureau COUP heeft samen met de gemeente gesprekken gevoerd met de eigenaren en besturen van de acht kerkgebouwen. De gesprekken vormden een (hernieuwde) kennismaking en er is gesproken over het wel en wee van de kerkelijke gemeenschap of de betrokkens stichtingen. Er is gesproken over de rol van de kerken in de samenleving, over het aantal leden, betrokken vrijwilligers, onderhoudsstaat van het gebouw, verduurzaming en de financiële situatie. Ook is met alle eigenaren gesproken over het toekomstperspectief en de visie op de toekomst, en over de samenwerking en eventuele rol van de gemeente in de toekomst van de kerken. De besproken thema's over de huidige situatie van de kerken wordt in dit hoofdstuk toegelicht. Hoofdstuk 6 richt zich op de toekomstverwachting van de verschillende kerken.

4.1 Religieuze gemeenschappen zijn klein en kwetsbaar

Hoewel er op papier nog altijd veel (katholieke) kerkleden in Opmeer geregistreerd staan, zijn de religieuze gemeenschappen in de praktijk klein en kwetsbaar. De zondagse kerkdiensten worden bezocht door een steeds kleiner wordende groep, waarvan de gemiddelde leeftijd bovendien relatief hoog is. Dit maakt het steeds moeilijker om voldoende vrijwilligers te vinden voor pastorale, diaconale en beheertaken binnen de kerk. Toch vervullen de diensten een belangrijke rol voor de aanwezige gelovigen, die er veel waarde aan hechten. Tijdens hoogtijdagen en bij uitvaarten blijkt dat de kerk nog steeds betekenisvol is binnen de gemeenschap, dit zijn momenten dat de kerkgebouwen goed bezet zijn.

4.2 Kerken nemen een centrale plek in de dorpen, sterke gemeenschappen (niet religieus)

In de dorpen van de gemeente Opmeer nemen kerkgebouwen een centrale plek in als plekken van gemeenschapszin en sociale cohesie. Dit komt duidelijk naar voren in de betrokkenheid van vele vrijwilligers bij de kerkgebouwen, zelfs (en misschien wel juist) bij die kerken die niet meer alleen voor religieuze doeleinden worden gebruikt. De kerken vormen zowel fysiek als maatschappelijk een middelpunt in de dorpen. Deze dynamiek gaat verder dan de religieuze gemeenschap en benadrukt de blijvende waarde van de kerkgebouwen als maatschappelijke ruimten waar mensen samenkomen, activiteiten organiseren, sociale banden versterken en zich gezamenlijk inzetten voor het behoud van dit erfgoed. De betrokkenheid van veel vrijwilligers onderstreept het belang van deze gebouwen als pijlers binnen de dorpsgemeenschappen.

4.3 Financële uitgangspositie is over het algemeen goed en daarmee ook de onderhoudsstaat van de kerkgebouwen.

De financiële uitgangspositie van de kerken in Opmeer is over het algemeen goed. Dit komt onder andere door de vrijwillige bijdragen van betrokken kerkleden en dorpsbewoners. Ook succesvolle exploitatie, spaargelden en het bezit van landerijen en

grond die worden verhuurd dragen bij aan een goede financiële positie. Hierdoor zijn de financiële problemen voor de religieuze kerkgebouwen niet de grootste uitdaging. De uitdagingen liggen meer op het vlak van aantallen vrijwilligers en teruglopend kerkbezoek

4.4 Cultureel Herbestemde kerken zijn succesvol

De cultureel herbestemde kerken in Opmeer kunnen over het algemeen als succesvol worden beschouwd. Dit succes is vooral te danken aan de inzet van betrokken vrijwilligers en een sterke, doordachte programmering. Ondanks het feit dat meerdere kerken zijn herbestemd voor sociaal-cultureel gebruik, ervaren zij elkaar niet als concurrenten. Integendeel, ze bedienen elk een eigen doelgroep: de Theaterkerk in Wadway richt zich op een grotere regio en trekt bezoekers van buiten de gemeentegrenzen, terwijl de kerken in Spanbroek en Hoogwoud zich meer richten op hun lokale gemeenschappen. Door deze onderlinge verschillen in focus versterken zij elkaar eerder dan dat zij in elkaars vaarwater zitten.

4.5 Kerk in particulier bezit vormt een uitdaging

De Voormalige Hervormde Kerk van Opmeer is particulier eigendom en brengt daardoor voor de eigenaar relatief hoge onderhoudskosten met zich mee. Omdat het gebouw geen monumentale status heeft, kan de eigenaar geen aanspraak maken op onderhoudssubsidies, terwijl er wel sprake is van verschillende onderhoudsbehoeften. Zo vraagt onder meer de spits van de kerktoren om herstel, moet het dak worden vernieuwd en speelt daarnaast een verduurzamingsvraagstuk.

Hoewel de kerk geen monument is, is zij wel aangemerkt als karakteristiek. Dit biedt echter geen bescherming tegen sloop. Wel betekent dit dat er bij eventuele nieuwbouw rekening gehouden moet worden met de bestaande hoofdvorm: oppervlakte, goothoogte en dakhelling van het hoofdgebouw dienen in principe behouden te blijven, tenzij aangetoond kan worden dat hiervan afgeweken mag worden zonder dat het straat- en bebouwingsbeeld onevenredig wordt aangetast. Voor sloop is een vergunning vereist, en die wordt alleen verleend als aangetoond kan worden dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de karakteristieke hoofdvorm of karakteristieke bouwkundige elementen van het pand.

4.6 Toekomst onzeker, herbestemmen is ingewikkeld

De toekomst van de kerken in religieus gebruik binnen de gemeente Opmeer is onzeker. Voor de katholieke kerken is inmiddels duidelijk dat zij binnen afzienbare tijd aan de eredienst zullen worden onttrokken. Het bisdom Haarlem-Amsterdam, eigenaar van de katholieke kerkgebouwen, heeft in 2022 besloten dat binnen de parochie De Waterkant 10 kerken dicht zullen gaan, en worden afgestoten. De kerken van Spanbroek en De Weere zullen op korte termijn dicht gaan, en de kerk van Hoogwoud volgt in de volgende fase. De Hieronymuskerk in Wognum blijft als ‘hoofdkerk’ overeind binnen de regio. Hoewel voor de protestantse kerk in Hoogwoud voorlopig nog sprake is van reguliere zondagse diensten, werpt de afnemende omvang en hoge gemiddelde leeftijd van de geloofsgemeenschap ook hier een schaduw over het lange termijnperspectief.

Het vinden van een nieuwe bestemming voor kerkgebouwen is geen eenvoudige opgave. Het zijn vaak grote, monumentale

ruimten met specifieke interieuronderdelen, ontworpen voor een religieuze functie die zich niet gemakkelijk laat vertalen naar een ander gebruik. Er bestaan nauwelijks functies die naadloos aansluiten bij de bestaande vorm en betekenis van deze gebouwen. De onderhouds- en restauratiekosten zijn hoog, mede door de hoge kerktoren, de stookkosten zijn hoog en verduurzamingsmogelijkheden van deze monumentale gebouwen zijn beperkt, en bovendien zeer kostbaar. Daarom zal er zorgvuldig moeten worden gekeken naar haalbare herbestemmingen, met oog voor zowel de culturele, ruimtelijke als religieuze waarden die deze kerken vertegenwoordigen.

De Theaterkerk in Wadway voegde enkele jaren geleden een foyer toe aan het kerkgebouw, in een modern, schuurachtig volume

5. Beleidskaders

Gemeentelijk erfgoedbeleid

In de gemeente Opmeer zijn 30 objecten aangewezen door het Rijk als Rijksmonument. Het overgrote deel hiervan betreft kerkgebouwen en (stolp)boerderijen. Daarnaast zijn enkele molens, een gemaal en een brug aangewezen als Rijksmonument. In de gemeente Opmeer zijn 5 panden door de Provincie Noord-Holland aangewezen als provinciaal monument.

De gemeente Opmeer kent geen gemeentelijke monumenten. Daarom heeft de gemeente Opmeer ook geen subsidieregeling voor instandhouding van gemeentelijke monumenten. Eigenaren van rijksmonumenten worden via de website verwezen naar de landelijke subsidieregelingen voor instandhouding (onderhoud en restauratie) en laagrentende leningen voor eigenaren van monumentale woonhuizen.

Subsidiemogelijkheden

Onderhoudssubsidie

Kerkeigenaren met een rijksmonumentaal kerkgebouw kunnen subsidie aanvragen voor regulier onderhoud, met behulp van de SIM-subsidie (Subsidie Instandhouding Monumenten) bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Deze subsidie kan eens in de 6 jaar aangevraagd worden op basis van een Meerjarenonderhoudsplan. De subsidie gaat uit van 3% van de herbouwwaarde, en wordt uitgekeerd over een periode van 6 jaar (0,5% van de herbouwwaarde per jaar).

Restauratiesubsidie

Daarnaast bestaat er een restauratiesubsidie voor werkzaamheden die het regulier onderhoud te boven gaan, bij de provincie Noord-Holland. Voor restauratiewerkzaamheden van een kerkelijk monument gaat de regeling uit van een subsidie van maximaal 50% van de subsidiabele kosten, met een maximaal subsidiebedrag van 500.000 euro. Deze subsidie kan eens in de 15 jaar aangevraagd worden. Voorwaarde voor de subsidie is dat het rijksmonumentale gebouw publiekstoegankelijk is. Een rijksmonument is publiekstoegankelijk als minimaal 25% van het vloeroppervlak voor tenminste 24 dagen per jaar voor publiek toegankelijk is.

Daarnaast zijn zowel voor provinciale monumenten als voor rijksmonumenten laagrentende leningen (rente 1,5 procent) aan te vragen voor onderhouds- en restauratiewerkzaamheden bij het Nationaal Restauratiefonds. Subsidies op projectbasis, bijvoorbeeld voor de restauratie van de preekstoel of het orgel, kunnen aangevraagd worden bij het landelijke Cultuurfonds.

Neven- en herbestemmingsonderzoek kerkgebouwen

Voor zowel rijksmonumentale kerkgebouwen als voor cultuurhistorisch van belang zijnde kerkgebouwen, kan een beroep worden gedaan op de subsidieregeling van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: de stimulering herbestemming monumenten. Deze subsidie is ook voor kerken die zoeken naar, of intensivering van het nevengebruik, naast het religieuze gebruik. Op basis van deze regeling kan 70% subsidie worden aangevraagd voor een haalbaarheidsonderzoek voor de bij- en herbestemming van een kerkgebouw (en van andere monumenten). Deze regeling staat ook open voor een subsidie ten behoeve van een duurzaamheidsonderzoek.

Verduurzaming kerkgebouwen

De Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) komt eigenaren van bestaand maatschappelijk vastgoed tegemoet in de kosten om te verduurzamen. Hieronder vallen ook kerkgebouwen in religieus gebruik. De subsidieregeling komt eigenaren van bestaand maatschappelijk vastgoed tegemoet in de kosten om te verduurzamen. Als indieningsvoorwaarde geldt onder andere een energiescan of maatwerkadvies van het gebouw.

Het subsidiepercentage voor losse maatregelen betreft 20%. Het subsidiepercentage voor integrale maatregelen (uitvoering van meerdere maatregelen) kan oplopen tot 40% (afhankelijk van het aantal labelsprongen). Het minimale subsidiebedrag bedraagt 5.000 euro voor losse maatregelen en 25.000 euro voor integrale maatregelen. Het maximale subsidiebedrag per aanvrager bedraagt 1,5 miljoen.

De gemeente Opmeer heeft geen subsidieregeling ten behoeve van instandhouding of verduurzaming van kerkelijk vastgoed, waarvoor kerkeigenaren in aanmerking kunnen komen.

Beleid voor recreatie en toerisme

De gemeente Opmeer werkt in 2025 samen met Bureau BUITEN aan nieuw beleid voor recreatie en toerisme. Hiervoor is input ingewonnen van inwoners, ondernemers en andere betrokkenen via een enquete en gezamenlijke sessies.

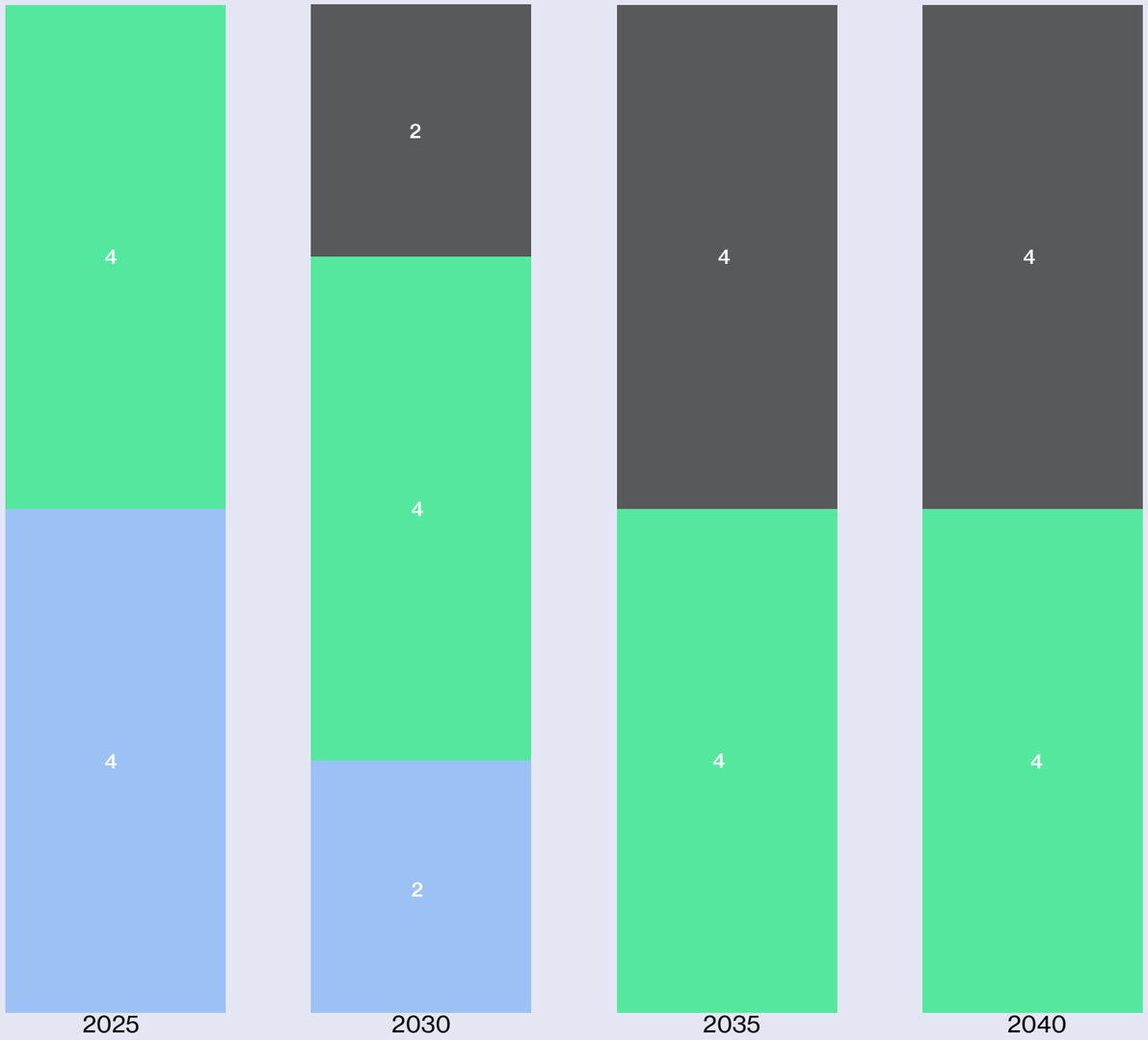
Toekomstvisie Opmeer

In de ‘Toekomstvisie Opmeer 2030’ (2021) geeft de gemeente Opmeer richting aan de ontwikkelingen in de gemeente, en zet de koers voor de nabije toekomst. In de visie worden een vijftal ambities geformuleerd. De eerste ambitie zet in op de vitaliteit van de dorpen. De ambitie is dat jong en oud in de dorpskernen kunnen blijven wonen, temidden van een groene omgeving. Verenigings- en bewonersinitiatieven worden door de gemeente ondersteund. Er wordt geïnvesteerd in voldoende ouderenwoningen.

De vierde ambitie gaat uit van het behoud van het aantrekkelijke landschap. Opmeer koestert haar open landschap, haar erfgoed en de kenmerkende lintdorpen. Het belangrijkste kenmerk in het beeld van het lintdorp is de kerk. Behoud is daarom gewenst. De gemeente Opmeer investeert in het onderhoud en behoud van haar erfgoed, en zet niet alleen in op het behoud van haar erfgoed, maar ook op het doorontwikkelen van de maatschappelijke functie van het erfgoed. Aan de hand van Opmeerse iconen (de stolpboerderijen, het open landschap, de lintdorpen e.d.) wordt het verhaal van het unieke landschap verteld.

Hoewel het behoud en belang van kerken niet specifiek in het visiedocument wordt genoemd, zijn deze wel te plaatsen binnen het streven om de dorpen vitaal te houden. Ook passen ze binnen de ambitie om te investeren in het behoud van het lokale erfgoed, en in de ontwikkeling van de maatschappelijke functie van het erfgoed. De kerkgebouwen van Opmeer mogen met recht geschaard worden onder de ‘Opmeerse Iconen’, en zijn representanten van de lokale identiteit en de rijke cultuurhistorie.

6. Toekomstverwachting

Toekomstverwachting op basis van gesprekken met kerkeigenaren

De toekomst van de kerkgebouwen in de gemeente Opmeer laat een verdeeld beeld zien. Voor de reeds herbestemde kerken is de verwachting dat de huidige functies en het gebruik in de komende jaren stabiel blijven. De betrokkenheid van vrijwilligers en een passend cultureel programma dragen bij aan dit stabiele perspectief. Voor de kerken die nog in religieus gebruik zijn, is de toekomst echter onzeker. Voor twee van deze kerken wordt verwacht dat het religieuze gebruik binnen nu en vijf jaar zal eindigen, terwijl voor de andere twee kerken geldt dat dit moment waarschijnlijk binnen vijf tot tien jaar zal aanbreken. Deze ontwikkeling onderstreept de noodzaak om tijdig na te denken over mogelijke nieuwe functies, waarbij zowel de fysieke kenmerken als de maatschappelijke betekenis van de gebouwen in ogenschouw worden genomen.

Bedreiging
- Geen bedreiging
- Bedreiging op termijn
- Actuele bedreiging

Urgentie:
- Lage urgentie
- Middelhoge urgentie
- Hoge urgentie

Functie:
- Herbestemd
- Religieus gebruik

Monument:
- Rijks
- Provinciaal

Urgentie om actie te ondernemen

Nr.	Kerk	Plaats	Funct.	Monu.	Bedreiging	Urgentie
2	‘t Kerkhuys	Spanbroek				
4	Theaterkerk	Wadway				
5	Voormalige Hervormde Kerk	Opmeer				
8	Voormalige Hervormde Kerk	Aartswoud				
1	Sint-Lambertus	De Weere				
3	Sint-Bonifatius	Spanbroek				
5	Sint-Jans Geboorte	Hoogwoud				
7	Kerk op de Terp	Hoogwoud				

In de bovenstaande figuur wordt de bedreiging en de urgentie van de kerken binnen Opmeer weergegeven. Hiervoor is het huidig gebruikt (herbestemd/ religieus gebruik) gecombineerd met de toekomstverwachting, de monumentale status en de onderhoudsstaat van de kerkgebouwen. Voor kerkgebouwen waar de bedreiging op rood is ingeschat is het toekomstperspectief binnen het huidige gebruik op korte termijn (binnen nu en 5 jaar) onzeker. Voor de kerkgebouwen waar de situatie op oranje is ingeschat, geldt dat het vaak op dit moment nog goed gaat, maar dat zich in de toekomst (tussen de 5 en 10 jaar) veranderingen zullen aandienen. Voor de kerken met een groen bolletje is de situatie op de middellange termijn stabiel.

De urgentie geeft de mate van belang aan om actie te ondernemen. De verantwoordelijkheid voor actie ligt bij kerkeigenaren, maar betrokkenheid vanuit de gemeente is hier vaak noodzakelijk.
Voor twee kerken in religieus gebruik geldt een actuele bedreiging, voor twee een bedreiging op termijn. Voor alle Katholieke kerken geldt dat deze uiteindelijk afgestoten zullen worden ten behoeve van de hoofdkerk in Wognum. Het is daarom urgent om voor alle drie de Katholieke kerken na te denken over de toekomst.
De bedreiging en urgentie van voormalige Hervormde Kerk van Opmeer ligt in het onderhoud. Er zijn verschillende aandachtspunten die op termijn opgepakt zullen moeten worden.

Toekomstverwachting per kerkgebouw

1. Sint-Lambertuskerk De Weere

De Rooms-Katholieke Sint-Lambertuskerk in De Weere is nog in religieus gebruik. De Sint-Lambertusparochie is onderdeel van de personele unie ‘De Waterkant’. Ééns in de twee weken wordt er een eredienst gehouden in De Weere. Hoewel er veel parochianen behoren tot de Sint-Lambertusparochie is het kerkbezoek teruggelopen tot c.a. 20 bezoekers per dienst. Binnen de Waterkant is het plan om de kerk in De Weere te onttrekken aan de eredienst en te verkopen. Om de verkoop in goede banen te leiden en de kerk te behouden voor het dorp is een herbestemmingscommissie de mogelijkheden voor de toekomst van het gebouw aan het onderzoeken. De kerk zal worden getaxeerd in opdracht van het bisdom en vervolgens te koop worden aangeboden. In veel gevallen wordt er een kettingbeding (zie pagina32) opgenomen bij verkoop van Katholieke kerken.

2. ’t Kerkhuys Spanbroek

’t Kerkhuys in Spanbroek is een voorbeeld van een vroege herbestemming van een protestantse Kerk. Inmiddels is al ruim 30 jaar de Stichting Behoud Hervormde

Kerk Spanbroek verantwoordelijk voor het onderhoud en een exploitatiestichting voor exploitatie van het kerkgebouw. Het kerkgebouw herbergt een vaste kantoorruimte die momenteel wordt gehuurd door de Monumentenwacht. De onderhoudsstaat van het kerkgebouw is goed. Door verhuren, sponsors en donateurs is het mogelijk het kerkgebouw in stand te houden en zelfs te verduurzamen. Bij de stichting is een grote groep vrijwilligers betrokken die met elkaar verantwoordelijk zijn voor beheer, onderhoud en exploitatie van het kerkgebouw. Op dit moment is er zelfs een wachtrij voor vrijwilligers. 't Kerkhuys richt zich op de hele samenleving van Spanbroek en de gemeente Opmeer en speelt daardoor een grote rol in het maatschappelijke leven van het dorp.

3. Sint-Bonifatiuskerk Spanbroek

De Sint-Bonifatiuskerk in Spanbroek is nog in religieus gebruik. Ook hier worden de erediensten door maar een kleine groep kerkgangers bezocht. Om die reden is vanuit regiobestuur van 'De Waterkant' besloten om ook de Sint-Bonifatiuskerk aan de eredienst te onttrekken. Op dit moment is er een werkgroep herbestemmen bezig met het onderzoeken van de mogelijkheden voor de Sint-Bonifatiuskerk. Er wordt gekeken naar mogelijkheden die recht doen aan het hoog-monumentale karakter van exterieur en interieur. Er vinden nog kerkdiensten plaats zolang dit qua personele inzet mogelijk is en het gebouw in eigendom is van de Sint-Bonifatiusparochie. Het verkooptraject zal worden begeleidt vanuit het regiobestuur van de Waterkant en het Bisdom Haarlem-Amsterdam. Ook deze kerk zal worden getaxeerd. Ook is het waarschijnlijk dat er bij verkoop een kettingbeding zal worden opgenomen over toekomstig gebruik van het gebouw.

4. Theaterkerk Wadway

De theaterkerk in Wadway is sinds de jaren '60 van de vorige eeuw in gebruik als kleinschalig theater. In 2022 is de kerk uitgebreid met een foyer die ook een buurthuisfunctie voor Wadway vervult. Sinds die tijd werken de stichtingen Theaterkerk en dorpshuis Wadway samen. Door de bouw van de foyer zijn de mogelijkheden voor het gebruik als theater vergroot en wordt de plek ook door de dorpelingen intensiever gebruikt. De stichting verwacht het gebruik van de kerk als Theater in de toekomst te kunnen handhaven. Er wordt onder andere geïnvesteerd in verduurzaming van het gebouw, met behoud van het karakter van de theaterkerk.

5. Voormalig Hervormde Kerk Opmeer

De voormalige kerk van Opmeer is niet in religieus gebruik en is de enige kerk van Opmeer in particulier eigendom. De kerk wordt bewoond. Ten behoeve van de woonfunctie is in de kerk een inbouw geplaatst die de kerk verdeeld in kleinere eenheden. De onderhoudsstaat van het kerkgebouw behoeft voortdurende aandacht, onder andere de torenspits en het dak zijn toe aan onderhoud. Daarnaast heeft de eigenaar de wens het gebouw verder te verduurzamen, onder andere door het toevoegen van zonnepanelen. Dit zijn echter allemaal kostbare investeringen die ook de uitstraling van de kerk beïnvloeden. De kerk is niet monumentaal, maar wel in het omgevingsplan aangewezen als karakteristiek. Er is daarom een omgevingsvergunning nodig voor gehele sloop of sloop van onderdelen.

Naast de kerk ligt een begraafplaats die in eigendom is van de gemeente Opmeer, de gemeente voert beperkt onderhoud uit door periodiek snoeien.

6. Sint-Jans Geboortekerk Hoogwoud

De Sint-Jans Geboortekerk van Hoogwoud is één van de drie Katholieke kerken binnen Opmeer. Met 80-100 kerkgangers per dienst ligt hier het kerkbezoek het hoogst. Vanuit het regiobestuur van 'De Waterkant' is daarom besloten deze kerk langer open te houden dan de kerken van Spanbroek en De Weere. Desalniettemin is door vergrijzing de verwachting dat de kerk binnen een periode van ongeveer 8 jaar aan de eredienst zal worden onttrokken. Over mogelijke herbestemming van het gebouw in de toekomst wordt nog niet actief nagedacht vanuit de parochie. Er leeft de wens om een zaal binnen het complex beschikbaar te houden voor het houden van kleinschalige vieringen binnen het dorp. In veel gevallen wordt er een kettingbeding opgenomen bij verkoop van Katholieke kerken.

De pastorie naast de kerk is in het verleden al verkocht. Aan de kerk is een parochiecentrum gebouwd.

7.Kerk op de Terp Hoogwoud

De kerk op de Terp in Hoogwoud is de enige Protestantse kerk in Opmeer in religieus gebruik. De Protestantse Gemeente Midden Westfriesland is ontstaan uit een samenvoeging van verschillende Hervormde kerkgemeenschappen. De Kerk op de Terp is de enige kerk in eigendom van de Protestantse Gemeente. Naast de zondagse erediensten wordt de kerk gebruikt voor enkele kerkelijke bijeenkomsten en een koffieochtend. De wens van de Protestantse Gemeente is om het kerkgebouw een meer centrale rol te geven binnen het dorp en geschikt te maken voor breder gebruik ten behoeven van de samenleving. De gemeenschap heeft een goede financiële uitgangspositie, maar heeft wel te maken met een vergrijzende gemeenschap.

8. Kerk Aartswoud

Het kerkgebouw van Aartswoud is aan het eind van de vorige eeuw ondergebracht in een stichting. Met de overdracht is ook een legaat ten behoeve van de onderhoud van het kerkgebouw overgedragen aan de stichting. Vanuit dit legaat en uit middelen die worden verkregen door exploitatie en een jaarlijkse veiling worden de onderhoudskosten van het gebouw gefinancierd. Het aantal activiteiten en verhuren in de kerk is beperkt. De stichting draait op een groep betrokken vrijwilligers die verantwoordelijk is voor het dagelijks beheer en exploitatie. In het gedeelte voorin de kerk, onder de toren is een ruimte geschikt gemaakt om te verhuren als kantoor. De middelen uit de verhuur zullen ten bate komen van het onderhoud en de instandhouding van het gebouw. Wanneer de functie van het café in Aartswoud verder onder druk komt te staan leeft de wens om een dergelijke ontmoetingsfunctie voor het dorp te behouden en deze wellicht in de kerk onder te brengen. zoals in Wadway.

Wat is een kettingbeding?

Een kettingbeding heeft als doel het voorkomen van onwaardig gebruik van kerkgebouwen. In een kettingbeding kan een verkopende partij wensen opnemen over wat er wel en niet mag gebeuren in en met een kerkgebouw. Ook bij verkoop in de toekomst blijft het beding gelding, vandaar de term 'kettingbeding'. Met name de Katholieke Kerk neemt bij verkoop van een kerkgebouw vaak een kettingbeding op. Veelal worden hiermee functies uitgesloten die niet passend worden geacht bij de uitstraling van de kerk en het geloof zoals gokken en seksueel vermaak.

Afwegingskader religieus erfgoed

Binnen Nederland kennen we diverse vormen van gebruik van kerken. De betrokkenheid van de samenleving bij een gebouw verschilt per functie. De gemeente kan een waardering uitspreken voor de wenselijkheid van een type gebruik voor de instandhouding van een gebouw. Dit heeft zowel met de (sociale) programmering binnen de dorpen te maken alsook met het behoud van de cultuurhistorische waarden van de gebouwen. Om de maatschappelijke waarden te koesteren heeft voortgezet religieus gebruik de voorkeur, eventueel in combinatie met (maatschappelijk) nevengebruik, ook wel multifunctioneel gebruik. Vervolgens bestaat de voorkeur om te kiezen voor een herbestemming met een maatschappelijke functie (bijvoorbeeld een buurthuis, cultureel gebruik of een zorgfunctie). Als dat niet mogelijk blijkt kan ook gekeken worden naar commerciële functies, waarbij de voorkeur uitgaat naar een semipublieke functie, zoals een kapper of een winkel. Een gesloten commerciële functie, zoals wonen of kantoor, is de laatste optie vanwege de grote aantasting van zowel interieur als exterieur. Sloop van de (monumentale) kerkgebouwen in Opmeer dient voorkomen te worden, vanwege de hoge cultuurhistorische waarde van de kerkgebouwen. Opeenvolgend heeft de gemeente voorkeur voor de volgende bestemmingen in de bestaande kerkgebouwen:

- **Religieus gebruik**
- **Multifunctioneel gebruik**
- **Maatschappelijk / Cultureel gebruik**
- **Commercieel gebruik**
- **Privaat gebruik**
- **Tijdelijk gebruik**
- **Leegstand / Sloop**

In bovenstaande volgorde komt het gebruik steeds verder af te staan van het oorspronkelijk gebruik: van publiektoegankelijk tot privaat gebruik, en van behoud van het kerkgebouw en/of interieur, tot grootschalige verbouwingen ten behoeve van het nieuwe gebruik. Voor elke functie worden hierna zowel de voordelen en mogelijkheden als de nadelen en obstakels benoemd. Dit vormt het afwegingskader religieus erfgoed.

Religieus gebruik

Binnen het religieus gebruik wordt de kerk gebuikt, waarvoor hij van oorsprong is gebouwd: de viering, samenkomst, ontmoeting en bezinning. Voor kerken met een monumentale bestemming is het uitgangspunt behoud van de historisch waardevolle onderdelen, vaak ook van het interieur. In het bestemmingsplan hebben kerken in religieus gebruik, een maatschappelijke bestemming.
Het religieus gebruik is uiteraard voor behoud van het kerkgebouw en interieur het meest gewenste gebruik. Tegelijkertijd is het voor veel kerkeigenaren, als gevolg van ontkerkelijking, een krimpende gemeenschap, hoge leeftijden van kerkgangers, teruglopend aantal vrijwilligers, teruglopende inkomsten, hoge energierekeningen en hoge onderhoudskosten, steeds moeilijker om alles rond te krijgen. Soms wordt het kerkgebouw alleen op zondag gebruikt, en staat het de overige dagen grotendeels leeg. Maar veelal worden kerken in religieus gebruik ook kleinschalig verhuurd aan derden. Veel voorkomende (kleinschalige) functies zijn het verhuren van vergaderruimtes, verhuren van repetitieruimtes voor koren en muziekverenigingen en het organiseren van concerten en voorstellingen in de kerkzaal. Dit gebruik is echter bijzaak, en ondergeschikt aan het religieus gebruik. Kerken in Opmeer in religieus gebruik

zijn: De Sint-Lambertuskerk in De Weere, De Sint-Bonifatiuskerk in Spanbroek, de Sint-Jans Geboortekerk in Hoogwoud en de Kerk op de Terp in Hoogwoud.

Multifunctioneel gebruik

Kerkgebouwen met een multifunctioneel gebruik zijn zowel in religieus gebruik, doorgaans in ieder geval voor de kerkdienst op zondagochtend, als voor een breder gebruik. Wanneer dit niet-religieuze gebruik grootschalig is, en de boventoon leidt, boven het religieuze gebruik, valt het kerkgebouw onder 'multifunctioneel' gebruik. Veelal is een verbouwing of pertinente opdelen van de kerkzaal noodzakelijk om dit gebruik mogelijk te maken.

In veel gevallen van multifunctioneel gebruik is de kerk in eigendom van de kerkelijke gemeenten, in sommige gevallen is de kerk eigendom van een stichting. De hoge stookkosten en een tekort aan vrijwilligers zijn veelal beperkende factoren. De extra inkomsten die worden gegeneerd uit de verhuur, kunnen een welkome toevoeging zijn om het religieus gebruik op de lange(re) termijn mogelijk te maken. Bovendien verkrijgt het kerkgebouw een nieuwe functie voor de samenleving en omwonenden, en blijft het kerkgebouw publiekstoegankelijk. Er zijn in Opmeer op dit moment geen kerken in multifunctioneel gebruik.

Maatschappelijk / Cultureel gebruik

Kerkgebouwen die uit religieus gebruik raken, kunnen binnen de vigerende maatschappelijke bestemming de deuren openzetten voor de samenleving. Vanwege hun oorspronkelijke gebruik, zijn ze geschikt voor een maatschappelijk en cultureel gebruik. Veelal liggen de gebouwen centraal in de dorpen en zijn benodigde faciliteiten, zoals toiletten, een keuken, vergaderruimtes etc. aanwezig. Binnen dit gebruik zijn grootschalige verbouwingen doorgaans niet noodzakelijk. Ook blijft het gebouw publiekstoegankelijk.

Elke gemeente heeft behoefte aan gebouwen met een maatschappelijke functie, waar bewoners heen kunnen, om vele verschillende redenen. Wanneer een maatschappelijke bestemming wordt opgeheven, is het veelal lastig om deze functie opnieuw toe te voegen omdat het gebruik vanuit commercieel oogpunt veelal minder interessant is.

Voorbeelden van maatschappelijk gebruik van een kerkgebouw zijn buurthuizen, welzijnsorganisaties, (niet commerciële) gezondheidscentra, bibliotheken, theater- en voorstellingsruimtes, expositieruimtes en musea.

De stookkosten en onderhoudskosten van een kerkgebouw zijn echter doorgaans hoog, en maatschappelijk en cultureel gebruik heeft doorgaans geen grote opbrengsten tot gevolg. Binnen dit gebruik moet daarom de vraag gesteld worden of vanuit het gebruik de hoge onderhoudskosten op de lange termijn opgebracht kunnen worden. Mocht dat niet het geval zijn, dan dient gezocht te worden naar andere vormen van inkomsten, zoals subsidies voor instandhouding van historisch waardevolle gebouwen (vanuit de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de provincie of de gemeente) of subsidies voor de maatschappelijke of culturele functies die in het kerkgebouw ondergebracht worden (vanuit de gemeente).

In Opmeer zijn kerken met een maatschappelijke of culturele bestemming de Kerk van Aartswoud en 't Kerkhuys in Spanbroek, beide zijn in gebruik voor (maatschappelijke) bijeenkomsten, en de Theatherkerk in Wadway die in gebruik is als theater.

Commercieel gebruik

Wanneer een kerk commercieel gebruikt wordt, is de publiekstoegankelijkheid doorgaans geborgd maar afhankelijk van het gebruik. In veel gevallen blijft de kerk toegankelijk voor publiek, in sommige gevallen alleen voor klanten.

Een veel voorkomende functie binnen het commerciële gebruik, is retail. De kerk wordt ingezet als winkel. Denk aan de alom bekende voorbeelden van de boekenwinkels in kerken in Maastricht en Zwolle, die zeer in trek zijn bij het grote publiek. Maar ook bestaan er voorbeelden van markthallen in kerken, waar lokale ondernemers hun waar uitstallen, zoals die in Sas van Gent.

Een horeca-functie valt ook binnen deze trede. Er zijn legio-voorbeelden van succesvol herbestemde kerken binnen dit gebruik, waarbij de kerk open blijft voor publiek, en de ruimte veelal beleefbaar blijft.

Ook diensten als een kapper of schoonheidspecialist vallen binnen deze trede. De publiekstoegankelijkheid komt hierbij iets meer in het gedrang, omdat de kerk met name toegankelijk is voor klanten. Financieel is een commercieel gebruik interessant, maar sterk afhankelijk van de functie en de locatie van de kerk.

Er zijn in Opmeer geen voorbeelden van kerken met een commercieel gebruik.

Privaat gebruik

Bij privaat gebruik is het kerkgebouw niet langer publiekelijk toegankelijk, en past het gebruik ook niet meer binnen de maatschappelijke bestemming. Dat betekent dat de gemeente zal moeten meewerken aan een nieuwe, private bestemming zoals wonen of kantoor/bedrijf.

Het voordeel van zo'n private bestemming is dat het kerkgebouw financieel interessanter wordt voor ontwikkelaars en potentiële kopers. Aan het creëren van extra woningen/appartementen bestaat een grote behoefte, zo ook in Opmeer. Wonen in een kerk is voor veel mensen aantrekkelijk, niet alleen vanwege de aansprekende architectuur, maar ook veelal door een gunstige, centrale ligging. Vaak zijn woningen in een kerk echter wel kostbaar. Een dergelijke bestemming vraagt om een grotere investering (verbouwing) maar is doorgaans duurzamer en zekerder op de lange termijn dan een minder financieel krachtige (bijv. maatschappelijke) bestemming.

Nadeel van een herbestemming naar wonen, is dat het gebouw niet meer publiektoegankelijk is en het gebouw doorgaans behoorlijk wordt verbouwd en/of aangetast. Een kerkelijk interieur zal worden verwijderd, en een nieuwe indeling, het aanbrengen van verdiepingsvloeren, trappartijen, liftschachten, ventilatiesystemen, deuren en ramen is noodzakelijk. Ook verduurzaming, waaronder isolatie en het aanbrengen van zonnepanelen, is veelal vereist. Dat betekent dat aantasting van het uiterlijk aanzien, en van de historisch waardevolle onderdelen zal plaatsvinden. Voor monumentale gebouwen gelden hiervoor beperkingen.

In Opmeer is de voormalige Hervormde kerk van Opmeer een voorbeeld van een kerkgebouw in privaat gebruik. Het gebouw is in gebruik als woning. In 't Kerkhuys in Spanbroek wordt een ruimte verhuurd als kantoor voor de monumentenwacht. In Aartswoud ligt er vanuit de eigenaar ook de wens een kantoorfunctie op te nemen binnen de kerk.

Tijdelijk gebruik

BiBinnen een tijdelijk gebruik wordt de kerk door de eigenaar verhuurd voor een tijdelijk gebruik, bijvoorbeeld in afwachting van een grote transformatie / herbestemming. Het voordeel van zo'n tijdelijk gebruik is dat leegstand wordt tegengegaan en het kerkgebouw een functie vervult voor de samenleving. Nadeel is dat er ten gunste van dit tijdelijke gebruik geen grote investeringen zullen worden gedaan en er geen onderhoud zal plaatsvinden aan het kerkgebouw.

Er zijn in Opmeer zijn geen kerkgebouwen met een tijdelijk gebruik.

Leegstand / Sloop

Als het niet lukt om een nieuwe functie te vinden, dreigt leegstand, mogelijk gevolgd door sloop. Voor kerkgebouwen zonder monumentale status is dit een reële optie, wanneer het gebouw wordt onttrokken aan de eredienst. Ook in geval van sloop is de vraag of de gemeente wil meewerken aan wijziging van de bestemming voor het betreffende perceel. Voor kerken met een monumentale status behoort sloop in principe niet tot de mogelijkheden, en is het van belang dat de gemeente betrokken is en meedenkt over een mogelijke nieuwe invulling van het gebouw.

Er is in Opmeer is geen kerkgebouw dat leeg staat of gesloopt zal worden. Wel dreigen de katholieke kerken van De Weere en Spanbroek binnen afzienbare tijd leeg komen te staan.

Kansenkaart per kerk

Met veranderende religieuze praktijken, demografische verschuivingen en maatschappelijke behoeften rijst de vraag: hoe kunnen deze unieke gebouwen hun betekenis behouden of een nieuwe rol vervullen in de toekomst?

Om daar richting aan te geven, hebben we per kerk een kansenkaart opgesteld. Deze kaart brengt op gestructureerde wijze de potentie in beeld op basis van diverse thema's. Van fysieke kenmerken zoals parkeerplaatsen en uitbreidingsmogelijkheden tot de cultuurhistorische waarde van het exterieur en interieur. Van de sociaal-maatschappelijke betrokkenheid van dorpsbewoners tot de vitaliteit van de geloofsgemeenschap. Ook stedenbouwkundige ontwikkelingen en de mate van medewerking door de kerkeigenaar zijn meegewogen.

Deze kansenkaart biedt de gemeente Opmeer, kerkeigenaren en dorpsgemeenschappen handvatten om het gesprek aan te gaan over toekomstbestendige functies, behoud én vernieuwend gebruik van hun kerkgebouw.

Om de potentie van iedere kerk transparant en systematisch te beoordelen, wordt elk hoofdthema en bijbehorend subonderdeel afzonderlijk gescoord. Deze scores geven per aspect aan in hoeverre er kansen of knelpunten zijn. Denk hierbij aan elementen zoals de aanwezigheid van vrijwilligers, architectonische beperkingen of de ligging van de kerk binnen het dorp.

De deelbeoordelingen worden vervolgens samengevoegd tot een totaalscore. Deze totaalscore weerspiegelt de kansrijkheid van de kerk: hoe groter de score, des te meer toekomstmogelijkheden het gebouw en de gemeenschap bieden. Op basis hiervan kunnen stakeholders gefundeerde keuzes maken over behoud, herbestemming of transformatie van het kerkgebouw.

Algemene beschrijving van de beoordelingsthema's:

Locatie

De kansen op gebied van de locatie zijn bekeken op basis van de stedenbouwkundige ligging (ligt de kerk centraal binnen het dorp en is deze goed bereikbaar), de ruimte voor parkeren op eigen terrein van de kerk of in de directe omgeving, en de perceelgrootte (is er ruimte voor een eventuele uitbreiding). Ook de ligging van de begraafplaats is daarbij een relevante factor, omdat deze een beperkende factor vormt bij eventuele verkoop van de kerk (een begraafplaats kost geld en energie in onderhoud en dient voor nabestaanden toegankelijk te zijn, levert financieel niets op en kan niet bebouwd worden). Bij herbestemming of verkoop van de kerk, is de omgang met de begraafplaats een factor die aandacht verdiend.

Gebouw

De monumentale status van een kerk heeft grote invloed op de kansen tot herbestemming. Wijzigingen aan het exterieur van een monumentaal kerkgebouw zijn vergunningplichtig, en worden niet altijd wenselijk geacht. Voor de mogelijkheden tot herbestemming kan dit een beperkende factor zijn.

De denominatie van een kerk in religieus gebruik is een belangrijke factor binnen de gebruiks- herbestemmingsmogelijkheden. Dit kan ook doorwerken in kerken die reeds zijn herbestemd, maar middels een kettingbeding moeten voldoen aan voorwaarden die hierin zijn gesteld. Omdat een katholieke kerk gewijd is, is deze in principe niet geschikt voor nevengebruik of herbestemming. De kerk dient eerst ontwijd

te worden. Ook is het gebruikelijk voor een katholieke eigenaar om een kettingbeding op te stellen, wanneer de (ontwijdde) kerk wordt verkocht. In dit kettingbeding is opgenomen welke soorten van gebruik niet wenselijk worden geacht binnen het betreffende kerkgebouw. Hoewel kerkbesturen/parochies van katholieke kerken juridisch eigenaar zijn van de kerk, dient er voor vele activiteiten toestemming gevraagd te worden aan het bisdom.

Bij Protestantse kerken ligt dit doorgaans minder gecompliceerd. Nevengebruik of herbestemming van een protestantse kerk is goed mogelijk. Bovendien zijn kerkbesturen doorgaans zelf eigenaar en volledig bevoegd om besluiten te nemen over het kerkgebouw. Ook de denominatie en de rol van de kerkeigenaar bij een toekomstig gebruik is daarom meegenomen binnen deze kansenkaart.

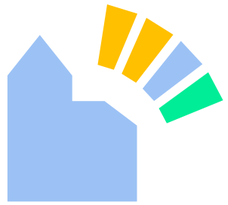
Interieur

Voor alle monumentale kerken in Opmeer geldt, dat ook het interieur onderdeel vormt van de rijksmonumentale bescherming. Dit geldt voor de nagelvaste, historisch waardevolle interieuronderdelen, zoals preekstoelen, kroonluchters en kerkbanken. Wanneer deze nog in oorspronkelijke staat aanwezig zijn en van hoge waarde worden geacht, vormt dit een beperkende factor in de herbestemmingsmogelijkheden. Wijziging of verplaatsing ervan, is vergunningplichtig. De aanwezigheid van de (nagelvaste) kerkbanken, vormt een factor van belang, omdat deze doorgaans in de weg staan van een nieuwe inrichting, maar niet zomaar verplaatst of verwijderd mogen worden.

Maatschappelijke waarde

De maatschappelijke waarde van de kerkgebouwen, zowel de kerken in religieus gebruik als de herbestemde kerken, is van belang voor de kans van een succesvolle herbestemming. De grootte van de religieuze gemeenschap, evenals de betrokkenheid van dorpsbewoners die zich betrokken voelt bij het kerkgebouw is van belang bij het toekomstig gebruik, met name wanneer er gezocht naar een publiekstoegankelijke maatschappelijke en/of culturele functie. Voor een nieuwe maatschappelijke functie is vaak opnieuw een betrokken groep vrijwilligers nodig. Bij een private invulling als wonen of kantoorruimte, is de maatschappelijke waarde voor de samenleving in veel mindere mate van belang.

Lambertuskerk De Weere

Locatie (2 punten):

De Lambertuskerk is in de dorpskern van de De Weere gelegen. De kerk ligt op een groot perceel waar ruimte is voor parkeren en een eventuele uitbreiding. Direct achter de kerk ligt een begraafplaats, waar mogelijkheden voor bebouwing of een ander gebruik zeer beperkt is. De kerk vormt samen met de basisschool en het Theresiahuis een cluster van maatschappelijke voorzieningen in De Weere. In de herbestemmingsopgave zijn er wellicht kansen om naar dit hele cluster te kijken.

Gebouw (0 punten):

De kerk heeft een rijksmonumentale status. Hierdoor zijn wijzigingen aan het exterieur zoals het creëren van extra daglichttoetreding, het toepassen van verduurzamingsmaatregelen etc. vergunningplicht en slechts in beperkte mate mogelijk.

In verband met de regels die het bisdom stelt voor gebruiksmogelijkheden van een katholiek kerkgebouw zijn de mogelijkheden voor nevengebruik en herbestemming beperkt. De kans voor een herbestemming binnen de huidige eigenaarssituatie, is relatief klein.

Interieur (1 punt):

Ook alle nagelvaste onderdelen van het interieur zijn onderdeel van de monumentale status en mogen niet zonder vergunning gewijzigd of verwijderd worden. Het interieur is rijkversierd, met bijzonder metselwerk en veel religieuze elementen. Dit maakt de mogelijkheid van interieurwijzigingen t.b.v. een nieuw gebruik, zoals verdiepingsvloeren, verduurzamingsmaatregelen en box-in-box toepassingen, minder kansrijk. De (nagelvaste) banken zijn aanwezig, maar zijn niet oorspronkelijk, en zullen naar verwachting (met vergunning) verwijderd kunnen worden.

Maatschappelijke waarde (1 punt):

Het aantal kerkgangers is klein. In het dorp voelen veel inwoners zich wel betrokken bij de kerk, dit is goed te zien op hoogtijdagen en bij uitvaarten. De kerk zal op korte termijn aan de eredienst onttrokken worden. In de kerk vinden momenteel geen tot weinig activiteiten plaats voor inwoners buiten de geloofsgemeenschap. Wel zijn dorpsbewoners betrokken via de (herbestemmings)commissie.

’t Kerkhuys Spanbroek

Locatie (1 punt):

Hoewel ‘t Kerkhuys niet centraal gelegen is in de dorpskern van Spanbroek is het goed bereikbaar op de hoek van twee doorgaande wegen. Direct achter de kerk is een groot parkeerterrein, dat de kerk bereikbaar maakt voor grote groepen. De naast de kerk gelegen begraafplaats belemmert de mogelijkheden voor een uitbreiding naast de kerk, maar de uitbreiding van de begraafplaats met een urnenmuur biedt kans om zonnepanelen toe te voegen. Naast de kerk ligt het oude Raadhuis van Spanbroek. er wordt onderzocht of het raadhuis bij de exploitatie van de kerk betrokken kan worden.

Gebouw (0 punten):

De kerk heeft een rijksmonumentale status. Hierdoor zijn wijzigingen aan het exterieur slechts in beperkte mate mogelijk. Wel zijn er in de loop der jaren met succes diverse verduurzamingsmaatregelen doorgevoerd waardoor het gebouw beter scoort op duurzaamheid.

De van oorsprong hervormde kerk is al herbestemd tot cultureel centrum. Er rust geen kettingbeding op de kerk vanuit een voormalig kerkelijk eigenaar. Dit is gunstig is voor de mogelijkheden voor (verdere) herbestemming.

Interieur (2 punten):

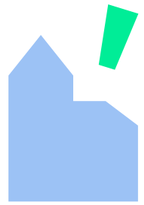
Ook het interieur van de kerk maakt onderdeel uit van de rijksmonumentale status. Ondanks de nieuwe functie zijn de grotendeels monumentale kerkelijke interieuronderdelen, zoals een preekstoel, kroonluchters en het orgel, nog aanwezig. De oorspronkelijke banken zijn reeds grotendeels vervangen door losse stoelen.

Niet reversibele, grootschalige aanpassingen aan het interieur, zoals het aanbrengen van een verdiepingsvloer of het opdelen van de kerkzaal in kleinere ruimtes en het toepassen van verduurzamingsmaatregelen, zijn slechts in beperkte mate mogelijk, en vergunningplichtig. Veel van deze maatregelen zijn echter in het verleden al uitegevoerd waardoor het gebouw multifunctioneel is in te zetten.

Maatschappelijke waarde (1 punt):

De maatschappelijke waarde van de kerk is groot binnen de samenleving van Spanbroek. Er bestaat een grote betrokkenheid vanuit de dorpsbewoners. Er is een actieve en brede programmering die goed bezocht wordt.

Bonifatiuskerk Spanbroek

Locatie (0 punten):

De Bonifatiuskerk heeft geen centrale ligging binnen de dorpskern van Spanbroek, maar ligt aan het uiteinde van het dorp. De kerk beschikt niet over een beperkt aantal parkeerplekken, en er is slechts beperkt ruimte op het perceel van de kerk voor een uitbreiding. Achter de kerk ligt een begraafplaats, waardoor ook hier geen mogelijkheden zijn voor uitbreiding van het gebruik of bebouwing. Naast de kerk ligt het voormalig parochiehuis dat op dit moment leeg staat. Dit voormalig parochiehuis is niet in eigendom van de parochie.

Gebouw (0 punten):

De kerk heeft een rijksmonumentale status. Hierdoor zijn wijzigingen aan het exterieur zoals het creëren van extra daglichttoetreding of entrees, het toepassen van verduurzamingsmaatregelen etc. vergunningplichtig en slechts in beperkte mate mogelijk.

In verband met de regels die het bisdom stelt voor gebruiksmogelijkheden van een katholiek kerkgebouw zijn de mogelijkheden voor nevengebruik en herbestemming beperkt. De kans voor een herbestemming binnen de huidige eigenaarssituatie, is relatief klein.

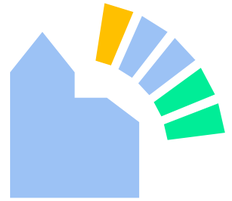
Interieur (0 punten):

Ook het interieur van de kerk maakt onderdeel uit van de Rijksmonumentale status, en kent een zeer hoge monumentale waarde. Het interieur is rijkversierd met veel kerkelijke elementen, en verkeert in een oorspronkelijke staat. De nagelvaste, oorspronkelijke banken mogen niet zonder vergunning verplaatst of verwijderd worden. Dit maakt de mogelijkheid van interieurwijzigingen t.b.v. een nieuw gebruik, zoals verdiepingsvloeren, verduurzamingsmaatregelen en box-in-box toepassingen, minder kansrijk.

Maatschappelijke waarde (1 punt):

Het aantal kerkgangers is klein. In het dorp voelen inwoners zich wel betrokken bij de kerk. De kerk zal op korte termijn aan de eredienst onttrokken worden.
In de kerk vinden momenteel geen tot weinig activiteiten plaats voor inwoners buiten de geloofsgemeenschap. Wel zijn dorpsbewoners betrokken via de (herbestemmings)commissie.

Theaterkerk Wadway

Locatie (1 punt):

De theaterkerk ligt binnen de zeer kleine buurtgemeenschap Wadway. De kerk heeft geen parkeergelegenheid op eigen terrein en is slecht bereikbaar per auto. De kerk ligt vrij en centraal op het perceel, en waardoor er aan de noordzijde mogelijkheden zijn tot uitbreiding. De huidige eigenaar heeft hier recent gebruik van gemaakt door een foyer aan te bouwen.

Gebouw (0 punten):

De kerk geniet een rijksmonumentale status. Hierdoor zijn wijzigingen aan het exterieur zoals het creëren van extra daglichttoetreding of entrees, het toepassen van verduurzamingsmaatregelen etc. vergunningplichtig en slechts in ondergeschikte mate mogelijk.

De van oorsprong hervormde kerk is reeds herbestemd tot cultureel centrum/theater. Er rust geen kettingbeding op de kerk vanuit een voormalig kerkelijk eigenaar, wat gunstig is voor de mogelijkheden voor herbestemming.

Interieur (2 punten):

Hoewel het kerkinterieur onderdeel uitmaakt van de rijksmonumentale bescherming, zijn er in het verleden al vele wijzigingen plaatsgevonden. De religieuze interieurelementen zijn verwijderd, evenals de vaste banken. Dit maakt de kans voor wijzigingen van het interieur ten behoeve van een nieuw gebruik, kansrijk.

Maatschappelijke waarde (2 punten):

Het kerkgebouw is al langere tijd buiten religieus gebruik en herbestemd en ingericht voor een breed palet aan culturele activiteiten. Ondanks de zeer kleine dorpsgemeenschap van Wadway, is de betrokkenheid van dorpsbewoners bij de kerk en activiteiten groot. De kerk kent regionale bekendheid vanwege de goede programmering.

Vm. Hervormde Kerk Opmeer

Locatie (1 punt):

De kerk ligt centraal in het dorp Opmeer. De parkeergelegenheid op eigen terrein is beperkt. De begraafplaats naast de kerk is in eigendom van de gemeente Opmeer, en biedt bij een passend gebruik mogelijkheden. Een uitbreiding aan het kerkgebouw is geen ondenkbaar scenario, hoewel de achter de kerk gelegen begraafplaats een beperkende factor is.

Gebouw (2 punten):

Het kerkgebouw kent geen monumentale status. De kerk is wel aangeduid als ‘karakteristiek’ door de gemeente. Het feit dat de kerk geen monumentale status kent, maakt de kansen voor herbestemming en aanpassing aan dit gebruik groot. Bij sloop, nieuwbouw en aanbouwen bestaat vergunningplicht maar deze zal niet aan erfgoedbeleid worden getoetst (maar wel aan welstandsbeleid).

Interieur (3 punten):

Vanwege de huidige woonfunctie van de kerk, is het kerkelijke interieur voor het overgrote deel verwijderd. De nog aanwezige interieurelementen zijn niet beschermd, en kunnen zonder vergunning worden gewijzigd. Deze situatie maakt de mogelijkheden het inpassen van een nieuw gebruik zeer kansrijk.

Maatschappelijke waarde (0 punten):

Vanwege het private gebruik van de kerk (wonen) en het particuliere eigenaarschap is de maatschappelijke waarde van de kerk zeer beperkt.

Sint-Jans Geboortekerk Hoogwoud

Locatie (0 punten):

De Sint Jansgeboortekerk ligt aan de rand van Hoogwoud, buiten het centrum. De kerk heeft geen parkeergelegenheid op eigen terrein, en ook geen ruimte voor uitbreidingen op het perceel. Direct achter de kerk ligt de begraafplaats. De locatie en stedenbouwkundige situatie geeft weinig kansen ten aanzien van ontwikkelingen.

Gebouw (0 punten):

De kerk geniet een rijksmonumentale status. Hierdoor zijn wijzigingen aan het exterieur zoals het creëren van extra daglichttoetreding of entrees, het toepassen van verduurzamingsmaatregelen etc. vergunningplichtig en slechts in ondergeschikte mate mogelijk.

In verband met de regels die het bisdom stelt voor gebruiksmogelijkheden van een katholiek kerkgebouw zijn de mogelijkheden voor nevengebruik en herbestemming beperkt. De kans voor een herbestemming binnen de huidige eigenaarssituatie, is relatief klein.

Interieur (0 punten):

Ook het interieur van de kerk maakt onderdeel uit van de Rijksmonumentale status. In het interieurzijn oorspronkelijke kerkelijke elementen aanwezig. De nagelvaste, oorspronkelijke banken mogen niet zonder vergunning verplaatst of verwijderd worden. Dit maakt de mogelijkheid van interieurwijzigingen t.b.v. een nieuw gebruik, zoals verdiepingsvloeren, verduurzamingsmaatregelen en box-in-box toepassingen, niet kansrijk. Het interieur van de Sint Jansgeboorte is minder rijkversierd dan het interieur van de Bonifaciuskerk en de Sint Lambertuskerk, wat deze kerk in verhouding kansrijker maakt in een eventuele aanpassing van het interieur.

Maatschappelijke waarde (1 punt):

De gemeenschap bestaat uit een relatief grote groep kerkgangers. De verwachting is dat de kerk in 5 tot 10 jaar onttrokken zal worden aan de eredienst. De kerk organiseert weinig tot niets voor niet-kerkelijke inwoners, er is daardoor in mindere mate betrokkenheid vanuit het dorp.

Kerk op de Terp Hoogwoud

Locatie (1 punt):

De Kerk op de Terp ligt redelijk centraal in het dorp Hoogwoud. De kerk ligt vrij op een relatief groot perceel, en kent daardoor mogelijkheden tot uitbreiding. Op het eigen terrein zijn geen parkeermogelijkheden.

Gebouw (0 punten):

De kerk geniet een rijksmonumentale status, en is door zijn vrije ligging alzijdig zichtbaar vanuit het openbaar gebied. Hierdoor zijn wijzigingen aan het exterieur zoals het creëren van extra daglichttoetreding of entrees, het toepassen van verduurzamingsmaatregelen etc. vergunningplichtig en slechts in ondergeschikte mate mogelijk.

Omdat de kerk in eigendom is van de Protestantse Gemeente, en niet gewijd is zoals katholieke kerken, zijn de mogelijkheden voor nevengebruik naast het religieus gebruik, en een cultureel-maatschappelijke herbestemming aanwezig.

Interieur (1 punt):

Ook het interieur van de kerk maakt onderdeel uit van de Rijksmonumentale status. In het interieur zijn oorspronkelijke kerkelijke elementen aanwezig. De oorspronkelijke banken zijn in het verleden al verwijderd en vervangen door losse stoelen. De hoge waarde van het interieur maakt de mogelijkheid van grote interieurwijzigingen t.b.v. een nieuw gebruik, zoals verdiepingsvloeren en grootschalige verduurzamingsmaatregelen minder kansrijk.
Het interieur van de Kerk op de Terp is minder rijkversierd dan de katholieke kerkelijke interieurs. Dat maakt de mogelijkheden voor inpassingen van reversibele aanpassing, zoals een box-in-box-toepassing t.b.v. een nieuw gebruik iets kansrijker.

Maatschappelijke waarde (1 punt):

De kerk is in religieus gebruik. De protestantse gemeente is klein, evenals het aantal kerkgangers. De gemiddelde leeftijd van de kerkbezoekers is hoog. De toekomst binnen 10 jaar wordt daarmee onzeker. buiten religieus gebruik zal treden. Er is momenteel een geringe betrokkenheid van niet-kerkelijke dorpsbewoners bij de kerk.

Vm. Hervormde Kerk Aartswoud

Locatie (1 punt):

De kerk van Aartswoud ligt centraal aan de Schoolstraat van het kleine lintdorp Aartswoud. De kerk heeft een beperkt aantal parkeerplaatsen op eigen terrein. De kerk ligt relatief vrij op het perceel en kent beperkte uitbreidingsmogelijkheden aan weerszijde van de kerk. Direct achter de kerk ligt de begraafplaats, waardoor daar geen uitbreidingsmogelijkheden zijn.

Gebouw (0 punten):

De kerk geniet een rijksmonumentale status, en is door zijn vrije ligging alzijdig zichtbaar vanuit het openbaar gebied. Hierdoor zijn wijzigingen aan het exterieur zoals het creëren van extra daglichttoetreding of entrees, het toepassen van verduurzamingsmaatregelen etc. Is vergunningplichtig en slechts in ondergeschikte mate mogelijk.

Omdat de kerk in eigendom is van een stichting, de kerk niet op gewijde grond staat en er geen kettingbeding op de kerk rust, zijn de mogelijkheden voor herbestemming ruim.

Interieur (0 punten):

Ook het interieur van de kerk maakt onderdeel uit van de Rijksmonumentale status. In het interieur zijn oorspronkelijke kerkelijke elementen aanwezig. De oorspronkelijke banken zijn aanwezig. Alleen voorin de kerkzaal is ruimte voor een flexibele inrichting. De hoge waarde van het interieur maakt de mogelijkheid van grote interieurwijzigingen t.b.v. een nieuw gebruik, zoals verdiepingsvloeren en grootschalige verduurzamingsmaatregelen, minder kansrijk.

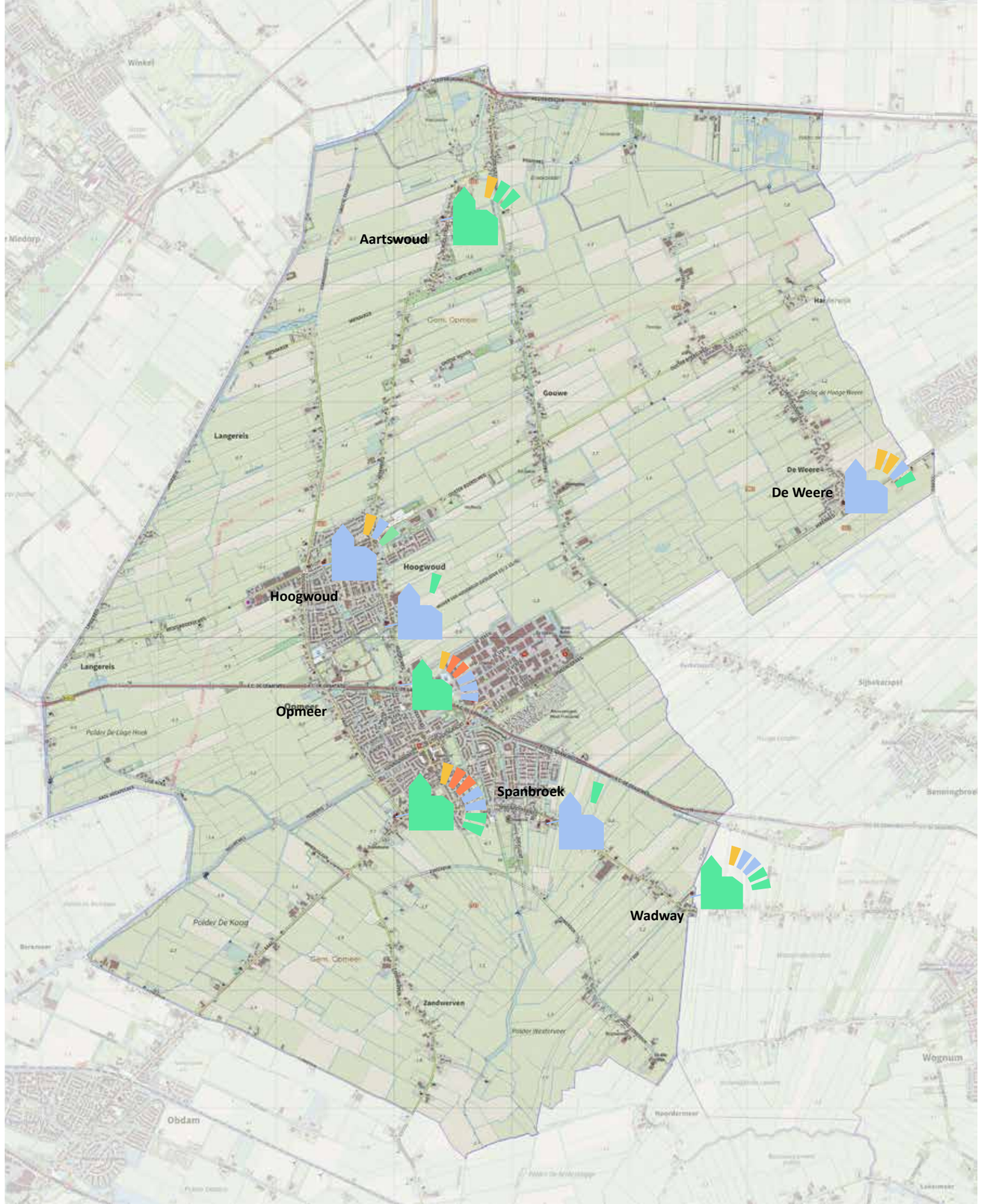
Maatschappelijke waarde (2 punten):

De kerk is sinds 1998 buiten religieus gebruik getreden, en is sinds 1999 in eigendom van de stichting Kerk Aartswoud. De stichting draait volledig op vrijwilligers.
De Protestantse Gemeente maakt nog incidenteel gebruik van de kerk. De dorpsbewoners van Aartswoud zijn actief bij de kerk betrokken, en staan open voor een aanvulling van (maatschappelijke) functies.

Samenvattende kansenkaart

In deze samenvattende kansenkaart zijn per kerk de scores op de verschillende thema's weergegeven. Hierdoor onstaat zicht op de verhouding tussen de kansen van de verschillende kerken van Opmeer.

Wat opvalt is dat de kansen voor de reeds herbestemde kerken hoger liggen. Voor de Katholieke kerken van Spanbroek en Hoogwoud geldt dat er slechts beperkt kansen zijn voor een herbestemming.

- Locatie
- Exterieur
- Interieur
- Maatschappelijk

Deel 3. Toekomst

7. Conclusies, aanbevelingen en doelstellingen

Dit hoofdstuk bespreekt de mogelijkheden om het waardevolle religieuze erfgoed in de toekomst duurzaam te behouden en te ontwikkelen, met als doel het toekomstperspectief te verlengen. Deze verkenning van kansen is tot stand gekomen door gesprekken met kerkeigenaren, het college en de gemeenteraad, ambtenaren van verschillende beleidsdomeinen van de gemeente Opmeer, en diverse externe stakeholders in de gemeente.

Voor zowel veel kerkeigenaren als de gemeente is het uitgangspunt dat het openstellen van kerkgebouwen en het breder inzetten van deze gebouwen door de samenleving een gewenste ontwikkeling is. Hierdoor kunnen kerkgebouwen weer een grotere rol spelen in de samenleving. Bovendien worden er extra inkomsten gegenereerd die bijdragen aan het behoud van het kerkgebouw en het verlengen van het toekomstperspectief.

Daarnaast vormen kerkgebouwen een belangrijk onderdeel van het lokale Opmeerse erfgoed. Instandhouding op de lange termijn van de waardevolle kerkgebouwen is daarmee een gedragen doelstelling.

7.1 Toets initiatieven aan het afwegingskader religieus erfgoed

Conclusie:

de kerken die in religieus gebruik zijn, zullen op korte of middellange termijn aan de eredienst onttrokken worden. Deze kerken zullen naar verwachting op de markt komen, en een nieuw toekomstig gebruik zoeken. Het kan zijn dat dit beoogde gebruik niet past binnen de huidige maatschappelijke bestemming. Een verzoek om wijziging van deze bestemming zal bij de gemeente ingediend worden. Bovendien zullen de ruimtelijke aanpassingen die nodig zijn voor het nieuwe gebruik, vergunningplichtig zijn (zowel voor aanpassingen van het monumentale exterieur als aan het monumentale interieur).

Aanbeveling:

In de wetenschap dat bovenstaande initiatieven vroeg of laten binnen zullen komen bij de gemeente, is het goed om hierover in een vroeg stadium een standpunt in te nemen. Initiatieven kunnen getoetst worden aan het afwegingskader zoals dit in hoofdstuk 6 beschreven is. Hierbij zijn per functie de voordelen en de nadelen beschreven. De mate van aantasting van het (monumentale) kerkgebouw (exterieur en interieur), de invloed die het vervallen van de maatschappelijke functie heeft op de leefbaarheid van het dorp en de financiële zekerheid die het nieuwe gebruik geeft voor de langdurige instandhouding van het kerkgebouw, zijn aspecten die van belang zijn om te wegen. Een financiële onderbouwing in de vorm van een businesscase kan ter argumentatie worden opgevraagd bij de initiatiefnemer.

7.2 Maatschappelijke bestemming van kerkgebouwen wordt gekoesterd

Conclusie:

Wanneer kerken hun maatschappelijke bestemming verliezen betekent dit iets voor de leefbaarheid van de relatief kleine dorpen. Het besluit tot het wijzigen van een maatschappelijke bestemming van een kerkgebouw dient weloverwogen en goed beargumenteerd genomen te worden.

In de dorpen Aartswoud en De Weere zijn de kerken samen met de basisschool de enige plekken met een maatschappelijke bestemming. In Wadway is de theaterkerk de enige locatie. In Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek zijn er naast scholen en kerken nog enkele andere plekken voor gezondheidszorg met een maatschappelijke bestemming, zoals de bibliotheek en gezondheidszorg. Plekken met een maatschappelijke bestemming zijn belangrijke ijkpunten binnen een dorpsgemeenschap, waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten en samenkomen. Een groot deel van de kerkgebouwen (zowel de kerken in religieus gebruik als de herbestemde kerken) spelen hierin een belangrijke rol, voor zowel de kerkelijke gemeenschap als de niet-kerkelijke inwoners.

Aanbeveling:

De gemeente hecht grote waarde aan de maatschappelijke waarde van kerkgebouwen. Bij een verzoek om bestemmingswijziging van een kerkgebouw wordt het afwegingskader religieus erfgoed als leidraad gehanteerd. Behoud van het religieus gebruik heeft daarom de voorkeur, gevolgd door multifunctioneel en maatschappelijk/cultureel gebruik. Deze vormen van gebruik dragen het meest bij aan de openbare toegankelijkheid en de verankering van kerken in de samenleving. Waar behoud van religieus of multifunctioneel gebruik niet mogelijk blijkt, wordt gestreefd naar een invulling waarbij de (semi)publieke waarde van het gebouw behouden blijft. Pas wanneer dit niet haalbaar of passend is, kan gekozen worden voor minder publieke vormen van gebruik, zoals commercieel, privaat of tijdelijk gebruik. Op deze manier blijft de gemeente gericht op het versterken van de maatschappelijke betekenis van kerken en behoud van de cultuurhistorische waarden, terwijl tegelijkertijd maatwerk mogelijk is in de omgang met de veranderende functies van deze gebouwen.

7.3 Begraafplaatsen vormen een punt van aandacht bij verkoop en herbestemmingsopgaven

Conclusie:

Zeven van de acht kerken in Opmeer hebben een begraafplaats, in de directe nabijheid of direct tegen de kerk aangelegen. Dit geldt ook voor de reeds herbestemde kerken. Op alle begraafplaatsen wordt nog actief begraven, met uitzondering van de begraafplaats naast de v.m. Hervormde kerk in Opmeer. Het gaat dan om enkele begrafenissen per jaar. De begraafplaatsen zijn in eigendom van de gemeente Opmeer (Aartswoud, Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek) of van de Katholieke parochies (Hoogwoud, Spanbroek, De Weere). Begraafplaatsen vormen een beperkende factor bij de verkoop van de kerken, en het vinden van een nieuwe bestemming. Begraafplaatsen mogen niet geruimd worden (i.v.m. afgekochte grafrechten, veelal voor een termijn van enkele tientallen jaren). Voor een potentiële koper zijn ze niet interessant: ze mogen niet bebouwd worden, dienen toegankelijk te blijven voor nabestaanden en dienen onderhouden te worden. In veel gevallen wordt het perceel gesplitst en blijft de begraafplaats in eigendom van de vm. kerkeigenaar, en wordt onderhouden door

een groep vrijwilligers, veelal leden van de kerkelijke gemeenschap. Dit is voor de lange termijn geen houdbare situatie. Tegelijkertijd is er al langer een trend zichtbaar dat door veel mensen wordt gekozen voor een crematie in plaats van een begrafenis. Daarmee lopen de inkomsten op veel begraafplaatsen terug.

Aanbeveling:

Doe onderzoek naar deze situatie waarbij oplossingen worden geboden in het toekomstig beheer van begraafplaatsen, wanneer de oorspronkelijke, kerkelijke eigenaar komt te vervallen.

De begraafplaats achter de Bonifatiuskerk in Spanbroek

7.4 De gemeente zorgt voor beleidsmatige inbedding van de kerkenvisie

Conclusie:

Bewustwording binnen de ambtelijke organisatie van de problematiek rondom leegkomende (monumentale) kerkgebouwen is van belang om dit thema integraal op te pakken vanuit de verschillende betrokken beleidsdomeinen. Door samenwerking met alle beleidsvelden aan te gaan is niet alleen draagvlak ontstaan maar zijn ook eerste kansen verkend. Aansluiten op bestaande processen en beleidsdoelen zorgt ervoor dat er een grote capaciteit kan worden ingezet t.b.v. de kerkgebouwen.

Aanbeveling:

De gemeente draagt er zorg voor dat de kerkenvisie wordt ingebed in bredere beleidskaders, waaronder de omgevingsvisie. Daarmee wordt gewaarborgd dat de omgang met kerkgebouwen niet losstaat van andere ruimtelijke, culturele en maatschappelijke opgaven, maar juist integraal wordt meegenomen in de lange termijn ontwikkeling van de leefomgeving. Door de kerkenvisie te verbinden met de omgevingsvisie en aanverwant beleid, ontstaat samenhang in keuzes rond erfgoed, leefbaarheid, maatschappelijke voorzieningen en ruimtelijke kwaliteit. Dit zorgt ervoor dat kerkgebouwen niet alleen vanuit historisch en cultureel perspectief

worden gewaardeerd, maar ook waardevolle schakels blijven in de toekomstbestendige inrichting van stad en dorp.

7.5 De gemeente denkt actief mee in de herbestemmingsopgave van kerkgebouwen die aan de eredienst worden onttrokken, waarbij rekening gehouden wordt met de cultuurhistorische waarde en het behoud van monumentale onderdelen, waar mogelijk.

Conclusie:

er ligt een grote herbestemmingsopgave, die nu voornamelijk bij de kerkeigenaren zelf ligt. De wens is dat de gemeente daarin pro-actief gaat meedenken omdat zij een grote rol speelt in het mogelijk maken van een nieuw gebruik. Denk daarbij aan het wijzigen van de (maatschappelijke) bestemming en het verlenen van omgevingsvergunningen voor wijzigingen aan het exterieur en interieur en eventuele afwijking van de parkeernormen.

Het oorspronkelijke orgel is behouden gebleven in de voormalige Hervormde Kerk van Opmeer, die in gebruik is als woonhuis.

Aanbevelingen:

- De gemeente zet zich in om voor de vier kerken die momenteel nog in religieus gebruik zijn haalbaarheidsonderzoeken naar mogelijke herbestemming uit te voeren. Door deze onderzoeken gezamenlijk op te pakken, ontstaan kansen om functies beter op elkaar af te stemmen en zo een samenhangend toekomstperspectief te creëren. Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de cultuurhistorische waarde en wordt gestreefd naar behoud van monumentale onderdelen, zodat de identiteit en het karakter van de gebouwen ook in een nieuwe functie zoveel mogelijk bewaard blijven.
- In een volgende fase kan ook onderzoek worden uitgevoerd naar verbreding van de herbestemming van de kerken die al (cultureel) zijn herbestemd.

7.6 De gemeente denkt mee met eigenaren van herbestemde kerken

Conclusie:

Kerken met een culturele functie doen het over het algemeen goed, dankzij de inzet van gepassioneerde vrijwilligers. Er spelen hier geen directe herbestemmingsopgaven. De duurzame exploitatie gaat echter niet vanzelf. Voor de kerk in particulier bezit is instandhouding (onderhoud en restauratie) nog een grotere uitdaging. Het gaat veelal om monumentale panden die niet eenvoudig zijn aan te passen of te exploiteren, juist omdat ze niet ontworpen zijn voor regulier gebruik. Tegelijkertijd hebben deze kerken een belangrijke publieke betekenis en uitstraling; ze vormen herkenningspunten in het landschap en dragen bij aan de identiteit van de dorpen. In de kerken worden allerhande activiteiten georganiseerd voor en door inwoners. De kerken spelen daarmee een belangrijke maatschappelijke rol. De gemeente erkent deze maatschappelijke waarden en ondersteunt in raad en daad eigenaren waar mogelijk bij het behoud en toekomstbestendig gebruik van deze bijzondere gebouwen. Dit geldt voor de monumentale kerkgebouwen, maar ook voor de kerk zonder monumentale status.

Aanbeveling:

De gemeente denkt actief mee met eigenaren van reeds herbestemde kerken, als ook met eigenaren van kerken die zoeken naar een nieuw gebruik. In deze tijd van ontkerkelijking is een flexibele opstelling en pro-actief mogelijk maken van een nieuw gebruik noodzakelijk, om leegstand te voorkomen en instandhouding van de kerkgebouwen op de lange termijn mogelijk te maken. De gemeente is van grote invloed op het mogelijk maken van een nieuw gebruik, binnen de wijziging van de maatschappelijke bestemming, als ook in de verlening van de omgevingsvergunning. Uiteraard moet hierbij met respect om worden gegaan met de cultuurhistorisch waardevolle onderdelen en monumentale (interieur)onderdelen, en heeft behoud de voorkeur, waar mogelijk.

7.7 Vervolgtraject met periodieke bijeenkomsten om netwerk warm te houden en ervaringen te delen

Conclusie:

Vanuit de historie en de ‘scheiding tussen kerk en staat’ bestaat er doorgaans geen hechte band tussen kerkelijke en burgerlijke gemeenten, en zoeken zij elkaar niet gauw op. Toch heeft de gemeente een grote invloed op het toekomstperspectief en behoud van kerkgebouwen. Binnen het kerkenvisietraject is het contact tussen kerk en de gemeente op gang gebracht. Omdat er op korte termijn belangrijke veranderingen zullen plaatsvinden binnen de kerken in religieus gebruik, is het belangrijk om dat contact warm te houden, elkaar op te hoogte te houden van de ontwikkelingen en om hulp te kunnen vragen wanneer daar behoefte aan is.

Aanbeveling:

Om de samenwerking met kerkeigenaren te versterken zet de gemeente in op een vervolgtraject dat gericht is op het onderhouden en verder uitbouwen van het netwerk met de kerken. Binnen dit traject wordt door het organiseren van bijeenkomsten de mogelijkheid gecreëerd om ervaringen en kennis te delen, zodat kerkeigenaren en andere betrokkenen van elkaars inzichten kunnen profiteren en gezamenlijke kansen beter kunnen benutten. Daarnaast wijst de gemeente een vast aanspreekpunt aan binnen de gemeente dat bereikbaar is voor uiteenlopende vragen van kerkeigenaren. Op deze manier wordt de communicatie vereenvoudigd en ontstaat er een duidelijk loket binnen de gemeente, waardoor ondersteuning en afstemming op een toegankelijke en structurele wijze geborgd zijn.

De kerk van Aartswoud heeft ruimte geschikt gemaakt om te verhuren als kantoor.

7.8 Kerkeigenaren denken (verder) over hun eigen toekomst

Conclusie:
Binnen de verschillende kerkelijke gemeenschappen wordt actief nagedacht over de toekomst van de kerkgemeenschap en de kerkgebouwen. In Spanbroek en De Weere zijn werkgroepen die de mogelijkheden voor herbestemming verkennen. Binnen de protestantse gemeente wordt nagedacht over onderhoud en verduurzaming van het gebouw, maar in mindere mate over toekomstig gebruik.
In de Jans-Geboorte wordt nog niet actief nagedacht over de toekomst van het gebouw.

Aanbeveling:

Het is verstandig dat kerkeigenaren nu al nadenken over de toekomst van hun geloofsgemeenschap en het gebruik van hun kerkgebouw. Ook al worden de gemeenschappen kleiner in aantal, de betekenis van kerken voor de samenleving blijft groot. Dat kan zowel liggen in het voortzetten van de religieuze functie, als in het vinden van nieuwe manieren om als kerk van waarde te zijn voor de omgeving. Het opnieuw betekenis geven aan het kerkgebouw kan daarbij een belangrijke rol spelen, bijvoorbeeld door maatschappelijke of culturele functies te verbinden met de religieuze praktijk. De gezamenlijke haalbaarheidsonderzoeken die met de gemeente Opmeer worden uitgevoerd, bieden hiervoor een concreet hulpmiddel, maar de uitdaging reikt verder en vraagt ook om een bredere, religieuze en maatschappelijke bezinning. Ervaring (van o.a. het Kerkhuys) leert dat een dit soort trajecten lang kunnen duren. Door tijdig met deze toekomstvragen aan de slag te gaan, kunnen kerkeigenaren bijdragen aan het behoud van zowel de geestelijke als de culturele en sociale betekenis van hun kerk.

Het historische doopvont in de Kerk op de Terp.

Bijlage 1

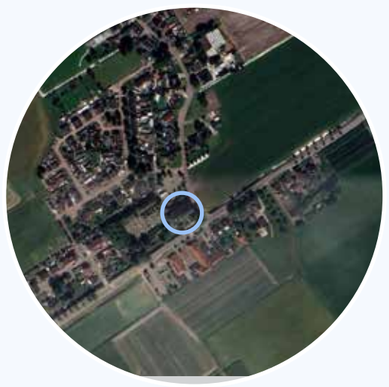
Kerkenpaspoorten

1

Rijksmonument
795m²
Christelijk gebruik

Heilige Lambertus

Adres	Driestedenweg 3 De Weere
Bouwjaar	1905
Architect	N. Molenaar
Bouwstijl	Neogotiek
Denominatie	Rooms-katholiek Kerkgenootschap in Nederland
Gebruik	Religieus

De Heilige Lambertuskerk is een rijksmonumentaal Rooms-Katholiek kerkgebouw, gelegen aan de Driestedenweg, aan de rand van het dorp De Weere. De kerk werd gebouwd in 1905, op de plek waar voorheen een schuilkerk uit 1816 heeft gestaan. Naast de kerk staat de pastorie uit 1850 en aan de achterzijde is nog een begraafplaats aanwezig. In 1963 liep het kerkgebouw veel schade op tijdens een brand, waarna het opnieuw werd opgebouwd.

In lijn met de gangbare architectuurstijl voor kerken binnen de katholieke emancipatie is de Heilige Lambertuskerk gebouwd in de stijl van de neogotiek. Het ontwerp voor de bakstenen kerk is afkomstig van architect Nicolaas Molenaar sr. en bestaat uit een ruime driebeukige basiliek met een voorstaande toren. De neogotische stijl is herkenbaar aan de ruime en hoge omvang van de kerk, in combinatie met gotische stijlkenmerken als de spitsbogen in (blinde) vensters, waarvan sommige gotisch maaswerk bevatten. Ook de galmgaten in de toren zijn in spitsbogen geplaatst. De kerk heeft een zadeldak en een vijfzijdig gesloten koor. De zijbeuken hebben een lessenaarsdak.

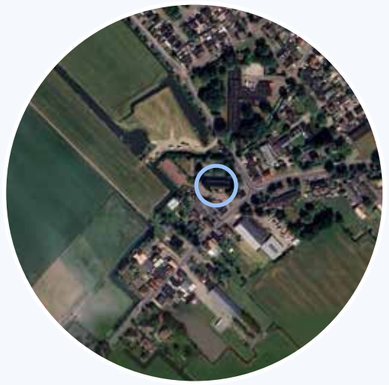
Binnen de kerk bestaat het interieur uit kalkzandsteen van verschillende kleuren die de kerkzaal een fraaie uitstraling geven. Op een tegelvloer staan rijen kerkbanken, gericht op het spreekgestoelte en het altaar.

De Heilige Lambertuskerk heeft met name cultuurhistorische waarde als representatief kerkgebouw voor de katholieke emancipatie. Door de brand van 1963 zijn de kerk en het interieur zwaar beschadigd geraakt. Het ensemble van interieurstukken is daarmee niet langer geheel authentiek. Door de ligging aan de rand van het dorp is de kerk goed zichbaar en een beeldbepalend gebouw in de omgeving.

2

Rijksmonument
316m²
Herbestemd

‘t Kerkhuys

Adres	Spanbroekerweg 37 Spanbroek
Bouwjaar	15e/16e eeuw
Architect	Onbekend
Bouwstijl	Gotiek
Denominatie	N.v.t.
Gebruik	Cultureel centrum

’t Kerkhuys is een rijksmonumentaal voormalig kerkgebouw in Spanbroek. Het gotische kerkgebouw werd in twee fases gebouwd gedurende de 15e en 16e eeuw. Op dit moment wordt het kerkgebouw verhuurd voor onder andere bruiloften en uitvaartdiensten, bijeenkomsten, exposities en concerten. Bij de kerk is nog de begraafplaats aanwezig.

Het kerkgebouw betreft een eenbeukige bakstenen kerk met een leien zadeldak. Het heeft een voorstaande toren en aan de achterzijde een vijfzijdig gesloten koor. Het schip en het koor van de kerk hebben spitsboogvensters, met hierin later aangebrachte ramen in gietijzer. De vensters worden geflankeerd door steunberen. De vierzijdige kerktoren toren wordt afgesloten met een achtzijdige torenspits. In de toren zijn gemetseld gotisch maaswerk en lisenen en boogfriezen te vinden.

De kerkzaal bestaat uit een fraai afgewerkte ruimte met witgepleisterde muren en een houten tongewelf. Voor de kerkzaal is een moderne inbouw te vinden, waarvan de verdieping in gebruik is als kantoor. Ondanks dat het gebouw niet langer een religieuze functie heeft zijn de belangrijke interieurstukken nog altijd aanwezig. Op het orgelbalkon staat het orgel uit 1779. Ook een 17e-eeuwse preekstoel, lezenaar en herenbank en een doophek uit de 18e eeuw staan in de kerkzaal.

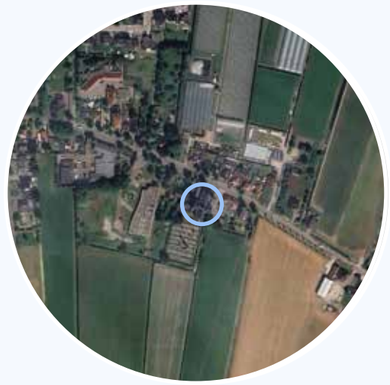
’t Kerkhuys is van hoge cultuurhistorische waarde als goed behouden gotische kerk met een fraai interieur. Met name zijn de 17e-eeuwse preekstoel, de herenbank en het koorhek van waarde, alsmede het 18e-eeuwse doophek met doopbogen. Ook het epitaaf van beeldhouwer Rombout Verhulst is van hoge waarde. ’t Kerkhuys is verder ook van waarde vanuit de maatschappelijke functie voor Spanbroek en de omgeving.

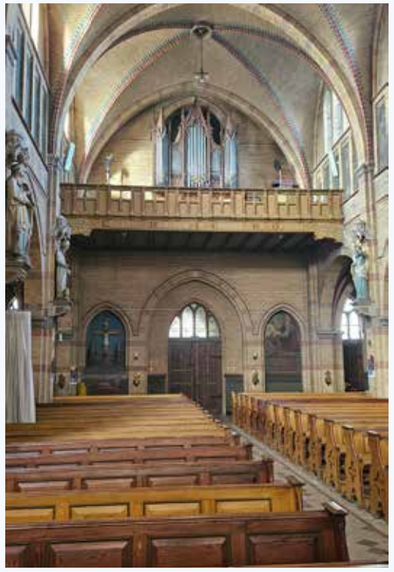
3

Rijksmonument
965m²
Christelijk gebruik

Sint Bonifatius

Adres	Spanbroekerweg 188 Spanbroek
Bouwjaar	1909
Architect	C. Robbers
Bouwstijl	Neogotiek
Denominatie	Rooms-katholiek Kerkgenootschap in Nederland
Gebruik	Religieus

De Sint Bonifatius is een rijksmonumentale Rooms Katholieke kerk, gelegen aan de Spanbroekerweg. De kerk werd gebouwd in 1909 naar ontwerp van architect C. Robbers op de plek waar vanaf 1824 een houten kerkje had gestaan. Dit houten kerkje was ook ook na de start van de katholieke emancipatie in gebruik gebleven. In 2013 werd de kerkgebouw gerenoveerd. Achter de kerk ligt een begraafplaats.

De kerk betreft een bakstenen driebeukige kruiskerk, met voorstaande toren en aan de achterzijde een vijfzijdig koor. De kerk heeft een opvallend dak, waarbij op de beide dwarsbeuken een wolfseinde is geplaatst. Ook in de toren zijn aan de onderzijde van de torenspits vier kleinere wolfseinden aanwezig.
Het dak is verder voorzien van een vieringtoren en meerdere kleinere dakkapellen. Zoals kenmerkend is voor katholieke kerkgebouwen uit de periode van de katholieke emancipatie is ook de Sint Bonifatius gebouwd in neogotische stijl.

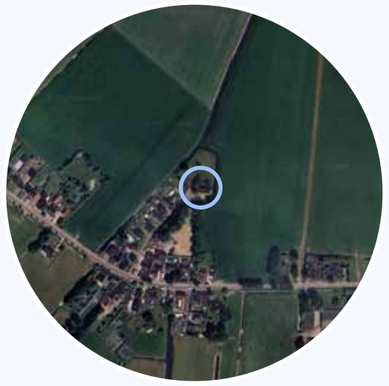
Het interieur van de kerk is één van de best bewaard gebleven neogotische kerkinterieurs in Nederland. De kerkzaal is opgebouwd uit gele bakstenen en is fraai versierd met meerdere heiligenbeelden en een bijzondere preekstoel. Een groot aantal interieurstukken zijn van afkomstig van het beroemde Haarlemse atelier van J.P. Maas.

De Sint Bonifatiuskerk is een bijzonder waardevol neogotische kerk. Met name de hoge mate van authenticiteit in het interieur en het goed bewaard gebleven ensemble van interieurstukken van Maas zijn van bijzonder hoge waarde. Het kerkinterieur bevat één van slechts twee gaaf bewaard gebleven Maas-ensembles. De Sint Bonifatiuskerk is zodanig van cultuurhistorisch belang in het Nederlandse kerkenlandschap.

4

Rijksmonument
291m²
Herbestemd

Theaterkerk

Adres	Wadway 30 Spanbroek
Bouwjaar	1457
Architect	Onbekend
Bouwstijl	Gotiek
Denominatie	N.v.t.
Gebruik	Theater

De rijksmonumentale Theaterkerk in Wadway is een voormalige kerk uit de 15e en 16e eeuw. Het oudste gedeelte van de kerk is de toren, gebouwd in 1457, waaraan rond 1500 de huidige kerkzaal vast werd gebouwd. In het eerste kwartaal van de 16e eeuw werd de kerk uitgebreid met het rechtgesloten koor. De kerk zou, na de Reformatie, voor protestantse kerkdiensten gebruikt blijven worden tot het in de 20e eeuw leeg kwam te staan. Het gebouw werd daarna nog enige tijd gebruikt als schapenstal, tot dat het in 1966 werd gekocht door Stichting Wadway. Drie jaar later werd het herbestemd tot de huidige functie.

De Theaterkerk is een gotisch kerkgebouw. Een voorbeeld van een gotisch element in de kerk is de spitsboog boven de entree van de kerk in de toren. De gevels zijn voorzien van spitsboogvensters, maar de ramen en het maaswerk zijn niet origineel. Ook de steunberen zijn later aangebracht. De kerk heeft een zadeldak in twee niveaus, waarbij het dak van het koor hoger ligt dan het schip. Links van de kerk staat een moderne aanbouw.

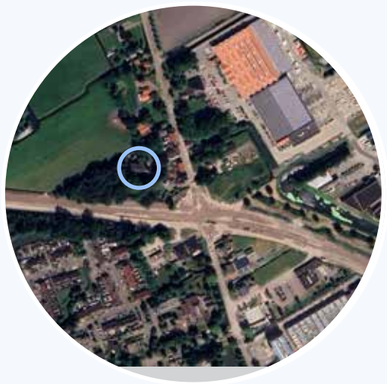
De voormalige kerkzaal is omgevormd tot een foyer en een theaterzaal. Hierbij heeft de zaal ca. 100 zitplaatsen, die voor een groot deel bestaan uit de oude kerkbanken. De kerk is behalve het gebruik voor voorstellingen ook te huren voor bruiloften en rouw- en herdenkingsdiensten.

De Theaterkerk heeft cultuurhistorische waarde vanuit de architectuurhistorie als gotische kerk. Als vroeg voorbeeld van een herbestemming waarbij het erfgoed werd ingezet voor de nieuwe functie en via het culturele belang van het theater is het ook in de nieuwe functie van waarde. Het interieur is hierbij gewijzigd, maar de voormalige functie als kerk is nog altijd te herkennen.

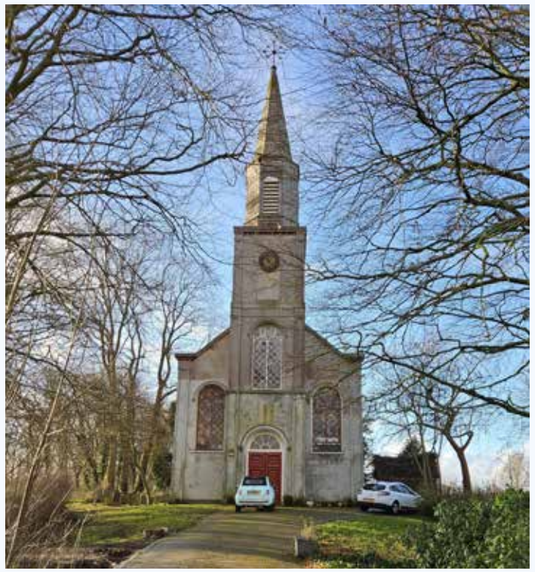
5

Geen monumentenstatus
664m²
Herbestemd

Hervormde Kerk

Adres	Middelweg 26 Opmeer
Bouwjaar	1862
Architect	A.T. van Wijngaarden
Bouwstijl	Eclectisch
Denominatie	N.v.t.
Gebruik	Woning

De voormalige Hervormde Kerk aan de Middelweg in Opmeer is een kerkgebouw uit 1862. De kerk werd aan het einde van de jaren ’70 buiten gebruik gesteld en later herbestemd tot woning met atelierruimte. De begraafplaats is nog aanwezig.

Het voormalige kerkgebouw betreft een zaalkerk met een half ingebouwde toren, voorzien van een achtzijdige houten lantaarn met torenspits. De oorspronkelijke torenspits is niet langer aanwezig. Aan de achterzijde heeft de kerk een klein driezijdig gesloten koor. Het bakstenen schip wordt afgesloten met een zadeldak. Het ontwerp voor de kerk is afkomstig van architect A.T. van Wijngaarden. De architectuurstijl die door Van Wijngaarden is toegepast kan het beste worden beschreven als eclectisch, waarbij hij meerdere neostijlen heeft gebruikt. Deze combinatie van stijlen is terug te zien in de voorgevel, waarbij elementen uit het neoclassicisme en de neogotiek terugkomen. Hier zijn zowel classicistische pilasters in de gevel als gotische traceringen in de vensters te herkennen. Het gebruik van neogotische stijlelementen is opvallend, aangezien het hier om een hervormde kerk gaat en de neogotiek nadrukkelijk met de katholieke emancipatie wordt geassocieerd.

Het interieur van de kerk is sinds de herbestemming tot woning sterk gewijzigd. De kerkzaal is ingericht als woonruimte en er is een tussenvloer geplaatst. Het orgel van de kerk uit 1925 is nog aanwezig.

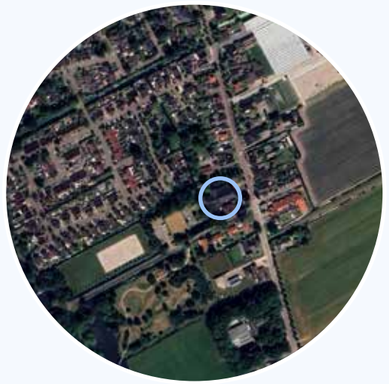
De voormalige Hervormde Kerk van Opmeer is van cultuurhistorische waarde als een opvallend eclectisch kerkgebouw, waarin meerdere neostijlen zijn toegepast. Met de grondige verbouwing van de kerkzaal zijn de interieurwaarden afgenomen.

6

Provinciaal monument
990m²
Christelijk gebruik

Kerkenpaspoort

Johannes Geboortekerk

Adres	Herenweg 7 Hoogwoud
Bouwjaar	1865
Architect	T. Molkenboer
Bouwstijl	Neoromaans/neogotiek
Denominatie	Rooms-katholiek Kerkgenootschap in Nederland
Gebruik	Religieus

De Johannes Geboortekerk in Hoogwoud is een Rooms-Katholiek kerkgebouw, gelegen aan de Herenweg in het zuidoosten van het dorp. De kerk, een provinciaal monument, werd gebouwd in 1865 naar ontwerp van architect Theo Molkenboer op de plek van kerk uit 1821. Deze eerdere kerk verkeerde ten tijde van de sloop al enige tijd in slechte staat. Aan de achterzijde van de kerk ligt een begraafplaats.

De Johannes Geboortekerk is een driebeukige bakstenen kruiskerk, met een voorstaande toren. Deze vierzijdige toren heeft een achtzijdige lantaarn met torenspits. Gedurende zijn gehele carrière als architect heeft Molkenboer naast de vaker voorkomende neoclassicistische en neogotische stijl ook veel romaanse architectuur toegepast. Het ontwerp van Molkenboer voor de kerk in Hoogwoud bevat naast neogotische elementen dan ook neoromaanse invloeden. In de kerk is deze combinatie van stijlen bijvoorbeeld te herkennen aan de gotische steunberen langs de gevels en de vieringtoren op het dak, met elders juist weer romaanse elementen zoals de rondbogen in de gevel.

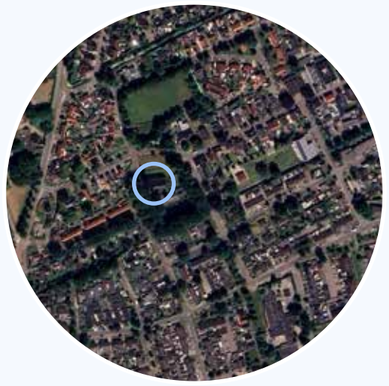
Het interieur van de kerkzaal is rond 1970 versoberd. Sindsdien heeft de kerk wit overgeschilderde wanden. Aan de bovenzijde van de pilaren in de zaal zijn nog wel fraaie decoraties te vinden. Het altaar staat in het vijfzijdig gesloten koor. Op het orgelbalkon staat het orgel uit 1873. De kerkzaal wordt afgesloten met een tongewelf.

De Johannes Geboortekerk is van waarde als opvallend kerkgebouw met romaanse invloeden, uit het oeuvre van architect Molkenboer. Met de versoberingen van de kerkzaal rond de jaren ’70 zijn de interieurwaarden enigszins afgenomen.

7

Rijksmonument
345m²
Christelijk gebruik

Kerk op de Terp

Adres	Radboudstraat 1 Hoogwoud
Bouwjaar	1472/1680
Architect	Onbekend
Bouwstijl	Gotiek
Denominatie	Protestantse Kerk in Nederland (PKN)
Gebruik	Religieus

De Hervormde Kerk van Hoogwoud, ook wel de Kerk op de Terp, is een kerkgebouw, gelegen aan de Radboudstraat. De kerk werd gebouwd rond 1680 op de plaats waar een gotische kruiskerk heeft gestaan. Het oudste gedeelte van de kerk is de onderzijde van de toren uit 1472. De torenspits en de balustrade op de toren zijn in 1886 aangebracht. Aan de linkerzijde van de kerk is een begraafplaats aanwezig. Zowel de kerk als de toren zijn rijksmonumenten.

Het kerkgebouw betreft een eenbeukige bakstenen kerk met een voorstaande toren en aan de achterzijde een vijfzijdig gesloten koor en wordt afgesloten met een zadeldak. De gotische stijl waarin de kerk is gebouwd is in het exterieur goed te herkennen. Dit is met name het geval via de toepassing van spitsboogvensters en steunberen, die rondom de kerk aanwezig zijn. De vensters zijn voorzien van gemetselde vorktraceringen. Dit is echter niet origineel en hebben voorheen gietijzeren traceringen in de vensters gezeten. Op het terrein van de kerk heeft aan de achterzijde een kleine gebouwtje gestaan. Dit bouwwerk, mogelijk de woning van de predikant, is in de jaren ’60 of ’70 afgebroken.

Het interieur van de kerk bestaat uit een witgepleisterde kerkzaal die wordt afgesloten met een houten tongewelf. In de kerk zijn meerdere waardevolle historische inventarisstukken aanwezig. Dit zijn een doopvont uit de 15e eeuw en een preekstoel, doophek, tiengebodenbord en eikenhouten herenbank uit de 17e eeuw. Het orgel van de kerk dateert uit 1878.

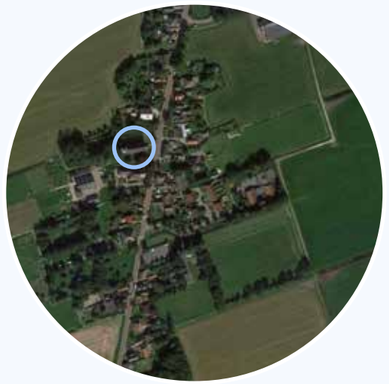
De Hervormde Kerk is van hoge architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde als een gotisch kerkgebouw en dankzij de fraaie historische inventaris van de kerk.

8

Rijksmonument
392m²
Herbestemd

Dorpskerk

Adres	Schoolstraat 45 Aartswoud
Bouwjaar	1883-1884
Architect	Onbekend
Bouwstijl	Gotiek/neoromaans
Denominatie	N.v.t.
Gebruik	Cultureel centrum

De Hervormde Kerk van Aartswoud, ook bekend als de Dorpskerk of de Stompe Toren, is een voormalig kerkgebouw gelegen aan de Schoolstraat. De bakstenen zaalkerk bestaat uit de laatgotische toren, met hierachter de kerkzaal uit 1883-1884 in neoromaanse stijl. Het verhaal gaat dat de kerktoren ook dienst heeft gedaan als vuurtoren. Een windwijzer in de vorm van een schip herinnert aan het maritieme verleden van Aartswoud.

De kerkzaal is gebouwd op de plek waar voorheen de laatgotische kerk stond. In 1998 heeft de kerk de religieuze functie verloren en is het in het beheer gekomen van de Stichting Kerk Aartswoud.
Op dit moment wordt het gebruikt voor maatschappelijke en culturele activiteiten. De begraafplaats van de kerk is nog steeds aanwezig. Zowel de kerk als de toren zijn rijksmonumenten.

De gotische stijl van de toren is goed te herkennen aan de blinde spitsboogvensters. In het schip is de neoromaanse stijl terug te zien in de vele rondboogvensters. De kerk heeft in de achtergevel een middenrisaliet.

Het interieur van de kerk bestaat uit een witgepleisterde kerkzaal met een houten tongewelf. In de kerkzaal is een herenbank uit 1641 te vinden. Dit inventarisstuk is nog afkomstig uit het oude kerkgebouw. Het orgel van de kerk dateert uit 1885 en staat direct boven de herenbank op het orgelbalkon. Achter de kerkzaal zijn meerdere, later ingebouwde, ruimtes te vinden, zoals een vergaderruimte met moderne inrichting.

In de voormalige Hervormde Kerk zijn de twee bouwfases goed te onderscheiden. Sinds de bouw van de kerkzaal is het gebouw daarnaast goed behouden gebleven. Het gebouw is door zijn maatschappelijke functie nog altijd van betekenis voor Aartswoud. In de kerkzaal zijn vooral de historische herenbank en het orgel van waarde.

Bijlage 2

Waardestelling kerkinterieurs en roerend religieus erfgoed Opmeer Catharijne Convent.

Inleiding

De gemeente Opmeer stelt een kerkenvisie samen. Vanuit deze opdracht is gevraagd om deze waardenstelling bij Museum Catharijneconvent, het rijksmuseum en nationale kenniscentrum voor religieus erfgoed en christelijke kunst. Vanuit onze nationale, onafhankelijke expertise geven wij graag een waardenstelling van de kerkinterieurs en het roerend religieus erfgoed in de kerken binnen de gemeente Opmeer.

Er zijn vier kerken in religieus gebruik, vier herbestemde kerken en een kapel. Deze waardenstelling richt zich in eerste instantie op de in religieus gebruik zijnde interieurs.

De gemeente Opmeer heeft een gevarieerd kerkenlandschap met gebouwen uit verschillende bouwstijlen en perioden. Het aantal rijksmonumentale kerken in Opmeer is procentueel fors hoger dan dat van de gemiddelde Nederlandse gemeente. Het aantal gemeentelijke monumenten is daardoor procentueel veel lager. In het verleden is ruim de helft van de kerkinterieurs en kerkelijke collecties in Opmeer vastgelegd (zie tabel hieronder).

Het is zorgelijk dat de actualiteit van de registraties zeer te wensen overlaat. De registratiegegevens die er zijn, zijn in alle gevallen oud (zie tabel hieronder). In kerkelijk Nederland geldt de ongeschreven regel dat het interieur en religieus erfgoed van kerken eens in de vijftien tot twintig jaar uitvoerig geïnventariseerd moeten worden. Geen enkele locatie in Opmeer voldoet aan deze norm. In een deel van de kerken in Opmeer is zelfs nog nooit een interieurregistratie uitgevoerd.

Topensembles

De interieurs van deze kerken behoren tot de topensembles in Opmeer:

Hervormde Kerk

De protestantse kerk in Spanbroek is gevestigd in een laatmiddeleeuws, oorspronkelijk voor de katholieke eredienst gebruikt kerkgebouw. In de zeventiende eeuw werd de ruimte geschikt gemaakt voor de protestantse samenkomst met een preekstoel, herenbank en koorhek, met bijhorend koperwerk.

Kerk	Plaats	Interieur- en collectieregistratie en -waardenstelling
De Weere, Lambertus	RM	1992
Spanbroek, Hervormde Kerk	RM	1991-1992
Spanbroek, Bonifatius	RM	1993
Opmeer, Theaterkerk	RM	-
Opmeer, Hervormde Kerk	Geen	-
Hoogwoud, Jans-Geboorte	PM	1993
Hoogwoud, Hervormde Kerk	RM	1993
Aartswoud, Dorpskerk	RM	-
Opmeer, kapel Zandhove	Geen	-

Aan het begin van de achttiende eeuw werd een doophek met doopbogen toegevoegd: een schoolvoorbeeld van een protestants gegroeid ensemble. Het door meesterbeeldhouwer Rombout Verhulst gemaakte epitaaf is een topstuk.

Bonifatiuskerk

De rooms-katholieke kerk is Spanbroek staat opgenomen in de publicatie Kunstwerkplaatsen van de neogotiek (catharijneconvent.nl/documents/264/MCC-Rapport-NeogotiekDIGI.pdf), wat de waarde van dit neogotische interieur onderstreept. Tussen 1910 en 1920 tekende het vermaarde Haarlemse atelier van J.P. Maas voor nagenoeg alle interieuronderdelen (altaren, communiebank, preekstoel, doopvont, triomfkruis, beelden en reliëfs). In slechts één andere kerk in Nederland wordt een gaaf Maas-ensemble bewaard.

De middenmoot

Deze kerken behoren niet tot de kerkelijke topensembles van Opmeer, maar verdienen vanwege hun oorspronkelijkheid en/of uitzonderlijke stukken aandacht in de kerkenvisie:

Lambertuskerk

De Lambertuskerk in De Weere is een typisch voorbeeld van baksteengotiek. In de jaren 1906-1914 werd de kerk rijk uitgedost en ontstond een compleet neogotisch ensemble. Helaas viel de kerk in 1963 ten prooi aan brand. Hierbij raakte een deel van de oorspronkelijke tegelvloer, de preekstoel en een groot deel van de kerkbanken onherstelbaar beschadigd. Op basis van de richtlijnen van het Tweede Vaticaans Concilie verwijderde men tijdens de herstelwerkzaamheden ook de communiebank. Hoewel het ensemble niet langer intact is, zijn belangrijke elementen ervan bewaard gebleven: hoofdaltaar, zij-altaren, kruiswegstaties en beelden. De Lambertuskerk is als een van de weinige rooms-katholieke kerken in ons land niet georiënteerd.

Johannes Geboorte

Het neoromaanse gebouw in Hoogwoud had van oorsprong een bijpassend interieurensemble. Bij versoberingen (ca. 1970) die op basis van het genoemde concilie werden doorgevoerd verloren de communiebank en preekstoel hun plek. Onderdelen van deze twee interieurstukken bleven bewaard en doen nu dienst als decoratie van de ambo en het voorzetaltaar. In die periode werden muurschilderingen (1949) van de bekende kunstenaar Randag met witte verf overschilderd. In 1980 volgde een grondige renovatie, waarbij nagenoeg alle neoromaanse onderdelen verwijderd werden. Gelukkig bleven de vakkundig vervaardigde hoge reliëfs in de rondbogen boven de deuren (ca. 1870) wel bewaard. Zij vertegenwoordigen een hoge zeldzaamheidswaarde.

Hervormde Kerk

Voor de Hervormde Kerk in Hoogwoud geldt hetzelfde als voor de kerk in Spanbroek: ook hier is een gaaf zeventiende-eeuws ensemble van preekstoel, herenbank, doophek, kroonluchters en tiengebodenbord aanwezig. De herenbank moet benadrukt worden, aangezien deze nog authentieke wapencartouches heeft (een element dat op heel veel plaatsen in Nederland verloren ging in de napoleontische tijd). Dat men er in deze kerk voor gekozen heeft om de banken te vervangen door stoelen, om een facilitaire inbouw te maken en om de ruimte onder het orgelbalkon deels dicht te zetten tast de sfeer en de waarde van het interieur aan.

Onderaan de lijst

Er zijn in de gemeente Opmeer geen religieuze interieurs met een lage erfgoedwaarde. Bedenk wel dat een lage of middelhoge waarde overigens niets zegt over de sentimentele of religieuze waarde die gemeenteleden/ parochianen toekennen aan de voorwerpen en die daardoor alsnog een zeer hoog belang kunnen hebben.

Aandachtspunten

Voor sommige locaties geldt dat in de landelijke database onvoldoende informatie beschikbaar is om een waardenstelling te kunnen geven. Deze locaties gaven ons nog nooit opdracht om interieur en collectie te komen registreren en waarderen. Die interieurs staan daarom niet in deze waardenstelling:

- Voor de Dorpskerk in Aartswoud is nooit een registratie gemaakt, wat inhoudt dat ontmanteling en herbestemming hebben plaatsgevonden zonder expliciete kennis over belang, ouderdom en vervaardiging van het (roerende) erfgoed
- De Theaterkerk in Opmeer werd nooit door een erfgoedprofessional bezocht (terwijl daar voor de functiewijziging ongetwijfeld ook interieurwijzigingen zijn doorgevoerd)
- Voor de Hervormde Kerk van Opmeer geldt hetzelfde als voor de kerk in Aartswoud
- Kapel Zandhove werd nooit geïnventariseerd

Zoals gezegd is het verontrustend hoe lang geleden er een religieus-erfgoedprofessional naar de interieurs in jullie gemeente gekeken heeft. Veel inventarisatiegegevens stammen uit de periode dat fotografie een dure aangelegenheid was en men er noodgedwongen voor koos om alleen het meest belangrijke erfgoed vast te leggen. Met klem adviseer ik om bestaande registraties up-to-date te brengen en te bezien of het mogelijk is om in enkele nooit bezochte kerken een eerste registratie en waardenstelling te laten uitvoeren. Op die manier leren de eigenaars van de collecties de waarde van hun bezit kennen en kunnen ze de juiste zorg verlenen. De gemeente krijgt inzicht in waar ondersteuning in de zorg voor het meest waardevolle erfgoed nodig is, of de kerk in de toekomst nu religieus in gebruik blijft, een transformatie ondergaat om nevengebruik mogelijk te maken of aan de eredienst onttrokken wordt. Museum Catharijneconvent denkt en/of werkt graag mee aan actualisatie.

Kerkenvisie

gemeente Opmeer

COUP

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0015001
Zaaknummer	Z22002437
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Zorg & Welzijn
Onderwerp	Aanvullend krediet Kindcentrum De Wereldweide
Portefeuillehouder	wethouder R.W. Tesselaar

Samenvatting

Aanvullend krediet Kindcentrum De Wereldweide.

Inleiding

Wij hebben van de Stichting Katholiek Onderwijs West-Friesland (hierna: SKOWF) de financiële verantwoording inclusief accountantsverklaring van de nieuwbouw Kindcentrum De Wereldweide ontvangen. Hieruit blijkt dat de bouw heeft geleid tot een overschrijding van € 43.668.

Aanvullende algemene kosten welke betrekking hebben op asbestsanering en circulair slopen hebben geleid tot een overschrijding van het budget voor de sloopkosten. Bovendien zijn de voormalige schoolgebouwen met hekwerken beveiligd.

Voorgesteld besluit

1. Een aanvullend krediet van € 43.668 beschikbaar te stellen voor de afrekening bouwkosten van het Kindcentrum De Wereldweide.
2. Een aanvullend krediet van € 112.116 beschikbaar te stellen voor de aanvullende kosten asbestsanering en circulair slopen van de voormalige schoolgebouwen.
3. De jaarlijkse extra afschrijvingslasten van € 4.106 te dekken uit de reserve Verbetering huisvesting primair onderwijs en mee te nemen in de voorjaarsnota 2026.

Argumenten

1.1 Stichting Kindcentrum Hoogwoud heeft als bouwheer zorggedragen voor nieuwbouw van het Kindcentrum De Wereldweide

De financiering van de nieuwbouw door de gemeente Opmeer is verlopen via de SKOWF die als penvoerder heeft gefundeerd voor de Stichting Kindcentrum Hoogwoud. De financiële verantwoording is daarmee een taak van de SKOWF. In de bouwheerovereenkomst is opgenomen dat, na afronding van het project, de bouwheer rekening en verantwoording aan de gemeente Opmeer aflegt ten aanzien van de stichtingskostenvergoeding.

1.2 Bekostiging van nieuwbouw schoolgebouwen is een gemeentelijke verantwoordelijkheid

In de Wet op het Primair Onderwijs en Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Opmeer 2017 is nieuwbouw van een schoolgebouw opgenomen als een voorziening in de onderwijshuisvesting.

1.3 Meerkosten liggen onder andere buiten bereik bouwheer

De meerkosten zijn door verschillende oorzaken ontstaan en niet geheel direct aan de bouwheer toe te wijzen. Te denken valt hierbij aan de juridische kosten vanwege de bezwaarprocedures, aanvullende eisen voor de brandmeldinstallatie en nieuwe regelgeving over de aansturing van brandkleppen. Gedurende het bouwproces hebben zich problemen voorgedaan bij het isolatie-werk om de cv-leidingen en het metselwerk (vlekvorming en uitslag). Naast de Stichting Kindcentrum Hoogwoud hebben de verschillende andere partijen (leverancier, installateur, Klimaatgroep Holland) kosten voor hun rekening genomen.

2.1 Onverwachte zaken bij de te slopen gebouwen hebben geleid tot extra locatie gebonden kosten

Nadat het kindcentrum in gebruik is genomen zijn de voormalige schoolgebouwen door de schoolbesturen SKOWF en Allure (juridisch) overgedragen aan de gemeente Opmeer en daarmee een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Er was meteen sprake van overlast en vernieling van de gebouwen waardoor wij genoodzaakt waren de locatie met hekken te beveiligen. Hiermee was geen rekening gehouden. Gebleken is ook dat er sprake was van asbest in de voormalige gebouwen hetgeen gesaneerd moest worden.

Bij het beschikbaar stellen van een aanvullend krediet van € 138.000 voor de locatiegebonden kosten in juli 2024 waren deze uitgaven niet in beeld.

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Beoogd maatschappelijk effect

De gemeente Opmeer heeft met het bouwen van het Kindcentrum De Wereldweide voldaan aan haar wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het onderwijs.

Wettelijk kader

Wet op het Primair Onderwijs

Participatie

Niet van toepassing

Communicatie

Na besluit van de gemeenteraad volgt een bericht op www.opmeer.nl/kindcentra.

Financiën

Met de nieuwbouw van het Kindcentrum De Wereldweide is een bedrag gemoeid van € 7.723.380. Het totale beschikbare budget (inclusief de (aanvullende) investering door Berend Botje en een aanvullende bijdrage van de schoolbesturen) voor de nieuwbouw bedroeg € 7.679.713 waardoor de overschrijding op de bouw € 43.668 bedraagt.

De afrekening van de nieuwbouw ziet er als volgt uit:

Beschikbaar budget nieuwbouw	€ 7.679.713
Bouwkosten	€ 7.723.380
Overschrijding	€ 43.668

Voor de algemene proceskosten en de kosten voor de infrastructuur was in totaal een budget van € 754.500 beschikbaar, de kosten bedragen € 861.016.

Dit overzicht ziet er als volgt uit:

Kostensoort	Beschikbaar	Uitgaven	Saldo
Algemene proceskosten	€ 528.500	€ 611.943	-/- € 83.443
Infrastructuur	€ 226.000	€ 254.673	-/- € 28.673
Totaal	€ 754.500	€ 866.616	-/- € 112.116

Uitvoering

Na besluitvorming in de gemeenteraad vindt financiële afwikkeling met de SKOWF plaats. Met de Stichting Muziek Opmeer wordt een huurovereenkomst afgesloten.

Bijlagen

Raadsbesluit aanvullend krediet Kindcentrum De Wereldweide.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op de Wet op het Primair Onderwijs;

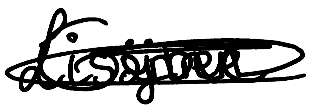
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 november 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1. Een aanvullend krediet van € 43.668 beschikbaar te stellen voor de afrekening bouwkosten van het Kindcentrum De Wereldweide.
2. Een aanvullend krediet van € 112.116 beschikbaar te stellen voor de aanvullende kosten asbestsanering en circulair slopen van de voormalige schoolgebouwen.
3. De jaarlijkse extra afschrijvingslasten van € 4.106 te dekken uit de reserve Verbetering huisvesting primair onderwijs en mee te nemen in de voorjaarsnota 2026.

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Crowe Foederer
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het college van bestuur van
Stichting Katholiek Onderwijs West-Friesland
Kerkstraat 79
1687 AM Wognum

Ons oordeel

Wij hebben de bijgevoegde en door ons gewaarmerkte subsidieverantwoording inzake het project “Kindcentrum Hoogwoud” van Stichting Katholiek Onderwijs West-Friesland gecontroleerd. De subsidie met is toegekend door gemeente Opmeer.

Naar ons oordeel is de subsidieverantwoording inzake het project “Kindcentrum Hoogwoud” van Stichting Katholiek Onderwijs West-Friesland in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving en de gestelde voorwaarden en verplichtingen zoals opgenomen in de Bouwheerovereenkomst van gemeente Opmeer. Dit impliceert tevens dat:

- het voor subsidie in aanmerking komende bedrag van de kosten juist is bepaald;
- de subsidiegelden rechtmatig en getrouw zijn besteed, dat wil zeggen in overeenstemming met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en voorwaarden;
- de subsidies en overige bijdragen die zijn verkregen voor het project juist en volledig zijn verantwoord.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en met inachtneming van de Algemene wet Bestuursrecht, en de Bouwheerovereenkomst van gemeente Opmeer. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de subsidieverantwoording’.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Katholiek Onderwijs West-Friesland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.
Beukenlaan 60 | 5651 CD Eindhoven | K.v.K. nr. 88879518 | IBAN: NL07 INGB 0718020375 | BIC: INGBNL2A | B.T.W. nr. NL8648.09.219.B01
Op onze dienstverlening zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van onze aansprakelijkheid voorkomt. Deze algemene voorwaarden zijn bij de Kamer van Koophandel gedeponeerd onder nummer 17034844. **Vestigingen:** Eindhoven, Amsterdam, Bladel, Lelystad, Oostzaan, Roermond, Venlo, Venray

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

De subsidieverantwoording is opgesteld voor gemeente Opmeer met als doel verantwoording te geven over het project “Kindcentrum Hoogwoud”. Hierdoor is de subsidieverantwoording mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring en de subsidieverantwoording van Stichting Katholiek Onderwijs West-Friesland is derhalve uitsluitend bestemd voor gemeente Opmeer en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de subsidieverantwoording

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de subsidieverantwoording in overeenstemming met de Bouwheerovereenkomst van de gemeente Opmeer. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de subsidieverantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de subsidieverantwoording

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico’s dat de subsidieverantwoording afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico’s bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de subsidieverantwoording en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de subsidieverantwoording staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van subsidieverantwoording en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de subsidieverantwoording de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 3 oktober 2025
Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

ValidSigned door L.M.A. Knoops MSc RA
op 03-10-2025

L.M.A. Knoops MSc RA

Bijlage:
- Gewaarmerkte subsidieverantwoording inzake project “Kindcentrum Hoogwoud”

Bouwbudget Kindcentrum Hoogwoud

Bijdrage gemeente	€ 5.806.857	
Bijdrage Kinderopvang Berend Botje	€ 1.676.461	
Bijdrage schoolbesturen	€ 196.395	
Totale inkomsten		€ 7.679.713
Totale uitgaven		€ 7.723.380
Saldo bouwbudget		€ -43.668

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 2649 96 10
www.crowe-foederer.nl

HUUROVEREENKOMST STICHTING MUZIEK OPMEER in Kindcentrum De Wereldweide te Hoogwoud.
in de zin van artikel 7:230a BW

De partijen:
1. Stichting Katholiek Onderwijs West Friesland (SKOWF)
2. Allure, Stichting voor openbaar primair onderwijs
3. Stichting Muziek Opmeer
4. Gemeente Opmeer
5. Ermelo Onroerend Goed B.V. (Berend Botje)

Ondergetekenden:

1. Het bestuur van de Stichting Katholiek Onderwijs West-Friesland (SKWOF), gevestigd aan de Kerkweg 79, 1687 AM te Wognum, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41234335, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer L.C. Wijker, in zijn hoedanigheid als college van bestuur,

   en

2. Het bestuur van de Allure, Stichting voor openbaar primair onderwijs, gevestigd aan de Kerkweg 79, 1687 AM te Wognum, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 37109276, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw O. Meskers, in haar hoedanigheid als college van bestuur,

hierna gezamenlijk te noemen '**verhuurder**':

3. Het bestuur van de Stichting Muziek Opmeer, gevestigd aan Hanebalk 10, 1718 EG te Hoogwoud, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 69684820, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw I. Stroet, in haar hoedanigheid als voorzitter, hierna ook te noemen '**huurder**';

   en

4. De publiekrechtelijke rechtspersoon Gemeente Opmeer, Klaproos 1, 1716 VS Opmeer op grond van artikel 171 Gemeentewet, rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester G.J. van den Hengel, hierna ook te noemen '**gemeente**'.

5. De besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Ermelo Onroerend Goed II B.V., statutair gevestigd te Harderwijk, feitelijk adres Enkweg 1, 3841 GG Harderwijk, ingeschreven in het handelsregister onder dossiernummer 85089117 en zelfstandig vertegenwoordigd door haar bestuurder mevrouw G. Alberts.

Overwegende dat:

A. Partijen op 21 september 2021 een samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten waarin samen gestreefd wordt naar de realisatie van het (I)KC waar het kind centraal wordt gesteld. Vanuit visie, maatschappelijke verantwoordelijkheid en kwaliteit, dragen partijen gezamenlijk bij aan de brede ontwikkeling van kinderen van 0 tot 13 jaar. Dit wordt bevorderd door het gebruik

van de ruimten van Muziek Opmeer tijdens de schooltijden door zowel de basisscholen als de kinderopvang waarbij gebruik kan worden gemaakt van de instrumenten van Muziek Opmeer.

B. Verhuurder verkrijgt als bevoegd gezag in juridisch eigendom het schoolgebouw en – terrein, genaamd: Kindcentrum De Wereldweide gelegen aan de Burgemeester Heijmansstraat 8 in Hoogwoud en verhuurt aan huurder een deel van het gebouw voor muziekonderwijs. Het gaat om het gebouwdeel, zoals aangeduid op de bijlage 1 bij deze overeenkomst (Tekening begane grond, bouwdeel Muziek Opmeer/hierna te noemen: het gehuurde);

C. De Wet op het Primair Onderwijs (WPO) en gemeentelijke verordening "Voorzieningen huisvesting onderwijs" is op het schoolgebouw en –terrein van toepassing en op grond van deze regelgeving is voor de totstandkoming van deze huurovereenkomst de medewerking van de gemeente vereist;

D. De gemeente is bereid om de vereiste medewerking te verlenen;

E. De gemeente heeft de financiering op zich genomen van de realisatie van de bij A genoemde gebouwdeel (het gehuurde) en zal in dit verband aanspraak maken op de huuropbrengsten uit de verhuur over een periode van 40 jaar inclusief een rentevergoeding van 1,25%;

F. Verhuurder draagt de vorderingen met betrekking tot de huurbedragen uit de huurovereenkomst over aan de gemeente, welke overdracht door gemeente en huurder worden aanvaard.

Komen overeen als volgt:

Artikel 1 Het gehuurde en de bestemming

1.1 Aanvaarding

Verhuurder verhuurt aan huurder en huurder huurt van verhuurder de ruimte (hierna 'gehuurde') gelegen aan de Burgemeester Heijmansstraat 8 in Hoogwoud, ter grootte van in totaal circa 67 m², welke ruimte geschikt is voor het gebruik voor muziekonderwijs. Het gebouw waartoe de 67 m² BVO behoort zijn conform Bouwbesluit 2012 gerealiseerd. Tevens zijn enkele ruimten voorzien van een vaste inrichting, welke inrichting voor rekening en risico gemeente is aangebracht. De overige 'losse' inrichting is voor rekening huurder. Het gehuurde is nader aangeduid op de als bijlage 1 bij deze huurovereenkomst gevoegde en door partijen geparafeerde plattegrond/tekening.

1.2 Bestemming

De bestemming van het gehuurde is muzieklokaal.

1.3 Onderwijsbestemming

Bij het verliezen van de onderwijsbestemming van het schoolgebouw, draagt de gemeente binnen een redelijke termijn zorg voor adequate alternatieve huisvesting voor de huurder, welke alternatieve huisvestingslocatie geschikt is voor de onder 1.2 genoemde bestemming. De eventuele kosten van een hogere huur zijn voor rekening van huurder, mits deze kosten de laatst verschuldigde huur niet meer dan 10% overstijgen.

1.4 Medegebruik

Art. 21 van de gemeentelijke Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs is niet van toepassing op de in het eerste lid van dit artikel genoemde ruimte.

1.5 Energielabel

Huurder zal na oplevering van het gehuurde een kopie van het energielabel als bedoeld in het Besluit energieprestatie gebouwen, ontvangen ten aanzien van het gehuurde.

Voorwaarden

Van deze huurovereenkomst maken deel uit de “ALGEMENE BEPALINGEN HUUROVEREENKOMST KANTOORRRUIMTE” en andere bedrijfsruimte in de zin van artikel 7:230a BW, gedeponeerd bij de griffie van de rechtbank te Den Haag op 17 februari 2015 en aldaar ingeschreven onder nummer 15/21, (hierna te noemen “algemene bepalingen”). De inhoud van deze algemene bepalingen is partijen bekend. Huurder en verhuurder hebben een exemplaar van de algemene bepalingen ontvangen.
De algemene bepalingen waarnaar in artikel 2.1 wordt verwezen, zijn van toepassing behoudens voor zover daarvan in deze huurovereenkomst uitdrukkelijk is afgeweken of toepassing daarvan ten aanzien van het gehuurde niet mogelijk is.

Artikel 2 Duur

2.1 Aanvang huur

Met ingang van 2 september 2024 wordt de huur aangegaan voor een periode van 10 jaar, tenzij de huur binnen deze periode eindigt, in het geval wanneer het schoolgebouw aan de onderwijsbestemming wordt onttrokken op grond van artikel 110 WPO. De verhuurder neemt in het geval van onttrekking van de onderwijsbestemming binnen de overeengekomen periode een opzeggingstermijn van 12 maanden in acht.

2.2 Tussentijds opzegging

De huurovereenkomst kan, behoudens de in 2.1 genoemde situatie, niet tussentijds door de verhuurder worden opgezegd.

2.3 Onbepaalde tijd

Na verloop van de in het eerste lid genoemde periode, wordt de huurovereenkomst omgezet in een overeenkomst voor onbepaalde tijd met een wederzijdse opzeggingstermijn van 12 maanden.

Artikel 3 Huurprijs

3.1 Huurprijs

De huurprijs bedraagt € 5.357 (zegge: vijfduizend driehonderdzevenenvijftig euro) per jaar, prijspeil 2024 (zie bijlage 2). De huurprijs wordt niet geïndexeerd.
Met het oog op de ingangsdatum heeft de eerste betaling van de huurder betrekking op de periode van 2 september 2024 tot en met 31 december 2024 en is het over deze eerste periode verschuldigde bedrag € 1.648 (€ 5.357 * 16/52). Huurder zal dit bedrag voldoen op basis van facturering door de gemeente Opmeer.

3.2 Exploitatiebijdrage

De huurprijs is exclusief een exploitatiebijdrage. Verhuurder en huurder maken daar afzonderlijk afspraken over.

3.3 Splitsing huurbedrag

Indien huurder na 10 jaar afziet van een verlenging van de huurovereenkomst, dan zijn de kosten van de onderdelen van het huurbedrag, genoemd in de bijlage “Berekening huur Stichting Muziek Opmeer ” voor rekening van de gemeente; de exploitatiekosten van de in artikel 1.1 genoemde ruimte, zijn voor rekening van de verhuurder.

3.4 Verplichtingen na opzegging

Indien de situatie zoals beschreven in artikel 3.3 zich voordoet, verplichten de gemeente en de verhuurder zich om een nieuwe huurder te vinden. De nieuwe huurder past bij de maatschappelijke en sociale functie van de school.

3.5 Financiering
De gemeente heeft de financiering op zich genomen van de realisatie van het bij B genoemde gebouwdeel (bestemd voor muziekonderwijs) en zal in dit verband aanspraak maken op de huuropbrengsten uit de verhuur, aangevuld met de rentevergoeding van 1,25% als genoemd bij overweging E. De investering van de gemeente bedraagt € *(zegge:).* Partijen spreken af dat huurder de huur zoals berekend in artikel 3.1, rechtstreeks aan de gemeente betaalt na ontvangst van een door de gemeente verstuurde factuur.

3.6 Restant financiering
Indien de huurovereenkomst door opzegging door een van de partijen eindigt, blijft het deel van de investering als genoemd in artikel 3.5 dat op dat moment niet is betaald voor rekening en risico van de gemeente.

Artikel 4 Aanvaarding in goede staat
De huurder verklaart door het aangaan van deze overeenkomst het gehuurde in goede staat te hebben aanvaard.

Artikel 5 Verplichtingen verhuurder
5.1 Gebruik
De verhuurder zal aan de huurder het ongestoorde genot van het gehuurde verschaffen, met dien verstande, dat de verhuurder niet verplicht is de huurder te vrijwaren van belemmeringen van feitelijke aard, die derden de huurder in zijn genot van het gehuurde toebrengen.

5.2 Staat van onderhoud
De verhuurder is verplicht het gehuurde in goede staat van onderhoud te houden en alle gebreken aan het gehuurde, die het gebruik er van verhinderen of ernstig belemmeren, binnen redelijke termijn op te heffen, behoudens voor zover de wet, het plaatselijk gebruik anders bepaalt.

Artikel 6 Verplichtingen huurder
6.1 Goed gebruik
De huurder is verplicht het gehuurde als een goede huurder te gebruiken, overeenkomstig de bestemming welke daaraan bij de huurovereenkomst is gegeven.

6.2 Voorkomen schade
De huurder dient zich te onthouden van gedragingen die schade aan het gehuurde dan wel hinder voor de omgeving kunnen veroorzaken.

6.3 Beëindiging en schadevergoeding
De huurder is er mee bekend dat bij het niet voldoen aan het gestelde in het eerste en tweede lid van dit artikel:
a. de verhuurder gerechtigd is de huurovereenkomst te beëindigen overeenkomstig het bepaalde in artikel 14;
b. de huurder bij schade verplicht is deze te vergoeden aan de verhuurder overeenkomstig het bepaalde in artikel 8, eerste lid.

6.4 Oplevering
Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen zal huurder het gehuurde bij het einde van de huurovereenkomst of bij het einde van het gebruik van het gehuurde, aan verhuurder opleveren in oorspronkelijke staat die bij aanvang van de huur, behoudens normale slijtage en veroudering.

Artikel 7 Meldingsplicht bij schade

Van beschadigingen en te verrichten herstellingen aan de eigendommen van verhuurder, zal de huurder de verhuurder daarvan onmiddellijk op de hoogte stellen.

Artikel 8 Aansprakelijkheid bij schade

8.1 Aansprakelijkheid

De verhuurder is aansprakelijk voor alle schade, welke door zijn schuld of nalatigheid aan de eigendommen van de huurder mocht ontstaan.

8.2 Vergoeding schade

De huurder is verplicht de verhuurder te vergoeden alle schade, welke door zijn schuld of nalatigheid uit of in verband met het beheer van het gehuurde mocht zijn ontstaan. Huurder vrijwaart verhuurder voor aanspraken van derden, voor schade veroorzaakt door huurder aangebrachte veranderingen en voorzieningen.

8.3 Gebreken

De huurder heeft geen aanspraak op vergoeding van de verhuurder wegens verminderd huurgenot ten gevolge van gebreken van het gehuurde of stagnaties in apparatuur, installaties en dergelijke.

Artikel 9 Beheerder

- Totdat verhuurder anders meedeelt, treedt als beheerder op verhuurder
- Tenzij schriftelijk anders overeengekomen, dient huurder voor wat betreft de inhoud en alle verdere aangelegenheden betreffende deze huurovereenkomst met de beheerder contact op te nemen.
- De beheerder is verplicht de functionaliteit van het gehuurde te bewaken en geen ruimten in de onroerende zaak, waar het gehuurde deel van uitmaakt, te verhuren aan een concurrent van huurder.
- De beheerder is verplicht de huurder periodiek te informeren met betrekking tot gebouwzaken. Het is de verantwoordelijkheid van de beheerder om de huurder zo spoedig mogelijk op de hoogte te stellen van activiteiten die in het kader van het gebouwbeheer plaatsvinden.
- Verhuurder is verplicht de gemeenschappelijke ruimten van het schoolgebouw, alsmede de eigenaarszaken met betrekking tot het schoolgebouw te onderhouden en in functionele staat te houden. De afspraken over het onderhoud worden verder vastgelegd om een tussen partijen te sluiten exploitatieovereenkomst.

Artikel 10 Aanpassingen

10.1 Veranderingen gehuurde

Tenzij het ongedaan maken op eenvoudige wijze mogelijk is, is het aanbrengen van veranderingen in, op of aan het gehuurde, zonder schriftelijke toestemming van de verhuurder niet toegestaan.

10.2 Eigen rekening

De kosten van veranderingen in, op of aan het gehuurde komen in beginsel voor rekening van de huurder en dienen bij de beëindiging van de huur op kosten van huurder teruggebracht te worden in de staat waarin het gehuurde in gebruik is genomen, tenzij huurder en verhuurder overeenkomen dat het verbeteringen aan het gehuurde betreffen waarmee verhuurder kan instemmen.

10.3 Wijziging bestemming

Voor het aanbrengen van een wijziging in de bestemming van het gehuurde of van een gedeelte daarvan is schriftelijke toestemming van de verhuurder en de gemeente vereist.

Artikel 11 Toegang

Huurder zal de door de verhuurder aangewezen personen die, voor toezicht op de naleving van de bepalingen van deze overeenkomst of ter uitvoering van werkzaamheden, toegang tot het gehuurde wensen, te allen tijde de vrije toegang tot het gehuurde verlenen.

Artikel 12 Taakverdeling onderhoud en overige diensten

12.1 Exploitatiekosten

Verhuurder en huurder sluiten een exploitatieovereenkomst waarin het volgende geregeld wordt;

a. het gebruik van water, elektriciteit, telefoon, T.V. en andere leveringen en diensten in het gehuurde;
b. geringe, dagelijkse en preventieve onderhouds- en reparatiewerkzaamheden met betrekking tot het gehuurde, waaronder in elk geval het repareren en vervangen van hang- en sluitwerk, schakelaars, contactdozen, kranen, en in het algemeen het onderhoud van alles wat in, op of aan het gehuurde tot de elektriciteits- en waterleidingen behoort alsmede groot onderhoud;
    - het treffen van voorzieningen, gezamenlijk met de overige gebruiker(s), ter voorkoming van bevriezing van leidingen e.d. of ter herstel van beschadigingen ten gevolge van bevriezing;
    - het ontstoppen van rioleringen en van afvoerleidingen van gootstenen en toiletten.
c. het schoonhouden en het normaal onderhoud van de ruimten van het gehuurde.

12.2 Werkzaamheden

De door de huurder te verrichten werkzaamheden zullen vakkundig moeten worden uitgevoerd. De huurder zal daarbij de door de verhuurder of bevoegde instanties gegeven voorschriften in acht nemen. Indien naar het oordeel van de verhuurder het onderhoud, de reparaties of het schoonhouden, zoals in lid 1 sub a tot en met c van dit artikel bedoeld, niet of niet voldoende wordt gedaan, heeft de verhuurder het recht om de betreffende werkzaamheden voor rekening van de huurder te laten uitvoeren.

Artikel 13 Verplichtingen bij beëindiging

13.1 Bezichtiging

Bij beëindiging van de huurovereenkomst is de huurder verplicht de door de verhuurder aangewezen personen in de gelegenheid te stellen het gehuurde te bezichtigen.

13.2 Eindverslag

Bij die gelegenheid kan een eindverslag worden gemaakt, waarin zal worden vastgelegd, welke onderhouds- en reparatiewerkzaamheden voor het einde van de overeenkomst door de huurder verricht moeten worden (behoudens hetgeen benoemd in artikel 10.2). Ten aanzien van tijdens de huurtijd door de huurder aangebrachte veranderingen zullen de volgende regels gelden:

a. verhuurder kan eisen dat veranderingen, die op eenvoudige wijze ongedaan gemaakt kunnen worden, ook direct door de huurder ongedaan gemaakt worden;
b. verhuurder kan eisen dat zonder toestemming aangebrachte veranderingen door de huurder ongedaan gemaakt worden;
c. mocht de verhuurder gebruik maken van haar recht om ongedaan making te vorderen (zie a.), dan is de huurder verplicht voor het einde van de huur het gehuurde in de staat terug te brengen, waarin het zich bij de aanvang van de huur bevond. Weigert de huurder aan deze verplichting te voldoen, is de verhuurder gerechtigd de ongedaan making op kosten van de huurder uit te laten voeren;
d. voor rekening van de huurder aangebrachte veranderingen, aangewende voorwerpen of materialen, dan wel betaalde lonen zullen de verhuurder niet verplichten tot enige vergoeding of schadeloosstelling;

e. onverminderd het in dit lid sub a tot en met d bepaalde, is de huurder gerechtigd door hem aangebrachte veranderingen ongedaan te maken, mits zij het gehuurde geheel terugbrengt in de staat waarin het zich bij de aanvang van de huur bevond.

13.3 Staat van oplevering
Onverminderd het bepaalde in de leden 2 en 3 van dit artikel, is de huurder bij het einde van de huur verplicht, onder overdracht van de sleutels, het gehuurde geheel ontruimt, schoongemaakt en zich bevindende in de staat waarin het zich bij de aanvang van de huur bevond, aan de verhuurder op te leveren.

13.4 Verzuim
Indien de huurder verzuimt zorg te dragen voor de ontruiming en schoonmaking, is de verhuurder gerechtigd deze werkzaamheden op kosten van de huurder te laten uitvoeren.

Artikel 14 Niet nakoming
14.1 Ontbinding
Indien de voorwaarden en bepalingen van deze overeenkomst en de daaruit voortvloeiende verplichtingen door huurder niet of niet volledig worden of door surseance van betaling en/of faillissement kunnen worden nageleefd, is verhuurder door dit enkele feit gerechtigd de overeenkomst van rechtswege, zonder dat daartoe enige sommatie of ingebrekestelling dan wel rechterlijke tussenkomst vereist zal zijn, als ontbonden te beschouwen en zulks aan de huurder aan te zeggen. De huurder is dan verplicht het gehuurde met ingang van de door de verhuurder te bepalen datum te ontruimen.

14.2 Kosten
Alle kosten, zowel in als buiten rechte, door overtreding of niet-nakoming van de bepalingen van deze overeenkomst door de huurder aan de verhuurder als eigenaar veroorzaakt, zijn voor rekening van de huurder.

Artikel 15 Bijzondere bepalingen
15.1 Toegang
De huurder heeft te allen tijde toegang tot het gehuurde. Het sleutelbeheer over de sleutels die toegang geven tot het gehuurde vindt plaats door de verhuurder.

15.2 Onderhoud
Bij door verhuurder uit te voeren onderhoud- en/of herstelwerkzaamheden zal verhuurder tevoren overleggen met huurder over de wijze van uitvoering zodat daarbij met de belangen van huurder rekening wordt gehouden.

15.3 Samenwerkingsovereenkomst
De samenwerkingsovereenkomst (Integraal) Kindcentrum Hoogwoud maakt onderdeel uit van de gezamenlijke afspraken.

Artikel 16 Toepasselijk recht en bevoegde rechter
Op deze overeenkomst en op nadere overeenkomsten tussen partijen die het gevolg zijn van deze overeenkomst, is het Nederlands recht van toepassing.

Artikel 17 Domicilie
De huurder verklaart ter zake van deze overeenkomst en zijn uitvoering domicilie te kiezen in het gehuurde.

Bijlagen:

1. Tekening Kindcentrum De Wereldweide, bouwdeel muziekonderwijs.
2. Berekening huur Stichting Muziek Opmeer.

Aldus in drievoud opgemaakt en ondertekend te Opmeer …… 2025

Gemeente Opmeer

Burgemeester H.M. Wiersema

Stichting SKOWF

De heer L.C. Wijker

Allure

Mevrouw O. Meskers

Stichting Muziek Opmeer

Mevrouw I. Stroet

Ermelo Onroerend Goed B.V.

Mevrouw G. Alberts

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0014683
Zaaknummer	Z24002193
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Ruimte & Ondernemen
Onderwerp	Toeristisch en recreatief beleid
Portefeuillehouder	wethouder V.B. Buis

Samenvatting

De gemeenteraad heeft het Recreatie- en Toerismebeleid 2025-2035 vastgesteld. Met dit beleid beschikt Opmeer voor het eerst over een integrale koers voor de ontwikkeling van recreatie en toerisme. De nota vervangt de verouderde Notitie Kampeerterreinen (2005) en vormt een bouwsteen voor de toekomstige Omgevingsvisie. Het beleid richt zich op vijf actielijnen: Bestemming Opmeer, Vitale verblijfsrecreatie, Beleefbaar erfgoed en landschap, Sterk recreatief netwerk en Bruisende recreatieve knooppunten. Het document is opgesteld samen met inwoners en ondernemers en sluit aan op de Toekomstvisie Opmeer 2030, het BOSS-beleid (Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten) en het Pact van Westfriesland.

Inleiding

In het Coalitieakkoord 2022-2026 is de wens voor (nieuw) beleid op het gebied van recreatie en toerisme vastgelegd. Tot dusver had de gemeente nog geen overkoepelend recreatie- en toerismebeleid, behalve de verouderde Notitie Kampeerterreinen uit 2005. Daarnaast wordt recreatie en toerisme steeds vaker integraal meegenomen in andere beleidsvelden, waaronder het BOSS-beleid (Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten beleid), het Pact van Westfriesland en de Toekomstvisie Opmeer 2030. Dit biedt kansen voor een vernieuwde aanpak die beter aansluit bij de actuele behoeften en ontwikkelingen binnen de sector.

Doelen:
1. Een integrale koers voor recreatie en toerisme richting 2035;
2. Helderheid over gewenste vormen van verblijfsrecreatie.

Met dit nieuwe toeristisch-recreatieve beleid vervalt de Notitie Kampeerterreinen uit 2005. Het beleid sluit aan op de Toekomstvisie 2030, het BOSS-beleid en de regionale visies voor recreatie, toerisme en vitale verblijfsrecreatie.

Voorgesteld besluit

1. Het Recreatie- en Toerismebeleid 2025-2035 vast te stellen;
2. De Notitie Kampeerterreinen 2005 in te trekken;

Argumenten

1.1 Het voorstel past in het ingezette beleid
De nota is gebaseerd op de Toekomstvisie 2030, sluit aan bij het BOSS-beleid, de Regionale Visie Verblijfsrecreatie NHN en het Pact van Westfriesland. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de gemeentelijke ambitie om te komen tot vitale dorpen in een vitaal landschap.

1.2 De beleidslijn stimuleert duurzame en waardevolle vormen van toerisme.
Er wordt ingezet op kwaliteit boven kwantiteit, verduurzaming van de verblijfssector en beleving van erfgoed en landschap.

1.3 Participatie heeft geleid tot breed draagvlak.
Inwoners, ondernemers en andere stakeholders leverden input via Swipocratie, bijeenkomsten en een inspraakronde.

1.4 Het beleid biedt ondernemers ruimte om kwalitatief te groeien.
Het nieuwe beleid creëert onder voorwaarden ruimte voor verruiming van het seizoen en uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen. Daarmee wordt het economisch aantrekkelijker voor ondernemers om te investeren in duurzame kwaliteit en beleving.

Kanttekeningen

1.1 Niet alle beleidskeuzes zijn vastgelegd in strakke regels – maatwerk blijft nodig.
Tijdens de inspraak is door ondernemers aangegeven dat de huidige bestemmingsplannen soms als beklemmend worden ervaren en dat er behoefte is aan ruimere mogelijkheden en minder maatwerk. De geldende bestemmingsplannen blijven echter het juridische kader. Deze visie biedt juist beleidsruimte om onderbouwd af te wijken waar dat bijdraagt aan de doelstellingen van het beleid. Een volledig dichtgeregeld plan zou minder ruimte laten voor innovatieve of waardevolle initiatieven. Door te werken met duidelijke uitgangspunten én ruimte voor maatwerk ontstaat meer flexibiliteit voor kansrijke plannen binnen een zorgvuldige ruimtelijke afweging.

Beoogd maatschappelijk effect

Het beleid draagt bij aan:

- een vitale vrijetijdssector en versterking van de lokale economie;
- behoud en beleefbaarheid van het agrarisch en cultuurhistorisch landschap;
- gezondheid, ontmoeting en leefbaarheid van inwoners;
- versterking van de regionale samenwerking in Westfriesland.

Wettelijk kader

- Coalitieprogramma 2022-2026 Vitaal Opmeer
- Toekomstvisie Opmeer 2030 Thuis in Opmeer
- Het Pact van Westfriesland 7.1

Participatie

Tijdens de beleidsvorming is participatie breed ingezet:

- Swipocratie-enquête onder inwoners (voorjaar 2025);
- Stakeholdersessie met ondernemers (mei 2025);
- Ambtelijke werksessies en afstemming met regio;
- Openbare inspraakronde (september 2025) met vier schriftelijke zienswijzen.
- De reacties zijn verwerkt in een Nota van Beantwoording (bijlage 2).

Communicatie

Na vaststelling van het beleid:

- Publicatie van het beleid op Opmeer.nl.
- Nieuwsbericht op de website (met link naar het beleid) - en persbericht naar de mediacontacten. Linkpost op social media van de gemeente, met een link naar het nieuwsbericht.
- Nieuwsbericht op Opmeer Leeft en Opmeer Gewoon Anders, met een link naar het beleid.
- Publicatie in de Kogge.
- Publicatie in de gemeentelijke nieuwsbrief.

Financiën

De uitvoering van het beleid vindt grotendeels plaats binnen de bestaande programmabegroting Economie.
Voor specifieke projecten, zoals het verder versterken van de recreatieve knooppunten (zoals bijvoorbeeld de Passantenhaven De Wijzend), zal een (uitwerkings)programma worden voorgesteld. Daarbij wordt een eventuele bijbehorende financiering separaat aan de raad voorgelegd.

Bij de verdere uitwerking wordt onderzocht of (mede)financiering via externe bronnen mogelijk is, zoals via het Recreatieschap Westfriesland, provinciale subsidieregelingen of regionale en Europese fondsen (bijv. LEADER).

Uitvoering

Verantwoordelijk: Afdeling Ruimte & Ondernemen.
Coördinatie: beleidsmedewerker economie & toerisme.
Planning:

- 2026: uitvoeringsagenda en prioriteitenlijst opstellen;
- 2027-2035: uitvoering van projecten en programma's;
- 2033-2034: herijking richting 2035.

Bijlagen

1. Recreatie- en Toerismebeleid 2025-2035 (vast te stellen document)
2. Nota van beantwoording inspraakreacties

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 108 en 147 van de gemeentewet;

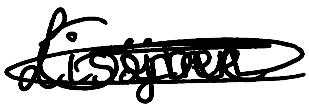
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 november 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1. Het Recreatie- en Toerismebeleid 2025-2035 vast te stellen;
2. De Notitie Kampeerterreinen 2005 in te trekken;

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

Recreatie- en toerismebeleid 2025-2035

Gemeente Opmeer

Concept

gemeente opmeer

bureau buiten

Voorwoord

Met trots presenteer ik u, als wethouder van de gemeente Opmeer, het eerste recreatie- en toerismebeleid van onze gemeente.

We zetten hiermee Opmeer, samen met de regio, als toeristische bestemming op de kaart. Samen met onze toeristische ondernemers is dit nieuwe beleid opgesteld. Daarmee nemen we ook alvast positie in ten aanzien van het toekomstige landelijke beleid, dat zich op dit moment nog in de beginfase van ontwikkeling bevindt.

Door uitbreidingsmogelijkheden te bieden voor campinghouders en recreatieve ondernemers werken we samen aan een sterk recreatief en toeristisch aanbod – een aanbod dat toekomstbestendig is en bijdraagt aan een levendige lokale economie. Zo zorgen we ervoor dat Opmeer ook in 2035 nog steeds die plek is waar rust, reuring en ruimte hand in hand gaan – voor onszelf én voor iedereen die hier op bezoek komt.

Opmeer is een echte plattelandsgemeente, waar volop kansen liggen om ons agrarisch landschap te beleven. Onze cultuur, Westfriese geschiedenis, identiteit en karakter vormen een belangrijke schakel in de regio. We koesteren ons agrarisch systeem en de waardevolle grond, bouwen aan een vitale verblijfssector en maken erfgoed en landschap zichtbaar en beleefbaar.

Inwoners werken steeds bewuster aan hun gezondheid door te sporten en bewegen, wat onder meer te zien is in de groei van wandelen, hardlopen en fietsen. Daarmee veranderen de wensen van onze inwoners én van bezoekers: zij zoeken beleving en kwaliteit, met behoud van rust en ruimte.

Vanuit mijn bestuurlijke visie vind ik het belangrijk dat recreatie en toerisme bijdragen aan onze economie, ons maatschappelijk welzijn, de sociale cohesie, gezondheid en leefomgeving. Dit beleid biedt daarvoor een helder perspectief voor onze inwoners, en richting en houvast voor onze toeristische ondernemers.

Met het Recreatie- en Toerismebeleid 2025–2035 slaan we samen een nieuwe weg in – eentje die ruimte biedt voor groei, kwaliteit en balans.

Vincent Buis
Wethouder gemeente Opmeer

CONCEPT

Recreatie en toerisme in 2035

In 2035 is Opmeer een plek waar wonen, werken, toerisme, recreatie en natuur hand in hand gaan en in samenhang met elkaar worden ontwikkeld. Een plek waar de toekomst gebouwd is op verbinding – met elkaar, met de regio en met het landschap dat Opmeer uniek maakt. We versterken ons landschap en erfgoed voor nieuwe generaties en werken samen aan duurzame vormen van recreatie. Recreatie en toerisme dragen bij aan onze economie, maatschappelijk welzijn, sociale cohesie, gezondheid en de leefomgeving.

1. Bestemming Opmeer
2. Vitale verblijfsrecreatie
3. Beleefbaar erfgoed en landschap
4. **Sterk recreatief netwerk**
5. Bruisende recreatieve knooppunten

Het Recreatie- en toerismebeleid 2025-2035 ziet toe op gezonde ontwikkeling van recreatie en toerisme in Opmeer. Maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing en toename in het aantal binnen- en buitenlandse toeristen en dagbezoekers vragen om koers voor toekomstige ontwikkelingen.

Opmeer is een echte plattelandsgemeente, waar kansen liggen voor het beleven van het agrarisch landschap en leren over mens, dier en natuur. Veilige en aantrekkelijke routestructuren nodigen uit tot wandelen, fietsen, kanoën en varen en zorgen voor goede verbindingen tussen dorp en land en tussen de verschillende recreatiegebieden en bezienswaardigheden.

We zoeken actief andere beleidsvelden op om integraal aan opgaven zoals klimaatadaptatie, energietransitie en de transitie van de landbouw te werken. Waar mogelijk versterken we elkaar, bijvoorbeeld door agrotoerisme te stimuleren en door te werken aan voldoende ruimte en ruimtelijke kwaliteit voor groene recreatie.

Innovatie en een kwaliteitsimpuls in het verblijfsaanbod is nodig. De wensen van de gast veranderen en verduurzaming is noodzakelijk voor een toekomstbestendige sector. We stimuleren ondernemers om te werken aan een sterk recreatief en toeristisch aanbod dat bezoekers uitnodigt te ontspannen, te bewegen en te recreëren, met aandacht en respect voor landschap en natuur.

Opmeer koestert haar eigen karakter en kernkwaliteiten, maar is ook een belangrijke schakel in de regio Westfriesland. We zetten Opmeer samen met de regio als toeristische bestemming op de kaart, bouwen aan een vitale verblijfssector en maken erfgoed en landschap zichtbaar en beleefbaar. De recreant kijkt niet naar gemeentegrenzen, daarom zorgen we voor afstemming en verbinding op regionaal niveau.

De vijf actielijnen rechtsboven geven richting aan onze ambities. Klik op de iconen voor toelichting.

Wist u dat…?

- 76% van de inwoners ruimte ziet voor meer toerisme in Opmeer?
- Opmeer met de regio Westfriesland samenwerkt aan o.a. routestructuren en promotie?
- Opmeer een rijke cultuurhistorie en erfgoed heeft?

gemeente opmeer

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

Samenvatting 3

1 Inleiding 5

1.1 Aanleiding en doel 6
1.2 Totstandkoming beleid 6
1.3 Aansluiting overige beleidsvelden 7

2 Huidige situatie: recreatie en toerisme in Opmeer 8

2.1 Recreatief-toeristisch profiel van Opmeer 9
2.2 Relevante trends en ontwikkelingen recreatie en toerisme 10
2.3 Wat vinden onze inwoners belangrijk? 10
2.4 Overzicht sterke en zwakke punten (SWOT) 12

3 Blik op 2035: ambitie en actielijnen 13

3.1 Toekomstbeeld: hier werken we naartoe 14
3.2 Actielijnen 2025-2035 15
3.3 Leidende principes voor ontwikkeling 15

4 Actielijn 1: Bestemming Opmeer 17

4.1 Bestemmingsmanagement als basis 18
4.2 Ontwikkelen vanuit het Opmeerse DNA 18
4.3 Behoeften van de (toekomstige) recreant en toerist staan centraal 19
4.4 Ruimte voor bestemmingsontwikkeling en aanbod 20
4.5 Profilering, promotie en verhaallijnen 20
4.6 Samenwerking met regionale partners en ondernemers 21

5 Actielijn 2: Vitale verblijfsrecreatie 22

5.1 Kwaliteitsimpuls verblijfssector 23
5.2 Primaire doelgroepen voor verblijfsrecreatie 23
5.3 Vormen van verblijfsrecreatie 24
5.4 Passantenhaven De Wijzend Spanbroek 27
5.5 Nachtregister 27
5.6 Toeristenbelasting 27

6 Actielijn 3: Beleefbaar landschap en cultuurhistorisch erfgoed 28

6.1 Erfgoed beschermen én beleefbaar maken 29
6.2 Beleefbaar agrarisch landschap 32

7 Actielijn 4: Sterk recreatief netwerk 33

7.1 Oplossen van knelpunten in de netwerken 34
7.2 Toegankelijke netwerken voor iedereen 35
7.3 Uitbreiden van de netwerken met regionale aansluiting 35
7.4 Stimuleren en faciliteren van duurzaam vervoer 35
7.5 Recreatief medegebruik van de groenblauwe structuur 35

8 Actielijn 5: Bruisende recreatieve knooppunten 37

8.1 Opwaarderen passantenhaven de Wijzend Spanbroek 38
8.2 Versterken recreatieterrein de Weijver Hoogwoud 38
8.3 Vitale dorpen en kernen 39

9 Tot slot: doorkijk naar 2035 41

Colofon 42

Bijlage 1 Kernpunten overig beleid 43

Bijlage 2 Toelichting recreatief-toeristisch profiel 46

Bijlage 3 Toelichting trends & ontwikkelingen 50

Bijlage 4 Toelichting Leefstijlvinder en -profielen 53

Bijlage 5 Resultaten Swipocratie 62

CONCEPT

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In het Coalitieakkoord 2022-2026 is de wens voor (nieuw) beleid op het gebied van recreatie en toerisme vastgelegd. Tot dusver had de gemeente nog geen overkoepelend recreatie- en toerismebeleid, behalve de verouderde Notitie Kampeerterreinen uit 2005. Daarnaast wordt recreatie en toerisme steeds vaker integraal meegenomen in andere beleidsvelden, waaronder het BOSS[1]-beleid, Pact van Westfriesland 7.1 en de Toekomstvisie Opmeer 2030. Dit biedt kansen voor een vernieuwde aanpak die beter aansluit bij de actuele behoeften en ontwikkelingen binnen de sector.

Met het nieuwe recreatie- en toerismebeleid bereiken we twee doelen:

1. Een integrale koers voor recreatie en toerisme richting 2035;
2. Helderheid over gewenste vormen van verblijfsrecreatie;

Met dit nieuwe toeristisch-recreatieve beleid vervalt de Notitie Kampeerterreinen uit 2005.

Daarnaast vormt dit beleid een bouwsteen voor de toekomstige Omgevingsvisie en het Omgevingsplan van de gemeente Opmeer. De uitgangspunten en ambities die hierin zijn vastgelegd, geven richting aan toekomstige ruimtelijke keuzes en zorgen ervoor dat recreatie en toerisme in samenhang met andere beleidsterreinen worden ontwikkeld.

1.2 Totstandkoming beleid

Dit beleid is mede tot stand gekomen door op verschillende manieren bewoners, ondernemers en andere stakeholders te consulteren. Zij zijn gevraagd naar huidig gebruik van vrijetijdsvoorzieningen, knelpunten in routestructuren, voorzieningen en regelgeving en naar wensen voor de toekomst.

Tegelijkertijd lag er ook in de gemeentelijke organisatie een opgave: hoe maken we beleid dat past bij de Toekomstvisie Opmeer 2030 en naadloos aansluit bij andere beleidsvelden? Er hebben ambtelijke werksessies plaatsgevonden met een afvaardiging uit verschillende beleidsvelden. Zij zijn gevraagd om input te leveren vanuit het eigen beleidsveld, maar ook om actief mee te denken over een integrale koers en waar we elkaar kunnen helpen of versterken.

Figuur 1: overzicht processtappen totstandkoming nieuw recreatief-toeristisch beleid 2025-2035

Figuur 2: Gemeente Opmeer

[1] Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen

CONCEPT

1.3 Aansluiting overige beleidsvelden

Het nieuwe beleid sluit aan op andere gemeentelijke en regionale beleidsstukken:

Beleidsdocument	Kernpunten
Toekomstvisie Opmeer 2030	Opmeer in 2030: Uitvalsbasis voor fietsende dagtoeristen en rustzoekers. Kleinschalige overnachtingsmogelijkheden. Gezonde gemeente met vitale kernen. Onderdeel van de regio, maar met een eigen identiteit.
Beleidsplan BOSS	Opmeer in 2040: Omgeving die uitnodigt en uitdaagt om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Sterk netwerk van aantrekkelijke, uitdagende en gevarieerder ruimtes, plekken en routes.
Visie Recreatie & Toerisme Noord-Holland 2030	Voldoende ruimte voor recreatie met goede ontsluiting recreatief-toeristische voorzieningen. Ontwikkeling passend bij kwaliteiten natuur, landschap, cultuur en ondernemerschap. (Economisch) profijt van recreatie en toerisme.
Regionale Visie Verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord	Vitale verblijfsrecreatie door samenwerking, ondernemerschap en ruimte voor onderscheidend aanbod. Hergebruik en verbetering van bestaand aanbod en versterken ruimtelijke en economische omgeving.
Pact van Westfriesland 7.1	Sport, recreatie en cultuur voor eigen inwoners en bezoekers. Cultureel profiel, regio-marketing, evenementen en recreatieve routestructuur.
Promotieplan Toerisme Westfriesland	Vergroten zichtbaarheid van regio. Verbinden ondernemers onderling en ondernemers met overheid.
Recreatievisie Westfriesland	Opwaarderen en uitbreiden van recreatiemogelijkheden. Fijnmazig netwerk van wandel-, fiets- en vaarroutes. Aantrekkelijk en beleefbaar Westfries landschap. Samenwerking met andere beleidsvelden en organisaties.
Ruimtelijke Agenda Westfriesland	Koesteren agrarisch systeem. Robuust raamwerk van natuur met recreatie. Vergroten leefbaarheid kernen. Goede bereikbaarheid.
Provinciale Omgevingsverordening	Bescherming van beschermd landschap (Opmeer-Wognum en Abbekerk en omgeving) in Opmeer.

Klik hier voor een uitgebreid overzicht van kernpunten uit overig beleid

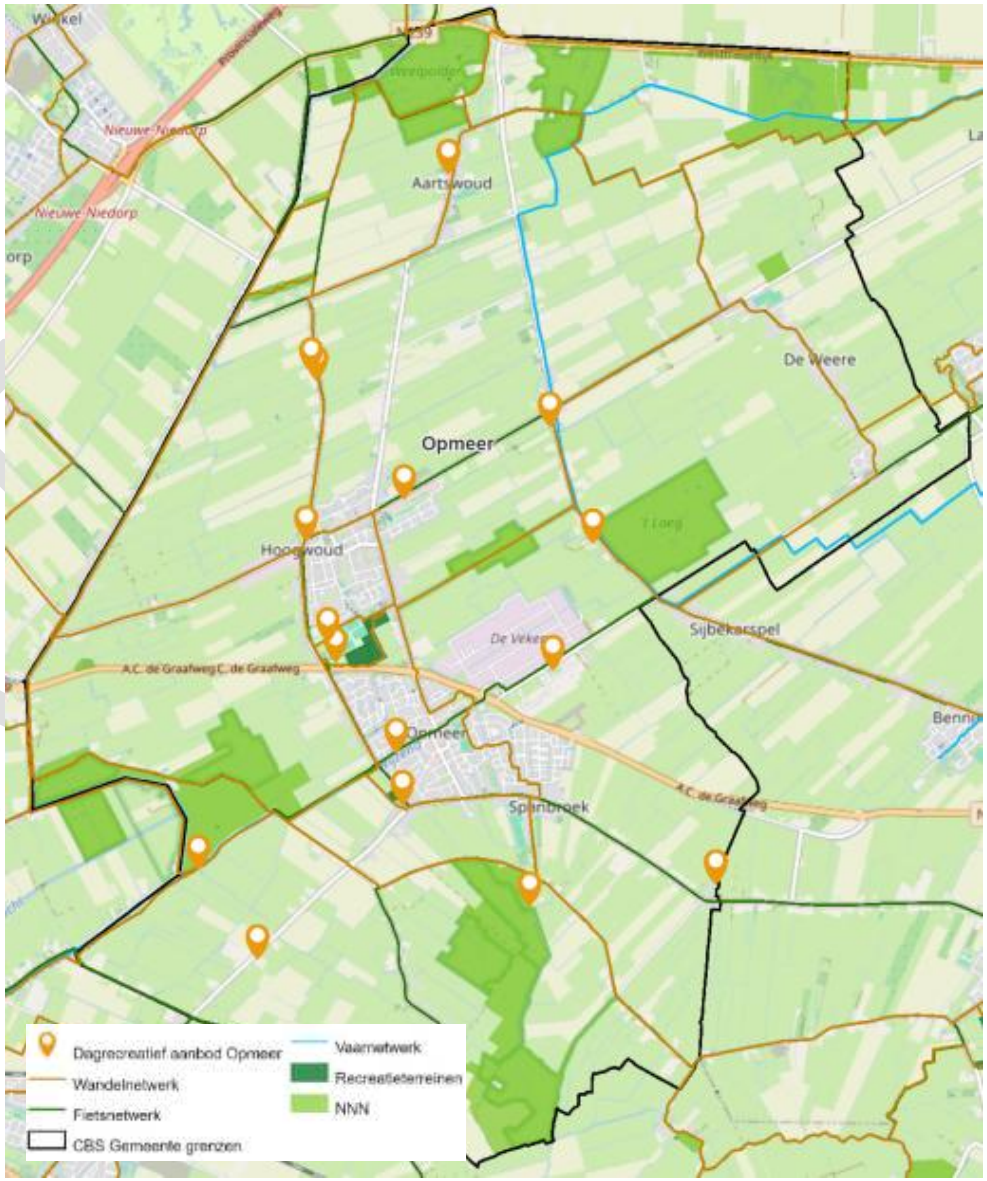
2. Huidige situatie: recreatie en toerisme in Opmeer

2.1 Recreatief-toeristisch profiel van Opmeer

Gemeente Opmeer heeft een divers recreatief-toeristisch aanbod in een landelijk, cultuurhistorisch en open landschap. Van stolpboerderijen, lintdorpen en authentieke boerderijen, waterwegen en historische kernen. Inwoner en bezoeker kan genieten van cultuur, erfgoed, natuur, waterrecreatie, sport en spel, en routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen (zie figuur 3 voor het dagrecreatieve aanbod). De afgelopen jaren is het aantal overnachtingen in de gemeente toegenomen. Campings zijn in de Opmeerse verblijfssector voornamelijk in trek, gevolgd door B&B's, groepsaccommodaties en kleine vakantiewoningen.

Toch zijn er ook kansen het aanbod uit te breiden. Het historische landschap niet overal zichtbaar en beleefbaar. In de netwerken zijn er soms missende verbindingen en is de veiligheid van paden en wegen niet overal optimaal. Passantenhaven de Wijzend in Spanbroek heeft een boottrailerhelling, aanlegsteigers, drie camperplaatsen en een parkeerterrein, en lijkt kansrijk om verder te ontwikkelen tot recreatieterrein.

Klik hier voor het volledige recreatief-toeristische profiel

Figuur 3: Dagrecreatief aanbod gemeente Opmeer (bron: ArcGIS, Bureau BUITEN)

CONCEPT

2.2 Relevante trends en ontwikkelingen recreatie en toerisme

- **Groei binnenlands en inkomend toerisme:** Het NBTC verwacht tot aan 2035 een toename van binnenlands en inkomend buitenlands toerisme, met Duitsland als grootste afzetmarkt voor Noord-Holland.[2]
- **Baten van natuurrecreatie en -toerisme:** Natuurrecreatie- en toerisme leveren ook financiële baten op. Dit komt voort uit gerelateerde uitgaven in andere sectoren. Ook 'groene leefbaarheid' is een belangrijke ecosysteemdienst, in 2018 goed voor een geschatte meerwaarde van 1,5 miljard euro[3].
- **Groeiende bevolking en toenemende recreatievraag:** Het aantal inwoners in Opmeer neemt de komende jaren toe[17]. Met deze verwachte groei neemt ook de vraag naar recreatie toe.
- **Vergrijzing:** De komende jaren is er met name een duidelijke groei van het aantal 65-plussers[4]. Dit betekent op gebied van recreatie dat er ingespeeld moet worden op recreatiemogelijkheden, passend bij deze leeftijdsgroep.
- **Toenemend belang van een actieve levensstijl en routegebonden recreatie:** Mensen werken steeds doelbewuster aan hun gezondheid door te sporten, gezond te eten en te mediteren[5]. Dit uit zich onder andere in de toename in wandelen, hardlopen en fietsen[6].
- **Toenemende behoefte aan beleving en betekenis:** Recreanten zijn kritischer geworden over de keuzes die ze maken voor hun vrijetijdsbesteding. Ook stellen ze hogere eisen aan de activiteiten en ervaringen die ze willen beleven. Voor Opmeer is het belangrijk in te spelen op deze veranderende behoefte.
- **Transities in het landelijk gebied:** Het landelijk gebied staat op veel plaatsen in Nederland onder druk. Klimaatadaptatie, energietransitie, ontwikkeling van de agrarische sector, woningbouw, recreatief-toeristische ontwikkelingen en natuur hebben hun weerslag op het buitengebied. Door recreatie te integreren in deze opgaven, ontstaan ruimtebesparende combinaties.

Klik hier voor meer duiding van de trends en ontwikkelingen

2.3 Wat vinden onze inwoners belangrijk?

Met behulp van Swipocratie is de vrijetijdssector in Opmeer en wensen voor de sector in de toekomst door inwoners in beeld gebracht. Belangrijke signalen zijn:

- Het merendeel van de inwoners vindt het open landschap bij de gemeente passen en is tevreden met de wandel- en fiets-, en sport- en recreatiemogelijkheden.
- Inwoners geven aan niet overal veilig te kunnen wandelen en fietsen, en er zijn onvoldoende voorzieningen en ontmoetingsplekken voor jongeren.
- Inwoners staan positief tegenover meer toerisme in Opmeer.
- Het merendeel vindt de Passantenhaven in Spanbroek een geschikte locatie voor méér recreatieve mogelijkheden.
- Er is behoefte aan dorpsbossen en parken.

Klik hier voor resultaten en conclusies uit de bewonerspeiling

Aanvullend geeft data uit de Leefstijlvinder[7] inzicht in de vrijetijdsmotieven[8] en -behoeften van inwoners van Nederland. Daaruit blijkt:

- Opmeerders zoeken gezelligheid en verbinding, maar ook rust.
- Avontuurzoekers zijn een interessante doelgroep om aan te trekken.

[2] NBTC & CELTH, Forecast 2035 (2025). Provinciale uitwerking Noord-Holland
[3] CBS i.s.m. WUR (2021). Natuurlijk Kapitaalrekeningen Nederland 2013-2018
[4] CBS (2024). Groei en krimp per gemeente
[5] NBTC (2025). Trendpublicatie 2025
[6] i&O research (2024). Nederlands Vrijetijdsonderzoek
[7] Meer informatie over de Leefstijlvinder staat in bijlage 4
[8] Een vrijetijdsmotief is simpel gezegd: een reden om er in de vrije tijd op uit te trekken.

CONCEPT

- Rustzoekers en inzichtzoekers vermijden drukte en gaan graag hun eigen gang.

Klik hier voor een toelichting op de leefstijlen

Figuur 4. Omringdijk bij Opmeer (bron: Recreatieschap Westfriesland)

CONCEPT

2.4 Overzicht sterke en zwakke punten (SWOT)

Sterk

- Landelijk en cultuurhistorisch landschap: leesbaar landschap (ontginning en ontwikkeling), dijken, molens, bijzondere verkavelingen, stolpen, lintdorpen, authentieke boerderijen, open en groen, Westfriese Omringdijk
- Centraal gelegen in Noord-Holland
- Combinatie van rust (natuur, landschappen, waterwegen) en activiteit (dorpen, historie, cultuur)
- Goede samenwerking met gemeenten Westfriesland en Recreatieschap
- Rijke historie en verhalen om te vertellen
- Actief verenigingsleven, veel maatschappelijke initiatieven
- Tuincentrum de Boet als trekpleister

Zwak

- Ontbrekende schakels in de wandel-, fiets- en vaarnetwerken
- Dubbelgebruik van (landbouw)wegen (gevaarlijk)
- Weinig beleving van cultuurhistorisch landschap
- Weinig multifunctionele boerderijen
- Bekendheid agrotoerisme
- Matige bereikbaarheid met openbaar vervoer
- Weinig verblijfsrecreatief aanbod
- Weinig aanbod voor jongeren
- Geen échte toeristische attractie in de gemeente

Kansen

- Vergroten beleving van het landschap
- Behouden en versterken van cultuurhistorie en erfgoed
- Verhalen vertellen van Opmeer en het landschap
- Herbestemming van cultuurhistorische elementen
- Recreatieve doorontwikkeling van de Weijver
- Routegebonden recreatie met voldoende rustplekken
- Recreatie vanaf de voordeur faciliteren (in woon- en werkomgeving)
- Samenwerking met de agrarische sector
- Kleinschalige verblijfsmogelijkheden
- Koppelkansen met verschillende beleidsvelden
- Inzetten op een aantrekkelijke, groene en vitale leefomgeving
- Informatievoorziening voor aanbod
- Optimaliseren van het contact met de agrarische sector

Bedreigingen

- Geen of minder voorzieningen in de kleine kernen
- Druk op de ruimte: klimaatverandering, woningbouw, energietransitie, agrarische sector
- Het berekende tekort aan recreatieruimte in Westfriesland neemt toe tot ca. 2.400 ha door meer inwoners, vergrijzing, meer recreatievraag
- Tekort recreatieruimte bedreigt de mogelijkheden voor inwoners om te bewegen en daarmee de kwaliteit van de leefomgeving
- Steeds hogere verwachtingen op het punt van voorzieningenniveau, belevenis en beleving
- Verblijfsector staat onder druk
- Personeelstekorten

3. Blik op 2035: ambitie en actielijnen

3.1 Toekomstbeeld: hier werken we naartoe

In 2035 is Opmeer een gezonde, vitale gemeente gelegen in typisch Westfries landschap, waar zowel jong als oud fijn kan wonen, werken en recreëren. Opmeer richt zich op behoud, bescherming en benutting van cultureel erfgoed, koppelkansen tussen recreatie en gebieds- en natuurontwikkeling, en vitale verblijfsrecreatie.

Stel je Opmeer voor in 2035: een gemeente waar het leven in een natuurlijk ritme stroomt, met ruimte voor rust én reuring. Jong en oud vinden er hun plek: in dorpen waar kinderen veilig op de fiets naar school gaan, waar buren elkaar groeten op het wandelpad en waar het buitenleven begint bij de eigen voordeur.

Het karakteristieke Westfriese landschap vormt nog altijd het kloppend hart van Opmeer – gekoesterd en versterkt. Kronkelende sloten, groene linten en historische stolpboerderijen bepalen het beeld, een prachtig decor waarin verleden en toekomst harmonieus samenkomen. Te voet of op de fiets verken je moeiteloos de omgeving via een fijnmazig netwerk van veilige, groene en aantrekkelijke paden die de kernen verbinden als aders door het landschap.

Opmeer is in 2035 een gemeente waar lokale ondernemers bloeien met oog voor mens, milieu en gemeenschap. Dorpen en buitengebied zijn in balans gegroeid, met behoud van het karakteristieke open landschap. Geen massatoerisme, maar een gastvrije uitnodiging aan bezoekers om te genieten van rust, ruimte en echtheid. Ze komen voor de stilte van het land, de verhalen van het erfgoed en de levendigheid van de dorpen. Hier bloeit '*slow tourism*': reizen met aandacht, respect voor natuur en landschap, en waardering voor de mensen die Opmeer maken tot wat het is.

Sfeervolle en kwalitatieve accommodaties, Westfriese streekproducten en culturele evenementen maken van Opmeer een geliefde bestemming in de regio. Tegelijk blijft het dorpse karakter behouden. In de dorpskernen vind je gezellige terrassen en langs de wandelroutes een bankje in de zon. Wandelen en fietsen zijn de favoriete manieren om Opmeer te ontdekken.

Ambitie 2035
In 2035 is Opmeer een plek waar wonen, werken, toerisme, recreatie en natuur hand in hand gaan en in samenhang met elkaar worden ontwikkeld. Een plek waar de toekomst gebouwd is op verbinding – met elkaar, met de regio en met het landschap dat Opmeer uniek maakt. We versterken ons landschap en erfgoed voor nieuwe generaties en werken samen aan duurzame vormen van recreatie. Recreatie en toerisme dragen bij aan onze economie, maatschappelijk welzijn, sociale cohesie, gezondheid en de leefomgeving.

We realiseren dit toekomstbeeld via vijf actielijnen:

CONCEPT

3.2 Actielijnen 2025-2035

Het toekomstbeeld laat ons dromen, maar we steken ook graag de handen uit de mouwen. Aan de hand van vijf actielijnen werken we de komende tien jaar aan de ontwikkeling van de vrijetijdssector.

1. Bestemming Opmeer

In Opmeer is ruimte voor toeristische groei. Dat is goed voor de lokale economie, maar heeft ook sociaal-maatschappelijke voordelen. Een herkenbare en onderscheidende positionering is essentieel om Opmeer als toeristische bestemming op de kaart te zetten. Opmeer ontwikkelt en communiceert vanuit haar eigen identiteit, en is een belangrijke schakel in de regio. Voor een toekomstbestendige sector, is het begrijpen van de gast en hierop inspelen cruciaal.

2. Vitale verblijfsrecreatie

Een sterke en gevarieerde verblijfssector is van groot belang om de juiste doelgroepen aan te trekken die passen bij Opmeer. Kwaliteit, beleving en lokale verbondenheid staan daarbij centraal. We moedigen ondernemers aan om samen met ons te bouwen aan Opmeer als waardevolle en onderscheidende bestemming.

3. Beleefbaar erfgoed en landschap

Opmeer heeft een kenmerkend landelijk en cultuurhistorisch landschap, maar dit is niet overal zichtbaar en beleefbaar. Beleefbaar erfgoed en landschap draagt bij aan meer waardering voor het landschap én gebruik van de omgeving. In lijn met o.a. de Kerkenvisie wordt actief gezocht naar het benutten van gebouwd erfgoed.

4. Sterk recreatief netwerk

Bewoners en bezoekers moeten zich veilig en op een duurzame manier kunnen verplaatsen – op het land en op het water. Veilige, toegankelijke en aantrekkelijke verbindingen binnen de kernen, naar het buitengebied en naar andere gemeenten staan centraal.

5. Bruisende recreatieve knooppunten

Opmeer heeft een aantal kansrijke locaties om door te ontwikkelen als recreatieve knooppunten. Hier ontstaan aantrekkelijke plekken waar inwoners én bezoekers graag verblijven, vormen belangrijke ankerpunten voor bewegen, spelen en ontmoeten, en kunnen als startpunt voor een route of dagtocht fungeren. Deze plekken voegen waarde toe aan Opmeer als bestemming voor bezoekers. Hier gaat hier onder andere om de (inrichting van de) BOSS-zones zoals vastgelegd in het BOSS-beleid, maar ook over gebieden die daar buiten vallen, zoals de Passantenhaven de Wijzend in Spanbroek, Recreatieterrein de Weijver en de dorpscentra.

3.3 Leidende principes voor ontwikkeling

Waar de actielijnen richting geven aan de inhoud, hebben we ook afspraken gemaakt over *hoe* we daar aan gaan werken. Dat doen we vanuit een set *leidende principes*. Deze afspraken zorgen ervoor dat we niet afwijken van onze kernwaarden en dat we transparant kunnen afwegen of bepaalde ontwikkelingen passen binnen het recreatief-toeristisch beleid.

- ✓ **Duurzame ontwikkeling van toerisme, recreatie en natuur:** we streven naar een balans tussen het versterken van recreatie en toerisme en het behoud van een goed woon- en leefklimaat in de dorpskernen en behoud van de agrarische functie en natuurwaarden in het landelijk gebied. Ontwikkelingen moeten bijdragen aan vitale kernen en een robuust en toekomstbestendig landschap waarin natuurherstel, biodiversiteit en beleving samengaan.

- ✓ **Waardevol toerisme:** we willen meer bezoekers naar Opmeer trekken. Er is draagvlak voor meer toerisme in de gemeente, maar houden oog voor de draagkracht van de leefomgeving.

- ✓ **Benutting en verbetering van bestaande structuren en objecten:** bij nieuwe ontwikkelingen gaan we eerst uit van wat er al is. We benutten

CONCEPT

bijvoorbeeld eerder oude waterstructuren voor waterrecreatie dan dat we nieuwe waterlopen graven en overwegen geschikte gebouwen een herbestemming te geven door recreatief of toeristisch (mede)gebruik toe te staan.

- ✓ **Integrale benadering van recreatie in andere beleidsvelden:** recreatie wordt niet als los onderdeel gezien, maar in samenhang met andere doelen en opgaven vanuit andere beleidsvelden. Koppelingen worden specifiek gelegd met het BOSS-beleid, vitale kernen, groen/natuur en mobiliteit. Deze beleidsnotitie is een bouwsteen voor de omgevingsvisie.

- ✓ **Meer economisch profijt van toerisme:** toerisme is van toegevoegde waarde op de lokale economie van Opmeer. Ten opzichte van 2025 is er ruimte voor meer toerisme. Meer toerisme leidt tot meer lokale bestedingen, verhoogt de werkgelegenheid en houdt het voorzieningenniveau op peil.

- ✓ **Opmeer heeft een eigen identiteit, maar maakt actief deel uit van de regio Westfriesland:** de gemeente koestert haar eigen karakter en kernkwaliteiten, maar vormt tegelijkertijd ook een belangrijke schakel in de regio. Het recreatieve aanbod van gemeente Opmeer is onderdeel van de regiopromotie, maar is passend bij de schaal van de gemeente.

- ✓ **We gaan uit van multifunctioneel ruimtegebruik:** de druk op de ruimte is groot, de ruimte in Opmeer is daarom schaars en waardevol. Bij nieuwe ontwikkelingen worden daarom bij voorkeur meerdere functies gecombineerd, zoals recreatie in combinatie met waterberging, natuurontwikkeling of agrarisch gebruik. Of aanleg en inrichting van groen en paden bij stedelijke ontwikkelingen.

CONCEPT

4. Actielijn 1: Bestemming Opmeer

Ambitie: In 2035 is Opmeer een veelzijdige toeristische bestemming voor plattelandstoerisme. Met een eigen identiteit, maar sterk verankerd in Westfriesland en daarbuiten. Bewoners zijn trots op onze gemeente en heten bezoekers welkom. Bezoekers weten Opmeer goed te vinden als uitvalsbasis voor wandelen, fietsen of het verkennen van de regio/kustgebieden, voelen zich er thuis en dragen hun steentje bij aan de ontwikkeling van dorp en landschap.

Uitgangspunten van het beleid zijn:

1. Bestemmingsmanagement als basis
2. Ontwikkelen vanuit het Opmeerse DNA
3. Behoeften van de (toekomstige) recreant en toerist staan centraal
4. Ruimte voor bestemmingsontwikkeling en aanbod
5. Samenwerking met regionale partners en ondernemers

4.1 Bestemmingsmanagement als basis

In lijn met de landelijke visie Perspectief 2030, ziet Opmeer toerisme als middel om te bouwen aan een “geliefde, waardevolle en leefbare bestemming”[9] en daarmee bij te dragen aan het welzijn en de welvaart van de Opmeerders.

We ontwikkelen Opmeer als bestemming voor bewoners en bezoekers. Meer toerisme leidt tot meer uitgaven, reuring en vernieuwende initiatieven, waardoor de gehele gemeente profiteert van toerisme.

Bestemmingsmanagement zorgt dat Opmeer zich ontwikkelt als een echte bestemming. Er is ruimte én draagvlak vanuit inwoners voor meer bezoekers, mits zij passen bij het DNA van Opmeer. Het DNA (zie 4.2) vormt de basis voor alle recreatief-toeristische ontwikkelingen in de komende tien jaar.

We werken samen met de regio Westfriesland aan het Pact van Westfriesland 7.1 en profiteren van de regionale slagkracht, maar met behoud van de eigen identiteit. Een herkenbare en onderscheidende positionering zorgt ervoor dat we de juiste type bezoekers aantrekken: bezoekers die passen bij de omgeving, het aanbod en de draagkracht van onze dorpen. Dit doen we o.a. door eenduidige informatievoorziening over onze gemeente en regionale marketing- en gedragscampagnes.

4.2 Ontwikkelen vanuit het Opmeerse DNA

Opmeer heeft een duidelijk DNA. Uit beleidsdocumenten en onderzoeken, trends en ontwikkelingen, en wensen en waarden van Opmeerders (enquête en stakeholdersessie) blijkt dat deze onderwerpen bij Opmeer horen:

unieke ervaringen, plattelandstoerisme, cultuur en erfgoed benutten, kwaliteit, bewust reizen, duurzaamheid, buiten de gebaande paden, gezelligheid, reuring wenselijk, het leven vieren, kleine festivals, markten, ‘poldergevoel’, lokaal voedsel, gezondheid, terrasjes, ontspanning, samen met familie of vrienden zijn

- **Cultuurhistorie, erfgoed en archeologie:** we koesteren ons bijzondere landschap. De woonkernen liggen midden in het open polderlandschap met droogmakerijverleden en veenweidegebieden. Ook het patroon van sloten, dijken, linten, historische bebouwing zoals stolpboerderijen, molens en kerktorens maken het rijke cultuurhistorische landschap af. Erfgoed biedt kansen voor recreatief-toeristische benutting, waardoor

[9] NBTC (2019). Perspectief 2030 | Bestemming Nederland

CONCEPT

behoud op een vooruitstrevende manier geborgd is. Het werkt twee kanten op: erfgoed helpt de bestemming Opmeer definiëren en tegelijkertijd dragen bezoekers bij aan instandhouding van het erfgoed. Opmeer heeft ook veel archeologische waarden, die zoveel mogelijk behouden, zichtbaar en herkenbaar moeten blijven. Zie ook actielijn 3.

- **Open, groen en agrarisch landschap:** datzelfde landschap, interessant vanwege de ontstaansgeschiedenis en cultivering, is tegelijkertijd ook een kenmerkend oer-Hollands decor. De agrarische activiteiten in en rondom de kernen zijn onmiskenbaar verbonden aan Opmeer en kunnen onder de noemer plattelandstoerisme verder in de etalage worden gezet in samenwerking met de sector.

- **Betrokken gemeenschap:** de inwoners van Opmeer vormen samen een hechte en betrokken gemeenschap. De gemeente heeft een actief verenigingsleven (50% van onze inwoners is vrijwilliger) en de inzet voor stichtingen en organisatie van activiteiten en evenementen is groot. Dat kenmerkt Opmeer. Samen zorgen we voor elkaar.

- **Gezellige kernen en linten:** de rust en ruimte van het open landschap wordt gecombineerd met levendige kernen waar reuring, voorzieningen en ontmoeting centraal staan.

- **'Tussen land en zee":** de geografische ligging van Opmeer is bijzonder: midden in de polder, maar ook binnen een half uur op het strand aan de Noordzee of IJsselmeerkust. Opmeer als uitvalsbasis voor dagtrips en wandel- en fietstochten is kansrijk, maar geen plek waar men alleen verblijft. Er moet voldoende aanbod zijn om ook te eten, lunchen, ontspannen en om andere activiteiten te doen.

- **Gastvrij Opmeer:** Westfriesland staat voor een gastvrije regio. Hier heten we bezoekers van harte welkom. Het koekje bij de koffie is hier vanzelfsprekend. Onze ondernemers en het personeel zijn de ambassadeurs van het gebied. In Opmeer denken we hier niet anders over. We hebben service en kwaliteit hoog in het vaandel. Gastvrijheid gaat ook samen met ontzorging. Dat willen we ook beter vertalen naar de fysieke omgeving, door hindernissen in routes en landschap weg te nemen en door in te zetten op betere informatievoorziening. Zie hiervoor ook actielijn 3 en 4.

Nieuwe ontwikkelingen, maar bijvoorbeeld ook marketingcampagnes, moeten bovenstaande kenmerken stimuleren, en zijn actief onderdeel van de gehele regio. Lokale en regionale ondernemers en verenigingen spelen hierbij een belangrijke rol. Zo dragen nieuwe ontwikkelingen bij aan het behoud, versterking en toekomstbestendige ontwikkeling van Opmeer en vertellen we samen één verhaal.

4.3 Behoeften van de (toekomstige) recreant en toerist staan centraal

Het recreatief-toeristisch aanbod in Opmeer moet aansluiten bij de veranderende vraag van de recreant en toerist. De gemiddelde recreant en/of toerist is steeds meer op zoek naar beleving en authentieke ervaringen. Alleen een bordje of een kunstwerk langs de weg is niet voldoende meer om de huidige recreant te verleiden. Ze zoeken naar unieke belevenissen en hechten waarde aan authenticiteit en een lokale ervaring. We ontwikkelen nieuw aanbod zoveel mogelijk met interactieve en beleefbare elementen en activiteiten, gekoppeld aan de Opmeerse identiteit.

We spelen met ons aanbod ook in op demografische ontwikkelingen die onze vrijetijdspatronen kunnen veranderen. Hoewel Nederland vergrijst, zien we ook dat senioren steeds vitaler worden. Een groter wordende doelgroep die graag wandelt of fietst, en niet aan zomervakanties gebonden is. Ontwikkelingen zoals de opkomst van e-bikes en ander e-verkeer zorgt voor een grotere actieradius waardoor fietsen steeds meer een aantrekkelijk alternatief vervoersmiddel wordt, passend bij de trend van routegebonden recreatie (tours, themaroutes, op ontdekking) (zie bijlage 3 voor een uitgebreide beschrijving van trends en ontwikkelingen).

CONCEPT

“Mensen willen méér dan alleen maar kijken.”
– ondernemer gastvrijheidssector tijdens stakeholderbijeenkomst

4.4 Ruimte voor bestemmingsontwikkeling en aanbod

Jaarrond aanbod
De huidige recreatievormen zijn sterk seizoensgebonden. Ook mag er op dit moment in de winter niet gekampeerd worden op kleinschalige campings. Maar we zien kansen voor jaarrond toerisme, bijvoorbeeld door meer te profiteren van de kerstperiode bij Tuincentrum de Boet en passende vormen van zakelijk toerisme zoals vergaderarrangementen en heisessies.

Passende vormen van recreatie en toerisme
De woonkernen zijn relatief klein, waardoor overlast van toerisme snel gevoeld kan worden. We ontwikkelen daarom passende vormen van recreatie en toerisme, die een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid van de omgeving. Bijvoorbeeld:

- Plattelandstoerisme
- Routegebonden recreatie en vakanties: fietsen en wandelen
- Ontspanning, rust en natuurbeleving
- Waterrecreatie
- Concepten zoals ‘slow tourism’, duurzaam toerisme en regeneratief toerisme
- Concepten die het DNA van Opmeer verstevigen of uitdragen in combinatie met doelgroepsbehoeften, zoals bijzondere overnachtingen op erfgoedlocaties: niet geschikt voor massatoerisme, wél geschikt voor bezoeker die zoekt naar een unieke belevenis en interesse heeft in de plaats, geschiedenis en de bewoners.

Doelgroepen die hierbij passen zijn:

- Fiets- en wandeltoeristen (o.a. uit Toekomstvisie Opmeer 2030)
- Mensen met interesse in plattelandsvakanties
- Rustzoekers
- Inzichtzoekers (o.a. uit Promotieplan Westfriesland)
- Mensen die het andere ‘Oud-Holland’ willen ontdekken
- Senioren (en in het verlengde meer-generatie-vakanties)
- Mix van avontuurzoekers en stijlzoekers (waar de overlap zit)
- Zakelijk bezoek/vergaderarrangementen op unieke locaties en met toegang tot groen

4.5 Profilering, promotie en verhaallijnen

Een sterke profilering van Opmeer als recreatief-toeristische bestemming is noodzakelijk bij het bekend maken van het aanbod onder bewoners en bezoekers. We sluiten aan bij de regionale marketing van Westfriesland, zodat Opmeer profiteert van het grotere bereik. Maar zonder de eigen identiteit te verliezen. Daarom optimaliseren we de platformen Opmeer Gewoon Anders en Opmeer Leeft. Deze platformen bieden al een basis, maar voor een sterke profilering, kan met name Opmeer Gewoon Anders beter benut worden.

De identiteit en geschiedenis van Opmeer maken we voelbaar door verhalen van het verleden te vertellen die bewoners én bezoekers raken en blijven hangen. We brengen het Zuiderzee-verleden tot leven via routes, belevingspunten en culturele initiatieven. Ook persoonlijke verhalen van inwoners, historische figuren en de strijd van het gebied tegen het water krijgen hierin een plek. Ook het platteland krijgt een prominente plek in de verhalen. Bezoekers worden actief uitgenodigd het landschap, de natuur, en de agrarische cultuur van Opmeer te ontdekken. De verhalen worden op een eigentijdse manier zichtbaar in de openbare ruimte.

Ook stimuleren we samenwerking tussen ondernemers om arrangementen te ontwikkelen die meerdere onderdelen van Opmeer combineren, denk aan een overnachting gekoppeld aan een fietsroute, een streekproductenproeverij of een bezoek aan een molen. Dit is voor

CONCEPT

bezoekers interessant, maar past ook bij de leefstijlprofielen van de Opmeerders.

4.6 Samenwerking met regionale partners en ondernemers

Gemeente Opmeer neemt actief deel aan de regionale samenwerking binnen Westfriesland. Dit doen we om Opmeer en het aanbod van de gemeente bekender te maken en te laten aansluiten op het aanbod in de regio. De marketing en promotie van Opmeer sluit daarom aan bij de regiomarketing vanuit het Pact van Westfriesland 7.1 en de positionering van het Promotieplan Westfriesland. In het Pact wordt de regionale economie versterkt en Westfriesland bovenregionaal op de kaart gezet. Opmeer werkt hierin samen met de andere zes Westfriese gemeenten en zorgt dat de gebiedspromotie consistent en up-to-date is, met behulp van de Opmeerse ondernemers.

CONCEPT

5. Actielijn 2: Vitale verblijfsrecreatie

Ambitie: In 2035 heeft Opmeer een toekomstbestendig verblijfsaanbod, passend bij de identiteit en de schaal van de gemeente. We werken aan verduurzaming en verbetering van het bestaande aanbod, stimuleren duurzame nieuwe initiatieven die aansluiten bij de ambities uit het toeristisch-recreatief beleid en het aanbod een kwaliteitsimpuls geven.

In Opmeer is ruimte voor blijvende toeristische groei. Dat is goed voor onze lokale economie, maar heeft ook sociaal-maatschappelijke voordelen. Een sterke, diverse verblijfssector is belangrijk bij het aantrekken van de juiste doelgroepen, passend bij het karakter van Opmeer. We willen daarbij meedenken met ondernemers die goede ideeën hebben om het verblijfsaanbod beter te maken.

Uitgangspunten van het beleid zijn:

- Kwaliteit boven kwantiteit
- Passend ontwikkelen: ontwikkelen voor specifieke doelgroepen en inpasbaar in landschap en aangezicht
- Ruimte voor initiatieven die waarde toevoegen aan het toeristisch 'product' Opmeer (o.a. inzet op meerdaags verblijf)

5.1 Kwaliteitsimpuls verblijfssector

Opmeer is een ideale uitvalsbasis voor bezoekers die Westfriesland, Noord-Holland Noord of de kust willen ontdekken. Het huidige aanbod biedt al veel kwaliteit, maar kan op onderdelen gevarieerder en beter aansluiten bij de wensen van de hedendaagse recreant.

Daarom stimuleren we een kwaliteitsimpuls binnen de verblijfssector: bestaande accommodaties worden uitgedaagd om zich te vernieuwen, te onderscheiden in beleving en gastvrijheid, en beter aan te sluiten bij de identiteit van Opmeer.

Daarnaast willen we als gemeente toekomstgericht ontwikkelen. Dat betekent dat we ruimte bieden aan ondernemers die investeren in vernieuwing, lokaal vakmanschap en bewust omgaan met hun omgeving – zodat recreatie bijdraagt aan een vitale en aantrekkelijke gemeente, nu en in de toekomst.

5.2 Primaire doelgroepen voor verblijfsrecreatie

De komende jaren wordt er door de zeven Westfriese gemeenten in gezamenlijkheid gewerkt aan Westfriesland als toeristische bestemming. Opmeer neemt in deze positionering de plaats in als aantrekkelijke uitvalsbasis voor het ontdekken van de weidse polderlandschappen, stolpen en pittoreske dorpen. Het aanbod in de recreatieve sector, in dit geval specifiek verblijf, moet hierop aansluiten.

Opmeer zet in op een aantal specifieke doelgroepen voor verblijfsrecreatie, aansluitend bij de ontwikkeling van toerisme in de gemeente - en bij de positionering van Opmeer ten opzichte van de rest van Westfriesland:

- **Senioren (55+):** senioren worden steeds vitaler, blijven steeds langer actief en mobiel en trekken er graag op uit. Senioren hebben relatief veel vrije tijd en gaan ook op pad buiten het hoogseizoen. Het aantrekken van senioren vraagt wel om aandacht voor toegankelijkheid.

- **Gezinnen met kinderen:** voor gezinnen met kinderen (4-12 jaar) is Opmeer aantrekkelijk vanwege de centrale ligging: leren over de boerderij kan samengaan met een dagje strand of een attractie in één van de omliggende steden, zoals het Zuiderzeemuseum, Sprookjeswonderland en de stoomtrein Hoorn-Medemblik.

- **Fietstoeristen:** de ruimtelijke structuur en de nabije routenetwerken zijn aantrekkelijk voor fietstoeristen, zowel voor een verlengd verblijf, als tussenstop, maar ook als uitvalsbasis voor fietsvakanties. Mini-bikepack avonturen passen ook bij de avontuurzoeker.

CONCEPT

- **Inzichtzoekers:** inzichtzoekers gaan graag hun eigen gang. Maar waar de rustzoeker niet veel behoefte heeft aan voorzieningen, is de inzichtzoeker kritisch en wil graag nieuwe dingen leren. Museumbezoek, erfgoedbezoek of natuureducatie past daar goed bij. De inzichtzoeker gaat actief op zoek naar écht goede informatie en laat zich niet met een bordje afschepen. Ruimtelijke balans is hier belangrijk: er moet in Opmeer plek zijn voor rust, ruis en reuring.

- **Stijlzoekers:** stijlzoekers zoeken een bijzondere, authentieke belevenis die ze niet snel zullen vergeten. Ze verwachten kwaliteit en service. Vaker een relatief hoog segment. Maar stijlzoekers zoeken ook uitdaging en activiteit: ze streven naar het hoogst haalbare en werken daar hard voor. Op vakantie zoeken ze uitdaging in de vorm van sport, bijzondere activiteiten of unieke plekken.

- **Rustzoekers:** rustzoekers houden er van om dichtbij huis te recreëren, zonder poespas of teveel mensen om zich heen. Ze zijn gesteld op privacy en laten hun bezoek niet beïnvloeden door de aanwezigheid van horeca (anders dan bijvoorbeeld de stijlzoeker). Deze doelgroep is gewenst als toerist, maar zal waarschijnlijk veelal dagrecreant zijn (bijvoorbeeld eigen inwoners).

- **Verbindingszoekers** zijn mensen die graag iets voor een ander doen. Ze zoeken actief verbinden met anderen, maar ook bijvoorbeeld met erfgoed en met de identiteit van een plek. Ze doen vaak vrijwilligerswerk of zetten zich in voor een ander goed maatschappelijk doel.

- **Avontuurzoekers interessante doelgroep om aan te trekken:** van deze groep is bekend dat zij vooral in grote, historische steden wonen. Voor weekendjes weg in Nederland, is de avontuurzoeker een interessante doelgroep omdat avontuurzoekers relatief veel overlap hebben met stijlzoekers. Ook zij zijn op zoek naar unieke belevenissen en geven gemiddeld gezien relatief veel uit aan bijzonder concepten. Ze vinden cultuur- en erfgoed interessant en zijn vaak bovenmatig maatschappelijk betrokken. Ze maken duurzame keuzes en laten zich niet snel leiden door groepen of gidsen, maar kiezen graag hun eigen pad. Dit profiel vinden we passen bij de ambitie van Opmeer.

5.3 Vormen van verblijfsrecreatie

Opmeer staat sommige vormen van verblijfsrecreatie toe in het landelijk gebied. De voorwaarden voor alle vormen van verblijf zijn opgenomen in het betreffende bestemmingsplan.

5.3.1 Kamperen

Recreatie en toerisme op het platteland zorgt voor een verbinding tussen mens en landbouw, voedselproductie en cultuurhistorie. Kamperen als verblijfsvorm draagt hier aan bij, zowel in de vorm van kamperen op boerenerven als op een kampeerterrein.

Kamperen bij de boer (kamperen als nevenactiviteit)
Kleinschalig kamperen op boerenerven is belangrijk voor Opmeer. Het laat gasten kennismaken met het landschap, agrarische activiteiten en voedselvoorziening en zorgen voor authentieke ervaringen. Nevenfuncties bij agrarische bedrijven kunnen bijdragen aan een toekomstbestendige exploitatie. Kamperen bij de boer is altijd een nevenactiviteit. De hoofdactiviteit blijft de agrarische bedrijfsfunctie. Dat betekent onder andere dat het boerenbedrijf nog in functie moet zijn, waarbij de gasten in meer of mindere mate het boerenleven kunnen ervaren.

Investeringen t.b.v. verduurzaming, klimaatadaptatie, conceptverbetering en kwaliteitsverbetering moeten zichzelf terug kunnen verdienen. Maar we begrijpen dat ondernemers met een camping als nevenfunctie beperktere middelen hebben om grote investeringen te doen. Het beleid biedt daarom onder voorwaarden speelruimte om ondernemers de kans te geven een

CONCEPT

kwaliteitsimpuls te geven aan plattelandstoerisme, waarvan de gehele gemeente profiteert.

Het beleid biedt daarom mogelijkheden om onder voorwaarden af te wijken van het bestemmingsplan tot maximaal 30 kampeerplaatsen, waarbij de overige regels voor inpassing conform bestemmingsplan blijven gelden.

Zelfstandige kampeerterreinen
Een kampeerterrein is een terrein waar bezoekers in een kampeermiddel verblijven op een aangewezen buitenterrein. Recreatie is hier de hoofdactiviteit in het bestemmingsplan.

Kampeer*middelen* zijn verplaatsbaar, bijvoorbeeld:
- Tent
- Tentwagen
- Kampeerauto
- Caravan (geen stacaravan)

De gemeente vindt nieuwe initiatieven voor kampeerterreinen tot maximaal 50 kampeerplaatsen, of bestaande kampeerterreinen die willen uitbreiden tot dit aantal, passend bij de koers voor verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme in Opmeer. We verwelkomen plannen van ondernemers die waarde toevoegen aan het toeristisch-recreatief product van Opmeer en die een bijdrage leveren aan de verbinding tussen dorp en land.

Nieuwe initiatieven voor grotere kampeerterreinen of voor uitbreiding van meer dan 50 plaatsen worden in principe niet aangemoedigd, maar indien het plan aantoonbaar kwaliteit en waarde toevoegt aan Opmeer als recreatieve bestemming, kan maatwerk overwogen worden.

<u>Voorwaarden ‘kamperen bij de boer’ en kampeerterreinen:</u>
- Aansluiting bij doelgroepen zoals beschreven in paragraaf 5.2;
- Het bedrijf moet aangesloten zijn op routestructuren voor wandelen en fietsen. Indien dat nog niet het geval is, moet in voorgesprek met gemeente onderzocht worden of dat in de toekomst mogelijk gemaakt kan worden;
- Het is een pré als het bedrijf een vorm van plattelands- of natuureducatie of extra belevingsvormen passend bij plattelandstoerisme aanbiedt die openbaar toegankelijk zijn.

<u>Aanvullende voorwaarden beleidsruimte ‘kamperen bij de boer’:</u>
- De economische activiteit ‘kamperen’ blijft ook na verruiming of uitbreiding een nevenactiviteit en overstijgt de hoofdfunctie niet.

Beleidsruimte seizoensverruiming
Campings mogen volgens het bestemmingsplan van 15 maart tot 31 oktober geopend zijn. Onder voorwaarden is het voor zowel kamperen bij de boer als voor kampeerterreinen mogelijk om jaarrond te exploiteren. Nieuwe initiatieven moeten onderscheidend zijn en iets toevoegen aan het huidige verblijfsrecreatieve aanbod.

<u>Aanvullende voorwaarden beleidsruimte:</u>
- Het plan toont aan dat door de seizoensverruiming een gezonde exploitatie ontstaat of blijft bestaan;
- Er is aantoonbare marktvraag voor winteropening;
- Aanvullend beeldkwaliteitsplan of landschappelijk inrichtingsplan waarbij ook het aangezicht in de winterperiode wordt weergegeven. Het plan mag bij bladval niet leiden tot beperking in zichtlijnen of blootlegging van verstorende bouwwerken;

Maatwerk
Beoordeling van initiatieven waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan blijft maatwerk. Het is aan de initiatiefnemer om het plan zo goed mogelijk te onderbouwen.

De gemeente wil voorkomen dat concepten ‘kamperen bij de boer’ stilaan veranderen in zelfstandige campings. Om de kleinschaligheid te bewaken, mag de nevenactiviteit te allen tijde de hoofdactiviteit niet overschrijden.

CONCEPT

Door bijvoorbeeld strengere regels te laten gelden bij kamperen als nevenactiviteit, blijft de gemeente oog houden voor oneerlijke concurrentie ten opzichte van de verblijfssector.

Stoppen met agrarisch bedrijf, maar wel door met kamperen?
Biedt u kampeerplaatsen aan als nevenactiviteit bij uw (agrarische) bedrijf, maar stopt u met de hoofdactiviteit? Dan is kamperen niet langer een nevenactiviteit en moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. Ook bij bedrijfsbeëindiging van de agrarische tak is kamperen niet langer een nevenactiviteit. Kamperen als nevenactiviteit is een *binnenplanse afwijking*. Deze nevenfunctie kan niet automatisch overgaan in een zelfstandige camping want er gelden andere regels voor zelfstandige campings. Wilt u het bedrijf voortzetten als zelfstandig kampeerterrein, moet u een wijziging bestemmingsplan aanvragen. Uw kampeerbedrijf moet dan een zelfstandig kampeerterrein worden. U moet dit zelf aanvragen en kunnen onderbouwen. De gemeente toetst de aanvraag aan de geldende regelgeving en de voorwaarden uit het beleid.

5.3.2 Vakantieparken met recreatiewoningen

Vakantieparken met recreatiewoningen (recreatieparken) maken ook onderdeel uit van het verblijfsaanbod van de gemeente. Vakantieparken zijn uitsluitend voor recreatieve benutting bedoeld. Opmeer acht uitbreiding van het aantal en/of grootte van (bestaande) vakantieparken in het landelijk gebied onwenselijk. Permanente bewoning op vakantieparken is niet toegestaan. Illegale huisvesting van seizoenarbeiders of overige arbeidsmigranten op locaties waar alleen recreatie is toegestaan, verdienen aandacht en handhaving. Uitponding is niet toegestaan.

In de gemeente liggen enkele niet-vitale vakantieparken. Om te voorkomen dat hier problemen ontstaan met ondermijnende activiteiten of illegale bewoning, kijkt de gemeente per locatie naar een passende toekomst. Afhankelijk van de ligging en het karakter van het gebied kan dat betekenen: herontwikkeling naar wonen, uitbreiding van bedrijvigheid, versterking van natuurwaarden of een nieuwe invulling voor dagrecreatie.

5.3.3 Hotels en pensions

Grote hotels vinden we niet passen bij het karakter van Opmeer, maar kleine hotels kunnen passen bij het aangezicht van de dorpen. Om meer te profiteren van toerisme en om de reuring in centrumgebieden en rond recreatieknooppunten terug te brengen of te handhaven zijn kleine hotels wenselijk, bijvoorbeeld in combinatie met het benutten van vrijkomend erfgoed of historische panden.
Voorwaarden:

- Er geldt een maximum van 8 hotelkamers per hotel;
- Hotelkamers zijn uitsluitend bedoeld voor recreatief gebruik;
- Hotelkamers beschikken niet over eigen kookfaciliteiten;
- Hotels hebben een gemeenschappelijke ruimte;
- Het is mogelijk om per hotel 2 hotelkamers zodanig te schakelen dat er 1 familiekamer gevormd kan worden.

Zie 'horecabedrijf' in bestemmingsplannen.

5.3.4 Bed & Breakfasts

Een bed & breakfast is gericht op overnachting met ontbijt als ondergeschikte, toeristische activiteit. Een bed & breakfast is gebonden aan een (bedrijfs)woning. Een bed & breakfast in een bijgebouw is toegestaan. Industrieterreinen (De Veken, bedrijventerrein Hoogwoud) zijn uitgesloten van de mogelijkheid om een bed & breakfast te starten, ook als daar woningen of bedrijfswoningen gesitueerd zijn.

CONCEPT

Overnachtingen in verband met seizoensarbeid of andersoortige tijdelijke arbeid vallen niet onder ‘bed & breakfast’.

5.3.5 Airbnb en particuliere vakantieverhuur

In Opmeer is het mogelijk om (een deel van) de eigen woning te verhuren als ‘vakantieverhuur’. Hierbij geldt een maximum van 30 nachten per jaar en uitsluitend voor recreatieve benutting.

5.4 Passantenhaven De Wijzend Spanbroek

5.4.1 Camperplaatsen passantenhaven

De huidige camperplaatsen bij passantenhaven De Wijzend zijn vanaf 2026 alleen nog tegen betaling te gebruiken. Ze mogen maximaal 3 dagen aaneengesloten door dezelfde gasten worden gebruikt. Daarnaast zetten we in op betere handhaving en regulering van deze plaatsen. Er wordt gekeken naar een betere landschappelijke inpassing van de camperplaatsen, zodat er niet ongewenst meer campers aan de strook komen te staan. Zie hiervoor ook Actielijn 5.

5.4.2 Ligplaatsen passantenhaven

Vanaf 2026 gelden de regels voor camperplaatsen bij de passantenhaven ook voor de ligplaatsen aldaar. Ook hier geldt dat er vanaf 2026 een financiële bijdrage wordt gevraagd en dat er een maximum geldt van 3 aaneengesloten nachten door hetzelfde reisgezelschap.

5.5 Nachtregister

Het is voor alle logiesverstrekkers in de gemeente Opmeer verplicht om een nachtregister bij te houden. Dit geldt voor alle vormen van verblijf, ook voor concepten zoals Vrienden op de Fiets en Airbnb.

5.6 Toeristenbelasting

Alle logiesverstrekkers moeten toeristenbelasting afdragen. Exploitanten mogen de toeristenbelasting doorberekenen aan uw gasten. Voor inwoners van Opmeer hoeft men geen toeristenbelasting te betalen.

CONCEPT

6. Actielijn 3: Beleefbaar landschap en cultuurhistorie

Ambitie: In 2035… heeft Opmeer een aantrekkelijk en voor recreanten goed ontsloten agrarisch landschap. De doorgaande groenblauwe structuur wordt optimaal benut en erfgoedlocaties en cultuurhistorie is beleefbaar, zichtbaar en herkenbaar voor bewoner én bezoeker.

Opmeer heeft een kenmerkend landelijk en cultuurhistorisch landschap, maar dit is niet overal zichtbaar en beleefbaar. Het landschap vertelt het verhaal van eeuwen van menselijke invloed op de natuur en is rijk aan erfgoed, archeologische waarden, verkavelingsstructuren, agrarisch gebruik en leven met water (Zuiderzee). Door het landschap o.a. beter toegankelijk te maken (fysiek of op afstand), versterken we de identiteit van de regio en verrijken we de recreatieve beleving voor bewoners én bezoekers.

Uitgangspunten van het beleid zijn:

- Cultuurhistorie, erfgoed en archeologie behouden en beter beleefbaar maken
- Het agrarische karakter beter beleefbaar maken voor plattelandsbeleving

6.1 Erfgoed beschermen én beleefbaar maken

Opmeer beschermt het cultuurhistorische en archeologische landschap en erfgoed. Denk aan de droogmakerijen, verkaveling, dijken, stolpboerderijen, maar ook aan wegen, watergangen, en oude akkers.

Figuur 5 laat zien waar in de gemeente archeologische waarden aanwezig zijn of waar archeologische verwachtingen bestaan. De vrijstellingsgrenzen geven aan vanaf welk oppervlak en diepte bodem archeologisch onderzoek gedaan moet worden. Dit kan afwijken van de algemene vrijstellingsgrens van 100 m^2 in Nederland[10].

Uitgangspunten voor Opmeer zijn[10]:

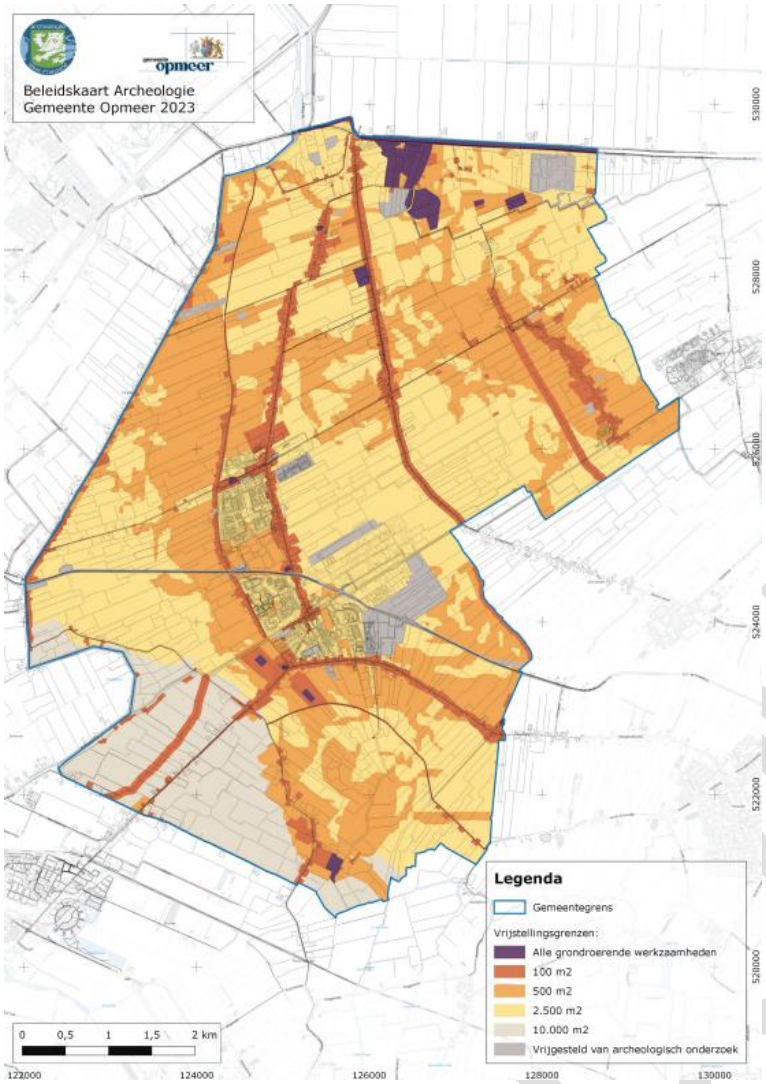
- Lintbebouwings- en verkavelingsstructuren blijven herkenbaar en leefbaar;
- Openheid tussen de linten blijft behouden;
- De Westfriese Omringdijk blijft herkenbaar als doorgaande lijn en identiteitsdrager;
- De ruimtelijke kwaliteit blijft behouden als de bestaande verkaveling (inclusief sloten) zichtbaar en beleefbaar blijft bij (semi-)tijdelijke functies en opstellingen;
- Behouden van vrije ruimte rond historische windmolens om windvang en zichtbaarheid van molens in het landschap te behouden.

Figuur 6 geeft de aardkundige waarden in gemeente Opmeer weer. Het gaat om getij-inversieruggen en welvingen, zandwerven, en een strandwal met oude kreekvormingen. Deze waarden hebben een plaats in de Provinciale Ruimtelijke Verordening en worden extra beschermd[10].

Naast bescherming, maken we onze cultuurhistorie, erfgoed en archeologie zichtbaar, herkenbaar en beleefbaar waar mogelijk. Dit doen we door het toevoegen van uitkijk- en beleefpunten met informatie over vondsten en het verleden, het toevoegen van natuurlijke, historische, sportieve belevingselementen en het maken van thematische routes voor jong en oud door het landschap. Het vertellen van de verhalen en ze onderdeel maken van het ontwerp van de leefomgeving (door kunst, architectuur, landschap), brengt bestaande landschapselementen en erfgoed tot leven.

[10] Archeologie West-Friesland (2018). Toelichting Beleidskaart Archeologie Gemeente Opmeer 2018

CONCEPT

Figuur 5. Beleidskaart Archeologie Gemeente Opmeer 2023 (bron: Gemeente Opmeer)

Figuur 6. Aardkundige waarden binnen de gemeente Opmeer (blauwe lijn) (bron: Archeologie Westfriesland (2018). Toelichting Beleidskaart Gemeente Opmeer 2018)

Een goed voorbeeld van beleefbaar erfgoed in Opmeer is de Westfriese Omringdijk, die langs de noordgrens van de gemeente loopt. Vanaf de dijk heb je prachtig uitzicht over het omliggende landschap, maar slechts weinigen weten hoe dit landschap ooit is ontstaan — of dat je hier ooit letterlijk aan de rand van de Zuiderzee stond. Dat verhaal willen we opnieuw zichtbaar en voelbaar maken in het landschap. Het naastgelegen Aartswoud is daarbij een logische afstapplek voor fietsers, al wordt die mogelijkheid nu nog weinig benut.

Het Verdrag van Faro – een Europees verdrag van de Raad van Europa (2005) – benadrukt de maatschappelijke waarde van erfgoed. Het stelt de mens en de gemeenschap centraal: erfgoed is van en voor iedereen. Het verdrag onderstreept het recht van inwoners om actief betrokken te zijn bij het behouden, benutten en doorgeven van erfgoed.

Voor Opmeer sluit dit goed aan bij de ambitie om erfgoed zichtbaarder en beleefbaarder te maken. Door inwoners, organisaties en lokale ondernemers te betrekken bij erfgoedinitiatieven, ontstaat nieuwe samenwerking en verbinding. Erfgoed wordt zo niet alleen behouden, maar ook ingezet als bron van trots, ontmoeting en leefbaarheid in de dorpen.

In dit beleid kijken we bovendien waar erfgoed en recreatie elkaar kunnen versterken. Denk aan het benutten van monumentale boerderijen voor recreatieve of gastvrije functies, of aan ideeën uit de Kerkenvisie Opmeer (2025): kerktorens inrichten als uitzichtpunt, kerken gebruiken als rust- of informatiepunt, of als locatie voor exposities, concerten en voorstellingen. Een inspirerend voorbeeld is ’t Kerkhuys in Spanbroek, waar cultureel erfgoed en recreatie al succesvol samenkomen.

Het landschap vormt de basis voor recreatieve beleving. De *Leidraad Landschap en Cultuurhistorie* van de Provincie Noord-Holland biedt hierbij handvatten voor hoe toeristische ontwikkeling en landschappelijke kwaliteit hand in hand kunnen gaan.

Figuur 7: Wipbrug Opmeer (bron: Recreatieschap Westfriesland)

6.2 Beleefbaar agrarisch landschap

We zoeken in samenspraak met de agrarische sector naar mogelijkheden voor multifunctionele landbouw in combinatie met recreatieve mogelijkheden. We werken samen aan een optimale beleving van het agrarisch gebied door wensen, knelpunten en kansen bij agrariërs ten behoeve van multifunctionele landbouw te inventariseren.

We stimuleren vormen van recreatief medegebruik, zoals openstelling van boerenbedrijven en educatieve rondleidingen. Dit draagt bij aan de lokale economie en bevordert de verbinding tussen inwoners, bezoekers en de agrarische bedrijven. Samen met agrariërs verkennen we de mogelijkheid tot aanleg van een netwerk van boerenlandpaden, dat recreanten toegang biedt tot het landelijk gebied zonder de bedrijfsvoering te hinderen. Hierin is ook aandacht voor praktische belemmeringen, zoals afspraken over aansprakelijkheid, onderhoud, honden en padenbeheer.

De regio Westfriesland vindt het wenselijk een eenduidig beleid te voeren over boerderijwinkels, zodat ondernemers op een gelijke manier behandeld worden. Er moet voorkomen worden dat er te grote winkels ontstaan die het ondernemerschap in de dorpen onder druk zetten. De verkoop van agrarische producten die ter plekke of in de regio vervaardigd of bewerkt worden, wordt onder een aantal voorwaarden toegestaan. Verkoop is bijvoorbeeld alleen mogelijk als ondergeschikte bedrijfsactiviteit en mag geen aanzuigende werking hebben voor verkeer. Meer details over de regels voor boerderijwinkels zijn te vinden in de Detailhandelvisie.

Kans: Westfriese streekproducten aan de basis van agrarische beleving

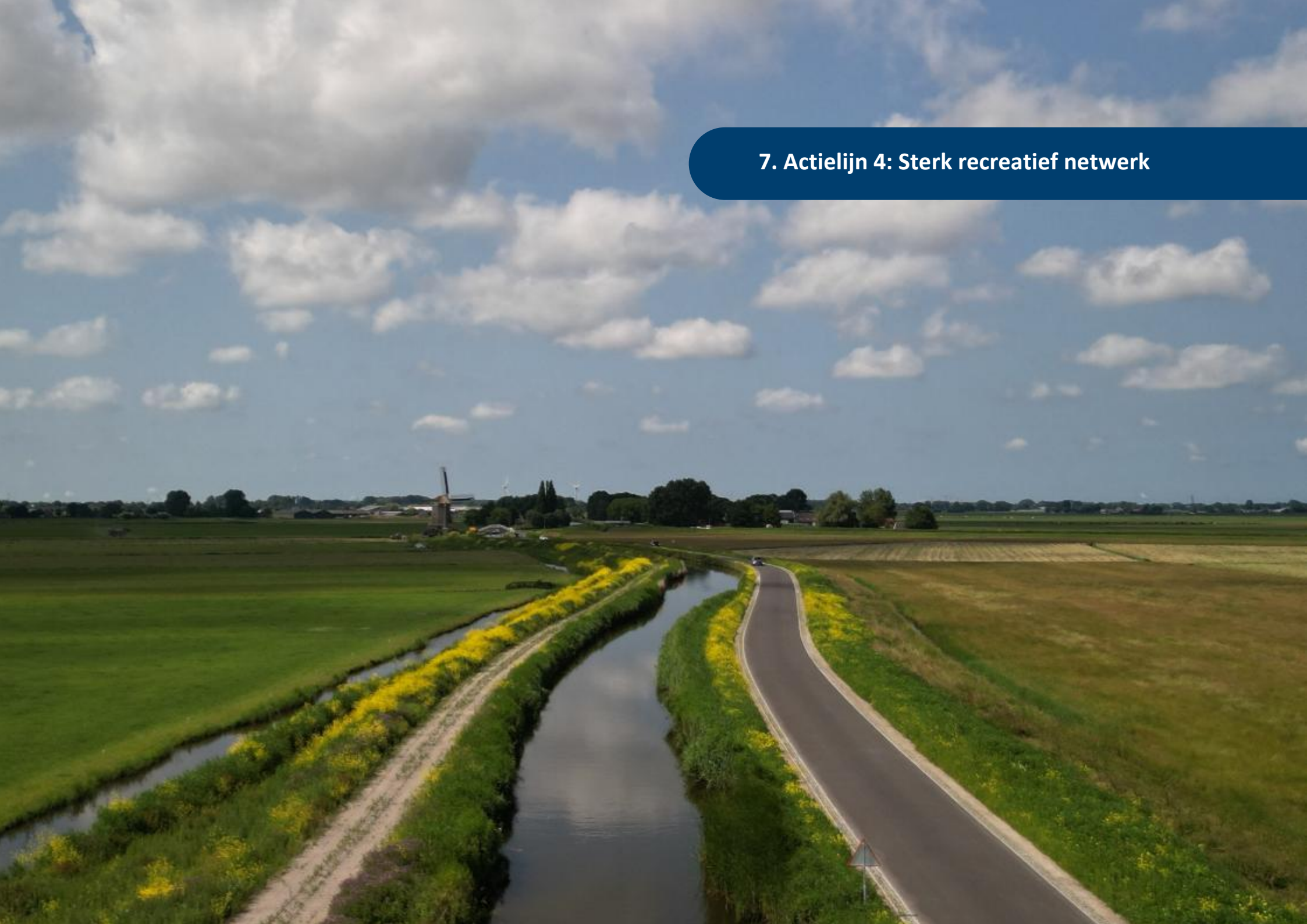
We staan open voor boerderijwinkels met streekproducten, zonder dat er concurrentie met buurtsupers in de kernen ontstaat. De Detailhandelsvisie en het Omgevingsplan zijn leidend. Korte ketens van lokaal voedsel en streekproducten tot op het bord van de inwoner en bezoeker dragen bij aan een duurzame bestemming en een lokale authentieke beleving.

Streekproducten zijn per definitie al gebonden aan de streek en dus aan het Opmeerse of Westfriese DNA. De producten worden vaak verbouwd of ontwikkeld door agrariërs of andere grondgebonden producenten. Het geeft bezoekers de mogelijkheid om “een stukje Westfriesland” mee naar huis te nemen. Niet alleen voor bezoekers interessant, ook onder Nederlanders ziet het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen de-globalisering ontstaan: aandacht voor lokale, verse, milieuvriendelijke producten groeit (bron: NBTC, 2023, Streekproducten). Naast het product zelf kan het streekproduct ook de basis zijn voor beleving, bijvoorbeeld een extra (zintuiglijke) ervaring: een audiotour in een kerktoren, het proeven van kaas bij de boer of het aaien van schapen waarvan je zojuist wollen sokken hebt gekocht. Interactie tussen producent en consument helpt ook bij het aanbieden van een beleving, bijvoorbeeld door workshops of demonstraties te geven of door in gesprek met elkaar te gaan.

Ondernemers zien een groeiende vraag naar gezond en lokaal geproduceerd voedsel. Dat biedt kansen voor samenwerking tussen de gastvrijheidssector (horeca, recreatie en eventueel retail) en lokale agrariërs. Door samen te werken aan een korte voedselketen – van boer tot bord – kunnen producten met een herkenbare herkomst worden aangeboden, wat bijdraagt aan de beleving van bezoekers én aan de lokale economie.

CONCEPT

7. Actielijn 4: Sterk recreatief netwerk

Ambitie: In 2035… heeft Opmeer een veilig, toegankelijk en aantrekkelijk netwerk voor wandelen, fietsen en varen. Opmeer is goed bereikbaar voor mensen binnen én buiten de gemeente.

Opmeer heeft verschillende recreatieve netwerken voor wandelen, fietsen en varen. Toch zijn de verbindingen niet overal toegankelijk of compleet en geven bewoners aan niet overal veilig te kunnen wandelen en fietsen. Met de toenemende behoefte aan routegebonden recreatie, drukte en diversiteit op de netwerken, is investeren in veilige en toegankelijke verbindingen belangrijk. Zo wordt – binnen de kernen, naar het buitengebied en omliggende gemeenten – de recreatieve bereikbaarheid vergroot en het netwerk als geheel versterkt.

Uitgangspunten in het beleid zijn:

- Oplossen van knelpunten in de netwerken
- Toegankelijke netwerken voor iedereen
- Uitbreiden van de netwerken met regionale aansluiting
- Stimuleren en faciliteren van duurzaam vervoer
- Recreatief medegebruik van de groenblauwe structuur

7.1 Oplossen van knelpunten in de netwerken

We optimaliseren de bestaande recreatieve verbindingen door ontbrekende schakels toe te voegen. We inventariseren ontbrekende schakels in het huidige netwerk voor wandelen, fietsen en varen. Door deze knelpunten in kaart te brengen, kunnen we gericht investeren in een compleet en samenhangend routenetwerk dat aansluit op de wensen van gebruikers én het omliggende landschap. Dit draagt bij aan een betere spreiding van bezoekers en versterkt de verbinding tussen (voorzieningen in de) kernen en het buitengebied. We proberen dat waar mogelijk te koppelen aan integrale gebiedsontwikkelingen. Een voorbeeld hiervan is de bereikbaarheid voor varen van Opmeer-Spanbroek. We willen de bereikbaarheid van Opmeer-Spanbroek via het water versterken. De Passantenhaven te Spanbroek met aanlegplaats speelt hierin een belangrijke rol. De haalbaarheid van aanvullende faciliteiten wordt onderzocht.

We inventariseren knelpunten op gebied van veiligheid in de netwerken en investeren in de veiligheid en kwaliteit van bestaande routes. Dit doen we door waar mogelijk verkeersstromen te scheiden en alternatieve paden aan te leggen op of langs drukke (landbouw)wegen (zoals bij de Koningspade). Daarnaast zijn er in de regio Westfriesland, waaronder ook Opmeer, relatief weinig schaduwplekken op fiets- en wandelpaden. Waar dit het geval is, ontwikkelen we voldoende schaduw met planting van bomen en beschutte rustplekken, om hittestress tegen te gaan en voldoende verkoeling in het landschap te faciliteren.

Figuur 8: Kansen voor veiligere, gescheiden verkeersstromen op de Koningspade (foto: Heleen van Kempen)

Aandachtspunt bij het verbeteren van de netwerken is het faciliteren van een goede bewegwijzering. Goede bewegwijzering is essentieel voor een

CONCEPT

prettige recreatieve ervaring. Uit gesprekken met bezoekers aan Tuincentrum De Boet die niet in de gemeente Opmeer wonen, bleek dat mensen niet weten waar ze een broodje zouden kunnen eten of op een terras kunnen zitten. We investeren in duidelijke (algemene) bewegwijzering en informatieborden die bezoekers en bewoners geleiden naar dorp- en wijkcentra waar horeca en winkels te vinden zijn. We maken hierbij zoveel mogelijk gebruik van bestaande bewegwijzering om onnodige verrommeling van het landschap te voorkomen.

7.2 Toegankelijke netwerken voor iedereen

We zorgen voor een breed aanbod van toegankelijke en inclusieve paden waarmee een brede groep recreanten op gelijkwaardige wijze kan genieten van het Opmeerse landschap. Dit betekent dat we bij de netwerken aandacht hebben voor een mix van lengten, breedten, ondergronden, hoogteverschillen, contrasterende kleuren of reliëfstenen. Heldere digitale informatie (o.a. via Opmeer Gewoon Anders) over de netwerken maken we beschikbaar, zodat elke recreant een passende route kan kiezen. We maken gebruik van de expertise van ervaringsdeskundigen op gebied van toegankelijkheid en volgen als het gaat om utilitaire fiets- en wandelpaden de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) Opmeer 2025. We zorgen dat het netwerk én de groengebieden eromheen openbaar toegankelijk blijven, omdat elke burger recht heeft op openluchtrecreatie.

7.3 Uitbreiden van de netwerken met regionale aansluiting

Samen met regionale partners zoals het Pact van Westfriesland 7.1 en Recreatieschap Westfriesland onderzoeken we mogelijkheden voor uitbreiding van de netwerken. We kijken naar strategische verbindingen met regionale routes en toeristische trekpleisters. Denk bijvoorbeeld aan het verlengen van de (vaar)verbinding vanuit Hoogwoud richting Hollands Kroon. Zo bevorderen we de regionale bereikbaarheid per fiets en over water en versterken we de profilering van Opmeer als onderdeel van een groter recreatief netwerk.

Er zijn in de gemeente goede mogelijkheden voor het versterken van het toerisme in de vorm van ‘routetoerisme’. Ondernemers langs fiets-, wandel- en vaarroutes kunnen faciliteiten en activiteiten aanbieden aan de passant. Zo versterken ondernemers en recreatie elkaar. We maken routes aantrekkelijker door het toevoegen van gebruiksvoorzieningen zoals rustplekken met voldoende schaduw, picknickplekken, oplaadpunten voor e-bikes, aanlegplaatsen voor bootjes en speelmogelijkheden voor kinderen. We inventariseren locaties op de routes waar nog meer gebruiksvoorzieningen nodig zijn.

7.4 Stimuleren en faciliteren van duurzaam vervoer

We stimuleren en faciliteren duurzaam vervoer, om zo bezoekers alternatieven te bieden voor het gebruik van de auto en in te spelen op de toename in elektrisch vervoer. Dit betekent dat we zorgen dat iedere inwoner vanuit huis of belangrijke knooppunten makkelijk te voet, per fiets of met openbaar vervoer naar plaats van bestemming of een startpunt kunnen. Een voorbeeldlocatie is het Toeristisch Overstap Punt (TOP) bij Hoogwoud, van waaruit verschillende wandelroutes, zoals de Opmeerder Wuivertocht en Langereisroute, starten, maar ook dorpscentra en -randen en recreatieve clusters (zoals de centrale en wijk-BOSS-zones) zijn belangrijke locaties. Deze locaties richten we waar nodig en mogelijk in met stallingsmogelijkheden en oplaadpunten voor elektrisch vervoer. We verkennen en ondersteunen initiatieven voor deelmobiliteit op strategische locaties.

7.5 Recreatief medegebruik van de groenblauwe structuur

Met een goed verbonden netwerk van waterwegen en natuur, maken we het landschap beleefbaar en toegankelijk. Het versterken van de zogenoemde groenblauwe structuur draagt niet alleen bij aan de kwaliteit van het water en de natuur, het biedt tegelijkertijd ook kansen voor meer recreatieruimte.

CONCEPT

Waar mogelijk combineren we de groenblauwe structuur in het landschap met recreatie. Dit doen we door het verbinden van polders, aanleggen van natuurvriendelijke oevers, het uitbreiden van groenstroken en aanleggen van struinpaden. Hiermee spelen we in op klimaatverandering en creëren we een recreatief decor voor onder meer natuureducatie, natuurbeleving en wandelen.

CONCEPT

8. Actielijn 5: Bruisende recreatieve knooppunten

Ambitie: In 2035… heeft Opmeer meerdere bruisende recreatiegebieden met diverse voorzieningen waar inwoners én bezoekers graag verblijven.

Opmeer heeft verschillende locaties die zich bij uitstek lenen voor de ontwikkeling als recreatief knooppunt: passantenhaven de Wijzend, recreatieterrein de Weijver, en de dorpen en kernen (in lijn met BOSS-beleid). Door deze plekken gericht te ontwikkelen, te versterken en beter te verbinden met de omgeving, ontstaan bruisende en uitnodigende gebieden waar zowel inwoners als bezoekers graag verblijven. Deze knooppunten vormen belangrijke ankerpunten voor ontspannen, bewegen, spelen en ontmoeten, en dragen bij aan de leefbaarheid en aantrekkingskracht van de gemeente.

Uitgangspunten in het beleid zijn:

- Opwaarderen passantenhaven de Wijzend
- Versterken recreatieterrein de Weijver
- Reuring in de dorpscentra

8.1 Opwaarderen passantenhaven de Wijzend Spanbroek

Bewoners zien de Passantenhaven als een geschikte locatie voor meer recreatiemogelijkheden en voorzieningen. We onderzoeken de mogelijkheden om de passantenhaven als een aantrekkelijk, levendig recreatiegebied te ontwikkelen, dat uitnodigt tot ontspanning, ontmoeting en beleving voor jong en oud. In het BOSS-plan is de passantenhaven aangemerkt als een wijk BOSS-zone. We kijken daarbij ook of we de uitstraling en kwaliteit van de passantenhaven kunnen verbeteren en voegen, waar gewenst, meer recreatiemogelijkheden toe. We onderzoeken ook de mogelijkheden om het vaarwater te verdiepen zodat de passantenhaven ook als passantenhaven kan functioneren, inclusief (betaalde) ligplaatsen.

De passantenhaven kan zo een aantrekkelijk startpunt worden waar vandaan bewoners en bezoekers het buitengebied kunnen verkennen, en wordt verbonden met omliggende natuur- en recreatiegebieden en andere BOSS-zones voor een groot en bruikbaar recreatief netwerk.

Figuur 9. Passantenhaven de Wijzend Spanbroek (bron: Recreatieschap Westfriesland)

8.2 Versterken recreatieterrein de Weijver Hoogwoud

Recreatieterrein de Weijver vormt een belangrijke schakel tussen de kernen Opmeer en Hoogwoud. Door de ligging, grootte van het gebied en het multifunctionele karakter is de Weijver een belangrijk ankerpunt in het recreatief-toeristische aanbod van de gemeente.

Hoewel het terrein al verschillende voorzieningen heeft, zoals sportveldjes, een natuurspeeltuin en wandelpaden, en er regelmatig activiteiten en evenementen worden georganiseerd, heeft het terrein potentie om zich verder te ontwikkelen tot een volwaardig recreatieknooppunt. In het BOSS-plan is het recreatieterrein aangewezen als centrale BOSS-zone en wordt het

CONCEPT

ingericht als een aantrekkelijke plek met een hoog voorzieningenniveau. Om deze versterking te realiseren heeft de gemeente het plan om aanliggende gronden aan te kopen. Op deze gronden is een Wet voorkeursrecht gemeenten (WVG) gevestigd, zodat toekomstige ontwikkeling in samenhang met het terrein kan plaatsvinden.

We stimuleren lokale en regionale evenementen, zoals streekmarkten, concerten, sportevenementen, foodfestivals en culturele activiteiten. Samenwerking met lokale ondernemers, verenigingen en culturele instellingen is daarbij belangrijk. De Weijver profileert zich als hét recreatiehart van de gemeente, met een aantrekkelijke en herkenbare uitstraling. Onderdeel daarvan is landschapsinrichting, waar we aandacht hebben voor meer diversiteit aan groen, een natuurinclusieve inrichting en verrijking van de biodiversiteit. Maar we behouden ook de open ruimte met graslandschap voor evenementen en groepsactiviteiten. Bij nieuwe voorzieningen houden we rekening met verschillende wensen, leeftijden, fysieke mogelijkheden en achtergronden.

8.3 Vitale dorpen en kernen

We ontwikkelen vitale dorpen en kernen waar recreatie en toerisme floreren, en inwoners en ondernemers de lusten van de sector ervaren. De dorpen en kernen zijn onderdeel van het BOSS-netwerk en stimuleren ontmoeting tussen bewoners en bezoekers. Er is ruimte voor initiatieven, activiteiten en voorzieningen voor jong en oud, passend bij het DNA van Opmeer. Nieuwe recreatieve voorzieningen versterken de sociale cohesie, bevorderen het welzijn en stimuleren de lokale economie.

In de Toekomstvisie Opmeer 2030 wordt ingezet op de hoofdkernen Opmeer, Spanbroek en Hoogwoud als centrum van de gemeente. Binnen deze kernen ontwikkelen we voldoende openbare ontmoetingsplekken en groen waar inwoners van alle leeftijden elkaar kunnen ontmoeten. Denk aan het toevoegen van toegankelijke groenzones en laagdrempelige recreatiemogelijkheden. We ontwikkelen specifiek aanbod voor jongeren, omdat uit het bewonersonderzoek bleek dat er nog te weinig aanbod voor deze doelgroep is. Denk daarbij aan eigentijdse ontmoetingsplekken, kleinschalige sportvoorzieningen en culturele activiteiten.

Figuur 10. Vrijmarkt op recreatieterrein De Weijver (bron: Opmeer Leeft)

Belangrijk bij het versterken van de dorpen en kernen is dat recreatief-toeristische ontwikkeling niet een doel op zich is, maar een middel om leefbaarheid, welzijn en betrokkenheid te versterken.

We hebben daarom aandacht voor:

- **Lokaal eigenaarschap:** we ondersteunen en stimuleren initiatieven vanuit inwoners, verenigingen en lokale ondernemers.
- **Samenwerking tussen generaties**: we versterken onderlinge betrokkenheid en samenwerking door voorzieningen te faciliteren die jong en oud verbinden.

CONCEPT

- **De identiteit van dorpen en kernen**: elk dorp of kern heeft een eigen karakter en kracht. Nieuwe ontwikkelingen sluiten hierop aan en versterken dit.

CONCEPT

9 Tot slot: doorkijk naar 2035

Het recreatie- en toerismebeleid kijkt door naar 2035. Dit betekent dat we de komende tien jaar met elkaar aan de slag gaan, aan de hand van de vijf actielijnen. Deze vormen de basis voor toekomstige acties en projecten.

1. Bestemming Opmeer

- Opmeer is een veelzijdige toeristische bestemming voor plattelandstoerisme, met een eigen identiteit, maar sterk verankerd in Westfriesland en daarbuiten.
- Bewoners zijn trots op onze gemeente en heten bezoekers welkom.
- Bezoekers weten Opmeer goed te vinden als uitvalsbasis voor wandelen, fietsen of het verkennen van de regio/kustgebieden, voelen zich er thuis en dragen hun steentje bij aan de ontwikkeling van dorp en landschap.

2. Vitale verblijfsrecreatie

- Opmeer heeft een toekomstbestendig verblijfsaanbod, passend bij de identiteit en de schaal van de gemeente.
- We werken aan verduurzaming en verbetering van het bestaande aanbod.
- We stimuleren duurzame nieuwe initiatieven die aansluiten bij de ambities uit het toeristisch-recreatief beleid en het aanbod een kwaliteitsimpuls geven.

3. Beleefbaar erfgoed en landschap

- Opmeer heeft een aantrekkelijk en voor recreanten goed ontsloten agrarisch landschap.
- De doorgaande groenblauwe structuur wordt optimaal benut en erfgoedlocaties en cultuurhistorie is beleefbaar, zichtbaar en herkenbaar voor bewoner én bezoeker.

4. Sterk recreatief netwerk

- Opmeer heeft een veilig, toegankelijk en aantrekkelijk netwerk voor wandelen, fietsen en varen.
- Opmeer is goed bereikbaar voor mensen binnen én buiten de gemeente.

6. Bruisende recreatieve knooppunten

- Opmeer heeft meerdere bruisende recreatiegebieden met diverse voorzieningen waar inwoners én bezoekers graag verblijven.
- We richten de BOSS-zones in zoals vastgelegd in het BOSS-beleid, maar ook de gebieden die daar buiten vallen, zoals de Passantenhaven de Wijzend in Spanbroek, Recreatieterrein de Weijver en de dorpscentra.

Colofon

Versie:
Najaar 2025

Tekst:
Bureau BUITEN (Desiree van der Heide en Nynke Meeske)
Gemeente Opmeer (Heleen van Kempen)

Beeld foto cover: Gemeente Opmeer

Overig beeldmateriaal in dit document bevat bronvermelding of naamsverwijzing.

Dit document is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld, maar het is altijd mogelijk dat bepaalde informatie niet (meer) klopt. Waar bekend zijn de bronnen vermeld.

Opmeer, 2025

Bijlage 1 Kernpunten overig beleid

Toekomstvisie Opmeer 2030
De Toekomstvisie Opmeer 2030 geeft richting aan de ontwikkelingen in de gemeente Opmeer passend in het droombeeld van de inwoners van Opmeer.

In de toekomstvisie is een droomscenario 2030 op gebied van recreatie en toerisme voor Opmeer beschreven:

"Er is, vooral zomers, bescheiden bedrijvigheid rondom toerisme. Fietsende dagtoeristen hebben Westfriesland ontdekt. Opmeer profileert zich als uitvalsbasis vanuit waar de hele regio verkent kan worden. De gemeente zet in op kleinschalige overnachtingsmogelijkheden. Geen grote hotels, wel B&B's of campings. Opmeer trekt rustzoekers die het gebied binnen de Westfriese Omringdijk willen verkennen, of met veel plezier de 5-kernen wandeltocht voltooien."

Opmeer is een gezonde gemeente met vitale kernen waar jong en oud kunnen wonen, recreëren en werken. In de Toekomstvisie is aandacht voor een gezond toekomstperspectief voor de agrarische sector, ook in relatie tot recreatie en toerisme. Opmeer maakt onderdeel uit van de regio Westfriesland, maar koestert de eigen identiteit.

Belangrijke thema's zijn bereikbaarheid van de kernen, verrijken van het recreatief-toeristische aanbod (waaronder overnachtingsmogelijkheden) en beleving van het landschap. Erfgoed wordt steeds vaker geïntegreerd in de ruimte en krijgt nieuwe functies. Hierdoor is erfgoed zowel van maatschappelijke als recreatieve waarde. Hoewel het thema economie in de Toekomstvisie beperkt is uitgewerkt, blijft het stimuleren van de lokale economie vanzelfsprekend één van de doelstellingen. De spin-off van recreatie en toerisme op de lokale economie zal in omvang wellicht beperkt zijn, maar onverminderd belangrijk voor ontwikkeling van de sector.

Beleidsplan BOSS
Het Beleidsplan BOSS heeft als doel om alle inwoners in de gemeente Opmeer ruimte te bieden om te Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS). In het plan wordt gemeente Opmeer in 2040 beschreven als "***een gemeente waar alle inwoners uitgenodigd en uitgedaagd worden om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de openbare buitenruimte. De fysieke inrichting van de buitenruimte maakt dit mogelijk, er ligt een sterk netwerk van aantrekkelijke, uitdagende en gevarieerde ruimtes, plekken en routes over de hele gemeente. Deze fysieke inrichting wordt versterkt door communicatie van het netwerk en programmering op het netwerk.***"

Voor Opmeer betekent dit de inzet op een beweegvriendelijke inrichting met gevarieerde sport- en speelplekken, natuurbeleving, ontmoetingsplekken (voor jong en oud) en ontsluiting van het landelijk gebied.

Visie Recreatie & Toerisme Noord-Holland 2030
Recreatie en toerisme zijn van groot belang voor Noord-Holland. De provincie ziet dan ook mogelijkheden om de kansen die recreatie en toerisme bieden nog beter te benutten. De ambitie voor 2030 luidt dan ook: *heel Noord-Holland profiteert van recreatie en toerisme'.*

Dat houdt in dat:
- Er voldoende ruimte is voor recreatie, ook in en rondom stedelijke gebieden;
- Er een netwerk van goed bereikbare toeristisch-recreatieve voorzieningen is, dat optimaal aansluit bij de wensen en behoeften van inwoners en gasten;
- De kwaliteiten van natuur, landschap, cultuur en ondernemerschap zo goed mogelijk worden ingezet voor duurzame toeristisch-recreatieve ontwikkeling.
- Alle Noord-Hollanders profijt hebben van recreatie en toerisme.

CONCEPT

- Recreatie en toerisme een optimale bijdrage leveren aan de economie, leefbaarheid, behoud van cultuur en natuur en preventieve gezondheidszorg.

Regionale Visie Verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord
Met de Regionale Visie Verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord wordt gewerkt aan het doel om in 2030 de meest vitale verblijfsregio van Nederland te zijn. Dat wordt gedaan aan de hand van zeven principes:

- We werken samen aan een vitale verblijfsrecreatiesector.
- Er is ruimte voor onderscheidend aanbod.
- We kiezen voor recreatief ondernemerschap bij nieuwe ontwikkelingen.
- We versterken de omgeving (ruimtelijk en economisch).
- We hergebruiken waar mogelijk het bestaande aanbod.
- We versterken het bestaande ondernemerschap.
- We creëren nieuwe waarde voor niet-vitaal aanbod.

Pact van Westfriesland 7.1[11]
De zeven Westfriese gemeenten hebben samen met partners uit het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties nagedacht over de versterking van welvaart en welzijn in Westfriesland. Het resultaat is het Pact van Westfriesland 7.1: zeven gemeenten, één geluid.

"We gebruiken ons mooie landschap om recreëren in de regio nog prettiger te maken. Met meer activiteiten op het gebied van sport, recreatie en cultuur. Dat is fijn voor onze eigen inwoners, maar het trekt ook meer bezoekers en dus meer bestedingen aan. We ontwikkelen een cultureel profiel, regio-marketing, evenementen en een recreatieve routestructuur."

Opmeer heeft binnen dit Pact een belangrijke rol in het versterken van het aanbod gericht op sport, recreatie en cultuur, aansluitend op de Westfriese identiteit, met bijdragen aan een dekkend wandel- en fietsnetwerk, en het stimuleren van culturele evenementen.

Promotieplan Toerisme Westfriesland
Uitvoering van Pact van Westfriesland 7.1, doelen:

- Vergroten van de zichtbaarheid van de regio voor (potentiële) bezoeker
- Verbinden van ondernemers onderling en ondernemers met de overheid, zodat samen kostenefficiënt een grote(re) doelgroep kunnen bereiken om de regio te promoten.

Voor Opmeer betekent dit het vergroten van de zichtbaarheid van de gemeente én de regio, en het stimuleren van samenwerking op lokale en regionale schaal.

Recreatievisie Westfriesland (nog niet vastgesteld)
Momenteel wordt in opdracht van Recreatieschap Westfriesland een recreatievisie opgesteld. De visie geeft inzicht in de regionale ambities en doelen op het gebied van recreatie voor de komende 15 jaar. De visie streeft naar een toename van groen per huishouden met daarbij een focus op verbindingen. Om invulling te geven aan de ambitie zijn vier actielijnen uitgewerkt:

1. Opwaarderen en uitbreiden van recreatiemogelijkheden
2. Fijnmazig netwerk van wandel-, fiets- en vaarroutes
3. Aantrekkelijk en beleefbaar Westfries landschap
4. Samenwerking met andere beleidsvelden en organisaties

Ruimtelijke agenda Westfriesland
De regio Westfriesland is met provincie Noord-Holland, het hoogheemraadschap NK en de overige NHN-gemeenten in Noord-Holland Noord bezig met het opstellen van een Ontwikkelperspectief voor Noord-Holland Noord en het actualiseren provinciale Omgevingsvisie. Dit perspectief vormt een bouwsteen voor de input van de regio Westfriesland

[11] Versie 7.2 is tijdens het schrijven van het conceptdocument in de maak

CONCEPT

en levert input voor de Nota Ruimte. In de Ruimtelijke Agenda uit 2024 zijn alle ruimtelijke opgaven verkend en zijn eerste richtingen over hoe Westfriesland wil omgaan met de ruimtelijke opgaven reeds beschreven. In 2025 wordt de Ruimtelijke Agenda uitgewerkt tot een nieuw regionaal perspectief. De scope van dit perspectief is 2040, met een doorkijk naar 2050. De inhoud van de Ruimtelijke Agenda wordt gestuurd vanuit programmalijn 'Regie op de Ruimte' uit het Pact van Westfriesland 7.1 2025-2035.

Relevant voor Opmeer is:

- **Het agrarisch systeem**: we koesteren het agrarisch systeem en de waardevolle grond. De landschappelijke kwaliteiten zijn sturend voor de agrarische ontwikkelruimte.
- **Natuur en recreatie:** robuust raamwerk in samenhang met langzaam verkeer. Inzetten op Natuurnetwerk Nederland in samenhang met recreatie. We focussen op linten, dijken en waterwegen. We combineren natuur en recreatie. De dorps- en stadsranden worden versterkt met plekken voor recreatie en natuur.
- **De kleine kernen:** vergroten leefbaarheid en sociale cohesie in kleine kernen. Versterking van de dorpscentra.
- **Bereikbaarheid:** openbaar vervoer centraal.

Provinciale Omgevingsverordening

In de Provinciale Omgevingsverordening zijn twee gebieden aangewezen als Beschermd landschap, die deels liggen in gemeente Opmeer en die extra bescherming genieten vanwege hun landschappelijke, aardkundige, ecologische of cultuurhistorische waarde. Deze gebieden, genaamd Opmeer-Wognum en Abbekerk en omgeving, hebben extra bescherming tegen ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Ook geeft de verordening regels, over het binnen het omgevingsplan mogelijk maken van recreatieve voorzieningen met name in het landelijk gebied.

CONCEPT

Bijlage 2 Toelichting recreatief-toeristisch profiel

Recreatief-toeristisch profiel

Ligging en kenmerken

Gemeente Opmeer ligt in de regio Westfriesland in Noord-Holland. De gemeente ligt centraal tussen verschillende toeristische herkenningspunten: tussen de Noordzeekust en het IJssel- en Markermeer, dichtbij historische steden als Hoorn, Enkhuizen en Alkmaar en binnen een half uur van Amsterdam. Opmeer heeft een landelijk en cultuurhistorisch landschap waarin stolpboerderijen, lintdorpen, authentieke boerderijen, openheid en agrarisch groen landschap één geheel vormen. Rust in de natuur, het landschap en langs de waterwegen wordt afgewisseld met reuring in de dorpskernen, historie, culturele waarden en horeca.

Ruim 85% van het Opmeerse grondgebied wordt gebruikt voor de landbouw[12]. De agrarische sector speelt daarom een belangrijke rol in het landschap. Daarnaast vallen twee gebieden van de gemeente onder Beschermd landschap (BL) en meerdere andere kleinere gebieden zijn onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Ook beheert Landschap Noord-Holland gronden om de weidevogels en het oorspronkelijke landschap te behouden, in samenwerking met agrariërs. Dit landschap kenmerkt zich door het oude zeekleilandschap met wisselende verkavelingspatronen en lange bebouwingslinten. De historische verkaveling is nog goed herkenbaar en maakt de geschiedenis van het landschap zichtbaar. Dit maakt de verkaveling van cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Door de aanwezigheid van de bebouwingslinten wordt het landschap opgedeeld in meerdere open ruimtes en zijn er soms lange zichtlijnen (bron: Provincie Noord-Holland). Het buitengebied is bovendien een geschikte habitat voor weidevogels.

Zowel inwoners als bezoekers en toeristen kunnen hun hart ophalen aan de rust en ruimte in het buitengebied en de activiteiten in de dorpskernen op gebied van cultuur(historie), sport, spelen en ontmoeting. Hiermee is de gemeente aantrekkelijk voor rustzoekers, wandelaars, fietsers en cultuurliefhebbers.

Verblijfsrecreatief aanbod

In de gemeente zijn verschillende mogelijkheden om te overnachten, zoals B&B's, campings, vakantiewoningen, enkele groepsaccommodaties en vakantieparken. Het recreatiepark aan De Bongerd/Wilhelminalaan in Aartswoud en het recreatiepark Westfriesland in de gemeente, een groot vakantiepark met bungalows en stacaravans. Recreatiepark Westfriesland is door de Taskforce Vitale Vakantieparken als niet-vitaal aangemerkt.

Dagrecreatief aanbod

Het dagrecreatieve aanbod bevat verschillende culturele, sportieve en sociale activiteiten. Cultuurliefhebbers kunnen terecht bij diverse (agrarische) musea zoals het Rundveemuseum, Museumboerderij West Frisia, Rosarium 'De Rozenhof' en Kaasboerderij Berkhout en theaterlocaties zoals Theaterkerk Wadway, Podium Pardoes, Jazzkerk Aartswoud en 't Kerkhuys. Daarnaast zijn er faciliteiten als kanoverhuur, midgetgolf en farmsurvival, kunnen bezoekers relaxen in het tuincafé van Tuincentrum de Boet (een grote trekker in de gemeente), zijn er diverse sportvoorzieningen en -verenigingen, en restaurants (van brasseries en cafés tot snackbars en een ijssalon). Bovendien heeft de gemeente een recreatieterrein met sportvoorzieningen, o.a. openluchtzwembad , een natuurspeeltuin en hondenlosloopvelden, gelegen tussen Opmeer en Hoogwoud.

Het buitengebied heeft diverse natuurgebieden, maar deze zijn niet allemaal openbaar toegankelijk (o.a. 't Laeg en de Weelpolder). Thematische wandel- en fietsroutes en uitzicht- en beleefpunten, zoals gericht op de

[12] Gemeente Opmeer (2021). Toekomstvisie Opmeer 2030

CONCEPT

natuurgebieden en molens die op afspraak voor publiek geopend zijn, bieden kansen om ook het karakteristieke landschap met de kenmerkende lintdorpen en dijken beleefbaar te maken.

Routestructuren
Opmeer heeft wandel-, fiets- en vaarroutes, onderdeel van grotere netwerken in Westfriesland. Het wandelnetwerk van Westfriesland heeft in Opmeer twee startpunten met informatieborden: Aartswoud en sport- en recreatieterrein De Weijver. De fietsroutes in de gemeente zijn onderdeel van langere fietsroutes door andere gemeenten en over de Westfriese Omringdijk. Vanuit Passantenhaven de Wijzend in Spanbroek is het mogelijk om te varen en ook in het noordoosten van de gemeente is het mogelijk om te varen. Voor de vaarroutes kunnen ook boten en kano's gehuurd worden, bij Botenverhuur Opmeer en Kanoverhuur bij camping de Gouw. Er liggen kansen om de veiligheid en kwaliteit van de wandel- en fietspaden te verbeteren. Wandelen en fietsen gaat voor een groot deel over (verkavelde) landbouwwegen heen wat zorgt voor dubbele verkeersstromen en soms onveilige situaties. Daarnaast kan de verbinding van de dorpskernen naar het buitengebied nog meer versterkt worden, bijv. met de ontwikkeling van ommetjes vanuit de wijk en betere (vrijliggende) fiets- en wandelpaden.

Cultuurhistorie en erfgoed
De gemeente heeft divers erfgoed en cultuurhistorie, waaronder de lint(dorp)en met gebouwde elementen zoals stolpboerderijen, molens (waaronder Molen de Lastdrager, de Kaagmolen en de Westerveer) en landschappelijke structuren zoals dijken, veenverkaveling met langgerekte linten op hoger gelegen kreekruggen. Vanaf de dijken
en verbindingswegen tussen de linten is de openheid vaak aan weerszijden goed te ervaren. Door het landschap gaan diverse sloten en waterwegen die herkenbare lijnen vormen, zoals de Wijzend.

Figuur 11. Streekpad Westfriese Omringdijk (bron: Wandelnet)

De Westfriese Omringdijk die ten noorden van de gemeente loopt, heeft een herkenbaar monumentaal dijkprofiel en vormt een belangrijke drager in het landschap. Vanaf de dijk is het oude zeekleilandschap met nieuwere aandijkingen en droogmakerijen zichtbaar.

Vanuit de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van provincie Noord-Holland (2018) zijn een aantal algemene ambities en ontwikkelprincipes geformuleerd die van invloed zijn op Opmeer:

- De verschillende lintbebouwings- en verkavelingsstructuren blijven herkenbaar en beleefbaar waarin het contrast tussen droogmakerijen en veengebied benadrukt wordt en het karakter van linten wordt versterkt.
- De openheid tussen de linten is een uitgangspunt.
- De Westfriese Omringdijk is de omlijsting van het open Westfriese landschap en vormt een identiteitsdrager.
- Behouden van de vrije ruimte (molenbiotopen) rond historische windmolens.

CONCEPT

Passantenhaven de Wijzend in Spanbroek

Dit beleid besteedt ook specifiek aandacht aan Passantenhaven de Wijzend. De passantenhaven heeft een boottrailerhelling, aanlegsteigers, drie camperplaatsen en een parkeerterrein. Het verblijf in de haven is het gehele jaar gratis, voor een maximale duur van 72 uur. Vanaf de haven is het mogelijk om via de Wijzend naar de doorgaande routes in Noord-Holland te varen. De haven is vanuit het centrum van Spanbroek goed te bereiken en biedt ruimte om te rusten en te genieten van de weidse omgeving.
Momenteel maken jongeren regelmatig gebruik van de haven, onder andere om te zwemmen, en de bootinlaat wordt veel gebruikt. Ondanks dat zijn er kansen voor verbetering van de haven: het is voor passantenboten niet mogelijk om langer te verblijven in de haven (geen voorzieningen aanwezig), en de basisvoorzieningen en uitstraling van de haven zijn toe aan verbetering.

Figuur 12. Passantenhaven de Wijzend Spanbroek (bron: Recreatieschap Westfriesland)

Economische betekenis recreatie en toerisme

In de gemeente Opmeer valt 3,7% van de banen binnen de recreatief-toeristische sector (t.o.v. 6,7% in 2023 in Nederland)[13]. De sector is relatief beperkt, er is ruimte voor meer werkgelegenheid. De koers van het nieuwe beleid kan mogelijk leiden tot meer werkgelegenheid in de vrijetijdssector.

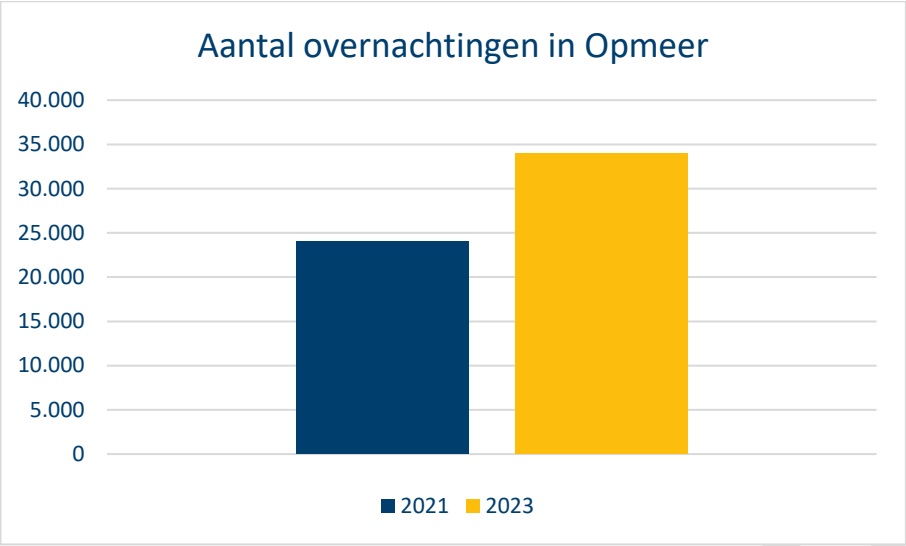
Toeristenbelasting

De gemeente Opmeer heft toeristenbelasting. Toeristenbelasting is een algemene heffing. Verhuurders van slaapplaatsen betalen deze belasting, maar mogen dit doorberekenen aan de gast/klant. De camperplaatsen aan de passantenhaven zijn nu nog gratis. Ze worden niet verhuurd en daarom betalen gebruikers tot nu toe ook geen toeristenbelasting. Dat gaat bij invoering van het nieuwe beleid veranderen (zie hoofdstuk 5).De gemeente onderzoekt welke mogelijkheden er zijn om gebruikers van de camperplaatsen te laten bijdragen. Mogelijk zal betaling in de toekomst via een QR-code gaan.

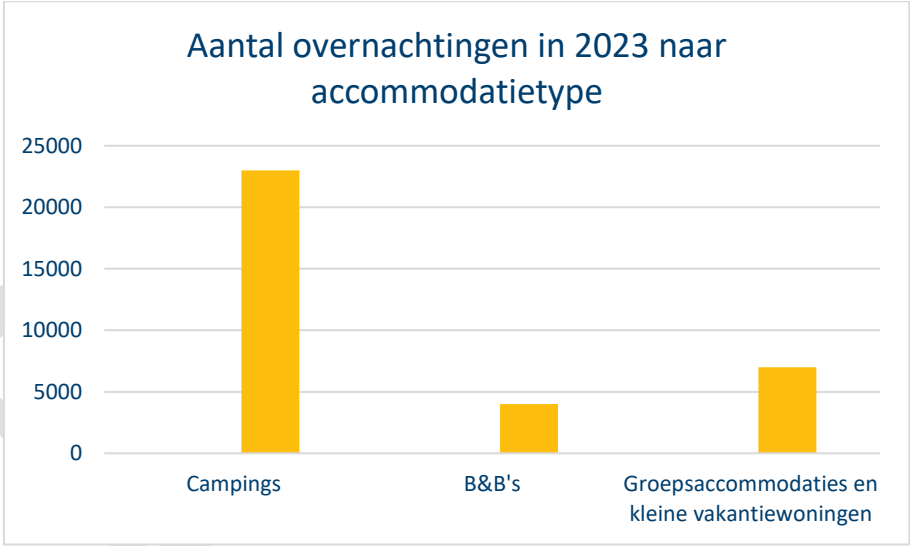
Het aantal overnachtingen in Opmeer is van 2021 tot 2023 gestegen (zie figuur 13).

[13] Toekomstvisie Opmeer 2030; LISA-data 2023

CONCEPT

Figuur 13. Aantal overnachtingen in Opmeer in 2021 en 2023 (bron: Gemeente Opmeer)

Figuur 14. Aantal overnachtingen in 2023 naar accommodatietype (bron: Gemeente Opmeer)

Van het aantal overnachtingen in 2023 komen de meeste voort uit campings, gevolgd door B&B's. Overige overnachtingen komen voort uit groepsaccommodaties en kleine vakantiewoningen (mengvorm tussen camping en B&B (zie figuur 14). In 2022 stonden er ongeveer 50 Opmeerse accommodaties geregistreerd op Airbnb (29 eenheden op een vakantiepark, 2 B&B's, 1 hotel/hostel, 18 overige eenheden), waarvan de meeste accommodaties gevestigd in Opmeer-Noord (30 accommodaties). Deze accommodaties zorgden in 2022 voor ca. 5.500 overnachtingen, en de opbrengst van via Airbnb verhuurde woningen en kamers wordt in 2022 geraamd op € 1.020.000.[14]

[14] AirDNA, Provincie Noord-Holland, Universiteit Utrecht & Sweco, Monitor Airbnb Noord-Holland, Factsheet ontwikkeling Airbnb 2015-2022 - Opmeer.

Bijlage 3 Toelichting trends & ontwikkelingen

Groei binnenlands en inkomend toerisme

Het NBTC verwacht tot aan 2035 een toename van binnenlands en inkomend buitenlands toerisme. In Noord-Holland (exclusief Amsterdam) wordt een toename van 32% procent verwacht, van 6,4 miljoen verblijfsgasten in 2023 naar 8,5 miljoen in 2035[15]. Van deze ruim 2 miljoen extra verblijfsgasten komt naar schatting een half miljoen voort uit binnenlands toerisme en 1,5 miljoen uit buitenlands inkomend toerisme. Groeimarkten zijn Spanje en Italië (mogelijk vanwege klimaatverandering), Azië en overige continenten. Vanuit Noord- en Zuid-Amerika en vanuit het Verenigd Koninkrijk en Duitsland wordt percentueel gezien de minste groei verwacht, maar blijven interessante markten. Duitsland blijft in de prognoses voor Noord-Holland de grootste afzetmarkt.

Baten van natuurrecreatie en -toerisme

Natuurtoerisme- en recreatie zit in de lift. In de jaren tot aan de coronacrisis zijn natuurgerelateerde overnachtingen toegenomen, in sommige jaren zelfs met meer dan 30%. Natuurtoerisme en -recreatie levert ook financiële baten op. Het CBS berekende dat recreatie en toerisme als ecosysteemdienst in 2018 landelijk zo'n 14 miljoen euro opleverde. Natuur*recreatie* (zonder overnachting) leverde in 2018 zo'n 7 miljoen euro op. Denk aan wandelen, fietsen, zwemmen, op het strand liggen, watersport enzovoorts. De baten van natuurrecreatie en natuurtoerisme komen voort uit gerelateerde uitgaven in andere sectoren. Bij natuur*toerisme* kun je denken aan strandvakantie, wandel- en fietsvakanties, watersportvakanties en outdoor vakanties. Een groot deel (ongeveer tweederde) van de mensen die deze vakanties in Nederland doorbrengen is Nederlands. Het meest wordt gewandeld in bossen (34%), maar ook openbaar groen (13%) en graslanden (11%) zijn interessante landschapstypen voor wandelen in de natuur.

Ook 'groene leefbaarheid' is een ecosysteemdienst. Het gaat hier grofweg om baten voor een goede leefomgeving die gerelateerd zijn aan dichtbij de natuur wonen. De meerwaarde van deze werd in 2018 geschat op 1,5 miljard euro. Bos, water en openbaar groen vlakbij de directe leefomgevingen dragen het meest bij[16].

Recreatie en toerisme heeft bij uitstek een sterke link met andere beleidsvelden en opgaven. Recreatie en toerisme vindt vaak plaats in de buitenruimte, waarmee ons landschap een bepalende factor is in de recreatieve beleving. Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen een (indirect) effect hebben op de omvang van het recreatieareaal, de kwaliteit van het landschap en de toeristische basisinfrastructuur.

Groeiende bevolking en toenemende recreatievraag

Het aantal inwoners in gemeente Opmeer neemt de komende jaren toe (+5,21% 2021-2035). Daarnaast groeit ook de bevolking in Hoorn, Enkhuizen, Medemblik en Stede Broec met in Hoorn de meeste groei (10,4%)[17]. Met deze verwachte groei neemt ook de vraag naar recreatie toe. Zeker op plekken waar inbreiding plaatsvindt, is voldoende openbaar toegankelijk en aantrekkelijk groen belangrijk. Uit onderzoek van de provincie Noord-Holland blijkt dat er in de regio Westfriesland al sprake is van een tekort aan recreatieruimte (ruim 2.200 hectare in 2021, ruim 2.400 in 2040). Het onderzoek gebruikt een vraag-aanbodmodel dat er vanuit gaat dat we per persoon evenveel blijven recreëren. Om aan de behoefte van de (groeiende) bevolking te voldoen, is naar schatting 3 tot 5 keer meer groen nodig dan nu beschikbaar is. Dit tekort blijkt ook uit de Atlas van Gemeenten 2023: Westfriesland behoort tot de minst aantrekkelijke regio's van Noord-Holland als het gaat om de groenblauwe woonaantrekkelijkheid.

[15] NBTC & CELTH, Forecast 2035, provinciale uitwerking Noord-Holland (2025)
[16] CBS i.s.m. WUR (2021). Natuurlijk Kapitaalrekeningen Nederland 2013-2018
[17] CBS (2024). Groei en krimp per gemeente

CONCEPT

Vergrijzing

Binnen de bevolkingsgroei is met name een duidelijke groei van 65-plussers te zien[18]. In 2030 zal 26,3% van de inwoners ouder dan 65 jaar zijn, en dit zal in 2050 groeien naar 27,4%. Het aantal alleenstaande ouderen zal toenemen[19]. Dit betekent op gebied van recreatie dat er ingespeeld moet worden op recreatiemogelijkheden die passen bij deze leeftijdsgroep, waarbij men vanaf de voordeur kan recreëren. Tegelijkertijd zijn senioren vitaler dan ooit, is de actieradius door o.a. e-bikes vergroot en zijn ook de meer-generatie-vakanties in opkomst, waarbij in gezelschappen kind, ouder en grootouder gezamenlijk op vakantie gaan.

Toenemend belang van een actieve levensstijl en routegebonden recreatie

Mensen werken steeds doelbewuster aan hun gezondheid door te sporten, gezond te eten en te mediteren. Sinds de coronaperiode heeft dit een impuls gekregen, maar ook daarvoor was de trend al zichtbaar. We geven meer aandacht aan ons fysieke en mentale welzijn en onze verbondenheid met de omgeving en anderen[20]. Dit uit zich onder andere in de toename in wandelen, hardlopen en fietsen[21]. Doordat het fietsen diverser is geworden (denk aan mountainbikes, e-bikes, ligfietsen, bakfietsen en racefietsen) is meer ruimte op de paden gewenst. Ondanks dat gemeente Opmeer goed scoort op gebied van veiligheid, geven inwoners aan zich zorgen te maken over met name de verkeersveiligheid in de gemeente[22]. Dit vraagt om de inzet op veilige fiets- en wandelroutes.

Toenemende behoefte aan beleving en betekenis

Huishoudens krijgen het drukker, waardoor de beschikbare vrije tijd afneemt. Dit heeft gevolgen voor hoe mensen hun vrije tijd invullen. Omdat de tijd om te ontspannen schaars is, zijn recreanten kritischer geworden over de keuzes die ze maken voor hun vrijetijdsbesteding. Ze stellen hogere eisen aan de activiteiten en ervaringen die ze willen beleven. Het draait nu niet alleen om ontspanning, maar vooral om de kwaliteit van de beleving. Mensen zijn steeds vaker op zoek naar unieke, bijzondere ervaringen die hen iets extra's bieden. Voor gemeente Opmeer is het belangrijk bij ontwikkeling van het recreatief-toeristisch aanbod in te spelen op deze veranderende behoefte, bijv. met het ontwikkelen van themaroutes, uitkijkpunten, agrarische belevingen, en verhalen over cultuurhistorie en erfgoed.

Transities in het landelijk gebied

Het landelijk gebied staat op veel plaatsen in Nederland onder druk. Klimaatadaptatie (wateroverlast, watertekort, hittestress), energietransitie (RES – zonneparken, windmolens), ontwikkeling van de agrarische sector, woningbouw, en de ontwikkeling van toerisme en natuur hebben hun weerslag op het buitengebied. Deze opgaven zorgen voor een druk op het buitengebied en de hoeveelheid recreatieruimte. Om in te spelen op deze opgaven zet gemeente Opmeer onder meer in op duurzame en CO2-neutrale energievoorziening, het vasthouden van water in tijden van droogte en het versneld afvoeren van water bij een hoge regenintensiteit[22].

Door daarnaast recreatie te integreren in deze opgaven, ontstaan ruimtebesparende combinaties. Er zijn bijvoorbeeld kansen voor waterberging bij woonwijken, samenwerking met de agrarische sector om wandelen door het agrarisch landschap mogelijk te maken en bezoekers iets te leren over de agrarische sector en streekproducten. Het zoeken naar koppelkansen zoals deze, kunnen bovendien bijdragen aan het vergroten van de groenblauwe woonaantrekkelijkheid.

Bij elkaar opgeteld is er niet genoeg ruimte om al deze opgaven los van elkaar op te lossen. Daarom zoeken we actief naar mogelijkheden om

[18] It's public (2021). Gemeente in beeld Opmeer
[19] Gemeente Opmeer (2021). Toekomstvisie Opmeer 2030
[20] Toerisme Vlaanderen (2024). Trendrapport Toerisme en maatschappelijke veranderingen
[21] i&O research (2024). Nederlands Vrijetijdsonderzoek
[22] Gemeente Opmeer (2021). Toekomstvisie Opmeer 2030

CONCEPT

verschillende functies samen te voegen. De gemeente ondersteunt de agrarische sector bijvoorbeeld bij het omvormen naar kringlooplandbouw en toestaan van nevenfuncties als inkomstenbron, waarbij mogelijk ook kansen ontstaan voor meer plattelandstoerisme.

CONCEPT

Bijlage 4 Toelichting Leefstijlvinder en -profielen

Aanvullend kunnen data uit de Leefstijlvinder[23] nog meer inzicht geven in de vrijetijdsmotieven[24] en -behoeften van inwoners. En omdat de meeste recreanten de eigen inwoners zijn, geeft dat een goed inzicht in bijvoorbeeld hoe ver mensen graag willen lopen als zij een ommetje maken, welke vormen van recreatie aanspreken en soms bijvoorbeeld zelfs het type paden dat mensen prettig vinden. Deze data gaan alleen over de eigen inwoners en is vooral voor recreatie nuttig. Voor toeristen (verblijvende bezoekers) is dat moeilijker te meten en gelden andere doelgroepen.

De Leefstijlvinder is een manier om recreatief-toeristische doelgroepen te segmenteren. Het model leert ons hoe verschillende typen mensen aankijken tegen vakantie en vrije tijd en biedt handvatten om recreanten op basis van hun wensen te sturen. De Leefstijlvinder biedt inzicht in welke leefstijlen er in de regio wonen (vraagzijde). Er zijn 7 leefstijlen, elk met andere wensen en gedrag voor hun vrije tijd. Op de volgende pagina's staat een uitgebreidere toelichting op de wensen en behoeften per leefstijl.

Opmeerders zoeken gezelligheid, verbinding en rust
In Opmeer wonen relatief veel plezierzoekers. Ongeveer 21% van de Opmeerse huishoudens hebben 'plezierzoeker' als meest dominante leefstijl. Dat betekent dat een grote groep mensen het eigenlijk niet veel uitmaakt wáár ze zijn, als er maar gezelligheid is. Eropuit met vrienden of familie is heel belangrijk voor de plezierzoeker. En de plezierzoeker zal minder snel een museum of natuurgebied bezoeken als daar niet ook een horecagelegenheid te vinden is. Arrangementvorming is bijvoorbeeld voor deze doelgroep interessant.

Afwijkend van het Nederlands gemiddelde is ook het relatief hoge aandeel Verbindingzoekers (18% in Opmeer, 15% in Westfriesland en 13% in Nederland). Verbindingzoekers doen graag iets voor een ander en zijn bijvoorbeeld vaak vrijwilliger. Ze zijn vaak wat ouder: 80% is 50+. Ze wandelen en fietsen graag en hebben interesse in cultuur en zelfontplooiing. Vrijetijd wordt graag nuttig besteed! Verbindigszoekers laten kosten vaak meewegen in de keuzes die ze maken. Ook vinden ze het erg leuk om zelf een uitje of dagje weg te 'regelen'.

Avontuurzoekers interessante doelgroep om aan te trekken
In Opmeer zien we relatief weinig avontuurzoekers. Maar van deze groep is bekend dat zij vooral in grote, historische steden wonen. Voor weekendjes weg in Nederland, is de avontuurzoeker een interessante doelgroep. Avontuurzoekers zijn op zoek naar unieke belevenissen (dit hebben zij gemeen met Stijlzoekers) en hebben gemiddeld gezien een hoger inkomen. Ze vinden cultuur- en erfgoed interessant en zijn vaak bovenmatig maatschappelijk betrokken. Ze maken graag duurzame keuzes en hebben interesse in authentieke ervaringen. Ze laten zich niet snel leiden door groepen of gidsen, maar kiezen graag hun eigen pad. Dit profiel vinden we passen bij de ambitie van Opmeer.

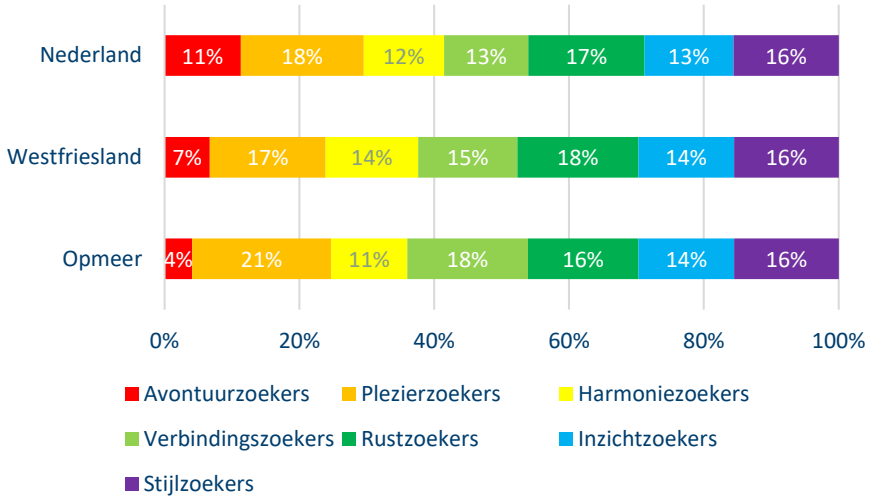
Rustzoekers en inzichtzoekers vermijden drukte en gaan graag eigen gang
Rustzoekers en inzichtzoekers gaan allebei graag alleen of in klein gezelschap op pad en vermijden daarbij drukke plaatsen. Maar waar de rustzoeker niet veel behoefte heeft aan voorzieningen, is de inzichtzoeker kritisch en wil graag nieuwe dingen leren of ervaren. Museumbezoek, erfgoedbezoek of natuureducatie past daar goed bij. De inzichtzoeker gaat actief op zoek naar écht goede informatie en laat zich niet met een bordje afschepen. De behoeften van deze doelgroepen kunnen in potentie botsen met de behoeften van de plezierzoekers, maar dat hoeft niet. Ruimtelijke balans is hier belangrijk: er moet in Opmeer plek zijn voor rust, ruis en reuring.

[23] Meer informatie over de Leefstijlvinder staat in bijlage 1

[24] Een vrijetijdsmotief is simpel gezegd: een reden om er in de vrije tijd op uit te trekken.

CONCEPT

De inzichten over de vrijetijdsbehoeften van deze doelgroepen zijn meegenomen bij de uitwerking van de beleidsthema's 2025-2035 in hoofdstuk 4 t/m 8.

Figuur 15. Verdeling leefstijlen Opmeer (in %) in vergelijking met Westfriesland totaal en Nederland (bron: Leefstijlvinder.nl)

CONCEPT

Avontuurzoeker

Deze avontuurlijke en creatieve recreanten zijn voor veel in, zolang het een nieuwe ervaring is of bijdraagt aan hun zelfontwikkeling.

Avontuurlijk, creatief, vrijheid, extravert en ego

Wie zijn de Avontuurzoekers?

Deze recreanten zijn creatief, avontuurlijk, eigenwijs en geïnteresseerd in anderen. Ook omschrijven ze zichzelf als intelligent en ondernemend. Ze vinden het lekker om hun eigen gang te gaan, en vinden het dan ook niet erg om alleen te zijn. Als ze met anderen optrekken, dan zijn dat het liefst creatieve en vernieuwende denkers, of mensen die weten wat ze willen. Ze hechten veel waarde aan vrijheid, uniek zijn en genieten van het leven. 11% van de Nederlanders zijn Avontuurzoekers.

Wat betekent vrije tijd?

Fijn, vrije tijd! Tijd voor zelfontwikkeling, tijd om nieuwe dingen te beleven, tijd om creatief bezig te zijn. En ook: tijd om je leven te overdenken, tijd om je in te zetten voor een ander. Tijd om je leven te verbreden en geïnspireerd te raken. Hoe ze dat doen? Bijvoorbeeld door culturele activiteiten te ondernemen, door een cursus te volgen of vrijwilligerswerk te doen. En, niet te vergeten: lekker naar buiten. Van avontuurlijke outdoor activiteiten tot wandelen in een natuurgebied of op het strand, ze doen het allemaal. En ze doen het vaak: vergeleken met de doelgroepen gaan zij er relatief vaak een dagje op uit in Nederland. Daar willen ze ook best voor reizen: heel Nederland door of naar het buitenland is voor hen geen probleem. Avontuurzoekers trekken graag hun eigen plan en gaan liever niet met grote groepen weg. Ook hoeft voor hen niet van te voren vast te liggen wat er precies gaat gebeuren; juist de ongeplande en last minute dingen zijn zo leuk!

Wat betekent vakantie?

Vakantie is voor deze groep echt een extensie van hun vrije tijd. Dus tijd waar je alles uit moet halen in termen van beleving en ontwikkeling. Tijd waarin je nieuwe dingen moet doen, nieuwe mensen kan leren kennen en inspiratie op kan doen. Dat mag soms best uitdagend en verrassend zijn! We zien dan ook dat deze groep vaker vakanties onderneemt met veel activiteiten. Cultureel, sportief, avontuurlijk, in de natuur of een themavakantie; vooral fijn als het anders is dan anders, en ze het gevoel hebben dat ze het 'echte' lokale leven ervaren. Het is dan ook niet vreemd dat ze veel rondtrekken. En waar ze gaan, zoeken ze het liefst naar bijzondere, gekke of verrassende locaties om te overnachten. Een basic camping, een hostel, (Air)BnB of andere kleinschalige accommodaties passen daar goed bij. Een camping met veel activiteiten en vermaak is juist minder populair. Voor een midweek of weekend kunnen de Avontuurzoekers zich prima vermaken in Nederland. En als het zo uitkomt, dan kan dat ook voor een langere vakantie. Maar meer dan andere groepen zien we dat de Avontuurzoekers voor de lange vakantie het liefst naar het buitenland gaan. Daar is dan toch net wat meer te ontdekken

Hoe zien de Avontuurzoekers er uit?

Avontuurzoekers zijn iets vaker vrouwen (58%), relatief vaker jongeren tot en met 29 jaar (23%) en alleenstaanden (27%). Ze verdienen bijna net zo vaak onder modaal (37%) als boven modaal (37%), en zijn hoog opgeleid (62%).

CONCEPT

Plezierzoeker

Plezierzoekers houden van feesten en de hort op gaan met vrienden. Een dag niet gelachen, is een dag niet geleefd.

Plezier hebben, vrijheid, extravert, ego/groep

Wie zijn de Plezierzoekers?

Plezierzoekers zijn spontaan, vrolijk en gezellig. Ook omschrijven ze zichzelf als avontuurlijk, impulsief en eigenwijs. Waarden die ze belangrijk vinden zijn uitdaging, uniek zijn en succes in het leven. Ze hebben het liefst veel mensen om zich heen, en trekken er dan ook graag op uit met familie, vrienden en kennissen. Ze houden van leuke dingen ondernemen: voor hen staat plezier hebben in het leven op nummer één. Een dag niet gelachen, is een dag niet geleefd! 18 % van de Nederlanders is plezierzoeker.

Wat betekent vrije tijd?

Vrije tijd is voor de Plezierzoekers tijd om het hoofd leeg te maken, tijd om je te laten gaan, om geëntertaind te worden en nieuwe avonturen te beleven: leuke dingen doen! Daar hoeft geen verder doel achter te zitten, het is genoeg om gewoon vermaakt te worden. Bijvoorbeeld door naar een festival of evenement te gaan, te feesten, of een pretpark te bezoeken. Maar ook de bioscoop, een escaperoom of casino past bij deze groep. Gezelligheid en plezier zijn het meest belangrijk. Spontane plannen, met een groep op pad, op plekken waar veel gebeurt, Plezierzoekers zijn eigenlijk overal wel voor te porren. Ze trekken er dan ook relatief vaak op uit, in vergelijking met de andere doelgroepen. Lang leve de lol!

Wat betekent vakantie?

Ook op vakantie zoeken deze recreanten naar plezier. Ze gaan graag met een gezellige groep (familie of vrienden) op pad. Hoe meer zielen, hoe meer vreugd. En ook: hoe vaker hoe beter. In vergelijking met andere groepen gaan Plezierzoekers vrij vaak op vakantie, zowel in Nederland als in het buitenland. Plezierzoekers kiezen vaak voor een zon-, zee- en strandvakantie, een feestvakantie of een avontuurlijke vakantie. Zo lang het maar gezellig is, en er voor iedereen wat te doen is. Ze vinden het dan ook prettig om te verblijven op een camping met veel activiteiten en vermaak. Daarnaast kiezen ze vaak een bijzondere, gekke of verrassende plek, want Plezierzoekers houden er wel van om nieuwe dingen uit te proberen. Een hostel bijvoorbeeld. Als ze met hun partner op pad gaan, boeken ze graag een romantisch verblijf in een luxe hotel. Bijvoorbeeld als ze een leuke aanbieding vinden, want dat zien ze echt als een sport!

Hoe zien de Plezierzoekers er uit?

Plezierzoekers zijn iets vaker vrouwen (59%) dan mannen (32%). Het zijn veelal jonge mensen tussen 18 en 39 jaar (68%), en veel minder vaak 50+'ers (18%). We zien ook veel gezinnen met kinderen in deze categorie (46%). Plezierzoekers zijn vaak middelbaar opgeleid (45%) en verdienen onder modaal (44%).

CONCEPT

Harmoniezoeker

Vrije tijd is tijd voor het gezin, de familie of vrienden. Harmoniezoekers zijn pas echt blij, als iedereen in het gezelschap tevreden is.

Gezelligheid met familie en vrienden, extravert

Wie zijn de Harmoniezoekers?
Harmoniezoekers zijn hartelijke, gezellige mensen, met veel interesse in anderen. Ze omschrijven zichzelf als gemoedelijk, vrolijk en zachtaardig. In het leven hechten ze veel belang aan geborgenheid, gastvrijheid en vriendschap. Ze nemen de tijd voor het gezin, trekken er graag op uit met (of naar) familie, vrienden en kennissen, en vinden een goede relatie met buren en familie heel belangrijk. Het hoeft voor hen allemaal niet zo vreemd; doe maar normaal, dan doe je al gek genoeg. 11% van de Nederlanders zijn Harmoniezoekers.

Wat betekent vrije tijd?
Voor Harmoniezoekers staat samenzijn in hun vrije tijd centraal. Tijd met het gezin, met familie en vrienden, maar ook met de partner: hoe meer zielen, hoe meer vreugd! Eén van de favoriete bezigheden van deze groep? Winkelen! Maar ook voor meer 'actieve activiteiten' zoals zwemmen of een bezoekje aan een dierenpark of pretpark trommelen zij hun vrienden of familie graag op. Naast gezelligheid houdt de Harmoniezoeker ook van rustig aan doen. Zoals heerlijk ontspannen in de sauna. Als ze een dagje op pad gaan, is het belangrijkste dat er voor iedereen wat te doen is, en dat het gezellig is. Daarin kunnen ze ook goed genieten van de kleine dingen.

Wat betekent vakantie?
Ook bij de vakantie(plannen) van de Harmoniezoekers ligt de focus op het gezin. Vakantie is echt tijd voor het gezin, tijd om te genieten, te ontspannen en plezier te maken. Zo gaan ze relatief vaak op een vakantie met veel kinderactiviteiten, of op een familie/vriendenweekend. Dan verblijven ze graag in een huisje op een park met veel voorzieningen. Voor Harmoniezoekers is het op vakantie vooral belangrijk dat er voor iedereen

wat te doen is, en dat het gezellig is. Goede praktische voorzieningen zijn dan een prettige randvoorwaarde, en een knusse sfeer is ook een pré. Wel is het belangrijk om rekening te houden met de kosten, vandaar dat deze groep graag op aanbiedingensites kijkt voor inspiratie.

Hoe zien de Harmoniezoekers er uit?
Harmoniezoekers zijn vaker vrouwen (82%), in de leeftijd 35-54 jaar (50%), in een volwassen huishouden met een hoofdkostwinner tussen de 50 en 65 jaar (27%). Ook wonen zij vaker in huishoudens met kinderen tot 12 jaar (29%). Ze zijn vaak middelbaar (55%) of laag (28%) opgeleid, en verdienen vaak onder modaal (42%) of modaal (30%).

CONCEPT

Verbindingszoeker

Verbindingszoekers zetten zich graag in voor anderen. Daarnaast genieten ze van natuur en knusse sfeer.

Wie zijn de Verbindingszoekers?

Inzetten voor anderen, harmonie, extravert, groep

Verbindingszoekers zijn, bovenal, geïnteresseerd in anderen. Het zijn behulpzame, evenwichtige mensen die zichzelf omschrijven als 'gewoon' en hartelijk. Voor Verbindingszoekers zijn gastvrijheid, sociale verbondenheid en 'doe maar gewoon' belangrijke waarden. Ze vinden het dan ook belangrijk om een goede relatie te onderhouden met buren en familie, met harmonie en gezelligheid. Er voor elkaar zijn, dat is toch hartstikke normaal? 13% van de Nederlanders is Verbindingszoeker.

Wat betekent vrije tijd?

Vrije tijd betekent voor deze groep zeker geen verspilde tijd. Het is juist tijd die je op een hele nuttige manier kan gebruiken. Bijvoorbeeld door je in te zetten voor een ander, met vrijwilligerswerk of bij een vereniging. Ook zijn Verbindingszoekers graag in beweging: wandelen en fietsen in de natuur vinden ze heerlijk. Tot slot hebben ze ook een duidelijke culturele interesse. Zo zijn ze graag zelf creatief, maar bezoeken ze ook graag een theater of museum. Het liefst gaat de Verbindingszoeker samen op pad, want alleen is ook maar zo alleen. Vrije tijd is voor Verbindingszoekers tijd voor hun partner, familie en vrienden. Ze genieten van de kleine dingen, vinden een authentieke sfeer belangrijk en staan ook open voor verrassingen en nieuwe dingen. Gezelligheid, genieten en ontspanning. Dat is vrije tijd!

Wat betekent vakantie?

Vakantie is ontspanning, genieten en gezelligheid. Rust en stilte, en tijd voor de partner. De ontspanning en rust die ze zoeken, vinden ze vaak in de natuur. Dat kan voor hen ook prima in Nederland, zowel voor een kort verblijf of voor een langere vakantie. Verblijven doen ze dan graag op een camping met

Gezelligheid, genieten en ontspanning in de natuur

goede faciliteiten, of in een bekende hotelketen. Zolang het maar gemoedelijk, knus, kleinschalig en rustig is, met gastvrij personeel. Dan heb je ook wat meer het gevoel dat je het 'echte' lokale leven ervaart op vakantie, wat Verbindingszoekers belangrijk vinden. En willen ze een keer iets anders? Dan is de groepsreis een goed alternatief; veel doen en beleven, maar wel lekker makkelijk. En je ontmoet nog eens nieuwe mensen. Gezellig!

Hoe zien de Verbindingszoekers er uit?

Verbindingszoekers zijn iets vaker vrouwen (55%). Veruit de meeste recreanten zijn 55 jaar of ouder (68%), en de meeste huishoudens bestaan uit twee personen (49%). We zien in deze groep dus veelal empty nesters. Qua opleiding zijn Verbindingszoekers heel gemiddeld verdeeld vergeleken met de rest van Nederland; zo is 40% hoog opgeleid, 40% gemiddeld en 20% laag. Ook het inkomen is erg gemiddeld, zo verdient 33% onder modaal, 25% modaal en 43% boven modaal.

CONCEPT

Rustzoeker

Rustzoekers houden recreatie graag letterlijk en figuurlijk dicht bij huis. Ze zijn het liefst in de eigen, vertrouwde omgeving.

Wie zijn de Rustzoekers?

Recreatie dicht bij huis, veiligheid, introvert en in een groep

Rustzoekers vinden zichzelf hele gewone mensen. Ze omschrijven zichzelf als kalm, behulpzaam, bedachtzaam en zachtaardig. Ze houden van rust en regelmaat, en voelen zich het meest op hun gemak in hun eigen, vertrouwde omgeving. Ze vinden het fijn als ze lekker hun eigen gang kunnen gaan, en vinden het dan ook niet erg om alleen te zijn. Ze houden ervan om op hun gemak thuis te zijn, een beetje te tuineren, te klussen en tv te kijken. Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg. Rustzoekers vormen 18% van het totaal.

Wat betekent vrije tijd?

Voor deze groep gaat recreëren over tot rust komen, en even geen gedoe. Voor hen hoeft het allemaal niet zo druk en moeilijk. Gewoon lekker rondom het eigen huis iets doen, een beetje tuinieren, wellicht een rondje fietsen of wandelen, dan zijn ze al gauw tevreden. Een lekker dagje voor hen kan ook een middag vissen zijn, of vrijwilligerswerk doen. Ze hoeven niet ver weg te gaan, nieuwe dingen te doen, of zich te omringen met veel andere mensen. In hun vrije tijd genieten ze juist van de rust en stilte, en van de kleine dingen in het leven.

Wat betekent vakantie?

Rustzoekers zijn niet de grootste vakantievierders. Maar als ze wel op vakantie gaan, dan is dat echt met als doel om uit te rusten en bij te komen. Dat kan ook prima thuis. Even lekker rustig aan doen, dat geeft voldoening. Als ze wel buiten de deur slapen, dan vinden ze het fijn om van tevoren zoveel mogelijk te regelen. Dan gaan ze bijvoorbeeld naar een huisje of bungalow op een park met veel voorzieningen. Of naar een bekende hotelketen. Privacy is belangrijk, en het liefst willen deze recreanten zo veel mogelijk met rust gelaten worden. Daarom slapen ze relatief graag thuis.

Hoe zien de Rustzoekers eruit?

Rustzoekers zijn iets vaker vrouw (53%), meestal 45 jaar of ouder (72%) en in een volwassen huishouden met een hoofdkostwinner van 50% (47%). Ze zijn meestal laag- of middelbaar opgeleid (31% en 46%), en verdienen iets vaker onder modaal (45%).

CONCEPT

Inzichtzoeker

Inzichtzoekers willen dingen leren en ervaren, in de natuur en met culturele activiteiten.

Rustig, dingen leren en ervaren, controle, introvert en ego

Wie zijn de inzichtzoekers?
Inzichtzoekers zijn bedachtzame, serieuze en intelligente mensen. Ook omschrijven zij zichzelf als evenwichtig en zakelijk. Ze vinden het niet erg om alleen te zijn, want dan kunnen ze mooi hun eigen gang gaan. De rust en ruimte om hen heen die ze daardoor verkrijgen vinden ze fijn. Belangrijke waarden voor Inzichtzoekers zijn rationaliteit, daadkracht, privacy/rust en 'doe maar gewoon'. Maar ook vrijheid om te doen wat ze willen is erg belangrijk voor ze. Als ze niet op pad gaan naar culturele activiteiten of natuur, dan vinden ze het ook heerlijk om rustig thuis te zijn, een beetje te klussen, TV te kijken en het nieuws te volgen. Ze houden van informatie; 'meten is weten'! 14% van de Nederlanders zijn Inzichtzoekers.

Wat betekent vrije tijd?
Vrije tijd is geen tijd om stil te zitten. Het is tijd voor zelfontwikkeling, tijd die je bewust moet besteden. In deze tijd kun je doen en laten wat je zelf wilt, in vrijheid. Nuttige dingen doen, dingen leren. Daarvoor is rust en stilte ook belangrijk. Inzichtzoekers hebben zo hun vaste activiteiten, zoals museumbezoek en het bekijken van bezienswaardige gebouwen, of wandelen in een natuurgebied. Deze recreanten vermijden liever drukke plekken en gaan, als het even kan, niet met grote groepen weg. Ze trekken graag hun eigen plan. In de natuur bijvoorbeeld, want dat vinden ze prettig.

Wat betekent vakantie?
Ook op vakantie genieten Inzichtzoekers van de natuur, en trekken ze graag rond. Daarnaast besteden ze op vakantie graag tijd aan kunst en cultuur. Het liefst in een klein gezelschap, want dan kun je het beste doen waar je zelf zin in hebt. Overnachten doen ze graag op een plek waar de praktische voorzieningen goed geregeld zijn. Zoals in een bekende hotelketen, in een

bed & breakfast, of stiekem toch gewoon thuis. Want daar vinden ze de privacy, rust en stilte die ze zoeken. Ze gaan minder graag naar een huisje op een park met een vaste formule, al zijn er alsnog af en toe te vinden. Net als tijdens een dagje weg, willen zij op vakantie dingen leren, en genieten van hun vrijheid.

Hoe zien Inzichtzoekers eruit?
Inzichtzoekers zijn relatief vaker mannen (78%) en vaak 60 jaar of ouder (51%). Ze wonen vaker in tweepersoonshuishoudens (47%). Inzichtzoekers zijn relatief vaak hoogopgeleid (64%), en verdienen meestal boven modaal (61%).

CONCEPT

Stijlzoeker

Stijlzoekers gaan ervoor: in hun vrije tijd worden ze graag geprikkeld, en zoeken ze de uitdaging op.

Luxe, comfort, exclusiviteit, controle, introvert, ego

Wie zijn de Stijlzoekers?

Stijlzoekers zijn intelligent, zelfverzekerd en doelgericht. Ze hebben een sterk karakter, en omschrijven zichzelf ook wel als zakelijk, ondernemend en leidinggevend. Stijlzoekers zijn graag onder gelijkgestemden, die waarden als ambitie, uitdaging en daadkracht met hen delen. En die waarderen dat de Stijlzoekers zeggen waar het op staat, ook als anderen het daar misschien niet mee eens zijn. Stijlzoekers gaan ervoor in het leven: zowel in hun werk, als in hun vrije tijd worden ze graag geprikkeld, en zoeken ze de uitdaging op. Verveling is niet aan hen besteed. Liever besteden ze hun tijd aan sporten en feesten. Gáán! 15% van de Nederlanders is Stijlzoeker.

Wat betekent vrije tijd?

De actieve en strevende levensstijl van Stijlzoekers komt ook duidelijk naar voren in hun vrije tijd en vakantie. ‘Work hard, play hard’ is het adagium van deze groep. Ze staan eigenlijk overal wel voor open, zolang het ze maar op een bepaalde manier prikkelt. Ze trekken er vaak op uit, en deze dagen kunnen dan ook op veel manieren worden ingevuld. Bijvoorbeeld door zelf actief te sporten, maar een sportwedstrijd bezoeken is evengoed een alternatief. Aan de andere kant vinden Stijlzoekers het ook heerlijk om zichzelf te laten verwennen, en te genieten van exclusieve activiteiten. Minder vaak dan andere doelgroepen bezoeken ze een natuurgebied om te wandelen of fietsen. Al kan ook dat ook voor hen interessant zijn als er bijvoorbeeld een sportwedstrijd of een evenement wordt georganiseerd.

Wat betekent vakantie?

Wie hard werkt, heeft natuurlijk ook behoefte aan vakantie. Stijlzoekers trekken er dan ook vaak op uit om even een paar dagen of langer weg te zijn. Zowel in Nederland als in het buitenland. Ze houden relatief veel van zon-, zee- en strandvakanties en feestvakanties. Zo lang er maar lekker veel te doen is. Daarom is het fijn als er veel activiteiten zijn, en is het ook geen gek idee om met een grote groep op stap te gaan. Voor hen hoort verwend worden en genieten van exclusiviteit bij vakantie. Luxe en comfort is dan ook belangrijk voor deze groep. Ze vinden het ook niet erg om iets meer te betalen, als het dan écht goed is. Stijlzoekers verblijven daarom graag in een luxe hotel of in een AirBnB; dan weet je zeker dat het goed is.

Hoe zien ze Stijlzoekers er uit?

Recreanten in deze groep zijn relatief vaak mannen (71%), in de leeftijd van 18 t/m 39 jaar (36%). Qua huishouden verschillen Stijlzoekers niet veel van de gemiddelde verdeling in Nederland. Ze hebben iets vaker een huishouden met een kind van 12 jaar of jonger. Het grootste deel zijn volwassenen zonder inwonende kinderen (48%). Ze zijn vaak hoogopgeleid (55%), en verdienen relatief vaak boven modaal (66%).

CONCEPT

Bijlage 5 Resultaten Swipocratie

Om in beeld te brengen hoe recreatie en toerisme in Opmeer ervoor staat en wat de wensen voor de sector in de toekomst zijn, is er met behulp van Swipocratie een enquête uitgezet onder de inwoners van gemeente Opmeer. In totaal gaven 319 respondenten (waarvan 289 woonachtig in de gemeente Opmeer) hun mening over de huidige en toekomstige vrijetijdssector in Opmeer.

Het merendeel van de inwoners vindt het open landschap bij de gemeente passen, kan gemakkelijk wandelen en fietsen door de gemeente en is tevreden met de sport- en recreatiemogelijkheden. Maar er zijn ook verbeteringen. Niet overal in de gemeente kunnen inwoners veilig wandelen en fietsen, en er ongeveer de helft van de inwoners vindt dat er onvoldoende voorzieningen en ontmoetingsplekken voor jongeren zijn.

Inwoners staan positief tegenover toerisme

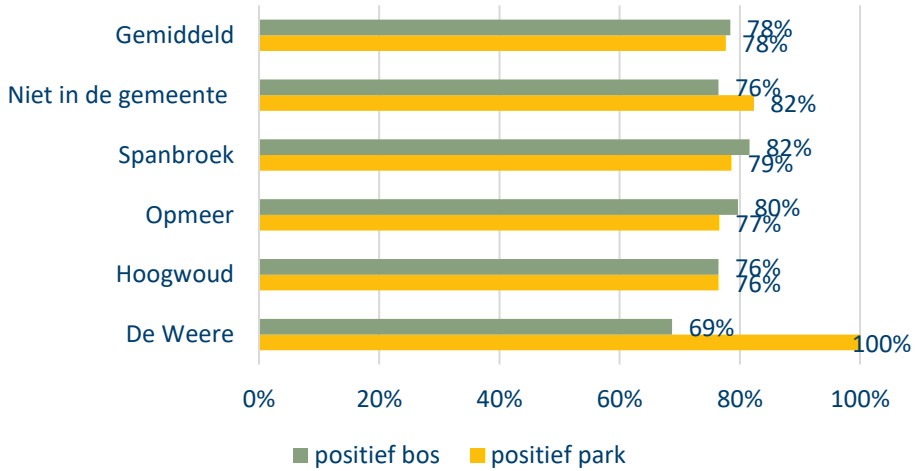
- 76% vindt het goed als er meer bezoekers komen;
- 72% steunt uitbreiding van overnachtingsplekken;
- De 'ideale toerist' komt voor rust en natuur;
- 77% vindt dat de huidige camperplaatsen bij de passantenhaven moeten blijven

Passantenhaven Spanbroek

- 93% van de inwoners is bekend met de passantenhaven
- 55% komt er ook daadwerkelijk wel eens
- 81% vindt de haven een geschikte locatie voor méér recreatieve mogelijkheden
- 81% vindt de haven een geschikte locatie voor een officiële zwemplek;
- 80% ziet graag een openbaar toilet bij de haven
- 76% staat positief tegenover een terras bij de passantenhaven
- Zoals eerder vermeld vindt 77% van de inwoners aan dat de huidige 3 camperplaatsen in de haven moeten blijven.

Behoefte aan dorpsbossen en parken

De Provincie Noord-Holland kent een tekort aan recreatieplaatsen. Niet alleen in de regio komen meer mensen wonen, ook in de gemeente Opmeer krijgt de komende jaren te maken met bevolkingsgroei. Al deze mensen moeten op een prettige manier kunnen recreëren. Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan een klimaatbestendige toekomst. We krijgen te maken met meer extreme hitte en extreme neerslag, meer warme dagen en meer tropische dagen. Uit de enquête blijkt dat gemiddeld gezien 78% van de respondenten graag meer parken en dorpsbossen ziet verschijnen. Dat past ook bij het beeld van een landelijke gemeente met veel landbouw en open zichtlijnen. Ook weten we dat bossen relatief veel mensen kunnen opvangen voor de plek als 'te druk' wordt ervaren. En natuurlijk geven bossen natuurlijke schaduw en koelingseffecten. Vooral in Spanbroek lijkt er draagvlak voor een dorpsbos te zijn (82% van de respondenten geeft aan een dorpsbos te willen), maar ook in Opmeer (80%) en Hoogwoud (76%) staan bewoners hier positief tegenover. Ook is er behoefte aan meer parken.

Figuur 16. Percentages inwoners positief tegenover dorpsbos of park

CONCEPT

319 deelnemers

Hoe denken inwoners over de toekomst van recreatie en toerisme in gemeente Opmeer

De gemeente Opmeer ontwikkelt nieuw beleid voor recreatie en toerisme, met oog voor duurzaamheid en de wensen van inwoners. Om goed aan te sluiten bij wat er leeft in de samenleving, is het belangrijk te weten hoe inwoners denken over toerisme en recreatie in Opmeer. Via een online vragenlijst (Swipocratie) konden zij hun mening geven. Hieronder staan de resultaten.

Leven in gemeente Opmeer

- 93% Het open landschap hoort echt bij Opmeer
- 86% Ik kan gemakkelijk met de fiets naar omliggende natuurgebieden (vanuit mijn eigen huis)
- 78% Ik wandel graag in gemeente Opmeer
- 74% Er is voor mij genoeg te doen in mijn woongebied
- 67% Ik kan veilig fietsen langs de wegen in gemeente Opmeer
- 65% Ik ben goed op de hoogte van wat er in mijn vrije tijd te doen is in gemeente Opmeer
- 65% Er is voor mij genoeg te doen in het buitengebied
- 64% Ik ben tevreden over de mogelijkheden om buiten te sporten
- 64% Er mist in de gemeente een leuke uitgaansgelegenheid
- 63% Ik kan gemakkelijk lopend naar omliggende natuurgebieden (vanuit mijn eigen huis)
- 58% Ik kan veilig wandelen langs de wegen in gemeente Opmeer
- 58% Er zijn genoeg plekken in de buitenruimte om mensen te kunnen ontmoeten
- 56% Ik weet waar ik informatie over mogelijke activiteiten in het buitengebied kan vinden
- 55% Er is genoeg te doen voor jongeren in gemeente Opmeer
- 43% Er zijn genoeg ontmoetingsplekken voor jongeren

Gemeente Opmeer in de toekomst

- 85% Ik wil graag meer mooie wandelroutes
- 79% Ik wil graag meer mooie fietsroutes
- 79% Ik wil graag een dorpsbos
- 77% Ik wil graag meer parken in mijn woonplaats
- 76% Ik vind het goed als er meer bezoekers en toeristen komen naar gemeente Opmeer
- 72% Ik vind het goed als er meer overnachtingsplek-ken komen
- 61% Meer mogelijkheden om te zwemmen in de gemeente vind ik belangrijk
- 52% Meer mogelijkheden om te varen in gemeente Opmeer vind ik belangrijk
- 33% Als er mountainbikeroutes zouden zijn, zou ik er gebruik van maken
- 32% Meer mogelijkheden om te vissen in de gemeente vind ik belangrijk

Dilemma's

61%	Mijn ideale toerist komt voor: rust en natuur	Gezelligheid en activiteiten	39%
74%	Liever een goed onderhouden wandelpad	Mijn eigen weg kiezen in de natuur	26%
51%	In het weekend: liever een wandeling	Het terras op	49%
58%	Liever meer dingen te doen	Meer rust en ruimte in gemeente Opmeer	42%
55%	Liever meer waterrecreatie met bootjes	Meer rust aan het water	45%
31%	Liever meer lange afstandswandelingen	Meer ommetjes vanaf mijn huis	69%

Wat wil men meer zien?

- 81% Leuke marktjes
- 78% Concerten
- 77% Kanoën/ suppen
- 71% Theater-voorstellingen
- 53% Dance events

De passantenhaven

- 81% Vindt hier een officiële zwemplek een goed idee
- 80% Vindt hier een openbaar toilet een goed idee
- 76% Vindt hier een terras een goed idee
- 81% Vindt dit een geschikte locatie voor méér recreatiemogelijkheden
- 55% Komt hier weleens
- 93% Kent je deze plek

De huidige 3 camperplaatsen…

77% Moeten blijven [A] - Moeten weg [B] 23%

Dit project is uitgevoerd in voorjaar 2025 met behulp van « swipocratie »

CONCEPT

Inspraak- en zienswijzennota Toeristisch & Recreatief Beleid 2025–2035

1. Inleiding

Van 17 september t/m 30 september 2025 lag het concept Toeristisch & Recreatief Beleid 2025–2035 ter inzage. In deze periode konden inwoners, ondernemers en organisaties een zienswijze indienen.

De ontvangen reacties zijn samengevat in onderstaande tabel.

2. Overzicht inspraakreacties

Nr	Datum	Afzender/organisatie	Opmerking/vraag indiener	Reactie gemeente
1.	30 sept 2025	Stichting Opmeer Gewoon Anders	Wordt dit concept nog in deze raadsperiode vastgesteld?	Ja. Het concept is in november geagendeerd voor behandeling in de raad, met als doel vaststelling in december 2025.
2	30 sept 2025	Stichting Opmeer Gewoon Anders	Op blz. 8 (par. 2.3) wordt genoemd dat er onvoldoende voorzieningen en ontmoetingsplekken voor jongeren zijn. Wat wordt daarmee bedoeld?	Deze constatering komt voort uit een onderzoek dat is uitgevoerd in het kader van het BOSS-beleid (Bewegen, Ontmoeten, Spelen, Sporten). In het beleid wordt tevens verwezen naar het verder doorontwikkelen van de Weijver vanuit de BOSS-visie. Er is dus al aanbod, maar er is ruimte voor verbetering en uitbreiding.
3	30 sept 2025	Stichting Opmeer Gewoon Anders	Blz. 10 – “de perspectiefarme verblijfsector staat onder druk”; wat wordt hiermee bedoeld?	Met de perspectiefarme verblijfssector worden bedrijven bedoeld met een zwakke economische basis (lage bezettingsgraad, beperkte openingsduur, weinig investeringskracht of opvolging) of bedrijven op een ongunstige locatie (nabij drukke weg, industrieterrein of verrommeld gebied). Deze bedrijven lopen risico op verval of oneigenlijk gebruik, zoals permanente bewoning of negatieve invloed op de omgevingskwaliteit.
4	30 sept 2025	Stichting Opmeer Gewoon Anders	Bij actielijn ‘Vitale verblijfsrecreatie’ (blz. 12) worden ondernemers uitgedaagd bij te dragen aan Opmeer als waardevolle	De gemeente deelt dit uitgangspunt. De visie beoogt juist ruimte te bieden aan initiatieven die bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de bestemming Opmeer.

			bestemming. Dat kan alleen als de gemeente ruimte biedt.	
5	30 sept 2025	Stichting Opmeer Gewoon Anders	Bij par. 4.5 (blz. 16) wordt genoemd dat platformen zoals “Opmeer Gewoon Anders” worden benut voor profilering. Hoe kan de profilering worden geoptimaliseerd?	Parallel aan deze visie wordt de regionale marketing professioneel opgepakt binnen Westfriesland. Hiervoor is een nieuwe strategie ontwikkeld (waarbij ook input van de Westfriese ondernemers is meegenomen). De uitvoering start in 2026. Alle toeristische ondernemers worden hierbij betrokken/aangehaakt.
6	30 sept 2025	Stichting Opmeer Gewoon Anders	Bij actielijn 2 (blz. 18-22) worden bestemmingsplannen door de sector als beklemmend ervaren. Er is behoefte aan ruimere mogelijkheden en minder maatwerk.	De geldende bestemmingsplannen blijven het juridische kader. Deze visie biedt echter beleidsruimte om onderbouwd af te wijken waar dat bijdraagt aan de doelstellingen. Een volledig dichtgeregeld plan zou juist minder ruimte geven aan goede initiatieven. Met deze visie ontstaat meer flexibiliteit voor kansrijke plannen.
7	30 sept 2025	Stichting Opmeer Gewoon Anders	Bij actielijn 3 (blz. 23-26) wordt aandacht besteed aan agrarische beleving. De huidige Detailhandelsvisie en het Omgevingsplan bieden daarvoor weinig ruimte.	De regionale Detailhandelsvisie richt zich op detailhandel. Met de passage over boerderijwinkels wordt de toegevoegde waarde van deze soort van detailhandel onderschreven en wordt aangegeven in hoeverre deze winkels zich verhouden tot de hoofdwinkelstructuur in Westfriesland. De hoofdwinkelstructuur is de belangrijke drager van de voorzieningen in Westfriesland. Voor agrariërs met een boerenlandwinkel geldt dat dit al vele jaren geleden in het Opmeerse bestemmingsplan is toegestaan (tot 50 m^2). Grotere of afwijkende initiatieven zouden een bedreiging kunnen vormen voor de hoofdwinkelstructuur, daarom moeten deze initiatieven worden onderbouwd met een plan. Dit uitgangspunt geldt inmiddels in heel Westfriesland, wat duidelijkheid biedt. Het huidige bestemmingsplan geldt nog; aan een nieuwe Omgevingsvisie (vaststelling 2026) en een Omgevingsplan wordt gewerkt. Deze T&R-visie fungeert als bouwsteen daarin en biedt beleidsruimte voor initiatieven die passen bij de visie.

8	30 sept 2025	Stichting Opmeer Gewoon Anders	Bij actielijn 5 (blz. 30-32) wordt gevraagd meer ruimte te bieden voor de doorontwikkeling van bestaande recreatieve knooppunten en samenwerking met lokale partijen te benadrukken.	De gemeente onderschrijft dit volledig. Samenwerking met lokale ondernemers en organisaties is cruciaal en vanzelfsprekend onderdeel van de uitvoering.
9	30 sept 2025	Camping het Stammeland	De indiener is positief over de koers van het beleid en de ruimte die wordt geboden aan uitbreiding van verblijfsaccommodaties.	De gemeente waardeert de positieve en betrokken reactie van Camping *Het Stammeland* en de manier waarop wordt meegedacht over de ontwikkeling van toerisme en recreatie in Opmeer.
10	30 sept 2025	Camping het Stammeland	Camping *Het Stammeland* wil gebruikmaken van de beleidsruimte om het aantal kampeerplaatsen uit te breiden van 30 naar 50 plaatsen.	De gemeente benadrukt dat voor een uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen altijd een omgevingsvergunning vereist is. Het college heeft het beleid op dit moment nog niet vastgesteld; de aanvraag kan na vaststelling worden ingediend.
11	30 sept 2025	Camping het Stammeland	De indiener verwijst naar de passage in het conceptbeleid waarin sprake is van een uitbreiding van 30 naar 50 plaatsen, en gaat ervan uit dat dit ook geldt voor kleinschalig kamperen bij de boer.	Er is sprake van een misinterpretatie. De mogelijkheid tot uitbreiding van 30 naar 50 plaatsen geldt uitsluitend voor **zelfstandige kampeerterreinen**. Voor **kamperen bij de boer** blijft het maximum van **30 plaatsen** gelden. Dit is toegelicht op pagina 19 en 20 van de conceptnota.
12	30 sept 2025	Camping het Stammeland	De camping vraagt bevestiging dat het college deze lijn hanteert en dat een aanvraag mogelijk is.	De gemeente bevestigt dat een aanvraag mogelijk is binnen de geldende beleidskaders en vergunningprocedures. Het beleid maakt onderscheid tussen kampeerterreinen en kamperen bij de boer; uitbreidingen worden per geval beoordeeld.
13	25 sept 2025	Stichting IJsclub Spanbroek-Opmeer	Het aantal camperplaatsen bij de Passantenhaven (drie) is te beperkt; voorstel om dit uit te breiden naar minimaal vijf.	De gemeente begrijpt de wens voor uitbreiding, maar heeft in de visie bewust gekozen voor een maximum van drie plaatsen. Een groter aantal zou kunnen worden gezien als economische activiteit waarmee de gemeente concurreert met ondernemers, wat strijdig kan zijn met de Wet Markt en Overheid. Daarnaast blijft de haven primair een publieke recreatieplek en geen volwaardig camperterrein. De komende periode wordt gekeken hoe de bestaande drie plaatsen kwalitatief beter kunnen worden ingericht.
14	25 sept 2025	Stichting IJsclub Spanbroek-Opmeer	Voorstel voor aanleg van een toiletvoorziening en terras bij de Passantenhaven, mogelijk op de	Deze onderdelen zijn genoemd in de concept visie als mogelijke toekomstige verbeteringen. De concrete uitwerking volgt echter pas in het uitvoeringsprogramma.

			huidige locatie van de mobiele unit van de ijsclub.	
15	25 sept 2025	Stichting IJsclub Spanbroek-Opmeer	Voorstel voor schaduw (bomen), beschutting en parkeervoorzieningen bij het terras.	De visie schetst slechts de koers; het ontwerp volgt in een later stadium, afhankelijk van inpassing, middelen en prioriteiten.
16	25 sept 2025	Stichting IJsclub Spanbroek-Opmeer	Verzoek om betrokken te blijven bij verdere plannen rondom de Passantenhaven.	De gemeente waardeert de betrokkenheid van de ijsclub en zal hen betrekken bij de verdere uitwerking van het programma voor de Passantenhaven.
17	26 sept 2025	Campingeigenaren De Gouw, Stammeland en Boven 't Maaiveld	De visie is een goed uitgangspunt, maar de paragraaf *Vitale verblijfsrecreatie* is te algemeen en biedt te weinig duidelijkheid over regels en voorwaarden.	De gemeente erkent dat de visie op hoofdlijnen richting geeft, maar nog geen gedetailleerde regels bevat. Dat is bewust: dit document is een beleidsvisie, geen juridisch kader.
18	26 sept 2025	Campingeigenaren De Gouw, Stammeland en Boven 't Maaiveld	De ondernemers vrezen ruimte voor willekeur bij toepassing van maatwerk, omdat niet helder is op basis van welke criteria aanvragen worden beoordeeld.	De visie schept juist ruimte voor maatwerk, binnen de bestaande bestemmingsplannen. Daarbij geldt dat voorstellen worden beoordeeld op basis van kwaliteit, inpassing in het landschap, duurzaamheid en bijdrage aan de beleving van Opmeer.
19	26 sept 2025	Campingeigenaren De Gouw, Stammeland en Boven 't Maaiveld	Verzoek om een duidelijker kader voor ondernemers, zodat helder is wat wel en niet mogelijk is bij uitbreiding of aanpassing van bedrijven.	De visie geeft de koers en schept beleidsruimte om – waar passend – af te wijken van het bestemmingsplan.

3. Conclusie

De inspraakreacties zijn zorgvuldig beoordeeld en, waar relevant, verwerkt in de definitieve versie van het Toeristisch & Rec reatief Beleid 2025–2035. De hoofdlijn van het beleid blijft ongewijzigd.

Het aangepaste beleid wordt ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad van Opmeer.

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0015452
Zaaknummer	Z 23003844
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	4 december 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	11 december 2025
Van afdeling	Realisatie & Beheer
Onderwerp	Toekomstperspectief Gemeentelijk Woning Bedrijf
Portefeuillehouder	wethouder H.P.J.M. ter Veen

Samenvatting

Er is een onderzoek uitgevoerd naar het toekomstperspectief van het woningbedrijf. Op dit moment is het gemeentelijk woningbedrijf een beherende organisatie van ca. 900 sociale huurwoningen. Een gemeentelijk woningbedrijf heeft een aantal afwijkende mogelijkheden ten opzichte van een woningcorporatie:

- Het is voor een gemeentelijk woningbedrijf toegestaan om ontwikkelingsprojecten zelf uit te voeren. Daarbij is het toegestaan dat ook koopwoningen naast huurwoningen worden gebouwd.
- Een gemeentelijk woningbedrijf heeft meer mogelijkheden voor woningtoewijzingen.
- De financiën van een gemeentelijk woningbedrijf kunnen onderdeel zijn van de algemene begroting.

Bij het onderzoek naar het toekomstperspectief zijn er adviezen uitgebracht voor een toekomstscenario van het gemeentelijk woningbedrijf van Opmeer. Daarnaast zijn er adviezen

uitgebracht over het perspectief inzake de integratie van het woningbedrijf in de gemeentelijke organisatie. Het toekomstperspectief gaat niet over de woningtoewijzing. Daarover wordt in Q1-2026 een advies uitgebracht. Het toekomstperspectief gaat ook niet over de integratie met de gemeentelijke begroting. Het besluit is al genomen dat dit gebeurt.

Het college stelt aan de raad voor scenario 3 te omarmen. In dit scenario wijzigt het perspectief van het woningbedrijf van een beherende organisatie naar een beherende en ontwikkelorganisatie.

Daarnaast stelt het college aan de raad perspectief 3 voor. In dit perspectief wordt het woningbedrijf geïntegreerd in de gemeentelijke organisatie en vindt er uitbreiding van formatie plaats t.b.v. de woningbouwontwikkeling.

Voor de realisatie van een implementatieplan voor scenario 3 en perspectief 3 is een voorbereidingsbudget nodig van € 50.000.

Inleiding

Medio 2024 heeft is de opdracht gegeven aan het gemeentelijk woning bedrijf (GWB) om een bedrijfsplan op te stellen, met de volgende uitgangspunten:

- De financiële administratie integreren in de algemene dienst;
- Onderzoek welk aandeel het GWB kan hebben in de bouwopgave van circa 825 woningen voor het aandeel 30% sociale huur.

Er dient een strategische keuze gemaakt te worden voor de toekomst van het woningbedrijf. De gemeenteraad wordt gevraagd om geen wensen en bedenkingen bij het college naar voren te brengen bij het voorgestelde voorkeursscenario en perspectief.

Voorgesteld besluit

1. Geen wensen en bedenkingen aan het college naar voren te brengen voor het voorkeursscenario 3 en perspectief 3 voor het gemeentelijk woningbedrijf.

2. Een budget van € 50.000 ter beschikking te stellen voor het opstellen en uitwerken van het implementatieplan en de kosten hiervan te dekken uit de algemene reserve van het gemeentelijk woningbedrijf.

Argumenten

1.1 Voldoen aan doelstellingen op gebied van woningbouw

Vanuit de woondeal is de ambitie om de totale woningvoorraad tot 2032 met ongeveer 825 woningen uit te breiden, waarvan 30% sociale huurwoningen. Dit komt neer op ongeveer 250 woningen. De Woonschakel realiseerde 100 woningen, resteert een aantal van 150 voor het woningbedrijf. Daarnaast worden 130 woningen vervangen in de vorm van sloop-nieuwbouw, ook ter compensatie van het aantal te verkopen woningen.

1.2 Voldoen aan doelstellingen uit de nationale prestatieafspraken
Dit houdt in het wegwerken van de zogenaamde 'slechte' energielabels door isolatiemaatregelen.

1.2 Uitvoering geven aan de transitievisie warmte van de gemeente
Het bezit voorbereiden op een lage temperatuur warmtetoevoer.

2.1 *Expertise inhuur noodzakelijk*
Om van de huidige situatie naar de gewenste te komen is externe begeleiding en budget nodig welke niet begroot is.

Kanttekeningen

1.1 Investeringen verdienen zich terug
Om te investeren in een beherend en ontwikkelend woningbedrijf is een investering nodig voor de uitbreiding van de organisatie. Deze investering gaat zich terug verdienen door de bouw van huur en mogelijk ook koopwoningen.

1.2 Alternatieve scenario's zijn niet passend
In het advies worden andere scenario's beschreven. Scenario 3 is het meest passend om de ambitie vorm te geven om maximaal gebruik te maken van de mogelijkheden van een gemeentelijk woningbedrijf. Met dit scenario gaat het woningbedrijf mede bijdragen aan de woningambitie van Opmeer. Dit gebeurt niet met de andere scenario's.

1.3 Alternatieve perspectieven minder efficiënt
Perspectief 3 zorgt voor een optimale integratie in de gemeentelijke organisatie. Daarbij blijft het woningbedrijf herkenbaar in de gemeentelijke organisatie, terwijl er maximaal gebruik wordt gemaakt van de kennis en inzet van de andere afdelingen in de gemeente.

1.4 Implementatie is afhankelijk van het gekozen scenario en perspectief.
Bij scenario 3 en perspectief 3 zal het woningbedrijf opnieuw vorm gegeven worden in de gemeentelijke organisatie. Daarvoor is een implementatieplan nodig. Op dit moment is het daarom nog niet helder wat dit betekent voor de huidige functiebeschrijvingen.

1.5 Verduurzaming woningbezit
Het gekozen toekomstperspectief heeft invloed op de verduurzamingsopgave van het woningbezit. In het advies is dit uitgewerkt. Met scenario 3 kan hier uitvoering aan gegeven worden.

Beoogd maatschappelijk effect

Vanuit de woondeal is er de opgave om 30% sociale woningbouw te realiseren in nieuwe projecten. Het gemeentelijke woningbedrijf kan hieraan bijdragen als scenario 3 wordt gevolgd. Met de mogelijkheden die een gemeentelijk woningbedrijf biedt kan Opmeer zelf actief bijdragen aan de bouw van 30% sociale huurwoningen.

Wettelijk kader

Het vaststellen van een toekomstperspectief van het gemeentelijk woningbedrijf gebeurt volgens de mogelijkheden die het wettelijk kader biedt voor gemeentelijke woningbedrijven.

Participatie

Het gaat hier om interne organisatie; participatie is niet van toepassing. De reactie van de OR is toegevoegd, en in het implementatietraject zal daar op in gegaan worden.

Communicatie

Is op dit moment niet van toepassing, wellicht na het implementatietraject.

Financiën

Voor het vervolgtraject vragen we een budget van €50.000,- aan. In het tot stand komen van de rapportage, dus ook in de doorkijk naar het meerjarenperspectief is financiën steeds betrokken geweest en die onderschrijven de genoemde mogelijkheden. Bovendien kunnen bij voortduring keuzes gemaakt worden in temporisering wanneer de financiële haalbaarheid daar om vraagt.

Uitvoering

Voor de implementatie zal een projectleider worden aangetrokken. Na gereedkomen van het plan zal deze eerst weer worden voorgelegd aan MT, OR en het College van B&W. De verwachting is dat dit uiterlijk eind Q1 2026 gereed is indien de besluitvorming in december kan worden afgerond.

Bijlagen

- Atrivé Bedrijfsplan Gemeentelijk Woning bedrijf Opmeer
- Advies Ondernemingsraad
- Reactie op advies OR.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 160 Gemeentewet,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 11 november 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 december 2025;

besluit:

1. Geen wensen en bedenkingen aan het college naar voren te brengen voor het voorkeursscenario 3 en perspectief 3 voor het gemeentelijk woningbedrijf.

2. Een budget van € 50.000 ter beschikking te stellen voor het opstellen en uitwerken van het implementatieplan en de kosten hiervan te dekken uit de algemene reserve van het gemeentelijk woningbedrijf.

Besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter

atrivé.

Bedrijfsplan

Gemeentelijk Woningbedrijf Opmeer

30 mei 2025 | Daan van Schijndel & Hanjo Lagas

Bedrijfsplan

Gemeentelijk Woningbedrijf Opmeer

30 mei 2025 | Daan van Schijndel & Hanjo Lagas

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Woonopgaven gemeente Opmeer	4
3	Rol gemeentelijk woningbedrijf	7
4	Huidige situatie	9
5	Mogelijke rol woningbedrijf in de woningbouwambities van Opmeer en de verduurzaming van het vastgoed	11
6	Sterktes en kwetsbaarheden	16
7	Positionering gemeentelijk woningbedrijf	19
Bijlage 1:	Urgentiecategorieën Wet versterking regie volkshuisvesting	26
Bijlage 2:	Benchmark personele inzet	27
Bijlage 3:	Sterkte-zwakteanalyse	28
Bijlage 4:	Toekomstperspectieven	29
Bijlage 5:	Uitgangspunten voor het doorrekenen van de financiële scenario's in hoofdstuk 5	30

1 Inleiding

De gemeente Opmeer is één van de weinige gemeenten met een eigen gemeentelijk woningbedrijf. Alleen de gemeenten Ameland, Koggenland, Renswoude en Voorne aan Zee hebben een eigen gemeentelijk woningbedrijf. Dit kan voordelen met zich meebrengen. De gemeente kan het beleid en beheer van sociale huurwoningen 'in huis' bepalen en organiseren inclusief de financiële huishouding. Bovendien is het toezicht op de sociale volkshuisvesting van de Minister niet van toepassing op gemeentelijk woningbedrijven. Ook specifieke regelgeving voor woningcorporaties geldt niet voor het gemeentelijke woningbedrijf. Anderzijds kan de gemeente geen beroep doen op de solidariteit van woningcorporaties en de beschikbare financiële steun als het woningbedrijf niet meer in haar opgave kan voldoen.

Het gemeentelijk woningbedrijf beheert momenteel meer dan 900 woningen. Zij staat aan de vooravond om haar vastgoed te gaan verduurzamen om te voldoen aan de gemeentelijke ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Daarnaast heeft de gemeente Opmeer de ambitie om in de komende jaren tot 2032 een forse woonopgave te realiseren. In totaal wil zij toewerken naar een uitbreiding van circa 825 woningen, waarvan circa 30% sociale huur dient te zijn. Het college heeft de wens uitgesproken dat het gemeentelijk woningbedrijf hier een rol in gaat spelen.
Welke rol het gemeentelijk woningbedrijf daadwerkelijk kan en wil spelen is echter nog onduidelijk. Duidelijkheid moet komen welke opgave voor het gemeentelijk woningbedrijf realistisch is in zowel financieel als organisatorisch opzicht. Vandaar dat Atrivé door het afdelingshoofd van het gemeentelijk woningbedrijf is gevraagd om te helpen bij het opstellen van een duurzaam bedrijfsplan. Hiermee wordt voor het gemeentelijk woningbedrijf duidelijkheid verschaft over de ontwikkeling die de komende jaren doorgemaakt dient te worden.
Voor de gemeente Opmeer biedt dit bedrijfsplan duidelijkheid over wat er wel en niet van het gemeentelijk woningbedrijf verwacht kan worden in de komende jaren.

Het bedrijfsplan is als volgt opgebouwd:

- In **hoofdstuk 2** worden de woonopgaven voor de gemeente Opmeer afkomen behandeld.
- In **hoofdstuk 3** wordt ingegaan op de rol van het gemeentelijk woningbedrijf ten opzichte van een woningcorporatie.
- In **hoofdstuk 4** wordt de huidige (ist) situatie van het gemeentelijk woningbedrijf toegelicht.
- In **hoofdstuk 5** wordt aan de hand van de financiële en organisatorische polsstok van het woningbedrijf in kaart gebracht welke rol zij kan spelen in de volkshuisvestelijke ambities van de gemeente.
- In **hoofdstuk 6** wordt de soll-situatie in kaart gebracht door een brug te slaan tussen de externe omgeving en de interne krachten en kwetsbaarheden.
- In **hoofdstuk 7** wordt vervolgens de positionering van het gemeentelijk woningbedrijf uitgewerkt in vier toekomstperspectieven, afgesloten met een advies.

Ter voorbereiding is gesproken met de wethouders ter Veen en Buijs. Afzonderlijk is gesproken met de heer Kröber (afdelingshoofd Realisatie en beheer) en mevrouw Schuts (senior medewerker wonen). Vervolgens zijn gesprekken gevoerd met belanghebbenden in de organisatie: mevrouw Boekel (senior beleidsmedewerker financiën) en mevrouw De Vries (senior beleidsmedewerker wonen). Inzicht in de financiële gang van zaken van het woningbedrijf is verstrekt door mevrouw Nguyen, administrateur woningbedrijf a.i. Een toelichting op de technische staat van het woningbezit is gegeven door de heer Rootjes. Na becommentariëring van dit eerste conceptbedrijfsplan is vervolgens met de overige medewerkers van het woningbedrijf in gesprek gegaan.

2 Woonopgaven gemeente Opmeer

Momenteel is sprake van een breed gedeeld gevoel van urgentie voor het oplossen van de woningnood in Nederland. Aangespoord door de tekorten aan bereikbare woningen, de ‘dubbele’ vergrijzing, een toenemende zorgkloof en een klimaatcrisis tracht Het Rijk samen met provincies en gemeenten de regie op ruimte en volkshuisvesting te herpakken. Deze veranderingen beïnvloeden het speelveld van het domein wonen waarop de gemeente Opmeer met het woningbedrijf positie kiest. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste veranderingen op landelijk, regionaal en lokaal niveau in het kort beschreven ten behoeve van de positiebepaling van het woningbedrijf.

Landelijke context

Trends

Landelijk is een aantal ontwikkelingen gaande die invloed uitoefent op de woningmarkt. We signaleren dat:

- de vraagdruk op de woningmarkt toeneemt en het aanbod achter blijft bij de vraag;
- de groep een- en tweepersoonshuishoudens steeds groter wordt;
- er een toenemend aantal urgenten is vanwege hun persoonlijk situatie (scheiding, huiselijk geweld, beperking e.d.);
- een groep jongeren graag wil blijven wonen of wil terugkeren naar de woonkern waar zij zijn opgegroeid;
- er een dubbele vergrijzing is, die in combinatie met de wens om langer thuis te wonen, veel gaat vragen van de zorg en innovatieve woon(zorg)vormen;
- steeds meer cliënten uit de zorg of beschermd wonen zelfstandige huisvesting behoeven;
- een groeiende groep statushouders gehuisvest moet worden;
- nieuwkomers die voor gezinshereniging, studie of werk naar Nederland komen ook een (andere) woning willen.

Nationale Woon- en Bouwagenda

Met het oog op deze ontwikkelingen heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in 2022 de Nationale Woon- en Bouwagenda gepubliceerd. Hierin worden zes programmalijnen genoemd die vervolgens verder zijn uitgewerkt:

- **Programma Woningbouw**, waarin de taak en verantwoordelijkheid van gemeenten, provincies en Rijk wordt genoemd om in de periode van 2022 t/m 2030 900.000 nieuwbouwwoningen te realiseren.
- **Programma Betaalbaar wonen**, waarin aandacht wordt geboden aan de woonlasten van mensen en de beschikbaarheid van woningen voor lage en middeninkomens.
- **Programma Een thuis voor iedereen**, waarin zorg is voor de beschikbaarheid van woningen voor aandachtsgroepen en een evenredige verdeling van aandachtsgroepen over alle gemeenten.
- **Programma Wonen en zorg voor ouderen**, waarin de ambitie wordt uitgesproken om meer geclusterde woon(zorg)vormen te realiseren ten behoeve van doorstroming en het langer zelfstandig thuis wonen door de seniore doelgroep.
- **Nationaal programma Leefbaarheid en veiligheid**, waarin het doel wordt uitgesproken om de leefsituatie en het perspectief van bewoners in de meest kwetsbare gebieden van Nederland te verbeteren.

- **Programma Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving**, waarin de ambitie wordt uitgesproken tot en met 2030 2,5 miljoen woningen te isoleren en 1 miljoen warmtepompen te installeren.

Woontop en actualisatie Nationale Prestatieafspraken
De Woontop van 11 december 2024 markeerde een belangrijke stap in de samenwerking tussen het Rijk, gemeenten, corporaties en marktpartijen om de wooncrisis aan te pakken. Tijdens de bijeenkomst zijn de geactualiseerde Nationale Prestatieafspraken besproken, waarin ambities voor het versnellen van woningbouw, verduurzaming en het vergroten van betaalbare woningen zijn aangescherpt.

Wetsvoorstel Wet versterking regie volkshuisvesting
Naast de Nationale Prestatieafspraken landt de inhoud van de Nationale Woon- en Bouwagenda ook in het wetsvoorstel Wet versterking regie volkshuisvesting. Met deze nieuwe wet tracht Het Rijk de grip op de volkshuisvesting te herpakken. Concreet houdt dit in:

- **Bouwopgave:** Het kabinet noemt in dit wetsvoorstel zelfs een opgave van 980.000 nieuwe woningen van 2022 t/m 2030. Van deze woningen moet twee derde betaalbaar zijn, wat betekent dat ze vallen in de categorie sociale huur (circa een derde), middenhuur, of betaalbare koopwoningen (circa een derde). Daarnaast moeten er een aantal verplichte urgentiecategorieën komen in de eveneens verplichte huisvestingsverordening (bijlage 1).
- **Verplichte Bouwplannen:** Gemeenten worden verantwoordelijk voor het plannen en realiseren van hun aandeel in deze bouwopgave. Dit houdt in dat zij in hun lokale woningbouwplannen specifiek moeten vastleggen hoeveel woningen in hun gemeente zij jaarlijks bouwen en welk deel hiervan betaalbaar is.
- **Nationale Sturing en Ingrijpen:** Als gemeenten niet voldoende plannen of bouwen om hun bijdrage aan de 980.000 woningen te leveren, en met name als zij niet voldoende betaalbare woningen realiseren, kan het Rijk stimuleren of ingrijpen hetgeen kan variëren van het verlenen van extra steun tot het direct opleggen van bouwverplichtingen.
- **Financiële Middelen en Ondersteuning:** Om deze ambitieuze bouwopgave mogelijk te maken, stelt het Rijk extra financiële middelen beschikbaar aan gemeenten. Deze middelen zijn bedoeld om procedures te versnellen, bouwlocaties vrij te maken en de benodigde infrastructuur te ontwikkelen.

Het wetsvoorstel legt een verantwoordelijkheid bij gemeenten om een bijdrage te leveren aan de bouw van voldoende woningen. Gemeenten moeten hiervoor concrete bouwplannen ontwikkelen en uitvoeren, met duidelijke aantallen en categorieën.

Regionale context

Woondeal MRA
De ambitieuze plannen uit de Nationale Woon- en Bouwagenda om 900.000 woningen toe te voegen zijn verdeeld over de verschillende woningmarktregio's aan de hand van regionale woondeals. Voor de regio zijn de landelijke ambities geconcretiseerd in de Woondeal 2.0 Regio Noord-Holland Noord. Hierin wordt een opgave van 12.500 nieuwbouwwoningen voor de Regio West Friesland genoemd. Hiervan moeten er minimaal 300 plaats krijgen in de gemeente Opmeer op de versnellingslocatie Hoogwoud Oost. Naar aanleiding van de regionale woondeal heeft de gemeente een aanjaagteam woningbouw opgestart.

Regionale Urgentieverordening Huisvestingswet
In het programma 'Een thuis voor iedereen' uit de Nationale Woon- en Bouwagenda is aangekondigd dat alle gemeenten een verordening gaan opstellen waarmee zij met voorrang

specifieke doelgroepen gaan huisvesten. Voorliggende urgentieverordening van de regio West Friesland voorziet in deze vereiste. Mensen met sociale en medische urgentie zijn benoemd als urgentiecategorie. De regio West Friesland kent een eigen voorrangsregeling voor mensen die uitstromen uit een intramurale instelling. Met de komst van de wet Versterking regie volkshuisvesting, dienen er wel een aantal verplichte urgentiecategorieën toegevoegd te worden aan de huisvestingsverordening.

Lokale context

Demografische ontwikkeling

Volgens de Primos prognose voor de gemeente Opmeer groeit het aantal inwoners binnen de gemeente van circa 12.200 in 2024 naar 12.700 in 2030 en 13.250 in 2040. Omgerekend naar het aantal huishoudens komt dit overeen met een groei van circa 5.300 huishoudens naar 5.650 in 2030 en 5.950 in 2040. Dit betekent een groei van circa 700 woningen op basis van demografische prognoses. Deze groei komt met name voor bij één persoons-huishoudens en 75-plussers.

Woonvisie 2023-2028 Een (t)huis voor iedereen in Opmeer

In de woonvisie van de gemeente Opmeer wordt aangegeven dat er binnen de gemeente behoefte is aan 750 tot 900 woningen tot en met 2032. Daarnaast zijn onder meer de volgende doelen geformuleerd:

- In 2028 zijn er 750 woningen beter geïsoleerd door de inzet van de gemeente op het Nationale Isolatie Subsidieprogramma van het Rijk.
- In 2024 worden er twee wijken aangewezen om in het kader van de Transitievisie Warmte aardgasvrij te maken en alle nieuwbouw wordt energieneutraal gerealiseerd.
- De gemeente faciliteert voorzieningen om ouderen langer thuis te laten wonen.
- Tot en met 2028 worden er minimaal 40 nultredenwoningen toegevoegd.
- Tot en met 2028 wordt twee derde van het nieuwbouwprogramma toegevoegd in het betaalbare segment, waarvan minimaal 30% in de sociale huur.
- De gemeente stelt een doelgroepenverordening op.
- In 2028 staan er minimaal 20 flexwoningen in de gemeente.
- Afspraken met zorg- en welzijnspartijen en de gemeente worden gemaakt over het aantal toe te voegen kleine en betaalbare woningen voor uitstromers.
- Minimaal 50% van de woningtoewijzingen aan urgenten gaat naar inwoners uit de eigen gemeente.

Transitievisie warmte

De Transitievisie warmte (TVW) is vastgesteld door de Gemeenteraad op 30 september 2021 en de uitvoering wordt gerealiseerd vóór 2040. De uitvoering vindt achtereenvolgens plaats in drie stappen: isoleren, infrastructuur voor een nieuwe warmtebron realiseren en daadwerkelijk overgaan op de nieuwe warmtebron.

Bestuursopdracht

De behoefte aan 750 tot 900 woningen binnen de gemeente is vertaald in de gemeentelijke ambitie om tot 2032 uit te breiden met circa 825 woningen, waarvan 30% sociale huur. Dit betekent dat ongeveer 250 sociale huurwoningen moeten worden toegevoegd. Het college heeft de wens uitgesproken dat het gemeentelijk woningbedrijf hier een rol in gaat spelen. Ook de in de gemeente actief zijnde woningcorporatie De Woonschakel speelt een belangrijke rol in het realiseren van de opgave binnen het sociale huursegment. Eind 2023 heeft De Woonschakel twee bouwblokken aangekocht en breidt haar DAEB-(sociaal)huurbezit binnen de gemeente uit van 53 sociale huurwoningen naar 152 sociale huurwoningen. Hiermee blijft er een **OPGAVE VAN CIRCA 150 SOCIALE HUURWONINGEN** over binnen de gemeente.

3 Rol gemeentelijk woningbedrijf

Met de komst van de Woningwet in 1901 is er begin 20e eeuw een aanzienlijke hoeveelheid gemeentelijk woningbedrijven opgericht. Zo ook het gemeentelijk woningbedrijf Opmeer in het jaar 1919. Midden jaren tachtig veranderde de opvatting over de rol van gemeentelijke woningbedrijven. Gemeenten wilden een striktere scheiding tussen de verantwoordelijkheid voor het bepalen van volkshuisvestingsbeleid en de uitvoering. Zo'n driehonderd gemeentelijke woningbedrijven met een kleine 400.000 woningen zijn in die tijd losgekomen van de lokale overheid. De gemeente Opmeer heeft er tijdens die transitie bewust voor gekozen om het gemeentelijk woningbedrijf niet te privatiseren en om te laten zetten in een woningcorporatie.

Er zijn enkele belangrijke verschillen tussen een gemeentelijk woningbedrijf en een woningcorporatie. Een gemeentelijk woningbedrijf heeft meer bewegingsruimte. Vooral doordat een gemeentelijk woningbedrijf geen toegelaten instelling is conform het Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting (Btiv). Hier volgen de belangrijkste punten:

1. **Woningtoewijzing.**
   Woningcorporaties moeten zich houden aan strikte regels voor woningtoewijzing. Veelal rondom het inkomen van de huurders (passend toewijzen). Een gemeentelijk woningbedrijf is niet gebonden aan strikte inkomenscriteria en hebben zodoende meer ruimte in hun toewijzingsbeleid. Afhankelijk van de mate waarop een gemeentelijk woningbedrijf gebruik maakt van staatssteun, is zij wel of niet gebonden aan het toewijzen van 92,5% van de DAEB-voorraad aan de sociale doelgroep. Een gemeentelijk woningbedrijf heeft niet meer ruimte om woningen toe te wijzen aan inwoners van de eigen gemeente. Evenals een woningcorporatie is zij gebonden aan de Huisvestingswet 2014, waarin een max. van 50% toewijzing aan mensen met lokale binding staat opgenomen.

2. **Investeren en Financiering.**
   Woningcorporaties moeten hun middelen primair inzetten voor sociale huisvesting en zijn beperkt in commerciële activiteiten. Zij staan onder toezicht van de Autoriteit woningcorporaties en moeten voldoen aan strikte financiële regels. Een gemeentelijk woningbedrijf heeft meer flexibiliteit in haar investeringsstrategie. Zo kan er makkelijker worden geïnvesteerd in niet-DAEB-activiteiten, zoals commerciële verhuur en projectontwikkeling, ook van koopwoningen. Ook is een gemeentelijk woningbedrijf niet gebonden aan de financiële ratio's van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw en de Autoriteit woningcorporaties, waar corporaties aan moeten voldoen om geborgde financieringen voor hun investeringen aan te kunnen trekken.

3. **Exploitatievrijheid.**
   Zowel woningcorporaties als gemeentelijk woningbedrijven zijn gebonden aan landelijke huurwetgeving, waarin bijvoorbeeld de maximale jaarlijkse huurverhoging voor sociale huurwoningen. Een gemeentelijk woningbedrijf is echter minder gebonden aan het hanteren van huurprijzen op of onder de geldende aftoppingsgrenzen, doordat zij zich niet hoeven te houden aan de toewijzingsregels. Ze kunnen daardoor flexibeler inspelen op marktontwikkelingen en specifieke lokale behoeften. Daarnaast mogen ze isolerende maatregelen, in tegenstelling tot woningcorporaties, doorrekenen aan de huurder.

4. **Projectontwikkeling.**
   Woningcorporaties zijn beperkt in het ontwikkelen van projecten die niet direct bijdragen aan hun volkshuisvestelijke doelstellingen. Hierdoor zijn ze bij gemengde woonprojecten met huur- en koopwoningen voor verschillende inkomensgroepen vaak afhankelijk van een samenwerking met commerciële partijen. Een gemeentelijk woningbedrijf kan makkelijker

zelf projecten ontwikkelen met daarin zowel sociale als commerciële elementen. Dit moet overigens wel in lijn zijn met Europese regelgeving met betrekking tot marktwerking en concurrentie.

5. **Fiscale voordelen.**
   Woningcorporaties zijn sinds 1 januari 2008 volledig belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (vpb) in tegenstelling tot een gemeentelijk woningbedrijf dat geen zelfstandige belastingplichtige entiteit vormt. Destijds zijn de gemeentelijke woningbedrijven vrijgesteld van de afdracht van de vennootschapsbelasting. Niet bekend is of aan deze vrijstelling voorwaarden zijn verbonden.

Kortom, gemeentelijke woningbedrijven hebben aanzienlijk meer flexibiliteit en bewegingsruimte dan woningcorporaties, vooral omdat ze niet gebonden zijn aan de strikte regels van het Btiv. Dit geeft hen de mogelijkheid om breder te opereren in de woningmarkt, meer verschillende huurders te bedienen en te investeren in meer diverse projecten.
Naast de genoemde voordelen heeft het hebben van een gemeentelijk woningbedrijf ook financiële voordelen voor de gemeente Opmeer. Zo kan een positief bedrijfsresultaat naar de algemene dienst worden overgeheveld worden of worden gereserveerd.

Risico's gemeentelijk woningbedrijf

Naast dat het voordelen biedt om een gemeentelijk woningbedrijf te hebben, kleven hier ook risico's aan. Hierbij valt te denken aan de financiële risico's voor de gemeente, doordat er geen geborgde leningen via het WSW kunnen worden aangetrokken. Ook de afhankelijkheid van de politieke stroom binnen de gemeente en daardoor minder zekerheid over de koers op de langere termijn is een risico. Ten slotte stralen beheer- en exploitatierisico's af op het imago van de gemeente. Slecht onderhoud kan leiden tot ontevreden huurders die de gemeente als inwoners hierop kunnen aanspreken.

Huidige gang van zaken binnen gemeentelijk woningbedrijf

Ook het gemeentelijk woningbedrijf is gebonden aan de afspraken uit Huisvestingswet van maximaal 50% toewijzingen aan mensen met lokale binding. Momenteel gaat het gros aan toewijzingen naar mensen uit de gemeente of regio waardoor het aantal vrijwel op het niveau van 50% zit.
Verhuringen aan mensen met een inkomen boven de DAEB-grens zijn er zelden. In de gemeente is de vraag vanuit deze groep er nauwelijks. De behoefte aan goedkope koopwoningen is vele malen groter. Voor de streefhuren wordt een percentage van 70% van de maximale redelijke huur aangehouden. Er wordt niet gestuurd op het passend toewijzen van 95% van de primaire doelgroep. Investeringen in het niet-DAEB-segment, worden nauwelijks gedaan. Dit behoort namelijk niet tot de doelgroep. Het zou eerder worden toegejuicht om wat soberder te bouwen. Zo worden de bouw- en onderhoudskosten geminimaliseerd.

Wel maakt het gemeentelijk woningbedrijf gebruik van haar fiscale (vpb) voordelen ten opzichte van woningcorporaties.

Er wordt in het beleid vrijwel geen gebruik gemaakt van de vrijheden die een gemeentelijk woningbedrijf heeft. Voornamelijk omdat de noodzaak hiertoe niet gevoeld wordt, maar ook omdat er simpelweg weinig beleid bestaat bij het gemeentelijk woningbedrijf. Veelal wordt door het gebrek aan beleid aangesloten bij hoe woningcorporaties het doen. Met een duidelijke visie richting de toekomst en bijbehorende beleidsontwikkeling, kan er meer gestuurd worden op de doelen van het gemeentelijk woningbedrijf. Bijvoorbeeld door meer niet-DAEB-activiteiten toe te voegen aan projecten om het rendement te vergroten.

4 Huidige situatie

Uit de interviews kwamen de volgende zaken naar voren

- Er werden interne prestatieafspraken afgesloten tussen de gemeente en het woningbedrijf. Hierover wordt echter onvoldoende gerapporteerd aan college en gemeenteraad. Waardoor de voortgang van de afspraken voor de gemeente niet geheel inzichtelijk waren. Vanaf 2023 worden deze niet meer gemaakt.
- Daarnaast wordt er tijd geïnvesteerd door beide partijen om zaken van financieel beleid met elkaar af te stemmen, met name tussen het team woningbedrijf en de afdeling Bedrijfsvoering. Uit oogpunt van wetgeving en bedrijfseconomische motieven is er geen reden om een afzonderlijke administratie te voeren. Dit leidt tot in-efficiency en meer kosten (externe accountant).
- Ook de beleidscyclus van de gemeente vraagt om afstemming met het woningbedrijf mede vanwege de financiële belangen. Vandaar dat de wens bestond om het gemeentelijk woningbedrijf te integreren binnen de gemeentelijke organisatie. Hier is reeds mee begonnen met het realiseren van een geïntegreerde begroting (waarmee de afzonderlijke begroting van het woningbedrijf kwam te vervallen).

Huidige prestaties

De woningvoorraad bestaat uit 909 woningen, hiervan zijn er 65 gelabeld voor jongeren en 259 woningen zijn gelabeld voor senioren. In 2023 heeft het gemeentelijk woningbedrijf 57 woningen verhuurd. Hiervan waren 36 verhuringen aan regulier woningzoekenden, negen verhuringen aan doorstromers, twee aan urgenten, drie aan uitstromers uit de maatschappelijke opvang of beschermd wonen, vijf aan statushouders en twee aan overige woningzoekenden. Van deze verhuringen ging 74% naar mensen uit de regio West-Friesland, inclusief 46% uit de eigen gemeente. In 2023 bedroeg de gemiddelde zoekduur van iemand die een woning ontvangt van het gemeentelijk woningbedrijf 3,53 jaar. In 2024 zijn 28 appartementen uit fase 3 van het project Herenweide opgeleverd en in de verhuur gegaan.

Cijfers MJB en financiële positie van het GWB

In de beschikbare meerjarenbegroting 2023-2032 wordt aangegeven welke stappen het gemeentelijk woningbedrijf de komende jaren (uitvoeringstermijn 2025-2040) kan zetten op het gebied van beschikbaarheid en duurzaamheid. Op belangrijke onderdelen van deze begroting heeft definitieve besluitvorming (nog) niet plaats gevonden[1].

- In 2019 was de totale verkoopvijver 99 woningen. Sindsdien is er een beperkt aantal woningen verkocht. De verkoopvijver bedraagt nog 95 woningen. Vooralsnog wordt in de MJB verwacht dat 2 woningen per jaar worden verkocht. Dit zijn circa 20 woningen tot en met 2034.
- In de begroting wordt rekening gehouden met een fors sloop-nieuwbouw programma van 60 woningen; daarnaast worden 130 woningen gebouwd ter compensatie van verkoop van woningen en de noodzakelijke uitbreiding van de kernvoorraad. De uitbreiding van het woningbezit is gebaseerd op een onderzoek naar de gewenste kernvoorraad in de gemeente. De verwachting is dat de voorraad van het gemeentelijk woningbedrijf met circa 50 sociale huurwoningen toe zal nemen tot en met 2034.
- De afspraken in de regio en de ambitie op het terrein van beschikbaarheid zoals verwoord in de woonvisie is nog niet doorgerekend.
- Om de ambities van een CO_2-neutrale woningvoorraad in 2040 te behalen wordt de gehele woningvoorraad in de periode tot en met 2039 voorbereid op een aansluiting op lage temperatuur warmtenet. De totale kosten hiervoor worden geschat op circa € 52 miljoen.

[1] Uit de MJB blijkt niet expliciet hoe groot de omvang is van het woningbezit ultimo 2032 alsmede de technische staat en Energie-Index.

Deze investeringen zijn evenredig verdeeld over de periode 2025-2039. Overigens kent het bezit van het woningbedrijf in 2023 al een gemiddeld energielabel B/A en bedraagt het percentage ‘slechte’ labels (D t/m G) nog geen 3%.

Het is de vraag in hoeverre het onderhoudsprogramma inclusief renovatie, het sloop-nieuwbouw programma en het gekozen scenario voor de verduurzaming uitkomsten zijn van gewenst beleid. Verder moet op korte termijn (nog) duidelijkheid komen over de gewenste rol van het GWB in de nieuwbouwopgave voor de gemeente Opmeer.

Om deze afweging op korte termijn te kunnen maken is op basis van de huidige begroting een drietal scenario’s doorgerekend die ‘bouwsteen op bouwsteen’ inzicht geven in de financiële mogelijkheden van de exploitatie van het gemeentelijk vastgoed en de gemeente Opmeer. Hiermee wordt het financiële kader voor het bedrijfsplan bepaald.

5 Mogelijke rol woningbedrijf in de woningbouwambities van Opmeer en de verduurzaming van het vastgoed

Grofweg zijn er twee cruciale zaken die de toekomstpositie van het woningbedrijf bepalen:

- de financiële haalbaarheid van de volkshuisvestelijke opgaven
- en de organisatorische haalbaarheid van de volkshuisvestelijke opgaven.

Financiële haalbaarheid van de volkshuisvestelijke opgaven

Om scherp te krijgen welke bijdrage het woningbedrijf kan leveren aan de gemeentelijke woningbouwambities is eerst de financiële polsstok van het woningbedrijf in kaart gebracht. Hiervoor zijn de volgende scenario's opgesteld:

Als **basisscenario (scenario I)** het adequaat onderhouden van het huidig bezit inclusief het uitvoeren van de Nationale prestatieafspraken. Dit houdt in het wegwerken van de zogenaamde 'slechte energie labels (D t/m F) door isolatie (no regret) maatregelen. De renovatie van vier complexen (11, 12, 14 en 17) wordt conform planning uitgevoerd. Verder wordt de sloop en de (vervangende) nieuwbouw van 130 woningen gerealiseerd, ook ter compensatie van het aantal te verkopen woningen. Deze worden op 2 per jaar verondersteld. Op deze wijze voldoet de omvang van de sociale huurvoorraad aan de destijds berekende **kernvoorraad**.

Vanuit de regionale woonbehoefte en afspraken heeft de gemeente de ambitie om de woningvoorraad tot 2032 met ongeveer 825 woningen uit te breiden. Op basis van 30% sociale huur komt dit neer op circa 250 sociale huurwoningen; Woonschakel realiseert er hier 100 van. Van de overige 150 sociale huurwoningen staan er 130 in de begroting van het woningbedrijf tot en met 2035. Door sloop en verkoop zal de woningvoorraad naar verwachting echter met ongeveer 50 sociale huurwoningen groeien. Er bestaat dus een discrepantie tussen de ambities van de gemeente en de plannen van het woningbedrijf, zowel in termijn als in (netto) aantal woningen.

Scenario II : Het basisscenario I wordt dan ook uitgebreid met ruim 100 nieuw te bouwen sociale huurwoningen om aan de opgave van de **regiodeal** te voldoen. Hiervoor wordt het verkoopprogramma geïntensiveerd tot vier woningen per jaar tot en met 2034. Deel van de woningen kunnen worden beschouwd als 'kluswoningen'.

In het kader van de Transitievisie Warmte van de gemeente zijn vier varianten verduurzamingsmaatregelen opgesteld (in de Begroting en meerjarenraming 2023- 2032 Woningbedrijf). Hiervan is de variant Lage Temperatuur warmtenet (hierna LT Warmtenet) qua bedragen en planning verder uitgewerkt. "Naar verwachting is de haalbaarheid van deze variant groter dan de andere drie varianten door kleinschalige toepasbaarheid (20 tot 40 woningen), korte uitvoeringstermijn (tot 2040) en beperkte financiële middelen[2].

[2] Begroting en meerjarenraming 2023-2032 Woningbedrijf, pag. 18.

Voor **scenario III** wordt het scenario II uitgebreid met de (onderhouds)uitgaven benodigd voor **LT Warmtenet**. Een deel van de totale uitgaven voor LT Warmtenet vallen wel in de periode na 2034.

Deze drie scenario's zijn op verzoek van Atrivé door de gemeente doorgerekend voor de periode 2025-2034. Op deze wijze wordt (met behulp van het kasstroomoverzicht) inzicht gegeven in het mogelijke overschot of tekort op kasstroombasis per scenario voor de gemeente Opmeer.

Met deze doorrekeningen kan worden besloten tot de gewenste prioritering (en eventuele temporisering) van de opgaves voor gemeente:

- Uitbreiding van de betaalbare woningvoorraad om te voldoen aan de regiodeal
- Het noodzakelijke onderhoudsprogramma inclusief isolering
- Overige verduurzamingsinvesteringen
- Sloop en vervangende nieuwbouw van bestaand bezit
- Betaalbaarheid van de sociale woningvoorraad.

De financiële resultaten van de scenario's

De financiële resultaten van de drie scenario's worden deels bepaald door de ontwikkeling van het aantal sociale huurwoningen. Sloop, vervangende nieuwbouw en nieuwbouw op nieuwe locaties vergen investeringen met bijhorende financiering en rente-uitgaven. De exploitatie van nieuwbouw is in met name de beginjaren niet rendabel en kost geld dat op termijn wordt terugverdiend. Daarentegen leveren verkopen financieringsmiddelen op die in de scenario's worden ingezet voor de financiering van nieuwbouw. Het aantal woningen ontwikkelt zich per scenario als volgt:

aantal woningen	Totaal	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
scenario I		922	924	950	943	967	957	963	977	987	985
aantal nieuwbouw	130										
aantal sloop	-60										
aantal verkopen	-20										
scenario II en III		920	932	968	971	1005	1005	1021	1045	1065	1073
aantal nieuwbouw	238										
aantal sloop	-60										
aantal verkopen	-40										

bron: gemeente Opmeer, maart 2025

Scenario III richt zich op het verder verduurzamen van de gemeentelijke woningvoorraad (in termen van aardgasloos en CO_2-neutraal) en heeft derhalve geen consequenties voor de omvang van het aantal huurwoningen.

De financiële resultaten worden gepresenteerd op kasstroombasis. Dit betekent dat de geldcirculatie van de exploitatie van het vastgoed in termen van (het saldo van) met name huur- en verkoopontvangsten en uitgaven in onderstaande tabel is samengevat.
Een belangrijke veronderstelling in de scenario's is dat de gemeente het saldo van de investeringskasstroom geheel extern financiert zodat het saldo van de operationele kasstroom in de financiële huishouding van de gemeente valt. Alle drie de scenario's tonen een positief operationeel saldo gedurende de begrotingsperiode.

Resultaten (* € 1.000,-)	Totaal	2025-2029	2030-2034
Scenario I			
saldo operationele kasstroom	38.924	17.347	21.576
o.m. huurontvangsten	83.757	37.944	45.813
o.m. onderhoudsuitgaven	-26.653	-13.129	-13.524
o.m. rentelasten	-5.011	-1.347	-3.663
saldo investerings kasstroom	-28.457	-18.919	-9.539
o.m. nieuwbouwuitgaven	-32.895	-20.830	-12.065
o.m. verkoopopbrengsten	4.951	2.277	2.674
Scenario II			
saldo operationele kasstroom	39.449	17.337	22.112
o.m. huurontvangsten	87.216	38.425	48.791
o.m. onderhoudsuitgaven	-25.643	-12.787	-12.856
o.m. rentelasten	-8.451	-2.109	-6.342
saldo investerings kasstroom	-55.163	-30.425	-24.738
o.m. nieuwbouwuitgaven	-64.478	-34.699	-29.779
o.m. verkoopopbrengsten	9.828	4.640	5.188
Scenario III			
saldo operationele kasstroom	29.854	17.520	12.335
o.m. huurontvangsten	87.216	38.425	48.791
o.m. onderhoudsuitgaven	-35.416	-12.787	-22.629
o.m. rentelasten	-8.285	-1.927	-6.358
saldo investerings kasstroom	-55.022	-30.284	-24.738
o.m. nieuwbouwuitgaven	-64.337	-34.558	-29.779
o.m. verkoopopbrengsten	9.828	4.640	5.188

bron: gemeente Opmeer, maart 2025

Scenario I

Over de gehele begrotingsperiode 2025-2034 is de operationele kasstroom positief en levert dit (basis)scenario bijna € 39 miljoen op. Voor onderhoud is elk jaar een normatief budget beschikbaar en de ‘slechte’ energielabels van woningen zijn weggewerkt. Verder worden 130 woningen gerealiseerd met een investeringsbedrag van circa € 33 miljoen. Met als consequentie dat de rente-uitgaven zullen toenemen tot € 865.000,- in 2034.

De ICR (interest coverage ratio als indicator in welke mate de operationele kasstroom de rente-uitgaven kan dekken) neemt dan ook gedurende de begrotingsperiode af tot 6,5. Dit niveau ligt ruimschoots boven de norm van 1,4.

Scenario II

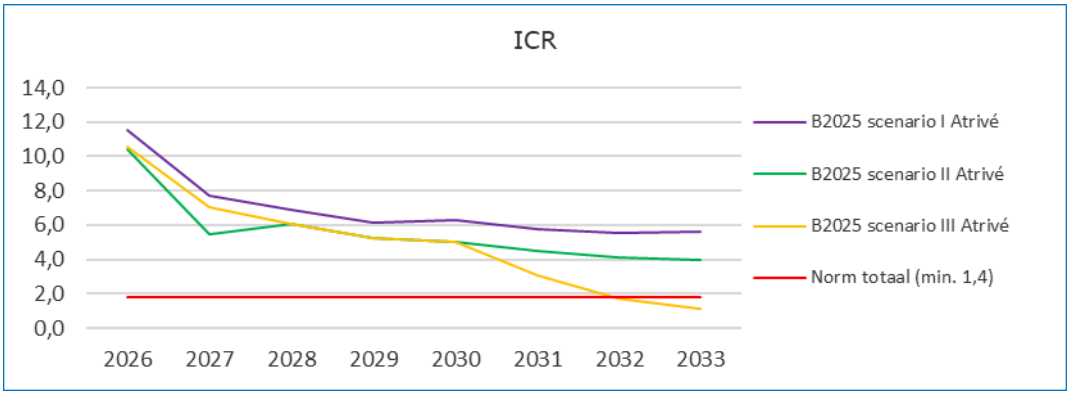
Vervolgens wordt in dit scenario de nieuwbouw geïntensiveerd met ruim 100 woningen. Het positieve saldo (circa € 39 miljoen) van de operationele kasstroom wijzigt nauwelijks voor de gehele begrotingsperiode. Wel nemen de rentelasten verder toe vanwege de verdubbelingen van de nieuwbouwinvesteringen.

Dit heeft als consequentie dat de ICR verder afneemt tot circa 4 in 2034; nog steeds ruim boven de geldende norm van 1,4.

Scenario III

In dit scenario wordt de volgende 'bouwsteen' toegevoegd, namelijk de uitgaven voor het LT Warmtenet. Deze uitgaven zijn als onderhoudsuitgaven verwerkt en betreffen circa € 10 miljoen in deze begrotingsperiode. Dit heeft nadelige consequenties voor de saldi van de operationele kasstroom. Deze neemt dan ook af, met name in de tweede helft van de begrotingsperiode waar de uitgaven voor het LT Warmtenet zich concentreren. In 2034 is de operationele kasstroom nagenoeg nihil. Dit resulteert in een ICR in 2034 van 1,1 (onder de norm van 1,4). Over de gehele begrotingsperiode levert de operationele kasstroom een positief saldo van bijna € 30 miljoen.

Bovendien moet worden benadrukt dat na deze begrotingsperiode nog circa € 13 miljoen moet worden uitgegeven aan het LT Warmtenet in de jaren 2035 - 2039.

	2025	2028	2031	2034
scenario I				
operationele kasstroom per woning	3.428	3.883	4.251	4.818
rentelasten per woning	75	453	650	878
ICR	46,6	9,6	7,5	6,5
schuldrestant per woning	2.421	15.312	22.326	25.369
scenario II				
operationele kasstroom per woning	3.432	3.647	4.192	4.377
rentelasten per woning	75	814	1.049	1.474
ICR	46,5	5,5	5	4
schuldrestant per woning	3.062	23.302	36.654	44.809
scenario III				
operationele kasstroom per woning	3.432	3.820	4.192	192
rentelasten per woning	75	631	1.050	1.482
ICR	46,5	7,1	5	1,1
schuldrestant per woning	3.062	23.302	36.654	44.809

bron: gemeente Opmeer, maart 2025

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het woningbezit van het woningbedrijf naar verwachting voldoende middelen in gezonde, duurzame financiële verhoudingen genereert om duidelijke keuzes te kunnen maken in de uitvoering van woonbeleid. De scenario's I en II zijn financieel verantwoordelijk uit te voeren waarmee de gemeente zelfstandig kan participeren in de regionale bouwopgave.
Het gelijktijdig uitvoeren van de drie scenario's levert financiële krapte op termijn op, zeker ook in de periode 2035-2039.
Dit kan worden ondervangen door een deel van de positieve saldi van de operationele kasstromen in de beginjaren te reserveren voor de uitgaven LT Warmtenet in de jaren 2032 ev.

Hierbij wordt opgemerkt dat een deel van deze positieve saldi nu worden ingezet voor uitgaven voor overhead en de ombuigingsoperatie van de gemeente.
Ook kan worden overwogen om meer financiële middelen te genereren door het realiseren van combi projecten van betaalbare koop- en huurwoningen. De beoogde winsten op de koopwoningen kunnen worden ingezet voor de financiering van de verduurzamingsmaatregelen.

Het is overigens ook de vraag of de huidige organisatie de noodzakelijke werkzaamheden die gepaard gaan met deze investeringen aankan qua omvang en expertise.

Organisatorische haalbaarheid van de volkshuisvestelijke opgaven

Naast de financiële middelen, zijn ook de organisatorische middelen van het woningbedrijf bepalend voor het realiseren van de volkshuisvestelijke opgaven. Op dit moment is de organisatie van het woningbedrijf afgestemd op het dagelijks beheer en verhuur van de circa 900 woningen met circa 5,0 fte. Dit wordt bereikt met medewerkers met functies voor verhuur, huurincasso, dagelijks en planmatig onderhoud en administratieve werkzaamheden. Sturing en coördinatie van de werkzaamheden was de afgelopen tijd lastig te organiseren.

Functie	Uur	Fte	Bedrag
Medewerker huisvesting	24	0,67	47.005
Medewerker beheer en onderhoud WB	36	1	80.488
Medewerker financiële administratie woningbedrijf	15	0,42	33.547
Financiëel medewerker woningbedrijf	24	0,67	47.005
Medewerker woningbedrijf	12	0,34	25.538
Medewerker planmatig beheer en onderhoud WB	32	0,89	77.428
Coördinator Woningbedrijf beleid	36	1	99.487
	179	**4,99**	**410.498**

Bron: begroting 2025 gemeente Opmeer

Wanneer we de personele inzet van het gemeentelijk woningbedrijf vergelijken met corporaties en woningbedrijven met soortgelijke omvang (bijlage 2), dan constateren we het volgende bij het gemeentelijk woningbedrijf Opmeer:

- De omvang van het team vraagt om een leidinggevende/managementrol.
- Andere woningbedrijven hebben de werkzaamheden rondom financiën belegd bij de algemene dienst. Bij de corporaties vergen deze werkzaamheden circa 2 fte.
- De inzet van 2 fte voor wonen zit aan de hoge kant maar hiermee wordt ook beoogd te voorzien in beleidswerkzaamheden.
- Voor dagelijks onderhoud is 1 fte gangbaar.
- Voor planmatig onderhoud voeren andere partijen voornamelijk een coördinerende rol in de samenwerking met vastgoedpartners.
- Zodra het projectmatig werk wordt, worden veelal externen ingehuurd voor projectleiding en toezichthouden.

Al met al zijn circa 5 fte voor 900 verhuureenheden lager dan gemiddeld. Bovendien is de functieopbouw verouderd en onvoldoende afgestemd op de primaire processen met name het portefeuillebeheer/assetmanagement waardoor de aandacht van betrokken medewerkers sterk gericht is op de dagelijkse operationele werkzaamheden.

6 Sterktes en kwetsbaarheden

In een voortdurend veranderende maatschappelijke context is het essentieel voor de gemeente Opmeer om de strategische koers voor het woningbedrijf regelmatig te evalueren en bij te stellen. Factoren zoals demografische ontwikkelingen, veranderende wet- en regelgeving, de energietransitie en vraagstukken rondom wonen en zorg vragen om een wendbare en toekomstgerichte aanpak. Dit hoofdstuk richt zich op het gebruik van een SWOT-analyse als basis voor het ontwikkelen van een nieuwe strategische koers voor het woningbedrijf. De SWOT-analyse, die de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het woningbedrijf in kaart brengt, biedt een gestructureerd raamwerk om zowel interne capaciteiten als externe uitdagingen en mogelijkheden te analyseren. Deze analyse biedt inzicht in de ontwikkelcapaciteit en de (potentiële) maatschappelijke meerwaarde van het woningbedrijf. In bijlage 2 is de SWOT schematisch weergegeven.

Extern

Allereerst kijken we naar de externe omgeving. Welke kansen en bedreigingen identificeren we voor het gemeentelijk woningbedrijf?

Kansen

Qua kansen zien we dat er binnen de gemeente een aantal **LOCATIES BESCHIKBAAR IS VOOR WONINGBOUW**: HLG de Weijver (huur en koop), schoollocatie Hoogwoud (huur en koop), schoollocatie Opmeer, Aartswoud, de Weere en uitleggebied Hoogwoud Oost. Door de gemeente wordt aangegeven dat voor de verwachte, urgente nieuwbouw het woningbedrijf een belangrijke rol kan spelen. In een aantal plannen is ruimte voor betaalbare koop die in combinatie met huur door de gemeente (het Woningbedrijf) kan worden ontwikkeld. Dit geeft meer financiële ruimte voor het totale project als voordeel. Daarnaast kenmerkt de gemeente Opmeer zich door haar ondernemende inwoners. Veel jongeren kopen bij voorkeur een **EIGEN (KLUS)WONING** in plaats van dat zij gaan huren. Ook hierdoor liggen er kansen voor het gemeentelijk woningbedrijf binnen het goedkope koopsegment.

De huidige organisatie is voor al gericht op het dagelijks, operationeel beheer van de huidige huurwoningen. In de nieuwbouw- en verduurzamingsopgave liggen kansen op verdere **PROFESSIONALISERING** van de organisatie. Gelet op de huidige omvang van de werkorganisatie is het bovendien in een snel ontwikkelende en complexer wordende omgeving lastig voor medewerkers om op de hoogte te blijven van recente regelgeving. Efficiënte **KENNISUITWISSELING** met de andere woningbedrijven biedt kansen op professionalisering en door samenwerking kan tijd en geld bespaard worden. Ook kan het woningbedrijf als onderdeel van de gemeente (beter) de voordelen hiervan benutten. Denk aan het benutten en delen van kennis van collega's van andere afdelingen. Gezien de opgaven voor het woningbedrijf zijn er intensieve relaties nodig met gebiedsontwikkelaars, RO-juristen, planeconomen, communicatie en financiële afdeling.

Bedreigingen

Wat betreft de bedreigingen zijn er voornamelijk landelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de gehele vastgoedsector. Denk hierbij aan de **VERDUURZAMINGSOPGAVE** die flinke financiële investeringen van het woningbedrijf vraagt. Gepaard met de **STIJGENDE BOUWKOSTEN** legt dit een **DRUK OP DE INVESTERINGSCAPACITEIT** van het woningbedrijf. Ook heeft dit consequenties voor de **WERKLAST** van de organisatie. Nieuwbouw, sloop en renovatie/verduurzaming van bestaand bezit vraagt om specialismen in deze **KRAPPE ARBEIDSMARKT**. Dit maakt het lastig om aan voldoende en kundig personeel te komen of in te huren.

Intern

In het licht van de externe ontwikkelingen kijken we vervolgens naar de interne organisatie. Waar zit de kracht van de organisatie, waar de kwetsbaarheden en hoe kunnen we deze inzetten/verminderen met het oog op de omgeving?

Kracht

Op het gebied van de sterktes van de organisatie is het een kracht dat het woningbedrijf **FINANCIEEL EEN STERKE POSITIE** heeft. Er is sprake van een geringe schuldpositie en de laatste jaren wordt structureel een positief bedrijfsresultaat en saldo operationele kasstroom geboekt. Daarnaast is het een voordeel dat het gemeentelijk woningbedrijf slechts in één gemeente actief is. Hierdoor staat de organisatie **DICHT BIJ HAAR HUURDERS** én kan snel schakelen binnen de gemeente. Het woningbedrijf is immers onderdeel van de gemeentelijke organisatie. Als laatste ligt er in de **VRIJHEID IN REGELGEVING** die het woningbedrijf heeft ten opzichte van een woningcorporatie een kracht. Er kan veel bewuster worden omgegaan met de speelruimte die het woningbedrijf heeft op het gebied van woningtoewijzing, investeringen, exploitatie en projectontwikkeling.

Kwetsbaarheden

De zwaktes van het woningbedrijf komen veelal voort uit de **INRICHTING VAN DE ORGANISATIE**. Het woningbedrijf is gewend om haar eigen zaken te regelen als een zelfstandig bedrijf. Dit terwijl de omvang van de organisatie minimaal is. Beschikbare tijd voor sturing en coördinatie is gering. Door **CAPACITEITSGEBREK** is voornamelijk tijd beschikbaar om urgente zaken op te pakken, zaken voor de korte termijn. Hierdoor is minder ruimte voor het afstemmen van beleid (met de andere afdelingen binnen de gemeente) en een langere termijn visie. Dit maakt de organisatie **BELEIDSARM**, wat zich bijvoorbeeld uit in het ontbreken van een portefeuillestrategie en complex-beheerplannen. Juist onderdelen die de afgelopen jaren belangrijker zijn geworden in vastgoedsturing en -beheer en om specifieke deskundigheid vragen. De technische staat van het bezit is lager dan gewenst en er is sprake van **ACHTERSTALLIG ONDERHOUD**. De onderhoudsbegroting is niet geïntegreerd met de investeringsbegroting. Hierdoor worden verduurzamingskansen bij planmatig onderhoud mogelijk niet benut. Daarnaast constateren we dat het woningbedrijf behoorlijk **INTERN- EN TAAKGERICHT** is. Het woningbedrijf ziet zichzelf meer als losstaande entiteit binnen de gemeente dan dat zij zich onderdeel voelt van de gemeente. Binnen het woningbedrijf mist een bepaalde **PROCESVERANTWOORDELIJKHEID**. Eenieder voelt zich verantwoordelijk voor zijn/haar taak maar minder voor het functioneren van de primaire processen uitgevoerd door het gehele team. Hierdoor wordt binnen het team een **MANAGEMENTROL** gemist. Doordat de proces oriëntatie binnen het team ontbreekt wordt een coördinerende rol binnen het team (nog) als onvoldoende beschouwd. En wordt van het afdelingshoofd Realisatie en Beheer relatief veel aandacht en tijd verwacht voor en van dit team.

Ten slotte is er een jaarlijks terugkomende discussie tussen de financiële afdelingen van de algemene dienst en het gemeentelijk woningbedrijf. De kern van deze discussie gaat over het **INVOEGEN VAN DE JAARREKENING VAN HET GEMEENTELIJK WONINGBEDRIJF IN DE JAARREKENING VAN DE ALGEMENE DIENST**. Er bestaan verschillende overtuigingen over hoe gerapporteerd en toegerekend moet worden. De algemene dienst ziet de financiële middelen van het gemeentelijk woningbedrijf als onderdeel van de financiële middelen van de gemeentelijke organisatie. Het gemeentelijk woningbedrijf ziet dit vooralsnog als eigen middelen die gebruikt moeten worden om het eigen vastgoed te onderhouden, te verbeteren of uit te breiden. Deze kwetsbaarheid hangt samen met de behoefte vanuit de gemeente om de **INFORMATIEVOORZIENING** vanuit het gemeentelijk woningbedrijf te verbeteren.

Consequenties voor het bedrijfsplan

Het idee van een SWOT-analyse is dat de sterke punten van een organisatie ten volste benut worden, terwijl de kwetsbaarheden waar mogelijk worden getackeld. Dit alles in het licht van de voorliggende opgaven. Zo kan de sterke financiële positie ingezet worden om bij te dragen aan de woningbouw- en verduurzamingsopgave. Ook dient geld vrij te worden gemaakt om het achterstallig onderhoud te verminderen. Hierbij is het belangrijk dat koppelkansen tussen planmatig onderhoud en gewenste investeringen optimaal benut worden. Integratie van de onderhoudsbegroting en de investeringsbegroting is daarom urgent en heeft prioriteit.
Daarnaast kan worden overwogen of woningen met achterstallig onderhoud complexgewijs verkocht kunnen worden aan jongeren uit de gemeente die op zoek zijn naar een kluswoning. Huidige huurders kunnen een kwalitatief betere woning aangeboden krijgen om ze tot verhuizing te verleiden. Bij de verkoop kunnen duidelijke afspraken worden gemaakt over de duurzaamheidseisen die vereist zijn bij de renovatie. Hiermee verduurzaamt de woningvoorraad in de gemeente én genereert het woningbedrijf inkomsten die in nieuwbouw gestoken kunnen worden. Nieuwbouw waarbij het woningbedrijf niet enkel sociale huur hoeft te realiseren, maar ook in kan zetten op het realiseren van goedkope koop-, of duurdere huurwoningen voor de jongeren uit Opmeer.

De beperkte omvang van het woningbedrijf zorgt voor grote afhankelijkheid van personen, intern binnen het team en bij de gemeente. Deze afhankelijkheid neemt af wanneer het woningbedrijf meer wordt geïntegreerd binnen het ambtelijke apparaat van de gemeente. Efficiënte taakverdeling of overname bij afwezigheid ontstaat op deze wijze.
Ook is overleg over financiële bedrijfsvoering niet meer noodzakelijk. Integratie kan tevens bevorderlijk werken bij het samenvoegen van de jaarrekeningen en voor de informatievoorziening richting de gemeente, bijvoorbeeld door gemeentelijke collega's zelf toegang te bieden tot de informatiesystemen van het woningbedrijf. Hiervoor dient echter wel een cultuurverandering plaats te vinden. Binnen de gemeente is reeds een traject in gang gezet om verantwoordelijkheden lager in de organisatie te beleggen. Dit heeft echter (nog) niet het gewenste effect gehad binnen het team van het woningbedrijf. En het is de vraag of dit een effectieve interventie is gelet op de omvangrijke opgave op het terrein van de volkshuisvesting.

7 Positionering gemeentelijk woningbedrijf

De positionering van het woningbedrijf is afhankelijk van de te maken keuzes op het gebied van nieuwbouw, zowel in de huur als koopsfeer, onderhoud, verduurzaming en vervangende nieuwbouw. Welke keuzes ook worden gemaakt, er ligt een forse opgave die de huidige bemensing van het woningbedrijf niet kan waarmaken. De onvoldoende integratie tussen woon- en onderhoudsbeleid en de daadwerkelijke uitvoering met de financiële consequenties maakt deze keuzes voor management en portefeuillehouder(s) risicovol.

Gelet op de ambitie van college van B&W en gemeenteraad op het terrein van wonen dient de potentie van het woningbezit van de gemeente te worden benut.

Waarbij wordt aangesloten bij:
- De urgente nieuwbouwopgave van de gemeente Opmeer.
- De ruimere rol van het woningbedrijf die het mogelijk maakt om in het bredere segment van betaalbare woningen te opereren.
- Professionalisering door kennisuitwisseling.

Door de sterktes van het woningbedrijf te benutten:
- De financiële positie.
- Dicht bij de huurders als burgers van de gemeente.
- Vrijheid in regelgeving.

Hiervoor zijn ter gedachtewisseling over de toekomst van het woningbedrijf vier toekomstperspectieven geschetst. Schematisch staan de voor- en nadelen van deze perspectieven vermeld in bijlage 4. Hieronder staan de verschillende perspectieven uitgewerkt, gevolgd door ons advies met het voorkeursperspectief. Hiervoor is gebruik gemaakt van de inzichten die zijn opgedaan in gesprekken met de coördinator van het gemeentelijk woningbedrijf Renswoude en de teamleider van het gemeentelijk woningbedrijf Voorne aan Zee.

Perspectief 1: Volledige integratie

Bij de volledige integratie van het gemeentelijk woningbedrijf binnen de gemeente worden alle taken van medewerkers van het gemeentelijk woningbedrijf belegd binnen de bestaande afdelingen in de gemeente en is er geen sprake meer van een (min of meer) zelfstandig team woningbedrijf. Hierbij wordt gezocht naar bundeling van soortgelijke taken. Het innen van huurpenningen wordt bijvoorbeeld belegd bij een medewerker van de afdeling bedrijfsvoering die zich bezig houdt het innen van gemeentelijke belastingen, eerste klantcontacten bij het servicecenter of baliemedewerker, onderhoud bij een medewerker vastgoedbeheer en beleidsontwikkeling bij een medewerker beleid. Hiermee ontstaat ook een duidelijke scheiding in portefeuilles tussen woonbeleid en uitvoering.

Dit perspectief biedt evident efficiency voordelen en verlicht managementtaken. Bovendien wordt de vrijkomende ruimte (tijd) benut om de keuzes te maken en te vertalen naar de gemeentelijke opgave in uitvoering. Wel vraagt het om ervaren coördinatie van alle verschillende werkzaamheden binnen de gemeente met betrekking tot het verhuren en technisch beheer van de woningen.

Inmiddels wordt de begroting van het woningbedrijf al jaarlijks geïntegreerd in de financiële huishouding van de gemeente. De volgende stap is om de volledige financiële verantwoording te integreren, zodat de afhankelijkheid van externen kan worden verminderd.

Bij volledige integratie ontstaat het risico op onduidelijke verantwoordelijkheid en verminderd inzicht in de financiële geldstromen. Verder is sprake van versnippering van taken en maakt processturing complex. Het Woningbedrijf, zowel vanuit het interne als externe (huurders) oogpunt wordt diffuus en minder herkenbaar voor betrokken medewerkers en huurders.

Perspectief 2: Zelfstandig blijven (als het woonbedrijf)

Dit betreft de continuering van de huidige situatie met een integratie van de financiële verslaglegging (begroting en jaarverslag). Helder is in dit perspectief waar de verantwoordelijkheid voor de gehele bedrijfsvoering van de verhuur en overig beheer van het gemeentelijk woningbezit is ondergebracht binnen de gemeente. De huidige kwetsbaarheden, zoals genoemd in de SWOT-analyse, blijven in dit scenario echter in stand. Het besluit om uit te gaan van één gemeentelijke begroting inclusief de begroting van het woningbedrijf (en geen aparte begroting voor het Woningbedrijf te laten bestaan) geeft jaarlijks operationele problemen rondom de integratie van de begroting. Deze efficiency-redenen gelden ook voor de opmaak van de jaarrekening van de gemeente.

Dit perspectief draagt daarom onvoldoende bij aan de doelen van de gemeente op het gebied van woningbouw en professionalisering binnen het gemeentelijk woningbedrijf. Het blijft een intern gerichte organisatie die onvoldoende gebruik maakt van de voordelen die er zijn door onderdeel te zijn van de gemeentelijke organisatie. In-efficiency en miscommunicatie zijn belangrijke (optredende) risico's. Hierdoor blijft er een focus op zaken die op korte termijn spelen, waardoor een lange termijnvisie ontbreekt.

En gelet op de volkshuisvestelijke en verduurzamingsopgaves waar de gemeente Opmeer voor staat is dit perspectief te kwetsbaar. Het woningbedrijf is in de huidige zetting niet toegerust voor deze opgaven en ontbreekt de capaciteit (zowel kwalitatief als kwantitatief) om het bestuur te ondersteunen bij het maken van de keuzes voor deze opgaven.

Perspectief 3: Gedeeltelijke integratie

In deze variant worden de voordelen van voornoemde perspectieven 1 en 2 benut. De verantwoordelijkheid voor de exploitatie van het gemeentelijk woningbezit in één hand met daarbij de benutting van efficiency-voordelen door de inzet van medewerkers van andere afdelingen en een striktere beleidssturing. Het gemeentelijk woningbedrijf wordt nadrukkelijker onderdeel van de gemeentelijke organisatie maar behoudt de status van een eigen team (gericht op het primaire proces van verhuren en onderhouden van al het gemeentelijk vastgoed) en heeft een eigen paragraaf op de gemeentelijke begroting. De operationele werkzaamheden voor de primaire processen, het verhuren van de huidige en nieuwe woningen en het vastgoedbeheer worden binnen dit team belegd. Alle ondersteunende processen en de beleidsontwikkeling worden belegd bij andere teams binnen de gemeente en beleidsadviseurs van de gemeente[3]. Hiermee ontstaat ook hier een duidelijke scheiding in portefeuilles tussen woonbeleid en uitvoering op de diverse terreinen. Voor college van B&W en gemeenteraad kan door de verantwoordelijke efficiënt worden gerapporteerd over de (financiële) consequenties van de exploitatie van het gemeentelijk woningbezit.

Perspectief 3 beoogt een efficiëntere samenwerking en synergie tussen de huidige gemeentelijke organisatie en het kernteam dat zich bezig houdt met verhuur en technisch beheer van de gemeentelijke huurwoningen. Met als doel te komen tot betere dienstverlening en optimalisering van processen. De realisatie van deze integratie vraagt professionaliteit en duidelijkheid op het gebied van coördinatie, projectmanagement en regie. Daarnaast vraagt

[3] Een transitie die de gemeentelijke woningbedrijven van Renswoude en Voorne aan Zee al hebben ingezet.

dit ook een cultuuromslag en een ondersteunend afsprakenkader. Dit betekent ook dat medewerkers kunnen rekenen op tijdige en adequate ondersteuning door andere betrokkenen binnen de gemeentelijke organisatie.

Veel centraler in de bedrijfsvoering komt het integraal beheer van de vastgoedportefeuille te staan (assetmanagement gebaseerd op een portefeuilleplan). Op grond van voldoende formatie en expertise ligt het voor de hand om ook het overige gebouwenbeheer (inclusief maatschappelijk vastgoed MVG) van de gemeente bij dit team onder te brengen. Op deze wijze ontstaat een professionele thuisbasis gericht op vastgoedmanagement inclusief installaties. Er zijn namelijk overeenkomsten in werkzaamheden van exploitatie en beheer van sociale huurwoningen en MVG. De belangrijkste is dat voor beide categorieën vastgoed een toekomstbestendig plan aanwezig moet zijn dat te vertalen is in uitvoeringsplannen. Voor beide soorten vastgoed komt dit in hoofdzaak neer op een meerjarenonderhoudsbegroting (instandhoudingsuitgaven) en de verduurzaming van het vastgoed. Het bundelen van kennis ter zake en ervaring in hetzelfde team biedt zeker voordelen. Wel moet rekening worden gehouden dat er ook belangrijke verschillen kunnen zijn in het beheer. En daarvoor moet in de uitvoering wel ‘gevoel’ voor zijn. Exploitatie en verhuur van MVG heeft te maken met verenigingsleven en gemeenschapszin (i.t.t. verhuur van woningen). En dit kan ook kern specifiek zijn. Met het beheer van MVG is in veel gevallen minder dan één formatieplaats gemoeid. Hierdoor ontstaat het risico van versnippering van aandacht en urgentie. Een reden temeer om deze werkzaamheden binnen hetzelfde team te beleggen.

Perspectief 4: Gemeentelijk woningbedrijf afstoten

Dit perspectief betreft het volledig afsplitsen van het gemeentelijk woningbedrijf van de gemeente. Door zelfstandig verder te gaan (privatisering) of door samen te gaan met een lokale woningcorporatie middels verkoop van het sociale vastgoed. De Woonschakel ligt dan het meeste voor de hand. Hiermee worden de financiële, exploitatie en imago risico’s van het hebben van een gemeentelijk woningbedrijf voor de gemeente geëlimineerd.

Tegelijkertijd zorgt dit perspectief ook voor het wegvallen van alle (financiële!) voordelen van het hebben van een gemeentelijk woningbedrijf. Daarnaast kan de gemeente met het in huis houden van het gemeentelijk woningbedrijf expliciet uitvoering geven aan de doelen uit haar woonbeleid: het uitbreiden van haar woningvoorraad met circa 825 woningen en voorkomt het afhankelijkheid van een woningcorporatie die haar aandacht en middelen verdeelt over meerdere gemeenten.

Advies Atrivé

Wij adviseren om voor perspectief 3 te kiezen. Hiermee zijn de belangrijkste voordelen van perspectief 1 en 2 geborgd. Namelijk het realiseren van efficiency voordelen binnen de gemeentelijke organisatie met een striktere beleidssturing, zonder dat taken en verantwoordelijkheden diffuus worden.

Met een keuze voor dit scenario gaat een aantal belangrijke randvoorwaarden gepaard:

Eenduidige verantwoordelijkheid voor de resultaten van de verhuur van het vastgoed
Het afdelingshoofd blijft verantwoordelijk voor de resultaten in termen van financiën, klanttevredenheid en veiligheid. Hiervoor ontvangt deze manager de noodzakelijke managementinformatie van de afdeling Bedrijfsvoering die onder zijn verantwoordelijkheid van een toelichting wordt voorzien. Deze verantwoordelijkheid mag niet gedeeld worden vanwege de forse financiële risico's die inherent zijn aan vastgoedbeheer en projectontwikkeling.

Vastgoedsturing centraal binnen de proces oriëntatie
Gezien de behoefte aan vastgoedsturing binnen het team is het raadzaam om de rol van assetmanagement te beleggen binnen de organisatie. Assetmanagement vindt plaats op tactisch niveau binnen de organisatie. Het legt de verbinding tussen enerzijds de portefeuillestrategie en anderzijds de uitvoering, zoals verhuur, projecten en onderhoud. Kortom, het borgt dat het gekozen scenario daadwerkelijk tot uitvoering gebracht wordt.

Integratie van de administratieve systemen
In het verleden is het gemeentelijk woningbedrijf bewust losgetrokken van de gemeentelijke organisatie. Medewerkers van het gemeentelijk woningbedrijf zien hier een positieve ontwikkeling mee gepaard gaan. De administratieve systemen zijn tegenwoordig een stuk efficiënter en gebruiksvriendelijker dan voorheen. Bij het integreren van het gemeentelijk woningbedrijf zoals genoemd in scenario 3 moet er daarom rekening mee gehouden worden dat de administratieve systemen van de gemeente en het gemeentelijk woningbedrijf met elkaar compatibel zijn. Dit helpt natuurlijk ook in de onderlinge gegevensdeling binnen de gemeente. Het is van belang dat de medewerkers goed meegenomen en gehoord worden in deze integratie.

Herkenbaar beeld van een zelfstandig team
Een herkenbaar beeld van een zelfstandig team zowel voor de interne gemeentelijke organisatie als voor externen en met name de huurders is van belang. Dit vermindert het risico op bureaucratie en onduidelijke communicatie.

Beleid vaststellen in de raad, uitwerking via het college
Door de integratie van de begroting van het gemeentelijk woningbedrijf is er als het ware al een gezamenlijke portemonnee ontstaan. In de praktijk blijkt de 'strijd' om financiële middelen tussen de algemene dienst en het gemeentelijk woningbedrijf momenteel op momenten echter onverenigbaar. Daarom moet er een werkwijziging plaatsvinden. Het gemeentelijk woningbedrijf blijft weliswaar een eigen paragraaf op de begroting behouden, maar investeringsbeslissingen moeten alsnog via de raad blijven lopen. Dat betekent dat er duidelijke beleidsdoelstellingen ten grondslag moeten liggen aan de investeringsvoorstellen. Hierbij is het aan te raden om een koersplan op te stellen en goed te laten keuren door de raad. Hiermee worden de kaders geboden waarbinnen het college van B&W de uitwerking kan vormgeven. Op basis van het koersplan kan een doorgerekende portefeuillestrategie worden opgesteld. Waarmee de financiële middelen voor de uitvoering kunnen worden veiliggesteld.

Cultuurveranderingstraject

Een verandering van de organisatie-inrichting kan nooit losgezien worden van de mensen binnen die organisatie. Het is daarom van groot belang dat deze mensen goed worden meegenomen binnen deze verschuiving. Zowel in houding als gedrag. Zoals hierboven al genoemd is een belangrijke voorwaarde dat er een traject voor cultuurverandering moet plaatsvinden binnen de gemeente en het gemeentelijk woningbedrijf. Er bestaat nu nog een zekere 'wij tegen zij' mentaliteit. Dit terwijl er voor het gros gezamenlijke doelstellingen bestaan, in ieder geval op het domein van wonen binnen de gemeente. Het is belangrijk om op zoek te gaan naar de gemeenschappelijke raakvlakken om als partijen nader tot elkaar te groeien. Dit vraagt tijd en aandacht van alle betrokkenen.

De inrichting van de toekomstige organisatie

In het team worden de volgende, primaire beheer-taken belegd met betrekking tot het verhuurproces, het onderhoud proces en assetmanagement:

Assetmanagement	Onderhoud proces	Proces Verduurzaming	Proces Nieuwbouw (eigen locaties)	Verhuurproces
Analyseren vastgoedprestaties	Doorzetten reparatieverzoeken	Inplannen en aanbesteden	Haalbaarheid toetsen van (combi) projecten incl kosten/kwaliteit	Publiceren van vrijkomende woningen
Opstellen/actualiseren complexstrategieën	Doorzetten mutatieonderhoud	Interne communicatie huurprijs en woonlastenconse-quenties	Opdrachtgevers-rol invullen	Selecteren en screenen kandidaten
Afstemmen MJOP incl verduurzaming en MJOB	Inplannen planmatig onderhoud en aanbesteden	Installatie- en contractbeheer	Zorgen voor directievoering (projectleiding) en toezicht	Begeleiden bezichtigingen
Actualiseren portefeuillestrategie	Toezicht en kwaliteitscontrole partners	Toezicht en kwaliteitscontrole partners	Vaststellen huurprijs en (sociale) koopprijs	Laten tekenen van de huurcontracten
Monitoring beleidsdoelen	Contractbeheer	Budgetbewaking	Bij sloop communicatie met bewoners en omwonenden	Opleveren woning
Verkoop van woningen (incl. klus)	Budgetbewaking	Communicatie met huurders over werkzaamheden		Afhandeling huuropzeggingen
	Communicatie met huurders over werkzaamheden	Input leveren MJOP		Woon- en buurtoverlast
	Input leveren MJOP			

Deze taken vragen om efficiënte coördinatie of teamleiding. Coördinatie is ook van belang voor de volgende taken, als aanspreekpunt voor andere afdelingen binnen de gemeente.

Eerste klantcontacten, administratieve en financiële werkzaamheden, projectmatige (nieuwbouw/sloop) werkzaamheden en werkzaamheden rondom leefbaarheids- en sociale problematiek worden elders in de gemeentelijke organisatie georganiseerd. Bij projectmatig werk, zoals sloop, nieuwbouw en renovatie, kan voor coördinatie, uitvoerende werkzaamheden

zoals projectleiding en toezicht gebruik gemaakt worden van projectleiders van afdeling ruimte. In-efficiency wordt op deze wijze voorkomen.

Zoals hierboven aangegeven wordt de beleidsvorming ondergebracht bij beleidsadviseurs van de gemeente. Belangrijke randvoorwaarde is een eenduidige, vastgestelde informatievoorziening met betrekking tot de resultaten van het primair proces en de (technische) staat van de vastgoedportefeuille.

Aanbevelingen

Om de gedeeltelijke integratie succesvol te laten verlopen adviseren wij de volgende stappen:

Integratieprojectteam

- Vorm een compact multidisciplinair projectteam met vertegenwoordigers van de gemeente en medewerkers van het gemeentelijke woningbedrijf met als hoofdopdracht 'Maak een duidelijk onderscheid tussen het primaire proces en de ondersteunende processen rondom het verhuren en beheren van circa 1000 sociale huurwoningen'.
- Stel een projectleider aan met ervaring in een dergelijk verandertraject en processturing.

Financiële verantwoording

- Investeringen, geldstromen uit hoofde van dagelijks beheer en risico's zijn van materieel belang bij vastgoedbeheer. Naast een volledige financiële integratie moet wel de operationele verantwoordelijkheid voor het vastgoedbeheer en noodzakelijke toekomstige investeringen wel kunnen worden waar gemaakt. Verantwoording middels een aparte kostenplaats (met tertiaire rapportage) is randvoorwaarde.

Afsprakenkader

- Stel een duidelijk en formeel afsprakenkader op waarin taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden met bijbehorende afspraken worden vastgelegd.
- Geef duidelijkheid aan betrokken medewerkers door procesbeschrijvingen en bijhorende (gewijzigde) functieprofielen.
- Benoem een projectverantwoordelijke (bijv. afdelingshoofd) en zorg voor voldoende draagvlak bij de betrokkenen.

Cultuuromslagprogramma

- Introduceer een veranderprogramma gericht op samenwerking, communicatie en teambuilding. Een succesvolle integratie vereist een nadruk op 'samen', open communicatie en gedeelde doelen.
- Faciliteer trainingen en/of werksessies met medewerkers.

Evaluatie

Stel periodieke evaluatiemomenten in waarbij medewerkers input kunnen leveren en knelpunten kunnen worden opgelost.

Gewenste besluitvorming

- Besluit over de gewenste rol van het Woningbedrijf in de volkshuisvestelijke en verduurzamingsopgave van de gemeente (aan de hand van de geschetste scenario's (in hoofdstuk 5) met een realistisch tijdpad van effectuering van ambitie.
- Besluit over het organisatorisch perspectief voor het team Woningbedrijf.
- Besluit over projectopdracht en -organisatie voor de implementatiefase (gewenste formatie, consequenties voor medewerkers en afdelingen, procesbeschrijvingen, assetmanagement a.d.h.v. portefeuilleplan, IT en informatievoorziening e.d.).

atrivé.

Bijlage

Bijlage 1: Urgentiecategorieën Wet versterking regie volkshuisvesting

Aandachtsgroepen en urgente woningzoekenden

Aandachtsgroepen

- Personen van 65 jaar en ouder;
- Woningzoekenden als bedoeld in artikel 12, derde lid, van de Huisvestingswet 2014;
- Personen met een lichamelijke, verstandelijke of zintuigelijke beperking of psychische kwetsbaarheid;
- Personen die dreigen dakloos te worden, waaronder begrepen woningzoekenden die buitenslapen, woningzoekenden in niet-conventionele woonplekken en woningzoekenden die uit nood verblijven bij familie en vrienden;
- Personen die de leeftijd van achttien jaar doch niet de leeftijd van drieëntwintig jaar hebben bereikt en die een voorziening voor pleegzorg als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet verlaten;
- Arbeidsmigranten als bedoeld in artikel 1 van de Wet goed verhuurderschap;
- Studenten (personen die voltijds is ingeschreven bij een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1. van de Wet educatie en beroepsonderwijs of bij een instelling als bedoeld in artikel 1.2 onderdelen a en b, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- Woonwagenbewoners: personen die willen wonen in een woonwagen en voor wie het wonen in een woonwagen onderdeel uitmaakt van diens culturele identiteit doordat deze persoon zelf of zijn ouders of grootouders in een woonwagen hebben gewoond;
- Statushouders: houders van een verblijfsvergunning als bedoeld in artikel 8, onderdeel a, b, c, of d, van de Vreemdelingenwet 2000, op basis van de gemeentelijke taakstelling bedoeld in artikel 28 van de Huisvestingswet.

Urgente categorieën woningzoekenden

- Mantelzorgers en -ontvangers;
- Ernstig chronisch zieken
- Dakloze mensen met een opvangvoorziening
- Uitstromers uit instellingen / instromers in de reguliere woningmarkt
- Personen die in blijf-van-mijn-lijfhuizen verblijven
- Detentie > 3 maanden
- Stoppende sexwerkers DUUP-regeling

Gemeenten mogen meer categorieën aanwijzen, zoals bijvoorbeeld daklozen of mensen met jonge kinderen die snel een woning nodig hebben vanwege een echtscheiding, mensen die hun huis uit moeten vanwege sloop of een zware medische indicatie hebben.

Gemeenten kunnen ook bepaalde groepen woningen aanwijzen die naar woningzoekenden gaan die economisch of maatschappelijk aan de gemeente of regio gebonden zijn. (50% regeling?)

Het sentiment in de samenleving moet veranderen: nationaal actieplan dakloosheid

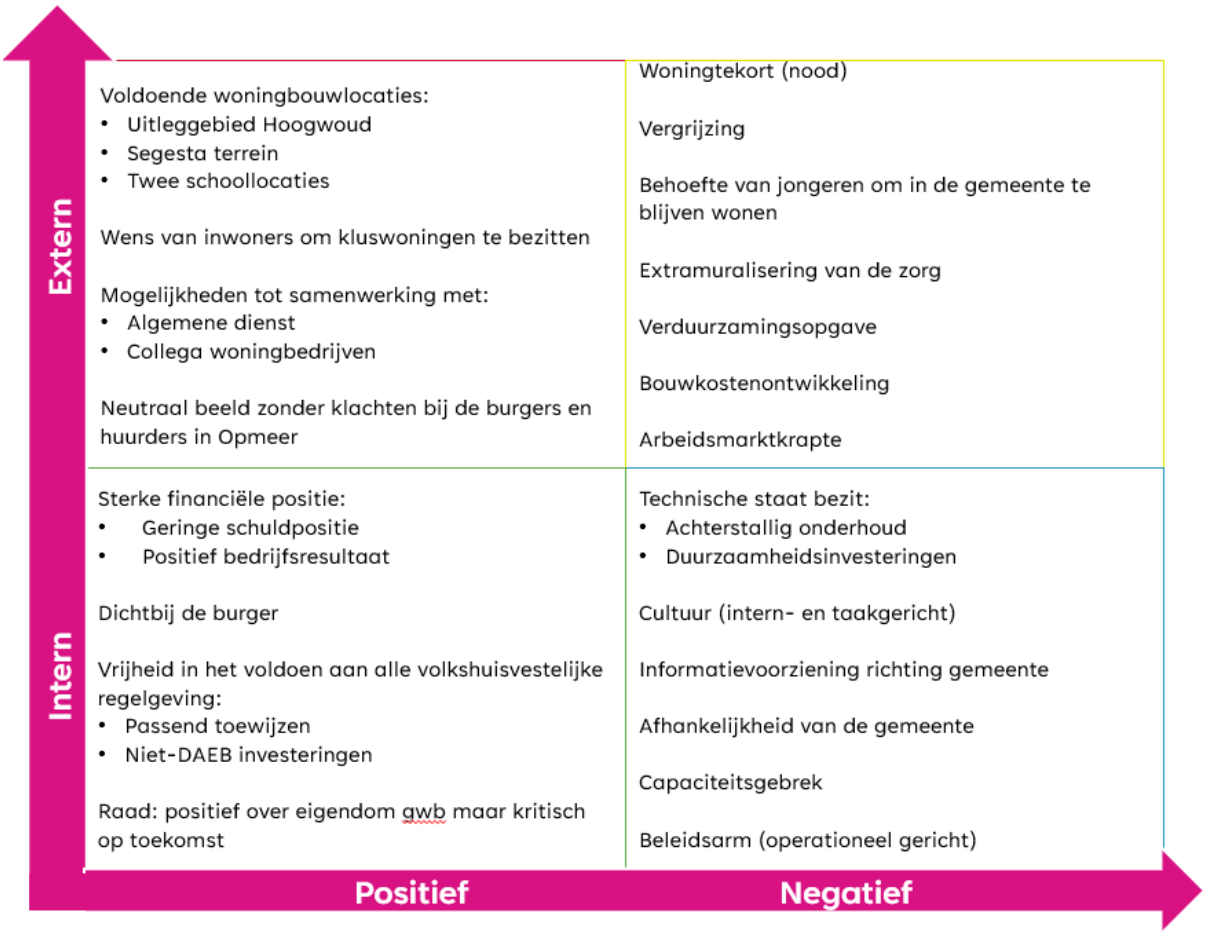
- Als het gaat over dak- en thuisloze mensen, denkt de maatschappij vaak aan een ‘moeilijke doelgroep’ of ‘overlastgevers’
- Deze mensen zijn ook iemands broer, zus, vader, moeder, zoon of dochter. En zij verdienen ook een eigen plek en een toekomst.

Atrivé 28

Bijlage 2: Benchmark personele inzet

	Opmeer	Renswoude	1	2	3	4	5	6	7
Aantal verhuureenheden	900	400	500	650	950	950	800	1.150	860
Verhouding t.o.v. wb Opmeer	1,00	0,44	0,56	0,72	1,06	1,06	0,89	1,28	0,96
Gehele bezetting	4,98	3,00	4,90	5,07	9,50	9,10	8,20	17,58	8,94
Totaal Management	0,00	0,50	0,90	0,50	3,00	2,80	1,00	3,00	1,72
Totaal Management inclusief teamleiders	0,00	0,50	0,90	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	0,89
Ondersteuning/staf	0,00	0,00	0,00	0,67	0,00	0,00	0,50	2,45	1,94
Beleidsondersteuning	0,00	0,00	0,00	0,67	0,00	0,00	0,00	1,89	1,94
Secretariaat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,56	0,00
Staf & overige ondersteuning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50	0,00	0,00
Totaal Wonen	3,00	1,50	1,00	1,00	1,60	2,60	3,00	4,06	1,56
Totaal Klantcontacten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,50	0,00
Coordinator							1		
Balie en telefonie // KCC								1,50	0,00
Totaal Verhuren	2,00	1,00	1,00	1,00	1,60	2,10	1,00	2,56	1,56
Verhuurmedewerker	1	0,5	1	1	1,6	1,6	1	1,56	1,56
Senior medewerker wonen	1								
Administratief med Verhuur/klantinfo								1,00	
Opzichter mutatieonderhoud		0,5				0,5			0,00
Totaal wijken, leefbaarheid (onderdeel Wonen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
Totaal dagelijks onderhoud/reparaties	1,00	0,50	0,00	0,00	0,00	0,50	0,00	0,00	0,00
Opzichter DO	1	0,5				0,5			0,00
Totaal VvE-beheer/woningverkopen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal Vastgoed	0,89	1,00	1,00	1,00	3,00	1,80	1,80	4,45	2,00
Totaal vastgoed/projecten	0,00	1,00	0,50	0,00	3,00	1,80	1,80	1,78	1,00
Coordinator vastgoed						1			
Projectontwikkelaar/procesmanager					1				**0,00**
Consulenten projecten			0,5		1				**1,00**
Vastgoedadviseur (hbo)		1			1				
Projectleider							1,8		0,00
Projectadministrateur/vastgoedbeheer						0,8		0,78	0,00
Opzichter/toezicht								1,00	
Totaal planmatig onderhoud	0,89	0,00	0,50	1,00	0,00	0,00	0,00	2,67	1,00
Projectleider	0,89		0,5	1					
consulent PO									1,00
Kwaliteitsmedewerker bedrijfsbureau								1,78	
Bedrijfsbureau (administratief)								0,89	
Totaal Financiële en economische zaken	1,09	0,00	2,00	1,90	1,90	1,90	1,90	3,12	0,89
Teamleider/Coord administratie/boekhouding							1		
Financial controller/ med P&C	0,67		1	1	1	1		1,00	0,89
Financieel beleid (en beheer)								0,89	
Financieel Administratief medewerker	0,42		1	0,9	0,9	0,9	0,9	1,23	0,00
Totaal ICT/I&A	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50	0,00
Medewerker ICT								0,50	0,00

Bijlage 3: Sterkte-zwakteanalyse

Bijlage 4: Toekomstperspectieven

Scenario's Toekomstorientatie woningbedrijf Opmeer	Voordelen	Nadelen
Volledige integratie	Continuïteit	Interne samenwerking, langere lijnen, vraagt coordinatie
	Krachtig profiel (het is de gemeen	Huurder kan teveel schakels ervaren
	Eén organisatie, één cultuur	Geen hiërarchische verantwoordelijkheid
	Professionalisering	Risico geen bedrijfsmatige aansturing en diffuse financiële verantwoordelijkheid
	Portefeuille: scheiden beleid en beheer	
	Procesorientatie	
	Efficiency voordelen (IT, P&C)	
	Gezamenlijke toegang tot informatie	
	Benutten specialismen	
Zelfstandig	Heldere eindverantwoordelijkheid	Eilandcultuur
	Duidelijke financiele verantwoordelijkheid voor de uitvoering: inkomsten en uitgaven	Taakgericht
		Onvoldoende zelfstandige beleidsadvisering
		Functies niet toekomstproof
		Financieel: hogere kosten
Gedeeltelijke integratie	Heldere verantwoordelijkheid voor uitvoering jaarplan: sturen op output	Geen hiërarchische verantwoordelijkheid voor medewerkers elders in organisatie
	Duidelijke financiele verantwoordelijkheid voor de uitvoering: inkomsten en uitgaven	Vraagt om interne coördinatie
	Verdeling in portefeuilles	
	Dienstverlening huurders blijft in één hand	
	Eén cultuur met ruimte voor eigenheid woningbedrijf	
	Dichtbij de huurder	
	Efficiency voordelen (IT, P&C)	
	Benutten specialismen	
	Professionalisering	
	Gezamenlijke toegang tot informatie	

Bijlage 5: Uitgangspunten voor het doorrekenen van de financiële scenario's in hoofdstuk 5

Algemeen geldend voor de drie scenario's (als *gemiddelde* over de gehele begrotingsperiode):

- Dagelijks- en planmatig onderhoudskosten gemiddeld per jaar per woning € 2.750,-
- Beheerkosten gemiddeld per jaar per woning(excl. overhead) € 800,-
- Isolatie uitgaven voor het wegwerken van labels D t/m G per woning € 17.500,-
- Nieuwbouwkosten incl. grond per woning € 260.000,-
- Sloopkosten per woning € 8.500,-
- Verkoopopbrengst per woning (o.b.v. WOZ-waarde 2024) € 250.000,-

Uitgangspunten voor scenario Lage Temperatuur warmtenet:
Sloop en nieuwbouw overeenkomstig scenario I en II

- Renovatie per woning € 76.000,-
- Isolatie per woning € 41.500,-
- Installatie uitgaven per woning € 16.600,-

Parameters voor het doorrekenen op termijn:

	2025	2026	2027	2028	2029	2030-34
huursomstijging	6,00%	3,04%	2,55%	2,52%	2,47%	2,19%
bouwkostenstijging	3,00%	2,13%	2,27%	2,69%	2,75%	2,76%
loonstijging	3,83%	3,13%	3,02%	3,03%	3,02%	2,69%
prijsstijging	3,04%	2,55%	2,52%	2,47%	2,43%	2,10%
renteverwachting DAEB-lening	3,32%	3,24%	3,22%	3,24%	3,27%	3,34%

Bron: ILenT Autoriteit woningcorporaties, Leidraad voor economische parameters, 23 augustus 2024

atrivé.

Atrivé.

Inzicht is impact.

Maliesingel 38
3581 BK Utrecht

T 030 693 60 00
KvK Utrecht 17106411

E info@atrive.nl
W www.atrive.nl

Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van aansprakelijkheid is opgenomen. Ons privacy statement staat op onze website.

Advies Ondernemingsraad Opmeer

ingekomen van	**gemeentesecretaris en WOR- bestuurder, B.J. Göransson - van Kerkwijk**
onderwerp	Herinrichting Gemeentelijk Woning Bedrijf
vertrouwelijk	nee
datum	10-07-2025
bijlagen	• Rapport Atrivé 30-05-2025 • MT- besluit strategische keuzes herinrichting Gemeentelijk Woning-bedrijf d.d. 25-06-2025.

Toelichting
De OR wordt gevraagd advies uit te brengen op het voorgenomen besluit van het MT dd. 25-06-2025;
Voorlopig besluit (in afwachting van het besluit OR):
de strategische keuze te maken voor perspectief 3 uit het rapport van Atrivé.

Advies Ondernemingsraad Het uitstellen van de strategische keuze voor perspectief 3 totdat er een duidelijk uitwerkingsplan is waarin de punten van de OR (zie Toelichting Ondernemingsraad) in zijn meegenomen.

datum:25 september 2025

secretaris,	voorzitter,
AKKOORD	AKKOORD
P. Clark	W. Kok

Toelichting Ondernemingsraad
De ondernemingsraad heeft kennisgenomen van het voorgenomen besluit van het management-team van 25 juni 2025 om te kiezen voor Perspectief 3 – Gedeeltelijke Integratie - zoals omschreven in het rapport van Atrivé.

De OR herkent de achterliggende ambitie om te komen tot een efficiëntere samenwerking en betere synergie tussen de gemeentelijke organisatie en gemeentelijke woningbedrijf en de duurzaamheidsopgave waar Opmeer voor staat. Bij de genoemde perspectieven in het MT-besluit mist de OR bij perspectief 2 (zelfstandig blijven) een uitwerking met 1) de formatie die nodig is, 2) de juiste inzet van medewerkers (misschien een andere manier van werken) en 3) duidelijke kaders en richtlijnen om eigenaarschap goed te kunnen oppakken. Verder verzoeken wij u aan te geven hoe de afhankelijkheid van het woningbedrijf inderdaad afneemt door integratie met het ambtelijk apparaat van de gemeente Opmeer.

Bij de verdere uitwerking van perspectief 3 acht de OR de volgende aandachtspunten van belang:

- *Duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden*: Er dient een duidelijke scheiding te komen tussen primair proces (verhuur/onderhoud) en de ondersteunende processen. Dit voorkomt onduidelijkheid en dubbelingen. De verdeling van de taken binnen de gemeente Opmeer alsmede de sturing en beleidsvorming van het woningbedrijf moeten helder en vooraf bekend zijn. Gebruik daarbij de ervaring van de huidige medewerkers. In het vervolgplan zien we graag hoe eigenaarschap (procesverantwoordelijkheid) wordt gestimuleerd en aangegeven wie straks eindverantwoordelijk is.
  De OR denkt dat er efficiency kansen liggen in de samenwerking met het team gebouwenbeheer.

- *Arbeidsplaatsen en functiewijzigingen*: Indien de uitwerking van Perspectief 3 leidt tot het vervallen, wijzigen of verschuiven van arbeidsplaatsen of functies, is sprake van een reorganisatie. De OR ontvangt dan graag een adviesaanvraag waarin aangegeven hoe de gevolgen worden opgevangen.

- *Zorg voor medewerkers*: De OR hecht eraan dat de gevolgen voor medewerkers vroegtijdig en zorgvuldig in beeld worden gebracht. Denk hierbij aan werkdruk, benodigde scholing of begeleiding bij functieveranderingen.

- *Cultuur en samenwerking*: Hoewel Cultuur beschreven is in het advies van Atrivé benadrukt de OR dat het traject dat op basis van het voorgestelde besluit gaat plaatsvinden om sterk veranderingsmanagement vraagt. Er dient aandacht te zijn voor de werksfeer bij het Woningbedrijf. Daarnaast dient er geïnvesteerd te worden in een cultuurveranderingstraject om de 'wij-zij'-houding tussen het Woningbedrijf en andere afdelingen te doorbreken.
  Bij cultuur vraagt de OR aandacht voor verbindend leiderschap. Het idee achter het voorstel is dat het een probleem oplost, maar de OR wijst erop het voorgenomen plan de situatie eerst veel complexer kan maken. Dit vraagt van de leidinggevende(n) krachtig maar sensitief optreden, waarin het verbinden en ondersteunen van het team in deze ontwikkeling centraal staat.

- *Samenwerking met Gemeente Medemblik:* In perspectief 3 volgt een uitbesteding van het financiële gedeelte (facturering) aan de gemeente Medemblik. De OR vraagt aandacht hiervoor en een goede overdracht.

- *Communicatie en participatie*: De medewerkers die direct geraakt worden door de voorgestelde veranderingen dienen tijdig en actief geïnformeerd en betrokken te worden. Dit draagt bij aan draagvlak en werkbare oplossingen.

- *Financiële borging*: De OR adviseert u ervoor te zorgen dat de begroting en investeringsbesluiten goed geïntegreerd zijn en dat de raad duidelijke kaders stelt via een koersplan.

- *Evaluatie en bijsturing*: Wij adviseren om tussentijds te evalueren of de beoogde efficiencyvoordelen en synergie daadwerkelijk worden behaald, en waar nodig bij te sturen. Dit veronderstelt dat vooraf de beoogde voordelen/doelen smart gemaakt worden.

Aan de Ondernemingsraad van de gemeente Opmeer

Ons kenmerk	25.0014676
Zaaknummer	--
Datum	23 oktober 2025
Afdeling	Human Resources

Onderwerp: advies herinrichting Gemeentelijk Woningbedrijf

Geachte Ondernemingsraad,

Op 14 juli 2025 heb ik u verzocht een advies uit te brengen op het voorgenomen besluit van het Managementteam met betrekking tot de herinrichting van het Gemeentelijk Woningbedrijf. Met dit voorgenomen besluit maakte het Management de keuze voor het perspectief 3 uit het rapport dat Atrivé, een adviesbureau voor wonen, voor de gemeente heeft opgesteld.

Op 25 september 2025 ontving ik uw advies. U adviseert de strategische keuze voor perspectief 3 uit te stellen totdat er een duidelijk uitwerkingsplan is waarin de punten, die u in uw advies noemt, zijn meegenomen.

Zoals ik in de overlegvergadering van 9 oktober jl. heb toegelicht is uw advies met het Managementteam besproken maar niet overgenomen. Door de strategische keuze nu uit te stellen gaat veel tijd verloren. We willen nu graag stappen zetten en voortgang in het proces houden. Ook zal de onrust over het woningbedrijf waarschijnlijk alleen maar toenemen als het nog langer gaat duren. Dat acht het Managementteam onwenselijk.

De aandachtspunten die u in uw advies noemt voor de verdere uitwerking van perspectief 3 worden wel meegenomen in het implementatieplan. Dit zijn goede punten die wel degelijk aan de orde moeten komen in het vervolg. Deze geven uiteindelijk ook duidelijkheid op de onderdelen die u in uw advies noemt met betrekking tot perspectief 2. En, waar nodig, wordt u gedurende het vervolgtraject om advies gevraagd.

Ik dank u voor uw advies en de aandachtspunten die u daarin heeft meegegeven. De komende tijd neem ik u, maar ook de medewerkers uit het woningbedrijf, mee in de komende ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

mevrouw B.J. Göransson – van Kerkwijk,
secretaris en WOR-bestuurder

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 192, lid 1, van de Gemeentewet;

besluit:

1. de programmabegroting **2025** als volgt te wijzigen:

Begrotings-wijziging	
10	De raad heeft besloten: • Een aanvullend krediet van € 43.668 beschikbaar te stellen van € 43.668 voor de afrekening bouwkosten van het Kindcentrum De Wereldweide. • Een aanvullend krediet van € 112.116 beschikbaar te stellen voor de aanvullende kosten asbestsanering en circulair slopen van de voormalige schoolgebouwen. De jaarlijkse extra afschrijvingslasten van € 4.106 worden gedekt uit de reserve Verbetering huisvesting primair onderwijs. Dit wordt opgenomen in de voorjaarsnota 2026.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

Griffier
L. Gijben

voorzitter
H.M. Wiersema

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 192, lid 1, van de Gemeentewet;

besluit:

1. de programmabegroting **2026** als volgt te wijzigen:

Begrotings-wijziging	
3	De raad heeft besloten een budget beschikbaar te stellen van € 50.000 voor het opstellen en uitwerken van het implementatieplan Woningbedrijf en de kosten hiervan te dekken uit de Algemene reserve Woningbedrijf.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 11 december 2025.

Griffier
L. Gijben

voorzitter
H.M. Wiersema